

Domnului J. Jordan

omagiul colegial

Sibiu, 28. III. 1941.

ATLASUL LINGUISTIC ROMÂN

E. Petrovici

PUBLICAT SUB ÎNALTUL PATRONAJ AL
M. S. REGELUI MIHAI I

DE MUZEUL LIMBII ROMÂNE

SUB CONDUCEREA LUI

SEXTIL PUȘCARIU

PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN CLUJ
REGELE FERDINAND I SIBIU
MEMBRU AL ACADEMIEI ROMÂNE

PARTEA II (ALR II)

VOL I: A. CORPUL OMENESC, BOALE (ȘI TERMENI ÎNRUDIȚI)
B. FAMILIA, NAȘTEREA, COPILĂRIA, NUNTA, MOARTEA,
VIAȚA RELIGIOASĂ, SĂRBĂTORI
C. CASA, ACARETURILE, CURTEA, FOCUL, MOBILI-
ERUL, VASE, SCULE

DE

EMIL PETROVICI

PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN CLUJ
REGELE FERDINAND I SIBIU

TOATE DREPTURILE REZERVATE

Hărțile acestui Atlas au fost imprimate de Institutul Cartografic „Unirea”, Brașov.

adevărat poliglot — anchetele lui au fost lărgite asupra unui număr de douăsprezece puncte minoritare: trei ungurești (cuprinzând, pe lângă limba maghiară, și cele două dialecte vorbite de Săcuți și Ciangău), două săsești (din Nord-Estul și din centrul Transilvaniei), două bulgărești (din Dobrogea și dintr-o colonie din Vestul țării), două sârbești (dintre care unul reprezentând vechiul dialect carașovean), două rutenești (dintre care unul — anchetat în tovărășie cu D-l Gr. Nandriș, profesor de slavistică la Universitatea din Cernăuți — huțănesc) și, în sfârșit, unul țigănesc (din împrejurimile capitalei). Formele minoritare se deosebesc în hărți de cele românești prin scrierea dreaptă, nu cursivă, și prin încadrarea cifrelor într'un dreptunghiul căruiu îi lipsește latura de jos. Când dreptunghiul e complet, însemnează că în punctul respectiv au fost chestionați și Români.

Grație acestor anchete la minoritari, care cuprind partea cea mai mare a celor 4800 de chestiuni ale chestionarului „desvoltat”, relative adesea la termeni speciali neînregistrați prin dicționare, Atlasul nostru devine un neprețuit izvor de informații pentru Slavisti, Germaniști, Ungarologi și Indoeuropeniști. Dar și lingvistica generală găsește, prin studiul comparativ al limbilor unor neamuri deosebite, trăind însă în simbioză și supuse aceluiași influențe, un material deosebit de prețios. Împrumuturile dintr-o limbă într'alta, decalcuri întemeiate pe aceeași mentalitate, metafore plătuite sub același climat, arii care cuprind în sine limbi diferite, — iată o mulțime de fenomene care pot fi studiate pe hărțile noastre.

Materialul lexical extrem de bogat — peste 70.000 de fișe la acest volum — n'a putut fi trecut pe hărți decât în parte. Deși numărul hărților a putut fi dublat față de ALR I, căci li s'a putut da un format mai mic — potrivit numărului mai mic de puncte — totuși au rămas multe chestiuni care n'au putut fi date decât ca material necartografiat. În spațiul liber rămas pe fiecare filă s'au dat mai întâi notele referitoare la hărți. Urmează apoi, după MN, acest material necartografiat. Sistemul după care D-l Petrovici a reușit să-l grupeze e atât de limpede, încât ne putem restrânge aici la câteva observații:

Formele se dau sau întocmai după cum au fost auzite, în transcrierea fonetică (în care caz ele sunt scrise cu cursive subliniate) sau într-o formă „literarizată” (în care caz sunt scrise cu majuscule cursive). Acest lucru s'a întâmplat atunci când ele prezintă mai ales un interes lexical și se poate face deci abstracție dela rostirea lor locală. Între ghilimele se pun explicările date de subiectele anchetate, cu vorbele acestora, dar într-o formă literarizată.

După cuvântul din titlu se dă totdeauna, în paranteze col-

țuroase, ca și la ALR I, numărul chestiunii. Este recomandabil ca citațiunile unei forme din Atlas să se facă în felul următor: spovadă 2787/47, ceea ce înseamnă că în punctul 47 (comuna Vălcăni din județul Timiș-Torontal) se face spovadă în locul literarului spovedanie, cuvânt care poartă în chestionar numărul curent 2787 și care se găsește la pag. 98 a volumului I din ALR II. Cum chestionarul „desvoltat” începe cu numărul 2161, toate cifrele mai mici aparțin lui ALR I și toate mai mari lui ALR II.

Correspondențele din dialectul istroromân (02), aromân (010) și meglendoromân (012) urmează după un D. În urmă vin — după un M. — formele minoritare, specificate prin (ung), (rut), (sârb), (bulg), (săs), (țig).

Fiecare filă are, la stânga sus, notată pagina, hărțile și numerele chestiunilor date în material necartografiat, iar la dreapta, volumul.

Când, într'un punct, răspunsul a fost primit dela mai multe subiecte, se arată prin cifre romane, puse în paranteze înainte de răspunsul dat, dela care subiect provine fiecare răspuns. În volumul introductiv, pe care-l va publica D-l E. Petrovici, se va da descrierea exactă a subiectelor și listele chestiunilor care au fost puse fiecărui subiect. Autorul va expune și principiile după care a alcătuit lucrarea sa. Câte un volum de Texte și de Indice se vor da la sfârșitul lucrării.

Alături de atlasul „mare” apare un atlas „mic” în colorii (ALRM II), în care se dau hărți mici, alcătuite după aceleași principii ca cele din ALRM I, câte două pe o filă. A fost proiectat pe hărți colorate cu deosebire materialul necartografiat, putându-se face astfel și câteva distincții privitoare la forma cuvintelor „literarizate” în text (cf. harta dulce). Pe hărțile „mici” alăturate fiecărui volum, cititorul poate să completeze numărul hărților colorate.

Dintre dialecte, au fost studiate câteși trele în câte un punct și adică cel aromân (din Peștera, în Bulgaria), cel meglendoromân (din Liumnita, în Grecia) la coloniștii din Dobrogea nouă de D-l Th. Capidan (care nu a însemnat totdeauna accentul), iar cel istroromân, în comuna Jeciăni, în Istria, de D-l Șt. Pașca.

Acestor colaboratori, precum și D-lui Yves Auger, care a binevoit să completeze traducerea franceză, atât de greu de aflat pentru multe din cuvintele din titlu, le exprimăm cele mai vii mulțumiri. De asemenea harnicilor și conștiincioșilor corectori și colaboratori la redactare Matilda Constantinescu, Ștefania Lelescu, Dimitrie Macrea, Ioan Pătruț, Nicolae M. Turcan și cartografiilor Ion Nițescu, Ștefan Poenaru și Nicolae Popescu.

Bran, Iulie 1940.

Sextil Pușcariu

CUPRINSUL

VOLUMUL I

(ALR II)

Pag.	Harta	HĂRȚI	M N
1.	1.	<i>Numele oficial al localităților studiate.</i> „Nom officiel des localités étudiées“.	<i>Numele colectiv ce și-l dau locuitorii din localitățile studiate.</i> „Nom collectif que les habitants des localités étudiées se donnent à eux-mêmes“.
	2.	<i>Numele popular al localităților studiate.</i> „Nom populaire des localités étudiées“.	<i>Numele colectiv al locuitorilor din regiunile unde se află localitățile studiate.</i> „Nom collectif des habitants des régions où se trouvent les localités étudiées“.

A. CORPUL OMENESC, BOALE (ȘI TERMENI ÎNRUDIȚI)

Pag.	Harta	Întrebarea	Întrebarea
2.	3.	6801 <i>Dă din cap.</i> „Il hoche la tête“.	6802 <i>Gândește.</i> „Il pense“.
			6803 <i>Ceafă.</i> „Nuque“.
	4.	6806 <i>(Păr) cărunț.</i> „(Cheveux) gris“.	6804 <i>(Păr) creț.</i> „(Cheveux) frisés“.
			6805 <i>(Păr) alb.</i> „(Cheveux) blancs“.
			2287 <i>Încărunțește.</i> „Il grisonne“.
			6809 <i>(Om) roșcat, cu părul roșu.</i> „(Homme) roux“.
			6810 <i>Păduchios.</i> „Pouilleux“.
3.	5.	6807 <i>Oacheș.</i> „(Homme) brun“.	6811 <i>Îi caută în cap.</i> „(Elle) l'épouille“.
			6815 <i>Chelie.</i> „Calvitie“.
	6.	6808 <i>Bălan.</i> „(Homme) blond“.	6816 <i>Cute (pe frunte).</i> „Rides (sur le front)“.
			6817 <i>Încrețește fruntea.</i> „Il fronce (le front)“.
			6818 <i>Sprâncenat.</i> „Qui a des sourcils épais“.
			6819 <i>(Sprâncene) îmbinate.</i> „(Sourcils) unis“.
4.	7.	6812 <i>Părul din frunte.</i> „Cheveux retombant sur le front“.	6821 <i>Închide pleoapele.</i> „Il ferme les paupières“.
			6822 <i>Clipește (din ochi).</i> „Il cligne“.
	8.	6813 <i>Îl flocăie.</i> „Il le prend aux cheveux“.	6823 <i>Globul ochiului.</i> „Le globe de l'œil“.
			6826 <i>Gunoivul din ochi.</i> „Il m'est tombé un fétu dans l'œil“.
			6828 <i>Se uită.</i> „Il regarde“.
			6829 <i>Plânge.</i> „Il pleure“.
5.	9.	6814 <i>Perciuni.</i> „Cadenettes (des juifs)“.	6831 <i>Mă plâng.</i> „Je me plains“.
			6835 <i>Nas.</i> „Nez“.
	10.	6820 <i>Încrunță sprâncenele.</i> „Il fronce les sourcils“.	6836 <i>Nas cărn.</i> „Nez camus“.
			6838 <i>Om cu nasul mare.</i> „Homme au gros nez“.
			6839 <i>Sgârciul nasului.</i> „Diaphragme du nez“.
			6840 <i>Muci.</i> „Morve“.
6.	11.	6824 <i>Mijește.</i> „Il ferme les yeux à demi“.	6841 <i>Mucos.</i> „Morveux“.
			6842 <i>Își suflă nasul.</i> „Il se mouche“.
	12.	6825 <i>(Omul) cu ochi mari.</i> „(L'homme) aux grands yeux“.	6843 <i>Miros.</i> „Odeur“.
			6844 <i>Pute.</i> „Cela pue“.
			6845 <i>Cu peștele tău împuțești casa.</i> „Avec ton poisson tu empestes la maison“.
			6846 <i>Putoare.</i> „Puanteur“.
7.	13.	6827 <i>Cearcăn (la ochi).</i> „Cerne bleu sous l'œil“.	6847 <i>(Pâne) mucedă.</i> „(Pain) moisi“.
			6851 <i>(Calul) forăie.</i> „(Le cheval) s'ébroue“.
	14.	6830 <i>Plângi! [imperat].</i> „Pleure!“.	6852 <i>Bobârnac.</i> „Chiquenaude“.
			6853 <i>Urechiat.</i> „Qui a de grandes oreilles“.
			6854 <i>(Calul) ciulește (urechile).</i> „(Le cheval) baisse les oreilles“.
8.	15.	6832 <i>Privește cu coada ochiului.</i> „Il regarde du coin de l'œil“.	6855 <i>Calul își îndreaptă urechile înainte.</i> „Le cheval dresse les oreilles“.
			6857 <i>Sună (clopotul).</i> „La cloche sonne“.
			6858 <i>Sună (de clopot).</i> „Le son (de cloche)“.
	16.	6833 <i>Orb.</i> „Aveugle“.	6859 <i>Surd.</i> „Sourd“.
			6860 <i>Buză.</i> „Lèvre“.
			6861 <i>Buzat.</i> „Lippu“.
			6862 <i>(Om cu) buze răsfrânte.</i> „(Homme) aux lèvres grosses et irrégulières“.
9.	17.	6834 <i>Omul căruia îi curg ochii.</i> „(Homme) dont l'œil pleure“.	6863 <i>Suge.</i> „Il suce“.
			6864 <i>Fluieră.</i> „Il siffle“.
	18.	6837 <i>(Om) cu nasul coroiat.</i> „(Homme) au nez aquilin“.	6865 <i>Șuieră printre dinți.</i> „Il siffle entre les dents“.
			6866 <i>La ce se mai zice gură? „Qu'est-ce qu'on appelle encore bouche?“</i>
			6867 <i>Om cu gura mare.</i> „Homme à grande bouche“.

10. 19. 6848 (Slănină) rancedă. „(Du lard) rance“.
20. 6849 Fornăiește. „Il nasille“.
11. 21. 6850 Strănută. „Il étérne“.
22. 6856 Îmi țiu urechea. „L'oreille me bourdonne“.
12. 23. 6868 Case; caști; cască; să caște. „Je baille; tu bailles; il baille; qu'il baille“.
24. 6870 Vorbește. „Il parle“.
13. 25. 6871 Întreb [1-3] și [sub] 3]. „Je demande“.
26. 6872 Răspund. „Je réponds“.
14. 27. 6873 Vorbește tare. „Il parle haut“.
28. 6874 Gălăgie. „Tapage“.
15. 29. 6876 Flecărește. „Il dit des balivernes“.
30. 6877 Fleoară. „Bavard“.
16. 31. 6881 Mormăie între dinți. „Il marmonne“.
32. 6882 Bălbăie. „Il bégaie“.
17. 33. 6884 Peltic. „Qui zézaie“.
34. 6888 Hohotește. „Il rit aux éclats“.
18. 35. 6889 (Ele) chicotesc. „(Elles) ricanent“.
36. 6897 Sforăie. „Il ronfle“.
19. 37. 6903 Clefăește. „Il mange avec bruit“.
38. 6907 Vomează, a vomat. „Il vomit, il a vomi“.
20. 39. 6916 Pușchea. „Petits boutons sur la langue“.
40. 6919 Îi clănțănesc dinții de frig. „Il claque des dents (de froid)“.
21. 41. 6923 Mă săgeată prin măsea. „J'ai des élan-
cements dans une dent“.
42. 6925 Colți (de măsea). „Racines (d'une dent)“.
22. 43. 6927 (Măsea) găurită. „(Dent) cariée“.
44. 6931 Îi înfierează mustața. „Sa moustache com-
mence à pousser“.
23. 45. 6941 Ciupit de vărsat. „Marqué de la petite
vérole“.
46. 6947 Gât. „Cou“.
24. 47. 6953 A înghițit rău. „Il s'est engoué“.
48. 6958 Braț; brațe. „Bras“.
25. 49. 2162 Bicepsul. „Biceps“.
50. 2176 Podul palmei. „Thénar (du pouce)“.
26. 51. 2177 Aplaudă. „Il applaudit“.
52. 2184 Degetul cel mare. „Le pouce“.
- 6869 Căscatul (cască) trece dola om la om. „Le bâillement
est contagieux“.
- 6875 Vorbește încet. „Il parle bas“.
- 6878 Strigă. „Il crie“.
- 6879 Răgușit. „Enroué“.
- 6880 Șoptește. „Il couchote“.
- 6883 Bălbăit. „Bégué“.
- 6885 Muet. „Muet“.
- 6886 A amuțit. „Il est devenu muet“.
- 6887 Cântă. „Il chante“.
- 6890 Geme. „Il gémit“.
- 6891 Gemăt. „Gémissement“.
- 6892 Nu mai miorlăi! „Ne pleurniche plus!“
- 6893 Sărută. „Il donne un baiser“.
- 6894 Se sărută. „Il s'embrassent“.
- 6895 Suflă. (lumânarea). „Tu souffles (la chandelle)“.
- 6896 Gâfăie. „Il halète“.
- 6898 Scuipat. „Crachat“.
- 6899 Îi curg balele. „Il bave“.
- 6900 Spumă (la gură). „Écume (de rage)“.
- 6901 Se umple de bale, se îmbălează. „Il se souille de bave“.
- 6902 Mi-e gura uscată de sete. „J'ai la bouche sèche (de soif)“.
- 6904 (Copilul) papă. „L'enfant mange“.
- 6905 Râgăie. „Il rote“.
- 6906 Sughitul. „Le hoquet“.
- 6908 Limbă. „Langue“.
- 6909 Linge. „Il lèche“.
- 6910 Dulce. „Doux“.
- 6911 Răspuns la întrebarea: Ce este dulce? „Réponse à la
question: Qu'est-ce qui est doux?“
- 6912 Amar. „Amer“.
- 6913 Răspuns la întrebarea: Ce este amar? „Réponse à la
question: Qu'est-ce qui est amer?“
- 6914 Acru. „Aigre“.
- 6915 Răspuns la întrebarea: Ce e acru? „Réponse à la ques-
tion: Qu'est-ce qui est aigre?“
- 6917 Limba încărcată. „Langue chargée“.
- 6918 Scrâșnește din dinți. „Il grince des dents“.
- 6950 Strepezesc dinții. „J'ai les dents agacées“.
- 6921 Dinții canini. „Les canines“.
- 6922 Măseaua minții. „Dent de sagesse“.
- 6924 Scot măseaua. „Je me fais arracher une dent“.
- 6926 Gaură în măsea. „Carie des dents“.
- 6928 Cerul gurii. „Voûte palatine“.
- 6929 Omușor. „Luette“.
- 6930 Își umflă obrații. „Il gonfle les joues“.
- 6932 1) Cioc, 2) muscă, 3) favoriți. „1) Barbiche, 2) mouche
3) favoris“.
- 6933 Se rade. „Il se rase“.
- 6934 Briciu. „Rasoir“.
- 6935 Spân. „Imberbe“.
- 6936 Față. „Visage“.
- 6937 Mutră. „Gueule (péjoratif pour visage)“.
- 6938 Rumen la față. „Rouge (de visage)“.
- 6939 Palid. „Pâle“.
- 6940 Sbârcituri. „Rides“.
- 6942 Gropiță în obraz. „Fossette“.
- 6943 Alunică. „Grain de beauté“.
- 6944 Se strămbă. „Il fait des grimaces“.
- 6945 Strămbături. „Grimaces“.
- 6946 Cicatrice. „Cicatrice“.
- 6948 Partea dinainte a gâtului. „Gorge (partie antérieure
du cou)“.
- 6949 Partea dinapoi a gâtului. „Chignon (partie postérieure
du cou)“.
- 6950 Amigdale. „Amygdales“.
- 6951 Gușă. „Goitre“.
- 6952 Se înăbușe. „Il suffoque“.
- 6954 Se înneacă (cu un os). „Il s'étrangle avec un os“.
- 6955 Se înneacă (în apă). „Il se noie“.
- 6956 Își drege glasul. „Il s'éclaircit la voix“.
- 6957 Andreeaua gâtului. „Clavicule“.
- 6959 Îmbrățișez. „Je prends dans mes bras“.
- 6960 Antebraț. „Avant-bras“.
- 2161 O mână (de făină). „Une poignée (de farine)“.
- 2162 Cot; coate. „Coude“.
- 2163 Îi fac semn cu cotul. „Je le pousse du coude“.
- 2164 Dau coate (în multime). „Je joue des coudes“.
- 2166 Mâna stângă. „Main gauche“.
- 2167 Mâna dreaptă. „Main droite“.

27. 53. 2189 (Cu unghiile) șgărie. „Il griffe“.
54. 2193 Subsuoară mă gădîl. „Je suis chatouilleux“.
28. 55. 2195 Duc (copilul) în cărcă. „Je porte (l'enfant) à mon cou“.
56. 2197 Cocosat. „Bossu“.
29. 57. 2199 Coșul pieptului. „La cage thoracique“.
58. 2204 Mă doare la inimă. „J'ai mal au cœur“
30. 59. 2205 Junghiu. „Point de côté“.
60. 2207 Sfârcul țâței. „Bout du sein“.
31. 61. 2209 Vîntre. „Aine“.
62. 2210 Chiôrăie mațele. „Les boyaux lui gargarillent“.
32. 63. 2214 Burtos. „Ventru“.
64. 2215 Stomac. „Estomac“.
33. 65. 2220 Sânge încheșat. „Caillot de sang“.
66. 2226 Asvărî. „Je jette“.
34. 67. 2230 Mă crăcesc. „J'écarte les jambes“.
68. 2234 Mă furnică (prin picior). „Le pied me fourmille“.
35. 69. 2237 Sar [1]; sai [2]; sare [3]; sai! [imperat]; să sară [subj 3]. „Je saute“.
70. 2241 (Merg) pe jos. „(Je vais) à pied“.
36. 71. 2245 Stau în picioare. „Je reste debout“.
72. 2246 Șed (pe scaun). „Je suis assis“.
37. 73. 2248 Se împiedecă. „Il trébuche“.
74. 2249 (Mă duc la) plimbare. „(Je vais faire une) promenade“.
38. 75. 2250 Șchioapătă pușin. „Il boitille“.
76. 2252 Ouăle picioarelor. „Les chevilles“.
39. 77. 2253 Bătătură. „Cor“.
78. 2256 Uriași. „Géants“.
40. 79. 2257 Pitici. „Nains“.
80. 2260 (Masa e) scundă. „(La table est) basse“.
41. 81. 2262 Pipernicit. „chétif“.
82. 2263 Plăpând. „Débile“.
42. 83. 2264 Deșirat. „Grand escogriffe“.
84. 2268 Șfrijit. „Sobriquet pour un homme très maigre“.
43. 85. 2270 (Om) tare. „(Homme) fort“.
86. 2171 Vânjos. „Bien musclé“.
44. 87. 2275 Clămpănește (de bătrân). „Il tremble (de vieillesse)“.
88. 2278 Svelt. „Svelte“.
45. 89. 2281 Osos. „Osseux“.
90. 2282 Oseminte. „Ossements“.
46. 91. 2285 Mama își ia copilul în poală. „La mère prend l'enfant sur ses genoux“.
92. 2286 (Om) albineț. „(Homme) d'un blond lavé“.
47. 93. 2290 Țandără. „Écharde“.
94. 2291 Asud. „Je sue“.
- 2168 Încheietura mîinii. „Poignet“.
- 2169 Un pumn de făină. „Une poignée de farine“.
- 2170 Dă cu pumnul. „Il donne un coup de poing“.
- 2171 Palmă; palme. „Paume“.
- 2172 Apăs cu mîna. „Je presse de la main“.
- 2173 Îi dă o palmă. „Il lui donne un soufflet“.
- 2174 Am căpătat o palmă. „J'ai reçu un soufflet“.
- 2175 Dă cu dosul mîinii. „Un coup du revers de la main“.
- 2178 Buricul degetului. „Pulpe du doigt“.
- 2179 Pipăie. „Il tâte“.
- 2180 Aspru. „Raboteux“.
- 2181 Răspuns la întrebare: Ce este aspru? „Réponse à la question: Qu'est-ce qui est raboteux?“
- 2182 Neted. „Lisse“.
- 2183 Răspuns la întrebare: Ce e neted? „Réponse à la question: Qu'est-ce qui est lisse?“
- 2185 Degetul arătător. „L'index“.
- 2186 Degetul din mijloc. „Le médium“.
- 2187 Inelarul. „L'annulaire“.
- 2188 Degetul mic. „Le petit doigt“.
- 2190 (Nu-i dau) nici cât negru sub unghie. „Litt.: Je ne lui donne même pas autant qu'il y a de crasse sous mon ongle (c'est-à-dire je ne lui donne rien)“.
- 2191 Degetele dela picioare. „Orteils“.
- 2192 Umăr; umeri. „Épaule“.
- 2194 Mă doare spatetele. „J'ai mal au dos“.
- 2196 Grebăn. „Garrot“.
- 2198 Spată. „Omoplate“.
- 2200 Coastă. „Côte“.
- 2201 Furca pieptului. „La fourchette du sternum“.
- 2202 Respiră. „Il respire“.
- 2203 Inima bate. „Le cœur bat“.
- 2206 Săgetătură. „Élancement en un point du corps“.
- 2208 Crucea șalelor. „Sacram“.
- 2211 Burtă. „Ventre“.
- 2212 Burtă, foale, pantece, rânză. „Les mots burtă, foale, pantece, rânză et leurs sens“.
- 2213 Vintricel. „Le mot vintricel et sa signification“.
- 2216 S'a ciurmurluit. „Il a attrapé une indigestion“.
- 2217 Ciurmurluială. „Indigestion“.
- 2218 Splină. „Rate“.
- 2219 Mașul gros. „Gros intestin“.
- 2221 Șold. „Hanche“.
- 2222 Mă dor mădulele. „J'ai mal aux os“.
- 2223 Ciung. „Manchet“.
- 2224 Șchilav (fără mîni) „Qui a perdu les deux bras“.
- 2225 Tăietură. „Coupure (au doigt)“.
- 2227 Șburătoreșc. „Ils lancent des pierres“.
- 2228 Nu mă pișca! „Ne me pince pas!“
- 2229 Picior (dela șold până la deșete). „Jambe“.
- 2231 (Ștă) crăcănat. „(Il se tient) les jambes écartées“.
- 2232 Poreclă pentru un om crăcănat. „Surnom pour quelqu'un qui marche les jambes écartées“.
- 2233 Picioare lungi și subțiri. „Jambes longues et minces“.
- 2235 Umblă. „Il marche“.
- 2236 Fuge. „Il court“.
- 2238 Saltă. „Il saute ou il soulève“.
- 2239 Săritură. „Saut“.
- 2240 Salt. „Saut“.
- 2242 Pas. „Pas“.
- 2243 Încetează pașii, că nu mă pot ținea de tine! „Ralentis, que je ne peux pas te suivre!“
- 2244 Urmă. „Trace“.
- 2247 Stau culcat. „Je suis couché“.
- 2251 Pulpă. „Mollet“.
- 2254 Făptura omului. „Aspect de l'homme“.
- 2255 Stat-statură. „Taille“.

48. 95. 2292, *Cad pe spate, cad în nas.* „Je tombe sur le dos, je tombe sur le nez“.
96. 2293 *Oboăesc.* „Je me fatigue“.
49. 97. 2296 *Mă tolănesc.* „Je reste vastré“.
98. 2297 *(Culcat) într'o rână.* „(Couché) sur le flanc“.
50. 99. 2299 *Mi-e foame.* „J'ai faim“.
100. 2301 *Mi-e sete.* „J'ai soif“.
51. 101. 2303 *(Stomacul) mistue (măncarea).* „(L'estomac) digère“.
102. 2304 *Mi-e greață.* „J'ai du dégoût ou de l'horreur“.
52. 103. 2306 *Sperios.* „Peureux“.
104. 2309 *Moșă.* „Il dodeline de la tête (de sommeil)“.
53. 105. 4162 *Bolnăvicios.* „Maladif“.
106. 4163 *Buged.* „Bouffi“.
54. 107. 4164 *Cu guturaiu.* „Enrhumé“.
108. 4166 *Aiurează.* „Il délire“.
55. 109. 4168 *Zace în pat.* „Il garde le lit“.
110. 4170 *Trage să moară.* „Il se meurt“.
56. 111. 4171 *Rețetă (medicală).* „Ordonnance (d'un médecin)“.
112. 4172 *Farmacist.* „Pharmacien“.
57. 113. 4173 *Spital.* „Hôpital“.
114. 4174 *Balamuc.* „Maison d'aliénés“.
58. 115. 4177 *Olog (din naștere).* „Perclus des jambes“.
116. 4180 *Crampe la stomac.* „Crampes d'estomac“.
59. 117. 4185 *Buboiu.* „Furonele“.
118. 4190 *Amigdalită.* „Amygdalite“.
60. 119. 4191 *Anghină difterică.* „Croup“.
120. 4192 *Tuse măgărească.* „Coqueluche“.
61. 121. 4193 *Rapăn.* „Teigne“.
122. 4204 *Sugel.* „Panaris“.
62. 123. 4207 *Potcă.* „Paralysie, mauvais œil“.
124. 4209 *Lăuză.* „Nouvelle accouchée“.
63. 125. 4214 *Mi-au alinat durerile (leacurile).* „(Les médicaments) ont calmé mes douleurs“.
126. 4219 *Ciumă.* „Peste“.
64. 127. 4220 *Boală dintru iele.* „Paralysie, rhumatismes“.
128. 4226 *Răspuns la întrebarea: Cum apărați copilul de deochiu?* „Réponse à la question: Comment préservez-vous l'enfant du mauvais œil?“
- 2258 *Răspuns la întrebarea: Ce e înalt?* „Réponse à la question: Qu'est-ce qui est haut?“
- 2259 *Răspuns la întrebarea: Ce e mic?* „Réponse à la question: Qu'est-ce qui est petit?“
- 2261 *(Casa e) joasă.* „(La maison est) basse“.
- 2265 *Gras.* „Gras“.
- 2266 *Poreclă pentru un om umflat de gras.* „Sobriquet pour un homme très gras“.
- 2267 *Slab.* „Maigre“.
- 2269 *Răspuns la întrebarea: Ce este gras?* „Réponse à la question: Qu'est-ce qui est gras?“
- 2272 *Slab (fără putere).* „Faible“.
- 2273 *(Bătrânețea) îl slăbește (pe om).* „(La vieillesse) affaiblit (l'homme)“.
- 2274 *Slăbit de bătrânețe.* „Affaibli par l'âge“.
- 2276 *Gros.* „Gros“.
- 2277 *Poreclă pentru un om gros.* „Sobriquet pour un homme gros“.
- 2279 *Subțire.* „Mince“.
- 2280 *Răspuns la întrebarea: Ce e gros?* „Réponse à la question: Qu'est-ce qui est gros?“
- 2283 *Carne.* „Chair, viande“.
- 2284 *Păros.* „Poilu“.
- 2288 *(Mă) mănâncă (pielea).* „(La peau me) démange“.
- 2289 *Măncărime.* „Démangeaison“.
- 2294 *Mă odihnesc.* „Je me repose“.
- 2295 *Odihnă.* „Repos“.
- 2298 *Îmi încord toate puterile.* „Je fais tous mes efforts“.
- 2300 *Flămânțesc.* „La faim me prend“.
- 2302 *Setos.* „Altéré“.
- 2305 *Răs.* „Le rire“.
- 2305 bis *Zâmbește.* „Il sourit“.
- 2307 *Mă cutremur de căte am auzit.* „Je tremble de ce que j'ai entendu“.
- 2308 *Somnoros.* „Endormi“.
- 2308 bis *Poreclă pentru un somnoros.* „Sobriquet pour un endormi“.
- 2310 *Vis.* „Rêve“.
- 2311 *Cuget.* „Pensée“.
- 2312 *Pricepere.* „Compétence, adresse“.
- 4165 *Nu-i acătării.* „Il n'a pas bonne mine“.
- 4167 *Aiureală.* „Délire“.
- 4169 *Bolește.* „Il est malade depuis longtemps“.
- 4175 *Nebun.* „Fou“.
- 4176 *Nebunie.* „Folie“.
- 4178 *Beteag de picioare.* „Estropié des jambes“.
- 4179 *Durere de mijloc.* „Mal aux reins“.
- 4181 *Boală din naștere.* „Maladie congénitale“.
- 4182 *Se molipsește.* „Il attrape une maladie (par contagion)“.
- 4183 *Boală molipsitoare.* „Maladie contagieuse“.
- 4184 *Îi lasă sânge.* „Il le saigne“.
- 4186 *(Buboiul) sparge.* „(Le furoncle) perce“.
- 4187 *(Îi) curge sânge din nas.* „Il saigne du nez“.
- 4188 *Trahomă.* „Trachoma“.
- 4189 *Hemoroizi.* „Hémorroïdes“.
- 4194 *Răios.* „Galeux“.
- 4195 *Sgaibă.* „Excoriation, égratignure“.
- 4196 *Sgăibos.* „Dartreux“.
- 4197 *Alifie.* „Onguent“.
- 4198 *Durere de măsele.* „Mal aux dents“.
- 4199 *Brăncă.* „Erysipèle“.
- 4200 *Compresă (pe locul bolnav).* „Compresse“.
- 4201 *Și-a rupt piciorul.* „Il s'est cassée la jambe“.
- 4202 *Cârje.* „Béquilles“.
- 4203 *Pelagră.* „Pellagre“.
- 4205 *Funigel.* „Furonele“.
- 4206 *Orbalț.* „Erysipèle“.
- 4208 *Se obrintește (rana).* „(La blessure) s'enflamme“.
- 4208 bis *Obrinteală.* „Inflammation d'une blessure“.
- 4213 *Coptură.* „Pus“.
- 4215 *Camfor.* „Camphre“.
- 4216 *Unt de rișină.* „Huile de ricin“.
- 4217 *Fapt.* „Boutons pustuleux“.
- 4218 *1) Arsură (rană), 2) Arsură la stomac (jig).* „1) Brûlure, 2) Aigreux d'estomac“.

B. *FAMILIA, NAȘTEREA, COPILĂRIA, NUNTA, MOARTEA, VIAȚA RELIGIOASĂ, SĂRBĂTORI*

65. 129. 2616 *Bărbatul meu.* „Mon mari“.
130. 2617 *Nevasta mea.* „Ma femme“.
66. 131. 2618 *Muiere.* „Femme“.
132. 2622 *Au doi copii: un băiat și o fată.* „Ils ont deux enfants: un garçon et une fille“.
67. 133. 2623 *Mamă vitregă.* „Marâtre“.
134. 2624 *Frați după tată.* „Frères consanguins“.
68. 135. 2633 *Familie.* „Famille“.
136. 2634 *Mi-e neam.* „C'est un parent à moi“.
69. 137. 2636 *Au luat un copil de suflet.* „Ils ont adopté un enfant“.
138. 2639 *Băiețandru.* „Adolescent“.
70. 139. 2640 *Băiat măricel.* „Jeune garçon“.
140. 2641 *Fată măricică.* „Fillette“.
71. 141. 2642 *Fată fecioară.* „Vierge“.
142. 2645 *(Femeie) stearpă.* „(Femme) stérile“.
72. 143. 2646 *(Femeie) însărcinată.* „(Femme) enceinte“.
144. 2647 *A avortat.* „Elle a fait une fausse-couche“.
73. 145. 2650 *A murit în naștere.* „Elle est morte en couches“.
146. 2654 *Sugaci.* „Nourrisson“.
74. 147. 2655 *Scutece.* „Langes“.
148. 2656 *Fașă.* „Maillot“.
75. 149. 2660 *Bia! (Nu pune mâna că te frigi!)* „Tu vas te brûler!“
150. 2661 *Răsfăț (copilul).* „Elle gâte l'enfant“.
76. 151. 2663 *(Copiii) gănguresc.* „(Les bébés) gazouillent“.
152. 2665 *Mângâie (copilul).* „Elle console (l'enfant)“.
77. 153. 2666 *(În) copilăria mea.* „(Du temps de mon) enfance“.
154. 2667 *Am copilărit cu dânsul.* „J'ai passé mon enfance avec lui“.
78. 155. 2670 *Flăcău de însurat.* „Jeune homme à marier“.
156. 2671 *Fată de măritat.* „Fille à marier“.
79. 157. 2675 *Se logodesc.* „Ils se fiancent“.
158. 2676 *Logodnă.* „Fiançailles“.
80. 159. 2677 *Se căsătoresc.* „Ils se marient“.
160. 2680 *Vălul miresei.* „Le voile de la mariée“.
81. 161. 2684 *Chemător la nuntă.* „Celui qui convie à la noce“.
162. 2685 *Însoțitorul miresei (la nuntă).* „Garçon d'honneur“.
82. 163. 2687 *Bucătăreasă (la nuntă).* „Cuisinière (aux noces)“.
164. 2688 *Paharnic (la nuntă).* „Celui qui verse à boire à la noce“.
- 2610 *Tătăne.* „Père“.
- 2620 *Mămăne.* „Mère“.
- 2621 *Frățâne.* „Frère“.
- 2625 *Frați după mamă.* „Frères utérins“.
- 2626 *Mezin.* „Frère cadet“.
- 2627 *Frate de cruce.* „Frère d'élection“.
- 2628 *Soră de cruce.* „Sœur d'élection“.
- 2629 *Răspuns la întrebarea: Cum se prind frate de cruce?* „Réponse à la question: Comment se lient les frères d'élection à la vie et à la mort.“
- 2630 *Fărtat.* „Camarade“.
- 2631 *Surată.* „Amie (entre femmes)“.
- 2632 *Frăție.* „Ami, copain, frère“.
- 2635 *Nu mi-e străin.* „Ce n'est pas un étranger“.
- 2637 *L-a înfiat.* „Il l'a adopté“.
- 2638 *(E grea) văduvia.* „Le veuvage (est dur)“.
- 2643 *Odraslă.* „Descendant“.
- 2644 *Cumetre! cumătră!* „Compère! commère!“.
- 2648 *(Femeia) naște.* „(La femme) accouche“.
- 2649 *M'am născut.* „Je suis né“.
- 2651 *Moașa taie buricul (la copil).* „La sage-femme coupe le cordon ombilical“.
- 2659 *Răspuns la întrebarea: Cum cântați copilului când îl săltați pe genunchi?* „Réponse à la question: Comment chantez-vous à l'enfant lorsque vous le faites sauter sur vos genoux?“
- 2662 *Caua.* „Croquemitaine“.
- 2652 *Răspuns la întrebarea: Ce faceți cu copilul după ce s'a născut?* „Réponse à la question: Quelles sont les coutumes de chez vous lors de la naissance d'un enfant?“.
- 2658 *Răspuns la întrebarea: Cum cântați când legănați copilul?* „Réponse à la question: Comment chantez-vous en berçant l'enfant?“
- 2653 *Ursitorile ursesc.* „Les fées présagent (à l'enfant son destin)“.
- 2657 *Leagăn.* „Berceau“.
- 2657 bis *Legăn (copilul) [1]; [2]; [3]; [subj] 3].* „Je berce“.
- 2664 *(Copiii mici) se joacă [termen copilăresc].* „(Les bébés) font joujou“.
- 2668 *Am fetit laolaltă.* „Nous avons passé ensemble notre enfance (en parlant de femmes)“.
- 2669 *Tinerete.* „Jeunesse“.
- 2672 *Pețitor.* „Prétendant“.
- 2673 *Pețitor (delegat de mire).* „Celui qui est chargé de faire une demande en mariage“.
- 2674 *(Fata) se pețește (mul).* „(La jeune fille) a beaucoup de prétendants“.
- 2678 *Preotul îi cunună.* „Le prêtre les unit“.
- 2679 *(Fata vrea) să se mărite.* „(La jeune fille veut) se marier“.
- 2681 *Socru mare.* „Le père du jeune marié“.
- 2682 *Nănașule!* „Parrain (au mariage)“.
- 2683 *Nănașă!* „Marraine (au mariage)“.
- 2686 *Cel care strigă darurile (la nuntă).* „Celui qui annonce les cadeaux de noce“.
- 2689 *Măscărici.* „Masques (à la noce)“.
- 2690 *Conăcărie.* „Poésies qu'on dit aux mariages“.
- 2691 *Steag (la nuntă).* „Étendard (aux noces)“.
- 2692 *Mărul dela nuntă.* „Rameau chargé de présents (à la noce)“.

83. 165. 2693 *Însurăței*. „Nouveaux mariés“.
166. 2694 *Nevastă tânără*. „Jeune femme“.
84. 167. 2696 *Zestre* „Dot“.
168. 2697 *Fetele trebue înzestrate*. „Il faut doter les filles“.
85. 169. 2703 *Priveghiază (mortul)*. „Ils veillent le mort“.
170. 2704 *(Femeile) bocesc (mortul)*. „(Les femmes) pleurent (le mort)“.
86. 171. 2711 *Năsălie*. „Civière“.
172. 2713 *Colaci (la mort)*. „Pains qu'on distribue en mémoire d'un mort“.
87. 173. 2715 *Moștenitori*. „Héritiers“.
174. 2717 *Îmbrăcat în doliu*. „Habillé de deuil“.
88. 175. 2719 *(Morții) vor învia*. „(Les morts) ressusciteront“.
176. 2720 *Pomană*. „Repas mortuaire“.
89. 177. 2724 *Clopotniță*. „Clocher“.
178. 2727 *Curtea bisericii*. „Cour de l'église“.
90. 179. 2728 *Cantor*. „Chantre“.
180. 2730 *(Preotul) cădește*. „(Le prêtre) encense“.
91. 181. 2733 *Limba clopotului*. „Le battant de la cloche“.
182. 2734 *Funia clopotului*. „Corde de la cloche“.
92. 183. 2742 *Zău, lui Dumnezeu*. „Devant Dieu“.
188. 2745 *Scaraoțchi*. „Le chef des démons“.
93. 185. 2746 *(În) cer*. „(Au) ciel“.
186. 2748 *Protopop*. „Curé-doyen“.
94. 187. 2752 *Mănăstire*. „Monastère“.
188. 2762 *Predică*. „Sermon“.
95. 189. 2765 *Îngenunchiază [6]*. „Ils s'agenouillent“.
190. 2770 *(Preotul) aghesmuiește*. „(Le prêtre) asperge d'eau bénite“.
96. 191. 2778 *Ortodox*. „Orthodoxe“.
192. 2779 *Sectari*. „Membres d'une secte religieuse“.
97. 193. 2783 *1) Lăsatul de carne, 2) Lăsatul de brânză*.
1) Dernier jour où l'on mange de la viande avant le carême, 2) Dernier jour où l'on mange du laitage avant le carême“.
194. 2786 *Ajun (post negru)*. „Jeûne complet“.
98. 195. 2787 *Spovedanie*. „Confession“.
196. 2790 *Mă cuminec*. „Je communie“.
99. 197. 2792 *Anul Nou*. „Jour de l'an“.
198. 2793 *(Copiii) umblă cu uratul*. „(Les enfants) souhaitent la bonne année“.
100. 199. 2799 *(Preotul) umblă cu iordanul (la Bobotează)*. „(Le prêtre) bénit les maisons (le jour de l'Épiphanie)“.
200. 2800 *Sfântul Ioan Botezătorul*. „La Saint Jean (7 janvier)“.
101. 201. 2804 *Întâmpinarea Domnului*. „La Chandeleur“.
202. 2806 *Bunavestire*. „Annonciation (25 mars)“.
102. 203. 2809 *Joiă Mare*. „Jeudi Saint“.
204. 2811 *Vinerea patimilor*. „Vendredi Saint“.
- 2695 *Soți*. „Les époux“.
- 2698 *Moartea vine (pe neașteptate)*. „La mort vient (inopinément)“.
- 2699 *(Moartea vine) pe neașteptate*. „(La mort vient) inopinément“.
- 2700 *Și-a dat sufletul*. „Il a rendu l'âme“.
- 2701 *Mort*. „Le mort“.
- 2702 *A răposat*. „Il est décédé“.
- 2705 *Bocitoare*. „Pleureuses“.
- 2706 *(Mortul) cere iertăciune*. „(Le mort) demande pardon (par la bouche du prêtre)“.
- 2707 *(Preotul) dă (mortului) deslegarea*. „(Le prêtre) donne l'absoute“.
- 2898 *(Preotul) îi cântă (mortului) prohodul*. „(Le prêtre) chante l'office des morts“.
- 2709 *(Preotul) îl prohodește (pe cel mort)*. „(Le prêtre) chante l'office des morts“.
- 2710 *(Preotul) face stâlpi (la înmormântare)*. „(Le prêtre) fait des stations (à l'enterrement)“.
- 2714 *„Inventar“*. „Inventaire“.
- 2712 *Răspuns la întrebarea: Ce obiceiuri deosebite aveți la înmormântare?* „Réponse à la question: Quelles coutumes spéciales y a-t-il chez vous pour les enterrements?“.
- 2716 *Moștenesc*. „Ils héritent“.
- 2718 *Fie-iertat tata, fie-iertat mama*. „Feu mon père, feu ma mère“.
- 2721 *Dau de pomană*. „Faire l'aumône (en mémoire d'un mort)“.
- 2722 *Colivă*. „Blé cuit à l'eau et sucré que l'on distribue en souvenir des morts“.
- 2723 *Catedrală*. „Cathédrale“.
- 2726 *Iconostas*. „Iconostase“.
- 2727 *Strună*. „Stalle du chantre“.
- 2729 *Popă*. „Pape“.
- 2731 *(Cădelnițea) cu cădelnița*. „Encensoir“.
- 2732 *Cristelniță*. „Fonts baptismaux“.
- 2735 *Clopotar*. „Sonneur de cloches“.
- 2736 *Cruce*. „Croix“.
- 2737 *Ripidă*. „Sorte d'éventail liturgique“.
- 2738 *Copii îmbrăcați în stihare la liturghie*. „Enfants de chœur“.
- 2739 *Isus Hristos*. „Jésus Christ“.
- 2740 *Fecioara Maria*. „La Sainte Vierge“.
- 2741 *Duhul Sfânt*. „Le Saint Esprit“.
- 2743 *Sfântul Ilie*. „Saint Élie“.
- 2744 *Răspuns la întrebarea: Cum îl porecliți pe dracul?* „Réponse à la question: Quel surnom donnez-vous au diable?“.
- 2747 *(Pe) pământ*. „(Sur) la terre“.
- 2749 *Călugăr*. „Moine“.
- 2749 bis *Egumen*. „Hégoumène“.
- 2750 *Călugăriță*. „Religieuse“.
- 2751 *Oameni evlavioși*. „Gens pieux“.
- 2753 *Pelerinaj la mănăstire*. „Pèlerinage à un monastère“.
- 2754 *Slujbă (în biserică)*. „Service divin“.
- 2755 *Utrenie*. „Matines“.
- 2756 *Liturghie*. „Liturgie“.
- 2757 *Vecernie*. „Vêpres“.
- 2758 *(Dascălul) citește apostolul*. „(Le sous-diacre lit) l'épître“.
- 2759 *Evangelia*. „L'évangile“.
- 2760 si *(Preotul) iese cu darurile*. „(Le prêtre) présente les saints dons“.
- 2761
- 2763 *Credincioșii (în biserică)*. „Les fidèles“.
- 2764 *Se roagă lui Dumnezeu*. „Ils prient Dieu“.
- 2766 *(Fac) mătâni*. „Ils se prosternent“.
- 2767 *(Preotul) binecuvintează (poporul)*. „(Le prêtre) bénit (les fidèles)“.
- 2768 si *(Preotul) imparte anafură*. „(Le prêtre) distribue le pain bénit“.
- 2769
- 2771 *Pământuful de busuioac (cu care se aghesmuiește)*. „Goupillon“.
- 2772 *Sfințirea apei*. „Bénédiction de l'eau“.

103. 205. 2817 *Schimbarea la faţă.* „Transfiguration (6 août)“
206. 2818 *Sântămăria Mare.* „L'Assomption“.
104. 207. 2819 *Tăierea capului Sfântului Ioan.* „La Décolation de Saint Jean (29 août)“.
208. 2820 *Ziua Crucii.* „Fête de la Croix (14 septembre)“.
105. 209. 2821 *Cuvioasa Paraschiva.* „La Sainte Paraskévie (14 octobre)“.
210. 2823 *Intrarea în biserică.* „La Présentation de la vierge au temple (21 novembre)“.
106. 211. 2824 *(Copiii) colindă.* „(Les enfants) chantent des noëls“.
212. 2827 *(Umbă) cu brezaia (la Crăciun).* „Les enfants célèbrent la Noël à l'aide d'un objet symbolique qui ressemble à un cerf ou à une chèvre“.
107. 213. 2836 *Arminden.* „Mai (arbre)“.
214. 2844 *Pantelimon.* „La Saint Pantélimon“.
108. 215. 2847 *Sămpietru-de-iarnă.* „La Saint Pierre d'hiver (16 janvier)“.
216. 2848 *Moşii.* „Fête consacrée au culte des morts“.
109. 217. 2851^{si} 2852 *Îmi serbez ziua numelui.* „Je célèbre ma fête“.
218. 2853^{si} 2854 *Serbarea patronului casei.* „La fête du saint patron de la maison“.
- 110.
- 2773 *Sfeştanie (ce se face în fiecare lună).* „Bénédition des maisons“.
- 2774 *Lăftă păgână.* „Païen (sobriquet)“.
- 2775 *Catolici.* „Catholiques“.
- 2776 *Reformaşi.* „Réformés“.
- 2777 *Uniţi.* „Uniates“.
- 2780 *Afurisenie.* „Anathème“.
- 2781 *Cârneleagă.* „Troisième semaine avant le carême où il est permis de manger de la viande le mercredi et le vendredi“.
- 2782 *Săptămâna învârstă.* „Avant-dernière semaine précédant le carême où il est permis de manger de la viande, sauf le mercredi et le vendredi“.
- 2784 *Săptămâna albă.* „Dernière semaine avant le carême où il est permis de manger du laitage“.
- 2785 *Postul Crăciunului.* „L'aveut“.
- 2788 *Păcat de moarte.* „Péché mortel“.
- 2789 *Canon.* „Pénitence“.
- 2791 *Răspuns la întrebarea: Cine ţine cheile raiului?* „Réponse à la question: Qui est-ce qui garde les clés du paradis?“
- 2794 *Umbă cu pluguşorul (la Anul Nou).* „(Les enfants) souhaitent une année heureuse à l'aide d'une petite charrue“.
- 2795 *Sorcova.* „Baguette ornée de rubans et de fleurs artificielles avec laquelle les enfants vont de maison en maison souhaiter une heureuse année“.
- 2796 *(Copiii) sorcovesc.* „(Les enfants) souhaitent une année heureuse à l'aide d'un bâton orné de fleurs artificielles“.
- 2797 *Umbă cu buhaiul.* „(Les enfants) souhaitent une année heureuse à l'aide d'un instrument imitant le beuglement du bœuf“.
- 2798 *Răspuns la întrebarea: Ce obiceiuri mai aveţi la Anul Nou?* „Réponse à la question: Quelles coutumes avez-vous encore au Nouvel An?“
- 2801 *Răspuns la întrebarea: Ce se dă preotului care umbă cu iordanul?* „Réponse à la question: Qu'est-ce qu'on donne au prêtre qui bénit les maisons le jour de l'Épiphanie“.
- 2802 *Răspuns la întrebarea: Se ia busuioac dela preotul care umbă cu iordanul şi de ce?* „Réponse à la question: Prend-on du basilic qui sert de goupillon au prêtre (le jour de l'Épiphanie)?“
- 2803 *Sfinţii Trei Ierarhi: Vasile, Grigore şi Ioan.* „Fête des trois Saints Hiérarques“.
- 2805 *Aflarea Capului Sfântului Ioan.* „L'Invention du chef de Saint Jean (24 février)“.
- 2807 *Stălpăre (la Florii).* „Rameau (qu'on porte à l'église le Dimanche des rameaux)“.
- 2808 *Săptămâna Patimilor.* „La Semaine Sainte“.
- 2810 *Toacă.* „Claquette“.
- 2812 *Săptămâna luminată.* „La Semaine après Pâques“.
- 2813 *Dumineca Tomii.* „Le Quasimodo“.
- 2814 *Înălţarea Domnului.* „L'Ascension“.
- 2815 *Consantin şi Elena.* „La fête des Saints Constantin et Hélène“.
- 2816 *Sfântul Ilie.* „La Saint Élie“.
- 2822 *Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril.* „Fête des Saints Archanges Michel et Gabriel“.
- 2824bis *Colindători.* „Enfants qui chantent des noëls“.
- 2825 *(Copiii) umbă cu steaua (la Crăciun).* „Les enfants célèbrent la Noël à l'aide de l'étoile“.
- 2826 *(Umbă) cu vicăimul.* „Les enfants célèbrent la Noël à l'aide de la crèche“.
- 2828 *Irozii.* „Mystère de la nativité“.
- 2829 *Tovărăşia flăcăilor la Crăciun.* „Association de jeunes paysans pour célébrer Noël“.
- 2830 *Răspuns la întrebarea: Ce obiceiuri mai sunt la Crăciun?* „Réponse à la question: Quelles coutumes avez-vous encore à Noël?“
- 111.
- 2830 [Continuare].
- 2831 *Sărbătoare băbească.* „Fête tombée en désuétude que célèbrent seules les vieilles dévotes“.
- 2832 *Preacuvioasa Eudochia.* „La Sainte Eudocie (1 mars)“.
- 2833 *Mărţişor.* „Porte-bonheur employé au mois de mars“.
- 2834 *Joie după Paşti.* „Les jeudis après Pâques“.
- 2835 *Arminden.* „Le 1 mai“.
- 2837 *Ghiorman.* „La Saint Germain“.
- 2838 *Todoruse.* „Fête tombée en désuétude qui se célébrait 24 jours avant la Pentecôte“.
- 112.

2838 [Continuare].

2839 *Sărbătoarea când se face roata de foc.* „Dimanche des brandons“.2840 *Mărina.* „La Sainte Marina“.2841 *Pălia.* „Fête tombée en désuétude qui se célébrait le 19 juillet“.2842 *Foca (23 Iulie).* „La Saint Phocas“.2843 *Ana.* „La Sainte Anne (25 juillet)“.2845 *Vărtolomeiu.* „La Saint Barthélemy“.2846 *Mina.* „La Saint Minas“.2849 *Răspuns la întrebarea: Când se iau flăcări frați de cruce sau fetele surori de cruce?* „Réponse à la question: Fête où se nouent les liens de fraternité d'élection“.2850 *Răspuns la întrebarea: Ce fel de sărbători băbești mai cunoașteți?* „Réponse à la question: Connaissez-vous encore d'autres fêtes tombées en désuétude?“

C. CASA, ACARETURILE, CURTEA, FOCUL, MOBILIERUL, VASE, SCULE

114. 219. 3757 *Mi-am durat o casă frumoasă.* „Je me suis fait bâtir une belle maison“
220. 3758 *Zidar.* „Maçon“.
115. 221. 3759 *Dulgher.* „Charpentier“.
222. 3760 *Tâmplar.* „Menuisier“.
116. 223. 3763 *Temelie.* „Les fondations de la maison“.
224. 3764 *Talpa casei.* „Sablière basse“.
117. 225. 3766 *Cosoroabă.* „Sablière haute“.
226. 3768 *Chinga căpriorilor.* „Traverse qui unit les chevrons“.
118. 227. 3769 *Lațuri.* „Lattes“.
228. 3771 *Coama acoperișului.* „Faîte de la maison“.
119. 229. 3772 *Șifă.* „Échandole“.
230. 3773 *(Acoperiș de) stof.* „(Toit de) roseau“.
120. 231. 3775 1) *Țigla,* 2) *Olană.* „1) Tuile, 2) Tuile faitière“.
232. 3776 *(Acoperiș de) tablă.* „(Toit de) tôle“.
121. 233. 3777 *Uluc (la streășină).* „Gouttière“.
234. 3778 *Pridvor.* „Galerie extérieure des maisons paysannes“.
122. 235. 3779 *Prispă.* „Levée de terre entourant une maison de pisé“.
236. 3781 *Odaia cea mică (de locuit).* „Chambre (où l'on habite)“.
123. 237. 3782 *Podole.* „Plancher“.
238. 3784 *Schelă.* „Échafaudage“.
124. 239. 3785 *Lipește (casa).* „Il plaque de la terre-glaise sur le mur“.
240. 3788 *Tencuiește.* „Il applique le mortier“.
125. 241. 3790 *Mistrie.* „Truelle“.
242. 3791 1) *Cărămidă,* 2) *Chirpiciu.* „1) Brique, 2) Pisé“.
126. 243. 3792 *Cărămidar.* „Briquetier“.
244. 3794 *(Varul trebue) stins.* „(Il faut) éteindre (la chaux)“.
127. 245. 3795 *Albăstreală (în var).* „Bleu (qu'on met dans la chaux qui sert à badigeonner les murs)“.
246. 3796-
3797 *Văruim (casa) pe dinăuntru.* „Nous blanchissons à la chaux (la maison) à l'intérieur“.
128. 247. 3799 *Vânzător de var.* „Marchand de chaux ambulant“.
248. 3804 *Deschide ușa!* „Ouvre la porte!“
- 3761 *Zid; ziduri.* „Mur“.
- 3762 *Zidește.* „Il fait la maçonnerie“.
- 3765 *Bărna.* „Solive“.
- 3767 *Grinzi [p]; grindă [s].* „Poutres“.
- 3770 *Podul casei.* „Grenier“.
- 3774 *(Acoperiș) de paie.* „(Toit) de chaume“.
- 3780 *Odaia cea gătită.* „Chambre d'apparat“.
- 3783 *(Odaie) întunecoasă.* „Chambre noire“.
- 3786 *Unge păretele cu pământ.* „Il enduit (le mur) de terre-glaise“.
- 3787 *Spoiește (casa cu humă).* „Badigeonner avec de la terre-glaise“.
- 3789 *Tencuială.* „Crépi“.
- 3793 *Varul (trebue) stins.* „(Il faut éteindre) la chaux“.
- 3798 *(Văruim casa) pe dinafară.* „(Nous blanchissons à la chaux la maison) à l'extérieur“.
- 3800 *Crăpătură (în zid).* „Crevasse (dans le mur)“.
- 3801 *Cineva bate la ușă.* „Quelqu'un frappe à la porte“.
- 3802 *Nu sta în ușă!* „Ne reste pas sur le pas de la porte!“.
- 3803 *Închide ușa!* „Ferme la porte!“.
- 3805 *Încuiu (ușa).* „Je ferme (la porte) à clef“.
- 3806 *Descuiu (ușa).* „J'ouvre (la porte)“.
- 3809 *Limba dela clanța ușii.* „Clenchette (du loquet)“.
- 3809bis *Scoaba din ușorul ușii.* „Crampon du verrou“.
- 3812 *Răspuns la întrebarea: Ce fel de încuietore de lemn aveți?* „Réponse à la question: Quel système de verrou de bois avez-vous?“
- 3816 *Obloane; oblon.* „Volet“.
- 3819 *Cort.* „Tente“.
- 3822 *Cort țigănesc.* „Tente (des bohémiens)“.
- 3825 *Cămară.* „Resserre“.
- 3827 *Șopron.* „Remise“.
- 3830 *Baracă.* „Baraque“.
- 3832 *Acareturi.* „Attenances“.
- 3834 *Corfă.* „Panier d'osier (à fond arrondi)“.
- 3835 *Oboroc.* „Panier d'écorce“.
- 3836 *Gard.* „Haie“.
- 3836bis *Pârleaz.* „Échalier (permettant de franchir une clôture)“.
- 3838 *Răspuns la întrebarea: Ce fel de îngrădituri aveți?* „Réponse à la question: Quelles sortes de clôtures avez-vous?“
- 3840 1) *Pari (la gardul de murele),* 2) *Stâlpi (la ulucă).* „1) Pieux (dans une haie de branchages), 2) Pilots (d'une palissade)“.
- 3842 *Cuiu.* „Clou“.
- 3843 *Cuiu de șindrilă.* „Clou pour fixer les échandoles“.
- 3844 *Cuiu de lemn.* „Cheville de bois“.
- 3845 *Adăpost.* „Abri“.
- 3847 *Ghetărie.* „Glacière“.
- 3849 *Culă.* „Tour“.
- 3850 *Celar.* „Cellier“.
- 3852 *Argea.* „Maison en construction qui n'a pas encore de toiture; métier à tisser“.
- 3855 *Foc.* „Feu“.
- 3856 *Face foc.* „(Elle) allume le feu“.
- 3858 *Aprind [1]; să aprindă [subj 3] (chibritul).* „J'allume; qu'il allume (une allumette)“.
- 3860 *Iască.* „Amadou“.
- 3862 *Scapără cu amnarul.* „Il bat le briquet“.

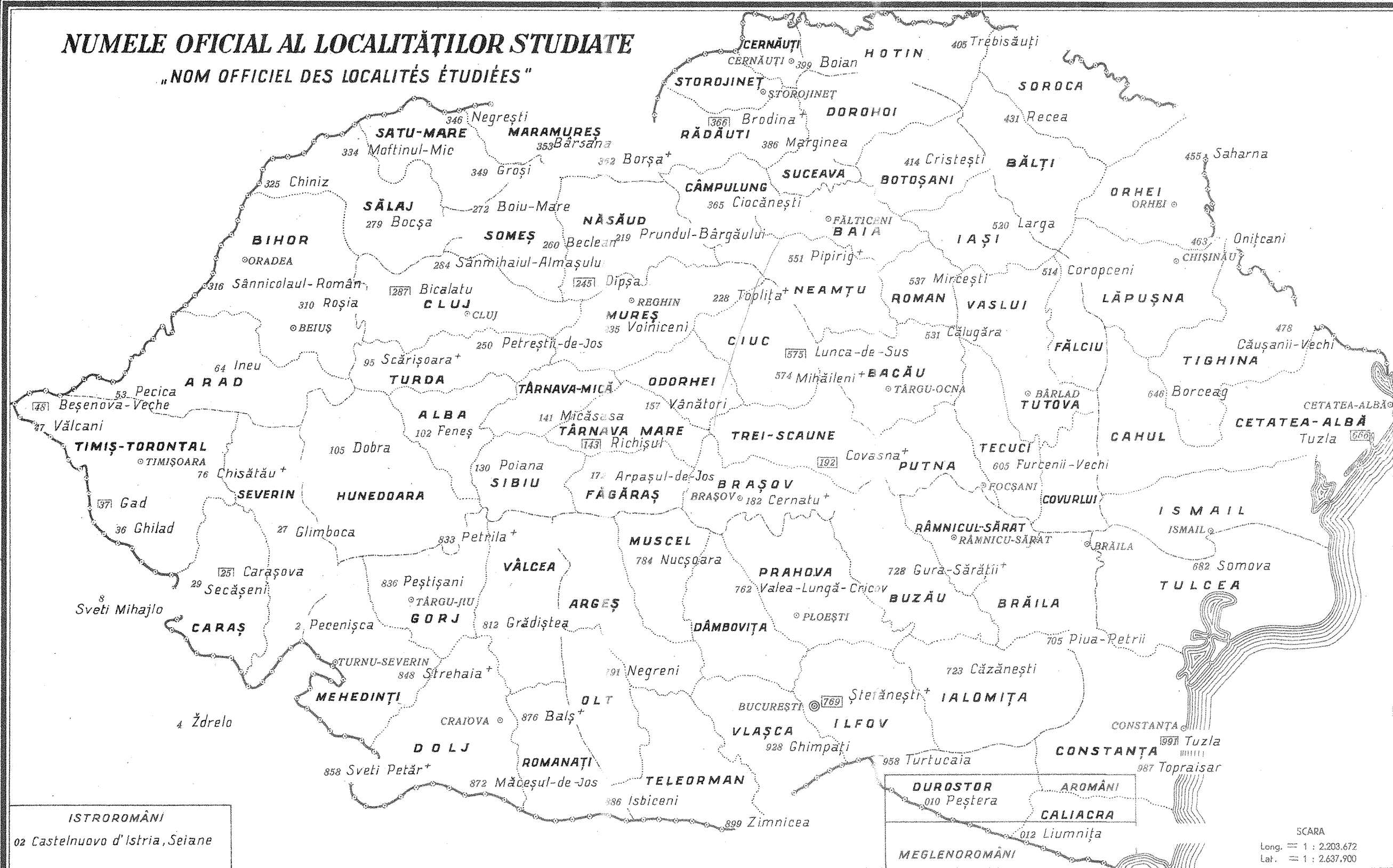
129. 249. 3807 *Broasca uși*. „Serrure“.
250. 3808 *Clanță*. „Loquet“.
130. 251. 3810 *Zăvor*. „Verrou“.
252. 3811 *Încuietoare de lemn*. „Verrou de bois“.
131. 253. 3813 *(Femeia) directică (prin casă)*. „(La femme) met la maison en ordre“.
254. 3814 *Surceaua (ce se pune subț piciorul mesei)*. „Cale“
132. 255. 3815 *Geam de bășică*. „Vessie tendue servant de vitre“.
256. 3817 *(O casă) dărăpănată*. „(Maison) délabrée“.
133. 257. 3818 *Cocioabă*. „Bicoque“.
258. 3820 *Adăpost la câmp*. „Abri improvisé“.
134. 259. 3821 *Baracă (la bălciu)*. „Baraque (de foire)“.
260. 3823 *Țigani de laie*. „Bohémiens nomades“.
135. 261. 3824 *Bătătură*. „Le devant de la maison“.
262. 3826 *Șopron*. „Remise“.
136. 263. 3828 *Cocină*. „Toit à cochons“.
264. 3829 *Cotețul găinilor*. „Poulailler“.
137. 265. 3831 *Cușca porumbeilor*. „Pigeonnier“.
266. 3833 *Coș*. „Panier (d'osier à fond plat)“.
138. 267. 3837 *Gard de uluci*. „Palissade“.
268. 3839 *Gard de lațuri*. „Échalier (clôture)“.
139. 269. 3841 *Portiță (la curte)*. „Petite porte (de la cour)“.
270. 3846 *Mă adăpostesc*. „Je m'abrite“.
140. 271. 3848 *Conac boieresc*. „Maison de campagne“.
272. 3851 *Scară (la pridvor)*. „Escalier“.
141. 273. 3853 *Firidă*. „Niche (dans un mur)“.
274. 3854 *(Casa) se nărue*. „(La maison) se ruine“
142. 275. 3857 *Surcele*. „Buchettes“.
276. 3859 *Chibrituri*. „Allumettes“.
143. 277. 3861 *Amnar*. „Fusil de briquet“.
278. 3865 *Pe horn iese fum*. „La fumée sort par la cheminée“.
144. 279. 3870 *Sobă*. „Poêle“.
280. 3872 *Focul dudue în sobă*. „Le feu gronde dans le poêle“.
145. 281. 3874 *Lemne pline de apă*. „Du bois mouillé“.
282. 3875 *(Focul) mocnește*. „(Le feu) couve“.
146. 283. 3877 „1) *Cotlon*, 2) *Cotruță*. „1) Niche à bois placée sous le poêle, 2) Banc de maçonnerie attenante au poêle“.
284. 3878 *Jăratec*. „Braise“.
147. 285. 3879 *Jăruitor (prăjină de scotocit în cuptor)*. „Tisonnier (en bois)“.
286. 3882 *Mașină de gătit*. „Fourneau de cuisine“.
148. 287. 3900 *Pătură (de lână)*. „Couverture de laine“.
288. 3917 *Fedeleş*. „Barillet à eau paysan“.
149. 289. 3920 *Putină*. „Tinette“.
290. 3921 *Canea*. „Cannelle“.
150. 291. 3931 *Bidinea*. „Brosse à badigeonner“.
292. 3935 *Lighian*. „Cuvette“.
151. 293. 3937 *Pârghie*. „Levier“.
294. 3938 *Sfoară*. „Ficelle“.
152. 295. 3941 *Piron*. „Gros clou“.
296. 3942 *Țintuiesc*. „Je fixe avec des clous“.
- 3863 *Fum*. „Fumée“.
- 3864 *(Gunoiul) fumegă*. „(Le fumier) fume“.
- 3866 *Gura hornului*. „Orifice de la cheminée“.
- 3867 *Mă încălzesc la foc*. „Je me chauffe au feu“.
- 3868 *Vatră*. „Foyer“.
- 3869 *Răspuns la întrebarea: La ce mai ziceți vatră?* „Réponse à la question: Qu'est-ce que vous appelez encore vatră?“
- 3871 *Umple soba de lemne!* „Remplis le poêle de bois!“
- 3873 *Lemnul uscat arde bine*. „Le bois sec brûle bien“.
- 3876 *Cleşte de foc*. „Pince (pour attiser le feu)“.
- 3880 *(Focul) se stinge*. „(Le feu) s'éteint“.
- 3881 *Spuză*. „Cendre chaude“.
- 3883 *Kulă*. „Four de cuisine“.
- 3884 *Laptele dă în foc*. „Le lait passe par dessus“.
- 3885 *Focul a încins o casă*. „Le feu a pris dans une maison“.
- 3886 *Vătraiu*. „Tisonnier (en fer)“.
- 3887 *Scară (de lemn)*. „Échelle“.
- 3888 *Carămbii scării*. „Les montants de l'échelle“.
- 3889 *Fuşteii dela scară*. „Barreaux (d'une échelle)“.
- 3890 *Țâțani*. „Gonds“.
- 3891 *Dulap*. „Armoire“.
- 3892 *Ladă*. „Coffre“.
- 3893 *Lada miresei*. „Coffret de noce“.
- 3894 *Pat*. „Lit“.
- 3895 *Saltea (umplută cu paie)*. „Paille“.
- 3896 *Saltea (umplută cu păr)*. „Matelas“.
- 3897 *Plapomă*. „Couverture piquée“.
- 3898 *Chilotă*. „Édredon“.
- 3899 *Față de pernă*. „Taie d'oreiller“.
- 3901 *Scoartă pe pereți*. „Tapis suspendu au mur“.
- 3902 *Polită*. „Tablette“.
- 3903 *Perdele*. „Rideaux“.
- 3904 *Scăunel*. „Tabouret“.
- 3905 *Mă uit în oglindă*. „Je me regarde dans la glace“.
- 3906 *Arătător (la ceasornic)*. „Aiguille de la pendule“.
- 3907 *Limba ceasornicului*. „Le balancier de la pendule“.
- 3908 *Festila lumânării*. „Mèche (de la bougie)“.
- 3909 *Iau mucus dela lumânare*. „Je mouche la bougie“.
- 3910 *Sticlă de lampă*. „Verre de lampe“.
- 3911 *Abajur*. „Abat-jour (d'une lampe)“.
- 3912 *(Icoana e) zugrăvită*. „(L'icône est) peinte“.
- 3913 *Cadru (la icoană)*. „Cadre (de l'icône)“.
- 3914 *Butoiul se usucă*. „Le tonneau sèche“.
- 3915 *(Butoiul sună) a dogit*. „(Le tonneau sonne) le fêlé“.
- 3916 *Butoiul se umflă*. „(Le tonneau) se gonfle“.
- 3918 *Cinbăr*. „Baquet“.
- 3919 *Cadă*. „Cuve“.
- 3922 *Găleată*. „Seau“.
- 3923 *Toartă*. „Oreillette (d'un baquet)“.
- 3924 *Damigeană*. „Dame-jeanne“.
- 3925 *Muşama*. „Toile cirée“.
- 3926 *Cârjă*. „Bâton courbé en crosse“.
- 3927 *Bățul cu care se duce o sarcină pe umăr*. „Bâton à l'aide duquel on porte un ballot sur l'épaule“.
- 3928 *Boccea*. „Ballot“.
- 3929 *Perie de haine*. „Brosse“.
- 3930 *Perie de frecat podelele*. „La brosse à parquet“.
- 3932 *Pensulă*. „Pinceau“.
- 3933 *Mătura (de măturat prin casă, din meiu tătăresc)*. „Balai de sorgho“.
- 3934 *Mătură de curte*. „Balai de bouleau“.
- 3936 *Macara*. „Palan“.
- 3939 *Ciocan*. „Marteau“.
- 3940 *Pană*. „Coin“.
- 3943 *Sulă*. „Alène“.
- 3944 *Maiu (de bătut pământul)*. „Batte (pour aplanir le sol)“.
- 3945 *Bate (pământul)*. „Il aplanit (le sol)“.
- 3946 *Săculeț*. „Petit sac“.
- 3947 *Lanț*. „Chaîne“.
- 3948 *Zale (la lanț)*. „Mailles (d'une chaîne)“.

NUMELE OFICIAL AL LOCALITĂȚILOR STUDIAȚE

„NOM OFFICIEL DES LOCALITÉS ÉTUDIÉES”

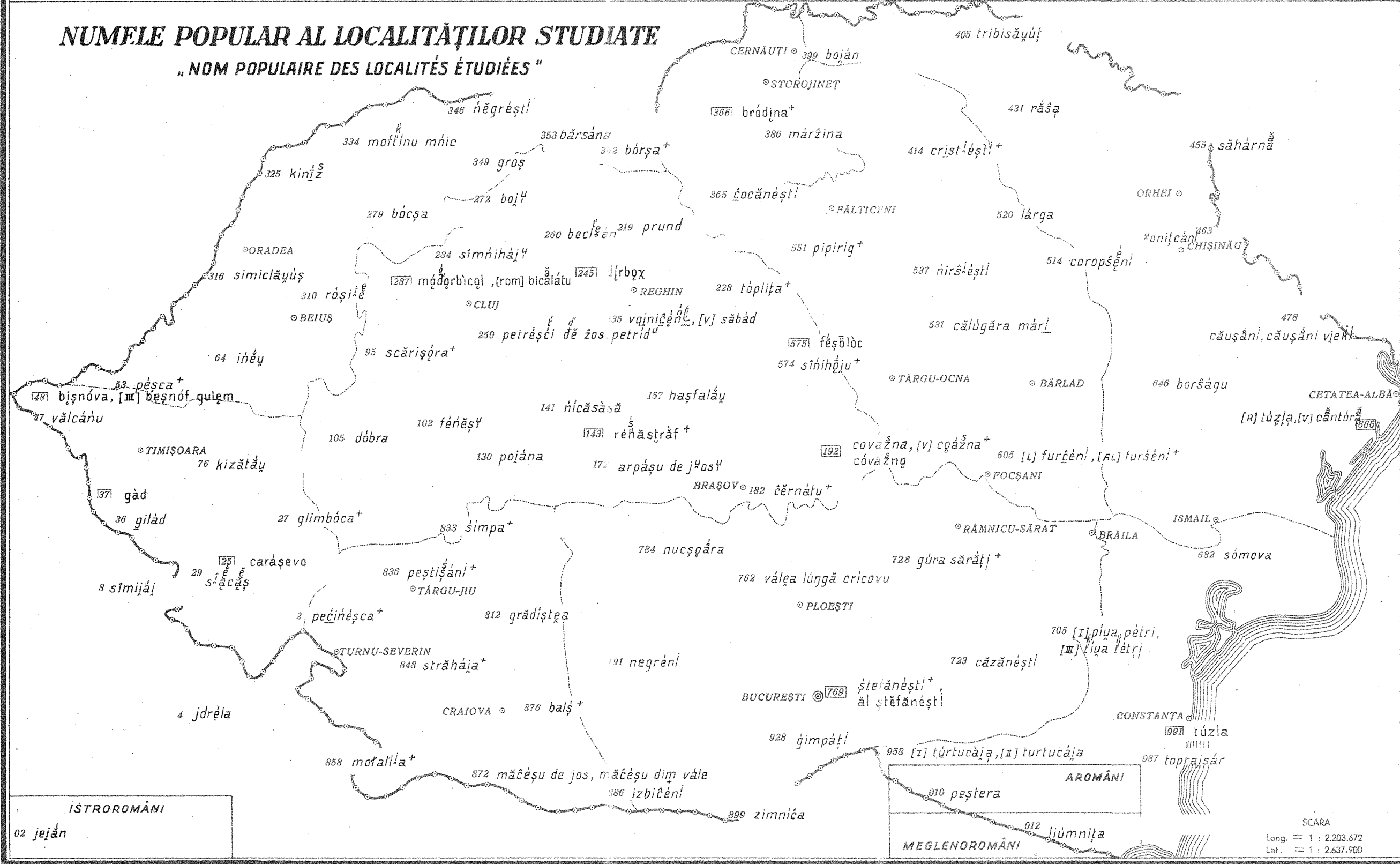

ISTROROMÂNII
02 Castelnovo d'Istria, Seiane

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

NUMELE POPULAR AL LOCALITĂȚILOR STUDIAȚE

„NOM POPULAIRE DES LOCALITÉS ÉTUDIÉES”

ISTROROMÂNII
02 jejan

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

NUMELE OFICIAL.

I. Cele spuse în notele la harta 1 din ALR. I sînt valabile și pentru harta aceasta.

Deosebirile față de ALR. I sînt următoarele:

- 1) ALR. I are și puncte în care s'a studiat numai graiul minoritar. Numerele cartografice care corespund acestor puncte sînt trecute într'un pătrat, căruiu îi lipsește latura de jos. Aceste puncte sînt : (287) (1375) (ungurești); (358) (rutenesc); (128) (137) (sârbești); (143) (197) (bulgar-est); (1743) (1745) (săsești). Localitățile unde a fost studiat și graiul românesc și cel minoritar au numărul cartografic trecut într'un pătrat complet (ca la ALR. I) : (192) (românesc și unguresc); (666) (românesc și rutenesc); (769) (românesc și țigănesc).

2) Deoarece materialul pentru ALR. II a fost adunat într'o localitate, de la mai mulți informatori aceștia, în comunele mai mari, sînt uneori din mai multe cătune ale acelei comune. Numele acestor cătune le dăm mai jos, în dreptul numărului cartografic respectiv.

II. 76. Forma chișărtău (cu ș) dată de INDICATORUL STATISTIC AL SATELOR ȘI UNITĂȚILOR ADMINISTRATIVE DIN ROMÂNIA, București, 1952, este evident greșită.

95. Toți informatorii sînt din CRINGURILE (cătune mai mici, formate din 2-3 case) de lângă Ghejar și de pe Valea Ierlibi. Rele ale cătunului GARA-DE-SUS.

182. Au fost luați informatorii și din comuna SATULUNG cu care CERNĂUȚI formează, împreună cu alte cinci sate, SAČELELE.

(192). Toți informatorii sînt din mahalaua românească a Covasnei, numită VOINEȘTI.

228. Unul dintre informatori s'a născut în comuna SĂRMĂȘU, la 8 km. depărtare de Toplița.

362. Informatorii sînt toți din cătunele șesul POIENII ȘI REPEDEA.

(368). Din cătunele CUNUNȘKI, SADIU, NISIPITUL ȘI CRASNOUL. Acesta din urmă aparține orașelului SELETIN.

551. Satele DOLHEȘTI ȘI PIPIRIG, comuna PIPIRIG.

574. Toți informatorii sînt din cătunul LIVEZI.

728. Forma GURA-SĂRĂȚII, dată de INDICATORUL STATISTIC, e greșită. Informatorii sînt din satele GURA-SĂRĂȚII ȘI ATĂRNAȚII, comuna GURA-SĂRĂȚII.

(769). Din cătunele ȘTEFĂNEȘTI-DE-JOS, BOLTAȘU ȘI PASĂREA.

835. Din cătunele CIMPA, BIRĂONII, RĂSCOALA ȘI JIEȚ. Acesta din urmă aparține comunei LIVEZENI.

848. Au fost luați informatorii și din satul SLĂȚINICU-MARE.

858. Și din BREGOVA, KIRIMBECU, PERLOVEC, BORLOVEC.

876. Au fost luați informatorii și din satul VĂRTINA.

NUMELE POPULAR.

I. Am întrebat: Cum numiți satul (sau cătunul) acesta în graiul d-voastră ?

În note dăm numele popular al cătunelor de unde au fost luați informatorii.

II. 2. În conversație am auzit numai: peșirêșca. Forma cu ș în loc de ș se datorește influenței formei oficiale.

27. O țărancă din comuna vecină Var, pronunță: gîlimboca.

55. Se zice și: peșca. Așa se învață în școală.

95. Cătunul gîrda dî sus, cringul pășcă-șii dela deșărui și pleișșii de pe valea dîzîrtui.

1743. Românește: rîkiștorf.

182. Informator și din SATULUNG. Cele șapte sate împreună se numesc: SAČELE.

(192). Mahalaua VOINEȘTI (ung) VOINEȘTI.

228. Unul dintre informatorii născut în comuna: SĂRMĂȘU.

(287). Românește: bicăliatu.

362. Cătunele: șăsu poiêni și țăpișia.

(368). Cătunele: cununșki, sadiu, sipitul și cătunul crasnoșki, aparținător orașelului Seletin.

414. În conversația cu sătenii am auzit: crîștîșșii. Forma cu i în loc de j e influențată de forma oficială.

551. Satul: dolheșșii.

574. Cătunul: lovîș.

605. Forma pronunțată lentă [l] e cea învățată în școală.

728. Satul: atîrnății.

769. Cătunele ștefănești dă jos, boltășu și pasăreșca.

835. Cătunele șimpa, bîrtayoh, rascușia și jîișșii.

836. [*] peșirêșșii. Adevărata formă populară.

848. Și din satul slătînlicu mare.

858. Și din bregova, kirimbêcu, perlavet, borlovet.

876. Și din satul: vîrtîna.

M N

NUMELE COLECTIV CE ȘI-L DAU LOCUIȚORII DIN LOCALITĂȚILE STUDIAȚE.

„NOM COLLECTIF QUE LES HABITANTS DES LOCALITÉS ÉTUDIÉES SE DONNENT À EUX-MÊMES”

I. Întrebarea a fost pusă astfel: Cum vă ziceți cei din județul Arad, le zic ungurii-gân 64, portulii și cred sîrbi 47, crîșșii-gân 64, pustiișii; pustian, așa le zic cei dela munte, mîlerării " [vînzătorii de mere] 76, mîșoi 95, mocăni 102, [w] ardêlîșii 105, mîrșî-neni " Așa le zic alții. Ei își zic: poianării " 89, oltienii; oltianii 112, săcêlêni; -leân 182, mo-căni dig covățina 192, bîrtayoh 219, cîmpê-ni 235, lăturîșii 250, țărăni 260, deilorîșii; de-loran, de la dăurii 272, sălășii; sălășian 279, de pă valea almasului 284, [w] pădurîșii 310, cîmpêni; peșani 316, crîșșii; crîșșii, așa le zic prin alte părți " 325, de juru carășului 334, uoșîșii 346, susșii, susăni, așa le zic cei dinspre Sătmar " 349, izșii 353, dîla mîntii 365, pocovinîni 399, [*] moldovlêni-vîian 414, băsărâbîșii - dîian 431, băsărâbîșii 455, băsărâ-bîșii 463, băsărâbîșii 478, [w] moldovan; moldovlêni 514, [w] moldovlêni 520, moldovlêni; moldovlêni 537, girtârî dîla mîntii [porocli] 555, cucușii 574, moldovlêni 605, băsărâbîșii 646, băsărâbîșii; băsărâbîșii 666, dobrogeșșii-gân 682, cîșojani " le zic așa cei dela munte " 725, [w] podgorîni 728, muntêni 762, muntêni 769, ungurîșii dela munte, mocăni 784, muntêni; -leân 791, uoltienii 812, jîișșii; jîian 833; oltienii; oltianii, muntîșii; -tîian 836, uoltienii; uoltianii 848, bugării " le zic Români de peste Timoc; ei zic celor de peste Timoc: sîrbi 858, oltên dîmie [w]; oltienii 872, uoltienii; uoltienii 876, du peste olt " le zic cei din stînga Oltului " din oltênica 886, muntêni 899, vișșîșii 928, cojenii; cojian 987.

D.: [*] isirîșîșii 02 [f] 010, [-] 012...

M.: [ung] [w] cîșotșegii 287...

[rut] hușul [pm]; hușul [sm], hușulca [sf] 366...

[sârb] carășefii [w]; carășevac 25, bană-cani 37...

[bulg] ud banății, [*] banățene 48, dubrugăni; dubrugîni 991...

[sâs] zivînderyâr 143.

[6801]

I. Întrebare prin gest: Cum ziceți că face omul când face așa? În același timp dădeam din cap de sus în jos.

II. 47. făc din cap că-i așa.

250. La întrebarea [442] (v. mai jos la III), informatorul a răspuns: făc cu capu că-i așa.

531. Forma capl am auzit-o fără să privesc pe informator. Acesta a repetat fraza pe când îi priveam; de data aceasta, văzând rotația buzelor după p, am distins capl.

812. zică că nu.

833. „A făcut din cap” că ie „da” [de sus în jos]. făc din cap că nu [din dreapta în stânga].

III. În unele regiuni gestul acesta înseamnă „nu” (v. nota la 812). Cf. ALRM II, harta alcătuită pe baza întrebării [442]. Ce vrea să zică omul când face așa? (În același timp dădeam din cap de sus în jos).

[6806]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că e părul omului când e pe jumătate alb așa cum e pe tamplele mele (un fir alb, un fir negru...)?

II. 47. o surit.

130. datu-ș cāruntelă.

[922]. „Care nu e bălan”.

219. nîși-i alb, nîși-i negru.

250. prîngî e bătrîni omu.

260. ūe-șumălăte cārunt.

362. ūnu alb și ūnu negru.

[666]. posișiu (omul) a încăruntit.

463. și alb și suriu, n-egru.

531. Privind subiectul, am distins cāruntl.

Subiectul a repetat cuvântul fără să-i vad buzele; de data aceasta am auzit cāruntl.

[575]. Subiectul a răspuns cu fraza: sūrke kēzdeit lēni o fēiș capul a început să-i devie cāruntl.

958. āre și alb și negru.

M N

GÂNDEȘTE „IL PENSE”

[6802]

I. Întrebare indirectă pusă astfel: Ce face omul cu creierii? Cum subiectele nu prea știau ce să răspundă, luam o atitudine mediativă, ducând arătătorul dela mîna dreaptă la tîmplă și ziceam: Stă și...

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: SE GÂNDEȘTE, cu variantele: SE GHINDEȘTE 2. 8. 29. 47. SE ÎNGHINDEȘTE 4. GÂNDEȘTE 36. 53. 64. 105. 219. 279. 316. 399. 405. 416. 431. 455. 478. 666. 858. GHINDEȘTE 76. 346. GÂNDEȘTE și SE GÂNDEȘTE 362. Uneori, ca a doua formă avem: ȘTUDIEȘTE 8. ȘTUDIAZĂ 8. 36. SE SOCOATEȘTE 27. JUDECĂ 250. CUGETĂ 353. LUCREAZĂ MINTEA 463. SE BATE CU CREIERII 836.

Nu s'a dat (SE) GÂNDEȘTE, ci: CUGETĂ 130. ÎȘI FACE SOCOATELE 172. JUDECĂ 182. 728. 791. 886. 987. SOCOATEȘTE 192. 349. ÎȘI SOCOATEȘTE MINTEA 260. SĂMĂLEȘTE 272. CREIERII ÎL POARTĂ (PE OM) 310. ÎȘI FACE GÂNDURI, CREIERII ÎL POARTĂ PE OM 514. ÎȘI POARTĂ MINTEA 605. 899. LUCREAZĂ CAPUL 646.

D.: [t] jo mislēs cu mōjflani o2, minduescu cu mintea o10, mi čudes cu mintea o12.

M.: [ung] gōndalcozic 192. 287. o2, ođo hōr-dōjzo o2, ēsīt 575.

[rut] șos dūmajie subī 366, mozhāmi dūmajī 666.

[sārb] se gandūje pametom 25, sa mō-scom misli 37.

[bulg] se bug, [e] se misli; as se būnā [t] 48, dā mislim [t] 91.

[sās] eh dīncān meț dām gāhērn [t] 143, ih dīncq 245.

[fig] gīndl-ma, cāra mārī socotālā [t]. Subiectul traduce: „Își face socoteală” 769.

CEAFĂ „NUQUE”

[6803]

I. Întrebare prin gest. Punând palma mîinii drepte pe ceafă, am întebat: Cum nu-miți partea aceasta a capului?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns CEAFĂ, CEFĂ. Pentru plural avem CEAFE în 27 și 272; CEFURI în 95. 172. 235. 334. 349. 520. 833. 958; CEFI în 325. 405. 637 și 705. Ni s'a răspuns CEAFĂ și DOSUL CAPULUI în 362; întâi DOSUL CAPULUI, și apoi CEAFĂ în 353 și 365.

În 010. 260. și 346, subiectul pretinde că nu există plural dela acest cuvânt. În 365 și 386 nu știe forma pluralului. În 574 forma pluralului e evident greșită: DOUĂ CEAFĂ.

N'a fost întebat pluralul în 769.

D.: [t] čerbičā; [x] o čerbičō; [x] čerbič [p] o2 zvercā o10, [i]ulinic o12.

M.: [ung] o cōntō 192, hātulșō cōpoio 287, o nōcō ūtānōq, o nōcō člgājo 575.

[rut] pučēlīnā 366, zatīloc; zatīliki [pge] 666.

[sārb] lil 25, pōtīfac 37.

[bulg] čelā 48, čelō; čelō 991.

[sās] hōndār-hāift 143, [e] šerl 245.

[fig] i cāpāhīna āl šārēsō, āl šārēski, [t] āl šārēski. Subiectul traduce: „ceafa capului” 769.

III. V. ALRM II, vol. I, hărțile 2 și 3!

(PĂR) CREȚ „(CHEVEUX) FRISÉS”

[6804]

I. Întrebare indirectă pusă în felul următor: Cum ziceți că este părul când e așa? Cu mîna schițam în cap cărlionții părului.

II. În afară de punctele îngrate mai jos, pretutindenea CREȚ, avem CĂRCIOR 836, ÎNSCĂRLIONȚAT 987, ÎNCĂRLIONȚ 388, ÎNCĂRLIONȚAT 784, și SCĂRLIONȚAT 848. Celelalte forme obținute sunt: COȘIȚA COCOR 4, COCORAT 27, ÎNCOVIGAT 102, CĂRCIET 260, 463, RĂSUCIT 272, STURVUCAT 310, SUCIT 431, CĂRCIET 468, FĂCUT ÎNEL 706, ÎNCĂRLIONȚAT 768, FACE ÎNELE 769, ÎNELAT 812, 876, SUCIT, SCĂRLIONȚAT 858, ZĂRLIONȚAT 872, SCĂRLIONȚAT 899, ZĂRLIT 928.

D.: [t] navidēl [p], [x] zavidēl [p] o2, qcri-șifāt o10, zāsucīt o12.

M.: [ung] cōndor 192, gōndōr 287, gōndōr, cōndorhōjū 575.

[rut] cučerlāvīč, [t] cučerlāvīč 366, cučirjāvīč 666.

[sārb] crețava 25, crețava 37.

[bulg] cričava 48, cādrāvā 991.

[sās] crāyis 143, crayis 245.

[fig] cirjionjīmē 769.

(PĂR) ALB „(CHEVEUX) BLANCS”

[6805]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că este părul bătrânilor când e ca hărțile acestea?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: ALB. Nu s'a răspuns ALB, ci CĂRUNT în 2. 4. 27. 29. 36. 64. 76. 102. 105. 130. 141. 157. 172. 228. 250. 260. 310. 334. 346. 349. 353. 362. 365. 646; ALB și CĂRUNT în 47. 219. 235. 272. 784; CĂRUNT și ALB în 279; CĂRUNT, ALB CA COLIA ÎN 8; ALB și SUR în 95; ALB și BĂLAN în 723; S'A ALBIT PĂRUL, ÎN 836; BĂLAN ÎN 192; LAI ÎN 386; PĂRUL COLIIE ÎN 705 și SUR ÎN 574.

D.: [t] pēri 245, [z] ābi per o2, per albu o10, per alb o12.

M.: [ung] fēișer hōjō vōn 192, mēgōsūit, fēișer 287, mēgōsūit 575.

[rut] sēvūi vōfōs, sidīlī 366, biēlī vōlos 666.

[sārb] ima bēlu kicu 25, sēda 37.

[bulg] biēlā 49, biēlā 991.

[sās] vājs hōār 143, vāis, blēh 245.

[fig] o bāl pārnō 769.

ÎNCĂRUNȚEȘTE „IL GRISONNE”

[2287]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când omul începe să aibă la tîmple tot mai multe fire albe?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: ÎNCĂRUNȚEȘTE. S'a mai răspuns: CĂRUNȚEȘTE 2. 36. 64. 76. 828. 250. 260. 284. 325. 349. 362. 784, ÎNCĂRUNȚEAZĂ 414. 520. 666; ÎNCĂRUNȚEAZĂ 848, SE CĂRUNȚEȘTE 723, ALBEȘTE 705. 728. 762. 769. 812. 858. 872. 876. 886. 889. 928. 958, ÎNALBEȘTE 537, ÎNNALBEȘTE 514. 581, SE ÎNNALBEȘTE 531, SUREȘTE 682, ÎNSUREȘTE 95. 455. 463. 478. 605, ÎNSPICAZĂ 405. 431.

S'a dat mai multe forme: ÎNCĂRUNȚEȘTE ÎN 386 cu adaosul ÎNLĂEȘTE; ÎN 791 cu adaosurile ALBEȘTE, ÎNSIVEȘTE; CĂRUNȚEȘTE și ALBEȘTE 310; CĂRUNȚEȘTE și SE ÎNSUREȘTE 574; ÎNSUREȘTE și ÎNCĂRUNȚEAZĂ 359, ÎNSUREȘTE și ÎNNALBEȘTE 646.

D.: [m] jo-ām poșnit sivi o2, nālbāstrește o10, peru leg s-nālbescā o12.

M.: [ung] sūrčūl o fēiș 192, mēgōsūi 287, sūrčūlni [inf] 574.

[rut] posișije 366, vōlos biljēit 666.

[sārb] pobiljē 25, ūnāj je osēdio 37.

[bulg] pōčnala da pučelēva čica 48, pučlāva 991.

[sās] hēā vit grōā, ā vit grōā 143, vit grōy 245.

[fig] -

(OM) ROȘCAT, CU PĂRUL ROȘU „(HOMME) ROUX”

[6809]

I. Întrebarea a fost pusă astfel: Cum ziceți unui om cu părul roșu?

II. S'a răspuns în majoritatea punctelor OM CU PĂRUL ROȘU, cu variantele ROȘU, ROȘU LA CAP, ROȘU LA PĂR, UNEORI CU ADAOSUL BĂLAN 235, ROȘCOBAN 414 și ROȘCOVAN 723.

Alte răspunsuri: ROȘIATEC 130, ROȘIOIU 316, ROȘCOVAN 64. 192. 279. 310. 987, RĂȘCOVAN 362, ROȘCOBAN 250, ROȘCĂN 858, ROȘCAT 958, ROIB 784, BĂLAN 228. 876, PARCĂ E UN RUS 769, MORÂN 812, PLĂVIT 872, SPÂN (spīn, spīn) 95.

Informatorii n'au știut să răspundă în 112.

D.: [t] rūšū, [x] česta vōm āre roși per, [e] rōișu [m], rōișe [f] o2, cāstānac o10, rus o12.

M.: [ung] rōșcōvān 192, rōcphōjū 287, vēreșhōjū 576.

[rut] 366, čelovēc crāsnīm vōlosom 666.

[sārb] člōvic ima červēnu kicu 25, čōvec s vōnom [accentul pe f] cōsōm 37.

[bulg] čijēščō z jāltāta čicā 48, čūla, čūles 991.

[sās] rōūt 143, rūjthērih, rūt, la oraș 245.

[fig] o bāl gālbēno 769.

(PĂR) CĂRUNT „(CHEVEUX) GRIS”

[6806]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți omului cu păduchi în cap?

II. Cu excepție punctelor 2 și 182, unde s'a răspuns: PUN DE PĂDUCHI, pretutindenea: PĂDUCHIOS.

D.: [t] peducār, [x] peducārū ali pac “sau usivā” o2, pidiclos o10, piducfos o12.

M.: [ung] tēlvēs 192, tēlvēs 287, [-] 575.

[rut] vūšvūēt 366, vōšivij 666.

[sārb] vōšif 25, vāšivac 37.

[bulg] vāšfeyu [n] 48, vāšlīu 991.

[sās] lāyzih 143, lāizih 245.

[fig] o žuāid 769.

(PĂR) ROȘCAT, CU PĂRUL ROȘU „(HOMME) ROUX”

[6809]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți omului cu păduchi în cap?

II. Cu excepție punctelor 2 și 182, unde s'a răspuns: PUN DE PĂDUCHI, pretutindenea: PĂDUCHIOS.

D.: [t] peducār, [x] peducārū ali pac “sau usivā” o2, pidiclos o10, piducfos o12.

M.: [ung] tēlvēs 192, tēlvēs 287, [-] 575.

[rut] vūšvūēt 366, vōšivij 666.

[sārb] vōšif 25, vāšivac 37.

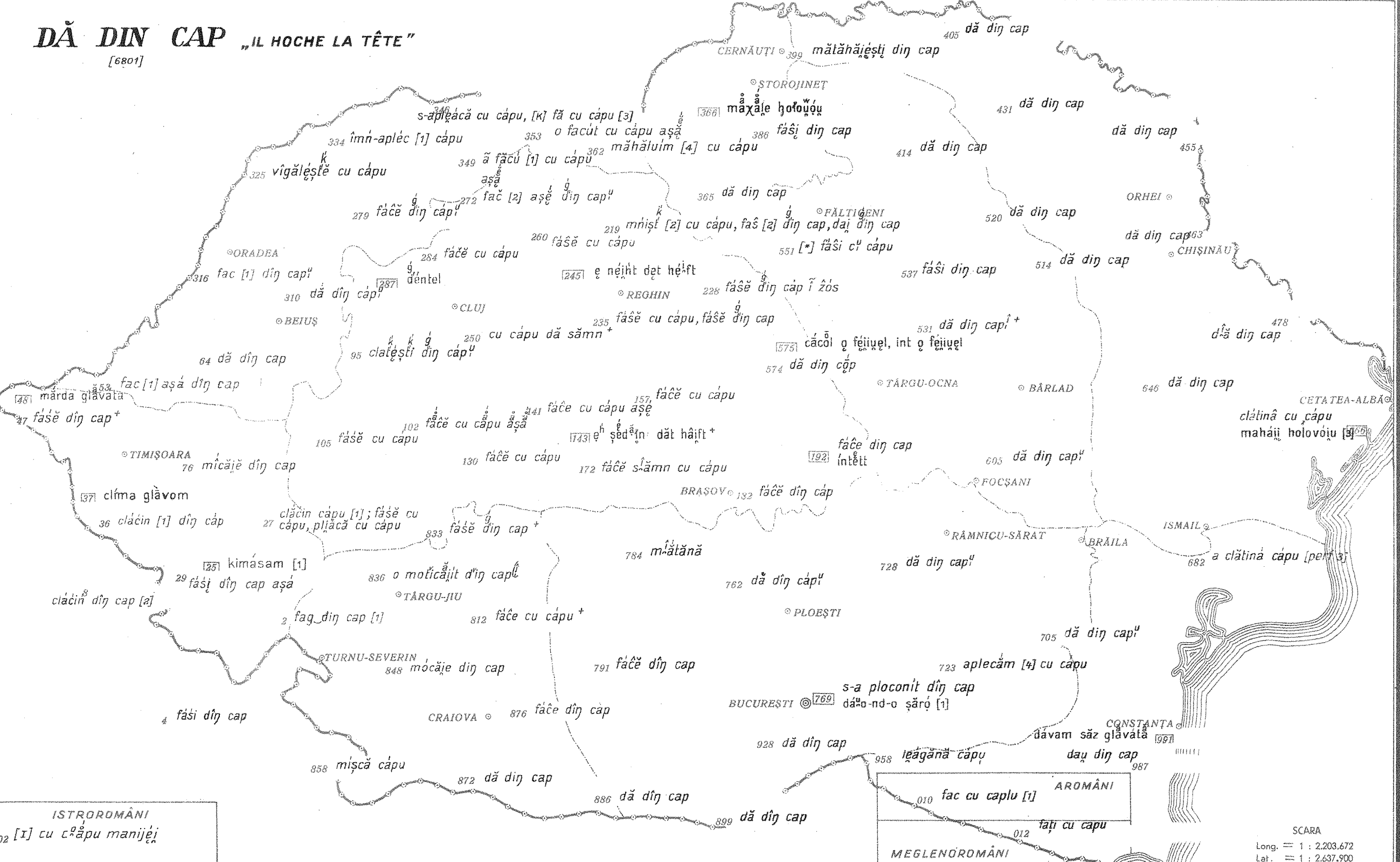
[bulg] vāšfeyu [n] 48, vāšlīu 991.

[sās] lāyzih 143, lāizih 245.

[fig] o žuāid 769.

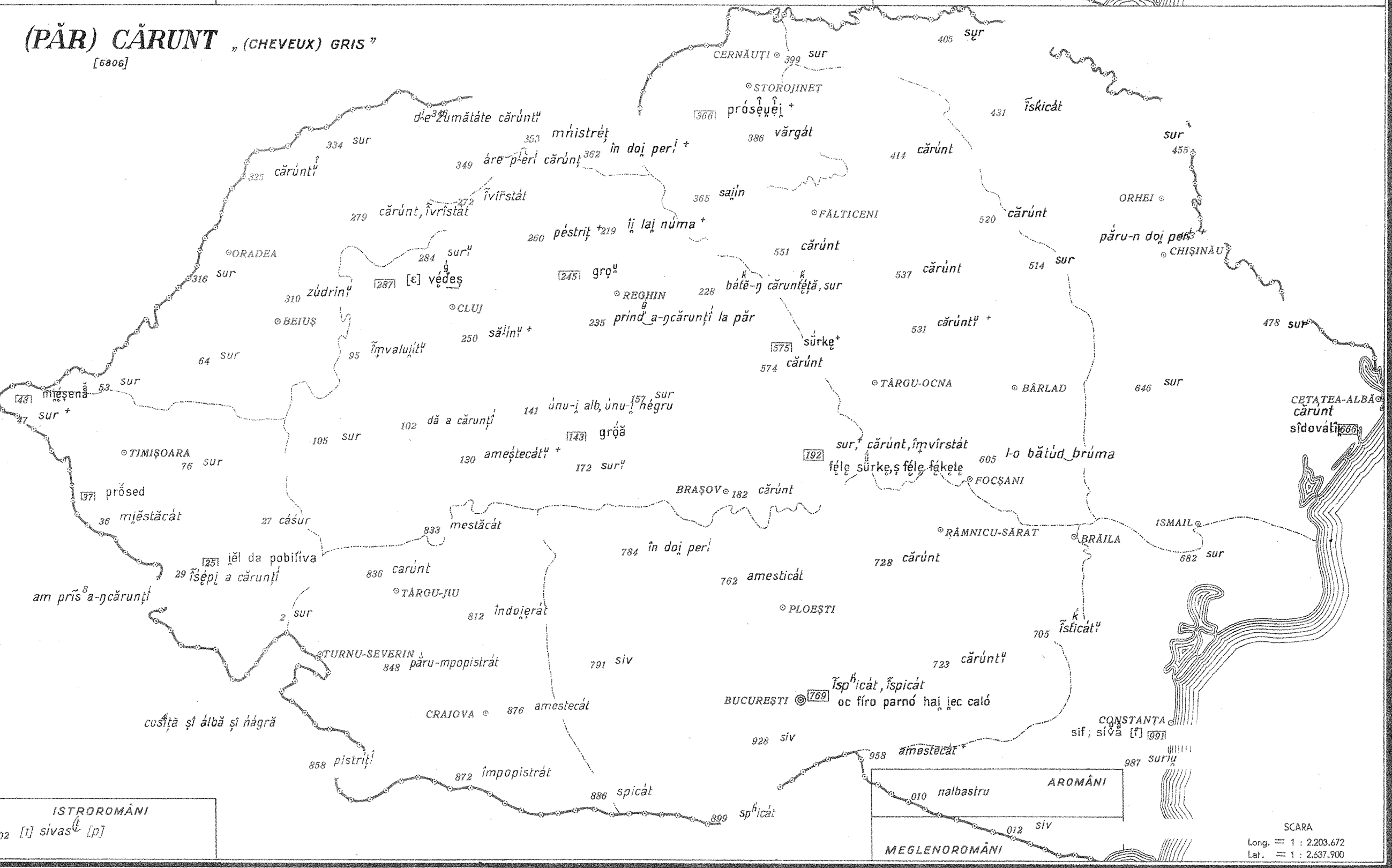
DĂ DIN CAP „IL HOCHÉ LA TÊTE”

[6801]

(PĂR) CĂRUNT „(CHEVEUX) GRIS”

[6806]

[6812]

1. Întrebare indirectă : Cum numiți părul din frunte ce se lasă să crească în jos pe frunte ? (Cu mâna dreaptă schițăm căderea părului pe frunte și acțiunea de a rețea firele deasupra sprâncenelor).

- I. 27. fac coclör. 29. „S'a purtat mai de mult.” 37. [Subiectul pretinde că are șişke. De fapt e frizură cu cărare.] 76. „Nu se mai poartă.” 95. „Avezu moşnegii.” 102. Ş-o lăasă fizură. 130. ferit aşă [cu cărare la mijloc], aşă ş-o purtatî.

CLİPEŞTE (DIN OCHI) „IL CLIGNE”

1. Întrebare prin gest : Cum ziceți că face omul când face așa (și clipeam din ochi) ?

- I. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: CLİPEŞTE. S'a mai răspuns: CLİPOTEŞTE 279. 284. 325. 334. 339. SCLİPEŞTE 4. 47. 192. 228. 455. SCAPĂRĂ 219. 272. 346. 349. BATE DIN OCHI 172. 235. DĂ DIN OCHI 478. 520. ÎNCHIDE DIN OCHI 574. 833. JOACĂ 2, PLIPĂIE CU OCHII 102, UMBLĂ CU OCHII IUTE 141, FACE DIN OCHI 157, FACE CU OCHII 250, MIJEŞTE DIN OCHI 260, CLINTEŞTE 666, LIPĂIE DIN OCHI 705, LICĂREŞTE 723, MELEŞTE DIN OCHI 836, LICĂRE 848, MIOARE 858, JOACĂ DIN OCHI 899. S'au dat două răspunsuri : MIŞCĂ DIN BENE ŞI FLUTUREŞTE 130, FACE DIN OCHI MIŞCĂRI ŞI CLİPEŞTE DIN OCHI 958.

[bulg] naprašnu 46, bucluc, [K] prăşoş

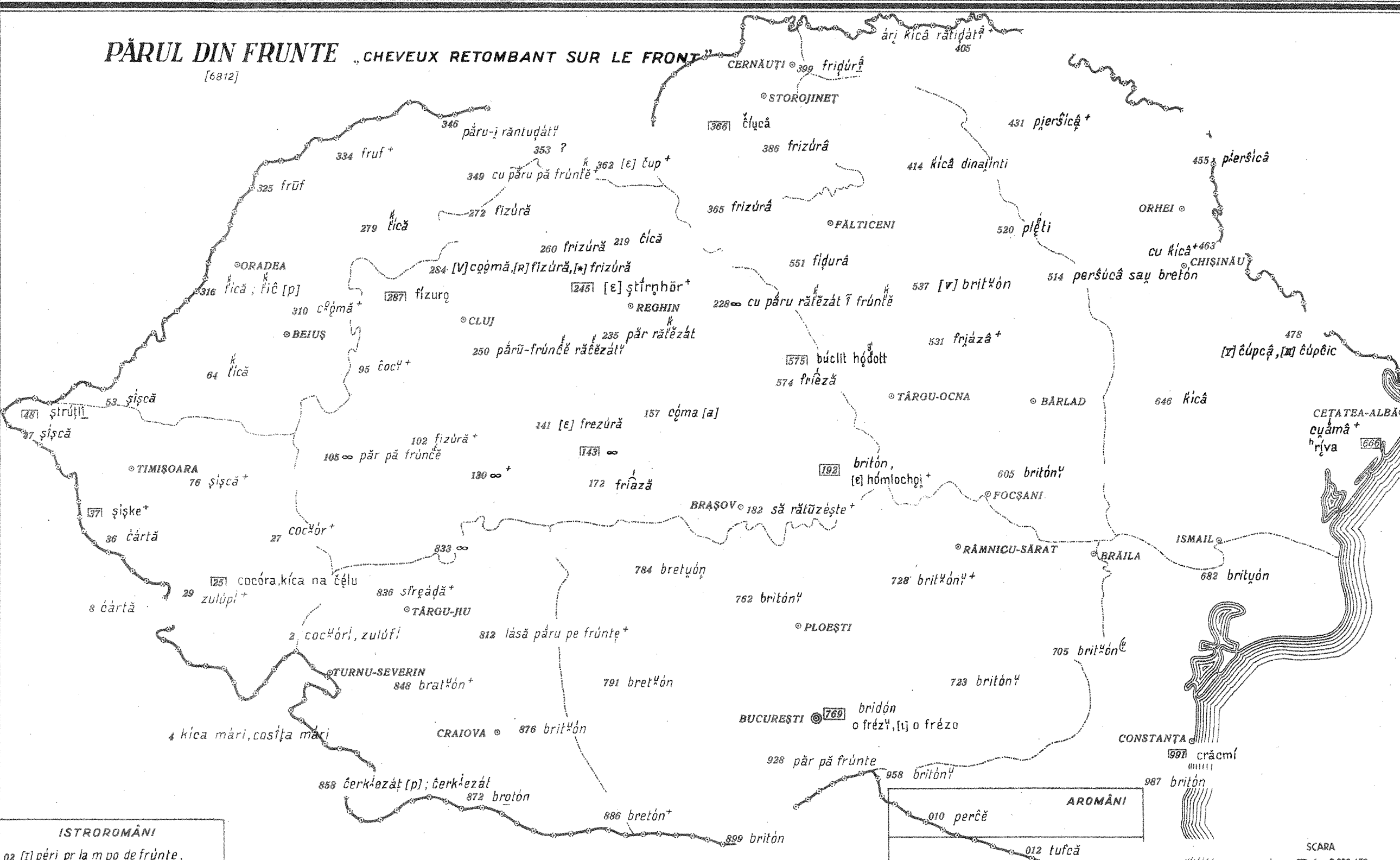
[sās] [e] şmuţ, [K] ăţ eş măr est ant ăuy gâfîn 143, ęt eş mēr est ęnŃ 6Ńy gâfîn 245...

SE UITĂ „IL REGARDE”

I. Întrebare prin gest. Privind într-o parte și într'alta, întrebam : Cum ziceți că face omul cu ochii când face așa ?

- I. În marea majoritate a cazurilor, s'a răspuns : SE UITĂ. S'a mai răspuns : CATĂ (cătă 4, cõtă 250. 310, cătă 399), PRIVEŞTE (prêveşti 463, priveşte 766, priveşte 886), VEVE 531, SE ZĂUITĂ 872. S'au dat două răspunsuri : SE UITĂ ŞI CAUTĂ 29, PREVEDE CU OCHII ŞI SE UITĂ 414.

PĂRUL DIN FRUNTE „CHEVEUX RETOMBANT SUR LE FRONT”

ISTROROMÂNİ 02 [i] pēri p[er] la m[ă] po de frunte, [s] y[ri]va pre frunte

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

[6813]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți când unul îl ia pe celălalt de păr și-l sgâlțâie, când se bat doi inși ?

- I. 219. I-ă flocăiit. 228. „Aşa se băteau în vremurile de demult. Purtau pieptene în buzunar și se pieptenau după bătaie să nu fie văzuți de martori.” 235. Ţe cap, că hăniit-ş scumpe. 399. „Acuma se taie părul, așa că nu se mai pot bate smulgându-și-l.” 531. I-am dat o păruiăă bună.

GLOBUL OCHIIULUI „LE GLOBE DE L'ŒIL”

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți la ce se află sub pleoape și e rotund ca un măr ?

- I. Lipsește aproape pretutindeni un termen specific pentru GLOBUL OCHIIULUI. Mulți informatori n'au știut răspunde de loc (36. 157. 182. 272. 316. 349). Alții au răspuns, cu oarecare ezitare, în majoritatea cazurilor: OCHIU. Alte răspunsuri : LUMINA OCHIIULUI 64. 105. 141. 365. 478. 537. 705. 723. 899. 928. GOGOȘA OCHIU-LUI 769. 791. 876. NUMAI OCHIU 130. 284. OCHIU ÎNTREG 172. 279. BULBUȘ 219. 362. OCHIU ÎN CAP 228. 833. ALBUȘUL OCHIIULUI 310. 353. VEDEREA OCHIIULUI 2, CEL ALB DIN OCHIU 29, BĂOĂCEA OCHIIULUI 95, SCOPĂRLIA OCHIIULUI 260, BOLDUL OCHIIULUI 386, ALBEAȚA OCHIIULUI 574, VEDERI 872, BULBĂȘUL OCHILOR 836, GOGOȘII OCHILOR 848, BOLBOAȘELE OCHILOR 886. S'au dat două forme: ALBUȘUL ȘI LUMINA OCHIIULUI 53. 574, LUMINILE ȘI BĂOĂCELE OCHILOR 605, LUMINIȚELE ȘI LUMINILE OCHILOR 728.

PLÂNGE „IL PLEURE”

I. Întrebare indirectă : Ce ziceți că face omul (sau copilul) când îi curg lacrimile pe obraz ?

- I. În marea majoritate a cazurilor s'a răspuns : PLÂNGE. În 4 : SE CÂNTĂ 219. 260. 272. 362, SBIARĂ (ZĂBĂRĂ) 346. 353. S'au dat două răspunsuri : PLÂNGE SAUȚIPĂ 791, SBIARĂ SAU PLÂNGE 833.

ÎL FLOCĂIE „IL LE PREND AUX CHEVEUX”

ISTROROMÂNİ 02 [i] z[er]ulés to[er] di[er] di[er] cap

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

GUNDIUL DIN OCHIU

„(IL M'EST TOMBÉ) UN FÊTU DANS L'ŒIL”

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți la ceea ce-i cade omului în ochi, de îi vine să-și tot frece ochiul până nu scoate, de sub pleoapă, ceea ce a căzut înăuntru ?

- I. În majoritatea cazurilor s'a răspuns GUNDIU. Apoi : GŢZ 95. 235. 250. 260. 272. 279. 284. 310. 316. 325. 346. 349. 353. 365. 386. 414. 574, A PICAT CEVA ÎN OCHI 64. 105, LĂMURĂ 2, PRAŞ 4, LOM (ÎN SATUL VICIN, DOMAN, LUMURE) 29, OĂNĂIE 130, ŢANC 219, HUC 362, MI S'A SPREHUIT OCHII 399, NU ŞTIU CE 405, PLEAVĂ 666, OLĂDINE [sm] 950. S'au dat două răspunsuri : GŢZ ŞI PERI RĂI 334.

MN

ÎNCHIDE PLEOAPELE „IL FERME LES PAUPIÈRES”

I. Întrebare prin gest. Lăsând pleoapele peste ochi, întrebam : Cum ziceți că face omul cu pleoapele când face așa ?

- I. În majoritatea cazurilor s'a răspuns : ÎNCHIDE OCHII. Apoi : ÎNCHIDE PLEOAPELE 36. 76. 157. 172. 182. 228. 272. 279. 284. 316. 334. 346. 349. 353. 386. 455. 574. 531. 784 (ÎN PUNCTELE 272. 316 ŞI 334, LA 1-A PERS. SING. : ÎNCHIE), DORMITEAZĂ 130. 769, CUPESŢE 474. 928, ASTRĂCĂ OCHII 2, FACE DIN GENE 192, LASĂ GENELE PE OCHI 370, PICURĂ (KICURĂ) 463, AȚIP[er] [2] (rostit aȚik) DE SOMN 605, LE DAI PE OCHI 872. S'au dat două răspunsuri : CUCĂIE ȘI ÎNCHIDE OCHII 4, ÎNCHIDE, CUTROAPE OCHII 27, ACOPERE, ÎNCHIDE OCHII 219, I-A MERS PIELEA PE OCHI, ÎNCHIDE OCHII 250. Subiectul n'a știut răspunde în 47.

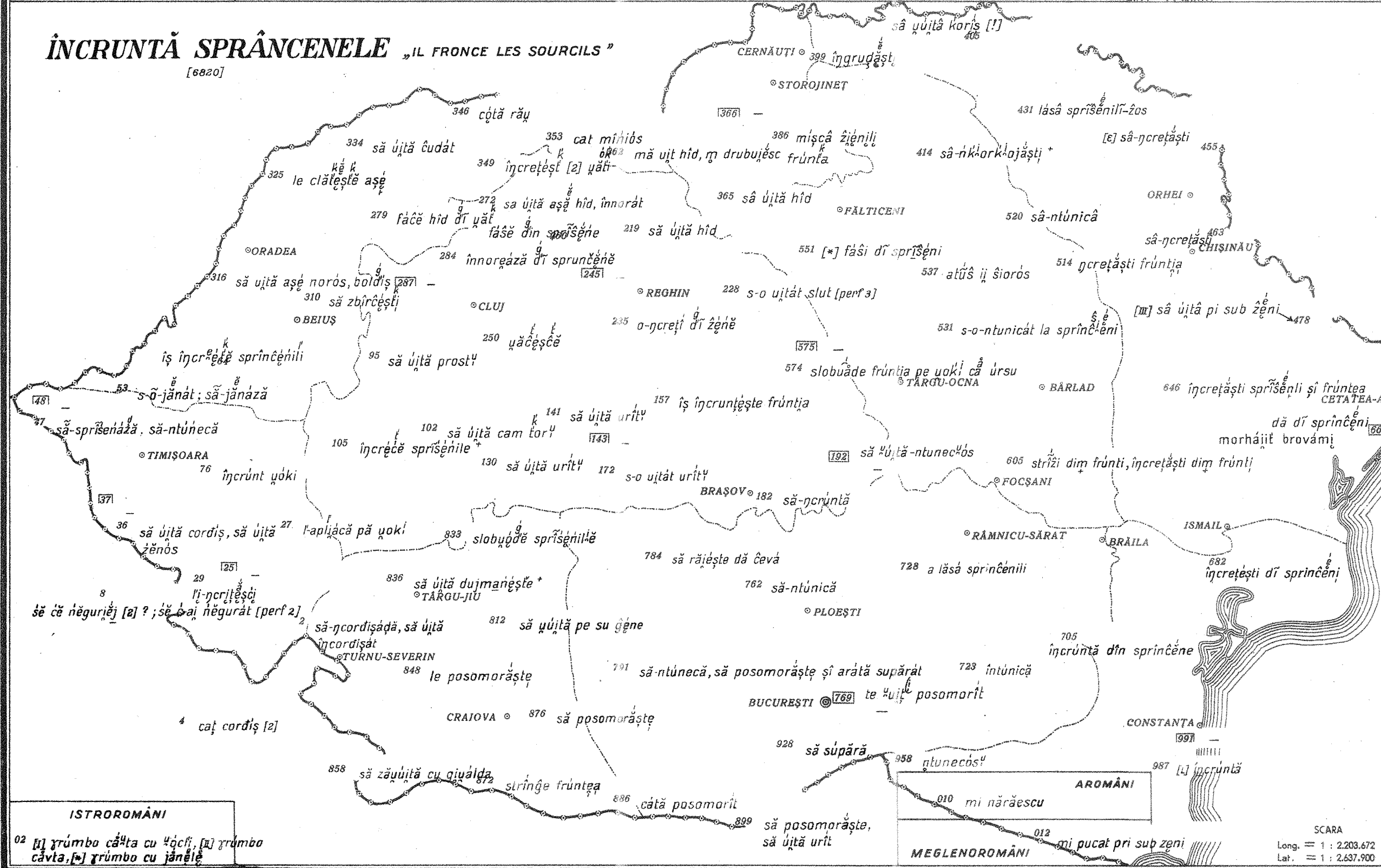
PERCIUNI „CADENETTES (DES JUIFS)”

[6814]

ÎNCRUNTĂ SPRÂNCENELE „IL FRONCE LES SOURCILS”

[6820]

[6814]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți și vița de păr răsucit pe care o poartă Evreii la lămpile?
II. 4. Subiectul nu știe de Evrei; poartă însă fețele un fel de perciuni scurți.
a. Poartă fețele și femeile.
279. „A văzut la jidov oia lăndă” *Evrei din Polonia.
316. Adecă la Evrei din Polonia.
872. De fapt favoriți. Subiectul n'a văzut niciodată perciuni.
886. Subiectul n'a văzut în viața lui niciun Evreu.

[6820]

I. Întrebare indirectă: Încruntând sprâncenele, întrebam: Cum ziceți că face omul când face așa?
II. 105. Răsă cu vâbi.
414. Si li-nkorko-ogăși la mini?
836. Cîn îi nacajit, l'e slobođă vale.

M N

MĂ PLÂNG „JE NE PLAINS”

[6831]

I. Întrebare directă: Ziceți MĂ PLÂNG? Ce înseamnă?
II. În foarte multe puncte s'a răspuns negativ: 2. 53. 74. 219. 250. 260. 272. 284. 310. 316. 325. 346. 349. 353. 362. 386. 478. 537. 791. 848. 872. 876. 02. În trei puncte, 6. 55. 1 și 646, s'a răspuns afirmativ, dar nu s'a știut ce înseamnă. În punctul 4, verbul e pronominal cu înțelesul de „pleurer” nu de „se plaindre” cf. MN [6820].

Pentru celelalte puncte, dăm răspunsurile fonetice: mă pling; pling înseamnă 27, me pling: cîlhis năcâjî; 29, mă pling sau mă rlog după fășere dă bină 36, mă pling; mă vajî, m-am plis cătă cutăre 40m 47, mă pling dîpă jêl „după un mort” 64, mă pling, m-am plis cătă sînăva, m-ă vâjîtă că n-am asta și-asta 76, ma pling? cîm m-ni lipsă dî vârbă 95, mă tingujî cătă večinu 102, mă pling că n-am aia și n-am aia 105, mă pling?; mă jêluj cîtă cinevă 130, mă pling cătă ofemejă că sint năcâjîtă, [k] cătă o mujere că-z năcâjîtă 157, mă pling? „se plaindre” 172, mă pling; spune cinevă um păs, o supărăre 182, mă pling, mă rîz „se zice mai înainte prin Ardeal” 192, mă pling: cînd îi 40mu năcâjît 235, mă pling „se plaindre” 228, [e] mă pling?; cî să rîgă 40mu la altu om 279, mă pling: cîndu-i 40mu năcâjît, apu să plîș 334, mă pling dî jêlî, mă pling singur 365, mă pling pî dumnăță, [k] dumnăță 399, im pling pacății 405, mă pling mult tupa dîsu „după un mort” 474, ma pling, că n-i jêlî 437, mă pling, că n-am sēja or sēja 455, mă pling pi mini singură [m] mă compătîmesc pe mine însumi? 403, mă pling dî nacăz say di scîrbă 514, mă pling: cîm plerd ū lucrū 520, mă pling „spun altuia supărărea” 537, mă pling: l'e cîin dîe vârsă 574, m-am plis la dîsu 605, mă pling pi vâričinî că nu n-o făcūt bini 666, mă pling la cinevă, m-am jêlujî la cinevă, dacă am o dureri 682, să plingē că nu are 705, m-am plis' la cinevă 723, mă plî și jî, m-am plis plnă m-n-a dă cutăre lucrū 728, mă pling? „pleurer” 762, mă pling: mă tingujesc 769, mă pling „spune altuia ce belea are” 784, să plingē cînd are nevoie de ceva 812, m-am plis cătă cutăre ȳm dîe asta și dîe asta 833, mă pling că n-am cîte ceva 836, mă pling: cîm f-a făcūt cinevă ceva 858, mă pling: mă jêluj cum trăiesc în căsă cu nōru-meș, că nu mă-njăleț cu ja 886, mă pling la jêl c-am pătîmîl 899, mă pling: mă vajît la cinevă-sēja 928, mă pling? „reclam” 958, mă pling [e],

tgătă ziua mă pling „copii” * mă plictisesc cu plânsul? 987.
D.: ? 02, mi plingū 010, mi plonc 012.

NAS „NEZ”

[6835]

I. Întrebare prin gest. Arătând cu degetul nasul, întrebam: Cum numiți acesta?
II. În majoritatea cazurilor: NAS. S'a mai răspuns: NARI [plurale tantum] 64. 95. 279. 284. 325. 334. La plural, în majoritatea cazurilor: NASURI. S'a mai răspuns: DOI NAȘI 646, [e] NAS 414.
D.: [i] năsu, [x] năsurē [p] 02, nare, nărl 010, nas, nășe 012.
M.: [ung] 02 0rrp 192, 0r 287, 0z 0rrp 575.
[rut] nis, nōsi 366, nōs, nosiū [p gen] 666.
[sărb] nos, nōsove 25, nōs, dvā nōs, pēt nōsova 37.
[bulg] nusa [a], nos [na], ? [p] 48, nos, nōsuū 991.
[săș] nău s 143, nuās, nuāz 245.
[tig] 0o năc 789.

NAS CĂRN „NEZ CAMUS”

[6836]

I. Ridicându-mi vârful nasului în sus cu degetul, întrebam: Cum ziceți omului cu nasul așa?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: CĂRN. S'a mai răspuns RIDICAT ÎN SUS 38. 95. 76. 130. 349. 531. 872, NAS ÎN SUS 27. 47. 386. 597. 633, NAS PIS 53. 325. 334, CĂRLIGAT LA NAS 235. 362, BĂRLIGAT 431. 455, CORNOS 463. 478, FĂRN 2, NASUL ÎNTORS 4, CA CĂRLIGUL 29, SUS LA NARI 64, NAS ȘARJOB 102, BÔTOR 192, CU NĂRILE ÎN SUS 250, CĂRNIT DE NAS 272, RIDICAT LA NARI 279, NAS STRĂMB LA DEAL 310, SUS DE NAS 316, NAS STRĂMB ÎN SUS 346, ÎNTORS ÎN SUS 399, TĂRȘIT 405, CĂRNIT ÎN SUS 414, SFRÂNS 574, BÔNTUR 848, STRĂMB 928, ÎNTORS PE SPATE 958. S'a dat două răspunsuri: NAS ÎN SUS, RIDICAT 228, CĂRN, BOCS 605, NAS RIDICAT, NĂRI LUNGI 886. S'a dat trei răspunsuri: CIOB, CĂRCIOR, DEȘALAT 8. Nu s'a obținut niciun răspuns în 551, 666, 784.
D.: [i] cu năsu zafărcnit 02, nare cundilăță, nare plăsată „turtiță” 010, ardicat 012.
M.: [ung] lōncp 0rrp von 192, pișe 287, fêlčpp 0z 0rrp, fêlčppott 0rr 575.
[rut] bēznōsi 366, kirpāti 666.
[sărb] nos pridignut 25, nōs pōdignut 37.
[bulg] zadignāt nps 48, nos na gōre 881.
[săș] ? 143, [e] șlupsnūās 245.
[tig] 0o cîrno 789.

OM CU NASUL MARE „HOMME AU GROS NEZ”

[6836]

I. Cum îi ziceți omului cu nasul mare?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns OM CU NASUL MARE. S'a mai răspuns NĂSOS 36. 192. 235. 365. 478. 605. 882. 706. 723. 784. 791. 987, MARE ÎN NAS 29. 47. 310, NĂROS 64. 279. 284, NĂRTOS 455. 514, NASUL CA PIPARCA 2, NASUL CA TOPORUL 272, MARE LA NARI 325, CU NASUL GROS 346, CU NASUL CUM E O BOCAIE 362, NĂSOU MARE 520, CU NASUL LUNG 876, NAS BOCĂRNAT 958. S'a dat două răspunsuri: NĂRILĂ ȘI E MARE LA NARI 95, OM BUTUCOS, CU NASUL GROS 157, NAS LUNG, CLONJ LUNG 219, NAS MARE, MARE ÎN NAS 316, CU NARI MARI, NĂROS 334. Nu s'a obținut niciun răspuns în 551.
D.: [i] cu mărle nās 02, nare mare 010, țela cu nas mari 012.
M.: [ung] nōđōrru 192, nōđ ūborcp 0ru 287, nōđōr ū 575.

[rut] wēfikij nis 336, cēl vēc bofšim nōsom 666.
[sărb] nāsāt 25, nōsāt 37.
[bulg] gulēm nps 48, čuvéc sáz guljām nos 991.
[săș] nā u zih 143, grūšnāzih 245.
[tig] o nachalō; i nachali [f] 789.

ȘGÂRCIUL NASULUI „DIAPHRAGME DU NEZ”

[6839]

I. Întrebare prin gest. Prințând între două degete șgârciul dintre nări, întrebam: Cum îi ziceți la aceasta?
II. În majoritatea punctelor, informatorii n'au știut răspunde. S'a primit: ȘGÂRCIUL NASULUI ÎN 141. 172. 682. 723. 728. 762. 791. 833. 848. 872, PUNTEA NASULUI (DELA NAS, DIN TRE NĂRI, etc.) ÎN 219. 280. 260. 272. 310. 551. 928, ȘFÂRC, ȘFÂRCUL NASULUI (NĂRII) 414, (ȘFIRC) 431. 537. 646, POPUL NASULUI 705. 769. 886. 899, PRIMIEZUL ÎNTRE NĂRI 2. 8. 836. DESPĂRȚITURA NĂRILOR 250. 531. 987, RONȚUL NASULUI 27. 29, țuțur 36, uās mort întră nări 53, yāsu-ntră hūdrii nārilor 64, limburūșu dāla nas 76, [iv] întră nări 95, [e] țēlga āsta-ntră nări 102, [e] mūcu nāsului [i] 157, dāspărtāmintu nāsului 182, pēlita nāsului 235, mīljlocāriu dila nari 278, drjāva dīn nas 349, mhedu-nā-ntrē nări 362, strūnga dintrī nări 363, prīșuōrja nārilor 386, stīlpu nāsului 455, [e] vīnā 514, porțolōnu nōsului 574, slīgija nārilor 606, [e] pajāntā 784. Informatorul a știut numai expresia bulgărească [i] orācna țipā în 858.
D.: [i] mōșqu 02, scîrčic 010, ? 012.
M.: [ung] 0 pōrtogōi 575.
[rut] ȳrēšōoc 366, ? 666.
[sărb] rūscaľca 25, ? 37.
[bulg] rūsťavitē 48, hrāšťel 991.
[săș] ? 143. 245.
[tig] ? 789.

MUCI „MORVE”

[6840]

I. Întrebare indirectă. Cum ziceți la ceea ce curge din nas?
II. Pretulindeni: MUCI.
D.: [i] șmārci, [x] șmrci [accentul pe f] 02, muț 010, muț 012.
M.: [ung] lōcōh [i] 192, lōcō 287, lōcōn 575.
[rut] șmārki 366, iz nōsa sōpli ticulē 666.
[sărb] sōpl 25, slīne 37.
[bulg] spol 48, sōpuli [p], sōpuli [s] 991.
[săș] rōšē 143, rōš 245.
[tig] āl limā [a] 789.

III. Pentru repartizarea pe teren a lui Ț. Ț. Ș, etc. v. ALRM. I, harta MUCI [6840].

[6824]

I. Întrebare prin gest. Mijind din ochi, adecă închizându-i pe jumătate, întrebam: Cum ziceți că face omul când face așa? (Câte o dată adăogam: Ca să vadă mai bine în de-părta-re.)

II. [37] jimirca „Se zice când omul închide ochii pe jumătate și iarăși li deschide, apoi iarăși li închide pe jumătate ș.a.m.d.”

[48] Cliept smignat „am care mijește”

[192] hođ lășșon mješebb „să vadă mai departe”

235. „Când închide puțin ochii de soare”

346. Iău sau țat țel, țintă?

353. ca cîn țălujăsc [r] ca și când trag la țintă?

366. Sau asupra suđrujuj.

405. Să vadă mai diparti.

414. ca să vadă mai ġini.

431. să vadă mă bini.

723. niđăști adică umbliă s-adgarmă.

[769] marē andāl-jăcⁿ. Subiectul traduce: „Bate din ochi”

848. „Sau pe su uđi”

987. ține cîțē un-đk in țis.

smărcnes din nas 012...
M.: [ung] fujjo ki qz őrřat, [k] őrřat 192, fujjo qz őrřat 287, fult ki qz őrřodotl 575...
[rut] yisicăițja [3], yisicaju [r] 366, s-ecăje nos 666...
[sărb] r'ija [accentul pe r] as, brișe nōs 37...
[bulg] se săcne 48, secni să. čisti nusă 991...
[săs] sněțj [inf] 143, ę snăiț zih, [u] ę snăiț zih 245...
[fig] phurdel o năc' 'sufliă nasul' 769.

MIROS „ODEUR” [6843]

I. Întrebarea a fost pusă astfel: Cum miuți ceea ce se simte cu nasul?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: MIROS. S'a mai răspuns: AMINOS 95.250.260.325.

605, MINOS 219, 272, 346, 353, 362, MIRÖZNA 405.431.455.551.646, AMIRÖS 64.285.310, SAÖ 279, AER GREU 531. Său dai două răspunsuri: SOAOȘ și MIROS 334. S'a răspuns numai cu verbul: AMINOSI în 228.238.349.365.399.

MIROS 29, 705, MINOS 284, AMIROS 386, 478 (în acesta din urmă, ahürsă [3]).

D.: [r.] duxu 02, nürizmä 010, ġi mirizmä ari 012...

M.: [ung] jo üzē vq̄n 192, sqg 287, sqg bűzē, ġö bűz 575...

[rut] zápăx 366, ? [subst], nōsōm

čujē 'cu nasul miroase' 666...

[sărb] miris 25, ? [subst]; miriše [3] 37...

[bulg] mērūzma 46, ? [subst]; miriși [3] 991...

[săs] dār gārēāx 143, dēr gērēāx 245...

[fig] ? [subst]; mirosi [3] șucăr 'miroase frumos' 769.

PUTARE „PUANTEUR” [6846]

I. Întrebare directă: Ziceți PUTARE?

II. Pretutindeni: PUTARE, cu excepția unui singur punct în care avem iz GREU 362.

Alături de PUTARE, avem, în punctul 219, forma DUHOARE, iar în 666, MIROS GREU.

D.: [r] tāmān duxu 02, putgare 010, putgari 012...

M.: [ung] bűdöššēg 192, bűdöššēg 287, bűzē, roš bűz 575...

[rut] šmrid, šmrid gohēci 366, vuoñ bolšāja 666...

[sărb] ? 25, smrdlivač [porec] 37...

[bulg] ? 48, mras 991...

[săs] [u] găștincșă, [a] găștincșă 143, dēr găștincș 245...

[fig] ? 769.

[săs] ę t ștēnc' ștēncān [inf] 143, ę ștēnc' 245...

[fig] mirosi, chāndel urito 769.

CU PEȘTELE TĂU ÎMPUȘTEȘI CASA „AVEC TON POISSON TU EMPÊTES LA MAISON” [6845]

I. Fraza a fost citită în limba literară de anchetar și tradusă de subiect în graiul local.

II. Dăm mai jos, în transcriere fonetică, traduceri: Împuș casa 2, împuș [aor] casa 4, ai împușt; Împuș [2] 8, cu pișștili țjēy Împușșă casa 27, împușșă casa 29, împușșă 36, cu pișștili țjēy ai împușt s'ōba 47, cu peșștele țjēy împuș casa 53, cu peșștili țjēy Împușșă casa 64, împuș s'ōba cu țjē 76, Împușșă casa cu peșșt' ac'ia 95, o-mpuș casa cu pișștile țjēy 102, o-mpuș casa 105, ai împușt casa cu peșștele țjēy 130, împuș casa cu peșștele 141, împuș casa 157, cu pișștele țjēy împuș casa 172, împuș casa 182, Împușșă casa 192, Împușșă 219, cu peșștele țjēy țat ai împușt casa 220, țat în Împușșă casa [2] 235, ai împuștu-ğ casa 250, Împușșă casa 260, Împușșă casa cu țjē 272.

MIJEȘTE „IL FERME LES YEUX À DEMI” [6824]

(OMUL) CU OCHI MARI „(L'HOMME) AUX GRANDS YEUX.” [6825]

[6825]

I. Întrebarea a fost pusă așa: Cum ziceți omului cu ochii mari?

II. S'a dat că bīzgojōsu-i!

[245] ēnār mēt grujš dēġ, ę grūšēyih menš.

[366] pułhātē [f].

[575] ęccorē ġōjōbiš sēmej vōngōc.

723. gogonātⁿ, uđki gogonātⁿ 'exoftalmic'.

[769] Subiectul traduce: „e sic) ochii lui mari”.

872. pārcă sîn de boy [ochii].

958. ațta uđki dă marē de āre vōmu āla.

MN

MUCOS „MORVEUX” [6847]

I. Întrebare indirectă. Cum ziceți unuia căruia îi curg într'una mucii?

II. S'a răspuns aproape pretutindenea MUCOS. S'a dat MUCOS în 4.29.76.791.812.836.876.

ȘMARCĂȚ și MUCOS în 399.

D.: [r] șmārcaw, [z] smārcaw 02, micosos 010, măcos, măcosuli 012.

M.: [ung] tčhoš őrru đērcē 192, tčhoš 287.575...

[rut] șmaricāyco [f] 366, șmārcātⁿ 666...

[sărb] sopol'iv 25, dēte slinavo, slinav [m] 37...

[bulg] spēfeyu [n] 48, mrasōl 991...

[săs] rōjōițh 143, rōjih 245...

[fig] o limalō [m], i limai [f] 769.

ÎȘI SUFLĂ NASUL „IL SE MOUCHE” [6842]

I. Făcând gestul de a-mi sufla nasul, am întrebai: Cum ziceți când face cineva așa?

II. S'a răspuns: SUFLĂ MUCII 2.27.29.36.95.130.172.228.284.365.405.431.463.514.520.574.605.682.723.769.898.872.899.928.958.987.

SUFLĂ NASUL 4.8.47.105.157.182.192.219.260.272.349.353.362.386.414.455.531.537.551.646.666.728.762.812.848. SE SUFLĂ 53.76.250.310.316.325.334.346. ȘTERGE NASUL 102.141.833.836. SUFLĂ NASUL SAU MUCII 784.791. SE ȘTERGE LA NARI 64. SE SUFLĂ LA NARI 279. ȘTERGE MUCII 478. ÎL ȘTERGE 876. Său dai două răspunsuri: SE SUFLĂ, ÎȘI SUFLĂ NASUL 235. ȘTERGE MUCII, SUFLĂ MUCII 399. SUFLĂ NASUL SAU MUCII, ÎȘI LA MUCII 705. ÎȘI TRAGE MUCII, ȘTERGE NASUL 886.

D.: [r] șmārcni 'se șterge la nas', [z] țe puhgē 'își suflă nasul' 02, ę-sūflă nargao 010.

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

CEARCÂN(LA OCHI) „CERNE BLEU SOUS L'ŒIL” [6827]

ISTROROMÂNII
02 [x] ?
[u] negru pre sup uoaci

MEGLENOROMÂNII
010 curmătură pri sum ochi
012 ari gălbiniari la ochi

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

PLĂNGI ! [imperat] „PLEURE !” [6830]

ISTROROMÂNII
02 plăje !*

MEGLENOROMÂNII
010 plângi !
012 plonqi !

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

[6827]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți când i se face omului după boală vânăet pe sub ochi?
II. 2. i-7vinăit pi llygă oki.
137. Căvec s mōdmr ōtima 'om cu ochii vineți (cu cearcâne), tim cōvecu su mōdre ōci 'acestui om li sunt ochii vineți (cu cearcâne)'.
148. pusingăly 'a invineit'.
250. āla-j gē mōrcē.
284. viltēzēstē pingă uāt'.
325. o-i vīnāt 'sau e vānāt'.
365. i s-o dus uōci-fūndu cāpului și s-o albastrit sup uōc'.
1366. posēnito iēmū po pid ōci 'i-a invineit pe sub ochi'.
386. s-o lasāt uōt-zos.
463. di byālā grē s-o dācut'.
537. [u] i-rupt la uōki'.
646. dila byālā.
769. 'E vānāt pe lāngă ochi.'
791. a-nnegri pā llygă uōki dā slab.
876. dā byālā.
886. dā zācēre grēa c-a avūt.

[6830]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți unuia (de pildă unui copil) când vrei să plângă?
II. 8. c-aj pinru sē.
47. pliz cu iata!
362. dācā nu iēi-bun 'daccā nu ești bun'.
682. plīng lāri, mīncā-te-ar muārteā!
769. maj plīng, hi-jj-ar dā cap!
836. acū plīng, cā fe batūi!
02. plāje cāt ver!

M N

(PÂNE) MUCEDĂ „(PAIN) MOISI”.

[6847]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți pâni vechi care a prins ceva verde pe deasupra și miroase urit?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns MUCEDĂ. S'a mai dat : MUCEGAITĂ 386. 399. 431. 514. 537. 646. 762. 791. 928. 958. MUCEGAIETĂ 414. INFLORIȚĂ 95 ([m] pīri-mfluritā 95). 102. 105. 130. 838. INFLORIȚĂ 250. 272. 365. MUCEZITĂ 219. 455. 728. 987. SFOIEGITĂ 858. 872. 886. 899. ÎMPANJENITĂ 8. 29. 36. FFIINGINITĂ 848. PĂȘCĂVĂ 47. 76. STRICATĂ 346. 784. MUCURITĂ 2. 27. ALBĂSTRITĂ 605. S'au dat două răspunsuri : STRICATĂ, ÎMPANJENITĂ 4, STRICATĂ, MUCEGAIETĂ 520, MUCEDĂ, INFLORIȚĂ 574, SFOIEGITĂ, STRICATĂ 876.
D.: [x] pāra s-ay zaplīsnivit, pāre pli-sniva 02, muhliidā 010, - 012.
M.: [ung] mēcpēnēsēdelt q kēhēr 192, pīnīsēs 287, mēcpimpōsodott, mēgvirāgzott 575.
[rut] plīsnivī ʎlib 366, [vif] hijeb 666. [sārb] plēsnavā pita, poplēsnavila 29. lēbaʎ plēsnav, dāvaj je lēbaʎ poplēsnavio 37.
[bulg] plēsnef liēp 48, muhliāsāl liap 991.
[sās] șārnāi h brōū 143, șēmli h 245.
[tig] manjō mučegaimē 769.

(CALUL) FORĂIE „(LE CHEVAL) S'ÉBROUÉ” [6851]

I. După ce mi sa răspuns la întrebarea 6850 că omul STRĂNUTĂ (sau STRĂFIAȘ, etc.), întrebam : Dar calul și el STRĂNUTĂ (sau STRĂFIAȘ, etc.)?
II. Răspunsurile le dau mai jos în transcriere fonetică : strănūtă, cā āre suspīn, fircuḡnē „când se sperie” 2, și cālu zdrāvănă 4, f4brāiē 8, strāfīnā „și calu” i cu guturāri 27, f4brāiē 29, f4brāiē, și iēl zdrāvănă cīnd i vīnā dflūntru 36, zdrāvīnā, [k] f4brāiē 47, sfornuḡiē

53, sforcojēstē 64, și cālu zdrāvănă 76, lușēstī 95, sfornāiē 102, zdrāvūiē 105. strānūtă, fōrāiē „când suflă” 130, strānūtă, „și calul” 141, strānūtă 157, f4brāiē 172, [e] lōi strānūtă 182, strānūtă 192, cālu fōrāiēstē 219, fōrāiē 228, [e] trafīgā 833, strānūtă 235, sforcāiēstē 250, fōrāiēstē 260, fōrāiēstē 272, fōrāiēstē 279, fōrnā-iēstē 284, „și calul” zdrāvīi 310, și cālu zdrāvīi 316, „și calul” stre4unāzā 325, „și calul” strānūtă, tpruscāiēstē [r-bilabial] 334, „și calul” strēsīnā 346, fōrā-iēstē 349, fōrāiēstē 353, fōrāiē n nāri [nu strāsiē] 362, fōrcāiē 366, pīrsnēstī 365, strānūtă 386, o strānūtāt 399, strānūtă 405, și cālu tot strānūtă 414, „și calul” strānūtă 437, tot strānūtă 455, strānūtă 463, „și calul” strānūtă 478, „și calul” fōrāiē 514, și cālu strānūtă 520, „și calul” strānūtă 537, și cālu strānūtă cīn dāsi di būba mīnḡulu 537, [w] fōrnāiēstē 551, strānūtă și cōḡlu 574, strānūtă „și” sforāiēstī 605, „și calul” strānūtă 646, strānūtă 666, strānūtă 682, tō strānūtă 705, „și calul” strānūtă 728, strānūtă și iēl 728, sfōrnāiē 762, strānūtă și cālu 769, strānūtă și iēl 784, [e] lușāsc 791, „și calul” strāfīgā 812, [e] trafīgā 833, strāfīgā 836, fūruje cālu pe nas : ff 848, și iēl strāfīgā 858, strāfīgā pe nas 872, strāfīgā, āre hīrnafēs 876, strāfīgā 886, strānūtă 899, și iēl strānūtă 928, strānūtă 958, sfōrāiē 987
D.: [w] cālu pḡnē, [x] cālu pḡhē 02, frumucșești 010, calu fārcārești (cu noarē) con vni lupu, ili jiiva nibun 012.
M.: [ung] sōcot pūssenni [inf] 192, - 887, tḡūssḡ [r bilabial] 575.
[rut] fōrcāiē 366, cīhāiē 4 ki h 666.
[sārb] pḡdī u nōsu 25, [e] frōg [accen-tul pe 2] 37. [bulg] pḡi h 48, pruhtī [3] 991.
[sās] gānāstī 143, [e] sḡnḡt 245.
[tig] o grāt ʎasāl 769.

(CALUL) CIULEȘTE (URECHILE)

„(LE CHEVAL) BAISSE LES OREILLES” [6854]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți când calul pune urechile pe spate?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns : CIULEȘTE. S'a mai răspuns : LASĂ (urechile) PE SPATE 105. 316. 537. 414, DĂ (urechile) PE SPATE 399. 872, CIUCIULEȘTE 405. 605, CIUCIULEȘTE 455. 463, PLIUȘTEȘTE (urechile) 2, ÎNTOARCE (urechile) ÎNAPOI 4, SUFLĂCĂ (urechile) 27, PITEȘTE (urechile) PE SPATE 76, SIMTE 130, TRAGE (urechile) ÎNAPOI 235, LE DUCE PE SPATE 272, S'A ÎMBOARȚ (CALUL) 279, CIUCIULEȘTE (urechile) ÎNAPOI 353, PUNE (urechile) ÎNAPOI 386, LASĂ (urechile) PESTE CAP 478, SLUJĂȘTE 520, PLEACĂ (urechile) PE SPATE 666, SE CIUCIULEȘTE 928, MIȘCĂ (urechile) PE SPATE 958.
S'au dat două răspunsuri : [x] LE CIULEȘTE, [x] SCHIMBĂ (urechile) ÎNAPOI (s4imbā pi urēi napō) 95, PUNE (urechile) PE SPATE, CIUCIULEȘTE 228, LE RIDICĂ ÎNAPOI, CIUCIULEȘTE 260, DĂ (urechile) PE SPATE, CIUCIULEȘTE (urechile) PE SPATE 431, SCHIMBĂ DIN URECHI, CIUCIULEȘTE 705.
Nu s'a știut răspunde în 141, 157, 728, 791.
D.: [x] cēstā cā a pus urecīle nāzāt 02, cūlgaște 010, calu plegācā urgācīti pri iju-tinic 012.
M.: [ung] hātḡ vētē q fūlit 192, ? 287, hātḡ cōḡi q fūlit 575.
[rut] ki h sfūḡiē 366, nahīlī ūhē na plēci 666.
[sārb] sē sūti 29, tūli sē ili nāpred ili nātḡag 97.
[bulg] slāga ʎuši, nāzāl sē mu ušitī 48, ušitī sviva nazāt 991.
[sās] dā b4rā lēyḡ [inf] 143, et lēi h dē 4ḡ nīdār 245.
[tig] o grāt cūlil 769.

BOBĂRNAC „CHIQUENAUDE” [6852]

I. Întrebare prin gest. Arătând cu degetele cum se dă bobărnacul, întrebam : Cum ziceți la aceasta?
II. S'a răspuns printr'un substantiv : BOBĂRNAC 130. 182. 228. 666. 723 (BOBĂRNACI [p]). 762. 784. 833. 987 (BOBĂRNACE [p]), SFĂRLĂ 431. 455. 463. 478. 514. 520. 537. 605, FRIȘCĂ 235. 260, ȚUMBURUȘ, ȚUMBURÉL 192, CIOCAN 219, FLINTĂ 325, FLIȘCĂ; FLIȘTE [p] 334, CIOC 682, CIOCEALĂ 958. S'au dat două răspunsuri : SFĂRLĂ, BOBĂRNAC 414. S'a răspuns printr'un verb : DĂ (cu degetul peste nas) 2. 4. 29. 36. 76. 157. 353. 386. 399. 646. 769. 858. 899 (li) PUȘCĂ (în nas) 27. 53. 95. 272. 310. 349. (li) LOVEȘTE (cu degetul peste nas) 64. 279. 316. 346. 791. 872, POCNEȘTE 102. 105. 362. 705, PLESNEȘTE 250. 537. 551, CIOCĂNEȘTE 284. 886, PĂLEȘTE 405. 836, CIOCNEȘTE 574. 928, (li) FACE (peste nas) 848. 876, TRIE 141; ZBĂRNĂIE 172. Nu sa răspuns în 8. 47. 365. 728. 812.
D.: ? 02, ? 010, fāndoc 012.

URECHIAT

„QUI A DE GRANDES OREILLES” [6853]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți unuia cu urechile mari?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns URECHIAT. S'a mai răspuns : CU URECHILE MARI 102. 346. 349. 362. 537. 574. 666. 762. 833. 848. 872. 876. 928, URECHIOS 27. 53. 64. 141. 157. 219. 279. 551. 646. 784. 886, ARE URECHI MARI 250. 325. 478. 728. 836. 899, ARE URECHI

[6848]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că e slănină când se îngălbenește (vara mai ales) și miroase greu?
II. 102. cam iute.
349. s-a așușit 'se râncește'.
399. s-o stricăt.
478. ahursă rău 'miroase rău'.
682. s-a slejit 's'a râncezit'.
723. untura je rîncedă. Slănina e jăgnită.
728. s-a jăgnit 's'a râncezit'.
769. s-a rîncezit.
791. are ū fel, dă jăgneală. s-a-nțis.
836. s-o rîncezi slănina.
886. prinde smag, s'ojegeală așă.
899. jăcneală 'râncezeală'.
928. mirăse urit.

[6849]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când cineva vorbește pe nas?
II. 8. fôrmea [poreclă].
1748. fôfă [1].
64. fôfă (nume de sufală 'de batjocură').
105. dacă vorbește pe nas îi fôfă [poreclă].
130. [poreclă]; fôforôgi [p].
141. îi fornăjit.
1743. [u] durh ță năș.
157. îi fôfăit.
182. jă fôfăit.
1792. dunnog ȝ ȝrăbôl.
235. mă, fornăjială! [poreclă].
349. fônăjăștă pã nas.
455. firnăjit.
463. [k] grăjăști firnăjit.
1573. hânăgôșen bêsș.
[685]. 'om fărănăit'.
582. vorăști pã nas.
705. [adv].
762. fôrăjit [adj].
769. gîngăv [adj].
833. orl vorbăștă fôrforôs.
886. vorbăștă pe nas hornăit.
848. îi h'om.
872. hîrn [poreclă].
1597. mîndra, minimini [poreclă].

M N

CĂSCĂTUL (CASCU) TRECE DELA OM LA OM. 'LE BAILLEMENT EST CONTAGIEUX' [6869]
I. Întrebare directă: Aveți la D-Voastră în sat zicătoare: Căscătu (sau cascu) trece dela om la om?
II. Răspunsurile le dăm mai jos în notație fonetică: * 2, căscătu mișeri d'la yom la yom 4, * 8, căscătu trêșe d'la om la om 27, căscătu îmblă d'la yom la yom 29, * (căscătu, nu trece dela om la om) 36, căscătu trêșej, da, d'la ăla p' la ăla 47, trêșe căscărea d'la ūnu la ăltu 53, căscătu trêșe d'la ūnu la ăltu 64, căscătu, [e] căscă trêșe d'la ūnu la ăltu 76, îmblă căscărea d' yomū-yomū 95, căscătu trêșe d'la yom la yomū 102, căscătu trêșe d'la om la om, (căscătu meș s-o dus la cinē) 105; * 130, * 141, căscătu trêșe dela mine la tine 157, * 172, ăla îmblă dă cōlo-cōlo, ca cum îmblă căscătura d'ln hōm ln hōm 182, căscătu trêșe 192, căscătu trêșe d'la yom la yom, ca pāsărea d'ln p'om ln p'om 219, * 228, o vîj căscătu, vîjē sōmnu 235, s-ō-văjăt gîm hălălăt d'ă căscă 250, * (căscătu) 260, m-ō apucăt căscăritu 272. [*] căscătu-j bôpă lipitōșă 279, * (căscătu) 284, * 310, * 316, * 325, acăscătu

trêșe d'la yom la yom 334, * (căscă-tură) 346, * 349, * 353, * 362, căscă țăj a sōmn 365, * 386, [e] căscătu trêșe d'la yom la yom 414, * 431, căscătu trêșej d'la yom la yom, [i-ă] îmblă d'ă căscătu d'la mini 455, * 463, * 478, * (căscătu) 514, * (căscătu) 520, * 531, căscărea îmblă din yom ū yom 537, * 551, căscătura îmblă d'la ūnu la ăltu 574, căscătu trêșej d' yomū-yom 605, căscărea mișeri d' yom ū yom, păn așă d'ln pom 646, căscătu trêșej din yom ln yom 666, căscătu trêșej d' yom ū yom 682, căscătura așă m-ergē d' yomū-yom, ca pāsărea-zbôr 705, căscătu sâmută d' yomū-yom 723, s-a luă căscărea d'la dumnălă, s-a luă căscărea d' yom ū yom 728, * 762, căscătu îmblă d' yom ū yom 769, căscătu trêșe d'la yom la yom 784, * 791, * 812, sâ hō căscătu pe noi 833, căscătu nu trêșe 836, sâ dūce d'la ūnu la ăltu, căscătu 848, căscătu vîj d'la yom la yom 858, * 872, * 876, căscătu mēgē d' yom ū yom 886, * 899, da, cam vîne la rînd 928, * 958, căscătu-j molpșitor 987.
D.: [x] d' yom ū yom mēje d'lyu o2, țe-alaq pom di pom, ca hăscărea di om (gaste veolu permău 'zicătoare veche') o10, caștirea țrețej d'la unu la lantu o12.
III. Semnul *, înaintea cifrei care indică punctul anchetat, arată că subiectul a răspuns că nu cunoaște zicătoarea din titlu. Câteodată, după * am dat, în paranteză, substantivul verbal derivat din verbul A CĂSCA.

VORBEȘTE ÎNCET 'IL PARLE BAS' [6875]
I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când cineva vorbește de ăbia l' auzi?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns:
VORBEȘTE ÎNCET. S'a mai răspuns: GRĂIEȘTE ÎNCET 141, 157, 219, 365, 386, 405, 414, 431, 478, 646,
VORBEȘTE MEREU 2, 27, 53, 64, 76, 833, ÎNCET 310, 574, 705, 858, 876,
VORBEȘTE ÎNCET 228, 280, 284, BĂSĂDEȘTE CĂTINGAN 334, 349,
VORBEȘTE BINIȘOR 723, 848,
VORBEȘTE MIȘOR 4,
VORBEȘTE MEREU 8,
VORBEȘTE BĂND 36,
VORBEȘTE CĂTINEL 235,
VORBEȘTE CĂTINEL 260,
VORBEȘTE CU TĂCERE 272,
VORBEȘTE CĂTINGAN 279,
VORBEȘTE MOALE 316,
CĂTINGAN 325,
CHITIGAN 346,
GRĂIEȘTE AMORȚIT 353,
GRĂIEȘTE CĂTILINAȘ 362,
GRĂIEȘTE ÎNCETIȘOR 455,
VORBEȘTE ÎN ȘOAPTĂ 520,
VORBEȘTE MOALE 531,
VORBEȘTE BINE 769. S'a dat două răspunsuri:
VORBEȘTE MEREU, MOALE 29,
VORBEȘTE MEREU, MAI MEREU 47,
ȘOPOTEȘTE,
VORBEȘTE MAI MEREU 95,
VORBEȘTE MOALE, MEREU 102,
VORBEȘTE ÎNCET, GRĂIEȘTE ÎNCET 399,
GRĂIEȘTE ÎNCETIȘOR, ÎNCET 463,
VORBEȘTE BINIȘOR,
VORBĂ LINIȘITĂ 886,
VORBEȘTE MAI ÎNCET,
POTOLIT 928.
D.: [x] șoptēs, [k] cuvîntu po mălo o2, zburăscu pe-anarga o10, prăcăjos că-tiîn o12.
M.: [ung] lôșșōcām bêsș 192, lôșșō 287, kicikēm bêsș 575.
[rut] hōyōrit potjēxu 366, tjho hōvōr 666.
[sărb] govōri polagāno 25, prōmuc-nuto 37.
[bulg] urtūya puljēcu 48, puljēcū urtūyū 991.
[săș] hāmliñ rēș d'g 143, e răt mēliñ 245.
[tig] mothās miștorās (vorbește binășor) 769.

STRIGĂ 'IL CRIE' [6879]
I. Întrebare indirectă: Strigând, am întreb: Cum ziceți că face cineva când face așa?
II. În majoritatea cazurilor, s'a răspuns: STRIGĂ. S'a mai răspuns: SBIARĂ 4, 27, 76, 105, 130, 141, 250, 260, 279, 682, 769, 858, 872, 899, RĂCNEȘTE 362, 365, 386, 431, 455, 514, 520, 551, 537, 646, CHUIE 551, 574, 762, DĂ CHIOT 784, 812, UREAZĂ 8, ȚĂVLEȘTE 272, ȚIPĂ ÎNTR'AUIERE 463, FACE GĂLĂGIE 728, HUIEȘTE 836, DĂ GURĂ 928. S'a dat două răspunsuri: SBIARĂ, CHIOTEȘTE 2, STRIGĂ, SBIARĂ 36, 325, 987, CHUIE, RĂCNEȘTE 219, 414, 478, STRIGĂ, RĂCNEȘTE 228, ZIUJĂȘTI, STRIGĂ 310, ȚĂPUREȘTE, RĂCNEȘTE (ȚĂPURE, RĂGNIJ) 346, DĂ GURĂ, DĂ CHIOT 791, DĂ CHILOMAN, CHUIEȘTE 958. S'a dat trei răspunsuri: RĂCNEȘTE, SBIARĂ, ȚIPĂ 723.
D.: [x] Wikēs o2, auriu o10, jo vikjēs, jo pop o12.
M.: [ung] ngōon kiāj 192, kiāj, kiāb 287, kiāj 575.
[rut] crjēly 366, crjēl 666.
[sărb] vica 25, vjē 37.
[bulg] vicā 48, vicā 991.
[săș] brjēn [inf] 143, e crjēșt 245.
[tig] so zberis zuralēs, ce strigi tare? 769.

RĂGUȘIT 'ENROUÉ' [6879]
I. Întrebare indirectă: Imitând vorbirea omului răgușit, întrebam: Cum ziceți că e omul când vorbește așa ca mine după ce a strigat mult?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: RĂGUȘIT. S'a dat alte răspunsuri: AMORȚIT 279, 310, 316, 334, 346, 349, 353, 362, 365, 386, 399, 405, 414, 431, AMURȚIT 455, 463, 478, 666, RĂGOȘIT 4, 76, RĂGUȘĂT 520, 537, RĂGORIT 29, ROGORIT 36, RĂGUȘITU 64, RINGUȘIT 130, RUGUȘIT 272, SITIVIT 899. S'a dat două răspunsuri: RĂGUȘIT, [k] RĂGUȘĂT 228, GĂȘĂIT, RĂGUȘIT 514, SITEJĂV, a sitivit 886, GŢIŢIT, RUGUȘIT 958.
D.: [x] zayuşenāc o2, vrāhnāsit o10, guşa caţată o12.
M.: [ung] bērēkēd 192, bērēkēt 287, bērēkēt 575.
[rut] zaxrēplj 366, zahrjē 666.
[sărb] laguritan 25, prōmucō jē 37.
[bulg] šiptef 48, njāmā glas 991.
[săș] hīzār 143, hējzār 'la oras', hējzār 'la țară' 245.
[tig] rōgoșimē 769.

FORNĂIEȘTE 'IL NASILLE' [6844]
346 grăie pe nas
334 bāsădēștē pã nari
353 fornăieștē
386 grăiești mohnăit
431 grăiești pi nas fornăit
455 grăiești pi nas
325 bāsădēștē pã nari
349 fornăieștē
362 mohnăiă
414 îi firnăit
395 vorbăștă pi nas
520 vorbăștă pi nas
551 vorbăștă pi nas
537 vorbăștă pi nas
514 fornăiești
grăiești firnăit
478 grăiești firnăit pi nas
466 grăiești firnăit pi nas
pin nas vorbăștă huhevij celovē
405 fôrăjăști
386 xūnăvji [adj]
396 grăiești mohnăit
414 îi firnăit
520 vorbăștă pi nas
537 vorbăștă pi nas
514 fornăiești
grăiești firnăit
478 grăiești firnăit pi nas
646 grăiești firnăit pi nas
pin nas vorbăștă huhevij celovē
405 fôrăjăști
386 xūnăvji [adj]
396 grăiești mohnăit
414 îi firnăit
520 vorbăștă pi nas
537 vorbăștă pi nas
514 fornăiești
grăiești firnăit
478 grăiești firnăit pi nas
646 grăiești firnăit pi nas
pin nas vorbăștă huhevij celovē

FORNĂIEȘTE 'IL NASILLE' [6844]
346 grăie pe nas
334 bāsădēștē pã nari
353 fornăieștē
386 grăiești mohnăit
431 grăiești pi nas fornăit
455 grăiești pi nas
325 bāsădēștē pã nari
349 fornăieștē
362 mohnăiă
414 îi firnăit
395 vorbăștă pi nas
520 vorbăștă pi nas
551 vorbăștă pi nas
537 vorbăștă pi nas
514 fornăiești
grăiești firnăit
478 grăiești firnăit pi nas
466 grăiești firnăit pi nas
pin nas vorbăștă huhevij celovē
405 fôrăjăști
386 xūnăvji [adj]
396 grăiești mohnăit
414 îi firnăit
520 vorbăștă pi nas
537 vorbăștă pi nas
514 fornăiești
grăiești firnăit
478 grăiești firnăit pi nas
646 grăiești firnăit pi nas
pin nas vorbăștă huhevij celovē

FORNĂIEȘTE 'IL NASILLE' [6844]
346 grăie pe nas
334 bāsădēștē pã nari
353 fornăieștē
386 grăiești mohnăit
431 grăiești pi nas fornăit
455 grăiești pi nas
325 bāsădēștē pã nari
349 fornăieștē
362 mohnăiă
414 îi firnăit
395 vorbăștă pi nas
520 vorbăștă pi nas
551 vorbăștă pi nas
537 vorbăștă pi nas
514 fornăiești
grăiești firnăit
478 grăiești firnăit pi nas
466 grăiești firnăit pi nas
pin nas vorbăștă huhevij celovē
405 fôrăjăști
386 xūnăvji [adj]
396 grăiești mohnăit
414 îi firnăit
520 vorbăștă pi nas
537 vorbăștă pi nas
514 fornăiești
grăiești firnăit
478 grăiești firnăit pi nas
646 grăiești firnăit pi nas
pin nas vorbăștă huhevij celovē

(SLĂNINĂ) RÂNCEDĂ 'DU LARD RANCE' [6848]

ISTROROMĂNI
02 [k] slănină ostaregă, [x] slănină rāce

FORNĂIEȘTE 'IL NASILLE' [6844]

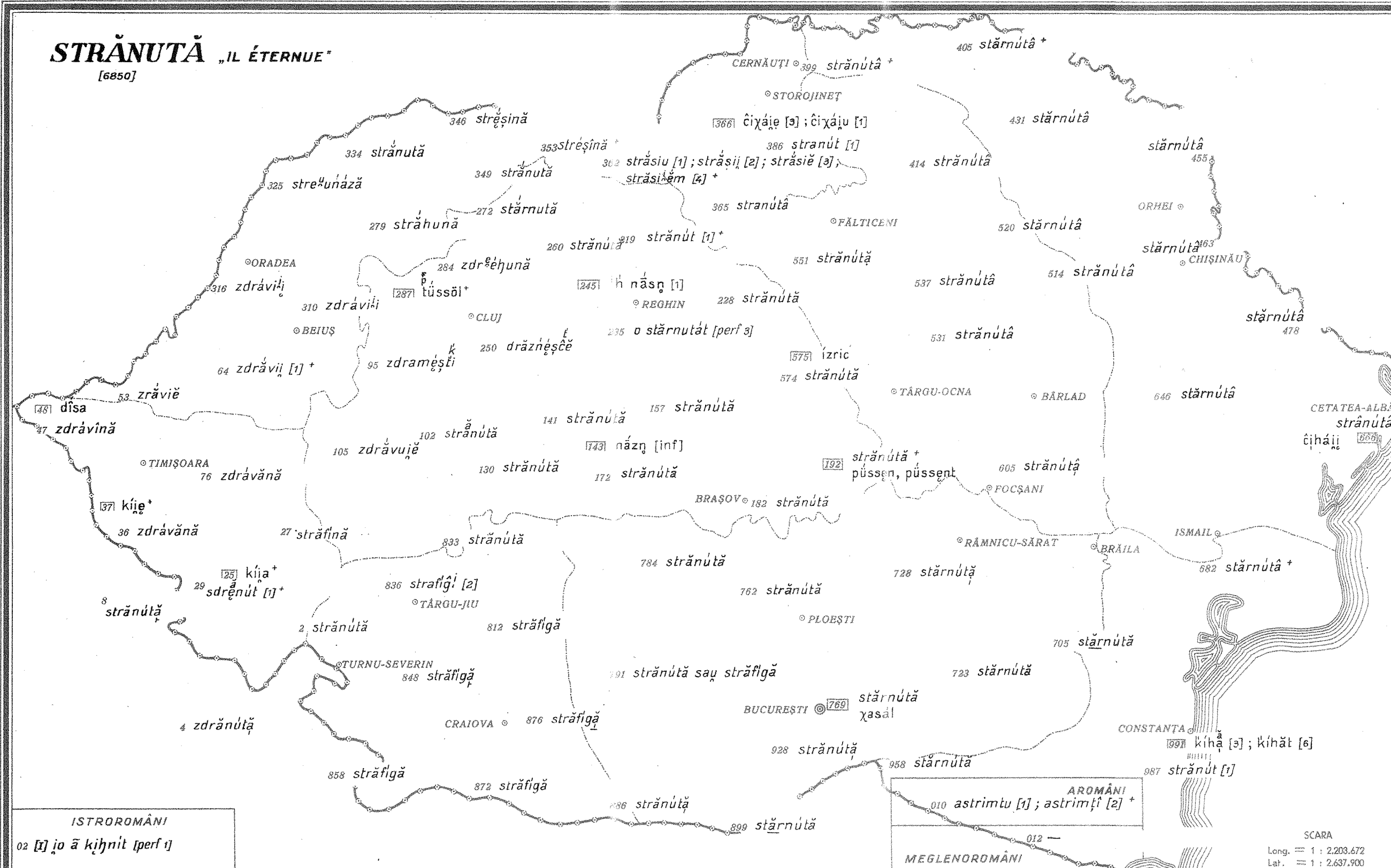
ISTROROMĂNI
02 [l] fôrăjē, [v] huñtavē

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

STRĂNUTĂ „IL ÉTERNUE” [6850]

[6850] I. Făcându-mă că strănut, întrebam: Cum ziceți că face omul când face așa? [25]. cad on kliję, mi mu vglimo: zdrat! 'când strănută, îi zicem: sănătos!' 29. o sdręnutăt. [37]. ovaļ je kino 'acesta a strănutat'. 64. am zdrăviię. 95. [m]. am zdramniię. 192. strănută din nas. 219. am strănutăt. [287]. Ceea ce notez prin 1 e o explozie dentală și bilabială în același timp urmată de vibrații bilabiale. 353. o stręșinăt. 362. am străsiēt. [o] cī străsių, altu gičă: vójë bunn! 399. Celui care strănută i se zice: să-ț hiļi dī binj și dī sanatăt! Cel care a pofit sănătate ți bea mohoric 'primește un pahar de băutură, îi bea aldămașul' 405. o stărnutăt. 682. a stărnutăt. 010. astrimtaļ [aor 1].

[6856] I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când urechea vă face ți? II. 2. cînd mă vorbięștē sînĥeva đē rāų. 'Ca să nu mai țiue "prind cu ginți đē gúlĥer.' 36. atūsă gišĥē vomu că-l sūdujē sînĥeva. 47. ca un țięcālĥų. 95. dăcă zayāā urĥĥa, api aĥūz o vēsti nŃu. 157. mă grăięște cĥeva de rāų. 219. cĥn ți țiujē urĥĥiĥē. apo-į sāmŃ đē scrlbă, supărăre. 228. mă voroștē đē rāų sînĥeva. [245]. đĥt Ńr brăyst mĥr, zăyst mĥr. 250. fāsĥē ca pŃrcu atūs. 279. zbinggŃiĥē, zbinguiĥē. 284. zĥrnăięștē Ńurĥĥē. 355. [k] mŃ-o ținăt urĥĥĥa. 386. ca clŃpŃu: ți pă. 399. [s k] ți pĥ. 431. n-o đĥnĥiĥt Ń urĥĥĥi. 836. în țină urĥĥĥia, mă-įură cĥneva. 876. te vŃcără cĥneva. 928. cĥne a vorbyĥ đă noj?

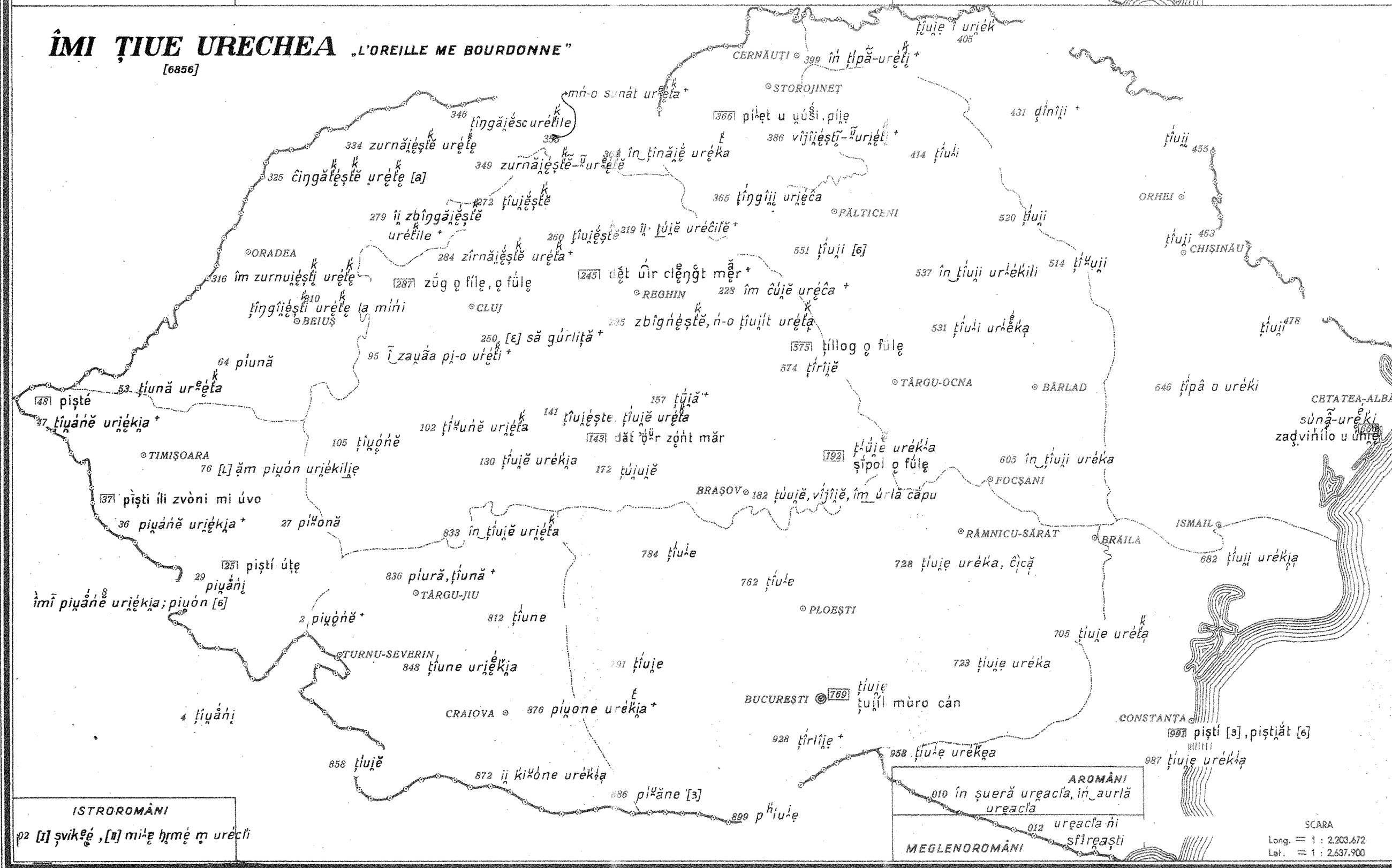
M N ȘOȘTEȘTE „IL CHUCHOTE” [6880] I. Întrebare indirectă. Șoptind, întrebam: Cum ziceți că vorbește cineva când vorbește așa (la urechea altuia)? II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: ȘOȘTEȘTE. S'a mai răspuns: ȘOȘTEȘTE 8.95. 250. 272. 279. 284. 310. 316. 325. 334. 346. 349. 353. 362. 386. 405. 431. 574. 833. ȘOȘOIEȘTE 235. 514. 705. ȘOȘĂTEȘTE 4. 27. SPUNE MEREU LA URECHE 2, TITIEȘTE (Cĥ- Cĥiĥsc) 29. CIUCUIEȘTE (șușuięștē) 47. ȘUȘUIEȘTE MEREUAȘ 53. ȘUȘĂIE 105. ȘOȘĂCĂIE 172. ȘUȘTEȘTE 260. VORBEȘTE ÎN ȘOȘTĂ 537. SE ȘOȘOIEȘC AMĂNDOI SĂ N'AUDĂ NIMEREĂ 682. SPUNE FURIȘ 858. VORBEȘTE ÎNCET 928. S'au dat două ră-spunsuri: SPUNE NUMAI ÎNCET, ȘOȘTEȘTE 141. ȘĂNEȘTE, ȘOȘTEȘTE 157. ȘOȘTEȘTE, ȘOȘTEȘTE 228. ȘOȘOȘTE, ȘOȘTEȘTE 399. ȘOȘĂCĂIE, ȘOȘTEȘTE 762. ȘOȘTEȘTE, ȘOȘĂCĂIE 791. ȘOȘTEȘTE, SPUNE VORBĂ DIN ȘOȘTĂ 836. ȘOȘTEȘTE, ȘOȘĂIE 987. D.: [x] șoștēs 02, cūcŃr 010, șuputes 012. M.: [ung] șŃgŃoș, șŃttog 192, șŃșogŃo 287, șŃttog 575. [rut] șepŃŃi, pŃșepki cā jĥt 366,

[6885] I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți aceluia care nu poate vorbi deloc? II. Pretutindeni: MUT. Într'un singur punct: NU ȘTIE GRĂI 349. S'au dat mai multe răspunsuri: MUT, MUTALĂU 219, CU LIMBA LEGATĂ, ÎNCURCAT, MUT 762, CU LIMBA LEGATĂ, MUT 769. D.: [x] mŃtast [s] și [p] 02, amut 010, mut 012. M.: [ung] nĥĥmp 192, nĥĥmp 287, nĥĥmp 575. [rut] nĥĥĥj 366, nĥĥĥj 666. [sărb] muĥ 25, mŃtav 37. [bulg] nĥĥm 48, nĥĥm, nĥĥmi [p] 991. [săș] ștom (mŃtĥ "idiot") 143, ĥĥ ștŃmăr 245. [fię] i șŃpta 769.

MUT „MUET” [6885] I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți aceluia care nu poate vorbi deloc? II. Pretutindeni: MUT. Într'un singur punct: NU ȘTIE GRĂI 349. S'au dat mai multe răspunsuri: MUT, MUTALĂU 219, CU LIMBA LEGATĂ, ÎNCURCAT, MUT 762, CU LIMBA LEGATĂ, MUT 769. D.: [x] mŃtast [s] și [p] 02, amut 010, mut 012. M.: [ung] nĥĥmp 192, nĥĥmp 287, nĥĥmp 575. [rut] nĥĥĥj 366, nĥĥĥj 666. [sărb] muĥ 25, mŃtav 37. [bulg] nĥĥm 48, nĥĥm, nĥĥmi [p] 991. [săș] ștom (mŃtĥ "idiot") 143, ĥĥ ștŃmăr 245. [fię] i șŃpta 769.

A AMUȚIT „IL EST DEVENU MUET” [6886] I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când cineva și-a pierdut cazul? II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: A MUȚIT. S'a mai răspuns: A AMUȚIT 36. 172. 192. 228. 260. 272. 279. 310. 316. 346. 53. 362. 386. 399. 666. 705. 723. 728. 762. 791. 872. 899. 928. 958. A PIERDUT GRAIUL 29.95, A RĂMAS MUT 551. 646, I S'A LEGAT LIMBA 219. S'au dat două răspunsuri: A MUȚIT, I S'A LUAT GRAIUL 182, S'A MUȚIT, S'A FĂCUT MUT 478, ÎI IA GURA, AMUȚEȘTE 886. NU S'A ȘTIUT RĂSPUNDE ÎN 349. D.: [x] i ș zamucnēs, [x] mutavēs 02, amuțescu 010, mucuțăști (nu puati sĥ pricăjască) 012. M.: [ung] mĥgnĥĥmŃlt 192, mĥgnĥĥmŃlt 287,

ÎMI ȚIUE URECHEA „L'OREILLE ME BOURDONNE” [6886]

[6880] I. Întrebare indirectă. Șoptind, întrebam: Cum ziceți că vorbește cineva când vorbește așa (la urechea altuia)? II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: ȘOȘTEȘTE. S'a mai răspuns: ȘOȘTEȘTE 8.95. 250. 272. 279. 284. 310. 316. 325. 334. 346. 349. 353. 362. 386. 405. 431. 574. 833. ȘOȘOIEȘTE 235. 514. 705. ȘOȘĂTEȘTE 4. 27. SPUNE MEREU LA URECHE 2, TITIEȘTE (Cĥ- Cĥiĥsc) 29. CIUCUIEȘTE (șușuięștē) 47. ȘUȘUIEȘTE MEREUAȘ 53. ȘUȘĂIE 105. ȘOȘĂCĂIE 172. ȘUȘTEȘTE 260. VORBEȘTE ÎN ȘOȘTĂ 537. SE ȘOȘOIEȘC AMĂNDOI SĂ N'AUDĂ NIMEREĂ 682. SPUNE FURIȘ 858. VORBEȘTE ÎNCET 928. S'au dat două ră-spunsuri: SPUNE NUMAI ÎNCET, ȘOȘTEȘTE 141. ȘĂNEȘTE, ȘOȘTEȘTE 157. ȘOȘTEȘTE, ȘOȘTEȘTE 228. ȘOȘOȘTE, ȘOȘTEȘTE 399. ȘOȘĂCĂIE, ȘOȘTEȘTE 762. ȘOȘTEȘTE, ȘOȘĂCĂIE 791. ȘOȘTEȘTE, SPUNE VORBĂ DIN ȘOȘTĂ 836. ȘOȘTEȘTE, ȘOȘĂIE 987. D.: [x] șoștēs 02, cūcŃr 010, șuputes 012. M.: [ung] șŃgŃoș, șŃttog 192, șŃșogŃo 287, șŃttog 575. [rut] șepŃŃi, pŃșepki cā jĥt 366,

mĥgnĥĥmŃlt 575. [rut] zahimĥu 366, zahimĥu 666. [sărb] nĥ bil mut, nĥgo sad ĥĥ omŃtiĥ [k] zamŃtiĥ 'n'a fost mut, ci acu-ma a amuțit' 25, Ńmutavio 37. [bulg] i unemĥi 48, unimĥi [3]; unemĥi [6] 991. [săș] ștom vĥŃrdŃ 143, ĥĥ-ș ștŃm, gāvŃrŃ 245. [fię] muțisardēs 769.

CĂNTĂ „IL CHANTE” [6887] I. Întrebare indirectă. Freedomând, am întrebat: Cum ziceți că face cineva când face așa? II. În marea majoritate a cazurilor s'a răspuns: CĂNTĂ. S'a răspuns HOREȘTE, adăgându-se: SE CĂNTĂ numai la bi-serică, în 95. 260. 279. 284. 325. 334. 346. 353. S'a răspuns HOREȘTE 250. 310. 316. S'au dat două răspunsuri: DĂNĂLEȘTE, cĥnd ți bat 'beat' horeștē 272, HOREȘTE, CĂNTĂ 349, CĂNTĂ, DĂRLĂEȘTE 362. D.: [x] iŃ cāntu 02, cāntu 010, cont 012. M.: [ung] ĥĥĥĥĥl 192, đŃđol, nŃtăzic 287, ĥĥĥĥĥl 575. [rut] spiųăĥet, spiųăĥ 366, spiųăĥĥ 666. [sărb] popĥva, popĥvaju [6] 25, pĥva 37. [bulg] peĥi [3], peĥă [1], peĥiș [2] 48, piĥj [3] 991. [săș] zŃĥĥn 143, zĥĥĥn 'la oraș', zăgă 'la sat' 245. [fię] dilĥăĥŃ 769.

GEME „IL GĚMIT” [6890] I. Întrebare indirectă. Gemând, întrebam: Cum ziceți când omul de durere, face așa? II. S'a răspuns pretutindenea GEME, cu excepția unui punct: SE VIAETĂ 784. S'au dat două răspunsuri: GEME ȘI SE VIAETĂ 102. 141. 325. 723. 833. 836. GEME ȘI SE VIAETĂ 386, GEME ȘI OFTEAZĂ 514. D.: [x] țeșco diĥĥē [a], iŃ iŃĥĥēs [1] 08, ancăneăște 010, stingăști 012. M.: [ung] nĥĥ 192, nĥĥ 287, nĥĥ 575. [rut] stŃhĥĥē 366, stŃhĥĥĥ 666. [sărb] jăvcă 25, văică șp 37. [bulg] jăctē 48, Ńfcă 991. [săș] vĥĥmărŃ 143, ĥĥ iŃmărĥ 245. [fię] zemĥl 769.

GEMĂT „GĚMISEMENT” [6891] I. Întrebare directă. Cum ziceți: s'aude GEMĂT de om? II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: (saude) GEMĂND. S'a mai răspuns: GEMĂT 8.36. 130. 219. 272. 279. 353. 362. 386. 414. 463. 574. 605. 646. 666. 848. 876. GEMET 27. 192. 682. 899. GEMŃT 76. 334. 958. GEME (omul) 235. 784. (saude) VĂIETĂNDU-SE 102, GEM (Ń jĥĥm) 349. S'au dat două ră-spunsuri: vaiet (pentru om), GEMĂT (pentru vită) 723, MUȚET, GEMET 886. NU S'A ȘTIUT RĂSPUNDE ÎN 4. 47. 141. 228. 284. 310. 316. 325. 346. 399. 405. 872. D.: [x] ? , [x] jŃcŃt 02, ancănire 010, stiniri 012.

[6868]

I. Căscând, întrebam: Cum ziceți când face omul așa? Dar când faci d-la, cum zici: eu...? Căutam apoi să obțin și persoana a doua. Pentru conjunctiv ziceam: Omului îi vine să... Așteptam ca subiectul să completeze: caște.

- II. 27. căscâm [4]. 76. căscâm [4]. 102. căscâm [4]. 101. căscâm [4]. 141. n-o vini să casc! 'mi-a venit să casc'. 235. aj căscât. 245. în gein 'se zice la oraș (Bistrița)'. 272. căscărîm [4]. 279. și 'să'. 333. m-am căscărit. 365. [i] căscă a somn [3]. 399. am căscât. 405. căscâm [prez 4]; o căscât. 414. o căscât. 682. căscâm [4]; aj căscât. 723. [a] casc [1]. 769. aj căscât; [i] gîne să căscî. 791. căscâm [4]. 886. căscă [aor]; în veni să casc. 958. în vine să casc. 1997. prezjvâc; prezjvki [p] 'căscatul'. 012. ai vini s-cască 'îi vine să caște'.

[6870]

I. Întrebare indirectă: Ce face omul cu gura când nu tace (cum facem de ex. noi acum)?

- II. 8. 'In glumă se zice': lătră [1]. 235. boscoroșește cim vorovește pre multă. 362. grăiesc [1], grăi [2], grăim [4], grăi-esc [6]. 365. bătî din gură 'flecărește'. 455. [hōcâi] 'flecărește'. 463. Subiectul a zis la început vorb...; apoi, fără să termine cuvântul, s'a corectat: grăiești. 15731. iâr e săjō 'flecărește'. 1769. dabduma romanés 'vorbec țigănește'.

MN

NU MAI MIORLĂI! 'NE PLEURNICHE PLUS!'

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți, cu un cuvânt mai urît, unui copil să nu mai plângă, după ce v'a cam plictisit cu plînsul? II. Dăm răspunsurile mai jos în transcriere fonetică: [pã 2, nũ ci mǎronǎ!]; sǎ mǎruǎnj [3] 4, da scũrtǎ pĩsu ǎla!; s-o mĩrǎjĩ, sǎ mĩrǎjĩ 6, nu cẽ rǎcǎdujĩ atĩta! 27, ? 29, mužǎcǎ a pĩs 36, nu cẽ căscǎ! 47, s-o skĩnčĩt 53, nũ tǎ bǎunǎ! 64, șẽ cẽ scĩrloheșc?! [1] 76, nũ mai mhoročĩ! 95, nũ tǎ zmorčǎjĩ atĩta! 102, nũ bǎunǎ! 105, mĩorlǎjẽ, [œk] hõrlǎjẽ 130, nu te mai mornǎjĩ! 141, nũ te mai scrijĩ atĩta! 157, te mhĩrlǎj [2] 172, sǎ bocǎște, [k] mĩorlǎjẽ 182, nu mai urlǎ! 192, șẽ mhĩ tẽ scĩșeșc atĩta? 219, nũ tẽ mai scrifoș! 228, nũ tẽ mai boșĩ atĩta!, tǎtǎ zĩya n-p boșĩ! 235, aj zǎerǎt [2] 250, șẽ șẽ tẽ strĩmbǎ? 260, nu tǎt dĩrlǎj! atĩta! 272, nu tẽ tǎt vǎjĩt atĩta!; cẽ tẽ tǎt vǎjĩt? 279, nu tẽ tǎ vǎjĩtǎ! 284, tǎș, nũ tǎ cǎuǎjẽ! 310, nũ tǎ jũerǎ! 316, nu-m zurnǎi ǎc-n cap! 325, urlǎ 334, nu scĩnčĩ atĩta! 346, tǎș nũ rǎjĩ! 349, nũ zǎerǎ! 353, cǎ mhĩ tẽ scĩfoșĩ atĩta? 362, sǎ scĩfoșǎștĩ 365, [e] nũ tĩ scĩfoșĩ! 386, cĩ tĩ scĩmoșǎștĩ atĩta? 399, aj rǎcnĩt [2] 405, nu mai urlǎ atĩta! 414, n-o urlǎt copĩlu ĩsta 431, sǎ scĩșeștĩ 455,

nu mai urlǎ! 463, nu mai urlǎ atĩta! 478, hũrlǎ 514, nũ mai suspĩnǎ! 520, nu mai rǎcnĩ! 531, aj urlǎt [2] 537, hõrlǎ-jẽștĩ 551, nu mai boșĩ! 574, nũ mai scĩșĩ! 605, ? 646, ? 666, cẽ tẽ zǎerĩ [2] ? 682, nu! hõty jǎll! 'unui bǎrbat', cẽ tot hĩrlõj [2] ? 'unui copil' 705, aj zǎerǎt ǎz! 723, nũ mai scĩnčĩ! 728, nũ mai mĩerlõj! 762, nu te mai izmenĩ! 769, nu mai mĩorlõj! 784, řĩpǎ; nu mai te vǎjĩtǎ saș te aol! 791, nu mai mĩrǎjĩ! 812, nũ tẽ mai scrijĩ atĩta! 833, nu mai zberǎ! 836, nũ mǎjĩrǎjĩ, pũtǎ! 848, nu mai plĩngǎ! 858, kĩrǎjẽ 872, skĩnčĩștĩ [2] 876, nu mai muđĩ! 886, tǎtǎ zĩya a řĩnũ cu gũra 899, řĩne cu gũra 928, mĩerlũe 958, nu mai hõrlǎjĩ, mĩorlǎjĩ! 987.

D.: [x] mĩhĩřẽ, [x] rukǎ. 02, plĩnde 010, plõnđĩ 012.

SĂRUTĂ

'IL DONNE UN BAISER' [6893] I. Întrebare indirectă. Făcând gestul sărutului (de obicei ducând o mână spre buze), întrebam: Cum ziceți că face cineva când face așa? II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: PUPĂ. S'a mai răspuns: SĂRUTĂ 2.64.95.102.250.260.353.362.405.520.531.605.646.666.682.705.833.836.848.987, ȚUCĂ 4.8.27.29.47.53.76.272.279.284.310.316.325.334.349. S'au dat două răspunsuri: SĂRUTĂ, PUPĂ 157.182.192.399.791, SĂRUTĂ, ȚUCĂ 36.105.346.

D.: [x] jo șutcu mǎra 02, bǎșare 010, jo bačcu; tu bački; řet bačcǎ 012. M.: [ung] čõcol 192.287.575. [rut] řũlũje 366, pořĩlũvǎy, pořĩlũvǎy 666. [sǎrb] řelivam rũcu 25, řũbi 37. [bulg] bǎj'ua 48, da řĩlũnǎ rǎcǎtǎ 991. [sǎs] mõřt 143, řẽ mõřt; mõřt [inf] 245. [řig] čumĩdap 4y, [l] čumĩdap 4y 'te sǎrut' 769.

SE SĂRUTĂ 'ILS S'EMBRASSENT'

I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că fac îndrăgostiții? II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: SE PUPĂ. S'a mai răspuns: SE SĂRUTĂ 2.64.95.102.105.130.172.192.250.260.272.353.405.414.531.605.646.682.705.769.833.858.876.987, SE ȚUCĂ 4.8.29.36.47.53.76.279.284.310.316.325.334.346.349. S'au dat două răspunsuri: SE SĂRUTĂ, SE PUPĂ 182.228.386.399.791.836.848, SE SĂRUTĂ, SE ȚUCĂ 27.362.

D.: [x] se șutcǎvẽ 02, z-bașe 010, z-bačcǎ 012. SUFLU (LUMÂNAREA) 'TU SOUFFLES (LA CHANDELLE)' [6895] I. Întrebare indirectă. Făcând ca și când aș fi suflat o lumânare, întrebam: Ce faci cu lumânarea seara când te culci? II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: SUFLU ÎN (LUMÂNARE SAU LAMPĂ). S'a mai răspuns: SUFLU (LUMÂNAREA SAU LAMPĂ) 157.192.228.235.250.260.279.284.310.316.325.334.346.349.365.455.463.574.833.858.876.987. S'au dat două răspunsuri: SUFLU (LUMÂNAREA), STINGI 130.386.478.514.705.958, SUFLU ÎN (LUMÂNARE), STINGI 551.784.858.899.987. SUFLU ȘI O STINGI 791.876, SUFLU ÎN (LUMÂNARE), ASTINGI 36, SUFLU

PÂN' SE STINGE 747, SUFLU, ASTINGI 666. D.: [x] am spuħnĩt; [x] spuħnẽs svĩca 02, suflu jǎara 010, suflu lĩminǎria 010. M.: [ung] kĩfũjũ 9 9řĩrǎt 192, řũlũjũ 9 lǎmpǎl 287, řẽlũjũ 9 lǎmpũ 575. [rut] đũjet; zadũřǎ svĩčũ; zadũře svĩčũ 366, dunũy i zahasilǎ-sĩ svĩčǎ 666. [sǎrb] đũngem na svẽtu 25, đũva. [k] ugǎsĩo svẽču 37. [bulg] đũj [3] svĩștǎ 48, đũhami svĩștǎ [4] 991. [sǎs] řǎ'sbĩřũzũ [inf] 143, řẽ blẽřũt đũ řũmp 8ũs 245. [řig] mudarǎ řĩ lǎmba 769.

GAȘĂ 'IL HALÈTE'

I. Întrebare indirectă. Găfâind, întrebam: Când omul duce o greutate mare în spinare și face așa, cum ziceți că face? II. Dăm mai jos toate răspunsurile în transcriere fonetică: gřĩvõřhẽ đĩ grĩvõře, đĩ bǎ rǎsũflǎ đĩ grĩvõřcẽ 2, řũșhẽștĩ [2] 4, sũflĩ dǎ grĩvõř [2] 6, gĩřǎj [1] 27, řẽmũ dǎ grĩvõř, dǎ tovar 29, zĩmĩe dǎ tovarǎ 36, sǎ řũșcǎjẽ 47, gĩřǎj [1] 53, sũflĩ [2]; sũflĩǎ [3] 64, gĩřǎj [1] 76, sũflǎ țǎrĩ 95, sũflĩ [2] grĩvõř 102, rǎsũflĩ grev [2] 105, gĩřǎj 130, řẽme cǎ ř-i grev, [k] gĩřǎj 141, sũflǎ țǎre 157, sũflũ [1] grĩvõř 172, sũflǎ grev, gĩřǎj 182, sũflǎ grev 192, sũflǎ grevũ, gĩřǎj 219, abõg sũflũ [1] 228, řẽme ř-ǎ řũș 235, abõg sũflũ [1] 250, sũflǎ đũ grev 260, gĩřǎjesc [1] 272, gĩřǎjesc 279, sũflĩ [2] grevũ, gĩřǎjesc 28, sũflĩ [2] grevũ, gĩřǎjesc 29, sũflĩ [2] řẽme, sũflǎ cu grĩvõř 325, gĩřǎjesc 334, sũflǎ grev 346, sǎ-nnǎdușeștẽ 349, gĩřǎjesc [1] 353, sũflǎ grev 362, ofřĩřǎ, [k] sũflǎ đĩn grĩvõř 365, sũflĩ grĩvõř [2] 386, sũflǎ grĩvõř 399, sũflĩ țĩře [2] 405, sǎ rǎsũflẽ 414, sũflĩ grĩvõř [2] 431, sǎ rǎsũflǎ 455, sũflĩ țǎrĩ [2] 463, [m] rǎsũflĩ [2], [x] řĩ rǎ-sũflĩ [2], [m] sũflǎ grev 478, ofřĩř [1] 514, icnõștĩ [2] 520, gĩřĩ [2] 531, sũflũ grev [1] 537, sũflǎ grev 551, sũflǎ țĩře 574, cum sũflǎ đĩ grev 605, mǎ ofřĩř [1], sũflũ grev [1] 646, grev řĩeř [2] 666, gẽmi 692, sũflǎ grev, [œ] gĩřũjẽ 705, sũflǎ grev 723, gẽme 728, gẽme 762, sũflũ [1] grev 784, sũflũ [2], ř-e grev 769, sũflĩ đĩn grev [2] 791, ofřĩř [2] 812, sũflǎ grĩvõř orĩ gĩřǎj 833, sũflǎ-c-o duz grev 836, gĩřǎj 848, pũřǎjẽ 858, sũflĩ; sũflǎ hõmu 872, sũflĩ 876, sũflĩ dǎ grevǎte 886, sũflĩ grev [2] 899, gẽm, cǎ m-e grev [1] 928, sũflĩ [2] 958, gĩřĩ [2] 987.

D.: [x] řeșco dĩhẽs 02, ǎdĩřũ grev [1] hǎřkescu [1] 010, đĩjǎșt 012. M.: [ung] řvõřĩc 192, řĩř 287, řũsõg 575. [rut] stõřh-ne 366, řǎșco stõřhņ [2] 666. [sǎrb] đĩjǎm [1] zǎmașno 25, zadũvo se 37. [bulg] řǎjẽ, řehtë 48, pǎșcǎ 991. [sǎs] crǎřĩř [inf] 143, řẽ čhǎřĩř 245. [řig] so mai řemil 'cum mai gema' 769.

CASC; CAȘTI; CASCĂ; SĂ CAȘTE

'JE BAILLE; TU BAILLES; IL BAILLE; QU'IL BAILLE'

VORBEȘTE 'IL PARLE'

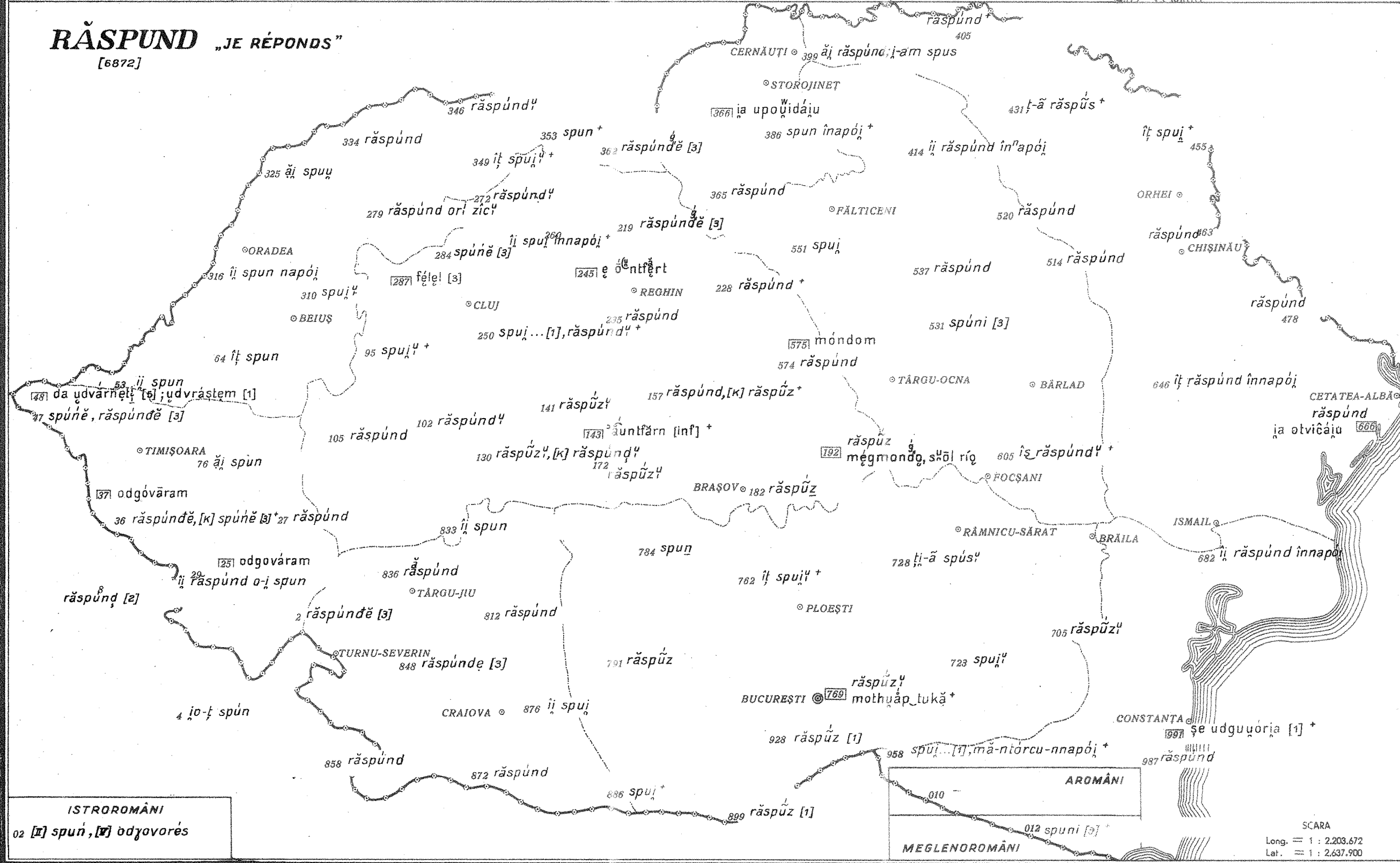

ÎNTREB [1-3] și [subj 3] „JE DEMANDE” [6871]

I. Întrebare directă. Cum ziceți: [eu] întreb, (tu) întreb, (el) întreabă, (ei vrea) să întrebe? II. 2. întrebăm [4] 1251. pitamo [4]; pitate [s]; pitāju [6]. 36. noi întrebăm.

RĂSPUND „JE RÉPONDS” [6872]

I. Întrebare indirectă. Când te întreb, dumniața îmi...? II. 36. răspunde îi după scrisurâie. 95. i-ă spus c-ă și făt.

ISTROROMÂNII 02 [x] spun, [y] odgovorés

M N SCUIPAT „CRACHAT” [6898] I Întrebare indirectă. Făcând ca și când aș fi scuipat, întrebam: Cum ziceți că face omul când face așa?

scuipat 762, scuipatu [a] 769, scuipat 784, scuipat 791, scuiptu [a] 812, scuiptat 833, scuiptat 836, scuiptat 848, scuiptat 858, scuiptat 872, scuiptat 876, scuiptat [a] 886, scuiptat 899, scuiptat 928, scuiptat 958, scuiptat 987.

ÎI CURE BALELE „IL BAVE” [6899]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când cuiva îi iese mereu ceva ca apa din gură? II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: (ii) CURĂ (balele). S'a mai răspuns: (ii) CURE (balele) 162, 192, 537, 551, 605, 646.

SE UMPLE DE BALE, SE ÎMBĂLEAZĂ „IL SE SOUVLE DE BAVE” [6901] I. Întrebare directă. Cum ziceți la Dv. In sat: se umple de bale, se îmbălează?

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când cuiva îi iese mereu ceva ca apa din gură? II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: (ii) CURĂ (balele). S'a mai răspuns: (ii) CURE (balele) 4, 284; CURE (balele) 56, 533.

SCARA Long. = 1 : 2,203,672 Lat. = 1 : 2,637,900

[6873]

I. Întrebare indirectă. Cum ziceți că vorbește cineva când îl auzi de departe?

2. zbjără prija tare.

36. o 'sau' strig țării.

279. vorbesc țare, [r] vorovesc.

762. vorbesc țare cu gura mare.

[763] so mathoz da zuralés „ce tare vorbește”.

[6874]

I. Întrebare indirectă. Când sunt mai mulți oameni la un loc și vorbesc toți tare de nu mai înțelegi nimic, ce ziceți că se face?

II. 4. fag gongulă mări [6].

29. mări vorbesc s-o fecut.

147. gălăgiș se zice la București.

192. lărmușesc [6].

250. fâșe lărmă.

279. lărmălesc [6].

[267] lărmălesc [6].

[366] cręc węcikiłi buy 'a fost gălăgie mare'.

386. vorbesc ca ینگuri. Subiectul zice de obicei vorbesc; aici s-a lăsat influențat de anchetor.

405. lăre mare ینگمات fac.

666. s-a'udi un glas mări.

[666] slisno mnoho hólosu 's'aude multă gălăgie'.

723. s-a'ude o gură.

728. s-a'udj gură, gălăgiș.

769. s-a'udă gură mări.

[762] „Ce gălăgie mare”.

02. [x] česti fečor a vrșes 'acești flăcăi...'. Pentru subiectul [x] zúca înseamnă 'sunet'.

MN

MIE GURA USCATĂ DE SEȚE.

„J'AI LA BOUCHE SÈCHE (DE SOIF)”

[6902]

I. Întrebare directă. Cetind fraza din titlu, întrebam: Cum o ziceți aceasta în sat la D.-Voastră?

II. Dăm mai jos transcrierea fonetică: mi s-o uscată gura de sețe 2, mi s-a uscată gura de sețe 4, mi s-o uscată gura de sețe 8, mi s-o uscată gura de sețe 27, ay, că m-i gura uscată de sețe 29, gura, mi s-o uscată de sețe 36, mi s-o frip gura de sețe 47, mi s-o uscată gura de sețe 53, m-i uscată gura de sețe 64, m-i gura uscată de sețe 64, m-i gura uscată de sețe 76, m-i uscată gura de sețe 95, m-i gura uscată de sețe 102, m-i gura uscată de sețe 106, m-i s-o uscată gura 130, ni s-o uscată gura de sețe 147, m-i s-o uscată gura de sețe 157, m-i gura uscată de sețe 172, m-i s-a uscată gura de sețe 182, s-a uscată gura de sețe 192, m-i uscată gura de sețe 219, m-i s-o uscată gura de sețe 228, ni uscată gura de sețe, ni s-o uscată gura de sețe 235, m-i uscată gura de sețe 250, m-i s-o uscată gura de sețe 260, m-i s-a uscată gura de sețe 272, m-i gura uscată de sețe 279, m-i gura uscată de sețe 284, m-i gura numa uscată de sețe amu 310, m-i uscată gura de sețe 316, m-i sețe 325, m-i s-a uscată gura de sețe 334, m-i gura uscată de sețe 346, m-i uscată gura de sețe 349, m-i s-o uscată gura de sețe, (m-o besicăt) 353, m-i s-a uscată gura de sețe 362, mi s-a uscată gura de sețe, [k] ni s-a... 365, m-i gura uscată de sețe 386, m-i gura uscată de sețe 399, di săti si ni, apu ni s-o uscată în gură 405, ni uscată.

gura di săti 414, s-o uscată gura di săti 431, ni s-o uscată gura di săti 455, ni-i gura arsă di săti 463, ni s-o uscată gura di săti 478, m-i gura uscată 514, în ardi gura di săti 520, m-i gura uscată di săti 531, s-o ars gura di săti 537, ni-i gura uscată di săti 551, ni s-o uscată gura 574, ni uscată gura di săti 605, ni-i sulteu uscat di săti, ni-o arz gura di săti 646, ni s-o uscată în gură di săti 666, ni s-a uscată gura di săti 682, ni s-a frip gura de sețe 705, ni s-a ars gura de sețe, [m] m-aj cob da sețe 723, mi s-a uscată gura di sețe 728, mi s-a uscată gura de sețe 762, mi s-a frip gura de sețe 769, m-i uscată de sețe 784, mi s-a uscată gura de sețe 797, mi s-a uscată gura de sețe 812, m-i s-o uscată gura de sețe 833, mi s-a uscată gura de sețe 836, m-i gura uscată de sețe 848, mi s-a uscată gura de sețe 888, ni-e gura uscată de sețe, sim frip de sețe 872, m-i gura uscată de sețe 876, mi s-a uscată gura de sețe 886, m-i gura friptă de sețe 899, je uscată de sețe 928, m-i gura uscată de sețe 958, m-i gura uscată de sețe 987.

D.: [x] mije i gura uscată 02, in si usca gura di sețe 010. - 012.

M.: [ung] p sajom mecsarpt, uđ ihpt-nam 192, mecpipozol [2] 287, bijn somloș vđooc, mecsarpt p sajom 375.

[rut] zhorij me rot bez uđi 366.

zasohp u rđi, vodj hađu (apă vray) 666.

[sărb] sūva su mi ūsta od jēđi 25.

ūsta su mi sūva od jēđi 37.

[bulg] ustata sē mi isānāf ud jāt 48, ustata mi zasāhnāia ud jet 991.

[sās] dāt mel est mār fārdreht fōđr dursj 143, dēt māul es mēr dys-gēđrāyjt 245.

[tig] mūro mūj šucō pajēstar 769.

(COPII) LA PAPĂ.

„L'ENFANT MANGE”

[6904]

I. Întrebare indirectă. Despre copiii mic nu ziceți că mănâncă, ci că...?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: PAPĂ. În patru puncte doar s'a răspuns: MÂNÂNCĂ 102, 349, 478, 835. Nu s'a știut răspunde în două puncte: 310, 646.

D.: [x] papă 02, măc, dā-n papă 010, minușil mănāncă papu 012.

RĂGĂE „IL ROTE”

[6905]

I. Întrebare indirectă. Imitând pușin șgomotul răgăitului, întrebam: Cum ziceți când face cineva așa?

II. În marea majoritate a cazurilor s'a răspuns: RĂGĂE. S'a mai răspuns RĂGĂȘTE 64, 95, 219, 250, 260, 272, 279, 284, 310, 316, 334, 346, 349, 386, 399, rigăiș 362, A RĂGĂIT 365, GĂRĂE 605, DRĂGĂE 812, 1836 RĂGĂIALĂ DIN EL 872. S'au dat două răspunsuri: GĂRĂE, RĂGĂE 514, RĂGĂE, RĂGĂȘTE 876. ÎI VINE JERĂGĂIUL, ICNEȘTE 958.

D.: [x] mije se urihneș 02, aruguescu 010, ah vini jigāvinā „ah vin jigāvin 012.

M.: [ung] bōkkeđ 192, ? 287, bōkkeđ 575.

[rut] rēhāje 366, otrihāijja 666.

[sărb] rīga 25, podrigujē mu se 37.

[bulg] rigā 48, urigvā si 991.

[sās] rēptj [inf] 143, in rēpsj 245.

[tig] rigijil 769.

SUGHIȚUL „LE HOQUET”

[6906]

I. Întrebare indirectă. Sughițând, întrebam: Când faci așa, cum zici? Măpucă... (Voiam să obțin substantivul.)

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns SUGHIȚUL (cu accentul SUGHIȚUL în 346 și 362). S'a mai răspuns: SUGHIȚATUL 2, 8, 29, 36, 130, 157, 172, 235, 325, 812, 836, 848, 876, 886, 899, 928, SUGHIȚEARA 784, 958, SUGHIȚURI 192. S'a răspuns prin verb: SUGHIȚĂ [3] 4, 95, 102, 250, 284, 405, 705, 858, SUGHIȚ [1] 105, 141, 316, 399, 723, 769, M'APUCĂ SUGHIȚA 310, SUGHIȚEȘTE 334, M-I A VENIT SĂ SUGHIȚ 353, HĂCNEȘTE 666, ÎMI VINE SĂ SUGHIȚ 791, PRINSEI A SUGHIȚA 833, SUGHIȚAI 872.

D.: [r] mije sf-ay scuñit 02, sughiț sughițur 010, ah vini sughița, ah vin mui sughițur 012.

M.: [ung] čiclic 192, čutcol [3] 287, čiclic 012.

[rut] čcāje, ččēfē 366, hīcāje 666.

[sărb] stūče 25, stūča 37.

[bulg] hālbicā 48, hāljā 991.

[sās] dāt glūcsj 143, dēt gēšlūcs „la farā”, dēt glūcsj „la oraș” 245.

[tig] maladeā-ma o sugițimōs 769.

LIMBĂ „LANGUE”

[6908]

I. Întrebare prin gest.

II. Pretutindeni LIMBĂ. Pluralul, în majoritatea cazurilor, e LIMBI. Avem pluralul LIMBE în 47, 192, 310, 316, 537, 646, 836, 858, 876, 899, 928.

D.: [x] limba; do limbe 02, limbă; limbe 010, limbă; două limbi 012.

M.: [ung] nēlvē 192, nēlvē 287, nēlvē 576.

[rut] jezēc 366, jazic; bahāto jazikiy [multe limbi] 666.

[sărb] jēzic 25, jēzic; jēziji 37.

[bulg] jēzic; jēzic 48, jizic.

[zizi] 991.

[sās] jāj; jājān 143, dē jōj; dē jōjā 245.

[tig] i šibuj šibi 769.

LINGE „IL LÈCHE”

[6909]

I. Întrebare indirectă.

II. Pretutindeni LINGE. S'au dat două răspunsuri: LINGE, linc 514.

D.: [x] lizēs 02, cu limba lingu 010, cu limba linc 012.

M.: [ung] ngl 192, nglj 02 ūjāt „și linge degetul” 287, ngl 375.

[rut] lējē [3], lēju [6] 366, lījil [3].

[je] [2] 666.

[sărb] līje 25, līje 37.

[bulg] lī [3]; lījāt [6] 48, blīj, blījāt 991.

[sās] lāo'an [inf] 143, lāct 245.

[tig] čharis 769.

DULCE „DOUX”

[6910]

I. Întrebare indirectă. Ce gust are miera?

II. Pretutindeni, DULCE.

D.: [x] dūlē 02, dulte 010, dulți 012.

M.: [ung] ředēs 192, ředēs 287, ředēs 575.

[rut] solōtki 366, solōtki 666.

[sărb] slāco 25, slāco 37.

[bulg] slātcy 48, slātcy 991.

[sās] zēs 143, zēs 245.

[tig] guio 769.

VORBEȘTE TARE „IL PARLE HAUT”

[6873]

GĂLĂGIE „TAPAGE”

[6874]

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

[6881]

I. Întrebare indirectă. Mormăind printre dinții, am întrebat: Cum ziceți că vorbește cineva când vorbește așa?
II. 64. nûma bondăhîștî.
284. Subiectul aprobă forma dată de un subiect ocazional.
349. mindrăhîștî pe drum.
414. vorbîștii pîntri dinți.
465. bolmojăști în mintja lui singurâ.
478. [x] mormăiit ca ursu.
605. vorgîștii singur.
633. dacă nû rûpe vîrbe.
636. „merge pe drum” murăiit singur.

jo cărțajîes dinții 012...
M.: [ung] cîcorgîșșo p fîgât 192, hîjor-gîștî p fîgât 287, kîrșeli p fîgîpt 575...
[rut] crîșcîi [3], crîșcîu [6] 366, scrîhîcîe zubârmi 666...
[sârb] scribîte u zubi 25, șcrîpi zû-bima 37...
[bulg] scrîptî 48, fîgîrcîi [6] 991...
[sâs] cîrîșg [inf] 743, p cîrîșt mêt-ŋ fînt „la oraș”, măt-ŋ fînt „la țară” 245...
[[ig] scrîfîiil anda-l dând 769.

STREPEZESC DINȚII „J'AI LES DENTS AGACÉES” [6920]

I. Întrebare indirectă. Imitând bălbăitul, întrebam: Cum ziceți că face cineva când vorbește așa?
II. 2. mă, scușcîștî șocîcîi! „șoarecele” đig gûrâ!
95. gîgajîștî vîrba.
141. gîngajîe vîrba.
551. [*] gîngîi.
574. i s-acîștî llmba.
791. d-ăja dă nu pîod vorbi bine.
886. âre âfă, legătă llmba dă vîrf; sint bâte cäre tâte așă cu o trestigără âfa llmbi.
02. [x] brîblî. [x] pretinde că verbul din urmă înseamnă: repetă același lucru de 3-4 ori, pisălogîște.

I. Întrebare indirectă. Când mănânci multe poame, mai ales când nu sunt bine coapte și cam acre, ce simți la dinții și la măsele?
II. Dăm mai jos răspunsurile în transcriere fonetică: siârpișcî gîntî đe acrîlă 2, s-a străpîeđtî 4, străpîezăsc 8, sâ străpîeđăsc 27, sâ stripičesc 29, stripičîđăsc gîntî đă acrîlă 36, străpezăsc, m-o străpezîl gîntî 47, stărpezăsc 63, strepezăsc 64, sâlbîđîđăsc 76, sâ strepezăsc 95, strepezăsc 102, sâ stărpezăsc 105, ștrepezăsc 110, mî-o ștrepeđîl dîntî 130, h-o strepezi dîntî 141, sâ strepezăsc 157, strepezăsc dîntî 172, ŋi sâ strepezăște dîntî 182, s-a strepezîl dîntî 192, sâ străpeđăsc 219, [ε] s-o trepezîl, mîi s-o sârbezîl dîntî 228, sâ strepezăsc 235, s-o strepezîl [ε] 250, strepezăsc dîntî 260, în ștrepezăsc dîntî 272, strepezăsc 279, strepezăsc dîntî 284, strepezăsc dîntî 310, mî-s străpez dîntî, sâ strepezăsc 316, mî-s străpez dîntî 325, sâ strepezăsc 334, sâ serbieđăsc 346, îs străpez dîntî, sâ strepezăsc dîntî đe acrîlă 349, mî-o străpeđîl dîntî 353, mî-s străpeđ dîntî, mî-o străpeđîl dîntî 362, ma mîniđăsc dîntî đî nacrîlă 365, sâ stîrpezăsc 386, sâ terpičesc dîntî 399, [o] pîpîi dîntî đî âcru šî-j 405, sâ tripîđăsc dîntî 414, li đôr dîntî 431, sâ crușăsc 455, sâ stripičesc 478, trepezăsc dîntî 514, sâ nke-trešc dîntî đî acritură 520, sâ strepezăsc dîntî đî acrimi 531, sâ crîșcâ 537, sârbeđăsc dîntî 551, h-a strepezîl dîntî 574, trepezăsc dîntî, trepezăsc 605, o trepeđîl dîntî și mäsăllî 646, sâ ŋođîjesc, s-o strepeđîl 666, sâ respiezăsc 682, sâ strepezăsc 687, sâ strepezăște dîntî 705, sâ strepezăște 723, sâ ștrepezăște dîntî 728, sâ scripezăște dîntî 762, sâ strepezăște 769, sâ scripezăsc 784, sâ stripezăsc dîntî 791, sâ strepezăsc 812, străpezăsc 833, străpeđăsc 836, sâ sârbezăsc 848, mî sâ stărpezăște dîntî 858, sâ strepezăsc 872, sâ strepezăsc dă acrîlă 876, sâ stîrpezăște 886, sâ strepeđesc, [k] sâ strepezăște [o] 899, sâ stripezăște dîntî 928, sâ strepezăște dîntî đă acritură 958, sâ ștrepezăști [ε] 987.
D.: [x] dîntî mî-ay utîrîit 02, dîntîl h-amurțără 010, dîntî an šî străpîjes, an šî străpîjoră 012...
M.: [ung] êlvășlic p fîgî 192, êlvășlîp p fîgî 287, êlvășlic p fîgî 575...
[rut] mîi oscîmîđă 366, oscîma na zubi 666...
[sârb] prokisli zubi 25, utgnuli zubi od kiselog jela [acentul pe] 37...
[bulg] sâ se natîčîjî zăbitî 48, istrăpval zăbitî 991...
[sâs] dă fîđînt ze n măr îrc, [ai] ze măr... 743, ză viêrî ĩrgăi 245...

M N

SCRĂȘNEȘTE DINȚII „IL GRINCE DES DENTS” [6918]

I. Întrebare indirectă. Scrășnind din dinți, am întrebat: Cum ziceți că face cineva când face așa?
II. Dăm mai jos răspunsurile în transcriere fonetică: crîșcîhî đîg gîntî 2, scrîhîđî 4, scrîhîđî mäsăllî 9, scrîhîđî cu gîntî 27, cîrîjîi dîntî 29, strîșhîșcî đîg gîntî 36, scrîhîđî đîg gîntî 47, crîșcâ 53, crîșc [i] 64, scrîhîđî-m mäsăllî, ŋ gîntî 76, rîđî-m mäsăllî 95, crîňňăhî-ŋ dîntî 102, scrîhîđî 105, cîrîjîe-n dîntî 130, crîňňăne 141, crîňňăne đîg gîntî 157, crîňňăne 172, [ai] crîjîește, [i] crîșnește đîg gîntî 182, crîjîe đîg gîntî 192, crîșnește h dîntî 219, crîșc-m mäsăllî 228, crîjîești-h dîntî [2] 235, crîșc-n gîntî 250, crîșc-n dîntî 260, crîjîm [4], crîjîescu-n dîntî [i] 272, crîșcâ đîg gîntî 279, crîșcâ 284, hîrîjîști đîg gîntî 310, rîjîeșc în dîntî [i] 316, crîșcâ 325, crîșcâ đîg gîntî 334, crîșc-n dîntî 346, crîșc-n dîntî 349, crîșcâ cu dîntî 353, crîșc [i] în dîntî 362, crîșcâ în dîntî 365, scrîhîđî-n dîntî 386, scrîcâ 399, crîňňăjîști 405, scrîcâ 414, crîșcâ đîg gîntî 431, cîrîjîi 455, crîșcâ 463, [x] cîrîjîi, [x,x] crîșcâ 478, crîșcâ đîg gîntî 574, crîșcîești 605, crîșcâ đîg gîntî 646, scrîcâ đîg gîntî 666, crîșcîește đîg gîntî 682, crîșcîești sau crîșcâ 514, crîșcâ đîg gîntî 520, crîșcîi đîg gîntî 531, ŋ crîșcîi [2] 537, crîșcâ 551, scrîjîește đîg gîntî 705, scrîhîđî đîg gîntî 723, scrîjîești dîntî 728, crîjîește đîg gîntî 762, scrîhîđî đîg gîntî 769, crîjîești 784, crîjîești [2] 836, scrîhîđî đîg gîntî 848, scrîhîđî đîg gîntî 858, scrîjîe đîg gîntî 872, crîjîești [2] 876, crîșnește đîg gîntî 886, scrîhîđî đîg gîntî 899, scrîhîđî dîntî 928, [ε] scrîhîđî 958, scrîșnește 987.
D.: [x] scrîșcîes cu dîntî 02, scrîcîcâ dîntîl 010, jo rîjînes cu dîntî, jo crîșnes, [ig] stelpezisăjîea mără dând 769.

I. Întrebare prin gest. Arătând caninii cu degetul, întrebam: Cum numiți acești dinți?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: DINȚII CĂNEȘTI (dîntî cîjî cînești, dîntî cînești 95). S'a mai răspuns: COLȚI 36.47. 310. 365. 399. 405. 455. 463. 478. 520. 531. 646. 666. 784. 872. 987, DINȚII OCHIULUI 741. 157. 172. 182. 192, DINȚII DELA OCHI 260, DINȚII CEI MAI LUNGI 316, sîmfîg „e cam pe ungherește” 328, LUPİ 514, COLȚU CÎLUI 605. S'au dat două răspunsuri: dîntî đî cîlîjî, cîlîjî 431. S'au dat trei răspunsuri: STĂLPII GURII, STĂLPII DINȚILOR, DINȚII CĂNEȘTI 886. Nu s'a știut răspunde în punctul 353.
D.: [x] dîntî de cîre [subiectul x] neagă forma dată de sub. x] 02, cîrînte dîntîlos 010, dîntî đî cîjîi 012...
M.: [ung] p sîmfîg 192, sîmfîg 287, p cîlîp fîgî, [k] sîmfîg 575...
[rut] cîkîjîjî zubi 366, zubi jîclî 666...
[sârb] cîcîđîi 25, ? 37...
[bulg] cîcîđîi zăbitî 48, cîcîđîi zăbitî 991...
[sâs] *âcîđîđî, *âyđîđî 143, đî *ôđîđî 245...
[[ig] âl dând zîcîganê 769.

MĂSEAUA MINTII „DENT DE SAGESSE” [6922]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți măseaua care crește cea de pe urmă, pe la vârsta de 20 de ani?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns MĂSEAUA DE MINTE. S'a mai răspuns MĂSEAUA DIN FUNDUL BURII 2. 105. 130. 141. 279. 334. 405. 574. 833, MĂSEAUA DIN CAPĂȚ 36. 47. 76, MĂSEAUA MINTII 182. 362. 856, MĂSEAUA CEA TÂNĂRĂ 219. 310, COPCEA MĂSELELOR 27, MĂSEAUA CARE CREȘTE MAI TÂRZIU 102, MĂSELELE OCHIULUI 157, MĂSEAUA DIN URMA 192, MĂSEAUA CEA MAI DINAPOI 235, MĂSELE 250, RĂȘNIȚA 284, MĂSEAUA ÎNTREAGĂ 346, RĂȘNIȚA DELA CAPUL FĂLCII 886. S'au dat două răspunsuri: a dila capu masăllilor, masa masăllilor 4, RĂȘNIȚA, MĂSEAUA CEA MARE 272, MĂSEAUA DIN FUNDUL GURII, CEA DE MINTE 365. Nu s'a știut răspunde în 53. 64. 172. 260. 325. 349. 353. 386. 399. 605. 666. 762. 784. 812. 858. 872. 958.
D.: [x] dîntele de pămînte 02, măseaua vasilikăscă 010, coțu 012...
M.: [ung] oz êsfog 192, ? 287, ? 575...
[rut] nâj-pûșșî zuboc 366, ? 666...
[sârb] mûđrî zubi 25, ? 37...
[bulg] ? 48, ? 991...
[sâs] vâjšhâjî đîđîđî 143, ? 245...
[[ig] ĩ thâr ĩ čornî „măseaua” hîđîđî 769.

MORMĂIE ÎNTRE DINȚII „IL MARMONNE” [6881]

BĂLBĂE „IL BÉGAIE” [6882]

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

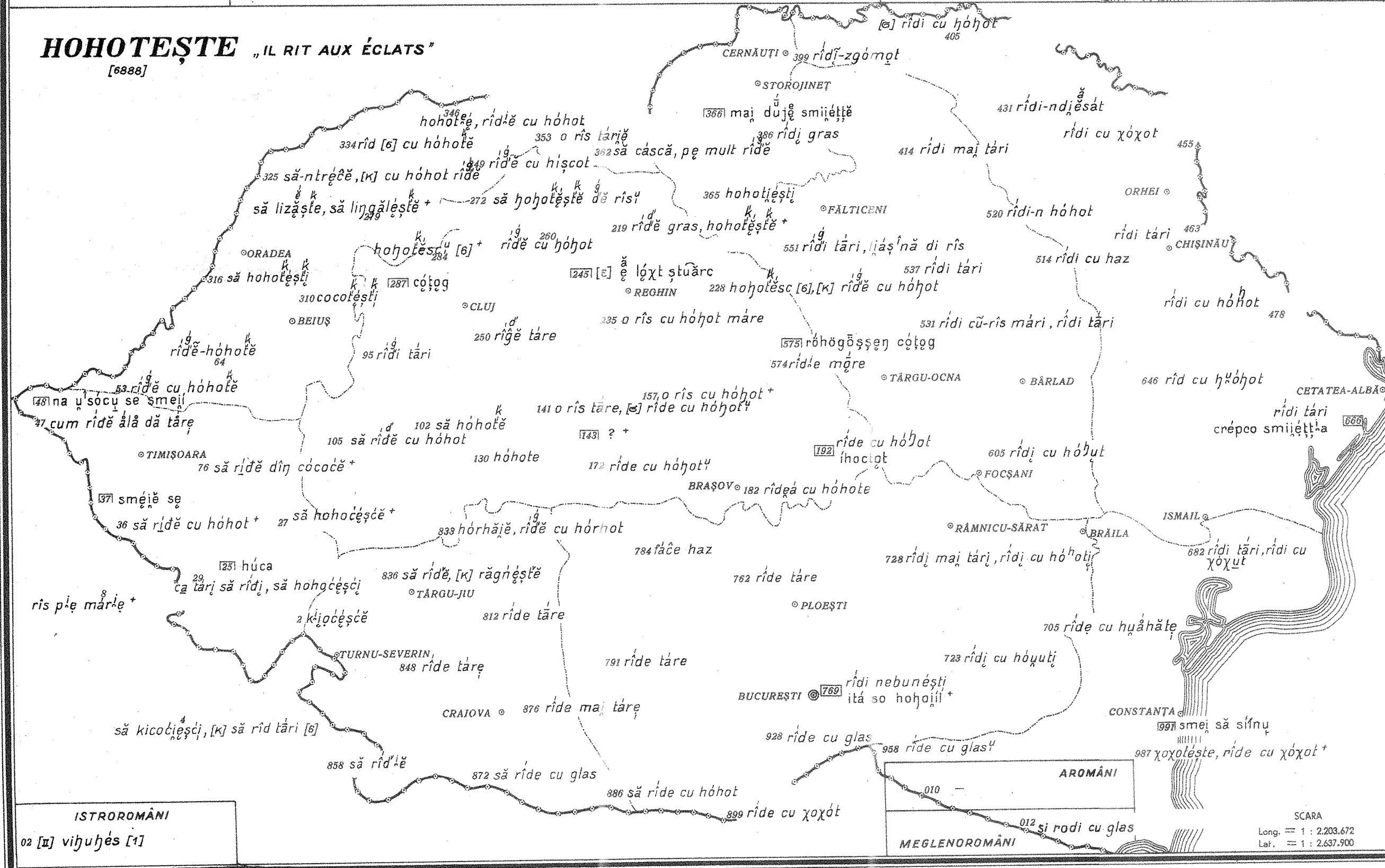
PELTIC „QUI ZÉZAIÉ” [6884]

ISTROROMÂNII 02 [x] h̃ẽtmac; h̃ẽtmač [p]

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

HOHOTEȘTE „IL RIT AUX ÉCLATS” [6888]

ISTROROMÂNII 02 [x] vihuh̃es̃ [ʔ]

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

[6884]

I. Limitând vorbirea pelticului (adică pronunțând pe s, z interdental), am întrebat: Cum îi ziceți unuia care vorbește așa?
II. 2. În limba grușă la jël. 102. ah̃ ‘așa’.

[6888]

I. Întrebare indirectă. Hohotind, întrebam: Cum ziceți că face omul când face așa?
II. 8. Că rid [ʔ] ca bogătu, rih̃kij̃ [ʔ]. 27. hohot.

M N

SCOT MĂSEAU

„JE ME FAIS ARRACHER UNE DENT” [6924]

I. Întrebare indirectă. Ce faci cu o măsea care te doare (în același timp făceam gestul scoaterii unei măsele)?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: o scot. S'a mai răspuns: o scot AFARĂ 2, 8, 29, 157, 192, 219, 362, 365, 386, 399, 520, 551, 723, 769, 987, o TRAG 27, 53, 64, 95, 102, 250, 272, 284, 310, 316, 349, 353, o TRAG AFARĂ 47, 141, 172, 228, 235, 279, 334, 346, 374, o DAU AFARĂ 605, 812, o ASCOT AFARĂ 325.

D.:

[x] svadi dîntele ke me dor̃ẽ 02, u scot 010, la scot dîntili 012...
M.: [ung] kihuzz̃ac 192, kihūzz̃ac 287, kihuz̃z̃o 575...
[rut] ūiberat̃, ūik̃eh̃aj̃e, ūdũ keh̃ñu-ti zub 366, zrĩvaj̃e, zrĩvaj̃it̃ zub 666...
[sarb] izṽadimo ga 25, ṽadimo ga ñapol̃ẽ 37...
[bulg] izṽadim 48, Ńe gu izṽadiŃ 991...
[sas] Ńaunt̃ raj̃s̃ñ [inf] 143, ih̃ geṽeñ deñ f̃ont̃, [ru] ih̃ geṽeñ deñ f̃ont̃ 245...
[fig] calaṽaṽ-la, calaṽaṽ i th̃ar 769.

GAURĂ ÎN MĂSEA

„CARRIÈS DENTS” [6926]

II. Întrebare indirectă. Măseaua care te doare, de obicei nu e întreagă. Ce

ziceți că are, când poți, de ex. băga în ea acest vârf de creion?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: GAURĂ. S'a mai răspuns: BORTĂ 95, 219, 260, 272, 284, 316, 346, 349, 365, 386, 399, 405, 431, 455, 463, 478, 514, 531, 551, 574, 605, 646, 666, BUTURĂ 47, 53, 76, MĂNCĂTURĂ 8, 101, gr̃ăj̃eșt̃e-limb̃ă, 182, vorb̃ește ȳ ṽrfu limb̃i, 386, vorb̃eșt̃i Ńipilit̃. Un subiect ocazional originar din Falticeni a pronunțat tot [x] Ńipilij̃eșt̃i.

D.: [x] Ńula 02, ȳ 010, gaură an d̃inti 012...
M.: [ung] lic 192, iuc̃ps̃ o f̃ogg̃ 287, lic̃ ṽ 575...
[rut] dj̃erc̃ă 366, d̃ir̃ă, d̃ir̃ea u z̃u-b̃ṽi 666...
[sarb] d̃upca u z̃ubi 25, j̃ama 37...
[bulg] d̃upc̃ă 48, d̃upc̃ă 991...
[sas] ȳ 143, Ńñ lac̃ñ, la țar̃ă, l̃eç̃h̃, la oraș̃ 245...
[fig] Ńi χ̃ỹu la thareg̃aj̃i „gaură la măsea” 769.

CERUL GURII „VOÛTE PALATINE” [6928]

I. Întrebare prin gest.
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: CERUL GURII. S'a mai răspuns CERUL GURII 192, 316, 325, 346, 362, 514, 682, 705, 723, 728, 762, 769, 812, 876, 899, 928, 958, 987, Ńeri-g̃h̃or̃i, Ńerig̃or̃ju [a] 4, Ńir̃ju g̃uri 105, Ńir̃ju guri 228, Ńir̃ju g̃uri 279, Ńir̃l̃eji g̃uri 334. Nu s'a știut răspunde în 666.

D.: [x] çeru de ỹura, [x] niçbo de ỹura 02, cafc̃ălg̃a 010, s̃amar 012...
M.: [ung] oz iñe 192, s̃ăip̃od̃l̃ă 287, oz iñe 575...
[rut] pid̃h̃ẽb̃ẽnu 366, pid̃nibĩna 666...
[sarb] ñebo 25, ñebo 37...
[bulg] ñeb̃ẽt̃ 48, lĩeme 991...
[sas] d̃ar̃ g̃ẽsm̃än 143, der̃ him̃äl, [i] der̃ him̃äl 245...
[fig] uo çor̃ äi m̃oseç̃ 769.

OMUȘOR „LUETTE” [6929]

I. Întrebare prin gest.
II. Dăm mai jos răspunsurile în transcriere fonetică: limbur̃ușu 2, limbur̃ușu 4, [e] gir̃g̃äl̃h̃ 8, limbur̃ușu 27, limbur̃ușu 29, limbur̃ușu d̃in gr̃um̃ăj̃ 56, limbr̃ușu 47, cl̃emp̃ușu d̃ala gr̃um̃ăz̃ 53, limbur̃ușu d̃ala gir̃t̃añ 64, limbur̃ușu 76, limbur̃ușu 95, limbur̃ușu 102, limbur̃ușu 105, limbur̃ușu 130, [e] mp̃ărăt̃ușu 141, clopoț̃alu g̃uri 167, iñg̃ițit̃ur̃e 172, iñg̃ițit̃ur̃ea 182, limb̃uța d̃ala-ñg̃ițit̃ur̃e 192, mp̃ărăt̃ușu 219, gir̃t̃er̃u [a] 228, gir̃l̃is̃ 235, imp̃ărăt̃ușu 250, mp̃ărăt̃ușu [!], mp̃ărăt̃u g̃uri 260, [e] mp̃ărăt̃ușu 272, mp̃ărăt̃ușu g̃uri [!] 279, mp̃ărăt̃ușu 284, libur̃ușu, libur̃ușu-m̃ f̃undu g̃uri 310, mp̃ărăt̃ușu g̃uri 316, p̃uța gir̃it̃ulu [!] 325, mp̃ărăt̃ușu 334, libar̃ușu 346, mp̃ărăt̃ușu 349, iñg̃ițit̃ur̃e, [k] mp̃ărăt̃ușu 353, imp̃ărăt̃ușu [a] 362, Ńpirit̃ușu d̃in gr̃um̃ăj̃ 365, aparat̃uș 386, ȳ 399, imp̃ărăt̃uș 405, om̃ mp̃ărăt̃uș, imp̃ărăt̃uș 414, g̃ușt̃iuru 431, imp̃ărăt̃ușu 455, [e] aparat̃uș, subiectul Ńtia cuvântul, dar n'a vrut să-l spuie; i se părea că e cuvânt rusesc 463, [x] g̃ușt̃iru, aparat̃uș 478, g̃iștir 514, mp̃ărăt̃ușu g̃itulu 520, yomușor̃ 531, imp̃ărăt̃ușu g̃itulu 537, [e] Ńpirit̃ușu d̃in f̃undu g̃uri 551, limb̃ușu g̃itulu la-ñg̃ițit̃ur̃e 574, gir̃a g̃itulu, iñg̃ițit̃ur̃e 587.

D.: [x] zalit̃ăw̃ău 02, Ńifilid̃ 010, limba mic̃ă 012, M.: [ung] ñẽl̃decl̃o 192, ñẽl̃decl̃õj̃e 287, o ñẽl̃ve Ńikere 575...
[rut] çofỹit̃oc̃ (j̃ec nem̃ă t̃oh̃o çofỹit̃ica, to ñe m̃oje h̃oyor̃eti d̃obre) 666...
[sarb] j̃ezit̃ic̃ 25, ȳ 37...
[bulg] j̃ezit̃e 48, m̃aj̃et̃ 991...
[sas] f̃ep̃h̃eñ 143, der̃ Ńl̃añ f̃op̃r̃ñ 245...
[fig] om̃oșor̃ la cor̃ăç̃ 769.

[6889]

I. Întrebare indirectă. Cum ziceți că face femeile când răd înfundat între ele ?

- II. 284. Subiectul obișnuit confirmă prin „da” răspunsul dat de un subiect ocazional. 362. să nu-l auzim. 478. [x] ca iepii. 520. și să mai învlișe. 537. și toți în plii așa. 682. și mai kikijăla-ntrj cutări dăuă. 705. așa să zice. 769. nihiiite „li se zice femeilor care chicotesc”.

[6897]

I. Întrebare indirectă. Sforăind, întrebam: Cum ziceți că face omul când, dormind, face așa ?

- II. 2. păr-kle o plicat cu pârși. [366]. ne γροπάι 'nu sforăi!'. [769]. ta so sforăijil 'uite cum sforăe'. 836. horcașești' ca pârca.

M N

ȘI UMFLĂ OBRAJII

„IL GONFLE LES JOUES”

[6930]

I. Întrebare indirectă. Umflându-mi obrazii, întrebam: Cum ziceți că face cineva când face așa ?

- II. Dăm mai jos materialul în transcriere fonetică: ūflă gura 2, ș-îmflă obrazu, ș-îmflă fălșii 4, cē ūmflj 8, ūflă būsili 27, buș, ū flj [2] 29, ūflă būsijl 36, ūflă būsijl 47, să ūflă obrazale 53, ūflu gura 64, ūflă būsijl 76, imflj būsijl 95, obraz 4, ū-f-ūj [1] 102, să ūflă obrazu 105, ūflă dim būsijl, ūflă būsijl 130, te ūflj 141, să ūflă obrazu 157, ūflu obrazu 172, im ūflu būsijl 182, ūmflă obrazj 192, te bostflj; mă bostflu 219, am flăt obrazj 228, s-o ūflă la obraz 236, cē-foj [2] 250, ūflu obrazu 260, ne ūflăm 4; ūflă gura 272, ūflă obrazu 279, ūflă obrazu 284, să ūmflă la obraz 310, im ūflu obrazu 316, să ūflă 325, mă ūflu la obraz 334, ū-ūflj gura 346, ūflu obrazu 349, să flă cu gura 353, să înflă 362, flă obrazu 365, bolfișești o-brăzu [2] 386, să flă; s-ū-flăt obrazj 399, să ūflă 405, să flă obrazj 414, să imflă obrazj 431, să flă obrazj 465, am im-flăt obrazj 463, fălș, li ūflă 478, ūflă fălșii 514, ūflj obrazj 520, ūflă obrazu 537, să ūflă obrazu 551, s-ū buflăt obrazu 574, ūmflu obrazj 605, să ūflă fălșii 646, ūflj cu sūflj gura [2] 666, am ūmflăt obrazj 682, să ūflă 705, ūmflă būsijl 725, să ūmflă 728, s-a ūmflă cu būsijl mar 762, ūflă fălșii 769, să ūmflă 784, ūmflj obrazj 791, ? 812, ūflu būsijl [1] 833, te ūfl-obraz 836, făcem būsijl 848, te ūflj [2]; să ūflă būsijl 858, ūmflă fălșii 872, să ūflă, ūflă dī fălș 876, ūflă gura [aor] 886, ūflă būsijl 899, să ūmflă fălș 928, făce buč 958, ūmflu obrazj 987.

D.: [x] am amflu obrazu, [e] mflăt obrazu 02, n-umflu gura 010, li amflu folșii 012. M.: [ung] fefutto ez ūrșijl 192, ? 287, mečufijl mogăt 876. [rut] naduū ljiș 366, naduūijl-a rot dthānijem 666.

[sârb] napina lije 25, nádūva [3]

obraz 37. [bulg] se nádūva 48, nádūva sâ 991. [sâs] ă blejst dă bōcār ūf 143, [e] blēst xij ūf 245. [fig] phukarēl o obraz 769.

1) CIOC, 2) MUSCĂ, 3) FAVORIȚI n) BARBICHE, 2) MOUCHE, 3) FAVORIS [6932]

I. Întrebare prin gest. Schițând cu mâna dreaptă forma ciocului, a muștei și a favoriților, întrebam: Cum numiți barba care și-o lasă unii numai în vârful bărbiei, sau numai subț buză sau numai în dreptul urechilor ?

II. Dăm mai jos răspunsurile în transcriere fonetică: 1) ū smhōj ūj bārbā ca jī-dāhi, 2) aj lāsāt la bārbā ca ū hndic nu l-aj dorās [1], 3) pocumpōrt 2, 1) lāsā im vīru lu bārbā, 2) ? 3) panjār 4, 1) klesārī, klesārjū [a], 2) ? 3) pocumpōrt 8, 1) mhoj, 2) ? 3) pācupārī 27, 1) cfta cot dā bārbē ca cāprā, 2) ? 3) pocumpōrt 29, 1) ? 2) uq kijēsār dā bārbā, 3) vōcupmōrt 36, 1) nūm ajīs s-o lāsāt, 2) pūja cājāli, s-o lāsāt pūja cājāli la gurā, 3) pocumpār 47, 1) cājār bārbā, 2) pār pufln 3) zūluf, mai de mult, pocumpār 53, 1) cājzārbārbā, 2) ? 3) pocumpār 64, 1) nūma bārbā rāmihē bārbā, pā lāturi sā rādē, 2) pūja cājāli [1], 3) pocumpār 76, 1) [e] bārbā, 2) ? 3) pocumpār 95, 1) nūma o fl-ū bārbā, 2) ? 3) pocumpār 102, 1) bārbā ascuflā, 2) [e] um moj ū bārbā, 3) pocumpār 105, 1) cōc 2) cōc 3) ? 150, 1) o bārbā hīcūjā, 2) o fir de bārbūjā hīcā, 3) pocumpār 141, 1) [e] cōc, 2) [e] bārbūjā, 3) pocumpār 157, 1) ? 2) bārbūjā, 3) pocumpār 172, 1) bārbā în cōc, 2) [e] barbī-șhōn, 3) fāfurizj [p], 182, 1) bārbūjā, 2) cōc de bārbūjā, 3) cīrijhōnj 192, 1) bārbūcā, 2) o fl-ū bot ū pār, 3) ? 219, 1) bārbā ūnaintē, 2) nūma ū smoc, smoc, 3) pācīm-pār 228, 1) [e] bārbā ascuflā, 2) smoc, smoc ū bārbā, 3) bārbā rezāscā, [k] bārbā ū impārāt 235, 1) s-o lāsāt bārbā, 2) bārbā nūma sub būsā, s-o lāsāt bārbā ca cāpre-lē, 3) pōc im pār 250, 1) ? 2) ? 3) pocumpār 260, 1) ? 2) ? 3) pocumpār 272, 1) ? 2) ? 3) pocumpār 279, 1) ? 2) ? 3) pocumpār 284, 1) o lāsā floč a-čī-m vīru bārbī, 2) pōc 3) pōcurj 310, 1) bārbā jidovāscā, 2) ? 3) pocumpār 316, 1) ? 2) ? 3) pocumpār 326, 1) ? 2) bārbūcā, 3) pocumpār 334, 1) bārbā ascuflā 2) ? 3) ? 346, 1) bārbūcā, 2) pōc 3) pocūj, 3) pōcu-m pār [s]; [e] pōcūr im pār [p] 349, 1) pōc în pār, aič [la bārbā], 2) ? 3) pōc în pār, și aič [la ureche] 353, 1) cūp, 2) ? 3) pocumpār 352, 1) bārbūjā, 2) s-o lāsāt sām nōj bārbā popāscā, 3) fāfurj 365, 1) spj bārbā, [p] nemjēstj), 2) ū sup sub būsā, 3) fāfurj 386, 1) stū-jūitā bārbā, 2) ? 3) fāurējēj, fāurējēj 399, 1) bārbūjā, 2) ? 3) bokimbārj 405, 1) șoc, 2) barbīșōn, 3) lāsā persūnōj māj lūzj 414 1) jūflc, 2) cūp, 3) pokimbārj 431, 1) [e] o berbīcā, 2) ? 3) bukimbārj 455, 1) bārbā rāsā și lāsātā im vīru o lijācā, 2) ? 3) persūnī 463, 1) bārbā, 2) ? 3) pintinī 478, 1) șoc, 2) jif, 3) persūnī 514, 1) o lijācā dī bārbā āri, 2) barbīșōn, 3) persūnī 520, 1) cōc, bārbā cu cōc, 2) fāburjā, o lāsāt fāburjā, 3) percūnī 531, 1) șoc 2) barbīșhōn, 3) perīșūnī 537, 1) ? 2) ? 3) 551, 1) bārbūjā, 2) bārbūjā, 3) borcījū 574, 1) șoc 2) ? 3) [e] britōn, [k] fāgurjēj [p] 605,

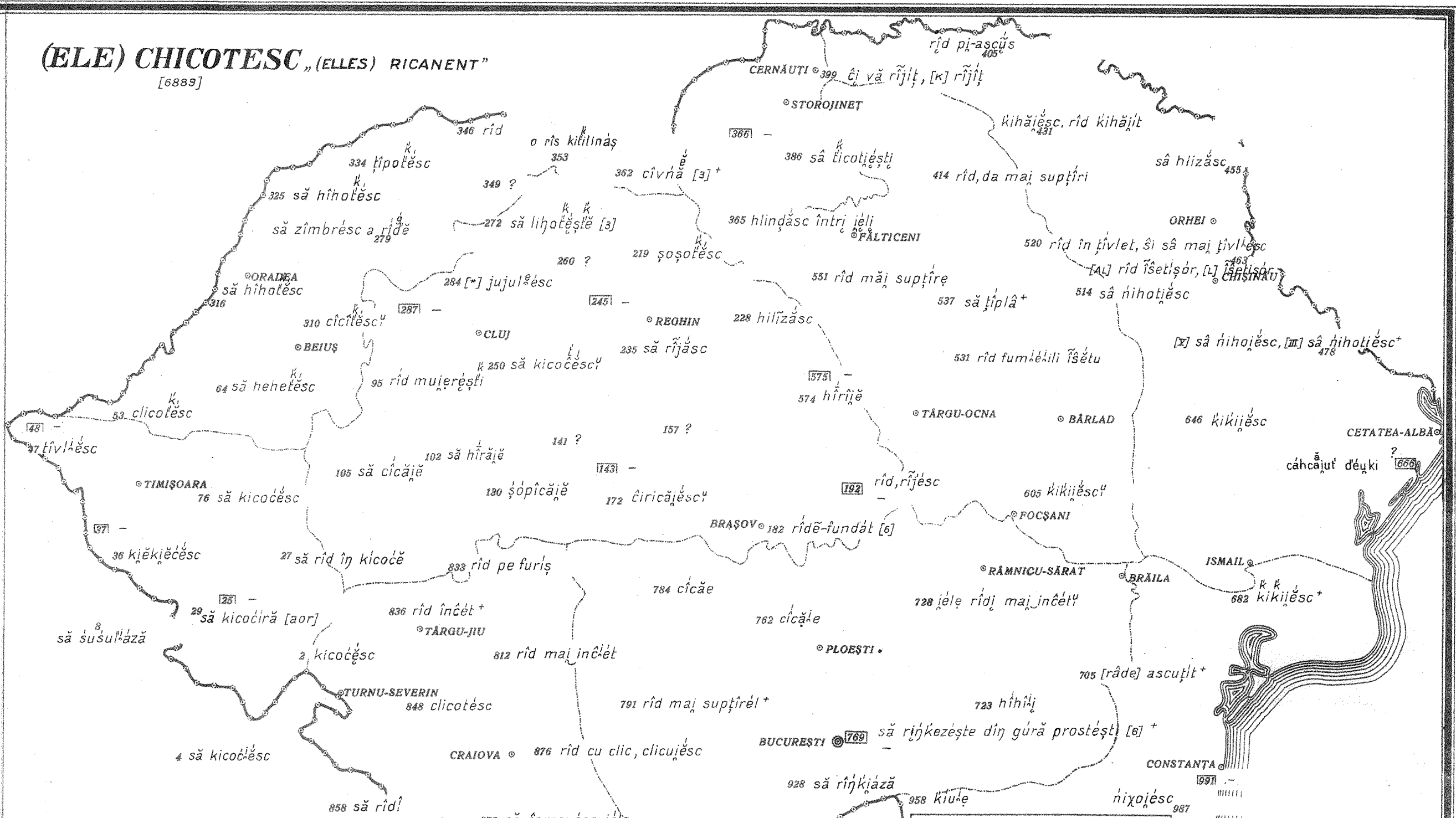
1) ? 2) mūscā, 3) ? 666, 1) cōc, 2) ? 3) percūnī 682, 1) jēcāllj [s], 2) mūscā, 3) fāfurjēj 705, 1) jēcālljē, 2) o mūscā, 3) fāfurjēj 723, 1) ? 2) ? 3) fāfurjēj [p] 728, 1) ? 2) ? 3) pukimbārj [p] 6-6, 1) o fir dā bārbā, 2) ? 3) ? 752, 1) cōc, 2) tōt cōc, 3) fāfurjēj 769, 1) cōc, 2) cā-tjā, 3) jūluf 784, 1) cōc, 2) tō cōc, 3) zū-lufi lūngj 791, 1) tōd bārbā, 2) ? 3) ? 812, 1) [e] o lāsā cu moj, 2) ? 3) [e] picumpār 833, 1) un cōc de bārbā, 2) cājājūā, bārbūjā micā, 3) dāluf 836, 1) lāsā bārbā jumātātē, 2) lāsā cājā, 3) zūluf, fāgurj 848, 1) bārbā, 2) [e] bārbūjā, 3) zūluf 858, 1) cōf, cōf de bārbā, 2) tot cōf de bārbā, 3) zūluf 872, 1) [e] fāgurj, [k] cōf, cōf dā bārbā, 2) ? 3) percūnī 876, 1) cōf dā bārbā, 2) o firimjā dā cōfulēj sub būsā, 3) jūluf 886, 1) cōc, lāsā cōc, 2) fāfurjēj, 3) jūluf 899, 1) cōc, 2) cōc, 3) ? 928, 1) bārbā micā, 2) ? 3) jūluf 958, 1) jēcāllj, 2) cōc im bārbā, 3) percūnī 987. D.: [x] 1) ? 2) mūscā, 3) șcrānița 02, 1) ? 2) ? 3) ? 010, 1) ? 2) bārbīcā, 3) ? 012. M.: [ung] 1) kēčkēșōcāl, 2) ? 3) bōr-cō 192, 1) ? 2) ? 3) pocumpōrt 287, 1) ož āllārēj sūcālljōt hōj, 2) ? 3) bōr-cō 575. [rut] 1) borodā rostjā jec cfnōc, 2) ? 3) obfēcōc 366, 1) ? 2) ? 3) bō-combārj 666. [sârb] 1) brādijā, 2) pod bōdom ne obrlveno, 3) jūluf 25, 1) ? 2) kēșșer, 3) pocumpōrc 37. [bulg] 1) brādā, 2) brādijā, 3) lūstj 46, 1) [e] brādīcā, 2) [e] cōc, cōc, 3) [e] ne sē brāsnj sičcātā brādā 991. [sâs] 1) ? 2) ? 3) ? 143, 1) dēj būsrt, 2) dēj būsrt, 3) [e] bōcūmōrt 245. [fig] 1) cōc, 2) musculjē, 3) fāfurjā 769.

SE RADE „IL SE RASE” [6933]

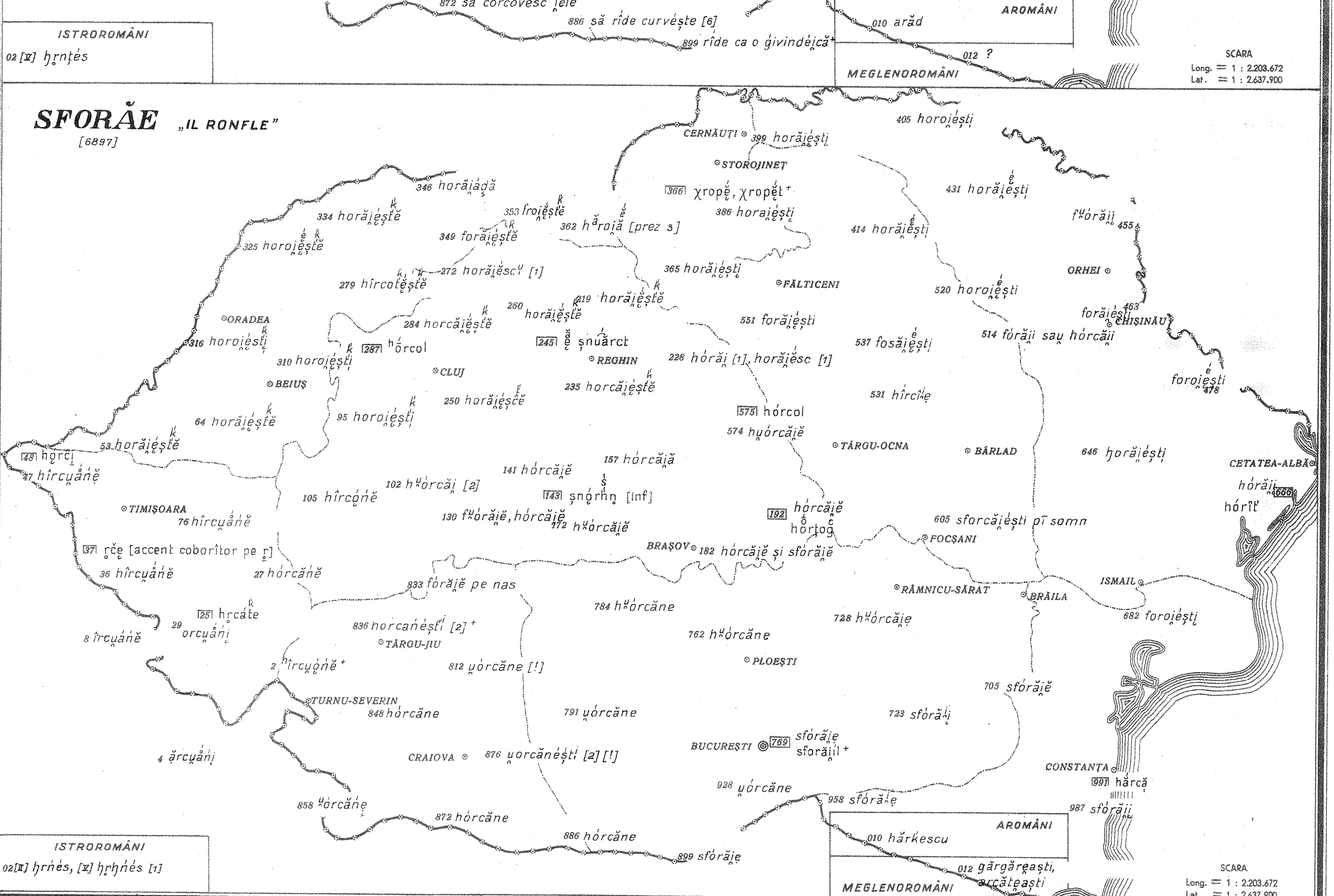
I. Întrebare indirectă. Făcând cu mâna gestul rasului, întrebam: Cum ziceți că face omul cu barba când face așa ?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: SE RADE. S'a mai răspuns: SE BARBIEREȘTE 192. 514. 520. 531. 537. 551. 605. 728. 762. 769. 791. 812. 876. 899. 928. 987. S'au dat două răspunsuri: SE RADE, SE BARBIEREȘTE 414. 682. 723. D.: [e] obrī me voj 'mă voi rade', [x] brīva cu cē se bre 'briciul cu ce se rade', jo me bres 02, sursescu 010, mi brios 012. M.: [ung] megōbērtvājō 192, bēret-vālcōzic, lēberetvājō 287, lēberetvājō 575. [rut] brētijē 366, brōij 666. [sârb] britvi se 25, brjā 37. [bulg] se brāsne 48, brāsnj brādā 991. [sâs] razjtrj [inf] 143, e șiert zih 245. [fig] rāndel i bārba.

(ELE) CHICOTESC „(ELLES) RICANENT” [6889]

SFORĂE „IL RONFLE” [6897]

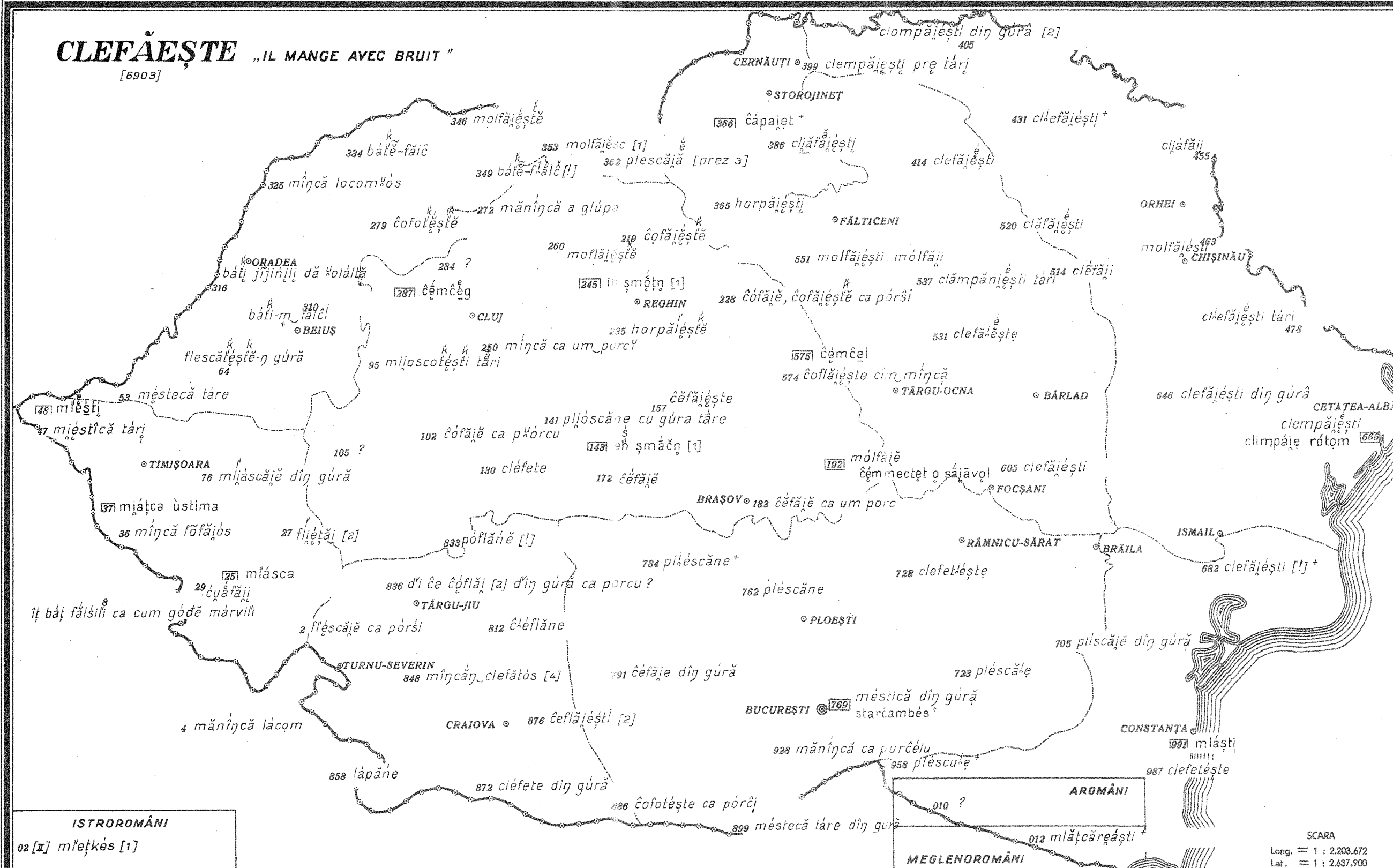
SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

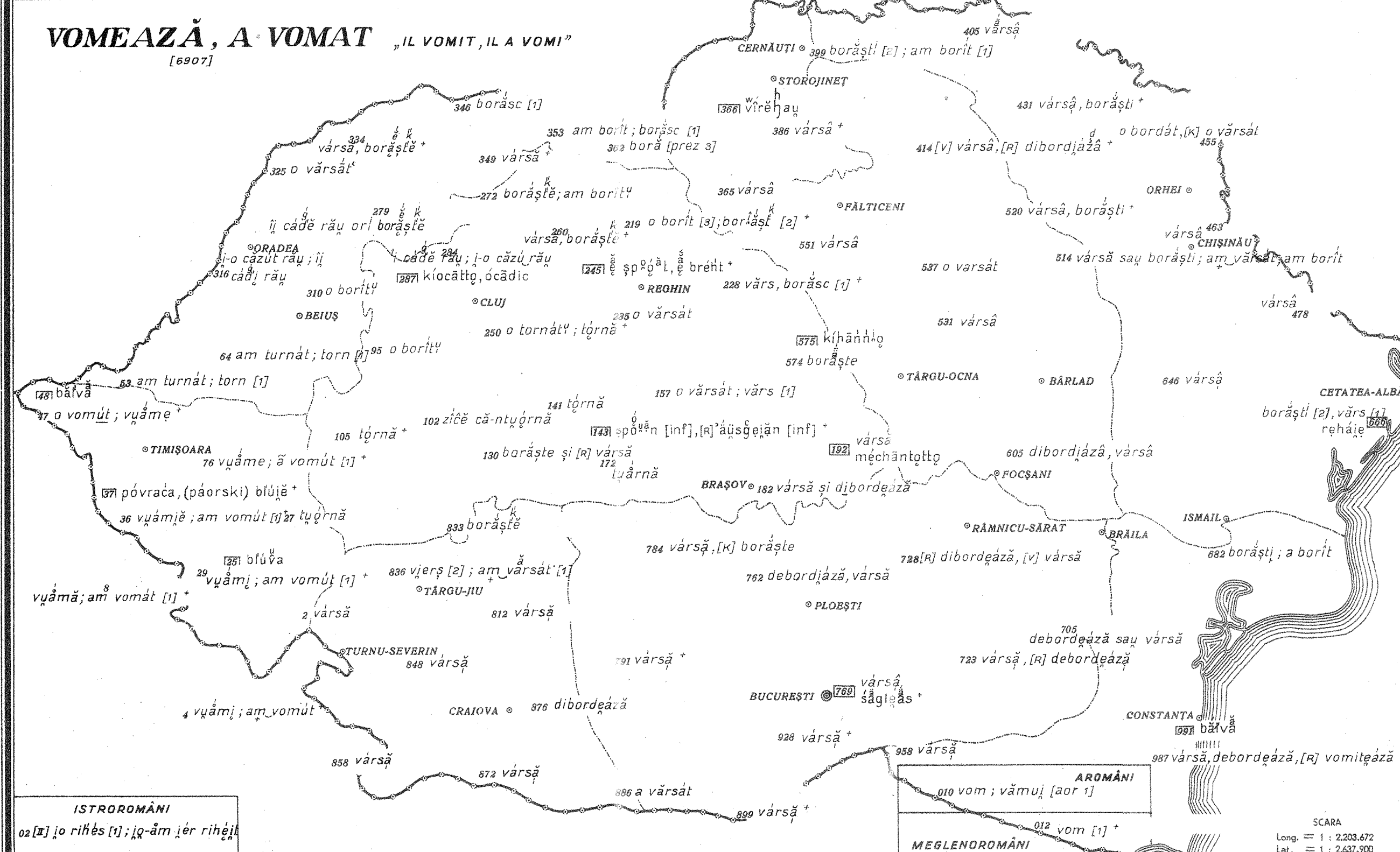
CLEFĂEȘTE „IL MANGE AVEC BRUIT”

[6903]

VOMEAZĂ, A VOMAT „IL VOMIT, IL A VOMI”

[6907]

[6903]

- I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când cineva mănâncă așa de șgomotos că-l auzi de departe?
II. [366] căpajet [ec svehă].
431. clefăiești din gură
682. clefăiești din gură.
[769]. so starcambes cādă... oe ce mestecă așa urit?
764. mîncă ca p'ôrî.
958. plîscu'e din gură.
012. șa miătcăreș ca porc.

[6907]

- I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când cineva, îmbolnăvindu-se, dă afară pe gură tot ce a mâncat?
II. 4. v'ôm [1]; v'ôm [2]; v'ôm [4]; v'ôm [1] [aor 1].
6. v'ôm [2].
29. v'ôm [1].
36. v'ôm [1]; v'ôm [2]; v'ôm [4].
[37]. p'ôrski ['ărănește].
47. vom [1]; să v'ômă [subj 3].
76. vom [1].
105. torn [1]; torn [2].
[143]. [R] 'ăușgei'ân [inf] [eufemism].
219. să gîșe-n d'ouă țeluri: mai nălnîe gîșe-o borî; borîș [2]-amî prind a gîșe: s-a j vârsăt?
228. borîsc [1] „așa zic bătrânii”.
[243]. e brêht [eufemism].
250. torn [1]; torn [2].
260. vârsă-i o țîrucă mai fain.
334. borîște, acêje-i mai urîtă v'ôrba.
349. v'ârș [1].
386. să vîersă [subj 3].
414. o borî (mai urît).
431. o prîs a vârsă.
520. „boierește se zice” dibordjâzâ.
[769]. „a vârsăt”.
791. vârs [1]; verș [2].
899. i s-a aplecăt.
928. vârsătură.
012. aș vinî vumătură.

6903
Clefăiește 47, p'el'êg 53, muj'êrotcă 64, c'uș 76, n-ô crescut bîrbă și mustățâ pi j'êl 96, spîn 102, [E] c'os 105, spîn 130, spîn 141, spîn 157, spîn 172, spîn 182, spîn, spînatic 192, spînatic 219, spîn 228, spîn 235, spîn 250, spîrc 260, spîn 272, spînatic 279, spîn 284, copârî [769]. so starcambes cādă... oe ce mestecă așa urit?
764. mîncă ca p'ôrî.
958. plîscu'e din gură.
012. șa miătcăreș ca porc.

6907
I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când cineva, îmbolnăvindu-se, dă afară pe gură tot ce a mâncat?
II. 4. v'ôm [1]; v'ôm [2]; v'ôm [4]; v'ôm [1] [aor 1].
6. v'ôm [2].
29. v'ôm [1].
36. v'ôm [1]; v'ôm [2]; v'ôm [4].
[37]. p'ôrski ['ărănește].
47. vom [1]; să v'ômă [subj 3].
76. vom [1].
105. torn [1]; torn [2].
[143]. [R] 'ăușgei'ân [inf] [eufemism].
219. să gîșe-n d'ouă țeluri: mai nălnîe gîșe-o borî; borîș [2]-amî prind a gîșe: s-a j vârsăt?
228. borîsc [1] „așa zic bătrânii”.
[243]. e brêht [eufemism].
250. torn [1]; torn [2].
260. vârsă-i o țîrucă mai fain.
334. borîște, acêje-i mai urîtă v'ôrba.
349. v'ârș [1].
386. să vîersă [subj 3].
414. o borî (mai urît).
431. o prîs a vârsă.
520. „boierește se zice” dibordjâzâ.
[769]. „a vârsăt”.
791. vârs [1]; verș [2].
899. i s-a aplecăt.
928. vârsătură.
012. aș vinî vumătură.

FAȚĂ „VISAGE”
[6936]
I. Întrebare prin gest.
II. La singular s'a răspuns în majoritatea cazurilor FAȚĂ. S'a mai răspuns: OBRAZ 8.76.95.130.172.353, FAȚA OBRAZULUI 2.29.102.316.431.784. LIȚĂ 4. S'au dat două răspunsuri: OBRAZ, FAȚĂ 27.36.182.349, OBRAZ, FAȚA OBRAZULUI 260. ÎNTRAG OBRAZUL, FAȚA 386, FAȚĂ, FAȚA OCHILOR 876.
La plural s'a răspuns în majoritatea cazurilor FAȚĂ. S'a mai răspuns: FEȚE 157.192.235.682.705.723.728.762.784.791.872.876.928.958.987, FEȚI 102.310.463.769, OBRAZURI 95.172.353, OBRAZĂ 76.130, lîj 4, f'ăj 316, f'jâj 858. S'au dat două răspunsuri: f'jêj, obrăzâ 27, obrăzuri, f'jêj 36, f'jê, obrăze 182. Nu s'a dat pluralul în: 2.8.29.325.346.386.399.537.574.886.899.
D.: [x] obrăzu; obrăze 02, față; f'ăj [p] 010, ubraz; ubrazî [p] 012.
M.: [ung] oz ôrjfo 192, ôrjfo 287, oz ôrjkhêpe 575.
[rut] lîjgâ 366, lîj 0; lîj [p] 666.
[sarb] lîjê sve 25, lîjê 37.
[bulg] ubraz, [k] lîj, lîjly [a] 48, lîjê; lîj [p] 991.
[sas] g'êziht 143, d'et g'êziht 245.
[fig] o obrăz 769.

FAȚĂ „VISAGE”
[6936]
I. Întrebare prin gest.
II. La singular s'a răspuns în majoritatea cazurilor FAȚĂ. S'a mai răspuns: OBRAZ 8.76.95.130.172.353, FAȚA OBRAZULUI 2.29.102.316.431.784. LIȚĂ 4. S'au dat două răspunsuri: OBRAZ, FAȚĂ 27.36.182.349, OBRAZ, FAȚA OBRAZULUI 260. ÎNTRAG OBRAZUL, FAȚA 386, FAȚĂ, FAȚA OCHILOR 876.
La plural s'a răspuns în majoritatea cazurilor FAȚĂ. S'a mai răspuns: FEȚE 157.192.235.682.705.723.728.762.784.791.872.876.928.958.987, FEȚI 102.310.463.769, OBRAZURI 95.172.353, OBRAZĂ 76.130, lîj 4, f'ăj 316, f'jâj 858. S'au dat două răspunsuri: f'jêj, obrăzâ 27, obrăzuri, f'jêj 36, f'jê, obrăze 182. Nu s'a dat pluralul în: 2.8.29.325.346.386.399.537.574.886.899.
D.: [x] obrăzu; obrăze 02, față; f'ăj [p] 010, ubraz; ubrazî [p] 012.
M.: [ung] oz ôrjfo 192, ôrjfo 287, oz ôrjkhêpe 575.
[rut] lîjgâ 366, lîj 0; lîj [p] 666.
[sarb] lîjê sve 25, lîjê 37.
[bulg] ubraz, [k] lîj, lîjly [a] 48, lîjê; lîj [p] 991.
[sas] g'êziht 143, d'et g'êziht 245.
[fig] o obrăz 769.

BRICIU „RASOIR”
[6934]
I. Întrebare indirectă: Cum spuneți unei tei cu care se rade omul?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: BRICIU. S'a mai răspuns: BRICIU DE ABRIBIERI 812.876, CUȚIT DE RAS 2, BRICIU TĂIETOR 848 S'au dat două răspunsuri: BRITĂ „de fabrică”, BRICIU „când se face dintr'o custură de coasă” 399.
D.: [x] britva [s]; britvi [p], [x] brivna, britva 02, cusurafe 010, brič; brîčur 012.
M.: [ung] o b'êrêtvâvl 192, b'êrêtvâ-vl 287, b'êrêtvâvl, b'êrêtvkhêșvl, b'êrêtv 575.
[rut] b'êrêvâ 366, britva 666.
[sarb] britvâșam [instrumental] 25, bričêcm [instrumental] 37.
[bulg] brâsnîc 48, brâsnîc [s]; brâsnîc [p] 991.
[sas] razîrmêșâr 143, d'et șîr-mâșâr 245.
[fig] [A] o bričy, [L] o bričo 769.

MUTRĂ „GUEULE (PÉJORATIF POUR VISAGE)”
[6937]
I. Întrebare indirectă: Cum ziceți FAȚĂ cu un cuvânt mai urît, când ești mînios? De pildă: Du-te de aici să nu-ți văd...!
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns că n'au un cuvânt deosebit. Răspunsurile care n'au fost negative le înșirăm mai jos în transcriere fonetică: fuž, pârke jeșc um pricolîș! 2, sâ nu-ț vâd obrăzu! 47, b'ôtu 53, obrăzu 64, „când e mînios zice” nîș sâ nu-ș vâz f'ăja ta 95, sâ nu-ț vâd plitu! 102, p'ôfa 105, b'ôtu 130, b'ôtu [l] și m'ôtra 182, [E] kîpu! 192, b'ôtu 228, [E] obrăzu 250, nu-ț arătă nările aiča! 279, p'ôfile [pa] 325, sâ nu-ț vâd g'ura

SPÂN „IMBERBE”
[6935]
I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți bărbatului căruia nu-i cresc nici barbă nici mustăți?
II. Dăm mai jos întreg materialul în transcriere fonetică: spîn 2, c'osâ 4, c'os 8, [E] nu-ț pârôs 27, spî 29, c'ôș 36,

ISTROROMÂNII
02 [x] ml'êtkés [1]

ISTROROMÂNII
02 [x] jo ri'hés [1]; [q-âm ier ri'hêj]

AROMÂNII
MEGLENOROMÂNII
SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

AROMÂNII
MEGLENOROMÂNII
SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

[6916]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți buburlița ce se face în vârful limbii ?

II. 29. „ Se face când scuipă omul în foc. ” 172. „ Se zice: ” mărgăuța mea, pe limba ta „ ca să se vindece pușcheaua. ”

192. i s-a beșicât limba. 235. „ Se face când ” i-aj culcă sătôs. [243]. ih hú an bléys of dër tón ‘ am o bəșică pe limbă ’.

1287. nélvín fólót vő ‘ are pușchea pe limbă ’.

1575. fólót lét g nélvire ‘ i s'a făcut pușchea pe limbă ’.

605. am făcut o pîșcă pi limbă. 705. n-a ieșit o fișțile. 723. bububă, când se face mai înapoi și mai mare. ” 728. [e] pușcăle. ” când sânt mai multe ”

[769]. i phuyni pă j šib „ bubă pe limbă ”.

858. s-a spusit. 886. are dor dă gura. 958. m-a ieșit o broșăănă.

[6919]

I. Întrebare indirectă . Clănțănind din dinți, întrebam: Cum ziceți că face omul când, de frig, face așa ?

II. 2. are năroc că sîiie trimbură, d-al cūm ‘ dar altcum ‘ s-ar păpădi dē frig. ”

36. clănțănesc gînți din gura dă frig. [769]. ilā so izdrāl „ uite cum tremur ”. 1997. trjpī ēri [s] uk stūt ‘ tremură de frig ’.

M N

PAID „ PĂLE ”

[6939]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți că e omul la față când, după boală, i-a pierit tot sângele din obraji ?

II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică : gâlbîn 2, gâlbîn 4, gâlbîn 8, gâlbăn 27, gâlbăn 29, gâlbănîs 36, gâlbăn, așă- j dă fără față 47, alb, albenêj, gâlbăn, vînat dă slab 83, gâlfād 64, gâlbăn say cālfād și o firă cam ūlīt 76, pāmīntōș 95, slab 102, față gâlbănă 105, pālīt 141, gâlbîn 157, gâlbîn 157, gâlbîn 157, ofitcuyōsulē 172, gâlbior, sârbād la față 182, gâlbîn, gâlbîn 192, gâlbîn la față 219, gâlbăn 228, zmōlīt 255, sâc 250, gâlbîn la față 260, gâlbîn 272, gâlbînōj 279, gâlbîn 284, gâlfād 310, sâc 316, alb, albōj, [i] gâlbînōj 325, șapōt [m] : șapōtă [f] 334, gâlbănâtic 346, gâlbân 349, gâlbîn la obrăz 353, gâlbînîcōș 362, zmōlīt 365, galbăzōș 386, plāmījeșt, vēștīd pī față 399, gâlbăzōș 405, smad 474, gâlbăzōș 431, gâlbăn 455, gâlbăn 463, gâlbăn, gâlbăzōș 478, gâlbîn 514, gâlbēzōș 520, gâlbîn la față, gâlbîzōș la față 531, gâlbăzōș 537, bûzīt 551, gâlbîn 574, gâlbîn 574 la față 605, [e] fără sîzi, [m] gâlbîzōș 646, gâlbîn la față 666, gâlbînîcōș 682, gâlbînîcōș... n-are sîngē față dă loc 705, gâlbîn 723, gâlbîn 728, gâlbîn, n-are sîngē obrăz 762, gâlbîn 769, gâlbîn 784, gâlbîn, gâlbîn la față 791, gâlbîn 812, pālīt 833, gâlbîn 836, gâlbîn 848, gâlbîn, gâlbînîcōș 858, [e] je zlab, gâlbîn 872, zmad la față, slab 876, plāvīt, smad la față, fără sîngē 886, sēlbed 899, gâlbējīt 928, gâlbîn 958, gâlbînîcōș 987.

D.: [x] ȳrișca [s] ; ȳrișpi [p] 02, sufrā ; sufrē [p] 010, zgārcoș pri ubraz [adj m p] 012.

M.: [ung] șăpōt, șărgg 192, sînglētē, hōlowān șărgg 287, șăpōtīt, șărgg, hōlālsīh 575.-

[rut] bītī jēg hīlīna 366, zōlōtjē līp 666.-

[sărb] blēt iel zelēn 25, mȳōdār, jūt 37.-

[bulg] jālīt 48, jellēnicaf 991.-

[săš] blas 143, blēh 245.-

[tig] st gâlbēno fafāt ‘ e galben la față ’ 769.

SBÂRCITURI „ RIDES ”

[6940]

I. Întrebare indirectă și prin gest. Arătând sbârciturile de pe față mea, întrebam : Cum numiți acestea (le au mai cu seamă bătrânii) ?

II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică : crățuri 2, zbîrsituri 4, zbîrsituri 8, crițuri 27, pēturi 29, țicriță 36, zbîrsituri 47, crețele [p] ; crețele [s] 53, crețele 64, zbîrsituri 76, țicrițele 95, criță ; criț [s] 102, crețuri 105, zbîrsituri ; zbîrsituri [s] 130, i i tōz zbîrcīt pe obrăz 141, i zgrīcīt la față 157, țicrițuri 172, țicrițuri 182, crățe 192, criț ; criț [s] 219, zbîrsit 228, creță 235, i zbrīsīt 250, creță ; creț [s] 260, crețele 272, țicrițele 279, crețele 284, zbîrcīt 310, crețele 316, crețele 325, țicrițuri 334, zbîrsituri 346, zbîrsituri 349, țicriț 353, țicrițele pā obrăz 362, creț [p] 365, creț [p] 386, țicrițuri [s] 399, s-o zbîrsit 405, zbîrsituri 414, s-o zbîrsit 431, zbîrsit 455, cārărūș [p] 463, zbîrsit [adj m p] 478, zbîrsituri 514, criț [p] 520, zbîrsituri 531, zbîrsituri 537, zbîrsituri 551, crițuri 574, zbîrsituri 605, zbîrsit [adj] 646, țicrițuri 666, crețuri 682, zbîrcituri 705, zbîrcituri 723, zbîrcituri 728, țicrițuri 762, țicrițuri, zbîrcituri 784, țicrițuri 769, zbîrcituri 791, țicrițuri 812, țicrițuri 833, zbîrcituri dē bātrîn 836, zbîrcituri 848, zbîrcituri 858, creștături 872, zbîrcit [adj m p] 876, crețuri 886, țicrițuri, zbîrcituri 899, zbîrcituri 928, zbîrcituri 958, zbîrcituri 987.

D.: [x] ȳrișca [s] ; ȳrișpi [p] 02, sufrā ; sufrē [p] 010, zgārcoș pri ubraz [adj m p] 012.

GROPIȚĂ ÎN OBRAZ „ POSSETTE ”

[6942]

I. Întrebare indirectă și prin gest : Ce ziceți că fac copiii mici în obraz când răd, mai cu seamă când sunt mai grăsciori ?

II. Dăm mai jos răspunsurile în transcriere fonetică : crăp în obrăz ; crăuri [p] 2, croy 4, grūpă-m-buș 8, grōpănē [p] ; grōpân [s] 27, grōpurī [p] ; grōp [s], ărī grōp im būcā 29, grūpă-m-buș 36, grōpătă-m-buș 47, grōpătă 53, grōpătă 64, grōpătă-m-bucă, grōpătă-m-buș 76, jōmpī [p] ; jōmpī-m būdītī obrāzūtī ; jōmpă [s] 95, grūpă 102, grōpătă 105, ȳ 130, gāurīcē-obrăz 141, grōpă 157, gāurīcē [p] ; gāurīcē [s] 172, gāurēle-m būc 182, grōpăcănă 192, gāurā-obrăz 219, i să fāsē gāurā în obrăz cī rīdē 228, gāurīcē, gāurā ī obrăz 235, grōpă 250, grōpă-obrăz 260, cu grōpă-obrăz 272, grūpă-obrăz 279, grōpă-obrăz 279, grōpă-obrăz 284, grōpă 310, bōrtă în obrăz 318, grōpătă 325, grōpă-obrăz say im bārbbā 334,

D.: [x] blēscaw 02, gâbīnos 010, gâlbīnicaf 012.-

grōpătă 346, bōrtă-obrăz 349, i cocōșīt im bārbbā ca ȳūu ōjīa gâlnā [i] 353, gāurā în obrăz 362, bōrtă-obrăz 365, bōrtă în obrăz 386, grōpătă-obrăz [p], bōrtă ī obrăz, bōrticgālī 389, să fāsī bōrtă-obrăz 405, bōrtă-obrăz 414, bōrtă-obrăz 431, bōrtă-șicā ī obrăz ; bōrtă-șicā ī obrăz [p] 455, bōrtă [p] ; bōrtă 463, bōrtă-obrăz 478, bōrtă 514, bōrticgālī-obrăz 520, bōrtă-obrăz 537, bōrtă-obrăz 537, bōrtă 581, ȳre bōrtă-obrăz 574, bōrtă-obrăz 605, bōrtă-șicā, bōrtă-șicā 646, grōpătă 666, gāurā-obrăz 682, gāurēle 705, gāurēle-obrăz 723, gāurā-obrăz 728, grōpătă ī obrăz 762, gāurā-obrăz 769, grōpătă 784, grōpătă în obrăz 791, grōp [p] 812, grūpă 833, croy ī obrăz 836, croy (cī sâ rīd) 848, gāurā 858, gāurī [p] 872, [e] cu gurītă-obrăz 876, grōp-m būc 886, gāurā-obrăz 899, gāurā-obrăz 928, gāurī [p], gāurī-n obrăz 958, gāurā-n obrăz 987.

D.: [x] șula ŋ obrăz, [x] șula ī obrăz 02, guvā pi față 010, prāșlēn 010.-

M.: [ung] lic lēs pz ȳtān 192, ȳ 287, pz ȳtān bēlīcōp 575.-

[rut] iēmā se rōbīt 366, iāmōtī [p] 668.-

[sărb] rūpca 25, iāmīțē na obrăz 37.-

[bulg] dūpōjīt [p] 48, dūpōjīt na līțētu ; dūpōjīt [s] 991.-

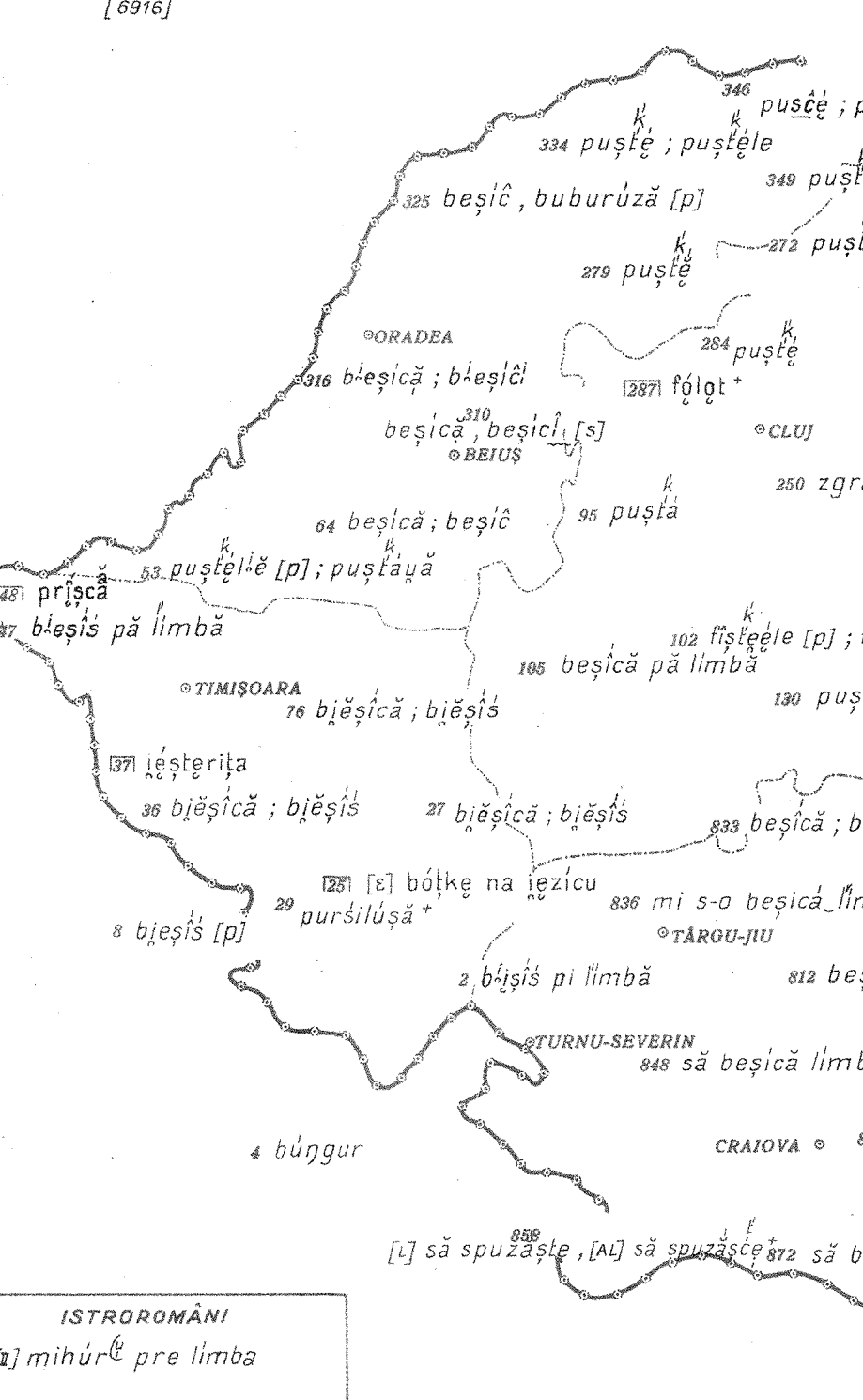
[săš] c’ēlčār, bōcā’ēlčār 143, ē lōt mēt chā’lītēr 245.-

[tig] sī-lēs χīvēā ānd-o obrăz 768

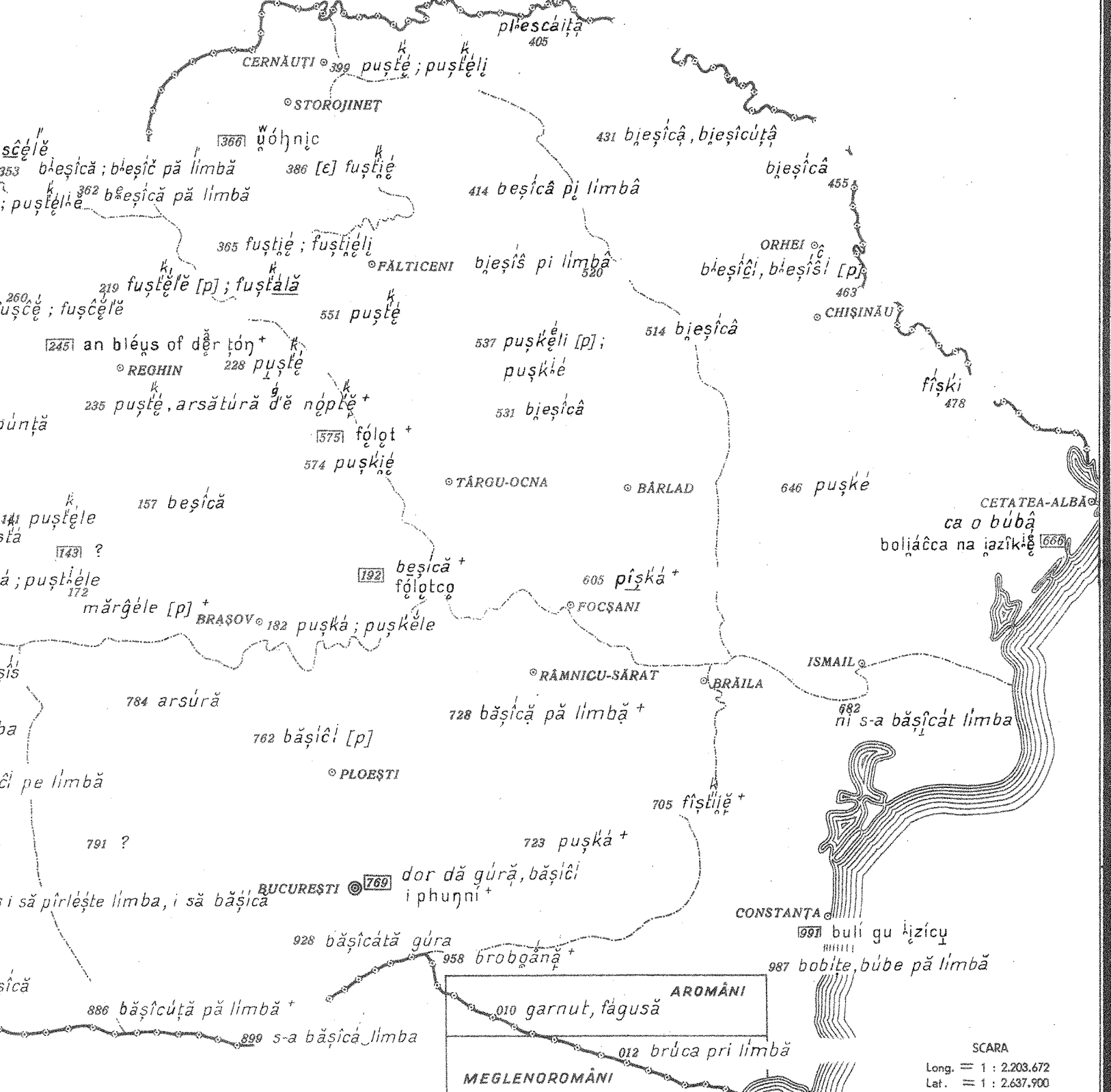
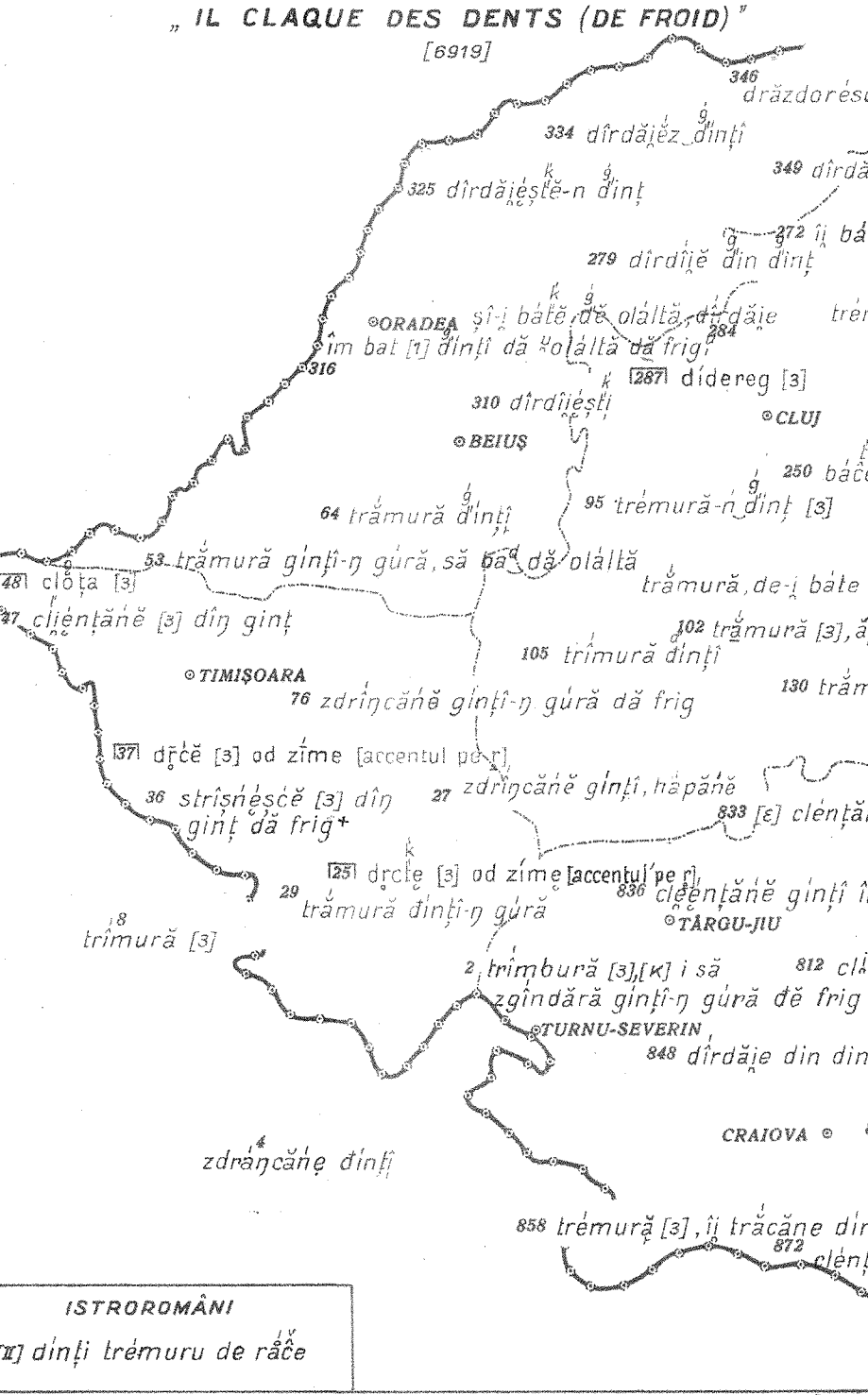
[u] să spužăste, [AI] să spužăste 872 să bășică 890 s-a bășică limba

[U] să spužăste, [AI] să spužăste 872 să bășică 890 s-a bășică limba

PUSCHEA „ PETITS BOUTONS SUR LA LANGUE ”

Î CLĂNȚĂNESC DINȚII DE FRIG

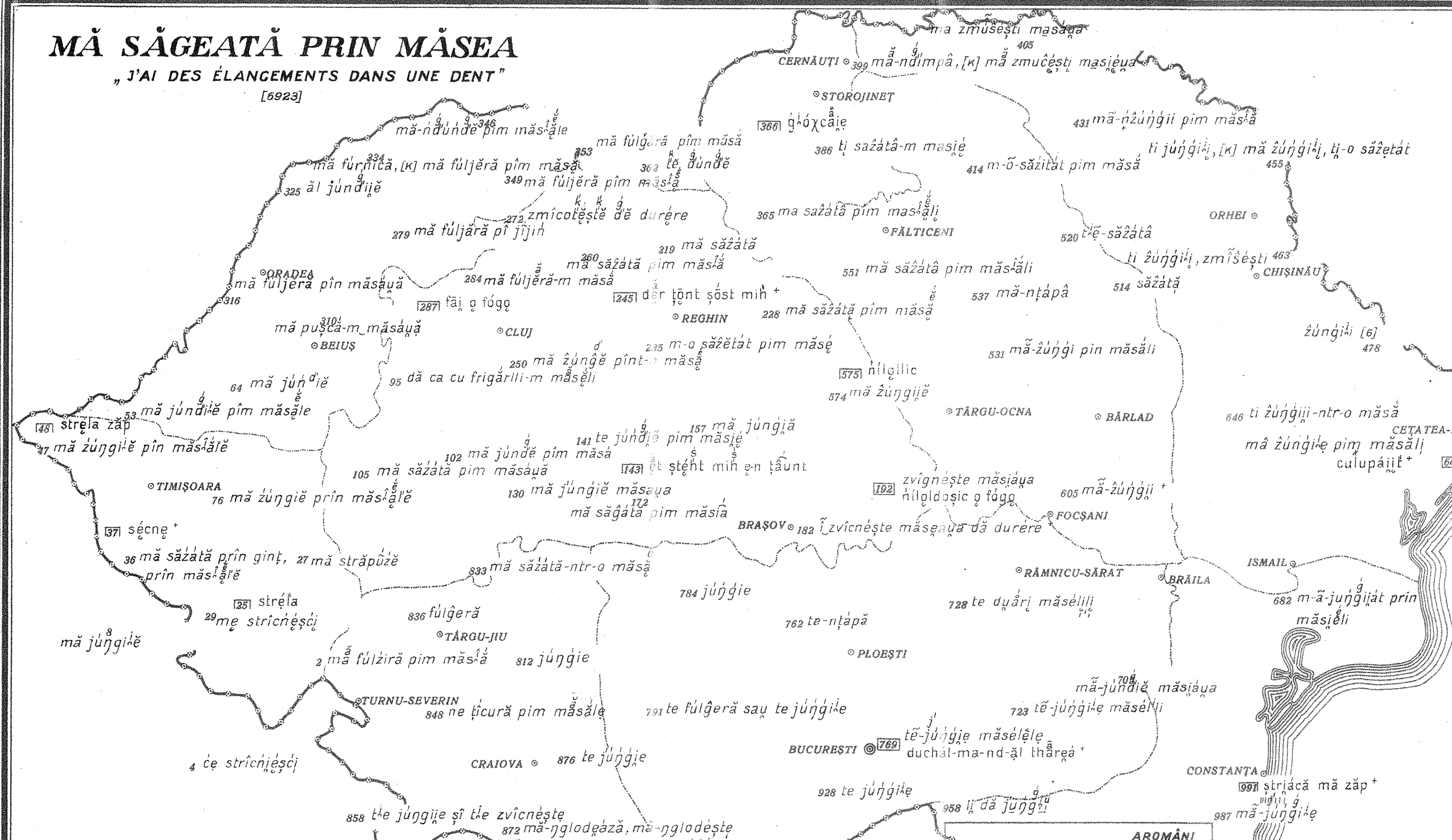

MĂ SĂGEATĂ PRIN MĂSEA

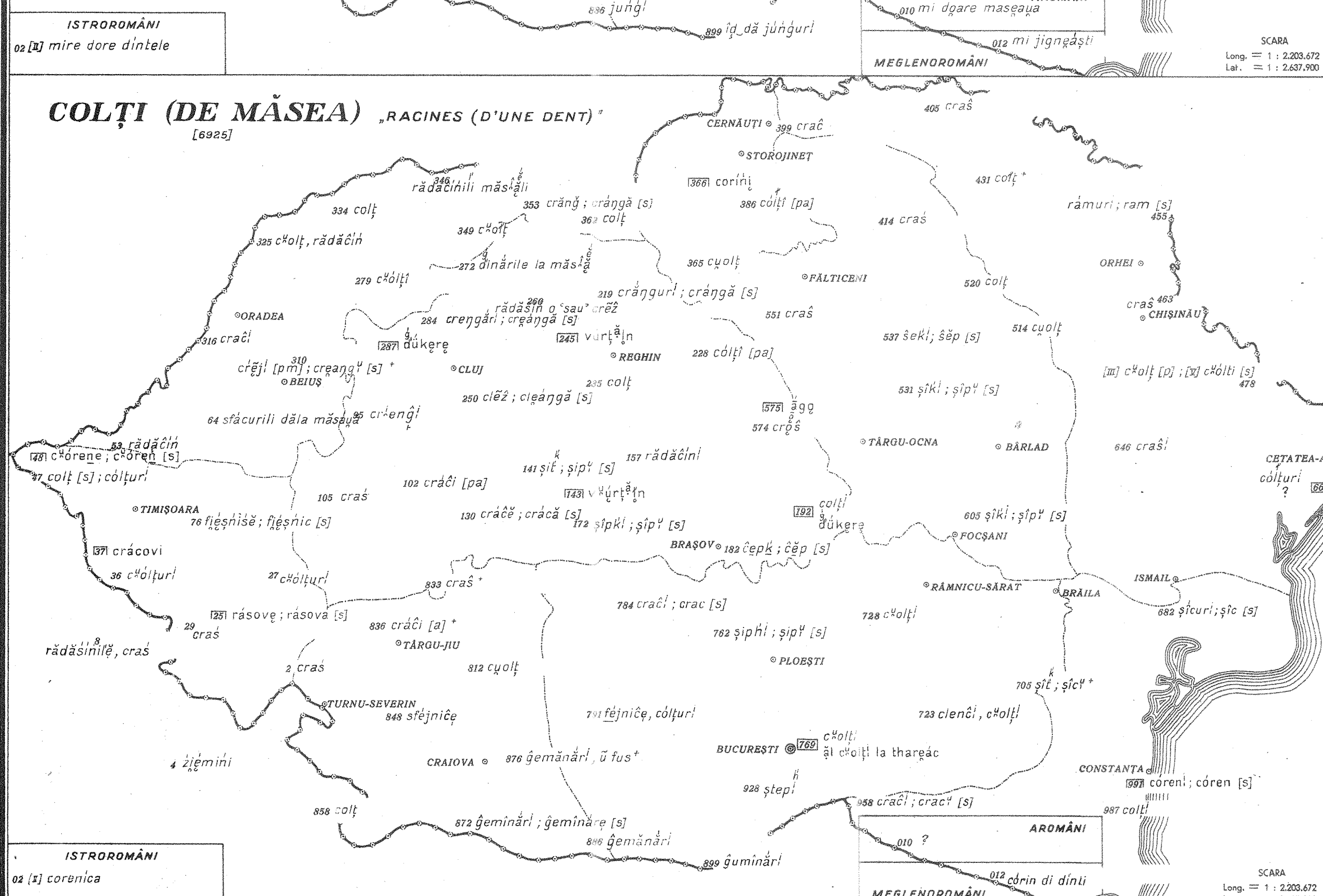
„J'AI DES ÉLANCEMENTS DANS UNE DENT”

[6923]

COLȚI (DE MĂSEA) „RACINES (D'UNE DENT)”

[6925]

[6923]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți când vă doare măseaua de parcă vă împunge cu cuțitul ?

II. 1371. Iacă me șeculo „așa m'a săgeat”.

182. m' - a venit durerea ca o săgată.

1248. țont 'dinte', „se zice la oraș”

605. n-o dat niști zunguri pim mășăli.

[656]. culupăje u zubah „săgeată în dinți”

[769]. „mă doare în măsele”.

[997]. ștrjăcăt mă zăbjiț' „mă săgeată dinți”

[6925]

I. Întrebare indirectă : Când scoți o măsea, vezi că are doi sau trei (arătăm cu degetele) cu care se ține în gingie. Cum îi numești aceia ?

II. 310. cręji [pma]

431. cōrd di mășăli.

705. are șit.

833. doi craș.

836. crăci [e].

876. gemănări „când sânt două”, fus „când e unul singur”

M N

ALUNICĂ „GRAIN DE BEAUTÉ”

[6943]

I. Întrebare indirectă : Cum numești semnul negru, care îi au unii oameni pe pielea de la naștere ?

II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică : pițecă [p], [k] ligă; lă [p] 2, șlămn ligă „ca un negeț” 4, slămhă [p]; slămn 8, slămn 29, aluhăle [p]; aluhă 27, aluhăle 36, aluhăle [s]; aluhăle [p] 47, slămn 53, slămn; slămhă 64, aluhăle 76, sāmny, sāmny 95, giată, [e] slămn 102, pătă, pătă [s]; pătă [o] furat muma-sa șeva pun-o fost ț fole la ja 105, pătă; plēte 130, slămn 141, semn; sēmne 157, slămn 172, sēmne, alune [p]; alună 182, alunică; aluniele 192, slămn 219, slămn 228, roșătă 235, slămhă [p] (s-o mhirat muma-sa gē șeva cind o fost în poziție) 250, peșet 260, pōtor hēgru 272, sāmny 279, sāmny 284, sāmny 310, sāmny 316, slămn 325, sāmny; slămhă 334, slămn 346, slămn 349, slămn hēgru 353, hēgāl, sāmny 362, sāmny 365, alunijli [p]; alunică 396, sāmny 399, slămn 405, ū sāmny din năstiri 414, alunică 431, alunică; alunijli 455, alună 463, slămn; sāmni 478, aluni [p]; alună 514, alunijli 520, alunică 531, alunijli [p]; alunică 537, sāmny 551, sāmne [p]; slămn 574, sāmny 605, sāmny 646, sāmny din născări 666, aluniță 682, alune [p] 705, aluni [p]; alună, aluniță 723, alună, alunică 728, sāmny 762, stirlilē [p]; stirlilē 769, nēg; nēg 784, alune [p]; alună 791, sāmny, [e] alună 812, sāmnhē [p]; sāmny 833, sāmny [o] furat o flupre muma-sa cu țel în burtă și l-o nascut cu sāmny 836, sāmny 848, nă-lucă; nă-lucă 858, sāmny 872, sēmne 876, semn (a fură mă-sa cevășileg cind a fost sārčinată și ja țișit semn) 886, semn (a fură mă-sa flgăre cind a fost cu ja în poziție) 899, slămn „se face pe copil, dacă fură mamă-sa ceva în timpul sarcinei” 928, (pătăt') plēte [p]; pătă 958, alunică 987.

ot rojdeniță 666... [sārb] bēlic; bēlizi [p] 25, mādēs 37...

[bulg] lūgca; lūnē 48, bēlec ill nișān; bēlezj 991...

[sās] mōtārțējē 143, mōtār-țēlē 245...

[fig] sī-les [AL] alunijā, [L] alunijā „are aluniță” 769.

SE STRĂMBĂ

„IL FAIT DES GRIMACES”

[6944]

I. Întrebare indirectă. Strămbându-mă, întrebam : Cum ziceți că face copilul când face așa ?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns : se STRĂMBĂ. S'a mai răspuns : se ÎNSTRĂMBĂ 29, 219, 316, 349, 386, ÎNGÂNĂ 130, 325, 334, STRĂMBĂ DIN GURĂ 192, 646, 784, m-ogin [2] 8, ggină pră șigēva 36, hē-oginā 47, s-ajimbā 64, lē-oginā 102, s-ajimbā 105, s-aj scrivēște 157, cīrnēștē 179 gurā 228, m-o-ogināt' 272, s-o strimbāt gura 346, l' strimbā 405, strimbā yāmini 520, l' strimbā 537, m-aj strimbā 605, s-aj scālmbā 762, strimbāzā dīn gurā 723, s-aj strimbāzā 769. Sau dat două răspunsuri : s-aj strimbā, s-aj bīzgyāje 4, s-aj jimbēștē, s-aj strimbā 55, glumnēștē, s-aj jimbā 250, țufuleștē pā altu, s-o-jimbāt 279, m-o țufulit, s-o-jimbāt 284, s-aj strimbā, făcē spurcāt' 310, l-aj ujtāt hīd, l-aj strimbāt hīd 353, s-aj hēlōbā, [e] s-aj strimbā 362, s-aj strimbā, l' inginā 858, s-aj strimbā, ne-oginā 876. S'au dat trei răspunsuri : [x] s-aj strimbā, [x] s-aj dēzmirā, [x] fāsē urit' 833.

D.: [x] s-aj nășpotejē țela fecōr 02, si strimbā 01q, si lăgāvēști 012...

M.: [ung] cūfolcodic 192, cūfoladic 287, cūfolcodic 576...

[rut] bīumijē 366, crivijē 666...

[sās] fārțircān [inf] 143, ț fērrām zih dēt mēyl 245...

[fig] bangjarēl-pj, [L] bangjarēl-pe 769.

STRĂMBĂTURI

„GRIMACES”

[6945]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți despre copilul care se strămbă, că face la ... ? Cum nu primeam nici un răspuns întrebam direct : Ziceți STRĂMBĂTURI ?

II. În majoritatea cazurilor nu s'a răspuns. Pentru punctele în care s'a răspuns, avem : STRĂMBĂTURI 53, 95, 172, 182, 192, 235, 260, 346, 349, 353, 386, 551, 574, 682, 784, 848, 872, 899, 958, SE STRĂMBĂ 399, 405, 463, 728, jimbālit 105, gginātūrā 272, ț strimbātūrā 362, STRĂMBĂ DIN GURĂ 646, ț-aj strimbāt 769.

D.: [x] [e] șpotu 02, ? 010, ? 012.

CICATRICE „CICATRICE”

[6946]

I. Întrebare indirectă : Dacă vaji tăiat tare la mână de se cunoaște pe urmă toată viața, cum îi ziceți locului aceluia ?

II. În marea majoritate a cazurilor s'a răspuns : SEMN. S'a mai răspuns : SEMN DE TĂIETURĂ 2, 27, 47, 228, 353, 365, 386, 414, 531, 833, 886, TĂIETURĂ 95, 102, 362.

D.: [x] sīnāl; sīnālē 02, semn 010, damcā nēagrā 012...

M.: [ung] lē 192, lē 287, sēpiō 575. [rut] bātōccā, znāccōc 365, znac

574, SEMN DE LOVITURĂ 130, 260, slămn dā búbā 36, lōcu lūg-o fost țăjētūrā 250, lōcu unō-o fos rānā 279, zgāgā; zgāșj [p] 455, șram 666. S'au dat două răspunsuri : SEMN, TĂIETURĂ 53, 284, 520, 769, 872, țăjētūrā, rānā 105, hūdrā, sāmny 310, grgāpā; rācīnā 928.

D.: [e] sīnālū de r'ānā 02, vārzā 010, bīlegac (la monā) 012...

M.: [ung] fōrrāș 192, ? 287, fōr-rāșoș g kēže 575...

[rut] rubāj; rupti [p] 366, șram 666...

[sārb] posițōtina 25, bēlegā 37...

[bulg] bēlēj; bēlēj [p] 48, nișān 991...

[sās] șram 143, en șrām 245...

[fig] așilēā-les slēmno „a ră-mas semn” 769.

PARTEA DINAINTEA A GĂTULUI

„GORGE (PARTIE ANTERIEURE DU COU)”

[6948]

I. Întrebare prin gest. Punând palma pe partea anterioară a gâtului, întrebam : Cum ziceți la aceasta ?

II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică : [A] sub bārbā, [L] supt bārbā 2, sud bārbā la gușj, beregātā; beregēj [p] 4, berigāta 8, gușā 27, [e] su bārbē, gușā 29, berigātā; berigāt' [p] 36, dūda 47, n'ōdu dāla grumāz 53, gīrțān 64, beregātā; beregāt' [p] 76, l'ndițōrē 95, l'ndițōrē 102, s-aj bārbā 105, ? 130, su bārbā 141, gītu 157, berigāta [a]; berigātē [p] 172, [e] gū, supt bārbā 182, beregāt' 192, grumāz' dīnaințē, la gīltān 219, gușā [a]; gușāle [pa] 228, gīrțān (are nod mārē la gīrțāle mārul lui Adam) 235, gīty 250, la gīt 260, gușā 272, gīrty 279, gītēj; gītējē [p] 284, su gurmāz 310, gīrtu; gīrtur' [p] 316, gīrtu 325, gīt; gīrtur' [p] 334, gīt' 346, gīltān'; gīltān [p] 349, la l'ndițōrē, supt grumāz 353, gītānu [a] 362, su bārbā, gītēju 365, gușā 386, gītējā, gītēj 399, la gītējā 405, gītējā 414, su bārbā 431, gītējā 455, gītu; gītu; gītur' [p], supt bārbā 463, gītējā 478, gītējā 514, la gītējā 520, gītējē, gītējē gītulū 531, gītējā 537, gītu dīnaințē 551, grumāz' 574, beregātā 605, gurmāz' 646, sub bārbā 666, beregātā 682, beregātā 705, gīrțān 723, gușā 728, gușē [k] su bārbā 762, l'ndițōrē 769, gīrțēju gītulū, beregātā 784, su bārbā, beregātā 791, gīt 812, gușā dīnaințē 833, gīrțālōdu la gīt 836, gārgālōd 848, gușē [s], (gīrcālōd mārul lui Adam) 858, beregātē 872, beregātā 876, beregātā 886, beregātā 899, su gīt, gușē 928, gușē 958, belegātā 987.

D.: [x] yūtu 02, gușā 010, gārtān 012.

[6927]
I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că e maseaua când poți vâri în ea... de pildă, chiar vârful acestui creion?
II. 37. Accentul 'arată ton urcător, iar \, ton coborâtor.
 47. s-o mîncat, măsîă buturită, c-o mîncat-o vîermilî.
 192. [u] s-a găunșat, [al] s-a gonșat.
 705. j-atacătă la mijloc, [k] nijoc?
 872. o ară vîermele.

[6931]
I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când unui flăcău încep să se vadă mustața?
II. 4. mustăță [pna].
 [37]. brçovi 'mustăți' [accentul pe ç].
 47. mustăță [pna]; mustăță [s].
 148. mustă [pna].
 53. [k] acuma.
 64. mustăță [pna].
 95. mustăță [pa].
 105. mustăță [pna].
 182. abjă acū-i mijeste mustăța.
 705. j-atacătă la mijloc, [k] nijoc?
 872. o ară vîermele.

șafă 514, șafa, [k] grumăzu gîtuļu 520, gîbî 531, șafa 537, gîtu la spăti 551, cîfă 574, șafa 605, șafa 646, șafa 666, cîfă 682, [e] sup cîfă 705, grumăzi 723, cîfă 728, dîpă cîfă 762, cîfă 769, cîfă 784, cîfă 791, cîfă 812, nōdu dîș dîpă cap 833, grumăgi cu ōsu spinări 836, dîpe cap 848, cîfă; cîfe [p] 858, cîfă 872, ? 876, grumăzu gîtuļu 886, cîfă 899, dîpă gîl 928, cîfă 958, [e] cîfă 987.
 D.: [x] cîrbița; cîrbițile 02, zvercō 010, ljuinic 012.
III. La întrebarea ceară [6803] (V. ALR. X, vol. I., materialul necartografiat de pe aceeași filă cu hărțile 3-4) am arătat puțin mai sus, aproape partea care se numește cu termenul științific occiput.
 La întrebarea aceasta [6949], am întreat punând palma puțin mai jos de cât la întrebarea [6803].

AMIGDALE „AMYGDALIS”
 [6950]
I. Întrebare indirectă: Cum numiți cele două umflături din gât, la dreapta și la stînga omușorului, care, dacă răciți, se umflă și vă dor?
II. Nu s-a știut răspunde în 8. 36. 47. 55. 64. 95. 102. 105. 130. 172. 219. 272. 310. 349. 362. 399. 405. 431. 551. 605. 769. 784. 833. 878. Din punctele în care ni s'a răspuns, dăm răspunsurile în transcriere fonetică: giribjēlî [pa] 2, lăturăhî [cînd îi bolnă] 4, ūrlî [p]; ūrlă [s] 27, lăturăhî 29, mandulî [p]; mandulă [s] 76, gîl [p]; gîlcă [s] 141, [e] mandulî [p]; mandulă [s] 157, [e] glandure [p]; glandură [e], și amigdale [p] 182, [e] gîsuri (am făcu gîlî 'am amigdalit') 192, mandulî [pa]; mandulă [s] 228, mundulî [p]; mundulă [s] 235, ūjmă (mîi s-o dîfāt ūjmîle gîla grumăz) 250, [e] mandulî [p]; mandulă [s] 260, grumăzi 279, mandulî sau jălușje [p] 284, jălușje [p]; jălușje [s] 316, torođic 325, mandulî [p]; mandulă [s] 334, sugătore [s]; sugătōrî [p] 346, bōlē [p] [i] befag dē bōlē 'are amigdalit' 353, [e] gîlî [p] [j] ūnî megrî mîncărea, [k] gîlî 365, gîlî 386, [e] hîgî [p] 414, gîndurî 455, gîlî 463, [e] gîndurî 478, gîlî [s]; gîlî [p] [f] așî gîlî 'are amigdalit' 514, gîlî 520, gîlî 531, gîlî 537, mă dîrare la-njîtuare 574, gîndî, gîndilî [pa]; o gîndă 646, gîndurî, gîndurî [p] 666, gîlî 'se zice cînd se umflă de-l doare pe cineva' 682, gîlî 'amigdalit' (im părțile dila omușor) 705, gîlî 'amigdalit' 723, făcî gîlî 'amigdalit' 728, beregă [p] 762, hîgî [p] 791, gîlî 'amigdalit' 812, gîlî (ma dîgure la-ngîlî, c-am facu gîlî) 836, gîlî 848, gîlî 858, gîlî 872, nēște frăgulițe 886, mûre, mûrîli gîtuļu 899, mûrîli 928, [e] momîțe 958, hîgî [p] sau gîlme sau gîlî 987.
 D.: [x] ūlînda 02, șușcă [ascoș] una șușcă, fiçorlu ascōșe ună șușcă 010, gîndură (cōn așî mică), jelcā (cōn așî mari) 012.

GUȘĂ „SOITRE”
 [6951]
I. Întrebare indirectă și prin gest. Schițând cu mîna umflătura gușii, întrebam: Cum ziceți umflăturii aceleia mari pe care o au unii oameni la gît?
 II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: gîlcă; gîlî [p] 2, gîlî [p] (gîlcă 'gușat') 4, gușă, gușă 8, gîlî: gîlcă [p], [k] guș [p] 27, [i] gușat) gîlcă; gîlî [p] 29, gușă; guș [p] (gușat) 36, o gîlcă la grumăz; gîlî [p] 47, beșicā, [k] gușă; guș [p] 53, bōlfă; bōlfe [p] 64, gușă; guș [p] 76, gușă, guș [p] 95, gușă; guș [p] 102, gușă [l]; guș [p] (gușat) 105, gîlcă; gîlî [p] (gușat) 130, gușă; guș [p] 141, ūjmă; ūjme [p], 'o umflătură', [k] gușă; guș [p] 157, gușă; [e] guș [p] 172, gușe; guș [p] 182, gușă; guș [p] (gușat) 192, gușă; guș [p] 219, gușă (gușat) 228, șōtcă; șōtî [p] 235, gōlgōjînă 250, gușă; guș [p] 260, gușă; guș [p] 272, gușă; guș [p] 279, gușă; gușă [p] 284, o gușă [s]; guș [p] 310, guș; guș [p] 316, gușe; guș [p] 325, gușă; guș [p] 334, nōlfă; nōlf [p], gușe (care cūră); guș [p] 346, gușă; guș [p] 349, gușă; guș [p] 353, gușă 362, gușă; gușă [p] 365, gușă; guș [p] 386, gușă; guș [p] (gușat) 399, gușă [s]; guș [p] 405, gușă; gușă [p] 414, guș [s]; guș [p] 431, [e] brgăscă, [e] o făcū gușă 'a făcut bărbie de gras ce e' 455, bōlfă; bōlfi [p] 463, bōlfă; bōlfi [p] 478, scrofurî [p]; scrof 514, gușă (gușat 'la munte') 520, gușă; guș [p] 531, gușă; guș [p] 537, gușă (gușat) 'gușat' 551, guș [p]; gușă 574, gușă; guș [p] (gușat) 605, o bōlfă la gîl; bōlfi [p] 646, bōlfă 666, ūdmă; ūdmi [p] 682, gîlcă; gîlî [p], mōlōfîlî [p] 705, gușă; guș [p] (gușat) 723, gușă; guș [p] (gușat) [p] 728, gușe [s] (gușat) [p] 752, guș [s] guș [p] (gușat) [p] 769, gușe; guș [p] 784, gușă; guș [p] (gușat) [p] 791, guș [p]; gușe 812, guș [p] (gușat) 833, guș [p]; gușă (gușat) 836, guș [p]; gușă (gușat) 848, hîjînă; hîjî [p] 858, gușă; guș [p] 872, gîlî [p]; gîlcă 876, brgăscă (gușat) 886, gușă; guș [p] (gușat) [p] 899, ūflătură 928, gîlcă; gîlî [p] 958, gușă; guș [p] 987.
 D.: [x] ūo bula; d'ō bōlē 02, gușă; gușă [p] 010, gușă; guș [p] 012.
M.: [lung] gușă (gușă 'gușat') 192, guș 287, guș, gușă [p] vō 'are gușă' 575.
 [rut] ūōlē, (ūōlēyātî 'gușat') 366, bōljăcā 666.
 [sarb] bōlta (gușat 'gușat') 25, nadūven 37.
 [bulg] îma gușă 48, zat-ēčany, nadūtu, [k] gușă 991.
 [sās] crăyp 443, creyp; dē crējp [p] [la sare], crōp; crējp [p] [la orăș] 245.
 [fig] i brjāsca festomē 'broască festoasă' 769.
III. La unele puncte se găsește, între paranteze, termenul dialectal pentru gușat, atunci când ni l-au dat informatorii, fără a fi de altfel întrebați.
 Semnul = din unele puncte înseamnă că nu există gușă prin regiune.

(MĂSEA) GĂURITĂ „(DENT) CARIÉE”
 [6927]

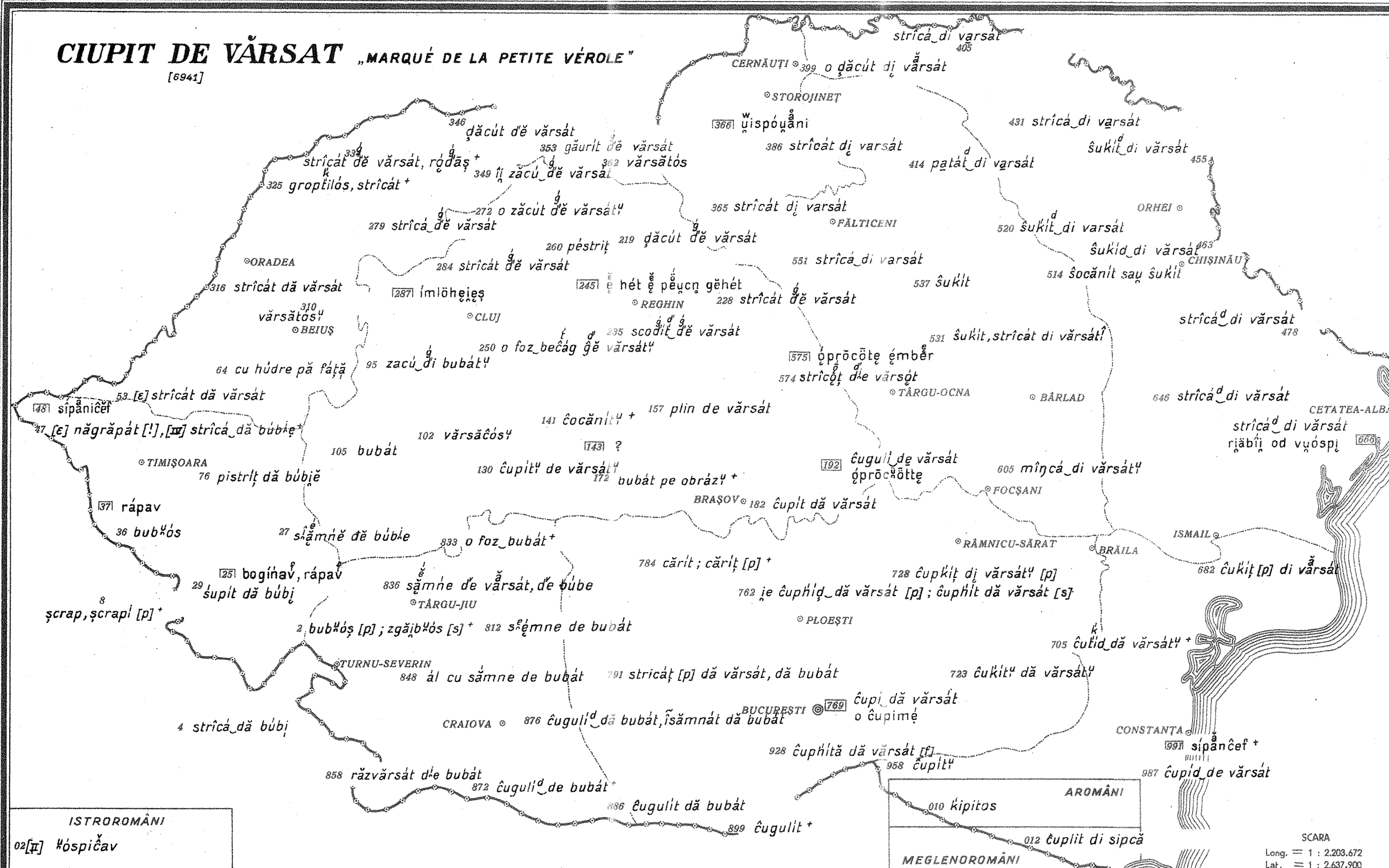
Î ÎNFIEREAZĂ MUSTAȚA „SA MOUSTACHE COMMENCE À POUSSER”
 [6931]

CIUPIT DE VÂRSAT „MARQUÉ DE LA PETITE VÉROLE”

[6941]

ISTROROMÂNII

02 [x] kóspičav

GÂT „COU”

[6947]

ISTROROMÂNII

02 [x] gútu, gíturle

[6941]

I. Întrebare indirectă : Cum îi ziceți aceluia care a avut vârsat și care are fața plină de gropițe ?

II. 2. pițec de búbbe ‘urmele vârsatului pe față’

8. o rămás șrap dim búbbe ; șrap-pu [sm a] ; șrapă [sf].

47. năgrăpăt , care rămíne dim búbbe așá .

147. cōcānit de vârsát .

172. siémne de bubát .

325. rōde ‘vârsát’ .

334. rúcōș ‘poreclă pentru unul ciupit de vârsát’ .

705. cūpituri ‘urme de vârsat pe față’ .

784. siémne de vârsát .

833. o foz , bečag de búbbe .

872. áre gaur , gaur .

899. siémne de vârsát .

1997. sipāncē ‘vârsát’ .

[6947]

I. Întrebare prin gest . Arătând cu mâna gâtul de jur împrejur , întrebam : Cum îi ziceți la aceasta ?

II. (251, 137) . Nu există un termen general pentru gâtul întreg .

228. úni zic și gítu .

310. mă dor gurmázi .

833. ar trăbují să-ji zică grumáz sau gít .

III. Pentru partea dinainte a gâtului v. MN [6948] , iar pentru partea dinapoi v. MN [6949] !

V. și ALR I hărțile Nr. 35 și 36 !

MN

SE ÎNNĂBUȘE „IL SUFFOQUE”

[6952]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți când un om din cauza vreunei boale (sau când unui copil mic i se întoarce , când doar-me , perna peste gură) nu mai poate răsufla ?

II. S'a răspuns : SE 'NNĂDUȘE 102, 219, 228, 272, 284, 414, 455, 463, 478, 520, 531, 551, 574, 605, 646, 666, 682 , SE 'NNĂDUȘESTE 157, 260, 279, 310, 346, 349, 353, 362 , SE NĂDUȘESTE 2, 27, 53, 76, 316, 334, 537 , SE 'NNECĂ 405, 728, 762, 872, 899, 987, SE ASTUPĂ 4, 8, 36, 886, 928 , SE 'NFUNDĂ 182, 784, 812 , SE NĂDUȘE 64, 250, 386, 399, 833, S'A NĂDUȘIT 141, 172, S'A 'NNĂDUȘIT 235, 431, m-am astupăt 29, mă zăpusăsc 47, să-nnăduși 95, mă nec 105, innădușesc 130, nu pot [1] să mă răsufliu 192, innădușă 514, áre nădufu 723, mă-nnăbușăsc 791, s-ō-fundát la gurá 836, să-fundáză 848, năbușit la gurá 876, áre-nnecăcū-ne 958 .

S'au dat două răspunsuri : să nădușe , să fōjtujēște 325, mă năduș , nú pe suflá 365, áre nădufu , áre-nnecătúră 705, j-a luyá súfletu , te-nfundézi [2] 769, l-innăbușéști [2] , să-necăcă 858 .

D. : [x] pucni , [*] zaduși , [x] zayuși 02 , mi zgrum 010 , gārgāreăști , l-easi súflitu 012 .

M. : [ung] fūljōd [s] ; fūljōdoc [1] 192, fūljōd , fūljōdoc 287, fōjlic 575 .

[rut] zadușelo , șo n'le mōje djé-χatj 366, zadihāju-s'a 666 .

[sārb] pūși ga 25, da se ne ūgūși „să nu se innădușe un copil (în perne)” 37 .

[bulg] se dușá [1] ; se duși [2] 48, ne mōji da z'ēmj súfuc 991 .

[sās] ārstēkēn 143, e erštāct 246 .

[fig] năduși-ma 769 .

SE ÎNNECĂ (CU UN OS)

„IL S'ÉTRANGLE AVEC UN OS”

[6954]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți când i se oprește cuiva un os în gât ?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns : SE ÎNNECĂ . S'a mai răspuns : SE NECĂ [cu un singur ō] 4, 8, 27, 36, 47, 53, 64, 76, 235, 250, 310, 325, 520, 537, 858, S'A ÎNECAT [cu un singur ō] 2, 105, 399, m-an-nēcāt 'm'am innecāt' 365, m-ō mījz-rāu 'm-i-a mers rău' 172, l-innăduș [2] 531 . S'au dat două răspunsuri : [x] s-ō necāt , [x] s-ō-nnăduși 95 .

Nu s'a știut răspunde în 455 .

D. : [*] mē voi zaguși 02 , ih sē-acă-țā 010 , an stā an gușá 012 .

SE ÎNNECĂ (ÎN APĂ)

„IL SE NOIE”

[6955]

I. Întrebare indirectă : De păfește omul când nu știe înnota și cade într-o apă adâncă ?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns : SE ÎNNECĂ . S'a mai răspuns : SE NECĂ 2, 4, 8, 27, 36, 47, 53, 64, 76, 235, 250, 310, 325, 537, 858, [x] s-ō-nnădușit ū-ápă , [x] s-ō-nnăduși 95, s-ō-nēcāt , m-am nēcāt 105, să-nhăcă , [x] să fulădește 279 .

D. : [*] utopi 02 , mi nec 010 , an prisădnești 012 .

M. : [ung] bēlē hūvōd 192, mēgfulōd 287 , mēcfūljōdott , vizbe fūljōtt 575 .

[rut] utopīțe 366, utopīu-siē 666 .

[sārb] udāvi sē 25, udāvio se, udāvi se 37 .

[bulg] se udāvī 48 , să udāvī 991 .

[sās] ārzōfō [inf] 143, e er-zājft 245 .

[fig] tasulō and-i gírta „s'a innecat în gârlă” 769

ȘI DREGE GLASUL

„IL S'ÉCLAIRCIT LA VOIX”

[6956]

I. Întrebare indirectă . Imitând dresul glasului , întrebam : Cum ziceți când cineva , voinde să cânte , face așa înainte de a începe ?

II. Dăm mai jos răspunsurile în transcriere fonetică : tușășci 2, tușășci , iș fási glás 4 . [e] i să kicēșcē gítu 8 , tușășcē gínă-ș fāsē māhu de cîntát 27, tușășci să-ș kicāscā glásu , ricāji 29, iș prāgācēșcē glásu 36 , să scriē-mj cum să cîncē 47, scriē-me , iș cūrātā gítu 53 , iș picā-ŋ grumáz și jēl să cūrātā 64, tușășc [1] , iș cūrātā glásu 76 , [x] tușēști , [x] āș tomnēști grumázu 96 , tușēște 102, tușășc [1] 105, tușēște 130, iș tomnēște glásu 141 , iș ascūte gítu 157, iș cūrātā gítu 172 , și-ascūte glásu 182, tușēște 192 , iș tomnēște glásu 219, tușășcē 228, să pregātește la cîntát 235, tușășcē 250, ? 260, vre să-ș fipe rāu ōiŋ grumáz 272, tușēște 279, ? 284, āș trāji āborŋ 310, să hitrēști 316 , să tomnēște 325 , āș acūtește glásu 334 , mă derēč , [e] m-am derēč gātŋ [?] 346 , să gírēște 349 , iș trāje glásu 353 , s-așferē [3] ; m-așferēsc [4] să pot cîntá 362 , [inj] hāngu 365,

[6953]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți când i se duce omului mâncarea pe unde răsuflă , de îi vine să tușească ?

- II. 95. [x] o mârș pi urma [t'gânju] [!]. 140. să pûne ceva [în gât]. 141. cu mișcare. 219 pe gîltănu șei de apă. 1243. det. asg. gît în de țongereht gurgâl. 250. o mers um mînez pã unghê sũflu. 284. [4] o mârș pã uîța [t'gânilor [!]. 349. m răsare 'imi răsare'. 362. nu mîre p-ăișt [gâtie]. 365. s-o dus pi gîltă hiclegânã, m-an-necãt 'm'am innecat'. 414. pi aîl drum. 520. șî nu-i priștîti. 574. gîtu sãrșilor. 1578. o sũsũgũ-gẽgẽbe sũkic vũlomi, mesticodott. 1769. "A venit mîncarea la gurã". 858. [L] [t'f]gãja a micã.

[6958]

I. Întrebare prin gest. Arătând cu mîna dreaptã brațul stîng, dela umăr pînã la degete, întrebam : Cum îi ziceți la aceasta ? Dar amîndouã ?

- II. 29. mîniîli [pa]. 47. mîna [sa]; mîniîli [pa]. 95. [x] mîna și brîncã; mîniîli, [x] brîncã [p]. [x] mîrã, mîna, brîncã; brîncã, brîncãli [pa], [x] mîrã, mîna [sa], [x] mîrã; mîrã. Subiectul [x] pretinde cã bãtrînii ziceau mai mult BRÂNCĂ; MÂNÎ e nou, așa zic "domnii". 102. mîna [sa]; dũyã mîni, frecãm in mîni, mîniule [pa]. 105. mîniile [pa]. 1243. "Bunica subiectului n'ar fi spus 'brn'". 192. mîniile, mîniile. 1243. hõnt, e forma întrebuintã la oraș". 349. mînurilî [pa]. 353. Cuvîntul izolat are, la [p], forma: mînurj. Urmat de alt cuvînt, i final dispãre : mînur la uom. 362. mã dor mînurilî. 386. Întãiu nu eram sigur dacã am auzit mîn sau mîni, de aceea am notat mîni. Pe urmã, în cursul anchetei, m'am convins cã subiectul pronunța mîn. 405. dũyã mîna. 431. mînuîli [pa]. 455. mînuîli [pa]. 463. mînuîli [pa]. 478. mîniîli [pa]. 514. [x] mîniîli [pa]. 520. [x] mîniã, [k] mîna; mîn, mîniîli, [x] mîniîli. 537. mîna [sa]; mîniîli [pa], [x] mîniîli [pa] mîniîli [pa]. 551. mîna [sa]; mînuîli [pa]. 605. mîna dî spãta; dũyã brãtã. 666. [x] mînuîli [pa]. 666. dviș rukegã 'douã brațe'. 682. Am auzit și mîniîli. 723. mîniîli [pa]. 876. mîniîle [pa]. 910. mîna [pânã la încheieturã], braț [dela încheieturã pînã la umăr]. 912. braț [cãl cuprind douã brațe].

M N ANDREAVA GĂTULUI "CLAVICULE" [6957]

I. Întrebare indirectă și prin gest. Arătând cu degetul andreaava gâtului, întrebam : Cum numiți osul acesta ?

II. Dăm rãspunsurile în transcriere foneticã : andrișle [p]; andriș [s], andrișli [p] 2, ? 4, ? 8, andriș; andrișle [p] 27, cyãrda dila piãpt; cyõrdili piãptului [p] 29, andrișyã, andrișyã dila grumãz; andrișle [p] 36, andrișyã dila mîna 47, indrișli [p]; indrișyã [s] 53, inlișturi [p] 64, furkliã [s]; furkliã [p] 76, [x] lãrta umãrului, [x] lãrta umãrului 95, andrișyã dila mîni; andrișle [p] 102, [s] andrișyã; andrișle [p] [a auzit despre andrea, dar nu știe ce este] 105, undrã; undrãle [p] 130, yõsu dela umãr 141, [e] crũcile [p]; crũca gîtului 157, pũntia umãrului 172, yãșele dala pept 182, yõsul umãrului, [k] yõsu umãrului 192, drãve [p]; drãvã [s] 219, ? 228, ? 235, bãjãrile umãrului 250, sõntu pã umãr 260, cõpștea cãre vine de la grumãz la umãr 272, [e] hũtãjũtũra tãptului 279, drãvã : drãve [p] 284, indrișyã 310, ? 316, cõntã [p]; cõnt [s] 'ps' 326, legãtura grumãzului 334, cõntile grumãzilor 346, cõntu tãptului 349, ? 353, cõntu grumãzului 362, [e] crũca dila umãr 365, drãve [p]; drãvã [s] 386, ? 399, andriș; andrișli [p] 405, andrișyã gîtului; andrișli [p] 414, rãndunicã; rindunicã [p] 431, yõsu kãptului 455, andriș; andrișli [p] 463, ? 478, [s] andrișli 514, andrișli gîtulu 520, fũrca kãptulu; fũrșili kãptulu [p] 531, andrișli [pa]; andriș 537, andrișyã gîtulu 551, cõlõnu gîtulu 574, andrișyã gîtulu 605, ? 646, ? 666, [e] yõsu umãrului, [k] andrișli gîtulu [p]; andriș [s] 682, undrãle gîtulu 705, undrãli gîtulu 723, undrãyã gîtu 728, yõsu mîni 762, undrãyã gîtu 769, undrișyã mîni 784, undrãyã gîtulu, "doctorii zic" claviculã 791, undrãyã-gîtulu 812, drãve [p]; drãvã [s] 833, drãvele gîtulu, trũpulu; drãvã 836, yũgu mînilor, al gîtulu 848, [e] õsu pãptulu 858, [e] spãta mîni, [k] la cãpu kãptulu 872, ? 876, undrãyã mîni 888, undrãyã gîtulu; undrãle [p] 899, undrãyã mîni; undrãlele pãptulu; undrã [s] 958, undrãlele gîtulu [p]; undrã [s] 987. D.: ? 02, ? 010, ? 012. M.: [ung] p vãlcont 192, vãlcont 287, — 575 — [rut] șopãtã 366, ? 666. [sãrb] coçina; coçine [p] 26, cõs 'os' 37. [bulg] c'õcal'ia 48, cõcãl na gũvisã 991. [sãs] [e] șlãs/bãin 143, ? 245. [fig] i undrãyã la corãk 769.

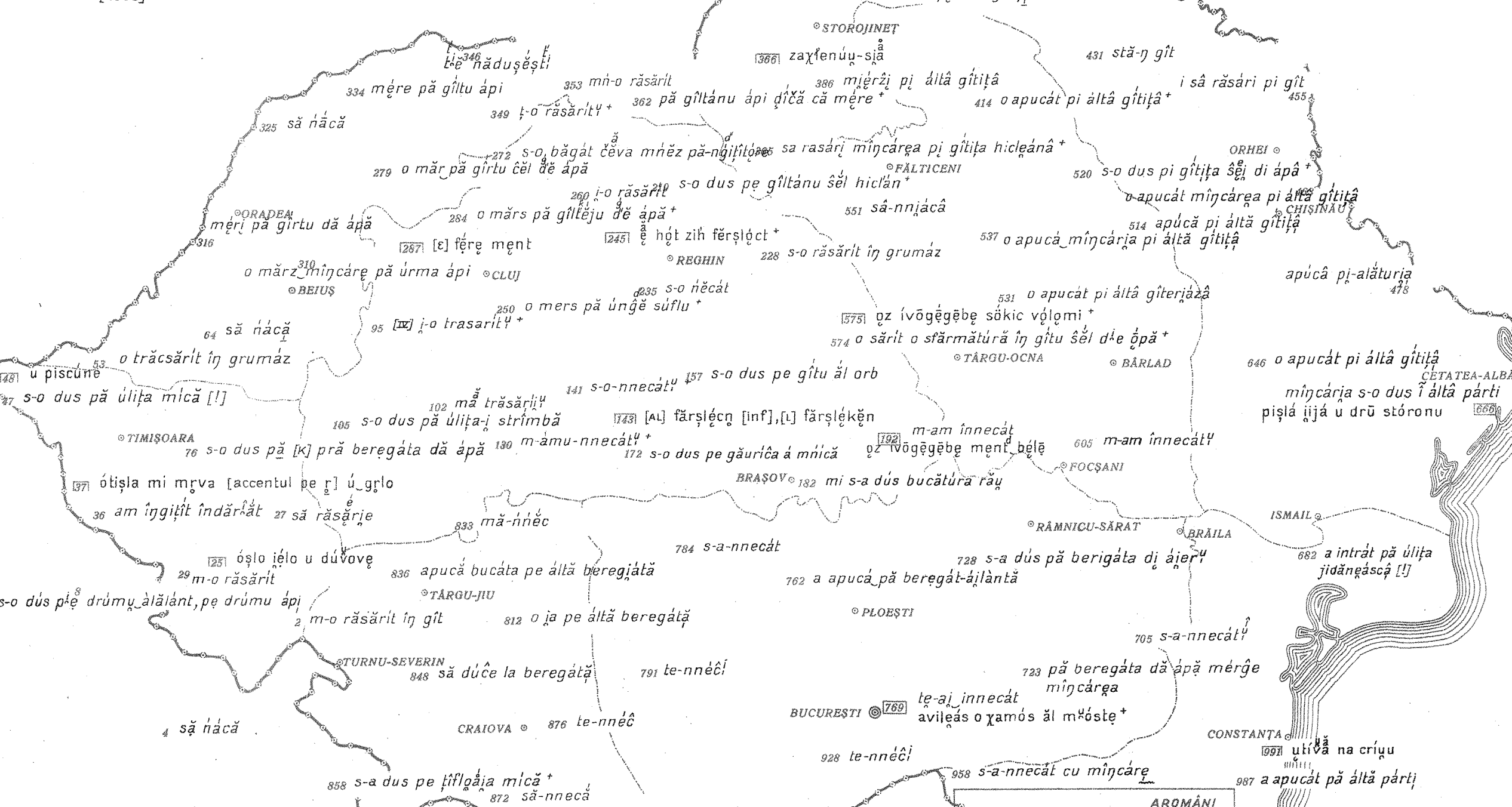
IMBRĂȚIȘEZ "JE PRENDS DANS MES BRAS" [6959]

I. Întrebare prin gest. II. Dăm rãspunsurile în transcriere foneticã : string cu mîniîli 2, prind im brãtã 4, imbrãțoșãz [s] 8, iey im brãtã 27, iay im brãtã 29, il iay-m brãtã, imbrãțoșãz 36, il

iyay-m brãtã 47, imbrãțoșãz 53, strîșim [4] 64, mbrãțoșãz 76, string-m brãtã [s] 95, iay-m brãtã 102, string im brãtã 105, priz im brãtã [2] 141, a luãtu-m brãtã, mbrãtã-șãș 150, il priz im brãtã 157, string, iay-m brãtã 172, iey-m brãtã [2] 192, string im brãtã; iay-m brãtã 192, cuprind, [s] imbrãțoșãz 219, mbrãțoșãz 228, apũs cu mîniîle [2] 235, string im brãtã 250, strîșim brãtã [s] 260, prind ceva-m brãtã 272, strîș im brãtã [2] 279, mbrãțoșãz, iey-m brãtã 284, strîș cu brîncãli cãlã [l] [3] 310, mbrãțoșãz, iey im brãtã 316, mbrãțoșãz 325, mbrãțoșãz, say string 334, adũ [2] cu brãtãle, il iey im brãtã 346, string cãlã mîni 349, am stris cu brãtu 353, cuprind (nu imbrãțoșãz) 362, il strîș [2] cu mînuîli, il string im brãtã 365, il prind 386, il iey brãtãș cu ãmin-dũyã mîni 399, acuprindi [3] 405, cuprind 414, acuprindi [3] 431, cuprindi cu mînuîli [3] 455, cuprindi [3] 463, cuprind 478, prind im brãtã 514, strîș-m brãtã 520, prindi-m brãtã [3] 531, prind im brãtã 537, ie-m brãtã 551, strîș [3], ie-m brãtã, a-mbrãțoșãt-o [3] 574, o luãtu-m brãtã 605, string im brãtã 646, cuprindi [3] 666, i-am pris im brãtã 682, [i] stringã brãtu, apũc im brãtã, [x] iey-m brãtã [2] 705, il iey-m brãtã [2] 723, ia ceva-m brãtã [3] 728, ia-m brãtã [3] 762, le priz im brãtã 769, iay-m brãtã 784, iay im brãtã 791, ia ceva-m brãtã [3] 812, mbrãțoșãz 833, sã-l string [2] im brãtã 836, cuprind 848, imbrãțoșãz [3] 858, il iay-m brãtã 872, iey ceva-m brãtã 876, ãl prinde-m brãtã [3] 886, apũc-m brãtã [2] iey-m brãtã [2] 899, acõpere cu brãtã [3] 928, apũcã cu mîniile [3] 958, iay-m brãtã 987.

D.: [x] acațã 02, ly-ambrãtãted 010, la iay an brãt 012. M.: [ung] męgõleli [3] 192, õlelã [!]; õlel [3] 287, õleli 575. [rut] opçipãje, opkãcãje [3] 366, abhimãjit rucãk 666. [sãrb] vãtã [3] 25, obuvãtio ili zãgrãbio ili zãuzeo [s] 37. [bulg] pregrãște [3] 48, prigra-ștã [3] 991. [sãs] 'amõrmãn 143, ih 'am-õarãmã 245. [fig] kiday and-i aggãl 769.

A ÎNGHIȚIT RĂU "IL S'EST ENGOUÉ"

BRAT; BRATE "BRAS"

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

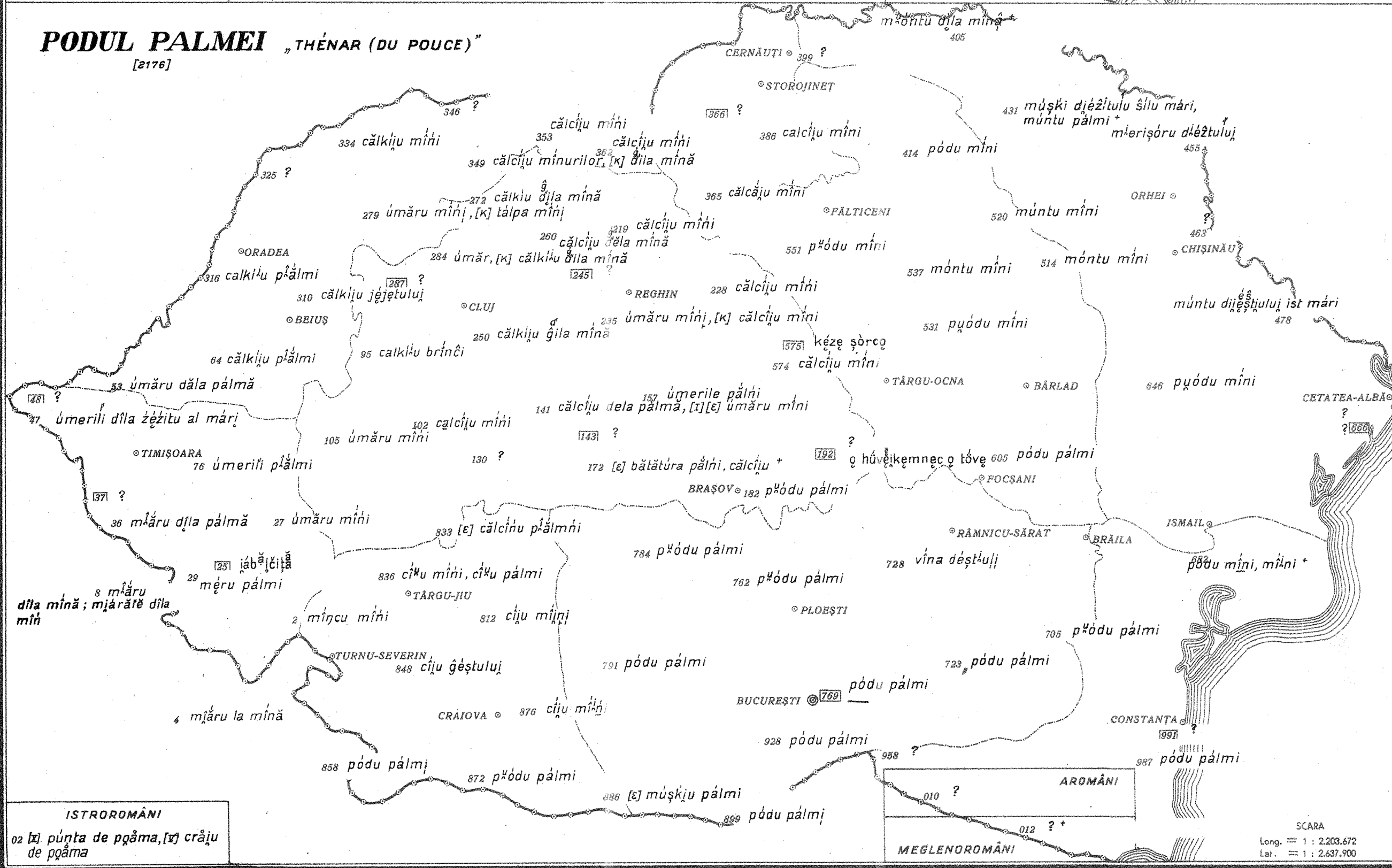
SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

BICEPSUL „BICEPS”
[2165]

PODUL PALMEI „THÉNAR (DU POUCE)”
[2176]

[2165]

I. Întrebare prin gest. Prin zând cu mâna dreaptă bicepsul stâng încordat, întrebam: Cum îi ziceți la aceasta?
 II.36. să fașă brâsca [când omul în coardă mușchii].
 47. mîna dîl Țumere pî la cîot.
 95. [X] flûira brîncî.
 141. mîna dîl Țumăr până-ŋ cîot.
 192. mîna pînă-Țumărî.
 [192]. p. cîhîkîkî feiŋeŋ o cîrjî.
 [245]. dîe cruat 'broasca', „se zice cînd bicepsul e încordat”.
 [287]. fîlșî cor sau fîlșî cor.
 310. dîŋ cîot pînă-Țumărî tî brîncî, tî flûjîru brîncî.
 [361]. rucă yîd fîcîa do pîcîcî.
 414. yîsu dîla spîta pîr la cîot.
 431. dîla cîot î sus mîna.
 463. dîla cîot pân î Țumăr.
 514. [E] tot flûjîr, dîla cîot î sus.
 531. âmbîbraț, âmbîbrațî.
 537. țurlîju la mîna.
 574. mîna dîla cyot î sîs.
 [575]. p. vîllîtîlî lî o cîrjî o cîhîkîkîg.
 605. mîna dîla cîotî-sus pîr la Țumăr.
 646. dîla cîot pî la Țumăr.
 682. cîolînu mîjîni.
 705. cîotîru mîjîni.
 723. yîsu mîșkuluj.
 762. tî pîlpă.
 769. țurlîju mîni.
 [769]. „peștele mîinii”.
 791. [E] între Țumăr și-ntre cîot.
 812. pîlpă mîjîni.
 858. mîna dîl dîal d'e cîot.
 899. mîna dîla cîot pî la Țumăr.
 987. mîna dîl Țumăr și pînă-n cîot.
 [997]. [E] rîmu.

III. În note, cu excepția punctelor 36, [245] și [769], am dat răspunsul la întrebarea pusă prin gest, arătînd porțiunea brațului dela umăr pînă la cîot: Cum numiți partea aceasta?

[E] spîțu mîni 157, mîna până-ŋ cyotî 172, mîna dîŋ cîot î jîs 162, mîna pînă-ŋ cîotî (pîlmă; pîlme) 192, braț 219, cîolînu dîla cîot pî la glîzîne 228, ? (pîlmă) 235, mîna dîŋ cîotî-Țosî 250, mîna dîŋ cîot î Țos 260, mîna dîŋ cîotî-josî, pîlpă mîni 272, ? 279, mîna 284, flûjîrî (pîlma; pîlmî) 310, dîla cîot pî la brîncă 316, dîla cîot mîna î sus say î jos (cîpu mîni 'mîna') 325, dîla cîot pînă la glîzîne 334, dîŋ cîot pînă la pîlmă 346, flûjîru mîni; flûjîre [p] 349, mîna-n yîs dîŋ cîot 353, mîna dîŋ cîot 362, dîla cîot pînă la mîna 365, mîna pî la cyot 386, ? 399, mîna dîla cîot 405, yîsu dîla cîot pîr la pîlmă (pîlma) 414, flûjîru mîni 431, (mîna) 455, dîla-jîkîkî-tîrî pî la cîot (dîsî mî-nîjî) 463, dîla cîot pî la mîna (mîna) 478, flûjîru mîni (lîba mîni; lîbîle amîndîuă 'mîna') 514, dîla cîot pî la mîna (pîlma) 520, brîțu [a] (pîlma și dîe-țîlîlî) 531, [E] mîna (pîlma) 537, ? (pîlma) 551, [E] mîna dîla cyot î Țos, [X] cîotî-Țosî (lîba mîni; lîjî 'mîna') 605, mîna pî la cîot (mîna) 646, ? (mîna) 666, brîțu mîjîni; brîțîrî (lîbă; lîbî 'mîna') 682, jumă-tî dî cîotî say jumătî dî mîna (lîba 'mîna') 705, țurlîju mîjîni (lîba mîjîni 'mîna') 723, ? (pîlma 'mîna') 728, pîlpă mîjîni (mîna) 762, dîŋ cyot și pî la glîzîne (mîna, dîŋ glîzîne-ŋcîpă) 769, pîlpă mîjîni (lîba mîjîni) 784, dîla cîot dî vîle î spre lîba mîjîni 791, [E] mîna (pîlmă; pîlme) 812, [E] dîla pum pî la cîot 833, pîlpă mîjîni 836, brîțu mîjîni; brîțîle mîjîni 848, cîot, mîsîrî dî-ŋ cîot ([E] glîra 'mîna') 858, dîla cîotî mîni pînă la glîzîne, glîzîna mîjîni (mîna dîla glîzîna nîjîni) 872, mîna dîŋ cîot î jîs 876, mîna dîŋ cîot (mîna dîŋ glîzîne) 886, mîna dîla glîzîne pî la cîot (lîba mîjîni) 899, cîly [a] (lîba mîjîni) 928, cîotî (mîna) 958, dîla cîot pî la glîzîne (mîna) 987.

D.: [X] mîre dîla cyotî Țos 02, bîllîcîca 010, ? 012. -
 M.: [ŋ] o kîzîm 'antebrațul meu' (o kîzî 'mîna') 192, Țosîcîr (kîzî fîjîe) 287, o cîhîkîkî ŋlî vîlî cîotî (o kîzîe) 575. -
 [rut] rucă po tîcîcî (rucă) 366, ? (rucă) 666. -
 [sârb] — 25, — 37. -
 [bulg] — 48, lîcăt 991. -
 [sâs] hîunt (hîunt) 143, dîr ōărîm 245. -
 [fig] ? (o vîst) 769.

Apoi : FĂRINĂ 95.102.219.228.250.260.272.279.284.310.325.334.346.349.353.365. FĂRINĂ 386.455.463.478. FĂRINĂ (cu h) 4.29.36.64.76.316.
 D.: [X] Țon pîmîn de farîre 02, mînatî 010, ŋhî mînatî dî fîrîna 012. -
 M.: [ŋ] gî mîrocîl, gî mîrocîl lîstet 192, gî mîrocîl lîstet pîlî, [X] fîl-mîrjîc, fîl-mîrjîc 287, gî mîrocîl lîstet 575. -
 [rut] za jîmînu [acuzativ]; jîmîna [nominativ]; za jîmînu 366, jîmînu mukî 666. -
 [sârb] šacu [acuzativ] brâsna 25, daj mi jîdnu šacu brâsna dî-mi o mîna de fîinî 37. -
 [bulg] idîŋ crâvîc brâsnu 48, lîna crîvîcîcî brâsno 991. -
 [sâs] Țn hîuntîl mîjî 143, Țn hîntîl „la țară”, Țn hîntîl „la oraș” 245. -
 [fig] Țg vîstorî arî 769.

COT; COATE „COUDE”
 [2162]

I. Întrebare prin gest. Arătînd cîotul, întrebam: Cum îi ziceți la acesta? Dar la amîndouă?
 II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: cot; coturi. S'a mai răspuns: cot; COATE: 8.36.76.95.105.284.310.325.365.405.431.455.463.478.514.531.537.551.574.605.646.682.723.836.872.876.886.928.958.987. cot; COTE: 141.172.192.235.250, cîotî, îhîkîkî-tîrî mîjîni; cyotî 728, cot; COATE, coturi 858.
 D.: [X] cîvetu; dîi cîvetî 02, cot; coturî 010, cot; cotî 012. -
 M.: [ŋ] cîhîkî 192, cîhîcî 287, cîhîcîcî 575. -
 [rut] tîcîcî; fîcîcî 366, tîcîcî; tîcîcî 666. -
 [sârb] lîcat; lîctovî 25, lîcat; lîctovî 37. -
 [bulg] lîcătî; lîcătî 48, lîcătî; lîcătî 991. -
 [sâs] Țîlîbîjîhîŋ; Țîlîbîjî-yî 143, dîr Țîlîbîjî; dîr Țîlîbîjî 245. -
 [fig] î cîjî; Țlî dîjî cyotî Țlî vîstîc 769.

[2176]

I. Întrebare prin gest. Arătînd podul palmei, întrebam: Cum numiți aceasta?
 II.172. [*] pîodu pîlîni [dela un student].
 405. [X] mîntu dîla mîna.
 431. mîntu pîlmi „e partea mai puŋin cîrnoasă”.
 682. Subiectul a pronunțat de două ori cuvîntul MÂNII. E probabil că și forma dintîi a avut un î după î, dar nu l-am auzit.
 012. Groapa palmei se numește: pîl-muțî.

D.: [X] mîre dîla cyotî Țos 02, bîllîcîca 010, ? 012. -
 M.: [ŋ] o kîzîm 'antebrațul meu' (o kîzî 'mîna') 192, Țosîcîr (kîzî fîjîe) 287, o cîhîkîkî ŋlî vîlî cîotî (o kîzîe) 575. -
 [rut] rucă po tîcîcî (rucă) 366, ? (rucă) 666. -
 [sârb] — 25, — 37. -
 [bulg] — 48, lîcăt 991. -
 [sâs] hîunt (hîunt) 143, dîr ōărîm 245. -
 [fig] ? (o vîst) 769.

MN

ANTEBRAȚ „AVANT-BRAS”
[6960]

I. Întrebare prin gest. Arătînd dela cîot pînă la încheietură, întrebam: Cum îi ziceți acestei părți a mîinii?
 II. Dăm mai jos toate răspunsurile în transcriere fonetică: flûjîru mîni (dîla cîot pan la pumn) 2, dîla cîot pî la nodîț (pîlmîlî, mîhîlî 'mînîle') 4, ? (pîlma 'mîna') 8, mîna 27, mîna pîng-ŋ cîot 29, dîŋ cîot pîr la pîlmă 36, mîna dîla cîot î Țos (mîna cu Țîzîcîlî 'mîna') 47, [E] indrîjî-ya âsta dîla brîncă 53, flûjîru dîla brîncă 64, dîla cîot pînă la mîna 76, [X] ōsu cîl multî, [X] brîncă dîŋ cîotî-josî 95, mîna dîŋ cîotî-josî 102, flûjîr la mîna 105, yîsu mîni 130, mîna dîŋ cîotî-josî, dîla cîot la vîle 141,

D.: [X] mîre dîla cyotî Țos 02, bîllîcîca 010, ? 012. -
 M.: [ŋ] o kîzîm 'antebrațul meu' (o kîzî 'mîna') 192, Țosîcîr (kîzî fîjîe) 287, o cîhîkîkî ŋlî vîlî cîotî (o kîzîe) 575. -
 [rut] rucă po tîcîcî (rucă) 366, ? (rucă) 666. -
 [sârb] — 25, — 37. -
 [bulg] — 48, lîcăt 991. -
 [sâs] hîunt (hîunt) 143, dîr ōărîm 245. -
 [fig] ? (o vîst) 769.

III. Între paranteze dăm, la punctele unde s'a întreat, răspunsurile la întrebarea: Dar partea mîinii care e din jos de încheietură cum o numiți?
 O MÂNĂ (DE FĂINĂ)
 „UNE POIGNÉE (DE FARINE)”
 [2161]

I. Întrebare prin gest. Arătînd mîna ca și cînd ar fi plînă, întrebam: Cînd iei în mîna atîta fîină, cîtî zici că ai luat?
 II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: MÂNĂ. S'a mai răspuns: BRÂNCĂ 64. 95.310.316, PUMN 192, mînușcă 886. S'au dat două răspunsuri: MÂNĂ, MÂNUTĂ 431, PUMN, PUMNÎȘOR 574.
 Cuvîntul FĂINĂ are următoarele forme: În majoritatea cazurilor FĂINĂ.

[2177]

I. Întrebare prin gest. Bătând din palmi, întrebam: Cum ziceți că face omul când face așa?

II. 53. bat în palmi, jô [1].

192. Subiectul a evitat în tot cursul anchetei formele cu labiale palatalizate. Când l-am întrebat, dacă nu se zice [pâln], mi-a răspuns că vorba cu n în vorbă ungurizată...

605. di pârêr di gîni. 646. bad dim palmi.

[2184]

I. Întrebare prin gest.

II. 53. jêjêjê [p].

334. „Se zice și jêjêjê, „mai ales în satele vecine”.

MN

ÎI FAC SEMN CU COTUL

„JE LE POUSSE DU COUDE”

[2163]

I. Întrebare indirectă: Cum zici că faci când, unui prieten care e lângă d-la îi faci așa cu cotul (arătăm cum se face semn cu cotul), ca să-i arăți ceva fără ca să știe ceilalți?

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: îi dau ă ștos la unu cu c-hotu 2, ăi boldesci [2] 4, ăi boldesci [2] 8, dau un c-hot 27, ăi colțesc 29, îi dau cu c-hotu 36, ăi boldesc [2] 47, fac cu c-hotu 53, ăi colțesc 64, ăi colțesc [2]; mă colțesc [3] 76, [x] ăi clătesc cu cotul [1] 95, ăi colțesc [2] 102, ăi colțesc 105, ăi boldesci, boldesci 130, boldesci [2] 141, ăi boldesci [2] cu cotu 157, ăi boldesci 172, ăi boldesci [2] cu cotu 182, ăi cu cotu 192, ăi colțesc [2] 219, ăi colțesc 228, mă, p-ă colțesc [3] 235, ăi colțesc 250, ăi colțesc [3] 260, ăi colțesc 272, ăi colțesc [2] 279, ăi colțesc [2] 284, ăi cu cotu jêjêjê [2] 310, ăi lovesc [2] cu cotu 316, colțesc 325, ăi încolțesc 334, ăi colțesc [2] 346, ăi colțesc cu cotu 349, ăi colțesc 353, ăi dau cu cotu [1] 362, mă colțesci [3] 365, ăi gontjesc 386, ăi gontjesc [1] hărăgești 399, m-o p-ălit cu cotu [3] 405, ăi dai un cot [2] 414, mă gontjesci cu cotu [3] 431, ăi dau cu cotu 455, ăi dă [3] cu cotu 463, ăi dai [2] cu cotu 478, ăi dau un cot sau gont 514, ăi dai un cot [2] 520, ăi dai un gont cu cotu [2] 531, ăi o dat cu cotu [3] 537, ăi dai cu cotu [2] 551, ăi cu cotu jêjêjê [2] m-a gont [3] 574, ăi dai [2] gont 605, ăi dau cu cotu 646, ăi dă [3] hoid 666, ăi dai [2] cu cotu 682, ăi an dă cu cotu 705, ăi dă [3] cu cotu 723, ăi dă [3] cu cotu 728, ăi dai [2] cu cotu 762, ăi dai [2] cu cotu 769, ăi dă [2] cu cotu 784, ăi dai [2] cu cotu 791, ăi zice că-i face cu cotu 812, ăi boldesc, ăi colțesc 833, boldesci [2] cu cotu 836, ăi fac [2] cu cotu 848, ăi dă [3] cu cotu 858, ăi dai [2] cu cotu 872, ăi sămn 876, ăi dă [3] cu cotu 886, ăi dai [2] cu cotu 899, ăi dai [2] cu cotu 928, ăi dai [2] giesc 958, ăi dau cu cotu 987.

D.: [x] cu cuvântu l-au dădărnit, [x] drcni 02, — 010, buțnes cu cotu 012.

M.: [ung] dăfi o cōhōkivei 192, mēg-dăfōm 287, o cōhōkivei mēgdōfi, hēzplōc, mēglōki [3] 375.

[rut] mēgnjê bēy kictjem 366, torcăjê 666.

[sârbo] c[ă]ni ga [imperat]; c[ă]fa [3] 25, gūrno me je lactom 37... [bulg] gu sōy[ă] gu bōta 48, sās iac[ă]ti [p] gu bōtă [3] 991... [sās] ? 143, ? 245... [fig] cārde[ă] lesc[ă]-l cōtōsa 769.

DAU COATE (ÎN MULȚIME)

„JE JOUE DES COUDES”

[2164]

I. Întrebare indirectă: Cum zici că faci când, fiind grăbit și trebuind să treci prin mulțime, îți faci loc așa (în același timp dădeam coate ca și când mi-aș fi făcut loc prin mulțime)?

II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică: fac loc cu c-ăc[ă]li 2, ăi p[ă]siri [2] 4, ? 8, f[ă] c[ă]l[ă] cu c-ăc[ă]li 27, ăi fac loc cu c-ăc[ă]li 29, ăi boldesc [2] s[ă] s[ă] d[ă]-l[ă]tur[ă] 36, f[ă] d[ă] cu c-ăc[ă] [2] 47, ăi b[ă]tuș, fac loc 53, ăi fac drum cu c-ăc[ă]li d[ă]la br[ă]nc[ă] 64, ăi colțesc [3] 76, ăi c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] 95, ăi c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] și cu c[ă]l[ă]li 95, ăi colțesc [2] 102, m[ă]b[ă]tuș 105, c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] [2] 130, ăi fac [2] loc 141, ăi m[ă]l[ă]ng [2] cu c[ă]le, 157, ăi f[ă]c[ă] [3] loc cu c[ă]te- le 172, ăi d[ă] [2] cu c[ă]te[le] 182, ăi cu c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] 192, ăi d[ă] [2] c[ă]l[ă]tur[ă], ăi colțesc [2] s[ă]-f[ă]c[ă] loc 219, f[ă]s[ă] [3] d[ă]m m[ă]n s[ă] j[ă]s[ă] 228, colțesc-l[ă]tur[ă] [2] 235, m-amu-n-g[ă]s[ă]t[ă] 250, ăi co- l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] [3] 260, ăi colțesc-l[ă]tur[ă] 272, ăi colțesc [2] 279, ăi colțesc s[ă]-f[ă]c[ă] loc 284, f[ă]g d[ă]m br[ă]nc[ă] 310, d[ă] [3] cu br[ă]nc[ă] ăi l[ă]tur[ă] 316, ăi colțesc și m[ă]rg m[ă]j d[ă]p[ă]r[ă]t[ă] 325, ăi cu c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă]-l[ă]tur[ă] 334, ăi r[ă]z[ă]șt[ă], ăi r[ă]z[ă]șt[ă] [2] 346, ăi c[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] 349, ăi am colțesc și m[ă]-am f[ă]c[ă]t loc 353, ăi d[ă]m c[ă]l[ă] s[ă] m[ă] d[ă]c 362, colțesci s[ă]-j[ă]șt[ă] [impe- rat] 365, ăi fac loc 386, ăi fac loc 399, ăi dai [2] cu m[ă]n[ă]-ntr-o p[ă]r[ă]t[ă] 405, ăi dai [2] cu am[ă]ndou[ă] c[ă]l[ă]t[ă], ca s[ă] s[ă] fer[ă]sc[ă] 414, ăi cu c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] s[ă] m[ă]rg ăi m[ă]l[ă]ng 431, ăi cu c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] 455, ăi b[ă]nd[ă]lesc 463, fac loc 478, ăi d[ă] [2] cu c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] am[ă]ndou[ă] 531, tr[ă]bu s[ă] d[ă] [2] cu c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] 537, ăi dai intr-o p[ă]r[ă]t[ă], ca s-tr[ă]șt[ă] [2] 551, ăi p[ă]r[ă]t[ă] [2] 574, ăi d[ă]m c[ă]l[ă] 605, ăi dau cu cotu și trec ăi m[ă]l[ă]ng 646, d[ă]-l[ă]tur[ă] l[ă]m[ă] ăi d[ă] 666, fac cu cotu și-n dr[ă]p[ă]ta și-st[ă]ng[ă], ăi cu cotu 682, ăi an d[ă] ăi o p[ă]r[ă]t[ă] 705, f[ă]c[ă] [2] cu cotu s[ă] s[ă] d[ă] la o p[ă]r[ă]t[ă] 723, f[ă]c[ă] [3] cu cotu, f[ă]c[ă] loc s[ă] tr[ă]c[ă] 728, colțesci [2] d[ă]m m[ă]n- n[ă] 762, ăi cu cotu 769, ăi cu c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] s[ă]-f[ă]c[ă] loc 784, ăi dai [2] cu m[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă]-n dr[ă]p[ă]ta și-st[ă]ng[ă] 791, ăi dai [2] br[ă]nc[ă] cu c[ă]te[le] 812, ăi m[ă]l[ă]ng “ăi imping” 833, va-m[ă]l[ă]ng cu c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] 836, ăi d[ă]m [4] ăi l[ă]tur[ă] 848, ăi dai [2] la o p[ă]r[ă]t[ă] 858, ăi dai [2] cu c[ă]l[ă]tele s[ă]-f[ă]c[ă] loc 872, ăi fac loc [2] 876, fac [2] drum p[ă]ntr[ă] j[ă]j 886, ăi dai [2] cu c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] 899, ăi d[ă]m m[ă]l[ă]n 928, ăi dai [2] g[ă]ntur[ă], ca s[ă] tr[ă]c[ă] 958, ăi cu c[ă]l[ă]l[ă]l[ă]tur[ă] 987.

D.: [x] d[ă]sna m[ă]ra 02, ndr[ă]apta 010, mon[ă] dr[ă]apta 012.

M.: [ung] o j[ă]p c[ă]p[ă]m 192, job k[ă]z 287, o jobb 575.

[rut] p[ă]v[ă] rucă 366, p[ă]v[ă] 666. [sârbo] d[ă]sna rucă 25, d[ă]sna rucă 37.

[bulg] desn[ă]ta 48, d[ă]sna rucă 991.

[sās] d[ă] r[ă]c[ă]t h[ă]unt 143, d[ă] r[ă]c[ă]t h[ă]nt 245.

[fig] o v[ă]st o dr[ă]p[ă]ta 769.

MĂNA DREAPTĂ

„MAIN DROITE”

[2167]

I. Întrebare prin gest.

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: DREAPTA. S'a mai răspuns: DIREAPTA 4. 8. 27. 29. 36. 47. 53. 76. 95. 102. 105. 141. 172. 310. 835. 836. 848. DEREAPTA 130.

D.: [x] d[ă]sna m[ă]ra 02, ndr[ă]apta 010, mon[ă] dr[ă]apta 012.

M.: [ung] o j[ă]p c[ă]p[ă]m 192, job k[ă]z 287, o jobb 575.

[rut] p[ă]v[ă] rucă 366, p[ă]v[ă] 666. [sârbo] d[ă]sna rucă 25, d[ă]sna rucă 37.

[bulg] desn[ă]ta 48, d[ă]sna rucă 991.

[sās] d[ă] r[ă]c[ă]t h[ă]unt 143, d[ă] r[ă]c[ă]t h[ă]nt 245.

[fig] o v[ă]st o dr[ă]p[ă]ta 769.

APLAUDĂ „IL APPLAUDIT”

[2177]

287. o b[ă]lkeze 575.

[rut] l[ă]v[ă] 366, l[ă]v[ă] rucă 666.

[sârbo] š[ă]v[ă] 25, l[ă]v[ă] rucă 37.

[bulg] lev[ă]ta 48, lev[ă] rucă 991.

[sās] d[ă] l[ă]nc h[ă]unt 143, d[ă] l[ă]nc h[ă]nt [h[ă]nt „la oraș”] 245.

[fig] o v[ă]st o st[ă]ng[ă] 769.

MĂNA STÂNGĂ

„MAIN GAUCHE”

[2166]

I. Întrebare prin gest.

II. Pretutindeni s'a răspuns: STÂNGA.

D.: [x] l[ă]v[ă] m[ă]ra 02, st[ă]ng[ă] 010, mon[ă] l[ă]v[ă] 012.

M.: [ung] o b[ă]l c[ă]p[ă]m 192, b[ă]l k[ă]z 287, o b[ă]l 575.

[rut] m[ă]gnjê b[ă]y k[ă]ctjem 366, torcăjê 666.

[sârbo] d[ă]sna rucă 25, d[ă]sna rucă 37.

[bulg] desn[ă]ta 48, d[ă]sna rucă 991.

[sās] d[ă] r[ă]c[ă]t h[ă]unt 143, d[ă] r[ă]c[ă]t h[ă]nt 245.

[fig] o v[ă]st o dr[ă]p[ă]ta 769.

DEGETUL CEL MARE „LE POUCE”

[2184]

ISTOROROMÂNI 02 [x] p[ă]l[ă]țu de m[ă]ra

AROMÂNI 010 pilicar

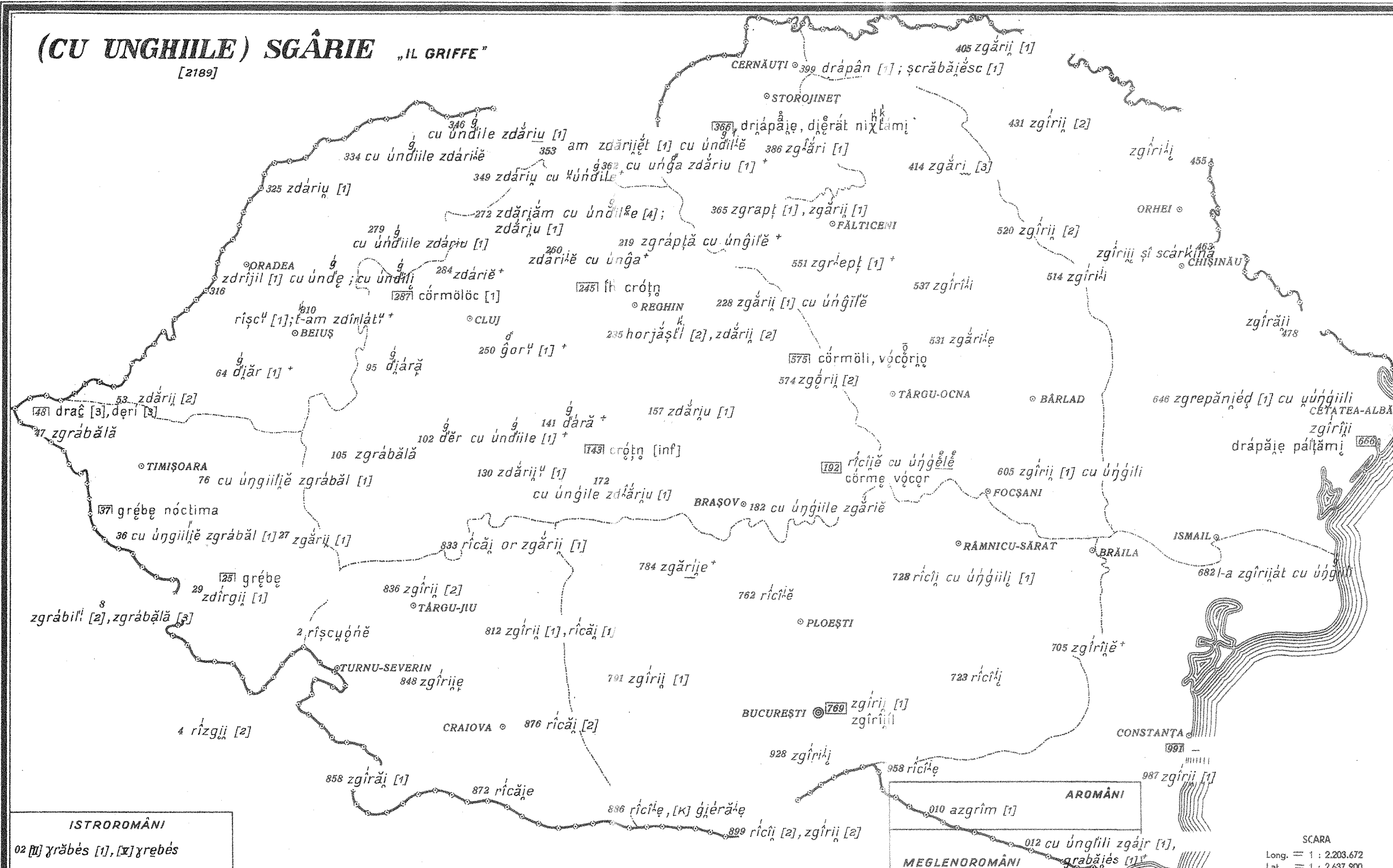
MEGLENOROMÂNI 012 pilicar

SCARA Long = 1 : 2.203.472 Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA Long = 1 : 2.203.472 Lat. = 1 : 2.637.900

(CU UNGHILE) SGÂRIE „IL GRIFFE” [2189]

- [2189]**
- I. Întrebare prin gest. Făcând gestul ca și când aș fi sgăriat, întrebam: Cum ziceți că face omul cu unghiile când face așa?
- II. 64. Ńjeri [2].
102. Ńjeri [2].
141. Ńjeri [2].
219. zgrăp[1]; zgrăp[2]; o zgrăp-lăt.
250. Ńgiri [2].
260. zdări[1]; zdări[2]; zdări[em] [4].
284. zdări[1].
310. riș[1] [2]; am rișcăt[1]. „Se zice am rișcăt[1] un lucru și am zdări[em] un om pe față.”
349. am zdări[em].
362. l-am zdări[em].
551. l-ē zgrăp[em] te-am sgăriat[1].
705. zgrări[1]; zgrări[2]; zgrări[em] [4]; zgrări[em] [5]; zgrări[em] [6]; am zgrări[em].
784. zgrări[1].
012. la zgrăro [aor 3].

- [2193]**
- I. Întrebare indirectă. Punând o mână subsuoară întrebam întâi: Cum îi ziceți la aceasta? Apoi întrebam: Cum ziceți când vă pune altul mâna subsuoară și nu o puteți suferi.
- II. 2. [L] sup[1] mână.
29. m-am gîdîlăt.
47. că m-i hēz[em] supsuu[em].
148. l-e-i găd[em] te te găd[em].
141. nu să gîdile tot omu; căre nu să gîdile-i curvăr[1].
1743. „sau” hîndăr-m or[m].
192. supsuu[em].
192. o hōng oio „subsuoară”.
219. supsuu[em].
235. să gîdile [3].
1245. hōndăr dăr ‘isăl, dăr ‘uăsăl ‘subsuoară’.
1287. hōng ‘subsuoară’; nē tedd o kez[em] o hōng om dā ‘nu pune mâna la mine subsuoară’.
310. cîn mă dîgîl[em].
316. cînd mă dîgîl[em].
414. [L] supsuu[em].
646. supsuu[em].
705. supsuu[em] [p]; te gîd[em] [2].
723. te gîd[em] [2].
1997. mișni[em] [s]; mișni[em] [p].

- MN**
- INCHIEIȚURA MÂNII**
- „POIGNET”
- [2168]
- I. Întrebare prin gest. Arătând incheietura mâinii, întrebam: Cum numiți aceasta?
- II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică: inkei[em] dila pumn 2, nodi[em] 4, inkei[em] la mină 8, inkei[em] dila 27, nodi[em] 29, inkei[em] dila pālma 36, inkei[em] mîni 47, inkei[em] dila brîncă 53, nodi[em] dila brîncă; nodi[em] [p] 64, inkei[em] 76, [x] la-nkei[em] brînci, hōui brînci 95, inkei[em] [a] 102, ? 105, [e] nōdu mîni 130, nodurile dela mină; nōd[em], uāsăle dela mină; hōst[em], [i] lîș[em] mîni 141, inkei[em] mîni 157, [x] inkei[em] mîni 172, inkei[em] mîni 182, inkei[em] mîni 192, inkei[em] mîni; inkei[em] dila pālma 219, glēzn[em]; ~ [p] 228, ? 235, forgă[em] dila mină, 250, glēzn[em] 260, glēzn[em], glēzn[em] [a] dila mină, 272, glēzn[em], mîna Ńin glēzn[em] 279,

- hēj[em] 310, nodu brîncilor 316, Ńuclă[em]; Ńu-clă[em] 325, glēsh[em]; glēsh[em] [p] 334, glē-zhelke mîni 346, glēzn[em] mînurilor, dila mină, glēzn[em] [pna] 349, inkei[em] dila mină 353, glēzn[em] la mină, imblă mîna Ńin glēzn[em]; glēzn[em] [p] 362, glēzn[em] [a], ma dū[em] mîna dîg glēzn[em] 365, inkei[em] 386, inkei[em] [p] 399, inkei[em] 406, inkei[em] dila pālma 414, vîna mîni 431, mîna dila mē-riș[em] 455, inkei[em] 463, inkei[em] 478, inkei[em] 514, inkei[em] la mîna 520, inkei[em] mîni 531, i- 537, inkei[em] mîni 551, glēzn[em] mîni, inkei[em] 574, inkei[em] mîni, inkei[em] lăbi 605, inkei[em] dila mină 646. ? 666, inkei[em] 682, glēzn[em] 705, la-nkei[em] mîni 723, glēzn[em], glēzn[em] mîni 728, glēzn[em] 762, glēzn[em] 769, inkei[em] 784, inkei[em] mîni 791, nodu mîni 812, inkei[em] [a] 833 [e] mōina mîni, nodu mîni 836, inkei[em] 848, inkei[em] mîni 858, glēzn[em] mîni, glēzn[em] 872, glēznele mînurilor, mîna dîg glēzne 876, glēzn[em] mîni 886, glēzn[em] mîni 899, lăba mîni 928, uōu mîni 958, glēsn[em]; glēsn[em] 987.
- D.: [x] juve sē prihibe[em], [x] juve sē prihibe[em], [x] z[em] hiba 02, biligic[em] 010, mārde[em] 012.
- M. [ung] o hōng oio 192, mēgōclōl[em] 287, mēgōclōm o mōrcōm-vo[em], mēccu[em] colom, cūjōcōm[em] rēp[em]-tēm 575.
- [rut] — 366, udăr[em] culacōm 666.
- [sărb] c[em] ga 25, pēsni[em] ūdario me pēsni[em] 37.
- [bulg] udăr [3] 48, udari [3] 991.
- [sās] Ńy brān ‘ă mē[em] tār fā[em] ūst 143, ih g[em] d[em] Ńn fā[em] ūst 245.
- [fig] dāu la duchumāsă, [AL] duchumās[em] 769.

- DĂ CU PUMNUL**
- „IL DONNE UN COUP DE POING”
- [2170]
- I. Întrebare indirectă. Făcând gestul de a da cu pumnul, am întrebam: Cum ziceți că face cineva când face așa?
- II. În majoritatea cazurilor s’a răspuns: DĂ CU PUMNUL. S’a mai răspuns: DĂ UN PUMN 95. 141. 272. 551. 574. 605. 723. 836. LOVEȘTE CU PUMNUL 64. 310. 334. 414. 666. 872. BATE CU PUMNUL 27. 405. 431. 455. dāy im pōi[em] 4, cu pūmu daj[em] Ń Ńinēva 219, dā cu pūmu 260, TRAGE CU PUMNUL 537. S’a dat două răspunsuri: DĂ CU PUMNUL, DĂ UN PUMN 105. 130. 316. 858, DĂ UN PUMN, BATE CU PUMNUL 365. 399. 478, PUMNEȘTE, DĂ CU PUMNUL 76, DĂ CU PUMNUL, DĂ CU GHILDUL, CU NODURILE DILA DĚGETE 182, DĂ UN PUMN, TRAGE UN PUMN 520, BATE, DĂ CU PUMNUL 876, DĂ CU PUMNUL, TRAGE UN PUMN 886, DĂ, LOVEȘTE CU PUMNUL 899, DĂ CU PUMNUL, boldește cu jel 958.
- D.: [x] buși 02, cu bușu dāy 010, la bat cu bușu 012.
- M.: [ung] o cūjōcōl[em] ūtōm 192, mēgōclōl[em] 287, mēgōclōm o mōrcōm-vo[em], mēccu[em] colom, cūjōcōm[em] rēp[em]-tēm 575.
- [rut] — 366, udăr[em] culacōm 666.
- [sărb] c[em] ga 25, pēsni[em] ūdario me pēsni[em] 37.
- [bulg] udăr [3] 48, udari [3] 991.
- [sās] Ńy brān ‘ă mē[em] tār fā[em] ūst 143, ih g[em] d[em] Ńn fā[em] ūst 245.
- [fig] dāu la duchumāsă, [AL] duchumās[em] 769.

SUBSUOARĂ MĂ GĂDIL „JE SUIS CHATOUILLEUX” [2193]

- [2193]**
- I. Întrebare prin gest. Arătând incheietura mâinii, întrebam: Cum numiți aceasta?
- II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică: inkei[em] dila pumn 2, nodi[em] 4, inkei[em] la mină 8, inkei[em] dila 27, nodi[em] 29, inkei[em] dila pālma 36, inkei[em] mîni 47, inkei[em] dila brîncă 53, nodi[em] dila brîncă; nodi[em] [p] 64, inkei[em] 76, [x] la-nkei[em] brînci, hōui brînci 95, inkei[em] [a] 102, ? 105, [e] nōdu mîni 130, nodurile dela mină; nōd[em], uāsăle dela mină; hōst[em], [i] lîș[em] mîni 141, inkei[em] mîni 157, [x] inkei[em] mîni 172, inkei[em] mîni 182, inkei[em] mîni 192, inkei[em] mîni; inkei[em] dila pālma 219, glēzn[em]; ~ [p] 228, ? 235, forgă[em] dila mină, 250, glēzn[em] 260, glēzn[em], glēzn[em] [a] dila mină, 272, glēzn[em], mîna Ńin glēzn[em] 279,

- MN**
- INCHIEIȚURA MÂNII**
- „POIGNET”
- [2168]
- I. Întrebare prin gest. Arătând incheietura mâinii, întrebam: Cum numiți aceasta?
- II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică: inkei[em] dila pumn 2, nodi[em] 4, inkei[em] la mină 8, inkei[em] dila 27, nodi[em] 29, inkei[em] dila pālma 36, inkei[em] mîni 47, inkei[em] dila brîncă 53, nodi[em] dila brîncă; nodi[em] [p] 64, inkei[em] 76, [x] la-nkei[em] brînci, hōui brînci 95, inkei[em] [a] 102, ? 105, [e] nōdu mîni 130, nodurile dela mină; nōd[em], uāsăle dela mină; hōst[em], [i] lîș[em] mîni 141, inkei[em] mîni 157, [x] inkei[em] mîni 172, inkei[em] mîni 182, inkei[em] mîni 192, inkei[em] mîni; inkei[em] dila pālma 219, glēzn[em]; ~ [p] 228, ? 235, forgă[em] dila mină, 250, glēzn[em] 260, glēzn[em], glēzn[em] [a] dila mină, 272, glēzn[em], mîna Ńin glēzn[em] 279,

- hēj[em] 310, nodu brîncilor 316, Ńuclă[em]; Ńu-clă[em] 325, glēsh[em]; glēsh[em] [p] 334, glē-zhelke mîni 346, glēzn[em] mînurilor, dila mină, glēzn[em] [pna] 349, inkei[em] dila mină 353, glēzn[em] la mină, imblă mîna Ńin glēzn[em]; glēzn[em] [p] 362, glēzn[em] [a], ma dū[em] mîna dîg glēzn[em] 365, inkei[em] 386, inkei[em] [p] 399, inkei[em] 406, inkei[em] dila pālma 414, vîna mîni 431, mîna dila mē-riș[em] 455, inkei[em] 463, inkei[em] 478, inkei[em] 514, inkei[em] la mîna 520, inkei[em] mîni 531, i- 537, inkei[em] mîni 551, glēzn[em] mîni, inkei[em] 574, inkei[em] mîni, inkei[em] lăbi 605, inkei[em] dila mină 646. ? 666, inkei[em] 682, glēzn[em] 705, la-nkei[em] mîni 723, glēzn[em], glēzn[em] mîni 728, glēzn[em] 762, glēzn[em] 769, inkei[em] 784, inkei[em] mîni 791, nodu mîni 812, inkei[em] [a] 833 [e] mōina mîni, nodu mîni 836, inkei[em] 848, inkei[em] mîni 858, glēzn[em] mîni, glēzn[em] 872, glēznele mînurilor, mîna dîg glēzne 876, glēzn[em] mîni 886, glēzn[em] mîni 899, lăba mîni 928, uōu mîni 958, glēsn[em]; glēsn[em] 987.
- D.: [x] juve sē prihibe[em], [x] juve sē prihibe[em], [x] z[em] hiba 02, biligic[em] 010, mārde[em] 012.
- M. [ung] o hōng oio 192, mēgōclōl[em] 287, mēgōclōm o mōrcōm-vo[em], mēccu[em] colom, cūjōcōm[em] rēp[em]-tēm 575.
- [rut] — 366, udăr[em] culacōm 666.
- [sărb] c[em] ga 25, pēsni[em] ūdario me pēsni[em] 37.
- [bulg] udăr [3] 48, udari [3] 991.
- [sās] Ńy brān ‘ă mē[em] tār fā[em] ūst 143, ih g[em] d[em] Ńn fā[em] ūst 245.
- [fig] dāu la duchumāsă, [AL] duchumās[em] 769.

- PALMĂ; PALME „PAUME”**
- [2171]
- I. Întrebare prin gest. Arătând întâi o palmă, apoi amândouă, întrebam: Cum îi ziceți acesteia? Dar la amândouă?
- II. În majoritatea cazurilor s’a răspuns: PALMĂ; PALME. S’a mai răspuns: PALMĂ; PĂLMI 2. 8. 27. 29. 36. 47. 53. 64. 76. 105. 130. 141. 157. 172. 219. 228. 235. 250. 260. 279. 310. 316. 325. 346. 349. 353. 362. 365. 386. 833. 958, PALMĂ; pielm[em] 4, PALMĂ; PĂLMI SAU PALME 399.
- D.: [x] p[em]ăma de mîra 02, palmă; palme 010, plj[em] sni[em] 012.
- M.: [ung] o tēn[em] 192, tēn[em] 287, tēn[em] 575.
- [rut] dōl[em] 366, dōl[em] 366, dōl[em] 366, dōl[em] 366.
- [sărb] dlāna 25, šāca „toată”, dlan „groapa din palmă” 37.
- [bulg] dlān 48, l[em] dlan, dlāntă [sa]; dlāni 991.
- [sās] piāč 143, d[em] smās „la oraș”, șmas „la sate” 245.
- [fig] i pālma; āl pālmi 769.

COȘUL PIEPTULUI „LA CAGE THORACIQUE” [2199]

MĂ DOARE LA INIMĂ „J'AI MAL AU CŒUR” [2204]

[2199] I. Întrebare prin gest. Arătând cu mâ-nile jur împrejur coșul pieptului, în-trebăm: Cum îi ziceți acestuia? II. 95. kēptu [a], numai partea dinainte? 310. Am întebat subiectul, analfabet, în vârstă de 56 de ani, de unde știe cu-vântul. Mi-a răspuns că l-a auzit dela bătrâni. 365. ma d'ări corp'u. 514. kēptu [a], „numai partea dinainte”. 520. kēpt, „numai partea dinainte”. [769]. „piept”. 791. „Așa a învățat la școală; în gra-iul din sat ar zice”: p'ieptu [a]. 858. kēpt „partea dinainte”, spinăre „partea dinapoi”.

[2204] I. Întrebare directă: Cum ziceți la D.V. în sat: Mă doare la inimă? Unde vă doare când ziceți așa? II. 4. la buric. „Se zice și”: ma d'ăre la burtă. 8. „Așa ziceau bătrânii și arătau la stomac. Acuma se zice”: mă d'ăre sto-măcu. [251. na ș'uvaj străni 'la partea stânga'. 27. Subiectul a arătat la mijloc, sub stern. 29. V. nota la punctul 27. 36. zos, îl d'ărie la stomăc, după obișeiu, veki d'isēm: burtă. 53. d-a stînga. 76. Subiectul știe că inima e la stânga în piept, dar oamenii din sat arată sto-macul. 95. [x] mă d'ore la jirmă. 141. Subiectul arată la dreapta în burtă. [143]. „Se zice în sens moral”. 219. d-a stînga. 228. la rîză. 235. V. nota la punctul 27. [248]. „Se zice mai mult în sens moral”. 250. d-a stînga. 269. d-a stînga. 279. Preotul satului (*), fiind prezent, îl corectază pe subiect zicând că, de obicei, se arată la stomac. 284. la stînga. 325. Subiectul a arătat la piept și la burtă, în partea dreaptă. 349. V. nota la punctul 27. 353. Gila furca kēptului mai șos. 365. „Bătrânii arătau la stomac”. [368]. V. nota la punctul 27. 386. în părția stîngă. 399. nu știu c-am mîncat, c-așă ma d'ări la inimă. 405. V. nota la punctul 27. 455. V. nota la punctul 76. 463. dim părțea stînga. 514. Subiectul a arătat în partea stân-gă a burții. 537. V. nota la punctul 27. 574. V. nota la punctul 27. 646. Subiectul a arătat în partea stân-gă, apoi în partea dreaptă a pieptului. [666]. lîngă inimă mă d'ări. 705. „Acuma se zice”: mă d'ăre la stomăc. 723. V. nota la punctul 76. 769. Subiectul a arătat la vintre. [769]. V. nota la punctul 27. 784. la furca kēptului. 791. „Unii arată la stomac”. 812. la burtă. 833. V. nota la punctul 27. 836. V. nota la punctul 27. 848. la buric.

858. îi d'ăre burtă. 872. alič la stomăc. 876. Ţ vine furșădă 'imi vine sfârșea-lă, leșin? 899. V. nota la punctul 27. 928. la buric. 987. mă fiu cu mîna la burtă. 991. V. nota la punctul 27. 02. me d'ore 'irima ũ n'ătru. 010. mi d'are lîngurica 'stomacul'. III. După răspunsul dat, indicăm, între paranteze colțuroase, dacă subiectul a arătat la piept, în stînga [stînga], la burtă [burtă] sau la piept, în mij-loc, în dreptul sternului [mijloc].

M N ÎI DĂ O PALMĂ „IL LUI DONNE UN SOUFFLET” [2173]

I. Întrebare indirectă. Făcând ca și cum aș da o palmă, întrebăm: Cum ziceți când cineva îi face unuia așa? II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: ÎI DĂ O PALMĂ. S'a mai răspuns: ÎI DĂ CU PALMA 29. 463. 812. 858, ÎI TRAGE O PALMĂ 334. 520. 537. 836, ÎL LOVEȘTE CU PALMA 64. 666, ÎL PĂLEȘTE CU PALMA 405, ÎI ȘTERGE CU O PALMĂ 455, ÎI DĂ PALME 848, ÎI TRAGE CU PALMA 886. S'au dat două răspunsuri: ÎI DĂ CU PALMA, ÎI DĂ O PALMĂ 4. 872, ÎI DĂ O PALMĂ, ÎI CĂRPEȘTE O PALMĂ 172, ÎL PĂLMUIEȘTE, ÎI TRAGE PALME 414, ÎI TRAGE CU PALMA, ÎI TRAGE O PALMĂ 431, ÎI DĂ CU PALMA, ÎI DĂ O PALMĂ 762. S'au dat trei răspunsuri: ÎI DĂ CU PALMA, ÎL PĂLEȘTE CU PALMA, ÎI DĂ O PALMĂ 157. D.: [x] io dău celvê do trișkê 02, îf trag ună palmă, îf dău ună palmă, lu agudescu, îf suț ună palmă 010, al' dău ună plîsniță 012. M.: [ung] gđoc eđ pđot o tēnereŃ-vej 192, pđofon ũtlec, pđofon ũtlem 287, ũđ mečđpđotŃ o tēnereŃvej 575. [rut] udjēriju po ŃiŃu dođohu 366, udjāri dolōhju 666. [sārb] ũdri ga l, udrl' sam ga 25, ja sam mu dāo jēdnu šācu 37. [bulg] gu plēscā [3]; gu plēscām [1] 48, Ńe mu dam idin šāmār; šāmār [p], [l] šāmārj 991. [sās] ēđ, hún 'ām 'ān plāč gā-gđēđlān 143, ih gi-n-am 'ān šmās 245. [sārb] udrl' ga prico rūke [?] 25, ? 37. [bulg] me-j mrdnal, me-j url-pāl 48, plšniŃa nazat' 991. [sās] Ńy brān diŃ mē tār 'ām-gāđređidār hāunt 143, mē tār 'ām-gā-dređŃ hōnt šlū [inf] 245. [fig] dēa-ma-g dōso palmācp 769.

AM CĂPĂTAT O PALMĂ „J'AI REÇU UN SOUFFLET” [2174] I. Întrebare indirectă: Dacă cineva îți dă o palmă, ce zici că ți s'a întâmplat? II. În majoritatea cazurilor s'a ră-spuns: AM CĂPĂTAT (o palmă). S'a mai răspuns: MI-A DAT (o palmă) 4. 47. 76. 141. 325. 405. 478. 551. 574. 705. 723. 728. 762. 769. 791. 812. 833. 848. 876. 886. 899. 928. 958. 987, AM LUAT (o palmă) 172, 431. 514. 531. 605. 682. 784. 872, MI-A TRAS (o palmă) 520. 537. 836, AM PRIMIT (o palmă) 455. 463, o dat cutărj și cu-tărj cu palma-n mînj 29, M'A PĂLMU-IT 414, ā rābdāt jēu o palmā, da ā sā-đ dāu dōyā 646, M'A LOVIT 666. S'au dat două răspunsuri: AM CĂPĂ-TAT, AM LUAT (o palmă) 2, AM CĂPĂ-TAT, MI-A DAT (o palmă) 192. 334, MI-A TRAS (o palmă), MI-A DAT (o pal-mă) 858. D.: [x] am acățăt 40 trișca 02,

lgaĭ ună palmă 010, n-u deadi ună plîsniță 012. M.: [ung] cđptāl eđ pđot 'ai cāp-ŃaŃ o palmă' 192, pđot cđptŃm 287, ũđ mečđpđot 'așā m'a lovit' 575. [rut] udjēriju menjē po ŃiŃu dođohu 'm'a lovit pe fațā cu palma' 366, udjāri dolōhju 'm'a lovit cu palma' 666. [sārb] udrl' mē jē 'm'a lovit' 25, dđio sam jēdnu šācu 37. [bulg] sa mē plēscāj, plēscāj 'm'au pālmu-it'; mē-j plēscāj, plē-scaj 'm'a pālmu-it' 48, z'eh j'd' šāmār 991. [sās] 'ā h'ōhāt mār 'ān plāč gā-gđēđlān 'm'i-a dat o palmă' 143, ih hū 'ān šmās bācu 245. [fig] cāpătisardēm āc palmā 769.

DĂ CU DOSUL MÂNII „UN COUP DU REVERS DE LA MAIN” [2175]

I. Întrebare indirectă și prin gest. Făcând ca și când aș da cu dosul mâinii, între-băm: Cum ziceți când dă cineva așa? II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: DĂ CU DOSUL MÂNII. S'a mai răspuns: DĂ UN DOS DE MÂNĂ 2. 102. 105. 141. 172. 219. 228. 260. 272. 353. 362. 365. 463. 531, DĂ CU DOSUL PALMEI 157. 192. 705. 723. 784. 858. 928. 987, DĂ UN DOS DE PALMĂ 36. 514. 836, DĂ ÎNDĂRĂT 27. 520, DĂ O PALMĂ ÎNDĂRĂT 414. 537, LOVEȘTE CU DOSUL MÂNII 279. 346, cu d'ăosu p'ālmī aŃ cāpătat 53, A LOVIT CU DOSUL BRÂNCHII 64 A DAT CU DOSUL BRÂNCHII 95, TRAGE UN DOS DE PALMĂ 130, LOVEȘTE CU DOSUL 250, LOVEȘTE ÎNDĂRĂPT 310, LOVEȘTE CU DOSUL PĂLMII 316, DĂ CU DOSUL PALMEI ÎNDĂRĂPT 399, ũ-o pālīt îndārāpt 405, DĂ ÎNDĂRĂT CU PODUL MÂNII 646, DĂ ÎNDĂRĂT CU MÂNĂ 666, IZBEȘTE CU DOSUL MÂNII 876, DĂ O PALMĂ PE DOS 958. S'au dat două răspunsuri: LOVEȘTE CU DOSUL MÂNII, UN DOS DE MÂNĂ 349, DĂ CU DO-SUL MÂNII, UN DOS DE MÂNĂ 605. D.: [x] nač'opac l'am dāt o trișcā 02, -- 010, l-u det opcu cu mona 012. M.: [ung] o kēzem hātāvpl ũttem eđ pđot 192, ũtŃm nēki eđ fānacŃ 287, kēzēhātāvpl sājbo cđojō 575. [rut] naŃl'dliju udjēriju 366, navī-gli udjāri 666. [sārb] udrl' ga prico rūke [?] 25, ? 37. [bulg] me-j mrdnal, me-j url-pāl 48, plšniŃa nazat' 991. [sās] Ńy brān diŃ mē tār 'ām-gāđređidār hāunt 143, mē tār 'ām-gā-dređŃ hōnt šlū [inf] 245. [fig] dēa-ma-g dōso palmācp 769.

[2205]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți du-
rearea aceea care îți vine așa de odată,
mai cu seamă între coaste, și te ține
mult timp?

- II. 8. mă jūnggîie pîm pîept.
47. mă zūnggîie.
105. La întrebarea 2206, subiectul a ră-
spuns: zūnd; zūnduri.
141. mă jūnggîie, să stîrînește ū jūndū.
174. ăi stîrînt, ăi hūn ăi stîrînt.
182. ăi ū jūnggîie.
228. mă jūnggîie.
245. ăi stîrînt mi.
250. am zūnggîi pîm cîept.
325. mă jūnggîie.
362. tăt ū zūnggîi, dăcă mă dîre mai
mult.

- 399. ma gūndūi.
405. La întrebarea 2206, subiectul a
răspuns: zūnggî.
514. ū zūnggî mai mări.
520. m-ă săzîtat.
574. La întrebarea 2206, subiectul a ră-
spuns: mă zūnggîie.
1575. ū hîlîlic o sūvîmnîi, ășa mă
jūnggîie la inimă.
605. zūnggîi pîm trup.
666. cîdîit ū hūrdă c' jūnggîie în piept.
682. h- jūnggîi.
723. ăre ū jūnggîi, i s-a pus ū jūnggîi.
769. mă-njăpă ū jūnggîi.
833. mă zūndie.
836. mi s-o pus la c'gîstă ū jūnggîi.
848. ne jūnggîie pî vāsă.
872. ū vine jūnggîi.
899. ăi dă jūnggîi.

[2207]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți par-
tea aceea a țâței-pe care o ia copilul în
gură când sugă?
II. Între paranteze dăm, la punctele
unde s'a primit, termenul dialectal pen-
tru ȚĂȚĂ.

M N

BURICUL DEGETULUI

"PULPE DU DOIGT"

[2178]

I. Întrebare prin gest.
II. Aproape pretutindeni s'a răspuns:
BURICUL (degetului). S'a mai răspuns:
VÂRFUL (degetului) 105, 455, 514, 836,
CAPUL (degetului) 141, NODUL (degetului)
762. S'a dat două răspunsuri: VÂRFUL,
BURICUL (degetului) 705. BURICUL (dege-
tului), în punctul 465, înseamnă în-
cheietura dela mijloc a degetului. Nu
s'a știut răspunde în 325, 666, 812.

Dăm mai jos, în transcriere fonetică,
că, toate răspunsurile pentru a doua
parte a expresiei, înlocuind însă cu-
vântul BURICUL sau VÂRFUL etc. prin
trei puncte: ... dežzulu 2, ... la dežt
4, ... dila dežet 8, ... gježetulu 27,
... dežetulu 29, ... zježetulu 36, ... la
žet 47, ... dila jježet 53, ... dila
jježet 64, ... zježetulu 76, ... dežetulu
95, ... dežetulu 102, ... dežetilor 105,
... dežetulu 130, ... dežetulu 141,
... dežetulu 157, ... dežetulu 172,
... dežetulu 182, ... dežetulu 192,
... dežetulu 219, ... dežetilor 228, ... de-
žetulu 235, ... dežetulu 250, ... dežet-
ulu 260, ... dila jježet 272, ... dila de-
žet 279, ... dila jježet 284, ... jježetulu
310, ... jježetulu 316, ? (dežet) 325,
... dežetulu, [k] jježetulu 334, ... dežet-
ulu 346, ... jježetulu 349, ... dila
dežet 353, ... dežetulu 362, ... dežet-

ulu 365, ... dežetulu 386, ... dežetilor
399, ... dežetulu 405, ... dežetulu 474,
... dežetulu 431, ... dežetulu 455,
... dežetulu 463, (dežet) 478, ... de-
žetulu 514, ... dežetulu 520, ... dežetulu
531, ... dežetulu 537, ... dežetulu 557,
... dežetulu 574, ... dežetulu 605,
... dežetulu 646, ? (dežet) [sa] 666,
... dežetulu 682, ... dežetulu 705, ... de-
žetulu 723, ... dežetulu 728, ... dežetulu
762, ... dežetulu 769, ... dežetulu 784,
... dežetulu 791, ? (dežet) 812, (de-
žet) 833, ... dežetulu 836, ... dežetulu
848, ... dežetulu 858, ... dežetulu
872, ... dežetulu 876, ... dežetulu 886,
... dežetulu 899, ... dežetulu 928, ... de-
žetulu 958, ... dežetulu 987.

D.: [x] o capelîa de jježet 02, ? 010,
vrou di zejt 012.

M.: [ung] oz ūiio beže 192, oz ūi
beže 287, oz ūiio beže 575.
[rut] pușhîe [p]; pușecă (patef);
pâlî [p] 366, ? (pâlî) [p] 666.
[sârb] jăbîlîe (prst; prsti) 25,
? (prst) 37.

[bulg] ? (prâs [s]; [AL] prâst,
[I] prâst [p]) 48, prâstîntă na prâ-
stîi 991.

[sâs] [e] fî'nârșpêt 143,
fânșpêt 245.

[fig] o burico-l najesco 769.

III. La punctele unde nu s'a știut ră-
spunde sau unde s'a răspuns numai
buric, am dat între paranteze forma
dialectală pentru DEGET.

PIPĂE „IL TÂTE”

[2179]

I. Întrebare indirectă. Pipăind pe ma-
să. Întrebam: Cum ziceți că face cine-
va când face așa?

II. Dăm toate răspunsurile în transcri-
ere fonetică: apîpîe 2, apîpîi [2] 4,
apîpîe, [AL] apîpî 8, apîpîi [1] 27, apî-
pîi 29, apîpîi [1] 36, apîpîe 47, pipăi
[1] 53, pipăiesc [1] 64, apîpîi [1] 76,
pipăiesc [2] 95, pipăi [1] 102, pipăi [1]
105, kipăi [1] 130, pipăie 141, kipăi
[1] 157, kipăi [1] 172, pipăie 182, pi-
păi, [k] kipăi [1] 192, apîpîe [3] 219,
cipăiesc [1] 228, pipăie 235, cipăiesc
[2] 250, cipăiesc 260, pipăiesc [1] 272,
pipăiesc [1] 279, pipăiesc [2] 284, pipă-
iesc [2] 310, pipăiesc [2] 316, pipăiesc
325, pipăiesc 334, pipăiesc [2] 346,
pipăiesc [1] 349, pipăiesc [1] 353, p-
kipăiesc [1] 362, cipăiesc [1] 365, ad-
pîi [1] 386, apîpîi or apîpîiesc [1] 399,
akîpîi [1] 405, akîpîi, bojăiești 414,
bojăiești [2] 431, bojăiești [2] 455,
akîpîi [1] 463, bojăiești 478, kipăi
sau bojăi 514, abîbujesc cu dežet [1] 2

520, bîjbi [1], prin întunerec, kipăi
531, abîbuj [1] 537, bîjbi [1] 551,
kipăie 574, bîjbi [1] 605, bîjbi [1] 646,
akîpîi [1] 666, pipăim 682, [I] pipăi
[e] kipăi [1], [M] bîjbi [2]; an pipă-
i [e] [perf] 1] 705, kipăi [1] 723, bîjbi
[2] 728, dibue 762, adibujesc cu mîna
[2] 769, kipăi, pipăi [2] 784, dibujim
sau pipăim [4] 791, pipăie 812, pipăi [1]
833, apîpîe 836, apîpîe 848, apîpîi [2]
858, apîpîi [1] 872, adibue 876, pipăi [2]
886, apîpîi [1] 899, dibuj [1] 928,
apîpîe 958, pipăi [1] 987.

D.: [x] popîes [1] 02, anulescu [1]
010, alăies [1] 012.

M.: [ung] mîgtet 192, tîpogot 287,
mîgtogot, mîgtet oz ūiiojol 575.
[rut] șucăiu palîiam [1] 366,

lăpăiu palîiam 666.
[sârb] pipa 25, pipa 37.
[bulg] pipa 48, bîra 991.
[sâs] ăi tătlan me tătlan fî'nâr-
șpêt 143, tîstî [inf] 245.
[fig] rodel ăi najănta „cată cu
degetele” 769.

ASPRU „RABTEUX”

[2180]

I. Întrebare indirectă și prin gest. Cum
ziceți că e ceva care, când dai așa
(faceam gestul) cu degetele peste el,
te soărie la buricele degetelor?

II. În majoritatea cazurilor, s'a ră-
spuns: ASPRU. S'a mai răspuns: TA-
RE 27, 192, zdăriș 157, 235, aspru 4,
gîmpurōs 29, scîrnav 95, hîrșos 102,
cotorōs 316, zgruzurōs 325, scorbacōs
346, grunđurōs 399, aspră 405, zimțōs
414, hupurșos 455, zgărcăniōs 463,
aspr 478, zgrēmțurșos 605, zgîrcă-
niōs 666, zgrăunțōs 723, grăunțat
958. S'a dat două răspunsuri: zgră-
bunțōs, aspru 105, aspru, mai drōz-
urōs 141, aspru, zgrăbîrdurșos 172, răp-
cîgōs, aspru 182, țandurōs, dimbu-
rōs 250, aspru, zgrēmțurșos 351, ăre
gîozî, aspru 728, zgrobonțōs, aspru
858, scrupōs, bulgărōs 886, zdrobon-
țōs, aspru 899. S'a dat trei răspun-
suri: cu glomōzuri, cu nōduri, cu
mărăcîni 876. S'a dat patru răspun-
suri: grînturōs, zgăriurōs, ințăpșōs
zgrămțurșos 574.

D.: [x] crăsta [e], [x] crăstăw 02,
ascur 010, ôstrăvă 012.

M.: [ung] bōrzoș 192, dōrboș 287,
bōrzoș 575.

[rut] măi cōrstvîe 366, [e] dîr-
căvoie 666.

[sârb] ruštovito 25, ôstro 37.
[bulg] grăpeyu [n] 48, ni jê lă-
căyu 991,
[sâs] rōflîi 143, sprî 245.
[fig] o aspro 769.

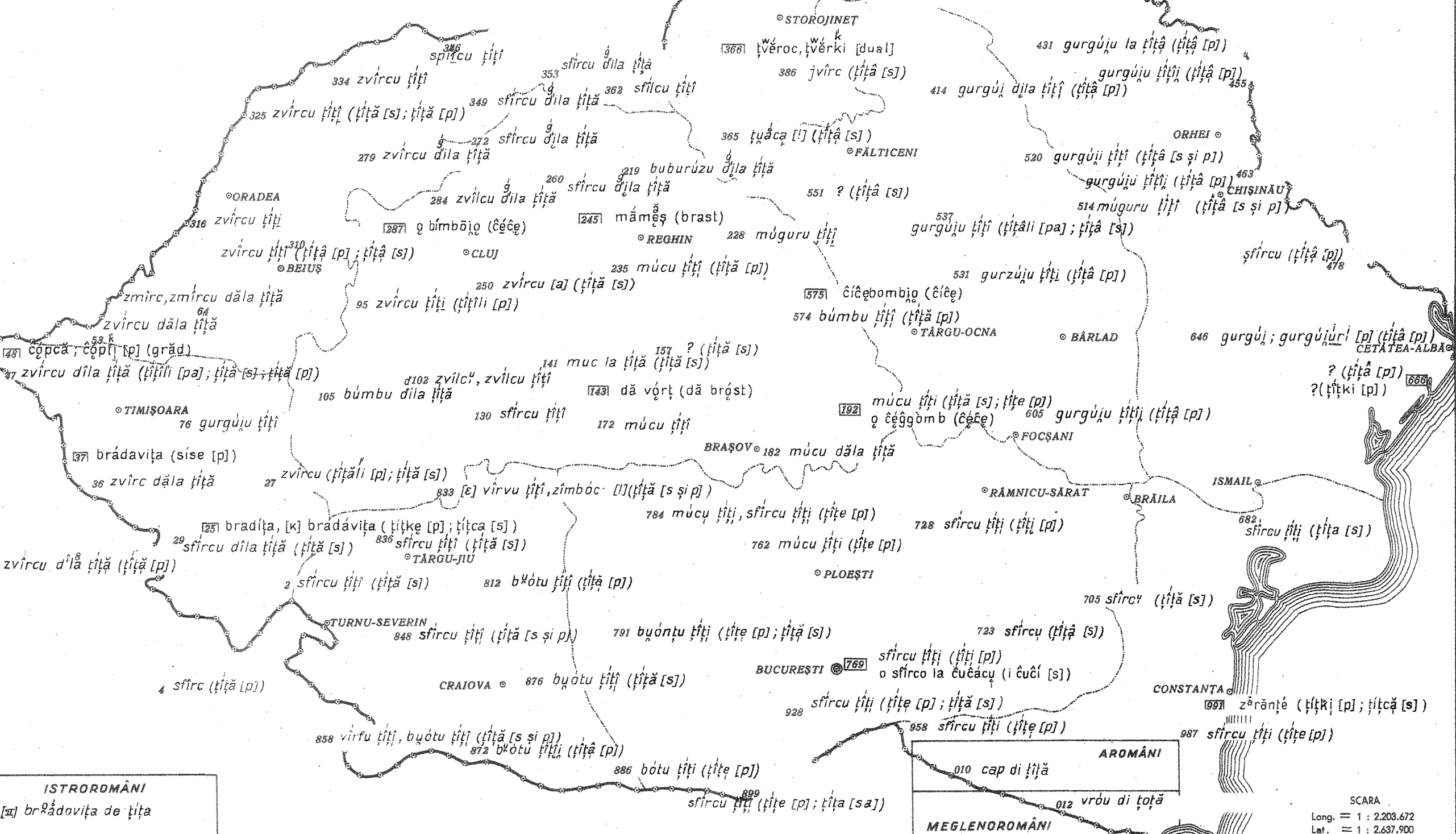
JUNGHIU „POINT DE CÔTE”

[2208]

SFÂRCUL ȚĂȚEI „BOUT DU SEIN”

[2207]

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

VINTRE „AINE”
[2209]

ISTROROMÂNÎ
02 [x] zjîbele de piçor

CHIORĂE MAȚELE „LES BOYAUX LUI GARGUILLENT”
[2210]

ISTROROMÂNÎ
02 [x] mățele crulés de fuomê

[2209]

I. Întrebare prin gest: Apăsând cu mâinile vintrele (adică părțile de jos ale burții, de-asupra coapselor), întrebam: Cum ziceți acestei părți a corpului?
II. 18a. între vintre:
310. mă dîrj la o jîj; jîj [p]
325. mă dor vintrele; la vintre „de o lature”.
349. 7 vintre
353. mă dîre în vintre.
405. ă smintit vătămătura.
537. Subiectul arată mai în lături, între șold și coaste.
836. Subiectul, care are de altfel o pronunțare ireproșabilă, nu poate pronunța decât cu mari sforțări pluralul dela pîntec. Numai după ce de mai multe ori a zis pîntече, formă pe care a declarat-o greșită, a reușit în sfârșit să pronunțe: pîntечеile [pa]. Nu pot să Țic, m-i limba cam pîtsă.
886. „Femeile când nasc se plâng că au dureri la vintre”: unde să-ncepe la Țastu trupului.
010. sum coaste.

[2210]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că fac mațele când, din pricina foamei, le simți mișcându-se și le și auzi?
II. [666] jîst hoțaf ‘vreau de mâncare’.
[769]. ‘Imi chiorăe mațele de foame’
791. ‘mațele fac “kjoř”.
III. Între paranteze dăm, la cele mai multe puncte, formele de singular sau de plural pentru MAȚE.

limbaręa, jambulă, per ascur 010.

NETED „LISSE”
[2182]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că e ceva care nu e aspru, pe care, dacă dai cu buricele degetelor, nu te sgarie?
II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: nêcêd 2, nêcîd 4, măi mușlê 8, mușlê 27, luñicôs, nêcîd 29, împiedê 36, mușale, [k] lúse 47, m^holê, [k] asêmiña 53, m^holê 64, mușalê, împede 76, fajny, lúciy 95, lúciy 102, lúsu 105, mușale, [k] adi-40s^t 130, lúciy 141, glăja-j mai lúciã ‘sticla’ 157, lúciê [sf]; lúciu [sm] 172, nêted 182, m^holê 192, nêcêd 219, nêcêd 228, nêcêd; nêtedã [sf] 235, nêcêd^t 250, luș 260, nêcêd 272, lúciy 279, nêcêd sau lúciê [sf] 284, nêcêdã [sf] 310, asêmiña 316, nêcêd 325, m^holê 334, nêcêd 346, m^holê, luñicôsă [sf], oțagă-j luñicôsă ‘sticla’ 349, m^holê, nêcêd 353, molcică [sf]; molcã [sm], [k] nêcêd 362, mușalê [pięn], lîná) , lúci 365, nêcêd 386, nêcêd 399, molcúř, nêcêd 405, nêcêd 414, m^holê 431, nêcêd, lușușsã [sf] 455, nêcêd 463, nêcêd 478, nêcêd 514, mușali, nêcêd 520, mușali, ij mușali la dêzîti 531, mușali 537, mușali, hãrtia “, nêcêd ‘sticla’ 551, nêcêd 574, nêcêd 605, nêcêd 646, nêcêd 666, nêcêd 682, mai mușale 705, nêcêd^t 723, nêcêd^t 728, alunicôs^t 762, nêted, lîs 769, nêted 784, nêted 791, m^holê 812, mușlê, [k] lúsu 833, nêtedã 836, mușalê ca gârnu 848, împede 858, lúciê [sf]; lúciy [sm], împede (n-are nic-o brobănă pe jel) 872, împede 876, nêted 886, m^holê, [k] nêted 899, m^holê, împede [alunnică mîna] 928, împedj 958, m^holê, [k] nêd 987.

NISIPUL 2, FIERUL 29, LEMNUL 29, CĂ O lîfîtură 141, o scîndură gîlăitã 182, șeva lucrú žiluit 219, șe-j žiluit 250, fãgu ñcã-j nêcêd la coșã 272, ș-on drum căre nu-j zgomburôs 284, FĂINA 334, SCĂNDURA 346, ij molcã! ca spuma, nêcêd ca kôku 362, SĂPUNUL 365, PĂMÂNTUL 399, oã-j lu-struñt 414, UȘA 463, LEMNUL LUCRAT 514, CĂRPA 848, LĂNA 872, dăcã spo-leşti-ŋ cãsã 886, PÂNZA, o CĂMAȘĂ 928. Nu s’a răspuns în 53 și 899.

DEGETUL ARĂTĂTOR „LINDEX”
[2185]

I. Întrebare prin gest. Arătând degetul arătător, am întrebat: Cum îl numiți pe acesta?
II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: dêžtu al doila dup-al mare 2, dêžtu lup-al mări 4, a doila 8, a d’oila 27, a d’oila 29, 7 36, žêžitu-al dîntj 47, dêžtu năsuluj 53, [e] tã jêjêtu mare 64, arătãtôrj 76, dêžtu cel mai mñic^y 95, dêžtu ñntj dupã al mare 102, dêžtu arătãtôrj 105, dêžtu arătãtôrj 130, dêžtu al mai nîc^y 141, dêžtu al arătãtôrj 157, arătãtôrju 172, dêžtu arătãtôrj 182, dêžtu arătãtôrj 192, dêžtu arătãtôrj 219, arătãtôrj 228, dêžtu dupã jê 235, dêžtu hã arătãtôrj 250, dêžtu arătãtôrj 260, jêžtu al doila 272, dêžtu arătãtôrj 279, arătãtôrj 284, tã jêjêtu cel mări 310, jêjêtu a doila 316, arătãtôr, așã a ñnvãțat la școalã 325, al doile 334, d’êžtu cel cê ñnã al d’j-le 346, jêjêtu cel mai mñic^y 349, d’êžtu al doila 353, d’êžtu dînañte, dîntj 362, arătãtôrju 365, arătãtôrj 386, d’êžtu arătãtôrj 399, d’êžtu sãl mai nîc 405, arătãtôrj 414, d’êžtu sãl ñntj 431, d’êžtu di lînga șel mări 455, [e] d’êžtu a d’oila 463, dijêžtu ist mări, dijêžtu șel mări 478, arătãtôrju 514, arătãtôrju 520, d’êžtu arătãtôrj 531, [e] mai mijloșuj, [k] mijloșuj 537, 551, cu căre-ariã 574, arătãtôrju 605, a d’oila dupã șel mări 646, d’êžtu-ntãj 666, arătãtôrju 682, al doile d’êžt 705, [e] al doile, al lung^y 723, d’êžtu arătãtôrj 728, dã lînga al mare 762, [e] d’êžtu al d-a doile 769, arătãtôrju 784, d’êžtu arătãtôrj 791, d’êžt 812, arătãtôrju 833, [e] al mare, d’al desupra d’ê mijloc 858, d’êžtu-al de duple-al mare 848, 7 ñn-ã-vem nãtra casei 898, pe supã al mare 872, d’êžtu al lung 876, d’êžtu dã lînga d’êžtu mare 886, d’êžtu al dîntj al mñini 899, jar d’êžtu-al mare 928, a doile d’êžt 958, d’êžtu arătãtôr 987.

M N

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CE ESTE ASPRU? „RÉPONSE À LA QUESTION: „QU’EST-CE QUI EST RABOTEUX?”
[2181]
I. Am întrebat: Ce este aspru?
II. S’a răspuns: PERETELE 4.8.105. 157. 172. 235. 431. 455. 463. 551. 605. 646. 705. 762. 791. 858. 958, PĂMÂNTUL 29.53.141. 310. 666. 723. 812. 836. 848. 876. 886. 899, LEMNUL 64. 76. 192. 279. 316. 346. 362. 783. 987, NISIPUL 76. 325. 414. 537. 825. 784, PIATRA 95. 192. 284. 334. 353. 833, COAJA COPACULUI 514. 728. 858, SUMANUL 386. 405. 531, LEMNUL NE-BELUIT 102. 250, SPINUL 47. 279, arina ‘un fel de piatră de nisip foarte sfărâmbicioasă cu care se presară vatra casei după ce a fost lipită’
349, o HAINĂ ASPRĂ 334, hîrtia dăcã ari noduri 682, PÂNZA ASPRĂ 228, PILA ESTE SARĂBUNTOASĂ 105, p’odu ‘podelele’ 27, PRISPA 769, procovița ‘Cerga’ 36, PRUNDUL 353, ROBOIINA 928, SCAIȘ [p] 365, SCĂNDURA 260, SCĂNDURA NEGLUITĂ 182, goroņu ‘stejarul’ la școlãrșã-j aspru 272, șuotãru ‘petrișul din rêu’ 2, o țpãlã 872, o țpãlã asprã 833, un țollo 478, ZIDUL 8.
D.: [x] țpa, rôba cosmãrãta 02,

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CE E NETED?
„RÉPONSE À LA QUESTION: „QU’EST-CE QUI EST LISSE?”
[2183]

I. Am întrebat: Ce e neted?
II. S’a răspuns: HĂRTIA 8.36.47.102. 105. 130. 192. 219. 228. 260. 279. 316. 325. 365. 386. 405. 431. 514. 520. 531. 537. 551. 646. 682. 705. 723. 769. 784. 812. 833. 958, MASA 64. 76. 172. 235. 250. 310. 349. 355. 399. 455. 478. 574. 605. 666. 791. 836. 876, STICLA 4. 27. 36. 76. 130. 157. 284. 316. 534. 349. 386. 551. 833. 987, GEAMUL 260, 353. 728. 762. 848. 858. 876. 958. 987, OGLINDA 29. 47. 876, PERETELE 2. 95,

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

[2214]

I. Întrebare indirectă: Cum porecliți pe un om cu burta mare?

II. 414. cum în dic hâli 'cum îmi zic mie?'

[2215]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la acea parte din burtă în care se duce mâncarea?

II. 53. [e] mă dușore la stomac. Nu știu ce e stomacul.

105. [e] și stomăh.

192. bårdăhănu „e la vite”. La om nu știu cum se numește.

349. Informatorul crede că omul are și stomac și rânză. Stomacul păstrează mâncarea, iar rîza rîjîștîe.

405. Din bu^h mâncarea trece în rânză: rînda cărî rîjîștîe.

514. Subiectul știe că burduzănu e la vite. Crede că așa se zice și la om.

După ce i-am sugerat cuvântul, a dat și forma stomăh; [e] stomăhuri.

605. hi s-o dús migcărea la înimă. Se zice și stomăh; în el stau toate mațele.

872. îi derăjăt stomăcu „se zice când” urdinăm rău ‘au diaree’.

886. „În stomac mâncarea” să rûmegă.

958. Subiectul spune că nu prea știu cum e omul pe dinăuntru.

[997]. İma i dubităcu, İma i cuvécă, [k] cuvécă ‘are și vita, are și omul’.

M N

DEGETUL DIN MIJLOC

„LE MÉDIUS”

[2186]

I. Întrebare prin gest. Arătând degetul din mijloc, întrebam: Cum îl numiți pe acesta?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: (degetul) DIN MIJLOC. S'a mai răspuns:

AL TREILEA 2. 8. 27. 29. 272. 463. 705. 762.

769, MIJLOCIU 36. 172. 219. 399. 478. 682

833. 928, MIJLOCAR 76. 365. 386. 784, CEL

MAI MARE 95. 316. 414. 537. CEL LUNG 4.

250, AL DOILEA 102. 666, DE MIJLOC 310.

958, DELA MIJLOC 858. 876, CEL MARE 47,

DEGETUL CURULUI 53, CEL GROS 157, CEL

MAI LUNG 346, INELARUL 514, TRĂGĂ-

TORUL 605. S'au dat două răspun-

suri: DIN MIJLOC, CEL LUNG 531, AL TRE-

ILEA, DEGETUL CURULUI 646, AL TREILEA,

CEL MIJLOCIU 723, CEL MARE, CEL DIN

MIJLOC 836. Nu s'a știut răspunde în

235. 325. 551. 728.

D.: ? 02, marle deađit 010, marli 012.

M.: [ung] 0 cözepşö 192, cözşep 287,

cözepşö, 0 ngđ, ngđujom 575.

[rut] şerđni: păteş 366, ftoroş

păliş 666.

[sărb] vėliki prst 25, vėliki 37.

[bulg] trėtiş 48, trėti 991.

[săs] [R] mēlřpō'nār 143, dēř

mātřfāņēr 245.

[řig] o năi o bārō 769.

II. În multe puncte subiectele, ră-

spunzând cu multe ezitări, declarau

că la ei degetele n'au nume și că nu

mai nu de mult se învață la școală

INELARUL „L'ANNULAIRE”

[2187]

I. Întrebare prin gest. Arătând inelarul, am întrebat: Cum îl numiți pe acesta?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: (degetul) AL PATRULEA. S'a mai

răspuns: INELAR 172. 182. 219. 284. 365.

366. 399. 414. 728. 784. 791. 833. 987, AL TRE-

ILEA 102. 316. 405. 666, DE LĂNGĂ CEL MIC

157. 260. 858. 889, AL DOILEA DIN MIJLOC 64,

362. 431, MAI MIC 53. 95. 478, AL DOILEA 47.

886, AL INELULUI 105. 192, DE LĂNGĂ CEL

DIN MIJLOC 228. 279, CEL DE DUPĂ EL 250.

648, CEL MIC 310. 928, MIJLOCIU 514. 723,

DE LĂNGĂ CEL LUNG 4, ÎNTRE CEL MIJLOCAR

ȘI ÎNTRE CEL MIC 76, CEL DE VERIGĂ 190,

AL DOILEA DE LĂNGĂ CEL MIC 537, DE LĂN-

GĂ CEL MIJLOCIU 455, ÎN CARE PORȚI INE-

LUL 520, AL DOILEA DUPĂ CEL MIC 537,

INERĂLU 682, CEL DIN VALE DE MIJLOC 836,

CEL DUPĂ CEL DELA MIJLOC 876. Nu s'a

știut răspunde în 36. 235. 325. 551. 646.

812.

D.: [r] j'ăj'etu pre ce purēm vitlța

ăli pac arėlu 02, di ninga đidic' 010,

mijlucanu 012.

M.: [ung] 0 nõvettlen ũj 192, nõvett-

đec 287, 0 đurüş ũjjo 575.

[rut] cõto şerđnoho 366, tr'ėli

păliş 666.

[sărb] srđni prst 25, dõmăli 37.

[bulg] čitvirkijē 48, čitvarti 991.

[săs] [R] rōnřpō'nār 143, ? 245.

[řig] sã o bārō „tot mare 769

DEGETUL MIC „LE PETIT DOIGT”

[2188]

I. Întrebare prin gest. Arătând degetul mic, întrebam: Cum îl numiți pe acesta?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: (degetul) AL MIC. S'a mai răspuns:

CEL MIC 64. 192. 219. 228. 279. 310. 346.

353. 362. 365. 399. 514. 531. 551. 574. 646.

682, (degetul) AL MIC 2. 4. 36. 47.

848. 858, AL CINCILEA 8. 27. 141. 705. 762,

MIC 53. 182. 325. 987, CEL MAI MIC 95. 414.

478. 537, CEL MICUȚ 316. 334. 348, AL

PATRULEA 102. 666, CEL MĂȚĂȚEL 405.

431, URECHIER 386, djėžtu list mic 455,

CEL MITTEL 520, šēl' miltiđēl' 605, MAI

MIC 928. S'au dat două răspunsuri;

AL CINCILEA, AL MIC 29. 272, ašēl' mic,

CEL MITTEL 463, āsta micu, al cinci

769, al mic, al mic de mărđiņē 836,

dėštu mic', a cincileā 958. Nu s'a ști-

ut răspunde în 235

D.: [r] čela micu j'ăj'et 02, đidic 010,

micu 012.

M.: [ung] 0 kicid ũj 192, kişũj 287

0 kicikē 575.

[rut] mizēncic, małēnki 366,

čitvortij' păliş 666.

[sărb] măli prst 25, măli 37.

[bulg] pėtişē 48, cūtlec, cūtle-

cu [a] 991.

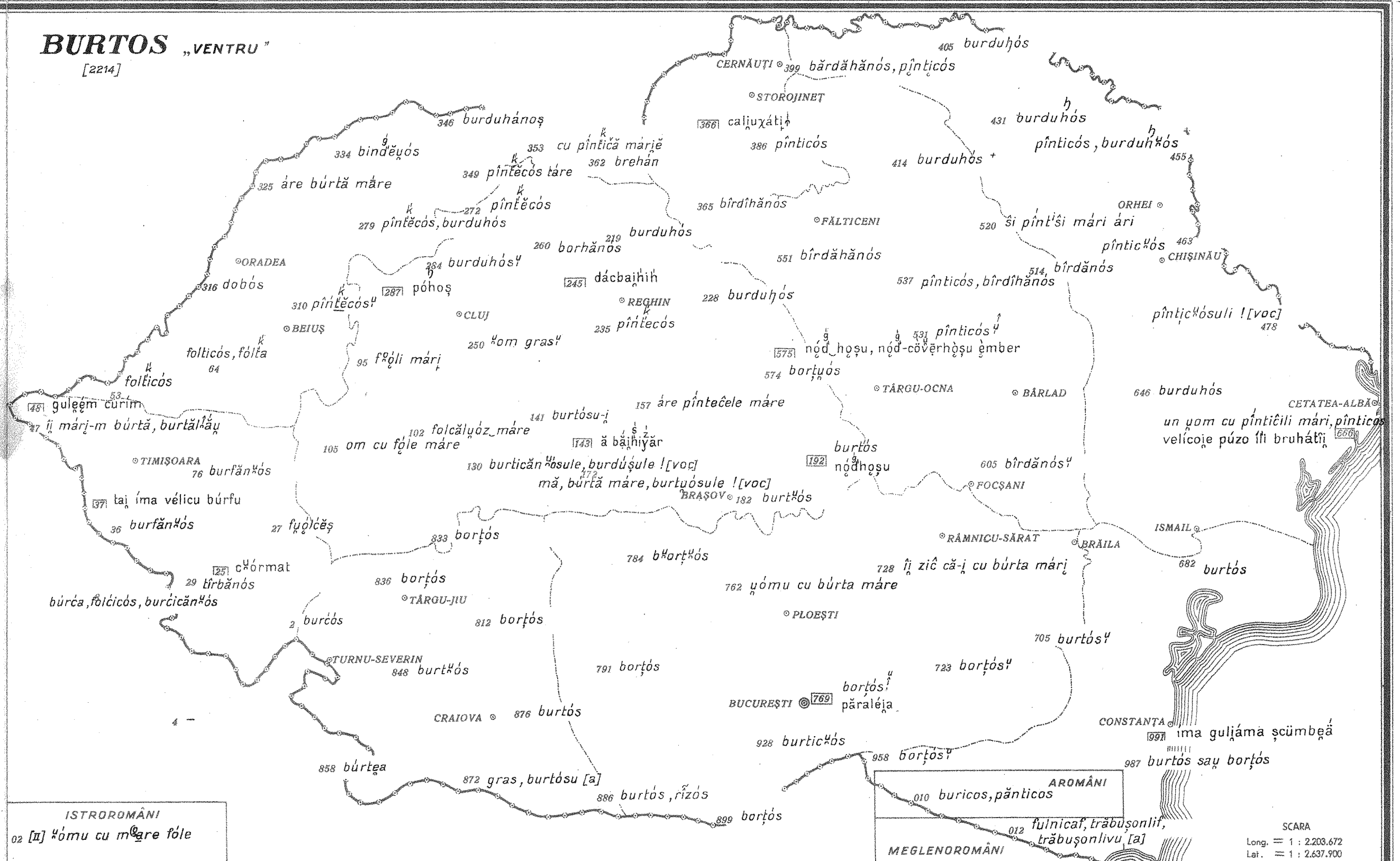
[săs] clăj' řpō'nār 143, dēř cłi

fāņēr 245.

[řig] o năi o mai 0 řinõ 769

BURTOS „VENTRU”

[2214]

ISTROROMĂNI 02 [u] ũomu cu m'are fõle

AROMĂNI 010 buricos, pãnticos, fulnicaf, trãbuşonlii, trãbuşonliu [a]

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

STOMAC „ESTOMAC”

[2215]

ISTROROMĂNI 02 [u] ştũmiñ, [ř] ştũmiy; ştũmişē

AROMĂNI 010 stãmahi; stãmăh, 012 đ'at; đ'je

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

SAR [1]; SAI [2]; SARE [3]; SAI! [imperat]; SĂ SARĂ [subj 3]

„JE SAUTE” [2237]

ISTROROMÂNI
02 [m] jo scočės [1]; scočės [2]; scočē [imperat 2]; neca scočē [subj 3]

(MERG) PE JOS „(JE VAIS) À PIED” [2241]

ISTROROMÂNI
02 [m] (még) pre pičōre

[2237]

I. Întrebare indirectă. Ridicându-mă de pe scaun și sărind puțin întrebam: Cum zici că faci când faci așa? Dar cum zici: tu...? Dar el...? Cum îi poruncești cuiva să sară? Ziceți:vreau să sar. Dar cum ziceți: și ei vrea să...?
II. 2. sărim [4].
235. să saj [subj 1].
250. sărim [4].
310. călușești [3] 'sare'; sărim [4]; zboră! [imperat 2] 'sai!'.
362. am sărit [perf 1].
405. sărim [4].
478. o sărit [perf 3].
551. ă sărit [perf 1].
[666]. on hōce scōit 'vrea să sară'.
682. sărim [4]; a sărit [perf 3].
728. să sārj, să sāj [subj 1].
769. a sārj sântu [perf 3].
[769]. camăp_țea χυτjaj 'vreau să sar'.
784. sărim [4].
791. să sai [subj 1]; sărim [4].
812. vreau să sar.
836. sărim [4].
848. sărim [4].
872. să say [subj 1].
886. sārj [aur 1].
928. sărim [4].
012. scacă 'sare de-a capra'.

băn' 531, ? [s] grēbānu 537, după cap 551, la spiēte 574, grēbān' 605, grēbānu călului, bōului 646, [s] grēbān' 666, grēbān 682, cārā 705, grēbān' „la cal”, cārā „la bou” 723, [e] [s] grēbānu „la bou” 728, grēbānu gītului 762, grēbānu giti 769, grēbān „la cai”, la boi și la om” 784, grēbān „la cal”, cārā „la bou” 791, cārā „la bou”, grēbin „la cal” 812, brēbēn 833, grumāj bōului după cap 836, cārā 848, [e] grumāj 858, la grēbina călului, bōului 872, cārā 876, grēben „la cal”, cārā „la bou” 886, grēben 899, cārā 928, [e] ūmere 958, grēbān 987.
D.: [x] cērbica vākel'ē 02, skinirat 010, -012...
M.: [ung] p mōrij 192, mōrij 287, p mōrij 575...
[rut] χρεπτό „la cal”, dōbra šēja do jermā „la bou”, [x] χρεπτό „la cal” 366, horp 666...
[sārb] vrat 25, nā vrat 37...
[bulg] vrat „la bou” 48, vrātā 991...
[sās] gānēc 143, ? 245...
[tig] gīērbeno 769.

COASTĂ „CÔTE” [2200]

I. Întrebare prin gest. Arătând coastele, întrebam: Cum numiți un os dintre acestea? Dar mai multe?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: COASTĂ. S'a mai răspuns COASTE 53. 64. 105. 250. 272. 279. 284. 310. 325. cūāštā 130.
La plural, s'a răspuns în majoritatea cazurilor COASTE. S'a mai răspuns COASTĂ 2. 4. 27. 29. 836. cūāște 130, costī 325.
D.: [x] cōsta; cōste [p] 02, cōastă; cōasti [p] 010, cōastă; cōasti [p] 012...
M.: [ung] pz ōdgičōnt 192, ōdgičō bōrdp 287, pz ōdgičōrdāli [p] 575...
[rut] rēbrō; rēbrā [p] 366, rēbrō; rēbra [p] 666...
[sārb] rēbro; rēbra [p] 25, rēbro; rēbra [p] 37...
[bulg] rēbrō; rēbrā [p] 48, rjbrō; rjbrā [p] 991...
[sās] rēpcnāyχ; rēpcnāyχān [p] 143, p rāp; p rāpē [p] 245...
[tig] āl cūāște [pa] [phag]liāpē āt cūāsta „și-a frânt o coastă” 769.

[2241]

I. Întrebare indirectă: Cum mergi de aici din sat până la oraș? (Dacă răspundea, cu căruța, întrebam: Dar dacă n'ai căruță?)
II. [366]. 'a mers pe jos'.
[769]. 'merg pe jos la oraș'.

SPATĂ „OMOPLATE” [2198]

I. Întrebare prin gest: Arătând cu mâna spata, întrebam: Cum îi ziceți la osul acesta?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: SPATĂ. S'a mai răspuns: LOPĂȚIȚĂ 2. 4. 8. 29. 36. 47. 53. 64. 76. 105. SPATA MÂNĂ 455. 514. 520. 728. 762. 872. 886. 928, LOPOTIȚĂ 27, SPATA BRÂNCII 95, LOPOTEȚA 235, LOPOTIȚĂ 260, DREAVĂ 272, CIONTUL DIN SPATĂ 316, SPATA DELA MÂNĂ 386, LOPĂȚICA LA SPINARE 431, LOPATĂ 463. Nu s'a dat singularul în 399.
Pretutindeni unde avem singularul SPATĂ, de asemenea și în punctul 399, avem, la plural, SPETE. Pentru celelalte forme avem: LOPĂȚIȚĂ 4. 29. 36. 47. 53, LOPĂȚIȚI 2. 76. 105, LOPOTIȚĂ 27, LOPOTEȚELE 260, DREVE 272, CIOANTELE DELA SPETE 316, LOPĂȚELE 431, LOPĂȚI 463. Nu s'a dat pluralul în 8. 64. 235.
D.: [x] lopățița de mără; lopățițe [p] 02, paltare; paltari [p] 010, spată; spati [p] 012...
M.: [ung] p lōpōtq 192, lōpōtq, lōpōtq 287, p lōpōtq 575...
[rut] kistcā za pēčēm 366, lōpāta; lopātki ot pljčā [p] 666...
[sārb] lopātca; lopātke [p] 25, plēca 37...
[bulg] lupatița; lupatiți [p] 48, plēčā; plēčki [p] 991...
[sās] sūb' dārblēčēt 143, šōldērblet; dē šōldērbledē [p] 245...
[tig] sī-les šāya [?] „are șale” 769.

MN

GRĒBĀN „GARROT” [2196]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți locul acela din spatele vitei, de după gât (mai cu seamă la cal), care e mai ridicat (sau la bou unde stă jugul)?
II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: *ōsu spināri 2, la *ūmeri 4, ūmeri [sm] 8, gīrbiță 27, după cap 29, brjābān 36, šerbisa 47, uāsu dāla spināre 53, breb 64, brjābān 76, cērbița bōului 95, la spiēte 102, ? 105, grēbinī 130, com' 141, grumāj, [k] grēbānu skināri 157, grēblān' 172, grēbān 182, grēbān 192, hrēbān 219, grēbān 228, lopoțe „sau” spēte 235, spēčēle 250, šergīšē 260, grumāj 272, grēbin 279, cērbiče (la bou), după cap, [k] spināre, ntre spēte „la cal” 284, cērbici „la bou, vacă”, gurmāz „la cal” 310, brēbdu călului 316, cērb-diște, [k] cērbdiče 325, grēbin 334, brēbān „la bou” 346, hrēbān' 349, cēpmā „la cal”, cārbița „la bou” 353, cārbișta „la bou” [la cal nu stie] 362, grēbān 365, dj-asupra șuțului 386, cērbič 399, [e] grjābān'ōs „adus de spate” 405, - 414, grjēbān „la cal”, gurmāj „la bou” 431, scriēpa bōului 455, šergīš (ūndi-j bātūd di ham, di žug) 463, tupa_cāp 478, šergīši, šergīša bōului 514, grēbānu 520, grē-

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

[2245]

I. Întrebare indirectă. Ridicându-mă de pe scaun și stând în picioare, întrebam: Cum zici că ești când ești așa?
II. 872. S-a sculat în picioare.
876. S-a sculat în picioare.

[bulg] [e] grăditi 'piept' 48.
[șăs] ? 143, ? 245.
[țig] hartija la corăki 769

RESPIRĂ „IL RESPIRE” [2202]

I. Întrebare indirectă. Așezându-mă iarăși pe scaun după întrebarea 2245, întrebam: Dar când ești așa, ce zici că faci?
II. 1371. 'șed pe laviță sau pe scaun'
666. m-am puz zôs.
876. mai șez! [imperat 2]
991. 'șed pe scaun'

I. Întrebare indirectă. Respirând, întrebam: Cum ziceți că face omul când face așa?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: RĂSUFLĂ 27, 29, 47, 76, 95, 102, 105, 130, 182, 346, 353, 537, 791, 836, 876, SE RĂSUFLĂ 272, 279, 310, 325, 334, 349, 390, 414, 455, 463, 478, 514, 531, 646, 784, TRAGE AERUL 64, SE RESPIRĂ 520, RESPIRĂ 987. S'au dat două răspunsuri: SUFLĂ, TRAGE 4, 235, SUFLĂ, RESPIRĂ 386, 682, RĂSUFLĂ, SUFLĂ 250, TRAGE AER, TRAGE VÂNT 858, RESPIRĂ PE NAS, RĂSUFLĂ PE GURĂ 886.

MN

FURCA PIEPTULUI „LA FOURCHETTE DU STERNUM” [2201]

I. Întrebare prin gest. Arătând capătul de jos al sternului, întrebam: Cum numiți aceasta?
II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică: furca pieptului 2, capu pieptului 4, ? 8, furca pieptului 27, capu pieptului 29, ? 36, căpătu pieptului 47, țepu [a], [k] uăsu țepului 53, bășeru țepului 64, rîșki-tôrju țepului 76, uosu țepului 95, dușca țepului 102, capu țepului 105, furca țepului 130, uăsu țepului 141, ? 157, furca țepului 172, uosu pieptului, capu pieptului 182, ? 192, furca țepului 219, furca țepului, [a] furca țepu 228, ? 235, capu țepului 250, furca țepului 260, furca țepului 272, furca țepului 279, țepu 284, uăsu din țepu 310, ? 316, lingura țepului, furca țepului 325, furca țepului 334, cōntu țepului, furca țepului 346, cōntu din țepu 349, furca țepului 353, furca țepului 362, crūsa țepului 365, furca țepului 386, [e] [e] furculița țepului 399, ? 405, șira țepului 414, lingurița 431, uosu țepului 455, lingurița 463, ? 478, furca țepului 514, lingurica 520, furca țepului 531, ? 537, furca țepului 551, furca țepului 574, crūsa țepului 605, ? 646, scîndură la țep 666, șiru țepului 682, lingurea 705, cōșu țepului 723, ? 728, [e] capu pieptului 762, țepu 769, furca țepului 784, furca țepului 791, furca țepului 812, furca țepului 833, capu țepului 836, țcăputărea țepului 848, uosu țepului 858, capu țepului 872, furca țepului 876, uosu țepului, lingurița țepului 886, ōsu, pieptului 899, pieptu 928, lingurea (am o bătaie la lingurea) 958, capu țepului 987.

Din greșală nu s'a pus întrebarea în punctele 723 și 010.
D.: [x] dihes [1] 02, -- 010, dijes din kept [1] 012.
M.: [ung] sūsog 192, sūsog 287, piñel 9, tudeibōi 575.
[ru] dijejae pōtruxom 366, lōncāmji dišim, dihajim [4] 666.
[sārb] dija 25, dūva 37.
[bulg] sē uddiše 48, dušata dār-ji, dāha 991.
[sās] *ājdman [inf] 143, e *ēint, e *ēnt 245.
[țig] phurdel 769.

INIMA BATE „LE CŒUR BAT” [2203]

I. Întrebare prin gest. Arătând în dreptul inimei, întrebam întâi: Cum îi ziceți acesteia dinăuntru? Pe urmă, făcând cu pumnul gestul baterii, întrebam: Cum ziceți că face?
II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică: inima jușcă 2, inima tūpăe 4, sâ zbacē inemā-jēl, zbacere dā inemā 8, inima sâ bācē 27, inima bācōi 29, inima sâ bācē 36, inima sâ zbacē 47, bāte-inimā 53, inima bāti 64, sâ bācē inima 76, [x] inima sâ bāti, [x] zbcājēšji ([x] inima) 95, inima mhișcā, sâ bāte 102, inima sâ zbacē 105, inima sâ bāte 130, bāte (inimā) 141, inima bāte 157, inima bāte 172, inima bāte 182, zbate inima 192, inima zbcōtēšji 219, inima bāte 228, inima bāte 235, inima sâ bācē 250, inima bāte 260, zbatē inima 272, irma sâ bāte 279, inima sâ zbacē 284, irma tcičēšji 310, inima bāti 316, sâ zbatē inima 325, irma bāte 334, inima bāte 346, bāte inima 349, inima țpōcā 353, țpōcā inima 362, inima bāti 365, inima sâ zbatē ca șāsu 386, inima sâ zbatē 399, inima sâ zbatē 405, inima sâ zbatē 414, sâ zbatē inima 431, inima sâ bāti 455, inima sâ bāti 463, inima imblā, sâ bāti 478, inima sâ zbatē 514, inima

D.: [x] iŷyura, [x] iŷiŷita 02, ? 010, linguric 012.
M.: [ung] 9 meŷcōnt 192, meŷcōnt 287, 9 meŷe cōntō 575.
[ru] kistca uŷd hrudijē do jem-cy (χρεσός cartilajul de jos al sternului) 366, doscā hrūdi 666.
[sārb] pod grudimami 25,

sâ zbatē 520, sâ bāti (inimā) 531, inima sâ zbatē 537, inima sâ zbatē ctiŷodātā 551, inimā sâ zbatē 574, inima sâ bāti 605, inima sâ zbatē i yom 646, inima zbcūjēšji-yom 666, inima sâ bāti 682, sâ bāte (inimā) 705, inima sâ bāti 723, inima sâ bāti 728, sâ bāte sūfletu 762, bācāne sūfletu, sūfletu [orede că tot cu acela respiri, care bācāne] 769, sâ bāte inima 784, sâ bāte inima 791, sâ bāte inimā-jēl 812, inima sâ bāte 833, inima sâ bāte 836, sâ bāti (inimā) 848, inima bāti 858, tūpāne sūfletu, sâ bāte sūfletu in capu țepului 872 inima sâ bāte 876, sâ bāte sūfletu 886, inima sâ zbatē 899, sâ bāte sūfletu 928, bātaie dā inimā 958, inima sâ bāte 987.

D.: [x] inima ŷboŷwē 02, inima in ŷpacā 010, inima an ŷpacā 012.
M.: [ung] 9 siŷe vērđōdic 192, lōctet (siv) 287, vēr 9 sūve 575.
[ru] biēŷŷē sēŷte 366, sēŷŷē biēŷŷē 666.
[sārb] sŷŷe [accentul pe ŷ] biēŷ 25, sŷŷe [accentul pe ŷ] biēŷ ili cūja 37.
[bulg] sārŷtō bij 48, sārŷŷetu bij 991.
[sās] dāt hārŷ ŷlājt 143, dēt hārŷ ŷlēt 245.
[țig] marēl-pe mūro ilō „mi se bate inima” 769.

III. În punctele unde s'a răspuns numai cu verbu, de ex. bāte, am trecut în paranteză forma pentru inimā, de ex. (inimā), pentru a avea în toate punctele anchetate cuvântul care corespunde noțiunii de INIMĂ.

STAU ÎN PICIOARE „JE RESTE DEBOUT” [2245]

ȘED (PE SCAUN) „JE SUIS ASSIS” [2246]

SE ÎMPIEDECA „IL TRÉBUCHÉ” [2248]

ISTROROMÂNII 02 [x] m-am zădărnicit [perf 1]

(MĂ DUC LA) PLIMBARE „(JE VAIS FAIRE UNE) PROMENADE” [2249]

ISTROROMÂNII 02 [x] (me) na) spâs +

[2248]

I. Întrebare indirectă Umblând și făcând ca mă împiedec. Întrebam: Cum ziceți că face omul când face așa? II. 8. o 'sau'.

[2249]

I. Întrebare indirectă: Cum zici când, într-o duminică după masă, pleci de acasă și umbli în sus și în jos pe ulițe? II. 4. ce primumbli [2].

MN SĂGETĂTURĂ

I. Întrebare indirectă: Cum numiți durerea aceea care îți vine așa de odată, ca și când te-ar împunge cu un cuțit, și-ți trece apoi repede? II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică:

duriere pin lēpt 102, zund : zunduri 105, juḡḡ : juḡḡuri 130, juḡḡ 141, m-o junḡiāt 157, ruptură, rupturi, (te rupe) 172, m-a săḡetāt ũ juḡḡi 182, m-ā-junḡoje ca cu cuḡtu 192, săzētātūrā ũ juḡḡ 219, m-ā săzātāt pin lēpt 228, m-ā săzātāt-ũ juḡḡ 235, aḡā m-o zun-ḡēt ca cum ar si puścāt 250, zundḡ 260, fūlḡrātūrā (mā fūlḡrā) 272, mā fūlḡrā 279, mā fūlḡrā 284, m-o juḡḡēt 310, să ḡpā pin lēpt 316, juḡḡi : juḡḡuri : (mā juḡḡi) 325, ũ juḡḡi ca s-ŕ fūlḡr 334, m-o-ḡundḡēt 346, m-o fūlḡrāt ũ juḡḡ 349, m-o fūlḡrāt 353, am un ḡunḡ 362, m-o săzētāt [perf]; ma săzātā [prez] 365, m-o săzītāt 386, m-o ḡundḡēt dī-odātā 399, zundḡ 405, ũ săzātāt pin lēpt 474, ũ zundḡ (m-ŕ zundḡiēt) 431, ti juḡḡi, ti zundḡi 455, m-ŕ-sīzētāt 463, mā zundḡi 478, zundḡ : zundḡuri 514, niḡti cīrșē 520, am ũ juḡḡi 531, zundḡuri [p]; zundḡi [s] 537, săzēt [p] pin lēpt (mā săzātāt pin lēpt) 551, mā zundḡi 574, mā-ḡpāp 605, mā săzātāt ; m-o săzētāt pi puścāt 646, mā sizātāt pin lēpt 666, mā-ḡi-ḡlāzā 682, juḡḡi : juḡḡuri, ḡi cuḡti (ni s-a pus ũ juḡḡi ca uḡ cuḡti) 705, ḡ-ḡpāp 723, juḡḡi 728, juḡḡi 762, mā-ḡpāp ũ juḡḡi 769, mā juḡḡi 784, mā licārī odātā pim pjept [aor] 791, mā ḡure pim pjept 812, mā săzātāt, mā săzētāt [aor] 833, ma fūlḡrā o durēre pin trupū [aor] 836, ne cu-ḡḡi 848, ḡi-ḡeḡ 858, ca cīnd te iāje pēste ḡinimā 872, juḡḡi : juḡḡuri [p] 876, ḡn trāsā ũ juḡḡi 886, ḡm dēte ũ juḡḡi 899, juḡḡi : juḡḡuri [p] 928, juḡḡi 958, m-ā juḡḡiāt 987.

D.: [x] Hosu de hrăbăt oz, cruțe 010, mușki 012... M.: [ung] o kéréscont, (p)ogostoșon 'țărănește' o ḡeḡḡevācāḡ 192, dēre 287, o dēreḡm 575... [rut] popēre 366, criḡi 666... [sâr] polovina 25, cḡștine (accentul pe e) 37, [bulg] upāșcātā „mai jos”, crīstā „mai sus” 48, ḡrăbḡ „mai sus”, cīnti-ḡi 91 „mai jos” 991... [sās] dāt crēḡ 143, dēḡ crāḡi 245... [ḡig] o mașcār (rom) mișlocu 789...

CRUCEA ȘALELOR „SACRUM” [2206]

I. Întrebare prin gest. Arătând crucea șalelor, întrebam: Cum îi ziceți acesteia? II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică: șālē 2, spināri (la chōbi) 4, [e] nuāda cūruluḡ 8, ḡḡiḡu 27, spācḡ 29, kḡḡiā spācḡlor 36, șālē : șālili [a] 47, crūca dāle șālē 53, ḡōdā 64, dric (zōs la dric) 76, ḡ ḡḡi 95, crūca șālēlor 102, [e] șēle 105, șēle 130, crūca șālēlor 141, crūca skīnāri 157, crūca skīnāri 172, crūca spināri 182, mijlocu 192, crūca șālēlor 219, crūca șālēlor 228, șēlē 235, crūsa șālēlor 250, crūsa șālēlor 260, ḡn crūca șālēlor 272, crūcē șālēlor 279, pḡre crūcēle șālēlor 284, ḡ ḡḡi 310, crūcē șālilor 316, șēle, [e] crūca șālilor (la mḡișoc) 325, crūca șālēlor 334, crūcile șālēlor 346, crūcile șālēlor 349, ḡn crūc 353, crūcile 362, mijlocu (mā dḡārī

[2250]

I. Întrebare indirectă: Umbliând prin oada și șchioapătă puțin de un picior, întrebam: Cum ziceți că face omul când face așa?

- 1. 2. „Și vitele”. [251. niti se ne poznava 'nici nu se cunoaște'. 27. „Și vitele”. 29. „Se zice numai despre vite”. 36. am adîncăt. 47. „Și calul”. 1461. " " 53. " " 64. „Și vitele”. 76. „Și calul”. 102. „Și vitele”. 105. " " 130. „Și calul”. 141. „Și vitele”. 157. " " 172. adîc „se zice despre cal”. 192. „Și vitele?”. 219. „Și calul și vitele”. 228. abgîlucă 'nițel'. șfopăfăză „se zice despre om”. 235. alînă „se zice și despre om și despre vită”. Când șchioapătă mai tare se zice: șfopăfăz [1]; șfopăfăză [3]. 250. „Și despre vită”. 260. „Și calul”. 272. mîre alînîn? 279. alînăză „se zice despre cal”. 310. „Și vitele”. 325. „Și calul”. 346. " " 349. șfopăfăză „omul”, alînăză „calul, boul”. 353. „Și calul”. 365. „Și vită”. 13661. [1] xramajuçi edjē 'merge șchioapătând'. „Și despre vite”. 386. „Și o vită”. 399. „Și vită”. 414. „Și calul”. 431. alignești „se zice și despre vite”. 463. „Și vitele”. 478. „Și un cal”. 520. „Și calul”. 531. „Și vitele”. 551. „Și vită”. 574. " " 15731. " " 605. „Și calul”. 646. „Și vitele”. 666. " " 666. " " 682. it-a șkîopăt un cal. 705. „Și un cal”. 723. „Și vitele”. 762. " " 769. „Și un cal”. 784. skîopînd. 791. „Și vitele”. 858. " " 886. " " 899. " " 928. " " 958. " " 987. mîrği skîopăpă „o vită”. 02. „Și vitele”.

[2252]

I. Întrebare prin gest. Arătând ouăle picioarelor (la glesne), întrebam: Cum le numiți acestea?

- II. 2. „La fel se numesc și incheieturile degetelor (la rădăcina degetelor)”. [192. bôc, bôcâj 'glesnă'. 13661. u cōtîicu nojā bolēt 'doare piciorul la ouăle picioarelor'. 455. „Sau” glîznă kîșōrului. 463. pătru glîezni „are omul”. 514. Subiectul a arătat osul dinăuntru dela glesnă. 520. la glîzni. [769. Subiectul traduce: „glesnele picioarelor”. 886. la glēsă, glēsă.

M N

BURTĂ „VENTRE”

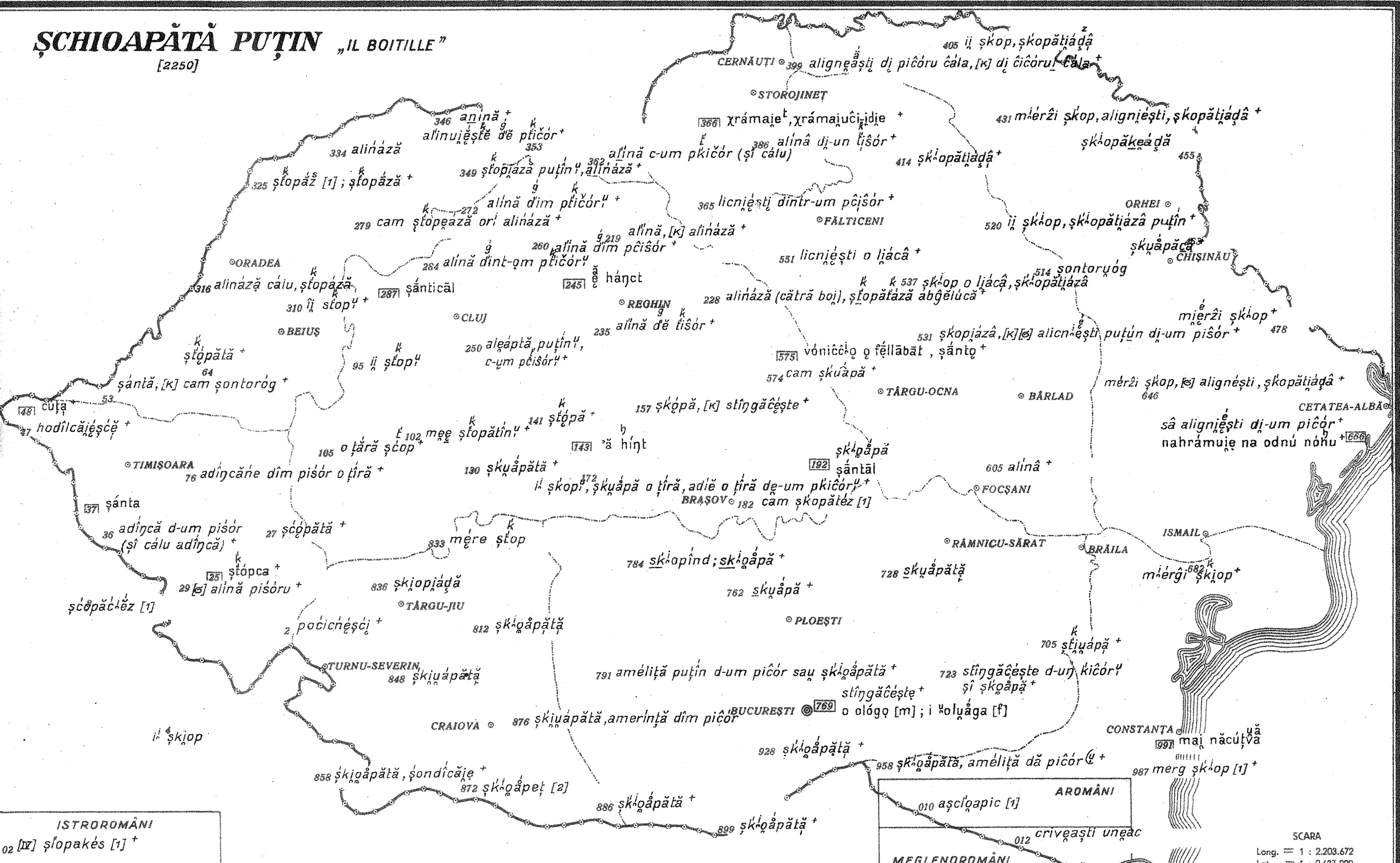
[2211]

I. Întrebare prin gest. Arătând burta, întrebam: Cum îi ziceți la aceasta? Dar glumind, când e mare, cum îi ziceți?

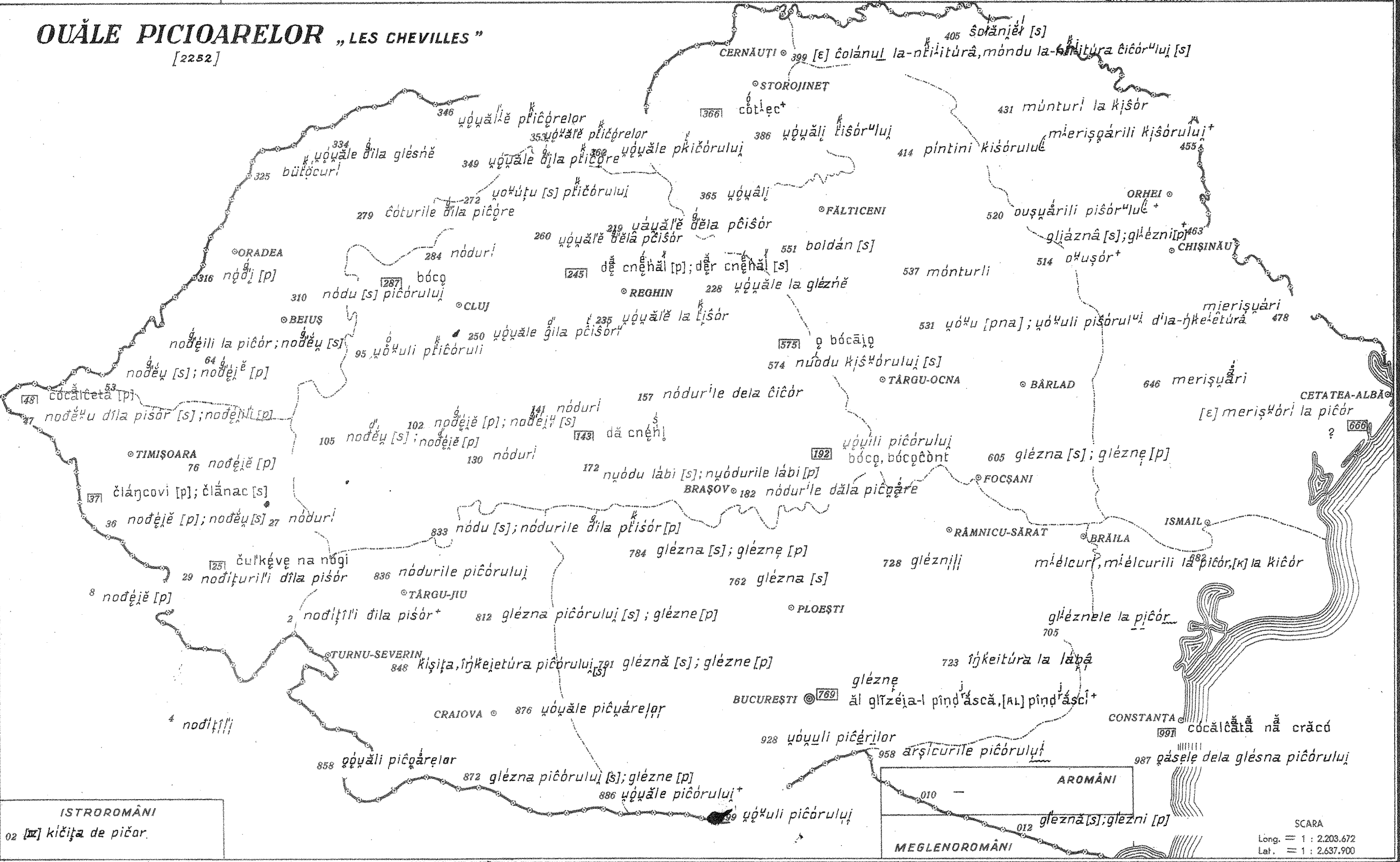
II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: burtă; bur [p] 2, burtă [a], burtă [na] 4, fūālē 8, fūālīē 27, fūālī; ? [p], [glum] tîrbân 29, fūālīē; [e] f'ol' [p] 36, fūālīē, fūālīli [sa], [glum] [1] burtucân 47, fūōlē; fūōlē [p], [glum] burfa 53, fūlē; ~ [p] 64, fūālīē; ~ [p], [glum] burtfē; burtfje 76, fūālīli, [glum] [e] burtă mări „cuvânt nou” 95, fūōlē [sm]; fūōlē [pf], [glum] burduhâj [cîtu-î burduhâju la cutăre] 102, fūlē; ? [p] 105, fūālē; ? [p] 130, fūlē; [e] fo [p m sau f], [glum] burtă mări 141, pîntece; ~ [p] 157, fūālē; [e] fūōlī [p], [glum] burfūōj 172, burtă; burtē 182, burtă; burtē [p] 192, pîntișē; ~ [p]; burtă (cam amî din nou) f'ōlē „mai rar”, [glum] burduj 219, pîntișē; [e] ~ [p], [glum] burtă, [k] bîrdăzân, burduj 228, pîntișē; pîntiși [p], [glum] [R] burtă 235, fūlē 250, pîntișē; ? [p] 260, pîntișē, [glum] burtă, burduhân? 272, pîntișē; ~ [p], [glum] [1] burduh 279, pîntișē; ~ [p] 284, pîntișē; ~ [p], [glum] fūlī 310, pîntișē; ~ [p], [glum] d'obă; d'obī [p] 316, burtă, burf [p]; [*] d'obă 325, pîntișē; pîntișē [p], [glum] bîndēj; bîndăj [p] 334, pîntișē; ~ [p], [glum] burduhân 346, pîntișē; pîntișē [p]; [glum] f'ōlē (măi cē f'ōlē aj) 349, pîntișē [a] 353, pîntișē, [glum] burduj (dacă hē poreclim) 362, [R] fūālīlī [pt], [v] pîntișē; ~ [p], [glum] [1] bîrdizân 365, pîntișē; [e] ~ [p] (în Ar-djāl dîc fūōlīlī), [glum] [1] baf 386, pîntișē; ~ [p] 399, pîntișē 405, [R] burtă „muntește”, [v] pîntișē, [glum] burduvū yōmulū 474, pîntișē; ~ [pf], [glum] burdîhân 431, pîntișē [sm]; pîntișē [pf] 455, pîntișēlī, [glum] bîrdân 463, pîntișē 478, pîntișē; [e] pîntișē [p], [glum] [1] bîrdân; bîrdânī 514, burtă, [k] [e] pîntișē, [R] pîntișē 520, pîntișē, [glum] bîrtă 531, pîntișēlī, [glum] burtă 537, pîntișē, [glum] [1] bîrdăhân 551, pîntișēlī [a] 574, bîrdân, [glum] burtă 605, pîntișē, [glum] burduhân 646, pîntișē, [glum] burtă 666,

burtă; burtj [p] 682, [1] pîntecj; pîntișē [p], pîntișē [pa]; [m] burtă; burtē [p] 705, burtă; burtj [p], [glum] o burtă ca ū sacj 723, burtă 728, burtă 762, burtă 769, burtă; burtē [p] 784, burtă; burf [p], „în Moldova” pîntecj 791, burtă, stomac 812, fūōlīē; ? [p], [glum] [1] burduj 833, înima, burtă; burtē [p], [glum] [1] borhânu 836, pîntecj; ~ [pf] 848, burtă; burtē [p], [glum] burduf, burtufetj 858, burtă, stomac; burf [p] 872, burtă; burf [p] 876, burtă 886, burtă; burtē [p] 899, burtă; burtē [p] 928, burtă; burtē [p] 958, burtă; burtē [p], [glum] bîrdăxân 987. D.: [x] fōlēlē; doj fol', [k] fōlur' 02. buric; burj [p] 010, f'pali, trăbușpă 012. M.: [ung] hqș 192, hqș 287, hqșj 575. [rut] cēreyu o pūpă 366, pūzo 566. [sărb] cōram 25, t'rbu; t'rbusi [p]; d'vā t'rbuva [accentul pe j] 37. [bulg] curima; ? [p] 48, curjē-mu [a]; curjēmi [p] 991. [sās] dār bēox; bāj [p], [glum] smērbēox 143, d'ēr bēux „la țară”, bax „la oraș”, [glum] smierbēux 245. [1] i burtă 769. III. În punctele unde subiectele au dat și un cuvânt (pentru BURTĂ) cu nuanță ironică, acesta e precedat de indicația [glum] 'glumind'. Semnul [1] arată că adeseori subiectele au făcut haz de cuvântul comunicat.

ȘCHIOAPĂȚĂ PUȚIN „IL BOITILLE” [2250]

OUĂLE PICIOARELOR „LES CHEVILLES” [2252]

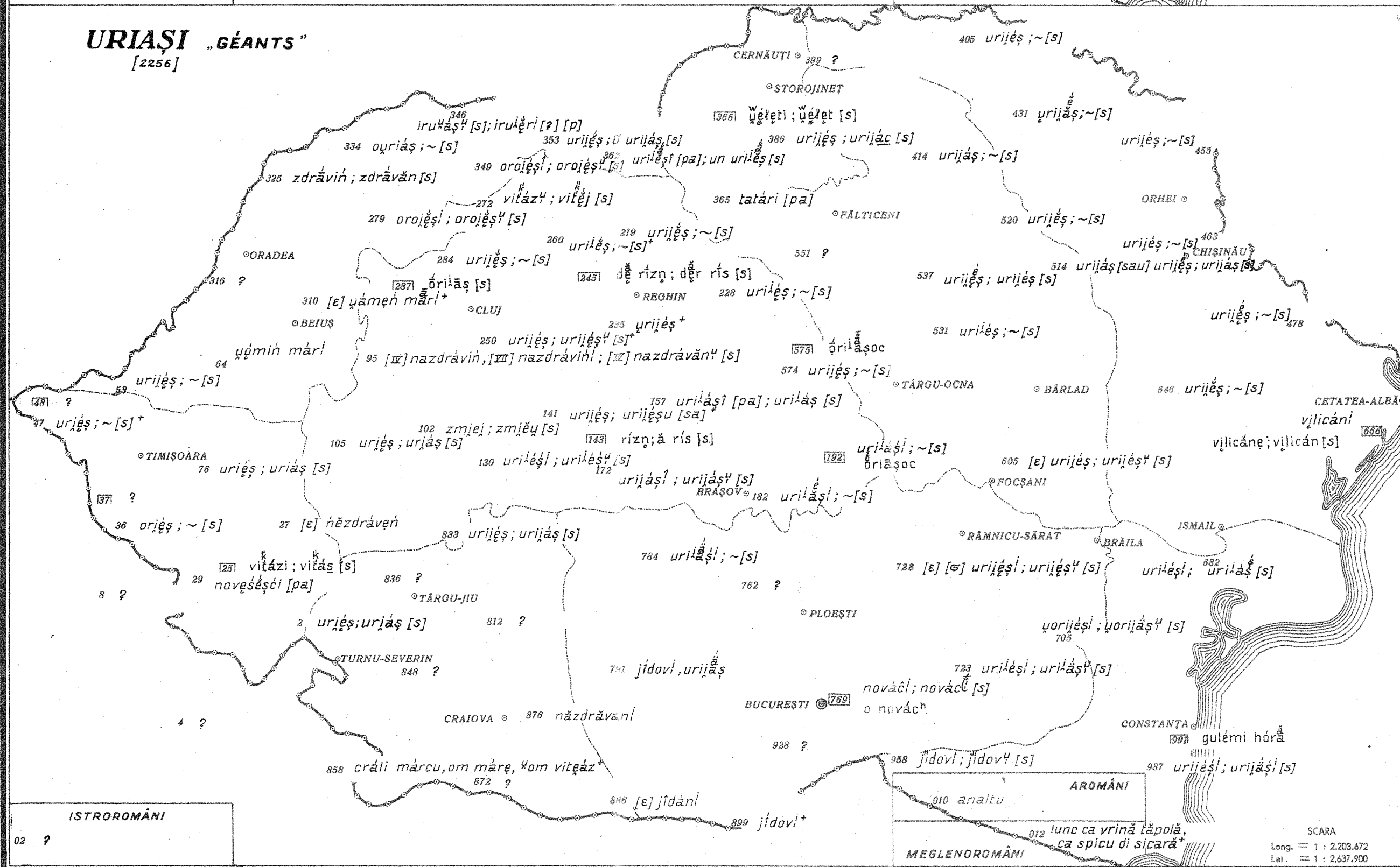

BĂTĂTURĂ „COR” [2253]

URIAȘI „GÉANTS” [2256]

[2253]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți pielea aceea, iare care se face câteodată în talpă și care doare ?
I. 29. s-o bătutu-să.
36. Despre șerbiile subiectul spune că e o bătătură care se face în palme, de lucru, și în talpă, ca la bou, pe grumaz, de jug, când plouă.
1943. hōrtfēj, „nu doare”.
250. uáčy gē gāinā; „doare”, pădușēj! „mănăncă”.
353. m̄n-ōjŝ-o făcut la pičōr bătūc.
463. m-am bătut la talpă.
470. m-am bătut la talpă.
574. pădușēj! [p] „un fel de mănăncă-rime”.
648. să bate pičōru.
928. să bate.
958. păducēl „un fel de mănăncă-rime”.
1997. ubity „bătut”, cūrayy „tare”.
02. De fapt, bășică cu apă, nu bătătură, după subiectul X.

[2256]

I. Întrebare indirectă : Cum le zice în basme oamenilor acelora care erau mult mai mari decât oamenii de acum, așa de mari de puteau să calce de pe un deal pe altul ?
I. 47. Subiectul X zice că vorbeau bătrânii despre uriași. Subiectul X zice că vorbeau bătrânii despre uriași
95. Subiectul mi-a povestit legenda cunoscută despre copiii de uriași care au luat în brațe pe plugar cu plug și cu boi cu tot. V. volumul de texte, punctul 95.
141. urieș!f [f].
235. merfēy „mergeau” la Reghin după făjină-mprumut. Adecă pentru uriași Reghinul, care e la 30 km de Voiniceni, e ca pentru noi, oamenii de rând, casa vecinului, de unde ceri făjină împrumut.
250. Subiectul, știutor de carte, după ce dă formele de plural și de singular, adaugă : cu u și i. Adecă, la singular se scrie u la sfârșit, iar la plural i. Firește, la plural n'a pronunțat nici-un i.
260. căre-i jib, țare dē tāt.
310. A auzit dela bătrâni legenda cu fata uriașului care a luat pe plugar cu plug cu tot în șorț.
012. tăpolă „plută (copac)”.
[2212]

M N

BURTĂ, FOALE, PÂNTECE, RÂNZĂ „LES MOTS BURTĂ, FOALE, PÂNTECE, RÂNZĂ ET LEURS SENS”

[2212]

I. Întrebare directă : Dintre cuvintele BURTĂ, FOALE, PÂNTECE, RÂNZĂ, pe care le cunoașteți și ce înseamnă fiecare ?
II. Dăm toate răspunsurile : burtă [v. 2211] — fuđlē dīšēm la uo, la vaš — din pincišiŝi lu mŭmă-sa „despre copii” — rīzā

[v. 2215] 2, fuđli, jar burtă [v. 2211] — rīn-đā, m]-a fuđit rīnđā dāla loc, mi-s scuturātā „când te doare burta” 4, fuđlē [v. 2211] — rīzā = stomăcu [v. 2215] 8, fuđlē [v. 2211] — rīnđā, care miștē mīncărja [v. 2215] 27, fuđli [v. 2211] — pīntāci [v. 2209] — rīnđā, căr] miștē mīncărja [v. 2215] 29, burfā [v. 2215] — fuđlē [v. 2211] 36, fuđlē [v. 2211] — pīntēse = stātu ōmuluj, pučēre - rīnđā ōmuluj-stamăcu [v. 2215] 47, burta „rar” = fuđle [v. 2211] — rīzā = ja rīj-ștē 53, fōle [v. 2211] — rīzā = care rīj-ștē [v. 2215] 64, fuđlē [v. 2211] — rīnđā [v. 2215] 76, [v. 2211] — pīntāci = trūpu ōmuluj „organul genital” „și matricea” — la căpu lēptuluj i rīnđā 95, fuđle [v. 2211] — rīzā = ūnē să strfā mīncărja [v. 2215] 102, fōle [v. 2211] — rīzā [v. 2215] 105, burtā = stomăc [v. 2215] — pīntēce = mă dyāre pīntēcele (la pavojeŝi [v. 2209]) — fuđle [v. 2211] — rīnđā „e înăuntru” 130, burtā [v. 2211] — fōle [v. 2211] — mă dōre la pīntēce [arată pieptul] — rīzā: mă dōre rīzā, unde mēre mīncărja [v. 2215] 141, pīntēce [v. 2211] — rīzā, ce hīstu-jește la ōm dīluntru 157, fūale [v. 2211] — burtā (burte [p]), pīntēce, rīzā „toate au același înțeles” [v. 2215] 172, burtā [v. 2211] — pīntēce, tōt pīntēcele [burta cu tot cu părțile laterale] — rīzā = stomăcu [v. 2215] 182, pīntēce = burtā [v. 2211] 192, [v. 2211] 219, rīzā [v. 2215] pīntēce [v. 2211] — burtā [v. 2211] 228, burtā [v. 2211] — mă dōr fōlilē = pīntēse [v. 2211] — rīzā = stomăcu [v. 2215] 235, fōle [v. 2211] — la rīzā, ūngē să mășinā bucācile 250, pīntēce [v. 2211] — rīzā [2215] 260, burtā (cōtă-mă cītu-s dē sātul la burtā!) , fōle, pīntēce, rīzā [subiectul nu vede nici o deosebire între ele] 272, fōle = pīntēce [v. 2211] — rīzā [v. 2215] 279, pīntēce [v. 2211] — fōle = burtā, așa zic cei care au umbat prin școli — rīzā: cē rīj-ștē — lōntru [v. 2215] 284, burtā „e cuvânt nou” = pīntēce [v. 2211] — fōli [v. 2211] — rīzā [v. 2215] 310, pīntēce [v. 2211] — rīzā [v. 2215] 316, pīntēce, pīntēce = burtā [v. 2211] — rīzā, acēje dōrā mīstujē la ōm 325, pīntēce [v. 2211] — rīzā [v. 2215] 334, pīntēce [v. 2211] — fōlē, ca cum am batjocōri „e același lucru ca și pīntēce” 346, pīntēce = fōle [v. 2211] — rīzā [v. 2215, noiā] 349, [v. 2211] 353, [v. 2211] — dīcām rīnđā cī hē dōre la rīnđā [la stomac] 362, burtā = fuđli = pīntāci [v. 2211] — rīnđā: rīnđā-] dī rīndu ŝi 365, [v. 2211] — rīnđā, ŝi căr] mēre mīncărja și să prīfāși 386, burtā dīc am ū „după războiu” = pīntēce [v. 2211] — rīnđā 399, [v. 2211] — rīnđā căr] rīșnjēști [v. 2215] (mā], rīnđācūj, mā]! „se zice unui copil care plânge mult” 405, [v. 2211] — rīnđā, stomăcul găinii ” 414, [v. 2211] — rīnđā „e în om, dar nu știe ce e ” (rīnđōs, „mā-nios”) 431, pīntēce = burtā „a învāțat dela Regāșeni” — stomăcu-] rīnđā, la găjinā 455, [v. 2211] — rīnđā, căr] rīșnjēști mīncărja 463, [v. 2211] — rīnđā (la jīnimā jēști-o rīnđā) 478, [v. 2211] — rīnđā la pīșāri sau rīșnițā 514, [v. 2211] — burtā „zic boierii ” 520, [v. 2211] — rīzā, rīnđā-] stomăgu ū ōmulu 531, [v. 2211] — rīzā, la pāsāri 537, [v. 2211] — jēști rīnđōs „se zice unuia” cī să mīnī 551, [v. 2211] — la fūale „la stānga și la dreapta subt coaste” 574, [v. 2211] — tī-aj culcāt la pīntēșili fumēji „ai avut relații sexuale cu o femeie ” — s-o ūmflāt rīzā dī fūgā 605, [v. 2211] — rīnđā, căr] stā-nnūntrū 646, [v. 2211] — rīnđā „la găini ” 666, pīntēce = burtā (mā dor pīntēci) [v. 2211] — rīzā = stomăcu căr] să mistuj mīncărja 682, [v. 2211] — rīzā „este în burtā (i s-a-ntōrz rīzā „când varsă ”) 705, [v. 2211] — pīntēci, la pīntēci = între kicēre „organul genital” — rīzā (mī s-a pūs rīzā „când umbli repede și ai un junghiu în stānga sau dreapta” 723, [v. 2211] — fuđli : „se zice la borjōgi plumāni ” „se zice așa, fiindcă suflā ” — la pīntēci „a auzit, dar nu știe ce este ” — rīzā (s-a-ntōrs rīzā „când nare poftā de mār-care”) 728, [v. 2211] — mă dyāre-m pīntēce „la ii” — rīzā, ŝi căpu pīntēculuj ” 762, [v. 2211] femēja [ŝi] copīlu nōyā lūni-m pīntēci — rīzā, rīzā „la căpu pīntēculuj (dăcā-s vine să versē], cē: mī s-a-ntōrs rīzā) 769, [v. 2211] — fōale, s-a ūmflā fōalili ādicā burta — pīntēce (dōare pīntēci, pā jos așā [la ii]) — rīzā = Innāyūntrū 784, [v. 2211] mī s-a rās-turnā rīzā = (tot un dor e ‘tot o durere este’ [nu știe unde] 791, [v. 2211] fōale „la fierārie ” pīntēcele femēji, āle ōmuluj, organele genitale ” 812, [v. 2211] — rīzā = stomăc 833, [v. 2211] — ma dōre la fōle „burtā, boierește ” — [v. 2215] 836, burtā = partea de sus — pīntēce „partea de jos”, fuđle = pīntēce — rīzā (ŝi cāde rīzā, cīn ne dyāre la jīnimā) 848, [v. 2211] — rīzā : m]-a cāzūt rīzā dīe rīdi — cātūrā greș, să surupā cōajili-m vīni 858, [v. 2211] — fōale „la fierar ” rīzā (n-a cāzūt rīzā, cīnd am muncīt pīn mult) 872, [v. 2211] — pūntēcele je jos la femēj „organul genital al femēi?” — rīzā (ŝi s-a rās-turnā rīzā, cī să ūfīlā-ŝi cāpu kēptuluj) 876, [v. 2211] — pīntēce vine la vīntre [v. 2209] — rīzā (mī s-a rās-turnā rīzā) 886, [v. 2211] — fōale „la fierar ” — pīntēce „unde stā copīlu în mamā ” — (cītā rīzā āre „se zice unui burtoș” 899, [v. 2211] 928, [v. 2211] — pīntēci [p] pīntēciile ōmuluj [aratā iile] — rīzā [aratā la stomac] 958, [v. 2211] — fōale „la fierārie ” — rīzā, ŝi stomăcu, la pāsāri (nu-ntōārce, mā, copīlu așā, cā i s-a-ntōārce rīzā) 987. D: [v. 2211] 02, — 010, „între fōali și trăbușnā nu e deosebire [v. 2211] 012. III. Deoarece cu vreunul din aceste patru cuvinte sa răspuns la întrebările 2211 (BURTĂ), 2215 (STOMAC) SAU 2209 (MÎNȚĂ), NAM MAI REPETAT CELE SPUSE ACOLO, CI AM TRIMIS LA ÎNTREBĂRILE RESPECTIVE.

[2257]

I. Întrebare indirectă: Cum le zice în bisme oamenilor mult mai mici decât noi, numai de o palmă sau de un cot?

II. 47. Subiectul a cetit despre pitici în Alexandria.

[48]. "Omul de o palmă, barba de-un cot".

95. Piticii sânt măi supțiri, iar oloșii, măi groși.

141. După forma de singular, subiectul a mai spus un cuvânt pe care nu l-am notat, dar care, formând grup cu cuvântul pitic, a împiedecat formarea lui u final.

219. "Se învață în școală despre pitici".

228. "Cuvântul e nou în sat; se învață la școală".

235. spunăy bătrîni că după noj ay să vîie uomeh căre o șă-mblăfăscă șepțe-ntr-oj cupțôr de pită.

284. "Cuvântul e puțin cunoscut". Subiectul pretinde că e singurul din sat care îl cunoaște.

346. Subiectul nu știe forma pentru singular.

666. Subiectul nu știe cum le zice, dar a auzit dela bătrîni că ay să fiți după noj ay să-mblăfăscă cu-mblăși'u in cupțôr dășpreși țș.

858. Subiectul a povestit un basm cu un pitic numit Găvnică, v. volumul de texte, punctul 858.

872. cu păr pe burtă.

III. Cf. Întrebarea Nr. 4244: Statu-Palmă-Barbă-Cot.

vintrășel [partea inferioară din mijloc a abdomenului] 260, vintriș [adv] (și mej into lături 'să mergi deacurmezișu pe drum') 310, [v.2209] 334, [v.2209] 353, ma dyări la vintrișel 'zic femeile și răd' oșasupra dj byășă, dj-asupra născătuări 365, vintre: trieșj pintr-îsu, 'trece verde prin el' 386, mă dyări la vintrișel [deasupra organului genital] 414, ma dgări la vintrișel [subt stern, la mijloc] 431, [v.2209] 514, vintrișel 'eufemism pentru penis' [III] la vintrișel, 'la ii' 520, tot la stîj-gi-j zîși vintrișel 531, vintrișel 'la ii; deasupra organului genital' 537, vintrișel 'e înlăuntru, la copii' 784, des-cinț de vitricel, 'o boală la copii', trăce apă gușă piș copil, cin țj vitricelul pus pe jel 836, are vetricel, la copii, trăce p' jel verzătura, să spūrcă vîrde 848, vintricel, h-a ieșit um vintricel [umflarea glandei din josul ilior] 872, il dyare la vintricel, 'pe copil' [ile] 876, dup-ij cărți: vintricel = lîndicu femeji 987.

SA CIUMURLUIT

"IL A ATTRAPÉ UNE INDIGESTION" [2216]

I. Întrebare indirectă: Cum zici când ai mâncat prea mult, mai cu seamă mâncări grase și ți-a venit rău?

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: ? (are zăjbi pi la gura) 2, ji-ntyârși rău 4, nu j-o primit stomăcu 8, mă șermăluj [i] 27, me-ntô-hedj; m-am întonat; m-am țzgăigăt 29, m-o venit u scro 36, i s-o ūflăt mîncăre-n stămac, nu puăcê să rîjha-soă 47, s-o cumurlit; mă cumurlisc 53, să-gkiôș la rîză, jî rûpe la f'ôle 64, m-am șermăluit; mă șermălu-lisc 76, s-o cumurlitj 95, să cumurlieșj 102, cê șumărlisc 105, s-o cumurlitj 130, o mîncat pre mult de s-o cumurlitj 141, i să lășă rău, i s-aplăcă 157, te stric la fuăle, trieșcê pin minj 172, jî s-aplăcă 182, m-ă stricăt la burtă 192, țe șurmulujeșj 219, m-am îmbolnăjit 228, s-o cumurlit 235, m-am șurmuliț 250, s-o șurmurluit 260, m-am cumurlit 272, mă cumurlisc 279, mă cumurlisc 284, [v] m-o lovi greăta dă mîncări, [e] m-an cumurlid dă mîncări 310, mă cumurliscj 316, m-am cumurlit 325, țe cumurlieșj 334, m-h-o căgūt 346, s-o cumurlitj 349, s-o cumurluit 353, m-am cumurlu-lit 362, m-am cumurluit 365, căpătă ō rast 386, h-i greăta dj căr-ņi 399, nu jî gîni-m pîntiși, c-o trecut cu mîncăre 405, s-o-ncărcăt stomănu și-j vîni griăță 414, il dgări burdjhănu, [K] ni s-o-ntôrs mîncăre 431, [E] ni să-ntôrsi mîncăre 455, s-o-mpîlăt, h-o stad gréy la jînimă 463, h-ă smintit stomăcu 478, pînticărîi 514, ni grîey la stomăh, [III] mi s-o stricăt stomăhu 520, o-ncărcă stomăgu 531, ni-am îngreunăt stomăgu 537, s-o stricăt stomăgu, c-o mîncat pre

mult 551, m-an cumurluit 574, ni s-o aplăcăt di cărni multă s-am mîncat 605, j-o sia rău 646, mă cūr-mă-m pîntiși 666, nu puăti să rîșnjă-să stomăcu, nu dov'đești stomăcu să rîșnjăscă 682, s-a stricăt la stomăc 705, ni s-a aplăcătj 723, i s-a aplăcătj 728, i s-a aplăcăt 762, [E] [O] mi s-a aplăcăt 769, [E] durere dă stomăc 784, li s-aplăcă 791, mă dgare burtă 812, s-o șermăluj 833, fe-ngemărlu-liscj 836, să scribește 848, mi să scribește 848, i s-a-ntôrs 858, să dearăjăză stomăcu, jî dearăjăt stomăcu 872, m-am îngreunăt 876, s-a-ngreunăt 886, mi s-a aplăcăt 899, mi s-aplăcă 928, aj încărcăt stomăcu cu mîncăre 958, prea m-am încărcăt stomăcu, prea m-am ūrflăt im burtă 987.

D.: [x] m-ay facut tămnă cās-la cărne 02, in yini liyură 010, ah țj vgamă, ah țj putgarnă, ca-s vom 012.

M.: [ung], męcăcemellett o șoc țel-đil 192, męcăcămilic 287, męcăcemellett 575.

[rut] ? 366, bolit u jivalj 666. [sârb] [E] se prijeđ 25, prejeo se 87.

[bulg] gu bulj stumăca, gu tresi, [K] sām bābăcōșă 48, [E] prijāl i se răzbuljăvā ud jădeņe 991.

[sās] h hū gāșgāmārt 143, E nēt zih ibārfrāșj 245.

[tig] xalqā prea bût ta nasfajlu ma măncaț prea mult și sa imbolnăvit" 769

CIUMURLIALĂ „INDIGESTION”

[2217]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți boala când vă vine rău de mâncare prea multă?

II. În majoritatea cazurilor nu s-a putut obține substantivul având înțelesul de CIUMURLIALĂ, ci de obicei subiectele au repetat răspunsul la întrebarea 2216. Pentru punctele în care s-a obținut un substantiv sau un răspuns deosebit de cel dela 2216, avem: CIUMURLIALĂ 235.279.284.325, CIUMURLIT 53.349, CIUMURLIALĂ 130.34, CIUMURLITURĂ 272.334, CIUMERNIȚĂ 365.574, CIUMĂRLIALĂ 105, ȘURMULUALĂ 219, BOLNĂVEALĂ 228, GREĂȚĂ 310, RAST 386, ÎNCĂRCARE DE STOMAC 474, PÂNTECĂRIE 514, DIAREE 520, DURERE DE STOMAC 784, ÎNGEMĂRLIALĂ 836, BOALĂ SILNICOASĂ 848, BOLNAV DE APLCATE 858, URDINĂ [3] 872, IL DOARE LA NIMĂ 876, ÎNCĂRCATURĂ 958.

D.: ? 02, ? 010, vumutură 012.

PITICI „NAINS”

[2257]

(MASA E) SCUNDĂ „(LA TABLE EST) BASSE”

[2260]

[2260]

I. Întrebare prin gest: Cum ziceți că e masa când e așa? (Cu mâna arătam înălțimea, aproape pe jumătate cât înălțimea meselor obicinuite).

II. 53. cum jî dă jos masa ăsta. 365. prege-j zos masa.

[366]. "masă mică pentru copii". 833. că nu știy să țică scundă.

876. "Când nu e scundă, se zice": māsă sus, masă năltă.

MN

VINTRICEL

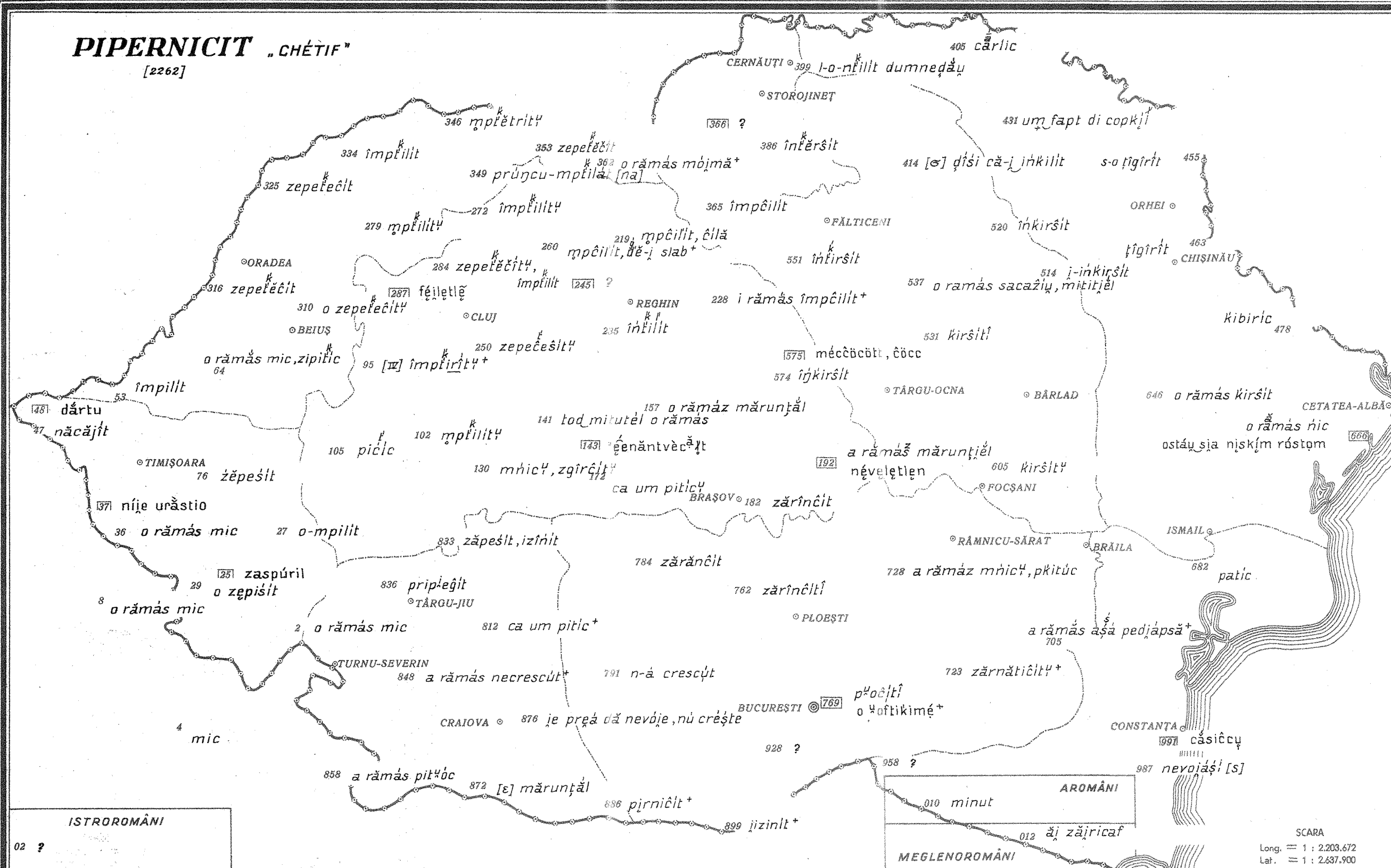
"LE MOT VINTRICEL ET SA SIGNIFICATION" [2213]

I. Întrebare directă: Ziceți VINTRICEL și ce înseamnă?

II. În majoritatea cazurilor s-a răspuns că nu e cunoscut cuvântul.

Din localitățile unde subiectele au recunoscut cuvântul sau l-au identificat cu vreunul de formă asemănătoare (de ex. în punctul 310), dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: vintre, vintreă căre-j în om [arată la stomac] 64, la vintricelul, organul genital al femeii 95, vintricel, a auzit cuvântul dar nu știe ce e; i se pare că în poro este ceva ce se chiamă așa? 441, vintricel, organul genital al bărbatului 482, [v.2209] 219, [v.2209] 228, așă ūmbliă ca ū vintrișelj, se zice unui copil vioiu sau unei vite 250,

[2262]

- I. Întrebare indirectă : Cum îi ziceți unui copil care n'a crescut, ci a rămas mic și slab.
- II. 25. [xx] că-i impililit.
98. Căpălă, poreclă pentru un piper-nicit.
260. „poate fi și mare la stat”.
362. nu pofte crește; [s] o rămăs împililit; mai ușură vorba: mójimă.
705. parcă-i o pedjapsă.
723. a rămáz zărănăcițit.
- [769]. „e ofticat”.
812. Subiectul nu știe ce e: pitic.
848. [k] a rămăs necrescut.
886. parcă-i un dop.
899. a rămăs jizinit.

[2263]

- I. Întrebare indirectă : Cum îi ziceți unui copil care trebuie într-una păzit de frig, de vânt, căci se îmbolnăvește foarte ușor?
- II. 310. și-i gălfăd.
414. [e] noma skiljētu-i di dŕsu, așă-i di slab.
723. scarandiy dă mîncare.
858. la frig nu pgate să fii, vorbe aspre nu pgate să ducă, să răbde.
886. „care nu rabdă la muncă”.

M.N.

SPLINĂ „RATE”

[2218]

- I. Întrebare indirectă : Ce ziceți că n'are în burtă omul acela care poate fugi mult fără să ostenească?
- II. O singură dată s'a răspuns SPINĂ 29; încoala, pretutindeni : SPLINĂ (pronunțat [x] spîră, [xx] spliră în punctul 95).
- D.: [s] [x] spîră 02, splină 010, splină 012.
- M.: [ung] o lîpce 192, lîp, lîpce 287, o lîpce 575.
- [rut] selezină 366, silizîncă 666.
- [sărb] sles 25, slezina 37.
- [bulg] bábăta [?] „subiectul pretinde că” prjbjrj jaderetu ‘adună mîncarea’ 48, dălac 991.
- [săș] dă mēnt 143, dē malt 245.
- [fig] i splină 769.

MAȚUL GROS

„GROS INTESTIN”

[2219]

- I. Întrebare indirectă : Cum îi ziceți mațului dinapoi de tot?
- II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns MAȚUL CURULUI. S'a mai răspuns: MAȚUL CEL GROS 4.29.520.574.858, MAȚUL DE PE URMA 64, fundatorju cūcului 386, MAȚUL CEL MAI GROS 405, NOADA CURULUI 478, [e] țetestinu mățelor d'la ūrmă 531, fundac 646, mațu căre trêce pînr-țsu atără 958. S'au dat două răspunsuri : MAȚUL GROS, MAȚUL CURULUI 182.987, MAȚUL CURULUI, MAȚUL CEL GROS 334, MAȚUL DOSULUI, MAȚUL CURULUI „la vită” 365, kișca șei grășă or mățu șel gros 455, MAȚUL UMBLĂRII,

- MAȚUL CURULUI 848, mățu curului „la porc”, mățu la popoju „boierește” 876. Subiectul n'a știut răspunde în 537. 551.
- D.: [x] mărle măț, [xx] ță mără măța de drab 02, maț gros, bițire 010, góznic 012.
- M.: [ung] o șégvêchurc 192, vëgbël 287, — 575.
- [rut] toystă kješčă 366, slîpāja kișcă 666.
- [sărb] čerëvo gujñac 25, bûrăq; burăzi [p] 37.
- [bulg] gáznotu červô 48, gáznu červô 991.
- [săș] dăr dëcdarm 143, dē ūără; bāl 245.
- [fig] i pór i çarajı 769.

ȘOLD „HANCHE”

[2221]

- I. Întrebare prin gest. Punând mâna în șold, întrebam : Cum îi ziceți acestuia?
- II. În marea majoritate a cazurilor s'a răspuns : ȘOLD; ȘOLDURI. S'a mai răspuns : kiș; kișuri 8.29.36.47, slăbji 4, slăbji [s]; slăbji [p] 27, cličy; cličuri 95, brju (f-a) pús mîhilē-m brju) 235, horpós [s]; horpósă [p] 325, [e] la brju 858, șală [s]; șălili [pa] 928. S'au dat două răspunsuri : horpósy [s]; horpósă [p], cličy [s]; cličuri [p] 310, miljocu ómuluj, șold; șoldurč 872.

M.A. MAL AUX OS

[2222]

- I. Întrebare directă. Ziceți : MĂ DOR MĂDULARELE ? Ce înseamnă MĂDULARELE?
- II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns că nu se zice. În punctele ce urmează s'au dat răspunsurile : mădulărj [pna]; mădulărji [pa], „sânt înlăuntru în om, dar nu știe ce sânt”, mă duărj mădulărju „nu știe ce înseamnă, a auzit însă expresia” 47, mă duorj mădulărjile „se zice la coasă, când omul e ostenit; nu știe ce sânt” 172, țuôte mădulărele mă dor, parcă-s kișă 182, mă dorj mădulărjile „ganglianele dela gât” 250, mă dor tălê mădulărjile „când te doare tot trupul” 279, mă dor tălji mădulărji or înčiturilj 365, mă dor mădulărjilj „dela șold la genunchi” 414, mă dor mădulărjilj, niști vinj pi

- lîggă scrîe ‘șira spinării’ 455, mă dor mădulărjilj, colan'li, țuati șle 514, mă dor mădulărjilj, la pișurj, dŕsús di ženúhki 520, mă dor mădulărjilj - șolánili 646, „de obicei se zice”: mă dor yásili „dar; câteodată, și : mădulărjilj 682, mă dgarj mădulărjilj - șoldurilj, kičérilj 723, numa la Moldova am auzit dă : mădulăr'li „nu știe ce sânt” 784.

CIUNG „MANCHOT”

[2223]

- I. Întrebare indirectă : Cum ziceți unui om care n'are decât o mână?
- II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns : CIUNG. S'a mai răspuns : FĂRĂ O MÂNĂ 27.102.346.405.431.463.478, CIUNG 53.76.105.192.228.325.574, CIUNG DE O MÂNĂ 47.334.520.784.833, CIUNT DE O MÂNĂ 399.414.465.514, CĂI 8.29, BÓLNAV DE O MÂNĂ 272.284, CIOLĂC 705.958, CĂI DE O MÂNĂ 2, CIONT DE O BRÂNCĂ 95, CIOLĂP 130, ȘCHILAV DE O MÂNĂ 157, ȘCHILAV DE O MÂNĂ 172, SLUT DE O MÂNĂ 219, CHILAV DE MÂNĂ 250, ȘCHID FĂRĂ O MÂNĂ 260, FĂRĂ DE O BRÂNCĂ 316, N'ARE O MÂNĂ 349, BÓLNAV FĂRĂ DE O MÂNĂ 353, CIUNT 386, CĂȘ DE O MÂNĂ 531, COTONOC 537, OM CALIC, CU O MÂNĂ 666, IVALISTU 872. S'au dat două răspunsuri : SEC, N'ARE O MÂNĂ 4, CIONT, FĂRĂ MÂNĂ 36, CIONG DE O BRÂNCĂ, CIONG 64, N'ARE O MÂNĂ, CIUNG DE O MÂNĂ 141, CIONG, CIONG DE MÂNĂ 235, CIUNT, CIUNT DE O BRÂNCĂ 310, SEC DE O MÂNĂ, FĂRĂ O MÂNĂ 365, OM FĂRĂ O MÂNĂ, CĂȘ (c-čj) o mîná) 646, N'ARE O MÂNĂ, CIOLUMP 848, CIOLAC, CIUNG 987. S'au dat trei răspunsuri : pedēstru [s]; pedēstri [p], čunt, n'are o mîná 362.

D. CRUFAS

[2224]

- I. Întrebare directă. Ziceți : MĂ DOR MĂDULARELE ? Ce înseamnă MĂDULARELE?
- II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns că nu se zice. În punctele ce urmează s'au dat răspunsurile : mădulărj [pna]; mădulărji [pa], „sânt înlăuntru în om, dar nu știe ce sânt”, mă duărj mădulărju „nu știe ce înseamnă, a auzit însă expresia” 47, mă duorj mădulărjile „se zice la coasă, când omul e ostenit; nu știe ce sânt” 172, țuôte mădulărele mă dor, parcă-s kișă 182, mă dorj mădulărjile „ganglianele dela gât” 250, mă dor tălê mădulărjile „când te doare tot trupul” 279, mă dor tălji mădulărji or înčiturilj 365, mă dor mădulărjilj „dela șold la genunchi” 414, mă dor mădulărjilj, niști vinj pi

D. CRUFAS

[2225]

- I. Întrebare directă. Ziceți : MĂ DOR MĂDULARELE ? Ce înseamnă MĂDULARELE?
- II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns că nu se zice. În punctele ce urmează s'au dat răspunsurile : mădulărj [pna]; mădulărji [pa], „sânt înlăuntru în om, dar nu știe ce sânt”, mă duărj mădulărju „nu știe ce înseamnă, a auzit însă expresia” 47, mă duorj mădulărjile „se zice la coasă, când omul e ostenit; nu știe ce sânt” 172, țuôte mădulărele mă dor, parcă-s kișă 182, mă dorj mădulărjile „ganglianele dela gât” 250, mă dor tălê mădulărjile „când te doare tot trupul” 279, mă dor tălji mădulărji or înčiturilj 365, mă dor mădulărjilj „dela șold la genunchi” 414, mă dor mădulărjilj, niști vinj pi

D. CRUFAS

[2226]

- I. Întrebare directă. Ziceți : MĂ DOR MĂDULARELE ? Ce înseamnă MĂDULARELE?
- II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns că nu se zice. În punctele ce urmează s'au dat răspunsurile : mădulărj [pna]; mădulărji [pa], „sânt înlăuntru în om, dar nu știe ce sânt”, mă duărj mădulărju „nu știe ce înseamnă, a auzit însă expresia” 47, mă duorj mădulărjile „se zice la coasă, când omul e ostenit; nu știe ce sânt” 172, țuôte mădulărele mă dor, parcă-s kișă 182, mă dorj mădulărjile „ganglianele dela gât” 250, mă dor tălê mădulărjile „când te doare tot trupul” 279, mă dor tălji mădulărji or înčiturilj 365, mă dor mădulărjilj „dela șold la genunchi” 414, mă dor mădulărjilj, niști vinj pi

D. CRUFAS

[2227]

- I. Întrebare directă. Ziceți : MĂ DOR MĂDULARELE ? Ce înseamnă MĂDULARELE?
- II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns că nu se zice. În punctele ce urmează s'au dat răspunsurile : mădulărj [pna]; mădulărji [pa], „sânt înlăuntru în om, dar nu știe ce sânt”, mă duărj mădulărju „nu știe ce înseamnă, a auzit însă expresia” 47, mă duorj mădulărjile „se zice la coasă, când omul e ostenit; nu știe ce sânt” 172, țuôte mădulărele mă dor, parcă-s kișă 182, mă dorj mădulărjile „ganglianele dela gât” 250, mă dor tălê mădulărjile „când te doare tot trupul” 279, mă dor tălji mădulărji or înčiturilj 365, mă dor mădulărjilj „dela șold la genunchi” 414, mă dor mădulărjilj, niști vinj pi

[2264]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți unui om foarte înalt, cu mâni și picioare așa de lungi și de rău încheiate că parcă n'ar fi ale lui?

II. 2. sărșînêri 'prepeleac'.

64. ca-n_cufălă cūva 'ca în bat-jocură'.

76. slab, rău încheiat, greoiu în mișcări, poate fi și mic

95. ordjălă 'coada îmblăciului'.

130. îi cît o curcubătă.

141. înnălt și supfire.

182. a uităt Dumnezey dă jăl.

362. Lungu Năstăki 'porecla unui țigan'.

646. parcă-i o corăngă, și corăngă lūngă! Subiectul nu știe ce înseamnă cuvântul corăngă.

769. Întrebat dacă nu se zice DEȘIRAT, subiectul a răspuns „nu”.

[769] „prea e mare”.

876. nū-i stă bine.

[2268]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți, în batjocură, unui om foarte slab?

II. 53. „Se zice zîpîcîl și unui pipernicit”.

102. puoma 'prunele uscate'.

157. „așa e de slab”.

182. n-are nic măte.

520. uscătuli!

899. 'schelet'.

M N

SCILAV (FĂRĂ MĂNI)

„QUI A PERDU LES DEUX BRAS”

[2224]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți unui om fără mâni (care nici nu se poate hrăni singur)?

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: cîj dē mîn 2, n-ări mîn 4, u'ol'og dă mîn 8, ul'og 27, ul'og n-ări mîn, nu puăci cu mînii 29, ul'og dă mîn 36, ūngg, ul'og dă amindōyă mîn 47, peșēstru 53, fără dă brînc 64, ul'og 76, îi cōnt dī amindō brînci 95, yom săc' 102, nēpučisōs 105, kilāv' 130, ūlav de mîn 141, ūkilav de tot 157, ? 172, skilod 182, ūngg dē amindōyō mînii 192, ūlav, [k] čilāžit, slut 219, [e] nēpučisōs 228, ūlav 235, peșēstru 250, ūlav 260, ūlav', nēpučisōs' 272, ūlav 279, ? (ūlav dē ptičgre, nu pōtē mēre pā drum) 287, bōlnavē, [k] ūlavē, himuric' 310, himuric 316, [e] nēpučisōs 325, ūlav 334, slut' 346, n-are pučere, nu sā pōtē hrāni 349, ūlav, fără dē mînuri 353, peșēstru, n-are mînuri 362, yom fără mînuri, [k] obgīrnic 365, sūnt dī mîn 386, cālic cu tātū 399, cālic 405, sūnt dī-amindōyă mîn 414, n-are mînă 431, îi ol'og dī mîn 455, fără mînuri amindōyă 463, cālic, cālic dī mîn 479, ol'og 514, dambłazit 520, cīs dī amindōyă mînii 531, cotq'n'og 537, [e] stīlōt 551, kilōv 574, cīs', dē-tgāg dī mîn 605, cālic 646, cālic' 666, čolāc, čolāc dī mîn', mîn', mînii stri-cāti 682, tot čolāc' 705, čolāc' 723, lōt čūngg-i zīcī 728, čūngg' 762, fără

mîn 769, čūngg d-amindōyă 784 [e] n-norōčit 791, [i] ? [e] yolōg, [i] yolōg de pičpāre, nu de mînii 812, peșēstru 833, lōt čūngg 836, milōg 848, čūngg dē mînii amindōyă 858, čūngg 872, čūngg 876, betgāg, nevōinic 886, nevōinic 899, lō čūngg 928, neputinčōs' 958, čolāc 987. D.: [i] lāzār 02, ? 010, ? 012.

TĂIETURĂ

„COUPURE (AU DOIGT)”

[2225]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți locului din piele unde vași tăiat?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns TĂIETURĂ. S'a mai răspuns: S'A TĂIAT, sau M'AM TĂIAT, sau TĂIAT, în punctele: 29, 47, 64, 102, 130, 141, 172, 250, 325, 349, 365, 386, 414, 705, 848, zgāngă 646.

S'au dat două răspunsuri: M'AM TĂIAT, RANĂ 157, 478, BUBĂ, TĂIETURĂ 53.

D.: [i] se'nālu ke juva m-ām tātāt 02, tātāturā 010, tātāturā 012. ...

M.: [ung] ēlvāct' mōgāt 's'a tātāt' 192, șēb 'rană' 287, ēlvāct' o kēzit 'și-a tātāt mână', șēb 'rană' 575. ...

[rut] ukičy pāte' 'și-a tātāt degetul', bubā 'rană' 366, șram 666. ...

[sārb] posjčōtina 25, rāseco se 's'a tātāt' 37. ...

[bulg] se udrežāl 's'a tātāt' 48, purjāzany 'tātāt' 991. ...

[sās] ān șnēt 143, an șnāt 245. ...

[tig] 40 šinim'40s 769.

SBURĂTORESC

„ILS LANCENT DES PIERRES”

[2227]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că fac copiii când, ziua întreagă, asvâri cu pietre?

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: zburuturēsc cu piētri 2, sā bat cu piētri 4, arūngcā, zvirēsc 8, zburātorjēsc cu piētri 27, zburātu-rjēsc cu piētri 29, zvir'jēsc 36, zburātu-rjēsc 47, zvir' cu lētri 53, zvirle cu lētre 64, zburātorjēsc cu piētri 76, o zvir'la piētri 95, dāy cu piētri 102, zvir'lu 105, zvirle cu piētri 130, tot zvirle 141, zburātu-rjēsc 157, țipā cu piētri 172, zburātu-rjēsc pōmi 'când asvāri cu pietre în pōmi' 182, zvirle 192, zvir 219, o zvir'it 228, s-o zvir'it cu lētri 'unii pe alții' 235, o dāt cu piētri [perf 6] 250, zvir'le-ștē 260, dāy cu piētri tāt 272, zvir-lesc' 279, tāt zvir'jē 284, tāt arūngcā cu piētri 310, îi intārgālesc 'tot aruncă cu bulgāri după ei' 316, tāt arūngcā 325, tāt o arūngcā cu piētri [perf 6] 334, arūngcā 346, tāt arūngcā 349, tot o arūngcā cu piētri 353, tāt zvirim după jēl 362, zvir' piētri 365, zvir' cu lētri 386, nū zvir'it' atīta cu lētri! [imperat 5] 399, zvir' kētri 405, tot zvir' cu kētri 414, zvir' cu bāt-gār' 431, zvir' cu kētri or imprāgācā 455, zvir' 463, tātā gīyā zvir' 478, o zvir'it, o sburātujič [perf 6] 514, zvir' 520, zvir'it 531, o zvir'it' la kētri [perf 6] 537, zvir' cu lētri 551,

zvir'le 574, zvir'it 605, zburuturēsc 646, arūngcā cu piētri 666, zvir'it cu piētri, [k] kētri 682, zvir'le 705, țgātā ziulica cu zvir'it' 723, zvir'le cu piētre 728, a zvir'it 762, dāy cu piētra 769, zvir'le 784, dāy cu piētri 791, dāy cu piētra 812, dāy cu piētri 833, zvir'it și dāy cu piētri 836, dāy dī-a zvir'it' 848, dāy cu piētri 858, dāy cu kētri dē-zvir'it' 872, dāy jēj cu piētri 876, zvir'lește piētri 886, dā cu piētre 899, zvir'le 928, arūngcā 958, arūngcā cu piētre 987. D.: [m] fečori hitēs [pi] [accentul pe r] 2, - 010, māyjes 012.

NU MĂ PIȘCA!

„NE ME PINCE PAS!”

[2228]

I. Întrebare indirectă. Pișcându-mă de mână, întrebam: Cum ziceți când îți face cineva așa? Dar cum zici să nu-ți mai facă?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: NU MĂ PIȘCA! S'a mai răspuns: NU MĂ CIUPI! 4, 705, 723, 728, 762, 769, 784, 791, 812, 848, 872, 876, 886, 899, 928, 958, NU MĂ PIȘCA! 53, 64, 95, 105, 272, 279, 284, 310, 316, 325, 334, 346, 349, nu mă pișcură! 2, 28, 76, nu mă picură! 27, NU MĂ PIGULI! 36, nū mă pișcură! 47, NU MĂ ȚĂCURA! 833, nū mă čugulē! 858. S'au dat două răspunsuri: NU MĂ PIȘCA!, NU MĂ CIUPI! 182, 987, NU MĂ PICURAI, românește "nu mă ciupil" boierește "836. D.: [i] nu mē știpēi' 02, nū mi-nțā-pā! 010, nū mi štipcā! 012. ...

M.: [ung] nē čipiem' mēg' 192, nē čipi! 287, nē čipien! 575. ...

[rut] nē ššipā' mēnē! 366, nī štipā' mēnē! 666. ...

[sārb] nē štipi' mē! 25, nē šti-olaj mē! 37. ...

[bulg] nedē mē štip! 48, nīdēj mē štipā! [e]; nīdēj' štipā! [s] 991. ...

[sās] net pēč mīh! 143, nat pāč mīh! 245. ...

[tig] nā māj čupisār-ma 769.

DEȘIRAT „GRAND ESCOGRIFFE”

[2264]

SFRIJIT „SOBRIQUET POUR UN HOMME TRÈS MAIGRE”

[2268]

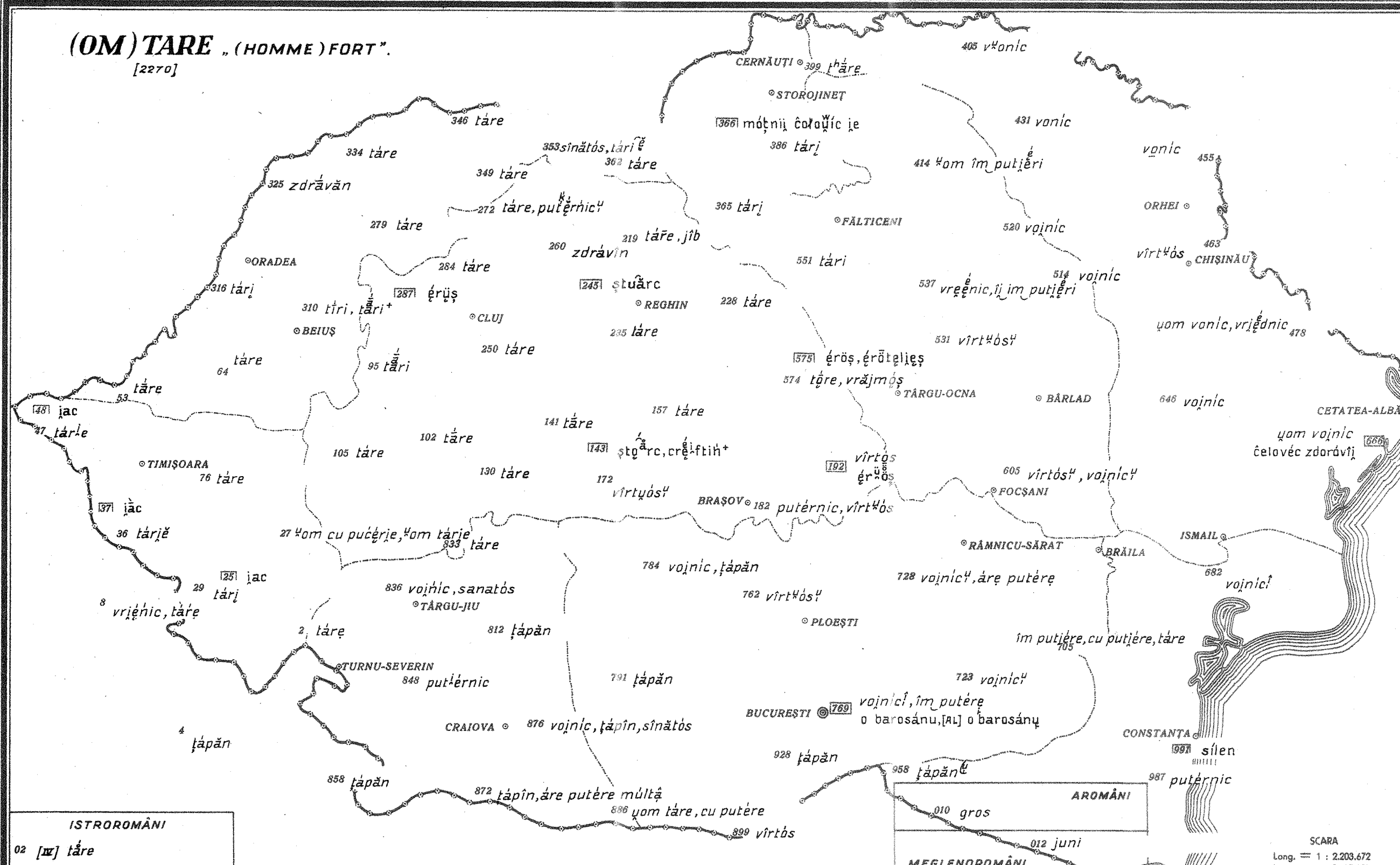
SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

(OM) TARE „(HOMME) FORT”

[2270]

[2270]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți unui om care poate ridica fără să se opintească, de ex. un pietrou mare cât scaunul acesta?
II. 43. „ștărc” se zice la țară, iar crăciții la oraș.
310. Subiectul a zis de trei ori țiri și odată țări.

[2271]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți unui om voinic care are mușchii pe el (de pildă pe brațe) ca niște frânghii?
II. 47. Să mușki are.
157. [AL] țăpă la mîni.
362. „Când doi inși se luptă, se zice despre cel ce nu se lasă biruit că e vîjós”
465. la o trîntă „se zice celui mai tare”

M N

PICIOR (DELA ȘOLD PÂNĂ LA DEGETE)

„JAMBE”

[2229]

I. Întrebare indirectă și prin gest. Arătând piciorul dela șold până jos la degete, întrebam: Cum numiți acesta?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns PICIOR; PICIOARE [p]. S'a mai răspuns: CRAC; CRACI [p] 27. 76. 182. 260. 279. 284. 316. 334. 346. 833. țurlôj; țurlôj [p] 228. crac; crăci pițôreilor 272, armu pițôrului cu pulpă până jos; armu [p] 848. S'au dat două răspunsuri: pișôr, crac; crăș [pm] 36, pițôr, crăci dăla pițôr (cîrîhă crăcim) 53, CRAC, PICIOR 130. Nu s'a răspuns în punctele 219. 353.

D.: [r] pițôr; pițôre 02, cișôr; cișôgare 010, pițôr (tot pițôru până la meșară) 012.
M.: [ung] lăb; lăbôc 192, lăb 287, 0 lăbô 575.
[rut] noșă; nôh] 366, nohă; nôhi 666.

[sărb] nôga; nôge 25, nôga; nôgîe 37.
[bulg] crac; cracatâ [pa] 48, crac; crăcâ; crăcô [sa] 991.
[săș] dăr fôs; dă fôs [p] 143, dăr fâys 245.
[țig] o pușdô; ăi pușdă 769.

(STĂ) CRĂCĂNAT

„(IL SE TIENT) LES JAMBES ÉCARTÉES”

[2231]

I. Întrebare indirectă. Stând crăcănât, întrebam: Cum ziceți că stă cineva când stă așa?
II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: stăy răzgăhăt 2, răscăhăt 4, cu pișuăre strîmbie 8, lărzît 27, răscănăt 29, îmblă răscăs 30, răscășitu 47, crăcît 53, țare crăcît 64, răscășit 76, crăcît, meșe crăci (merge crăcea) [poreclă] 95, crăcît 102, crăcît țare 105, crăcît 130, meș crăcît [r] 141, crăcît 157, crăcîtele 172, stă crăcănăt 182, crăcănăt 192, crăcănăt, crăcăt 219, cu pișôre crăcoșă 228, crăcoș 235, hêrleș 250, crăcas 260, crăcoș 272, crăcoș 279, crăcăt [r] 284, crăcu [a] 310, crăcoș 316, crăcê 325, strîmb de pițôre, lăj-ôșlăbu (cînd îl efulim, îl efulim u-gur-șeștê: așp-i la pițôre ca lăj-ôștile) 334, crăcoș 346, crăcoș 349, crăcoș 353, crăcoș 362, crăcănăt 365, crăcănăt 386, crăcănăt 399, c'hoton'ôg 405, crăcănătul 414, șușit 431, virtjêniță 455, crăcănîș 463, crăcănăt 478, crăcănătule 514, crăcănăt 520, crăcăt 531, crăcănăt 537, crăcănăt 551, p'ôcoș 574, crăcănăt 605, crăcănătul 646, crăcănîș 666, crăcănăt 682, crăcănăt [p] 705, cu kișerîl strîmb 723, crăcănăt 728, [e] cu p'ic-

crăcoș 279, crăcoș 284, stă crăcăt 310, crăcoș 316, crăcît 325, crăcăt 334, crăcît 346, crăcît 349, s-o crăcît 353, meșe crăcoș 362, crăcănăt 365, stăy crăcoș 386, crăcănăt 399, stă crăcănăt 405, crăcănăt 414, stă crăcănăt 451, stă crăcănăt 455, stă crăcănăt 463, crăcănăt 478, crăcănăt 514, stăy crăcănăt 520, crăcăt 531, crăcănăt 537, stă crăcănăt 551, crăcăt 574, stă crăcănăt 605, s-o crăcănăt 646, crăcănăt 666, stă crăcănăt 682, d'j-ô-năt 705, răscăcărăt 723, șade crăcănăt 728, cu pițerîl răscăcărâte 762, meșe răscăcărăt 769, crăcît 784, răscăcărăt 791, băscăcărăt 812, crăcănăt 833, brăscăcărăt 836, băscăcărăt [a] 848, răscăjăt 858, ôlôg, [k] cu pițôrele răscăjâte 872, răjginăt 876, stă crăcănăt 886, răjginăt 899, răscăcărătule 928, rășkirăt 958, crăcănăt 987.

D.: ? 02, ? 010, mirot 012.
M.: [ung] c'ricglăbu 192, [e] c'ricglăb 207, c'ricglăbu 575.
[rut] ? 366, roscarăca 666.
[sărb] g'obavimi nogami 25, ? 37.
[bulg] crîyu, u crăcătâ 48, tăr-pân băgicliță, crîvi crăcâ 991.
[săș] ? 143, ? 245.
[țig] 40 dăscăcănîme 769.

PORECLĂ PENTRU UN OM CRĂCĂNAT

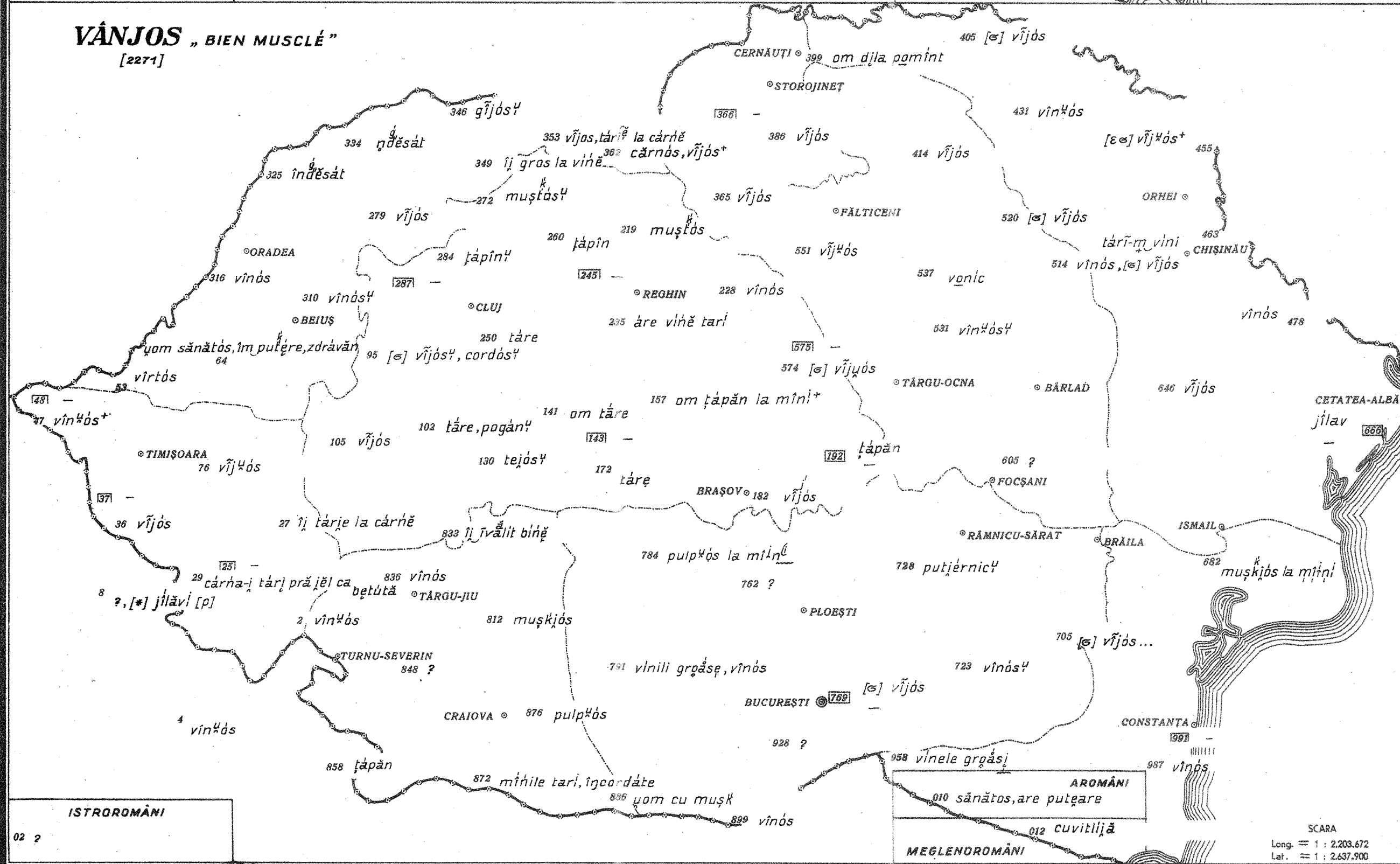
„SURNOM POUR QUELQU'UN QUI MARCHÉ LES JAMBES ÉCARTÉES”

[2232]

I. Întrebare indirectă. Mergând crăcănât, întrebam: Cum îi ziceți în bat-jocură unuia care umblă așa?
II. Dăm mai jos toate răspunsurile în transcriere fonetică: cu pișuăre strîmbie 8, strîmb 2, ? 4, cu pișuăre strîmbie 8, crășkițat 27, răscănăt 29, răscăs 36, răscășitu 47, hêrleș 53, cîrn la pițôre, pițôrîl suclîe, crăcît 64, răscăs 76, [r] crăci, [AL] crăci 95, crăcît 102, cu pișôrile cîrîh 105, crăcănîș 130, cîmu-î de crăcît, crăcîtu ăla 141, cișôrele strîmb, umblă crăcăt 157, șantor'ôg (câre zvirle p'icîyărele de p'arcă nu-s ăle lui), [k] crăcît 172, crăcănăt 182, crăcănăt 192, crăcoș 219, cu pișôre crăcoșă 228, crăcoș 235, hêrleș 250, crăcas 260, crăcoș 272, crăcoș 279, crăcăt [r] 284, crăcu [a] 310, crăcoș 316, crăcê 325, strîmb de pițôre, lăj-ôșlăbu (cînd îl efulim, îl efulim u-gur-șeștê: așp-i la pițôre ca lăj-ôștile) 334, crăcoș 346, crăcoș 349, crăcoș 353, crăcoș 362, crăcănăt 365, crăcănăt 386, crăcănăt 399, c'hoton'ôg 405, crăcănătul 414, șușit 431, virtjêniță 455, crăcănîș 463, crăcănăt 478, crăcănătule 514, crăcănăt 520, crăcăt 531, crăcănăt 537, crăcănăt 551, p'ôcoș 574, crăcănăt 605, crăcănătul 646, crăcănîș 666, crăcănăt 682, crăcănăt [p] 705, cu kișerîl strîmb 723, crăcănăt 728, [e] cu p'ic-

VÂNJOS „BIEN MUSCLÉ”

[2271]

ISTOROMĂNI 02 [x] țăre

AROMĂNI 010 gros

MEGLENOROMĂNI 012 juni

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

[2275]

I. Întrebare indirectă și prin gest. Tremurând din cap cum fac bătrânii, întrebam: Cum ziceți că fac bătrânii când fac așa de bătrânețe?

- 1.398. bună păpușă și la găini amu. 478. c-o-mbătrîni d-aj-amu. [769] motănăjește de bătrîn.

[2278]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți unui om bine făcut despre care se zice că poate trece printr'un inel?

- 1.27. puț să-l trază pint-ș inel. 172. tu jîi numa c-um măț, se zice unui om foarte svelț. 346. că gîndești că-i jîrdă 'nuia'. 362. sprîntîn-om ț vrème: niče-i märe, niče-i mîhic: niče-i gros, niče-i sup-țire. 728. trup potriylt, cöru potriylt. 769. parcă je um făcăleț. 836. supțiră aj crescut ca böju la umbră. 872. parcă je sul. 912. meărqi prost și curdisit 'merge drept și svelț'.

M N

PICIOARE LUNGI ȘI SUBȚIRI „JAMBES LONGUES ET MINCES”

[2233]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți în baletcură unor picioare lungi și subțiri?

- II. Dăm mai jos toate răspunsurile în transcriere fonetică: rișkitișori 2, fûsă de cras 4, rișkitișori [sm]; rișkitișari [pf], (cocostirc [poreclă]) 8, rișkitișori [i] 27, is ca bicili 29, cras lûz 47, lung in cras 36, nêșcê druș lûz 47, căpre (gîndeș c-aj pus pã căpre) (cocostirc [poreclă]) 53, toflie mări [p]; toflie [s] 64, labe de cocostirc 76, gîndeș c-aj im plicoraji 95, are plicopre ca la mîz 102, pișore lûz ca fûsăle 105, [e] dudăyă 130, că nêște fûsă 141, ? 157, ieșit cît uș călușar 172, ușc-șirăte cît nêște rișkitișore 182, cotolâne 192, șe ariș lûz aj 219, catarig [s]; catarig [p], (catorigós [poreclă]) 228, pișore ca rișkitișori [poreclă] 250, cu pișore ca uș lîmn, (cocostirc [poreclă]) 260, șparing (c-are-i așă lungu-m plicopre) 272, ca și niște catarig 279, așă are nêște plicopre ca nêște fûsă 284, catarig 310, numa fûsă-s picopri 316, nêște flûșiere de picopre 325, fûsă 334, catarig 346, in lungu-m plicopre 349, ? 353, i-ș drûgi ð-acido! 362, fûsări 365, catarig [p]; catarig [s] 386, picopri d-aj cocostirc 399, ari niști rișkitișori ca cînd is catarig 405, cu rișkitișori ca fûsă 414, žuglăyós [poreclă] 431, rișkitișori ca fûsă 455, niști rișkitișori ca niști prăjini 463, ? 478, furișaj [i] 514, pișuri ca di cocostirc 520, juglêni supțiri [p] 531, ari rișkitișori ca fûsă 537, catarig 551, ca niște fûsă 574, cocostirc [poreclă] 605, țîdîș (žuglêștuș) „se zice unuia cu picioarele lungi” 646, ca fûsă li stăy picopri 666, parcă niști fûsi 682,

drugăy 705, kičérli luș parcă-i dă bärză 723, pkičérli ca resteli 728, pkičérli ca fûsili 762, parcă je niște strigăje 769, ca fûsili, fûse de picopre 784, niște fûse de picopre, niște uscături 791, je nalt im picopre 812, gîndeș c-aj im pișoraz 833, picopre ca nêște rișkitișori 836, fuștel și tilvân, ca tilvu lung 848, picopre ca rișkitișari 858, märe la lăbă 872, parcă sin dă skilête, fûsă, rișkitișore 876, pi-čerele ca fuștel 886, fûșe 899, rișkitișore supțiri 928, jeș ca um bärzô 958, niște crac lungi 987.

- D.: [m] trîș [1]; trîș [2] 02, alac [1], alaj [2]; alagă [s] 010, cu picopri li lac, fuc 012... M.: [ung] sôlod 192, sôlod 287, fut 575... [rut] bijet [s]; biju [1] 366, bijif 666... [sarb] juri se 25, bëga 37... [bulg] bič 48, bičgâm [1]; bičgât [6], 991... [säs] ä lăift; lăuf [inf] 143, e rânt 245... [ig] nașal 769.

UMBLĂ „IL MARCHE” [2235]

I. Întrebare indirectă și prin gest. Ce face omul cu picioarele?

- II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: MERGE. S'a mai răspuns: UMBLĂ 36, 64, 76, 105, 102, 192, 235, 260, 272, 279, 284, 316, 334, 346, 349, 353, 362, 399, PĂȘEȘTE 63, 157, SE DUCE 310, FUGE 463. S'au dat două răspunsuri: MERGE, PĂȘEȘTE 27, 29, 102, 365, 463, 520, 723, 769, 812, 836, 872, UMBLĂ, PĂȘEȘTE 2, 47, 141, 172, 666, MERGE, UMBLĂ 228, 705, 858, SE DUCE, PĂȘEȘTE 574, MERGE, MIȘCĂ 646. S'au dat trei răspunsuri: CALCĂ, PĂȘEȘTE, MERGE 848, 886, PĂȘEȘTE, CALCĂ, SE DOARȚĂ 414.

- D.: [m] mey [prez 1]; am mes, tu aj mes, je a mes, noj am mes, voj aj mes, je av mes [perf 1-6] 02, imn [1]; imni [2]; imnă [s] 010, amnu cu picopri li, merc cu picopri li 012... M.: [ung] jarcäl 192, mënen 287, mënen 575... [rut] xodit, stupăje, stupăje 366, nâdij nonamj, șabaje 666... [sarb] craca, lde 25, huđi 37... [bulg] hod [s] 48, vărvi [s]; văr-vât [6] hodi [aor 1] 991... [säs] ä gâit; gôvan [inf] 143, e gêt 245... [ig] phiriél 769.

FUGE „IL COURT” [2236]

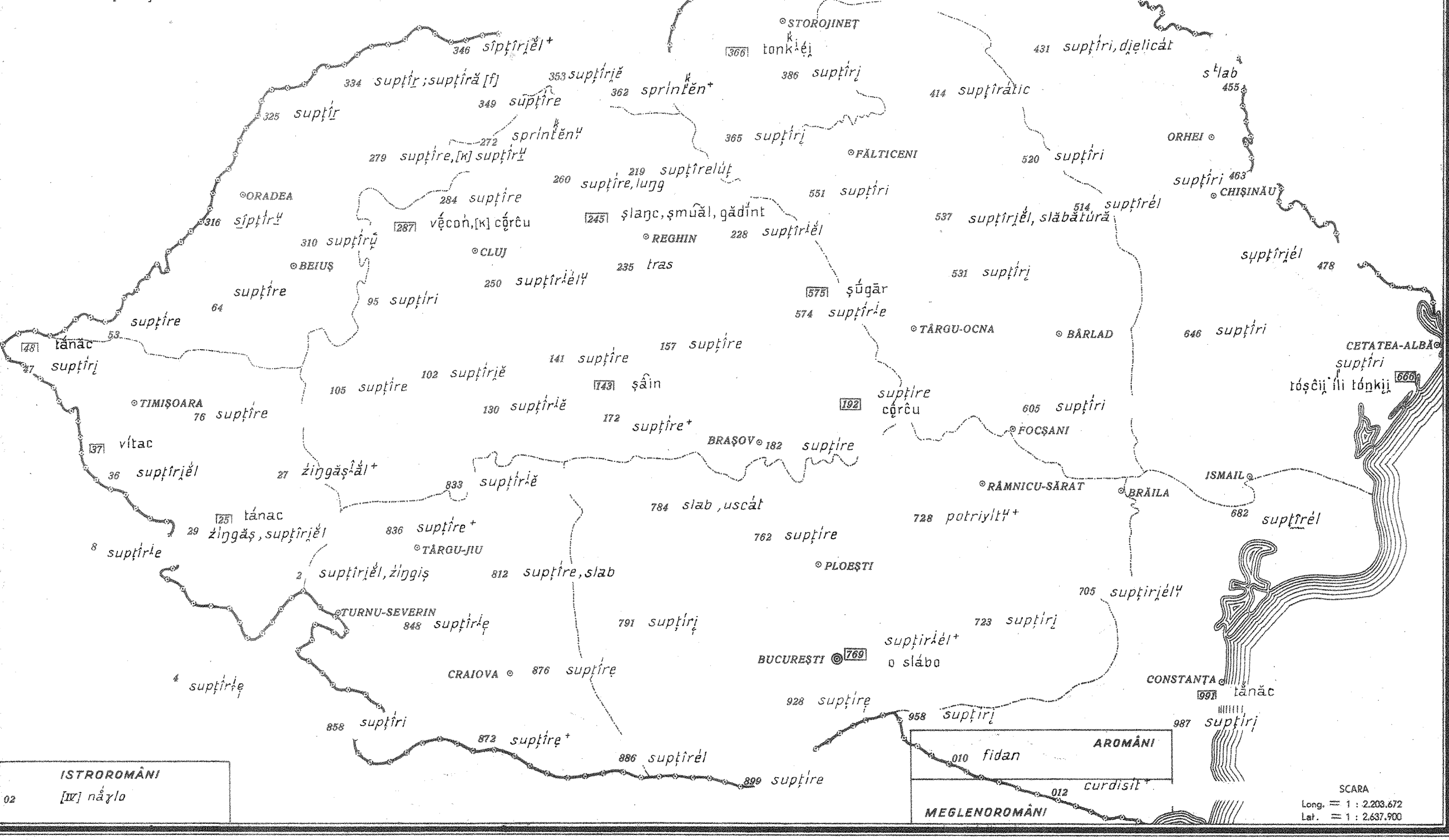
I. Întrebare indirectă.

- II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: FUGE. S'a mai răspuns: ALEARGĂ 4, 95, 399, 405, 455, 666, DĂ FUGA 682, 723, 769, 784, 872, 899, MERGE LA FUGĂ 431, 551, MERGE FUGA 8, mărge de a-ș fûga 812, O RUPE DE FUGĂ 886, DĂ DOSUL 928. S'au dat două răspunsuri: fûzê, cînd să žyăcă aljargă copli 36, mă duc fûgă, aljerg 102, fûgê say aljargă „fuge e mai repede” 182, fug, aljerg (cînd fûz mult) 228, mîre jûlê,

CLĂMPĂNEȘTE (DE BĂTRÂN) „IL TREMBLE (DE VIEILLESSE)” [2275]

SVELT „SVELTE” [2278]

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

[2281]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți unui om cu oase mari?
 II. 228. „Bătrânii zic șolănós”.
 [769]. Țosós.

[2282]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți oasele pe care le găsește cineva în pământ, dacă sapă într-un loc unde au fost de mult îngropați oameni?
 II. 1743. ăcănăiň e un colectiv.
 172. nú púne mína, mă, că mămmu-rijéřtí!
 [287]. „Găsește oseminte”.
 365. „Oasele de vită moartă se numesc”: ăolánj.
 [769]. „Oase”.

M N

SALTĂ „IL SAUTE OU IL SOULÈVE” [2238]

I. Întrebare directă: Ziceți: saltă? Ce înseamnă?
 II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică: sáltă „de bucurie” 8, sáltă = ăuăcă 27, fúřj d' sáltăđj 29, sáltă dă bucuríňe [numai în această expresie] 36, sáltă-ca cînd să ăuășe; sáltăm = să-rim 47, sáltă-ij vojós 53, sáltă dă bucuríňe 76, núma sáltă să mărgă = ō-abđă apúcă să mărgă 95, sáltă la j'oc, sáltă-loc 182, sáltă [ridică brusc în sus umerii] 192, înt-o cîntăre căre să cîntă la bûnavestire: sáltă acúm ři čě búcu-ră, siyóňě 250, sáltăđđă = ăucînd măřă-đj, sáltănd 399, sáltă-! „ridică-! puțin!” 405, sáltăđđă [se ridică de pe tălpi în vârful degetelor] 414, * = rădică-sus, rădică 431, ō sáltăť jînima, ō sáltăť kířóru dim' mieriřvór 455, sáltă [stă pe scaun ři ridică bustul în sus dănd din umeri] 463, am sáltăť [perf 1]; sált ť sus [prez 1] = „am ridicat în sus o greutate” 514, sáltă-ťj -să să řidiřj; o salt = „o masă, ridic brusc puțințel” 520, sáltă, č řidiř ševa [ridică brusc] 531, sáltă-ň o ľgăcă di sacť, să-ľ puř pi skinăřj! 605, sáltă; sáltă-ľ să-ľ jěy ři skinăřj! [ridică-!] 646, yómu să sáltă, să sáltă-sus [se ridică dintr-o dată] 666, m-am sáltăť după scaun = m-am ridicăť 682, sáltă d-acólo! „ca să ridice ceva” 705, ľa sáltăť durnezey; să sáltă „crește orzul, grăul, ș.a.m.d.” 729 a sáltăť așă ři sus, a sáltăť-susť, s'a ridicăť repede în sus” 728, sáltă, cînd ardică čevă 762, m-ă sáltăť; sáltă-te o-dăť! = simți-te! 769, sáltă-sus = sárě-sus 784, sáltă-mă! cînd avěm dă sáltă čevă, ō lemn, o greutate ľa ridică brusc! 791, sáltă-rădică 812, „în loc de sáltă, sáltă-sus, se zice řidică” 833, řisáltă-ť ři sárě! = să-ř dij puřeri, să sáră 836, sáltă-!; s-a sáltăť ři sus = să řidică 848, sáltă, [k] sáltăđđă-ťe puřin! řidică-te puțin” 858, sáltă-te ľa đeal! = să sájě-sus 872, sáltă-řidică dă sac ľa spinăre 886, sáltă čevă [ř]; sáltă-te după locť 958, ľări sáltă călu đsta „când mergi călare” 987.

Nu s'a răspuns în punctele 2.4.64, 102.105.130.141.157.172.219.228.295.260. 272.279.284.310.316.325.334.346.349.353. 362.365.386.478.537.551.574.876.928.
 D.: * = [x] scočă 02, * 010, * = jo sar upa 012.
 II. Semnul * înseamnă că subiectul a declarat că nu se zice SALTĂ. După semnul egalității dăm traducerea acestui verb făcută de subiect.

SĂRITURĂ „SAUT”
 [2239]
 I. Întrebare indirectă: Când sare cineva peste un șanț, cum ziceți? A trecut peste șanț dintr-o...
 II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: SĂRITURĂ. S'a mai răspuns SĂRITĂ 310, PĂȘITURĂ 705, SĂRITARE 784. S'a dat două răspunsuri: SĂRITURĂ, SĂRITĂ 362. Nu s'a răspuns cu abstractul, ci cu verbul a sări, în punctele: 4.102.141.316.537.728.
 D.: [*] scoc 02, ? 010, săritură 012...
 M.: [ung] ? 192, úgrăř 287, úgrăř 575...
 [rut] ? 366, ? 666...
 [sarb] ? 25, ? 37...
 [bulg] ? 48, ? 991...
 [sás] řđ řprđđ 143, ř řprđđ 245...
 [řig] čăr řđ nařimčós „face o săritură”; o řulimčós 769.

SALT „SAUT”
 [2240]
 I. Întrebare directă: Ziceți: salt? Ce înseamnă?
 II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns că nu se zice. Cuvântul e cunoscut numai în următoarele puncte: salt; sálturi „la joc” 182, sáltătura [acțiunea de a se ridica în vârful degetelor] 414, fac ō salt „subiectul stă jos, se ridică, fuge ři iarăși se așează” 520, ľă o săritură dîntr-đ salt! [subiectul sare din loc fără să-ři ľa avânt] 531, ō sáltăť 682, să ľăcěm ō salt „când fugim” 791, am ľăcút ō salt ľa đeal đ-am jěřít đjň grăpa řăňřuluľ 872, dîntr-đ salt, dîntr-o sáltătura a ľăcút činč metri 987.
 D.: * 02, * 010, * = săritură; săritur 012.

PAS „PAS”
 [2242]
 I. Întrebare indirectă și prin gest. Făcând un pas, întrebam: Ce ziceți că am făcut acuma? Un... Dar dacă mai fac unul?
 II. La [ř]: În majoritatea cazurilor s'a răspuns PAS. S'a mai răspuns PAS 182 192.405.414.431.455.463.478.514.520.531. 537.551.605.646.666.682.705.723.728. 769.784.791.812.836.848.858.872.876.899. 928.958.987, PĂȘITURĂ 762.886.
 La [p]: În majoritatea cazurilor s'a răspuns PAȘI. S'a mai răspuns PASURI 666.769.848, PĂȘ 250, đoj pař 551, pî-řitúr! 762, pařur! 836, piřite 886. S'a dat trei răspunsuri păsuri, pășěli, pășitúr! 958.
 D.: [x] ur cōrac; đoj cōrăčě 02,

[2285]

I. Întrebare directă. Rostind (literar) fraza din titlu, Întrebam pe subiect : Cum ziceți aceasta la voi în sat ?
II. 36. Și în pușală.
279. „Nu se zice în poală”.
334. Subiectul traduce unguerește „ulebe veszi”. Când mama ia copilul în brațe, se zice : pă mină.
366. Ie-i pi brățâ !
399. „In poale se zice numai când femeia șade pe pământ și ține copilul între genunchi”.
605. Ș-o luât copkîlu-m_pușală : când femeia fuge luându-și copilul în poalele fustei !
672. [k] îl ține mîjca-m_pușală.

[2286]

I. Întrebare directă. Cum ziceți : Om albineț (dacă e foarte alb la pielea) ?
II. 9. bjêlo ! [voc].
551. cărj- alb la țêli.
769. făta albă.

M N

INCETEZĂ ȘA II, CĂ NU MĂ POT ȚINEA DE ȚINE !
„VALENTIS, QUE JE NE PEUX PAS TE SUIVRE !”

[2243]

I. Întrebare directă. Cetind fraza din titlu în pronunțare literară, ziceam subiectului să o spuie în graiul local.
II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică : măi mîerîy cu păsu, că jo nu pot să păsăsc asă jut ! 2. mjerz măi merîjôr, că nu ma poș țîhi dă țîhi ! 4. lăsă mjerîy, că nu mă poș țîhă dă pă țîh ! 8. țîșcădă păsî, că nu mă poș țîhê dă țîhê ! 27. meî mîjîy păsu, ke prîa țîrj țî duș, nu me poș țîhă dă țîh ! 29. lăsă mjerîy, că nu mă pot țîhă dă țîhê ! 36. stai maj merîy, că nu mă pot țîhă dă țîhê ! 47. maj merîy cu păși, că nu mă pot țîhê dă țîhê ! 53. maj merîy, că nu mă pot țîhê dă țîhê ! 64. măi scur tă păsu, că nu mă pot țîhê dă țîhê ! 76. nu mjerj-ășă țîri, că nu ma poș țîhă dă țîhê ! 95. stai măi merîy, nu mjerj-ășă țîrj, că nu mă pot țîhă dă țîhê ! 102. stai, mă, că nu ce pot așă țîh ! 105. merî maj incêț, că nu mă poș țîhê de țîne ! 130. merî maj incêț, că nu mă poș țîhê de țîne ! 147. merî maj incêț, că nu mă poș țîhê de țîne ! 157. mjerjî măi incêț, că nu mă poș țîhê de țîne ! 172. măi micșoregăză păși, că nu mă pot țîhê dă țîne ! 182. maj incêț dim pas, că nu pot țîhê [ɣ] ! 192. țîgădujê-țê dim pas, că țîy nu mă poș țîhê dă țîhê ! 219. țîgădujê țîm pas, că nu mă poș țîhê dă țîhê ! 228. țîșăță țîm pas orî să mjerem maj cîțîțî, că nu mă poș țîhê dă țîhê ! 235. merî maj țîșăț, să mă poș țîhê dă țîhê ! 250. merî maj cîțîțî ! 260. stai, nu mjerj-ășă țîre, ca să mă pot țîhê dă țîhê ! 272. amî-țîgădujê cu păși, că nu mă poș țîhê dă țîhê ! 279. merî maj incêț, nu mă poș țîhê dă țîhê ! 284. asă țîp-lă-mă, nu fuji asă țîri, că nu mă poș țîhê dă țîhê ! 310. țîgădujî dim pasî, că nu

mă poș țîhê dă țîhê ! 316. maj incêț ! m-am ustăhîț 325. merî maj cîțîțî, că nu joșc cu țîhê ! 334. nu țîșăț asă țîre, că rîmîj dă țîhê ! 346. maj cîțîțî-năș dîm pas, că nu mă poș țîhê dă țîhê ! 349. maj kîțîțî țê du, că nu mă pot țîhê și jêy ! 353. stai, nu mjerj-ășă țîre, că nu mă pot țîhê dă țîhê ! 362. maj incêț păsî țîșăț, că nu mă pot țîhê dă țîhê ! 365. stai țîșăț, că nu ma pot țîhê dă țîhê ! 386. maj incêț cu păsu, că nu mă pot țîhê dă țîhê ! 399. maj țîșăț păsășăț, că nu ma pot țîhê dă țîhê ! 405. lăsă maj țîșăț păsu, că nu mă pot țîhê dă țîhê ! 414. stai maj țîșăț, că nu pot mîerzî ! 437. stai măi țîșăț, că nu mă poș țîhê dă țîhê ! 455. mjerz măi țîșăț ! 463. mjerz maj țîșăț, că nu mă poș țîhê dă țîhê ! 478. mjerz maj țîșăț, că nu pot să mă țîn dă țîhê ! 514. mjerz maj țîșăț, că nu mă pot țîhê dă țîhê ! 520. mjerz maj țîșăț, că nu mă pot țîhê dă țîhê ! 531. mjerz maj țîșăț sî țî-ășă țîșăț și jo ! 537. stai măi țîșăț ! 551. țîșăț păsî, că nu mă poș țîhê dă țîhê ! 574. mjerz măi țîșăț, că nu pot să mă țî dă țîhê ! 605. mjerz maj țîșăț, că nu mă poș țîhê dă țîhê ! 646. țîșăț-lă-pas, că nu mă poș țîhê dă țîhê ! 666. stai maj incêț, că nu pot să merg repidi ca țîh ! 682. mjerz maj incêț, că nu mă poș mă țîy dă țîhê ! 705. stai maj țîhîșôr, că nu poș să merg țîrj ! 723. maj stai maj incêț ! nu poș să mă țîy 728. stai maj incêț, că prîa merj rēpede și jêy nu mă poș țîhê dă țîhê ! 762. merj maj bynjîșôr, maj incêț-ză drîmu, că nu poș să mă țîy ! 769. stai maj incêț ! 784. incêț-ză sau micșoregăză păsu ! 791. scurțgăză păsu ! 812. hai, maj merîy ! să țî-ășă țîy 833. merj maj merîy, că nu ma pot țîhê dă țîhê ! 836. măi scur tă păsu, că nu poș să mă țî de țîne ! 858. incêț-ză păși, să mă țî de țîne ! 872. să mjerz maj incêț, maj ușôr ! 876. merj maj bjîșôr, că nu poș să mă țîy și jo dă țîne ! 886. micșoregăză păsu, că nu poș să mă țîy dă țîhê ! 899. stai maj bjîșôr, că nu poș să mă țîy dă țîne ! 928. maj oprêște-te, că nu poș să mă țîy ! 958. incêț-ză păși, mă, că nu pot să mă țîy dă țîhê ! 987.
D.: [ʃ] amnă maj pom țîlu ! 02, imnă pręayalę ! 010, maj pręapi cęțarțîțî ! 012.
M.: [ung] męhnen lęșșbbon mert řn nem řęc ęl męgăvpl ! 192, nę șięș ! 287, nę merî bjn șębbęșęn, mert řn nem řęc 575.
[rut] řđjê po mälęncu, bo ja nê moju řtjê za tobôy ! 366, otjș řa ! ja nî monu đerjâțîa za tobôy 666.
[sărb] po-lagăno, řę nę mojem da sę đrjîm za tobom 25, scrătî cųđrakle ! ne mōgu se đrjati zăd_tobom[acc. pe ř]s.
[bulg] nęđęđ tăj bjza ! nę moj da țę stignă 48, pu lęcă vărvi, řę ne mōgă đă tă stignă ! 991.

[săș] guņc hęmlyâr ! 143, řăđîț męlyâr ! 245.
[ř] za maj mîștorăș, că nî da řtîy te nî cāră-mă țîtar ! 769.
URMĂ „TRACE” [2244]
I. Întrebare indirectă : Cum ziceți la locului unde se cunoaște că ai călcat cu piciorul (când mergi pe pământ moale) ?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns URMĂ ; URME [p]. S'a mai răspuns : CĂL CĂTURĂ ; CĂLCĂTURI [p] 399. 414. 928.
D.: [x] șcula de picôr, [ř] řtyopa ; đgo řtyođe 02, tor 010, urmă ; urmi 012.
M.: [ung] ę lăbghęję, hóm, [ř] ę lăbghómę 192, hómę, lăbřom, [ř] lăbřom 287, — 575.
[rut] slid, pęřjîmătî slid ‘a urmări urma’ 366, slid ; slidu [pgen] 666.
[sărb] trac ; trągovę 25, stōpa ; stōpe 37.
[bulg] stăpũgčă ; stăpũhň ! 48, đrjê [s] ; đrjîț [pa] 991.
[săș] đă trōpč, urma unui picior de cal în noroiu”, đăt řpōđăr, ‘urma la vânătoare, noț’ ; řpōđăr [ř] 143, ř řpōđăr, đę řpōđăr 245.
[ř] i ‘urma mînjđ’ ‘urma mea’ 769.
STAU CULCAT „JE SUIS COUCHÉ” [2247]
I. Întrebare indirectă. După ce am obținut răspunsurile la întrebările 2245 (stau în picioare) și 2246 (stau pe scaun), am întrebat : dar când ești așa (și arălam cu mâna cum e cineva lungit pe pământ) ?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns : STAU CULCAT. S'a mai răspuns : CULCAT 53. 95. 105. 228. 605. 728. 762. 769. 836. 848. 928. ȘED CULCAT 8. 310. 399. 431. 455. 463. ȘED CULCAT PE PĂMÂNT 2, TE-AM CULCAT JOS 4, MI-S CULCĂT 29, STAU TRĂNTIT 27, STAU JOS 64, ȘED PE DUNGĂ 102, ZAC 130, STAU RĂSTURNAT 141, STAU ÎNTINS 172, STAU LUNGIT 182, E CULCAT LA PĂMÂNT 235, MĂ CULC 250, E CULCAT 279, SĂNT CULCAT 325, STAU CULCAT PE PĂMÂNT 349, CULCAT PE PĂMÂNT 346, M'AM CULCAT 405, E CULCAT JOS PE PĂMÂNT 474, STAU CULCAT JOS 520, LUNGIT 646, ȘADE LUNGIT 723, ZACE PE IARBĂ 833, ȘADE CULCAT ÎNTRU DUNGĂ 872, S'A ÎNTINS 876. S'au dat două răspunsuri : MI-S CULCĂT, STAU CULCĂT LA PĂMÂNT 36, TE-AM CULCAT PE IARBĂ, ȘADE CULCAT 47, M'AM CULCAT, STAU CULCAT 157, M'AM CULCAT, STAU PRĂVĂLIT 353, CULCAT, CULCAT JOS 958, CULCAT, TE DAI ÎNTRU RĂNĂ 886.
D.: [ř] păt zăc 02, stau băgat ! 010, stau culcat pri pimint 012. M.: [ung] lęřęcűt [perf. s], hęver [ř] 192, řęcic [ř] 287, řęcic hōsson ę řđdre [ř] 575. [rut] řęhęđu [ř], řęhęđe [ř] 366, ja řđ na zęřmľu [perf. ř] 666. [sărb] řęgnę [ř] ; řęgnut ‘culcat’ 25, řęjîm na zęřmľu 37. [bulg] ř lıgnă [perf. ř] 48, řjș na řřvđ, ‘pe iarbă’ 991. [săș] ř lřđđđđ 143, ř lřđđđđ 245. [ř] beșăi lřđđđđ p-ř řřu 769.

MAMA ÎSI IA COPILUL ÎN POALĂ „LA MÈRE PREND L'ENFANT SUR SES GENOUX”

(OM) ALBINETZ „(HOMME) D'UN BLOND LAVÉ”

[2292 și 2292 bis]

I. Întrebare indirectă: Când cineva te împinge [are de piept, ce fi se întâm-plă ? Dar când te împinge tare dela spate ?

- II. 2. pî fuyîle. 4. pră burtă. 8. Ad [2292]: pobîghêșcê ; o căzută pî spâcj. Ad [2292 bis]: an_căzută pî fuyîlî. [25]. po c'vôrnița. 27. pî fuyîle. 29. pră fuyîlî. 36. am cădūt pră fătă. [37]. s lîfem dîle. 47. o căzūt pî fuyîle. 148. pu ucîlj. 53. pî fuyîle. 64. piș pî fuyîle [2]. 76. pră fuyîle. 95. am picăt arînlî [perf 1]. 102. pî fuyîle. 105. pî fuyîle. 130. căd pe fuyîle [1]. 141. an_căj jos pe fuyîle 'am căzut...'. [143]. ă făt 'of dă n'q'as. 157. pe pîntece. 172. pe burtă sau pe fuyîle. 182. cad în nas. 192. în brîncî. [192]. êșic oz ôrrârq. 219. cu fătă-șos. 228. pe pîntîșcê. 235. în nas. [245]. ih fî'of-î'q b'uyx. 250. pî fuyîle. 260. pî pîntîșcê. 272. pî brîș. 279. pî pîntîșcê. 284. pî pîntîșcê. [287]. ôrîrîq êșic. 310. pî pîntîșcê. 316. pî fătă. 325. pî fuyîle. 334. Ad [2292]: m-am îmburdât. Ad [2292 bis]: 346. cu fătă în șos'. pî pîntîșcê. 349. cu fătă-jos'. 353. m-am îmburdât. 362. cu fătă-jos. 365. m-an_dus cu căpu la vâlî. [366]. dolîy lî upây sme. 386. ma dă pî nas. 399. am kîcăt înlîntî [perf 1]. 405. o kîcăt pi pîntîșcî [perf 1]. 414. an_kîcăt înlîntî pi fătă. 431. pi brîș. 455. m-o dat pi pîntîșcî. 463. pi pîntîșcî. 478. kîc cu fătă-șos. 514. cu fătă-șos. 520. în brîș. 531. Ad [2292]: m-o hutukîlî [perf 1] 'm'a îmbrâncîlî'. Ad [2292 bis]: cu fătă-jos. 537. Ad [2292]: m-o dat pi spâcj [perf 1]. tî-o hutukîlî 'te-a îmbrâncîlî'. Ad [2292 bis]: kîc șos pi fătă, pi pîntîșcî. 551. kîc pi brîș. 574. kîc în ngs [3]. [575]. nômlac êșic. 605. an_kîcăt [1] cu fătă-șos'. 646. Ad [2292]: n-o dă brîș. ad [2292 bis]: an_kîcăt cu fătă-șos [perf 1]. 666. am kîcăt pi fătă [perf 1].

- 666. upây na lîf [perf 1]. 682. am căzūt pî burtă sau pî kept [perf 1]. 705. yî'ku-m brîncî. 723. cu gîră-jos'. 728. caz cu fătă-jos [2]. 762. pî brîncî. 769. Ad [2292]: s-fâce brîncî 'î'î dă brîncî. Ad [2292 bis]: gîj d-a-mbrîncîlî. [769]. Ad [2292]: deă-ma brîncî, mi-a dat brîncî. Ad [2292 bis]: deă-ma telé la pelém telé, mi-a dat brîncî de am căzūt jos. 784. te dă-m brîncî. 791. pî brîncî. 812. dăy-u-m brîncî. 835. pe fuyîle. 836. an_cădūt pe burtă [perf 1]. 848. (în dă brîncî înlîntî) căde pe burtă [1]. 858. aj căzūtî în brîncî, pe fătă; pîe burtă [perf 1]. 872. în cap. 876. pî brîncî. 886. pî burtă cazlî. 899. î'î dă brîncî înlîntî. 928. pî burtă. 958. pî brîncî. 987. cu fătă-jos. [997]. naprêt, nalîj. 02. [x] pre din' am căzūt. 010. cad pi narî. 1997. naprêt, nalîj. 02. [x] pre din' am căzūt. 010. cad pi narî. 1997. naprêt, nalîj.

III. În note, când după n-rul localității nu este nicio indicație, am dat răspunsurile la întrebarea [2292 bis]: CAD ÎN NAS. Când pe lângă răspunsurile la întrebarea [2292]: CAD PE SPATE, tre-cute pe hartă este vreo notă, atunci după n-rul localității se găsește indicația: ad [2292]. După nota la [2292] urmează răspunsul la [2292 bis], precedat de indicația: ad [2292 bis].

[2293]

I. Întrebare indirectă: Când lucrezi de dimineața până seara și nu mai poți, cum zici că te simți ?

- II. s. tăbărâla = ostăhâla [a]. 36. mă tăbărî; am tăbărîl [perf 1] 'sânt rupt de oboseală'. [37]. umoran sam 'sânt obosit'. 76. tăbărî [3], am tăbărîl [perf 1] = mă părășcșc pučerîlî. 182. Subiectul a spus cele două cuvînte repede unul după altul. Zice că nu este deosebite de înțele între ele. 272. nu mă poe răsufîlă. 284. m-am urîl, m-am pedesîl, m-am obosit [perf 1]. Tinerii ar zice mai des: m-am obosit. 316. fîj bun ustăhêșcî pîntu minî, că t-aj întôrjî! 333. m-am tare trudit. 362. [1] mă trudêșc zîhîn, mă trudêșc mărgîn 'mă obosesc venînd, mergînd'.

M N

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CE E ÎNALT ? „RÉPONSE À LA QUESTION: QU'EST-CE QUI EST HAUT ?” [2264]

- I. Întrebare directă: Ce e înalt ? II. S'a răspuns: COPACUL 4.8.27.29.36.47, 53.102.105.141.219.235.250.279.310.316.334.

- 349.353.365.386.455.520.537.551.666.682. 723.728.784.791.835.836.848.858.872.899. OMUL 8.64.130.141.157.192.228.250.272.284. 405.455.478.551.646.682.705.723.762.784. 791.858.886.899.928.958. CASA 8.47.141.405. 414.531.574.666.708.812.876. BISERICA 219. 386.431.463.520.876. BRADUL 95.172.182.228. 399. DEALUL 250.346.769.987. CLOPOTNIȚA 36.105.325. PLOPUL 76.605.876. VITA 64.157. VÂRFUL MUNTEIUI 2, STÂLPUL DE TELEFON 130. CLAIJA 250. RUGUL 316. MUNTELE 362. GARDUL 362. CALUL 414. PARUL 514. Nu s'a răspuns în punctul 260. D.: ? oz, arbure, pom, casa, pravdă 010, tăpola, custenij fačij, fajij 012. M.: [ung] mogoș 192, mogoș: fə, ember 287, - 575. [rut] vîșcâ sôsna 'brad' 366, vîșcâ 666. [sârb] vîșcô 25, vîșcô 37. [bulg] vîșcôcu, gulêmu 48, vîșcô 991. [sâs] grq's 'casa, omul' 143, huj 'casa', e gruj's manč 245. [ij] o hucô 769. RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CE E MIC ? „RÉPONSE À LA QUESTION: QU'EST-CE QUI EST PETIT ?” [2259] S'a răspuns: OMUL 4.8.47.53.64.192. 228.310.316.362.399.455.520.551.646.682. 705.723.728.762.784.791.812.858.872.886.899. 987. POMUL 316.605.682.728.876.899. COPACUL 4.47.310.551.723.762. VITA 64.353.682. 784.858. PITICUL 95.105.858.876.958. CASA 362.405.705.812. COPILUL 27.250.958. PURCELUL 130.455. PRUNUL 228.349. PUUL DE GĂINĂ 284.455. UN VÂRF MIC 2, MUIEREA 8. PASĂREA 64, CÂȚELUL 130, CĂȘUȚA 141, SALCIA 172, DEALUL (față de munte) 182, BRAZII PITICI 219, GĂINA 250, HOLDA 250, POCIUMBUL 260, MASA 325, CE N'A CRESCUT 354, DÂMBUL MIC 346, TÂRȘUL (un brad mic) 365, VIȚELUL 365, GĂZA 386, ȘOPRONUL 463, SCĂRTA (șiră de paie, de fân) 666, VALEA 769, CÂNELE 791, MĂȚUL 833, ȘOARECELE 833, PORUMBUL 836, IARBA 848, RIMÎN 'om' 928. Nu s'a răspuns în punctele: 29.36. 76.157.235.272.279.414.431.478.514.531.537. 574. D.: ? oz, fičor, ou 010, greuș = pom ca pârnera 'arbust spinos', čăzblina 'jneapăn' 012. M.: [ung] tērpē 192, tōrpē 'om, pom, dobitoč' 287, tērpē hāz, ôlčon 575. [rut] nîșkô 366, nîskj 666. [sârb] nîsko 26, mālî 37. [bulg] mănîjenu 48, nîsac 991. [sâs] clâjn 'om, casă' 143, nîdê hêj's, e clî manč 245. [ij] o manuš o fînarô 'om mic', o pòm xurdorô 'pom mic' 769.

CAD PE SPATE, CAD ÎN NAS „JE TOMBE SUR LE DOS, JE TOMBE SUR LE NEZ” [2292 și 2292 bis]

ISTROROMÂNII 02 [x] jo-m căzūt pre h'bat, [x] cădu naznâj

OBOSESC „JE ME FATIGUE” [2293]

ISTROROMÂNII 02 [x] s'q-nogo trudq, [x] me strudêș

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

MĂ TOLĂNESC „JE RESTE VAUTRÉ” [2296]

ISTROROMÂNII
02 [x] m-am stejnît [perf 1]; [x] me stejnés

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

(CULCAT) ÎNTR'O RÂNĂ „COUCHÉ SUR LE FLANC” [2297]

ISTROROMÂNII
02 [x] m-am culcăt na b'oc [1]

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

[2296]

I. Întrebare indirectă : Ce zici că faci când ziua întreagă, în loc să lucrezi, stai întins în pat ?
II. 141. să tot întîrnă-m-pat', n-are ho-dînă.
260. Subiectul a ezitat întâi să pronunțe cuvântul ; a zis că e unguresc.
431. „Se zice și despre cal”.
848. lăneș.

[2297]

I. Întrebare indirectă : Cum ziceți când cineva e culcat așa (și arătam cum se pregătește cineva să se culce într-o rână sprijinit pe un cot) ?
II. 47. s-o rădîmă dă mină.
141. stă-nt-ur-cot' „cu cotul pe masă”.
182. Întrebând dacă nu se zice într-o rână, am primit răspunsul : stău într-o rînă „se zice când cineva stă în picioare cu un șold mai jos”.
478. [x] într-o rînă.
531. șadi răzămăt într-o rînă.
551. stă-nt-o rîgă-o lecûță pus zos nu dreb dîni; stăi lăturiș - „culcat de tot”.
[769]. „Doarme într-o rînă”.
987. într-o parte „fără cot”; [x] stă-nt-o rînă „sprijinit în cot, cu picioarele întinse”.

M N

(CASA E) JOASĂ „(LA MAISON EST) BASSE” [2261]

I. Întrebare indirectă și prin gest. Arătînd cu mîna cum e o casă joasă, am întrebat : Cum ziceți că e o astfel de casă ?
II. În majoritatea cazurilor, s'a răspuns : JOASĂ. S'a mai răspuns : E JOS CASA 4. 47. 64. 172. 310. 316. 349. 551. 666. SCUNDĂ 8. 27. 36. 182. 784. 812. 848. MĂRUNȚICĂ 705. 769. 886. 988. PREA JOS 102. 141. 346. JOS TARE 53. 272. MICĂ 192. 791. TUPILATĂ 228. 431. PREA JOASĂ 385. 399. MĂRUNȚĂ 889. 987. PREA AȘEZATĂ 2, ÎI PRIA ZOS ȘERJU IA JA 29, NU E ÎNALTĂ TARE 95, MAI JOS ÎN PĂREȚI 157, CĂSĂ ZPĂSĂ-M-PODU Ș-ASUPRA 219, JOASĂ DIN PĂREȚI 284, JOASĂ ÎN POD 353, MAI JOASĂ ÎN POD 514, TUPILATĂ JOS 337, PREA MĂRUNȚĂ 723, PITIGĂCĂ 658, PITITĂ LA VALE 872, MAI PITITĂ 876, PITICĂ 958. S'au dat două răspunsuri : JOS, SCUNDĂ 76, JOS, JOASĂ 325, PREA MICĂ, PREA JOS 574, MICĂ, TUPILATĂ 682, MĂRUNȚICĂ, MĂRUNȚĂ 728, MAI JOSITĂ, MAI JOS 762, ÎI PREE ZOS, ÎI ZUȚSĂ „nu se prea zice” 833, SCUNDĂ, MICĂ 836.

D : [v] căsta cămbra ie nisca 02. - 010, odaja ai glîjnică 012. -
M : [ung] tîrpe o hăz 192, tîrpe 287, glîjcon 575. -
[rut] nițerăcă xătca 366, niscoje 666. -
[sârb] nêbo nisca 25, sôba ie nisca 37. -
[bulg] nisca 48, nisca cămeră 991. -
[sâs] d'î hăz es nedăr gâbât 143, d'î hăz es nedăr gâbât 245. -
[tig] o chăr yurdoró 769. -

GRAS „GRAS” [2265]

I. Întrebare indirectă și prin gest : Cum numiți un om cu multă slăni-nă pe el ?
II. Pretutindeni s'a răspuns GRAS. În punctul 812, cuvântul „gras” e explicat de subiect : ai cu cărnea lăre pe îel.
S'au dat două răspunsuri : ZDRAVÂN „GRAS 172, GRAS, vom cumplit 235.
D : [x] grās (feta-i grāsa și česta āta mai uscāta) 02, gros' 010, gros 012. -
M : [ung] cōvîer 192, cūvîr 287, cōvîr 575. -
[rut] toystêj, sêtiț 366, jîrniț čelo-vec 666. -
[sârb] dëbël 26, dëbo 37. -
[bulg] dubjël 48, dibjël, [x] clās [m], clāstā [f] 991. -
[sâs] fat, d'ec 143, fat 245. -
[tig] o thulo 769. -

PORECLĂ PENTRU UN OM UMFLAT DE GRAS

„SOBRIQUET POUR UN HOMME TRÈS GRAS” [2266]

I. Întrebare indirectă : Cum îi ziceți în glumă unui om umflat, de gras ce e ?
II. Dăm mai jos toate răspunsurile în transcriere fonetică : búftăv 2, bú-tăv [mai mult buhav de bolnav] 4, búr-ča e, āre untură [i] b'oljē 27, gras ca um porc 29, năzdravān 36, s-o tov-ărit ca ș-um p'orc 47, úflăt, búfle, groznăt 53, burduhós 64, gras 76, îi multă untură pi jeli' 96, habajuc, așe 102, ? 105, iŋcālăt' 130, hrănit', i ca um búfle 141, gras 157, grāsúnule ! 172, i cit um bútoj, s-a-ncălăt 182, bur-čós 192, iŋcālăt 219, [x] iŋcālăt, când are șelele late și e gras „burduhós 228, sléndós (ca ū stānd 'putină'), bur-duhós 235, pútrăd' , ca um porc „gras” 250, búžed 260, fâjfos' 272, ŋcālăt 279, ŋcālăt 284, [x] s-o-ŋcālăt ca pór-cu 310, pogān 316, [x] ŋcālăt bîŋe 325, iŋcālăt de cărnē 334, puŋihós 346, gras lăre 349, lări-i gras 353, abđe sâ lrăgă de pútréd, [x] și iŋcālăt 362, búfti, búftós, [x] iŋcālăt, un bou cu multă carne pe el' 365, pútrăd di gras 386, búfti di gras 399, îi gras ca um porc, [x] iŋcālăt așe ca um porc 405, burduhós, [x] đisi cā-i iŋcālăt iŋ-cārni, are carne multă pe el' 414, [x] s-o-ŋcālăt 431, gras ca um p'orc, bāhārčós 455, ? 463, t-i-a-iŋcālăt 478, úflătule !, [x] i-ŋcālăt iŋ 514, măi, fîlătulj ! 520, iŋcālăt di gras 531, cîl om poloboc t-i-a-i făcú di gras, iŋcālăt 537, đisi cā-i iŋcālăt lări 551, bārdāhānyós 574, bīrdānós' 605, [x] iŋcālăt di gras 646, îi iŋcālăt bini 666, grāsneț, [x] iŋcālăt bini (sărăcu jël, pārcă-i kjepa) 682, [x] iŋcālăt', pārcă-i hārānit' 705, gras ca um porc' 723, burčósu, gr'os' 728, āre osiză la búrtă 762, ? 769, b'orčós 784, pārcă-i úmflăt 791, gîfăt (cu cărnea moale) 812, úflăt 833, ? 836, ? 848, busumflăt 858, mă, bușlene, mă !, pārcă-i bútoj 872, i-mpuțî dă viu 876, mangól 896, botfojós 899,

ca pu'orcu dă gras 928, gras ca um bútoj' 938, borčós [x], burčós [x] 987.
D : [x] česta 'om ie grās ca și m porc, [x] grās ca și rība 02, bú-caf 010, šișcă, šișmān 012.
SLAB „MAIGRE” [2267]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți un om care n'are decât pielea și oasele pe el ?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns : SLAB. S'a mai răspuns : HITLIAN 260. 346. 349. 386. PERIT 272. 279. 316. 325. 316ab 29. 64. 455, SEC 130. 250. 353, USCAT 95. 228, SLĂBĂNOG 478. 520, MAI USCAT 102, AMĂRIT 362, USCĂCIOS 414, COSTELIV 886. S'au dat două răspunsuri : SLAB, USCAT 47. 182. 605. 723, SLAB, SLĂBĂNOG 192. 405. 431, mirșay, uscăt 4, amărît, hitliyan 219, slăbuț, slab 235, pierit, sec 284, uscat, uscăcios 310, hitliyan, perit. 334, amarit „omul”, žitiyan „vita” 365, uscat, hitliyan 399, zlab și gâlbîn (a intră gîngărița-h'jēl) 872.
D : [x] mřav [accentul pe r] 02, slap, uscat' 010, slăbădușnic 012. -
M : [ung] sigoru 192, súvāŋ, šó-vāŋ 287, šóyāŋ-šāpott 575. -
[rut] xudjēj 366, hudjō 666. -
[sârb] slap, suf 25, sláb 37. -
[bulg] slap 48, tănăc, subțire " [x] slap 991. -
[sâs] mó'xăr 143, muăgăr, gădrēyxt „uscăt” 245. -
[tig] o manuš o slābu, [i] o slā-bo 769. -

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA : CE ESTE GRAS

„RÉPONSE À LA QUESTION : QU'EST-CE QUI EST GRAS ?” [2269]

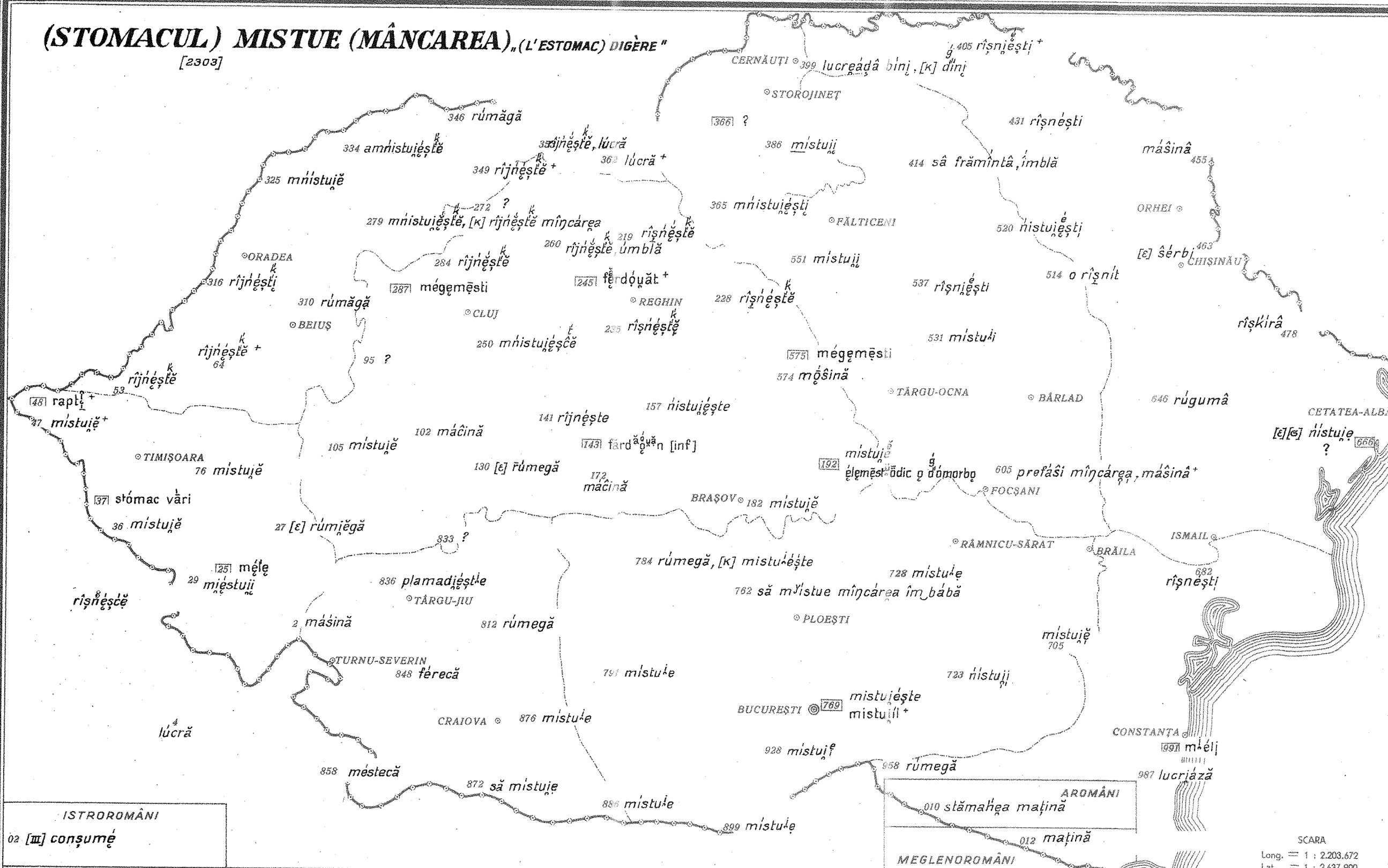
I. Întrebare directă : Ce este gras ?
II. S'a răspuns : PORCUL 2. 4. 8. 27. 36. 53. 76. 95. 102. 105. 130. 172. 182. 219. 228. 250. 310. 325. 334. 362. 365. 366. 399. 405. 414. 455. 463. 520. 537. 574. 666. 723. 769. 791. 812. 833. 836. 848. 858. 876. 886. 899. 928. 958. 012, VITA 36. 47. 141. 157. 235. 272. 310. 414. 431. 478. 531. 551. 574. 605. 646. 705. 728. 762. 784. 886. 899, BOUL B. 219. 250. 279. 325. 334. 365. 431. 682. 723. 784. 858. 012, VACA 4. 250. 272. 431. 682. 723. 784. 012, CALUL B. 192. 219. 431. 682. 723. 784, OMUL 64. 316. 349. 858, VITELE 284. 316. 662. 836, OMUL CARE TRĂIEȘTE BINE 29, CEL CARE ARE MULTĂ CARNE PE EL 359, BERBECELE 365, CEL CARE ARE UNTURĂ PE EL 514, PASĂREA 899, UNTURA 987. Nu s'a răspuns în punctele : 260. 346. 872. 02. 010.

(STOMACUL) MISTUE (MÂNCAREA) „L'ESTOMAC) DIGÈRE”
[2303]

MI-E GREATĂ „J'AI DU DÉGOÛT OU DE L'HORREUR”
[2304]

[2303]

I. Întrebare indirectă: Ce face stomacul cu mâncarea?
II. 47. stomác.
 1248. **stumăca rapit** jădehatu 'stomacul mistue mâncarea'.
 64. **stomăcu.**
 1245. **dîr mûaŋ fîrdîyăt dîr** 'aşq'.
 349. **rîza rîjnîşte**. v. nota la harta Nr. 64.
STOMAC.
 362. **îm lucră rîna**, dăc-a 'om sânatds.
 405. **rîna rîjnîşti** 'rânza este lângă bu'.
 Cf. nota la harta Nr. 64: STOMAC.
 605. **stomăgu.**
 769. **mistuij o çamós andă mândi** 'mistue mâncarea în mine'.

[2304]

I. Întrebare directă. Cum ziceți: Mi-e greață?
II. 2. cînd mi sâ-nuyôrde d-o mîncăre çare nu-m plăse.
 8. **dăc-ç vîhë sâ vomî.**
 55. **î vîhë jîg pā grumáz.**
 190. **cîn t-i sîlá de çevá.**
 235. „o sâ vârs”.
 316. **vîŋ ç-n çodá ráu** „sâ vârs”.
 362. **vaj**, **grăjă mî-i: dăc-a m-am spâri-çet** **nîpfa.**
 365. **[r] çhădîçîç.**
 514. **say** am vârsát.
 574. **mă çicá** lâ stomăç.
 762. **îç çade grîçîç** dâ çaldîrâ.
 769. **îç çúrge năduşelîi**, **îç vîne ametçală.**
 791. **îm vîne rây.**
 848. **cîn mănîçe çeva rây.**
 872. **cînd îi dğăre çăpu**, **îi vîne rây dîç** [ni-mâ].
 876. **mi sâ scribî.**
 991. **[ç] hêçy mi-j.**

M N

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CE E GROS?
 „RÉPONSE À LA QUESTION: QU'EST-CE QUI EST GROS?”
 [2280]
I. Întrebarea a fost pusă astfel: Ce e gros?
II. Sa răspuns: LEMNUL 2.4.8.27.53.76.95.102.105.141.219.235.250.279.310.316.325.334.346.349.405.414.574.705.723.812.833.836.886.928. COPACUL 431.455.463.514.520.551.646.666.762.987. OMUL 316.474.520.551.705.858.899.958. POMUL 386.431.682.728.784.858.899.012. VITA 316.478.682.769.784.872.958. BUTEA 29.102.228.784.848. BOUL 290.365.791.876. BUTUCUL 182.353.605. CALUL 192.474. CE E TORS GROS 47.551. SARUL 53.551. VACA 250.876. BĂRNA 362. BIVOLUL 172. BUȘTEANUL 812. CARE E GRAS 64. CASTANUL 012. CE E PLIN, ROTUND 36. CEARȘAFUL 47. CUPTORUL 284. FUNIA ÎMPLÊTITĂ ÎN 6 VIȘE 399. HAINA 47. ODGONUL 399. PORCUL 876. PUTINA 848. SĂLCIA 791. ȘTEARENCUL LA HAM 399. TRUPUL 157. Nu s'a răspuns în 100.260.272.537.02.010.

CARNE

„CHAIR, VIANDE”
 [2283]
I. Întrebare indirectă și prin gest: Cum nu-miț această ce are omul pe oase? După ce s'a răspuns CARNE, întrebam: Dar aceea, de viță, ce se mănâncă, tot așa o numiți?
II. Pretutideni s'a răspuns: CARNE, cu înțelesul și de „viandă” În următoarele puncte, informații au făcut unele observații:

pișină „e carnea (cărni) fragedă, fără oase”
 2. **mușt**, [r] **cărîh** 228, **cărne** [de om], **cărîh** **dîe mărîh** 'viță' 346, **plêçîç**, se zice adeseori **cărni** de mâncare "353, **întrăgă-ç** **cărni**, „după ce o tai": [ç], o bucă **dî muștî** 365, **cărni dî porc** 399, **mêcră** „fără oase”, **cărni** (cu yășă cu tot), **boç** cu **cărni** 463, **măcră** [v. nota precedentă], **cărni** 646, **cărni say çolân** 'viandă' 666, **cărne** cu "os" 'viandă' 723.
 D.: [x] **c'ârne** 02, - 010, **bič**, spun **fiçori** **miç**, **fiçori** **mai mar** spun **cărni** 012...
M.: [ung] **huç** 192, **hüç** 287, **hüç** 575...
 [rut] **mîho** 366, **mîho** **îi havjâçina** 666...
 [sârb] **mêso** 28, **mêso** 37...
 [bulg] - 48, **misô** 991...
 [sâs] **flâç** 143, **dîç** **flêç** 245...
 [çig] - 769.

MĂ ODHINESC „JE ME REPOSE”
 [2294]
I. Întrebare indirectă: Când ești ostenit tare și te mai oprești din lucru, cum zici: stauși?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: MĂ ODHINESC. S'a mai răspuns: ODHINESC 4.8.27.29.36.47.858.872, MĂ ODHINESC 76.682.769.812.876.886.928.958, ODHINESC 130.310.723.848, MĂ ODHINESC 899.987, **mă odîn** 2, **mă hodiçi** 102, **hodiçi** [ç] 833. S'a dat două răspunsuri: **mă hodiçi** **hêç**, **mă răsufu** 219, **răsufu**, **hodiniçy** 172, **te odihniçti** [ç], **sâ mai răsufu** [subç] 1] 182, **sâ ma hodiniçy** [subç] 1], [r] **odiniçy** „așa vorbesc cei care știu carte” 365, **mă hodiçi** **hêç**, [r] **hodiniçy** 520, **mă hodiçi**, **mă hodiçi** **hêç** 666, **sâ ostoçiçti** **obosâla** [ç], **hodiçi** [ç] 836.
 D.: [x] **meç** **zact**, [ç] **me poçinês** 02, **apustusescu**, **mi discurm** 010, **mi dăzmâros** 012...
M.: [ung] **pihen** **mêçhîçsic** 192, **pihen** 287, **mêçpîç** 575...
 [rut] **popoçiçy** 366, **oddiçhîçy** 666...
 [sârb] **da odlânê** 25, **odmâram** se 37...
 [bulg] **da puçînâ** 48, **puçîçam** 991...
 [sâs] **îh rêçîn** 'açuç 143, **îh râçtç** 245...
 [çig] **hodiniçy** 769.

PĂROS
 „POILU”
 [2284]
I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți unui om plin de păr pe el?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: PĂROS. S'a mai răspuns: FLOCOS 36.76.250.260.272.279.284.310.349.353.365.386.574.646.833.836.848, ARE PĂR MULT PE EL 728.762.928, FLOTOCOS 102. S'a dat două răspunsuri: PĂROS, FLOCOS 105.172.316.362, **bărâç**, ARE PĂR MULT PE EL 886.
 D.: [x] **cosmât** 02, **piros** 010, **piros** 012...
M.: [ung] **sûbrôs** 192, **ôçin** **mind** ç **mîçom**, **sçîrôs** 287, **sôrds** 575...
 [rut] **youniçtiçti** 366, **mohnâçti** **îi volo-çstîçti** 666...
 [sârb] **flôçay** 25, **mâlav** 37...
 [bulg] **mîçqu** **çosme** [ima] 48, **vâçnât** 991...
 [sâs] **bârçîçt** 143, **bêhêçt** **manç** 245...
 [çig] - 769.

ODHINĂ „REPOS”
 [2295]
I. Întrebare indirectă: Când vă odihniți, cum ziceți? Stăm la...?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: HODINĂ. S'a mai răspuns: ODINĂ 2.8.27.29.36.47.76.791.812.858.872.876.886.928.958, ODHINĂ 182.899.987, ODINEALĂ 682. Nu s'a răspuns în 4.250.414.605.723.728.769 (de fapt, s'a răspuns tot cu verbul: MĂ ODHINESC, v. [2294]).
D.: [x] **poçitâç** 02, **apustûsire**, **discurmare** 010, **dăzmârçari** 012...
M.: [ung] **nûçodçlom** 192, **pihenç** 287, 2575...
 [rut] ? 366, **ôddiç** 666...
 [sârb] [ç] **odlis** 25, **ôdmârç** 37...
 [bulg] ? 48, **puçîçç** 991...
 [sâs] - 143, **dîç** **rôçt** 245...
 [çig] ? 769.

(MĂ) MĂNÂNCĂ (PIELEA)
 „LA PEAU ME DÉMANGE”
 [2288]
I. Întrebare indirectă: Când îți vine mezeu să te scarpini ce zici despre piele?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: MĂNÂNCĂ. S'a mai răspuns: MÂNCĂ 2.8.27.29.36.47.53.64.76.95.102.105.130.141.157.172.235.250.260.279.284.310.316.325.762.784.833.836.
D.: [x] **mîra** **me mârîçca** 02, **mi mîcâ** **kalça** 010, **mi mancâ** **çpaja** 012...
M.: [ung] **viçket** ç **bôrç** 192, **viçket** 287, **viçket** 575...
 [rut] **svêrbêt** **çkirâ** 366, **svîrbîç** **miçâ** **ççîç** 666...
 [sârb] **çç** **ga** [ç] 'câ-l mănâncă' 25, **svîçbi** **me çhîja** 37...
 [bulg] **mê sârçbê** **çhîjâta** 48, **sârçbî** 991...
 [sâs] **âç** **ççot** **miç** [la sat], **âç** **juçt** **miç** [la oraç] 143, **ççîç** **çç** **juçt** **miç** 245...
 [çig] **ççl-ma-ç** **morçhî** 769.

MÂNCĂRIME „DÉMANGEAISON”
 [2289]
I. Întrebare indirectă: Când vă mănâncă într'una pielea, cum îi ziceți la aceea? Ziceți că aveți...?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: MÂNCĂRIME. S'a mai răspuns: MÂNCĂRUCI

[2306]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți unuiia care se sperie repede de orice? (Se zice mai cu seamă despre cal).

[2309]

I. Întrebare indirectă și prin gest. Limitând majăritul, întrebăm: Cum ziceți când cineva face așa, din pricină că i-e somn?

MN

IMI ÎNCORD TOATE PUTERILE

„JE FAIS TOUS MES EFFORTS”

[2298]

I. Întrebare directă. Citind propoziția așa cum e în titlu, am întebat: Cum ziceți la această aici în sal?

FLĂMÂNZESC

„LA FRAM ME PREND”

[2300]

I. Întrebare directă: Ziceți FLĂMÂNZESC?

SETOS „ALTÉRÉ”

[2302]

I. Întrebare directă: Cum ziceți despre cineva că e setos?

RÂS „LE RIRE”

[2305]

I. Întrebare directă: Se zice pe aici RÂS?

ZĂMBEȘTE „LE SOURIT”

[2305 bis]

I. Întrebare indirectă. Zămbind, întrebăm: Când cineva nu râde, ci face numai așa; cum ziceți că face?

zimbjește 704, rîjăște, [k] zimbjește 791, zimbjește 812, zimbjești di ris, [k] oie ris 858, zimbjește din din 872, zimbjește 886, zimbjește să riză 928, zimbjește 987.

SPERIOS „PEUREUX”

[2306]

MOTĂE „IL DODELINE DE LA TÊTE (DE SOMMEIL)”

[2309]

BOLNĂVICIOS „MALADIF”
[4162]

BUGED „BOUFFI”
[4163]

[4162]

I. Întrebare indirectă.
 II. *trîm* crîncî [n] [inf] "a fi bolnăvicios".
 362. *ij corlăg* = *betăg* "bolnav".
 455. Subiectul afirmă că nu se întrebuințează cuvântul: *BOLNĂVICIOS*.

[4163]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că este un copil umflat la față, fiindcă nu este sănătos?
 II. *377. ări d'ăpărică, s-o ūflăt di d'ăpărică* "hidropizie".
 605. *s-o buhăgîl't*.
 723. *bucim dă uok*, "umflat la ochi"

MN

MĂ CUTREMUR DE CĂTE AM AUZIT
 „JE TREMBLE DE CE QUE J'AI ENTENDU”

[2307]

I. Întrebare directă. Cetind fraza din titlu, întrebam pe subiect: Cum ziceți aceasta în graiul de aici?

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: *Irîmbur d'ă frică 2, ? 4, 1mfi'orăt 8, m-ă-figur 27, trîmur 29, im vîh să m-ă cutrî-mur dă cît-am auzit 36, m-am pîs im mirăre dă jîi s-o povestî 47, m-ă cutrămur dă cît-am auzit 53, m-ă scîtur dă cît-am auzit 64, m-am spărihăt dă cît-am auzit 76, m-ă-ungrozîl't 95, m-ă-hiorăj d'ă cît-am auzit 102, m-ă cutrămur 105, m-ă spărihăt c-an tot auzit 130, m-o-ncu-jurăt și pe mine trămurătura 141, m-am hiorăit 152, m-ă-ngrozăsc de cît-am auzit 172, mi să făc'ă frică dă cît-am auzit 192, m-ă-spărihăt 192, m-ă-șior d'ă cît-am auzit 219, m-i-i grîgăz d'ă cît-am auzit 228, m-ă cutrămur, m-ă jey siu'ari 235, m-i-i frică s-am auzit 250, m-ă spărihăt cît-am auzit 260, m-ă cutrîm'ur 272, trî-mur c'ă v'ar'be am auzit 279, m-i s-o-ncin-čenăt cār'na p-ă min'ă cît-am auzit vorovind ac'olo 284, 101-i frică dă cît-am auzit 310, m-ă bāgū-fundu pāmîntului dă cît-am auzit 316, m-ă-fricoșez d'ă cît-am auzit 325, lăt trāmur d'ă bes-ăzile cît-am auzit 354, lăt am trāmurăt 346, m-ă-hiorēz't d'ă cît-am auzit 349, m-am spărihăt, c-am auzit d'ă-ai'g'elē 365, cînd aud c'ăva m-ă spay 362, m-ă-șevurā cît-am auzit 365, m-ă-fricoșăd d'ă cît-am auzit 386, nūmaj trūpu-mî trî-murā 399, o tremurāt 405, m-ă cutrîm'ur di frică 444, m-ă-spărihăt cîl spu' tu 431, tūc'm-ă m-ă cutrîm'ur di cît-am auzit 455, nūmaj m-ă je o grūzā c-ă s-am auzit 463, m-ă spārihăt 478, m-ă spārihăt 514, m-am cutremurāt 520, trîm'ur di cît-am auzit 537, m-ă tîem 551, m-ă cutrîm'ur de cît-am auzit, m-ă boln-ă-ziēsc s'j d'ă-am auzit 574, în trîm'urā jîni-ma-m' mîni di cît-am auzit jey āz 605, m-ă jo frica 646, am tremurāt cîn!-am auzit 662, m-ă cutrîm'ur 705, m-ă-spārihăt 723, ne-āmu-ngrozîl't 728, m-ă cutrîm'ur dă cît-am auzit 762, trîm'urā cār'nea p-ă mine d'ă cît-am auzit 769, m-ă cutrîm'ur 784, trîm'ur 791, m-ă crucēsc de cît-am auzit 812, m-ă-șiorāj d'ă cît-am auzit 833, m-o luyt frică d'ă cît-am auzit 836, ne-ngrozāvim 848, s-ă scūturā cār'nea pe mînj, mi s-ă spērih'e p-āru-ŋ cap 858, m-ă prîs-ă-rā frigurile, trîm'ur 872, m-ă spērih'ej 876, mi s-ă-f'j'orā cār'nea p-ă mine, trîm'urā p-ārc-ă m-ă prîs-ă frigurile așā m-ă-ngrozāvîj dă t-āre 886, m-ă spāj'mînt dă*

cît-am auzit 899, m-je frică c'ă m-aj zis 928, trîm'urā dă frică 958, m-ă crucēsc și m-ă ja grāza de cît-am auzit 987.
 D.: [x] me blenēs 02, mi cutrēmbur li jî-am av'îl't 010, mi z-ātr'emur di coti uzoj 012.

SOMNOROS „ENDORMI” [2308]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că e cineva cār'via îi este întruna somn?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: SOMNOROS. S'a mai răspuns: SOMNOROS 2.36.47. 53.64.76.130.182.219.250.260.272.279.284.325.334.353.399.431.531.666.723.762.784.812.855.848.872.876.886. S'au dat două răspunsuri: somnuros, cūyt_a somn 8.

D.: [m] 40mu e len 02, somnuros 010, durmitizat, zādurdurmitizat, zādurdurmit 012.
 M.: [ung] ălmşg 192, ălmşg 287, ălmşg 575... [rut] drimhūy 366, sonl'iv 666... [sārb] sarhiv 25, sār'iv 37... [bulg] sāl'it 48, zāspāl' čuyec 991... [sās] šlō'frin 143, slāfrin 245... [tig] o lindralō 769.

PORECLĂ PENTRU UN SOMNOROS „SOBRIQUET POUR UN ENDORMI” [2308 bis]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți în batjocură unuia cār'via îi este întruna somn?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: SOMNOROS. S'a mai răspuns: SOMNOROS 36.250.325.331.666.848.872. PUTUROS 310.431.574.723.728.899. SOMNŪLEA 47.76.105.130. SOMNŪ-REA 53.64.102.284. SOMNŪLEA 219.272.279. LENEŞ 228.260.886. SŌMNEA 463.705. LENOŞ 4. MŪLEA 6. PUTŌARE 29. CLIPOCIT 362. LJENIŞ 551. SOMNEA 987. S'au dat două răspunsuri: SŌMNEA, SŌMNEA PĀMĀNTULUI 2, IMPUPIT, IENŌŞ 27, SOMNŪLEA, RODAMIT 172, SOMNOROS, BUTUC 399, PUTUROS, LENEŞ 876. Nu s'a răspuns în punctele 182.235.334.346.353.762.784.791.812.833.958.

VIS „RÊVE” [2310]

I. Întrebare indirectă.

II. Numai odăz n'am putut obține substantivul, ci numai verbul: m-ă vis-ă 69. În toate celelalte puncte, s'a răspuns vis. Pentru plural, în majoritatea cazurilor, avem visuri. S'a mai răspuns vise 105.705.723.728.762.784.812.836.848.899.958.987. S'au dat două forme de plural: visuri, vise 182. Nu s'a obținut pluralul în punctele 4.8.84.325.399.

D.: [x] visu; visure 02, vis; vise 010, vis; visur 012...
 M.: [ung] ălmābg ălmpt lăt 192, ălom, g mit lăt ălmābg 287, ălom, ălmat lăt 575... [rut] son; sonl' [p gen] 366, son 666... [sārb] san 25, s-ān; s-ānovi 37... [bulg] s-ān 48, s-ān; s-āniš 991... [sās] drāum; drāim 143, d'ētr' trēum; d'ē trē'm 245... [tig] dichāl' sunō "vede vis", o sunō "visul"; die'lām tr' sunē "am văzut 3 visuri" 769.

CUGET „PENSÉE” [2311]

I. Întrebare directă: Ziceți cuget? Ce însem-

nează?
 II. În punctele 4.8.76.102.157.346.353.386.478.537.833.876.928, subiectele au răspuns că nu cunosc cuvântul. Din punctele în care s'a răspuns, fie dându-se o formă a cuvântului *cuget*, fie numai traducându-l, dăm în-treg materialul în transcriere fonetică: *n-aj cūdj't i ufs-ă, p-ār'ke-aj li mort-n-āre nis o sim'j're "indiferent" 2, cūz'elām-gîndim 27, cūz'it, nu-j cūz'itu bun-nu-j mînc-ă bûn-ă 29, m-ă mûstr-ă cūz'etu 36, m-am gîndîl't 47, cūj-ăt, cūj-ătē = am gîndîl't-am cūj-ăt 53, cūj-ăt-am o hē gîndîm 64, cūj'it și jo s-ă c-āp-ăt u'p'rič' 95, gîndēsc 105, nu p-eg-ă gîc-ām cūz'et-ă, f-ār gînd-ēste 130, aj cūj-ăt-ăt = dē gînd-ēti c-ă s-ă f-āc, cūj-ăt lucr-ă āsta s-ā-f-āc' 141, gîndîm' 172, cūg-ēt s-ay gînd-ēsc 182, cūg-ēt = m-ā gînd-ēsc 192, cūz'et 192, cūz'et, l-ē mûstr-ă cūz'et-ū (gîc, da nu mul't) 219, gînd 228, cūz'et [t]; cūz'et-ă tu! c-ă bîng-aj f-āc-ūt lucr-ū āsta? 235, am zūg-ēc-ăt 250, gîh-ēsc [t]; am gîr'it [perft] 260, cūj-ăt la p-āre-c'ēva 272, gînd-īm = cūj-ăt-ām "numai cei cu gînd-ā de carte zic cūj-ăt-ām" 279, m-aj gînd-īm 284, cūj-ēt [t]; aj cūj-ēt-ăt [perft] 310, cūj-ēt [t]; cūj-ēt-ăt [s] "mediteaz-ă asupra celor auzite" 316, cūmu-j la cūj-ēt, bun la cūj-ēt 325, aj cu cūj-ēt r-ay 334, am cūj-ēt-ăt 17 cūj-ēt-ū m-ēy; cūj-ēt [t] 349, [t] aj, c-ē m-ă cūj-ăt-ā pîn ihim-ā! [dar mai mul't [se zice] u'p'rič'ē] 362, aș-ā ma b-āj cūz'itu "ezi! n-ū-ștu, s-ā m-ārg, s-ā nu m-ārg 365, cūg-ēt-gînd-ēsc 399, cūz'it, "nu știe ce e" 405, cūz'itu yōmuluj, cūz-it-āz-ā = tr-āg n-ē-d-ēj-ā 414, n-o dat dum-ned-ay uŋ cūz'it s-am vîr'it 431, ŋ cūz'itu cut-ār, n-o dat ŋ cūz'it-n-o dat ŋ gînd 455, aș-ā-j cūz'et-ū yōmuluj c-ā āj-un n-ār-āv di b-ēj-ēt 463, am a-vîl't ŋ cūz'it, am știūt c-ā ar s-ā s-li s-ēv-ā 514, n-āri cūz'it, āri cūz'it intr-ī-ay = ŋ vr-ēd-īm 520, am jo cūz'ed-d-aj-a f-āsi lucr-ār-ja āj-āsta [vray s-ā fac o c-ās-ā] 531, aș-ā-j cūz'itu yōmuluj [a-uzil; nu știe ce e] 551, gînd-ēste, gînd 574, n-ā-l-ās-ā cūz'itu luj 605, o cūz'il-ăt c-ā m-ă duc s-ā j-ey cut-ār lucr-ū 646, cūz'it, cūg-ēt [nu știe ce însem-neaz-ă] 666, a tre-c-ūt uŋ cūg-ēt p-ā ŋg-ā mî-ni, "c-ānd a fost surprîns-ă de cineva; i-a stat la spate și a f-āc-ūt un sgomat mare; a tre-s-ār'it" 682, d-āc-ā aj cūg-ēt-ū bun... "conștiin-ța curat-ă" 705, am aș-ā cūg-ēt' s-ā fac cut-ār tr-āb-ā 723, z-d-ā cūg-ēt-ū s-ā f-āc c-ēv-ā 728, āre cūg-ēt-ū bun "care spune o vorb-ă bun-ă, bl-ājn-ā" "e binevoitor" 762, n-āre gūg-ēt bun-n-āre glas bun "c-ānd c-ānt-ă cineva" 769, cūg-ēt bun, cūg-ēt r-ay "intenție" 784, cum am cūg-ēt-ū = cum am j-ey p-ār-ērg-ā me-ā 791, cūg-ēt [nu știe ce însem-neaz-ă] 812, j-eg-l-āre-ŋ, cūg-ēt d-ē nu l-ē sp-ār'ij 836, n-āre cūg-ēt la umbl-āre-n-āre grîj-ē, 40m f-ār-ā cūg-ēt, "f-ār-ā grîji" 848, gînd 858, n-āre cūg-ēt ŋ c-āpu luj, sim'j're s-ā d-ūc-ā la tr-ēb-ā luj 872, l-ē d-ūc-ē cūg-ēt-ū, ŋ p-ār-ērg-ā cūg-ēt-ū 886, cūg-ēt, j-ey cūz-ēt "e cred" 899, cūg-ēt-ū omuluj = p-ār-ērg-ā 958, l-āre la cūg-ēt, l-āre cūg-ēt āre ūmu āsta, āre conving-ere nestr-ām-ut-ā "bun cūg-ēt, j-ē bun la cūg-ēt-ū luj "are intenții bune" 987.*

D.: [x] misla; misli [p] 02, minduēscu 010, sl-āj-āj-ēs 012.

[4164]

- I. Întrebare indirectă:** Cum îi ziceți unui uiva care, fiind răcit, are nasul înfundat?
II. 2. *ălfî ăfîsê trônă 'guturaiu'.*
 95. *zălfă 'guturaiu'.*
 102. *trônă 'guturaiu'.*
 172. *sū-zdrobăt' 'sânt cu guturaiu'.*
 192. *ă fîjê mēg vōg sōrūlvō 'capul îi este înfundat'.*
 219. *lrōghnă, când strănută într-una'.*
 605. *trūnă 'guturaiu'.*
 1997. *năstifcă 'guturaiu'.*

[4166]

- I. Întrebare indirectă:** Cum ziceți că face bolnavul când, având fierbințeli mari, vorbește fel de fel de lucruri fără înțeles?
II. 4. *s-a buzumihî [perf.]*
 b. *Când este bîcîg dă lungyără 'bolnav de febră tifoidă'.*
 125. *'febră tifoidă'.*
 29. *'are febră tifoidă'.*
 137. *[este] 'în aiureală'.*
 148. *'are mare foc'.*
 192. *fōrōșăgō vōg 'are fierbințeli'.*
 250. *î beăg gē lngyōre cāre vorovēșcē gē nu șclē gē jēl'.*
 310. *[i] buiguji't'.*
 399. *nū ștî gē vorbeștî.*
 478. *māri arsură māi āri-ŋō ș!*
 628. *āri māri cāldūr'.*
 728. *dă cāldūr māi āri-āri.*
 728. *[e] a-ncepū, sā ajurgāscā, sā ștî cā sā p'ērdē.*
 886. *āre cāldūr'.*
 1997. *b'ōlē-sāvōlēm 'bolnav de tot'.*

M N

PRICEPERE
 „COMPÉTENCE, ADRESSE”

[2312]

- I. Întrebare directă:** Ziceți vorba PRICEPERE?
II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: PRICEPERE. S'a răspuns prin verb la o formă personală (PRICEP, AM PRICEPUT) în punctele 2. 4. 8. 27. 47. 141. 187. 192. 235. 250. 284. 365. 399. 414. 431. 478. 537. 551. 574. 646. 666. 682. 705. 723. 728. 762. 769. 791. 849. 858. 886. 958. Nu s'a dat niciun răspuns în punctele 812. 836. 876. 928.

AIUREALĂ „DÉLIRE”

[4167]

- I. Întrebare indirectă:** Cum ziceți la aceea când un bolnav, cu fierbințeli mare, vorbește fără să știe ce spune?

- II.** În majoritatea cazurilor nu s'a putut obține abstractul AIUREALĂ. S'a repetat verbul dela întrebarea [4166] în punctele 8. 192. 310. 325. 396. 537. 574. 666. 848. 928. Rezultul răspunsurilor îi dăm în transcriere fonetică: m'jāžă 29, zăbuñă-l-ŋ cap 36, zăbuñă-lă 76, brodă-lă 95, hērbîñă-lă 102, ajurgă-lă 130, aurjā-lă „se zice nar” 219, buiguji-lă 235, buiguji-lă 279, buiguji-lă 284, be-lăg dē lngyōre 362, vorbēștî-n-tr-ajūr-ga di arsurā, [k] grājēștî... 405, āri sēr-bîñjā-lă 414, āri arșjā-lă 514, [e] ajurgā-lă 682, ajurgā-lă 784, ō fel dā zăpăcō-lă 791, ajurgā-lă 876, [e] ajurgā-lă 886.

- D.:** [x] răzum 02, acăkisescu [prez.] 010, anjilegîn 012.

NU-Î ACĂTĂRI

„IL NA PAS BONNE MINE”

[4165]

- I. Întrebare directă:** Ziceți nu-î ACĂTĂRI despre cineva care e cam bolnav.
II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: n-āre cāptāre 2, * 4, nū-î acătārī = nu-î limpede la mîncî 8, nu-î to' la cap 27, nu-î vjēcāl 29, nu-î baș acătārīa 36, nū-î baș sītav la cap, cam bolnd 47, be-lăg puțin 53, nu-î țar ipinē 64, nu-î baș acătārīa 76, * 95, nu-î acătārīe 102, *ls cam be-lăg 105, āstāz pār-cā nū-î lo' 130, nu-î sānătōș' 141, nu-î j-ī țar bīne 187, nū-î acătārī 172, nū-î arșā bīne 182, nu-î acătārē = nu-î țar tōgmāi bun 192, ls cam marōd 219, nu-î j-ī b'jīñē 228, * 235, nu-î acătārē = cāre nu-î fācūt bīnē „nu prea e inteligent” 250,*

BOLEȘTE

„IL EST MALADE DEPUIS LONGTEMPS”

[4169]

- I. Întrebare directă:** Ziceți despre cineva că bolește, când zace mult de boală?

- II.** În majoritatea cazurilor s'a răspuns: BOLEȘTE. S'a mai răspuns: ZACE 53. 105. 260. 893. 896. 958, bolēșcī „se zice în alte părți” 4, bolēșcō mull, carjē-j bjeacag cu āri 36, āre b'jō-lă 102, o bolit mull' 100, vj be-lăgō 141, be-lăgōștē 172, bolēsc „vitele” 219, bolēș 346, bolē nūmāi dē mārñāj 'vite' g'clēm 362, țarī-j b'ōlñav 478, tot bolește pā picēre sērācū 769, p'rēg je bolitōr 886. S'a dat două răspunsuri: i de mull țare be-lăgō l'pat, de mul zăcē 187, j be-lăg [e] bolēșcē 279, bolēștî, j yom boljēc 666, zăcē de mull, bolēștē 848. S'a repetat răspunsul dela întrebarea [4166] în punctele 47. 272. 762. 812. S'a răspuns că nu se zice BOLEȘTE, făr-ā-i da echivalentul, în punctele: 2. 27. 29. 235. 250. 310. 325. 358. 405. 465. 514. 520. 531. 537. 561. 574. 646. 682. 723. 791. 876. 928.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

- D.:** [x] boljē 02, * 010. 012.

- III.** Cf. harta Nr. 108, întrebarea [4166], pag. 55.

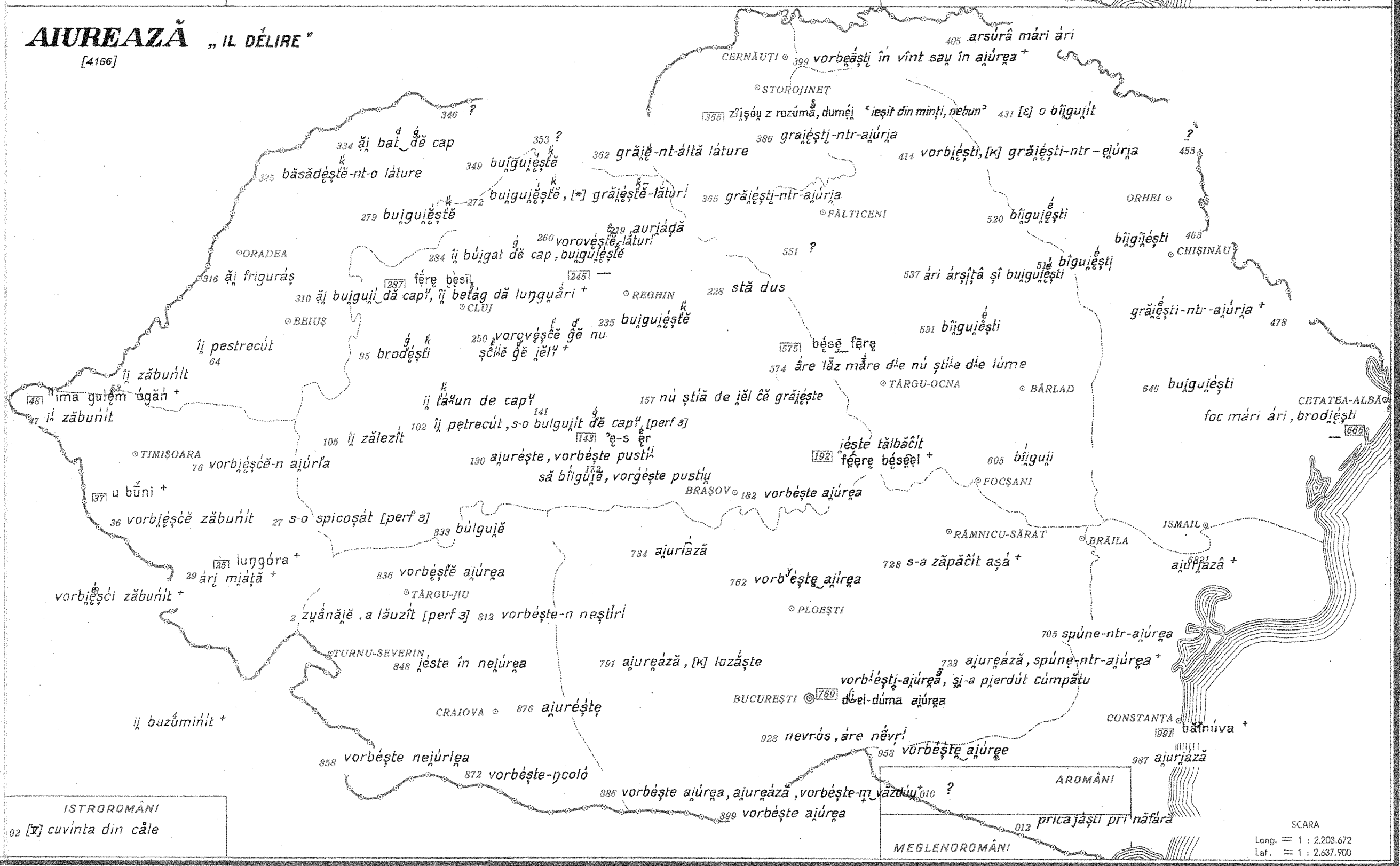
CU GUTURAIU „ENRHUMÉ”

[4164]

AIUREAZĂ „IL DÉLIRE”

[4166]

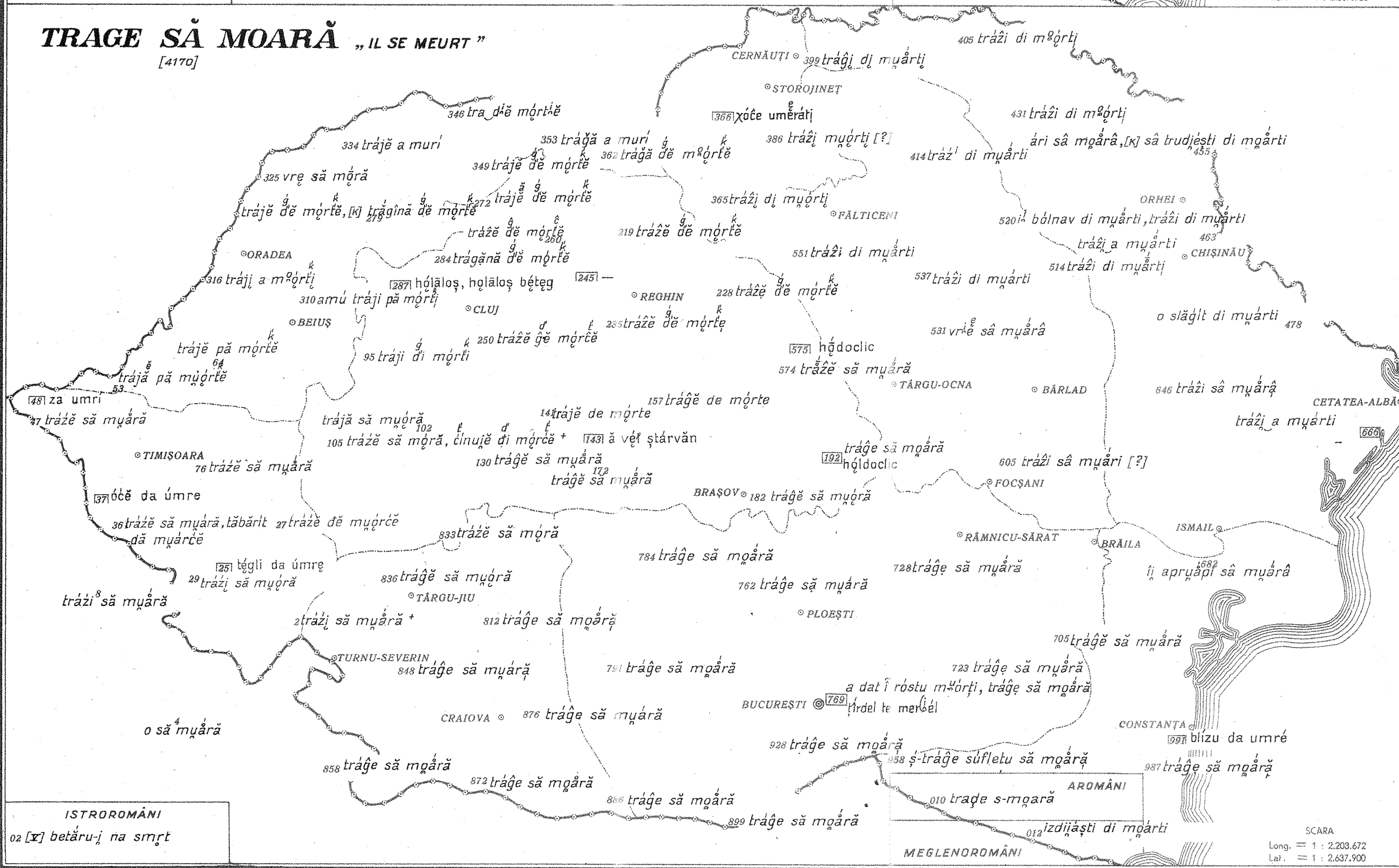
ZACE ÎN PAT „IL GARDE LE LIT” [4168]

ISTROROMÂNI 02 [x] zăce-m păt

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

TRAGE SĂ MOARĂ „IL SE MEURT” [4170]

ISTROROMÂNI 02 [x] bețără-i na smrț

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

[4168]

- I. Întrebare directă: Ziceți despre un bolnav că ZACE ÎN PAT?
II. 1481. na odăra 'pe pat'.
272. [e] „Se zice și zăcē”.
723. zăcēre.

[4170]

- I. Întrebare directă. Cum ziceți: TRAGE SĂ MOARĂ, atunci când un bolnav nu mai are mult de trăit?
II. 2. [i] trăžē sã myără.
105. la činu mōrțt.

M N

NEBUN „FOU” [4175]

- I. Întrebare indirectă: Cum spuneți acelaia care-i bolnav de cap, nu-și dă seama de ce face și de ce vorbește, și pe care de multe ori trebuie să-l lege, ca să nu facă rău?
II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: Is zminčlŭ la cap [p] 2, nãr'kód (o norogit) 4, ŭi cu pljãnã, ãre pljãnã 8, nãhujãt đē cap 27, prost la crii; prošč [p] 29, nãr'kód, bolnŭ [p] 36, bolnŭ (o bolnŭt) 47, bolnŭ [p]; bolnŭ [s] 53, bolnŭ [p]; bolnŭ [s] 64, bolnŭ [p]; bolnŭ [s] 76, [x, x] bolnŭd' 95, stricãt đē mintē, bolnŭd' 102, hēbŭn [p]; hēbŭn [s] 105, nebŭnŭ; nebŭnŭ [p] 120, prošč [p]; prostŭ, i prostŭ de capŭ [s] 141, nebŭn 157, nebŭnŭ 172, prost, nebŭn 182, hēbŭn 192, hēbŭn 219, hēbŭn [p]; hēbŭn [s] 228, hēbŭn 235, bolnŭz [p]; hēbŭnŭ [p]; hēbŭnŭ [p] 334, hēbŭnŭ [s] 346, bolnŭtŭ, hēbŭnŭ [s]; bolnŭtŭ, hēbŭnŭ [p] 349, hēbŭnŭ [s] 353, hēbŭnŭ [s] 362, nŭbŭnŭ [p] 365, nŭbŭnŭ [p] 386, nŭbŭnŭ [p] 399, nŭbŭnŭ [p] 414, nŭbŭnŭ [s] 455, [e] nŭbŭnŭ [p] 463, nŭbŭnŭ [p] 514, nŭbŭnŭ [s] 520, nŭbŭnŭ [p] 531, nŭbŭnŭ [p] 537, nŭbŭnŭ [s] 551, nŭbŭnŭ [p] 574, nŭbŭnŭ [s] 605, nŭbŭnŭ [p] 646, nebŭnŭ [s] 682, nebŭnŭ [p] 705, nŭbŭnŭ [a] [a] 728, nebŭnŭ [p] 762, nŭbŭnŭ [p] 769, nebŭnŭ [p] 784, nebŭnŭ [p] 791, nebŭnŭ [p] 812, bolnŭtŭ [p] 833, nebŭnŭ [p] 836, nebŭnŭ [p] (i-a venit nebŭnŭ) 848, ngrozŭ [p] 858, nebŭnŭ [p] 872, nebŭnŭ [a] [a] 876, nebŭnŭ [p] 899, nebŭnŭ [s] 928, [e] nebŭnŭ [p] 958, nebŭnŭ [s] 987.

tele 27.29.36.47.102.105.141.325.405.431.478. 666.723.886. S'a repetat rãspunsul dela Întrebarea [4175] în punctul 8. Din restul punctelor dãm toate rãspunsurile în transcriere foneticã: byãlã norogãscã 2, byãlã nãr'yãdã 4, bolnŭtŭ [a] [a] 53, bolnŭtŭ [p] 64, bolnŭtŭ [p] 76, [x] o pajit dãbŭlŭ, [x] bolnŭtŭ 90, nebŭnŭ [p] 100, nebŭnŭ [s] 157, nebŭnŭ [p] 172, prostŭ, nebŭnŭ [p] 192, nebŭnŭ [p] 192, hēbŭnŭ [p] 219, hēbŭnŭ [p] 228, hēbŭnŭ [s] 235, bolnŭtŭ [p] 250, hēbŭnŭ [p] 260, hēbŭnŭ [p] 272, bolnŭtŭ [p] 279, bolnŭtŭ [p] 284, bŭgŭlã bolnŭd' 310, bolnŭtŭ; bolnŭtŭ [p] 316, hēbŭnŭ [p]; hēbŭnŭ [p] 334, hēbŭnŭ [p] 346, bolnŭtŭ, hēbŭnŭ [p]; bolnŭtŭ, hēbŭnŭ [p] 349, hēbŭnŭ [s] 353, hēbŭnŭ [s] 362, nŭbŭnŭ [p] 365, nŭbŭnŭ [p] 386, nŭbŭnŭ [p] 399, nŭbŭnŭ [p] 414, nŭbŭnŭ [s] 455, [e] nŭbŭnŭ [p] 463, nŭbŭnŭ [p] 514, nŭbŭnŭ [s] 520, nŭbŭnŭ [p] 531, nŭbŭnŭ [p] 537, nŭbŭnŭ [s] 551, nŭbŭnŭ [p] 574, nŭbŭnŭ [s] 605, nŭbŭnŭ [p] 646, nebŭnŭ [s] 682, nebŭnŭ [p] 705, nŭbŭnŭ [a] [a] 728, nebŭnŭ [p] 762, nŭbŭnŭ [p] 769, nebŭnŭ [p] 784, nebŭnŭ [p] 791, nebŭnŭ [p] 812, bolnŭtŭ [p] 833, nebŭnŭ [p] 836, nebŭnŭ [p] (i-a venit nebŭnŭ) 848, ngrozŭ [p] 858, nebŭnŭ [p] 872, nebŭnŭ [a] [a] 876, nebŭnŭ [p] 899, nebŭnŭ [s] 928, [e] nebŭnŭ [p] 958, nebŭnŭ [s] 987.

D.: [x] doru-l picãrle, trpē de picãre 02, adintŭ di čicgãre 010, - 012.

III. Cf. harta Nr. 115, Întrebarea [4177], pag. 98.

BETEAG DE PICIOARE

„ESTROPIÉ DES JAMBES” [4176]

- I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți unuia pe care-l dor rău picioarele încât abia mai poate să umble?
II. Dãm toate rãspunsurile în transcriere foneticã: 11 dŭr pișŭrŭlŭ 2, ãri dur'kŭrŭ, ãri dur'kŭrŭ-m pișŭrŭ 4, ãre fãlŭgã 8, 11 dor pișŭrŭlŭ 27, ãrj gramatizmu 29, s-o uložit, sã uložesc, ulŭgŭ, v. [4177] 36, bečãg dã pișŭrã 47, 11 dor pičŭrãle, 11 cu durŭre dã pičŭrã 53, v. [4177] 64, pičŭrã 76, tã bolnavu-șãtŭnŭlŭ 95, bečŭg đē pičŭrã 102, stricãt la pičŭrã 105, s-o ologŭtŭ 130, 11 dor pičŭrãle 141, 11 șkŭlav de amindŭgã kičŭrãle 157, o ologŭtŭ 172, bolnãv dã pičŭrã 182, bečŭg dã pičŭrã 192, ? 219, olŭg 228, hēbŭnŭ [p] 235, ãl dor pičŭrãle 250, olŭg 260, bolnãv đē pičŭrã, [e] 11 dŭr pičŭrãle 272, 11 dor pičŭrãle 279, mãtricŭsŭ 284, s-o 11 dŭr pičŭrãle 310, stricãt dã pičŭrã 316, nimuric đē pičŭrã, 325, ãl dor pičŭrãle 334, bolnãv đē pičŭrã 346, bolnãv la pičŭrãle 349, bolnãv 353, v. [4177] 362, calicŭ dŭr pičŭrã 365, sŭlov dŭr pičŭrã 386, șontorŭg ōr șovŭrnŭg, [e] și bečŭg 399, ãrj rãmãkŭz 405, i-o stricãt romãlizma glãr 010, - 012.

M.: [ung] bŭlond 192, bŭlond, ẽlmevẽsẽtt 287, bŭlond 575.

[rul] durŭlŭ 366, - 666.

[sãrb] prost; prostŭ [p] 25, lŭdŭ [p] 37.

[bulg] lut 49, poludŭl 991.

[sãs] frŭft 143, - 245.

[tig] - 769.

NEBUNIE „FOLIE” [4176]

- I. Întrebare indirectă: Când e omul așa cum ai zis mai înainte, cum îi zici la boala aceea?
II. Subiectele n'au știut rãspunde în punctul

byãlã say dij cãzŭt 848, v. [4177], [la noi nu fãce deosãbirã-ãia] 858, [e] bečŭg de pičŭrãre 872, bolnãv de pičŭrãre 876, bolnãv dã pičŭrã 886, bečŭg la pičŭrã 899, stricãt la pičŭrã 928, počŭtŭ 958, o ologŭtŭ, ulŭgŭ, skŭlãd 987.
D.: [x] doru-l picãrle, trpē de picãre 02, adintŭ di čicgãre 010, - 012.

[4171]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți hărtia aceea pe care scrie doctorul ce leacuri trebuie să luați?
II. 856. „răpēt e pe bulgărește”.

[4172]

I. Întrebare indirectă: Cum ti ziceți aceluia la care vă trimite doctorul să cumpărați leacuri?
II. 229. poticăriță = farmacistă”.

M N

DURERE DE MÎJLOC
„MALAUX REINS”

[4179]

I. Întrebare directă și prin gest. Arătând cu amândouă mâinile mijlocul de jur împrejur, întrebam: Când vă doare pe aici, ziceți DURERE DE MÎJLOC, sau altfel?

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: durjere pistă fydje 2, mă-șfz-șpinări 4, duăre dă stomăc 8, durjere de șăle 27, mă dor șălii 29, săzătăt f șăle 36, il dor șălii 47, il dgre cruciș 53, [e] durjere păstă mijloc 64, durjere dă șăle 76, durjere di mîljloc 95, are durjere-șăle 102, are durjere di fgle 105, mă duăre nijlocu 130, mă dgre nijlocu 141, durjere de nijloc 157, mă duăre mîljocu, mîljocu 172, durjere dă mijloc 182, mă dgre mîljocu 192, durjere de mîljloc 219, mă dgre mîljocu, mî-o potică mîșli 228, mă dor șălele, m-o căzūt mîșli 235, mă dor șălele 250, durjere di mîljloc 260, mă dgre păstă mîljocu, mă dgre f șăle, [e] mă dor șălele 272, durjere păstă mîljocu 279, durjere de șăle 284, mă dgre păstă mîljocu 310, durjere di inimă 316, are durjere pā la șăle 325, durjere di șăle 334, durjere dă mîljocu 346, mă dgre păstă mîljocu 349, mă dgre mîljocu 358, am ruptjere de mîljocu 362, mă duări mîljocu 365, durjere di nijloc 386, mă duări mîljocu say intri șăli 399, il dor șălii 405, dor șălii 414, durjere di șăli 431, [e] durjere di pîntiși 455, il duări la brju 468, șălii-l dor 478, ai duări nijlocu 514, duări mîljocu 520, durjere di nijloc 531, il duări șălii 537, durjere di mijloc, di șălii 551, mă duăre mîljocu 574, mă duări șălii și nuăda 605, mă duări nijlocu 646, durjere d'la nijlocu trîpuluș 666, mă duări mijlocu, am mări durjere di mijloc 682, il duăre mijloc 705, durjere dă nijloc 723, am durjere de mijloc 728, durjere dă mijloc 762, am o durjere la mîljocu 769, durjere dă mijloc 784, am dor dă șăle 791, il dor șălele 812, durjere de mîljocu 833, durjere de stomăc 836, durjere la burtă 848, durjere de mijloc 858, mă dor șălele 872, durjere de mijloc say stomăc 876, o fărî-mătură care să zice apucăt, v. [4180] 886, durjere dă mijloc 899, il dgre mîljocu 928, il dgre mîljocu 958, durjere de mijloc 987.

D.: * ? 02, mi dgre masa 010, durjere la crujă, mijlocu mi dgar 012.

BOALĂ DIN NAȘTERE

„MALADIE CONGÉNITALE”

[4181]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți boala cu care s'a născut cineva și de care nu scapă cât trăiește?

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: lî din nășcere luj așă 2, așă l-a făcut mîmă-sa di șăup "din ceva" 4, are beșejug dă cî s-o făcut 8, beșejug di copilăriș 27, bușă dim pârînt luj 29, bișejjug din nășcere 36, dă cî l-o făcut mîmă-sa lăt așă-j 47, hibaș di făcut 63, bușă din nășcere 64, bușă din nășcere 76, beșejug di cî l-o născūt mî-sa 95, bușă din năștere 102, o bușă, așă s-o născūt 141, cu beșejugu dă s-o prășit 157, bușă din năștere 172, bușă din năștere 182, bușă din năștere 192, bușă din năștere 219, l bilăș din năștere 228, bușă din năștere 235, ai di născūt cu bușă dăta 250, bușă din năștere 260, bușă din năștere 272, bușă din năștere 279, beșejug de cî l-o născūt mî-sa 284, dă cîndu-j pā lîmî lă beșă o fost 310, așă beșă l-o făcūt mî-sa 316, așăta cu beșejugu-așăta o născūt 325, beșejug din năștere 334, beșejug di năștere 346, beșejug din năștere 349, beșejug din năștere 353, bușă d'la năștere 362, arj bușă din năștere 365, s-o născūt cu bușă 386, bușă di năștere 399, cu bușă dăta s-o născūt 405, o bușă di nășcări ljac nu arj 414, bușă di nășcări 431, bușă di nășcări 455, bușă di năștiri 463, cu bușă s-o născūt 478, o bușă di năștiri 514, bîlnav din năștiri 520, o bușă di nășcări 531, [e] o bușă di nășcări (nu mai arj ljac) 537, ? 551, s-o născūt intr-um beșejugu 574, bușă di nășcări 605, bușă di nășcări 646, s-o născūt cu bușă 666, bușă di nășcări 682, o bușă di nășcări 705, așă s-a pome-nit, bușă dăta o are di năștiri lor 723, bușă di năștiri 728, bușă di năștere 762, bușă vîkē 769, bușă di năștere 784, bușă di năștere 791, bîlnav din năștere 812, bușă di năștere 833, bușă di nă-tură 836, [e] bușă di năștere 848, bușă di năștere 858, bușă di năștere 872, s-a născūt cu bușă pā jēl, lî di năștere bîlnav 876, bușă copilor 886, bușă di năștere 899, bușă di năștere 928, bușă di năștere 958, bușă vîkē dēla năștere 987.

D.: [x] bușă de cîn s-av rodit 02, - 010. 012.

SE MOLIPSEȘTE

„IL ATTRAPE UNE MALADIE (PAR CONTAGION)”

[4182]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când un om s'ănătos, apropiindu-se de unul bolnav, se îmbolnăvește și el?

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: am căpătat bușă d'la al bicăș, s-o mutăt bușă 2, să prîndi dă kom, am priz bușă 4, il căpătat ūnu d'la altu, să mutăt 8, să lipjescē 27, să mutăt 29, să nū căpēcē bușă lipjescē 36, o căpătat bușă 47, să ūmpliē dă bușă 53, s-o ūmplūt di ūnu 64, s-o ūmplūt d'la altu 76, să ūmpli ūnu di pi altu 95, s-o lușăt o bușă di oă ū kom 102, s-o mutăt bușă 105, so priz bu-

la 130, s-o lușăt 141, să ja beșejugu 157, l-o ūmplūt 172, să molipșește 182, s-a lipit bușă 192, să ūmpli dē bușă 219, s-o lușăt beșejugu di pe jēl 228, s-o lușăt di pe ve-șin 235, s-o lușăt și pā jēl 250, s-o lēgāt 260, căpătat și jēl beșejugu 272, să prîndē 279, o căpătat bușă 284, să ūmpli ūnu di nă-tură 310, să lipjescē 316, așăta s-o ūmplūt di ūnu d'la altu beșejug 325, căpătat bușă ūnu altu, să lēgāt, să ūmpli ūnu d'la altu 334, s-o -mplūt d'la ūnu d'la altu 349, ūmpli um beșejugu 349, am căpătat beșejugu ūnu d'la altu 353, să sūjē pā altu bușă, să ūmpli 362, m-am ūmplūt 365, să ūmpli ūnu d'la altu 386, s-o -mplūt di bușă d'la ūnu d'la altu 399, să ūmpli; s-o -mplūt 405, să ūmpli 444, s-o -mplūt di bușă 431, să ūmpli 455, să ūmpli di bușă 463, m-oj-impli di lif 478, s-o ūmplūt di bușă 514, să molipșești 520, s-ūmplūt di bușă d'la altu 531, s-o molipșit 537, s-o -mplūt di bușă 551, să lēgāt bușă, [k] beșejugu d'la lînkē 574, să ja ūnu d'la altu 605, să ūmpli 646, s-o -mplūt di bușă 666, s-a ūmplūt di bușă d'la altu 682, s-a lușăt bușă d'la jēl 705, să ja ūnu d'la altu 723, s-a lușăt bușă d'la ūnu d'la altu 728, să ja bușă 762, a lușăt bușă d'la mînj 769, [sā] molipșește 784, ja bușă d'la jēl, să ja bușă 791, a lușăt-o 812, s-o lipit bușă di pe cutăre 833, să ja ūnu la altu 836, a lușăt-o bușă ūnu d'la altu, să molipșește „zic boierii” 848, să ja bușă 858, s-a lușăt bușă 872, să molipșește dēla altu 876, ap lușăt bîlnav d'la d'la jēl 886, s-a lușăt bușă d'la ūnu la altu 899, s-a lușăt bușă 928, să jē 958, s-a molipșit 987.

D.: ? 02, - 010. 012.

REȚETĂ (MEDICALĂ) „ORDONNANCE (D'UN MÉDECIN)”

[4171]

FARMACIST „PHARMACIEN”

[4172]

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

[4177]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți unuia care s'a născut cu picioarele așa de strâmbe încât toată viața lui mai mult se târâște decât umblă?

- II. 27. [*] ul'og din născere. 36. ul'og dă mîn 'schilav'. 47. pedēstru dă mîn, ul'og dă mîn 'schilav'. 53. ol'og dă br'ncă 'schilav'. 105. o născut' ul'og. 1731. „crēplih are înțelesul general de mutilat, schilav, olog”.

[4180]

I. Întrebare indirectă: Cum se zice durerii aceleia la stomac care te strânge tare, pe urmă mai slăbește, apoi iar te strânge ș.a.m.d.?

- II. 219. m-o lu'ă mărinu i'ără. 235. m-o lu'ă zgrîs pim, p'ntiș'ș. 414. di f'udmî. 531. m-o apucăt vātāmătūra și s-o lāsāt jos. 682. tări mă mai d'urî la buric. 791. mă strînge cîțē-odătă. 886. V. [4179], pag. 56.

MN

(ii) CURGE SÂNGE DIN NAS „IL SAIGNE DU NEZ” [4187]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când îi vine cuiva pe nas mult sânge?

- II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: t-o toșit s'zîli 2, m'jēzi s'zî din nas 4, îi cūrge s'zî din nas 8, îi cūrge s'zî din nas 27, în cūrj s'zî din nas 29, cūr-zerja s'zîluj pră nas 35, în cūrge s'zî din nas 47, cūrge s'zî din nas 53, îi cūră s'zî pā narî 64, cūrj s'zî din nas 76, cūră s'zî din narî 95, cūră s'zî din narî 102, cūrē s'zî pā nas 105, cūră s'zî pe narî 130, il cūrj s'zî din narî 141, cūră s'zîle din nas 157, cūră s'zîle din narî 172, în cūr-ge s'zîle din nas 182, cūrge s'zîle din nas 192, cūră s'zîle din narî 219, cūră s'zîle din narî 228, îi cūră s'zîle din narî 235, cūră s'zîle din narî 250, în cūră s'zîle din narî 260, cūră s'zîle din narî 272, cūră s'zîle din narî 279, cūră s'zîle din narî 284, cūră s'zîle din narî 310, cūră s'zîle pā nas 316, cūră s'zîle din narî 325, cūră s'zîle din narî 334, cūră s'zîle din narî 344, cūră s'zîle din narî 349, cūră s'zîle din narî 353, cūră s'zîle din narî 362, cūră s'zîle din narî 365, cūră s'zîle din narî 386, cūră s'zîle din narî 399, cūră s'zîle din narî 405, cūră s'zîle din narî 414, cūră s'zîle din narî 431, cūră s'zîle din narî 455, s-o pālî ș-i cūră s'zîle din narî 463, îi cūră s'zîle din narî 478, cūră s'zîle din narî 514, cūră s'zîle din narî 520, în cūră s'zîle din narî 537, cūră s'zîle din narî 537, cūră s'zîle din narî 551, cūră s'zîle din narî 574, îi cūră s'zîle din narî 605, cūră s'zîle din narî 646, cūră s'zîle din narî 666, îi cūrj

sîngi din nas 682, îi cūrge s'zîle din narî 705, îi cūrge s'zîle din narî 723, cutărj-i cūrj s'zîle din narî 728, cūrge s'zîle din narî 762, în cūrj s'zîle din narî 769, îi cūră s'zîle din narî 784, îi cūră s'zîle din narî 791, cūrge s'zîle din narî 812, cūră s'zîle din narî 833, cūrge s'zîle din narî 835, îi cūrge s'zîle din narî 848, cūră s'zîle din narî 858, îi cūrge s'zîle din narî 872, îi cūrge s'zîle din narî 876, s-a porni pā nas 886, cūrge s'zîle din narî 899, s'a pornēște s'zîle din narî 928, cūrge s'zîle din narî 958, cūrge s'zîle din narî 987.

D.: [x] s'zî tr'pēz din nās 02, — 010.012... M.: [ung] v'p' foj pz [brāb'kol] 192, foj pz [br'p v'p' 287, foj pz [br'p v'p' 575... [rut] iz nōsā edēj c'roj 366, — 666... [sārb] idē c'v iz nōsā 25, idē c'v iz nōsā 37... [bulg] i'el crāf ud nōsā 48, t'icā crāf ud nōsā 991... [sās] dā nōtās blēit mār 143, — 245... [ij] — 769.

III. Am încercat, la începutul anchetei, să obțin indirect abstractul: CURGERE DE SÂNGE PE NAS. Văzând că oboseala mi-e zadarnică, am sugerat forma CURGERE DE SÂNGE... Mi s'a răspuns cu verbul, afară de punctul 36 care a fost al nouălea punct anchetat de mine. În restul punctelor, vreo 70, am renunțat să caut a obține abstractul; am pus deci Întrebarea ca sub I.

TRAHOMĂ „TRACHOMA” [4188]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la boala aceea de ochi, foarte primejdioasă de poate și orbi omul de ea, când curg într'una ochii și se fac niște sgrâbunțe pe partea dinăuntru a pleoapelor? Ea se ia foarte repede dela om la om; era foarte răspândită în vremea războiului.

- II. Nu s'a știut răspunde în punctele: 4. 53. 228. 235. 272. 284. 310. 362. 405. 455. 463. 478. 531. 574. 605. 646. 682. 728. 812. 987. Din punctele în care s'a răspuns, dăm materialul în transcriere fonetică: durjēre dē yōkl 2, trahōm e, il dor ōki 27, byālā dā hōkl mu-tāt'yōrj 29, byālā dā hōkl 36, trahōmā (trahōmās) „cel bolnav de trahomă” 47, il dor yāl 64, durjēre dā yōkl 76, durjēri dī yōkl 95, il dor hōkl 102, [e] trahōmā 105, durjēre dē yōkl 130, durjēre dē yāl 141, foj yū 157, trahōmā (trahōmās) „cel bolnav de trahomă” 172, byālā dā yōkl 182, hōrbu gājini, hōrbul gājini 192, cur yōci 219, orbāl 250, pōhōjālā 260, il dor yāl, durjēre dē yāl 279, cūr rāhōmās la yāl 316, hibā la yāl 325, durjēre dē yāl 334, orbāl 344, f' lā-crāmāzā yāl 349, cur urd'hōrilē 353, āri trahōn la yōc 365, tarahōn 386, byālā dī hōl 399, il puklōs 414, bēplā dī yōkl 431, byālā dī yōkl 514, āri byālā dī hōkl 520, [au] āri p'ler-rāj la yōkl, [u] p'ler rāj 537, byālā dī yōkl 551, cūrj lācrīh 568, durjēre dā yōkl 705, durjēre dā yōkl 723, durjēre dā hōkl 762, trīnci 769, il cūrā yōkl 784, dor dā yōkl 791, cūrā yōkl 833, durjēre dē ōkl 836, il cūrjē yōkl 848, bēplā dē yōkl 858, dor dē hōkl 872, byālā dē hōkl 876, un dor dā yōkl 886, dor dā yōkl 899, dor dā yōkl 928, izbītūrā, l-a gāsīt izbītūrā 958.

D.: [x] p'ria 02, — 010.012. III. Firește, majoritatea termenilor prin care s'a răspuns indică o boală, o inflamație oarecare a mucoasei pleoapelor.

HEMORIZI „HEMORROÏDE” [4189]

I. Întrebare indirectă:

- II. Nu s'a știut răspunde în punctele: 29. 53. 95. 102. 105. 120. 141. 157. 172. 192. 219. 228. 235. 250. 279. 310. 316. 349. 353. 362. 399. 405. 431. 455. 478. 514. 812. 833. Din punctele în care s'a răspuns, dăm materialul în transcriere fonetică: s'zî-ghigāt pi v'ih 2, scūrj 4, vātāmāt e, [e] v'ih cu s'zē rāj 27, byālā dā māt'rišē 38, āre șuj 47, arlē 64, șuj, șujuri [p] 76, jē dā hīnimā 182, māt'riš [de fapt varice] 289, māt'riš [pf] [varice] 272, māt'riš im p'lele [pf] 284, [e] hōrhēr „unguște” [nu știe cum se zice românește] 325, cūrj hōrhērș 334, māt'rišē 346, māt'riš 365, māt'riš 386, [i] trīnj 414, hīmarōj 463, trīz 514, trīnj 520, fāși trīj 531, trīz 537, trīnjā [pi] 551, trīj 605, trīnj 646, hīmarōj „rusăște” 666, byālā dī trīj 682, [u] trīnj 705, āre trīnj 723, trīnci 728, trīnci 762, trīnci 769, trīj [p] 784, trīj 791, trīnc pē șāzūt 836, trīj 848, trīj 858, trīj 872, trīnc 876, trīj 886, trīj 899, trīj 928, trīj 958, trīj, trīnj 987.

D.: ? 02, suhale; suhāj [p] 010, mājsoi 012.

RĂIOS „GALEUX” [4194]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneți aceluia care are mâncărime rea de piele?

- II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: RĂIOS. S'a mai răspuns: rihōs 2.4.27.36. 47.76. 833, RĂIOS 399. 414, PLIN DE RĂIE 574. 769, rihōș 8, il cu rihōj 29, rihōs 64, rihōs 272, rihōs 325, āri rihōj 431, rāpān hōs 668. S'au dat două răspunsuri: [x] plin dī rihō, [m] plin dē rihō 95, rihōs, āre rihō 102, rihōs, il cu rihō 346, āri rihō, rihōsul 405, plin dī scābi și rihō, rihōs 831, rihōs, [e] scābi yōs 728.

D.: [x] s'rāb'li (s'rāb 'rāie') 02, arā-hōs, cāsidos [pejarativ] 010, crāstaf 012... M.: [ung] v'p'p' 192, f'ūhēs 287, v'p'p' 575... [rut] corōstāwēj 366, — 666... [sārb] rihāf 25, șūgav 37... [bulg] crāstāf, șūgāf 48, crāstāf; crāstāvi [p] 991... [sās] grēndih 143, — 245... [ij] — 769.

OLOG (DIN NAȘTERE) „PERCLUS DES JAMBES” [4177]

ISTROROMÂNII 02 [x] l'āzar AROMÂNII 010 olah' 012 ul'oc; ul'ogul' MEGLENOROMÂNII SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

CRAMPE LA STOMAC „CRAMPES D'ESTOMAC” [4180]

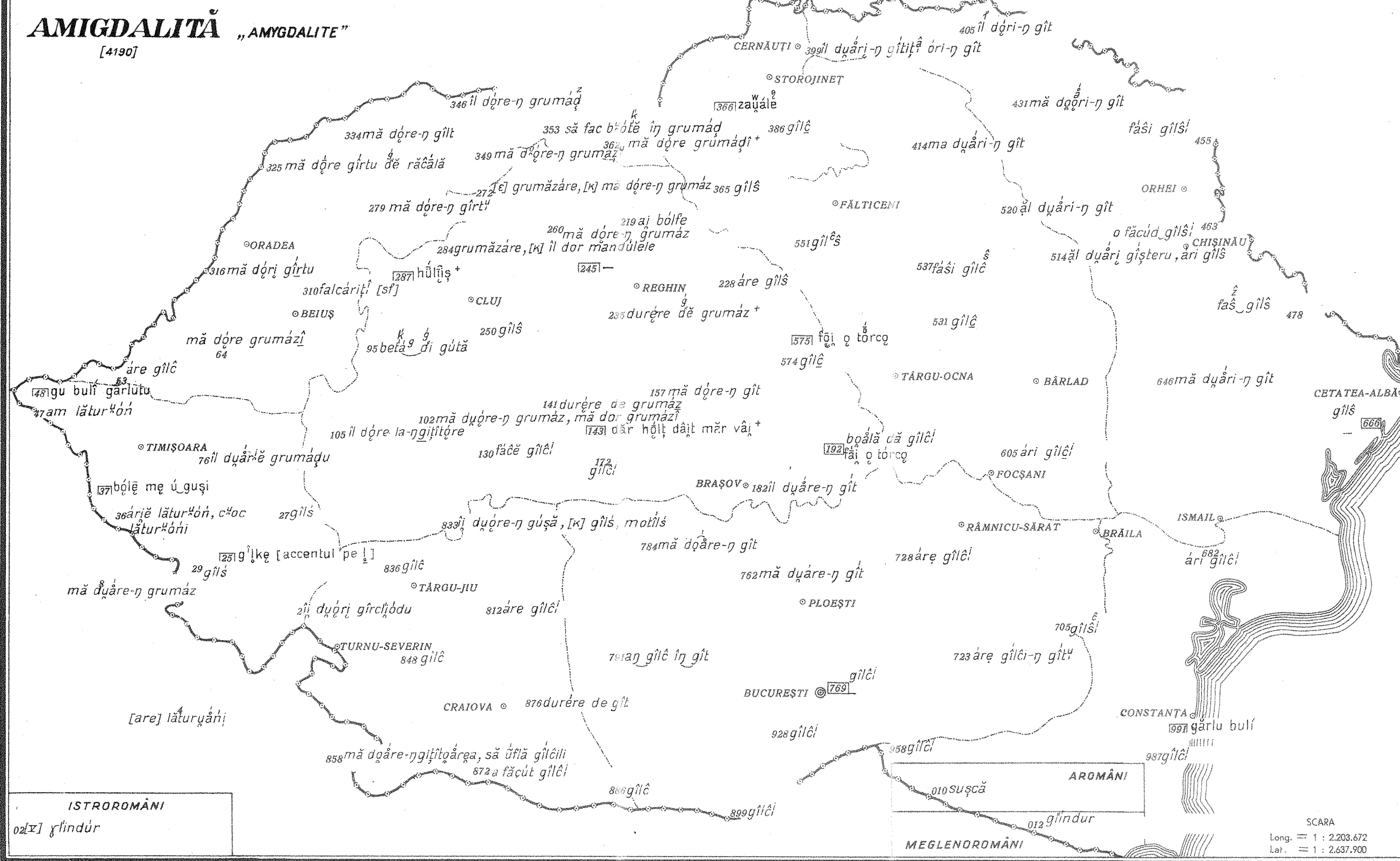
ISTROROMÂNII 02 [x] avdu ke me nuște trzē-n jeldāf, ștumiy AROMÂNII 010 mi mișcă stumașea 012 buricu m'nvăști cā șarpi MEGLENOROMÂNII SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

BUBOIU „FURONCLE”
[4185]

AMIGDALITĂ „AMYGDALITE”
[4190]

[4185]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți umflăturii aceleia roșii, la început, care apoi face cap alb, se umflă și te doare tare (se face de obicei după gât)?

II. 2. „Tragănu e mai mare decât buboiul”.
102. „Ulma e mai mare decât buboiul”.
1743. „eh hún án” ăm un buboiu”.
284. „Moima e mai mare decât buboiul”.
784. hujmă; hujme [p] „scrofule”.
836. „Dacă e fundăt adânc, se numește cirtii”.
858. „Nijăna e mare și durează mult”.
1971. păpăș, năduț „umflătură mare”.

[4190]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți la boala aceea când răciți și vă doare în gât când înghiți?

II. 1743. dăr huj dăit măr vâi vñ ih șleț „mă doare gâtul când înghit”.

235. mă dore la-nișit grumăzului: o beut după mîșă.
287. „Răcălă”.
362. îl dore la împărătus.

MN

SGAIBĂ
„EXCORIATION, ÉGRATIGNURE”
[4195]

I. Întrebare directă: Ziceți vorba SGAIBĂ? Ce înseamnă?

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: zgăjbă și bublă [bublă s-o făcú; zgăjbă] 2, zgăjbă; zgăjbă; zgăjbă; zgăjbă la rână 4, zgăjbă; zgăjbă [p]bube's, búbă 27, zgăjbă; zgăjbă [p] 29, zgăjbă; zgăjbă [p] 36, búbă; búbe [p] 47, zgăjbă; zgăjbă [p] 53, zgăjbă 64, búbă, și plin de zgăjbă 76, ári zgăjbă, „a auzit că o bătrână” 85, zgăjbă 102, ? 106, zgăjbă „se zice unei femei; nu știe ce e” 130, ? 141, zgrăbunță; zgrăbunțe [p] 157, búbă 172, zgăjbă „o sgaritură” 182, zgăjbă = o tăietură mai mică, o zgăjbă núma 192, zgăjbă [p] la nas 219, zgăjbă 228, zgăjbă, mîncă-l-ar zgăjbă „un fel de bubă rea” 235, zgăjbă; zgăjbă [p] = o búbă ră „la mână, la încheieturi” 250, zgăjbă 260, zgăjbă 272, zgăjbă; zgăjbă [p] 279, zgăjbă; zgăjbă [p] „un fel de búbă între degete” 284, zgăjbă = búbă, așa ca búbóiu 310, zgăjbă 316, zgăjbă = o vom híd urit [știe că în alte părți se numește zgăjbă ceea ce la Cheniz se numește buburúzá “bubulijă”] 325, zgăjbă 334, zgăjbă 346, zgăjbă 349, zgăjbă 353, [e] zgăjbă [no] gítăm mai mult în țara “o umflătură la față” 362, zgăjbă; zgăjbă [p] 365, zgăjbă; zgăjbă [p] „la vite” 386, zgăjbă; zgăjbă [p] „rană deschisă” 399, ? 405, zgăjbă „dintr-o tăietură la picior” 414, zgăjbă = tot scărkinătură, scărkinús ca-ș kib-di rîji 431, zgăjbă = o búbă, o făcú o zgăjbă 455, am făcú o zgăjbă „o bubulijă roșie”: zgăjbă [p] 463, zgăjbă = bjeșca șei rá 478, zgăjbă; zgăjbă [p] = o julitură mai mică 514, zgăjbă = o búbă cări să călășești 520, zgăjbă [ári zgăjbă întri búbă, o zítă] 531, ári-o búbă 537, zgăjbă = tód búbă-] 551, ? 574, zgăjbă = o zgrăitură 605, ? 646, o búbă 666, zgăjbă = o zgrăitură 682, parcă țesit o

zgăjbă „se zice copiilor” 705, zgăjbă = pri-cină (tu úmbli cu zgăjbă ‘cu cearta’) 723, o zgăjbă = o bubulijă [o bubulijă fără însemnătate] 726, m]-a țesit o zgăjbă; zgăjbă [p]-búbă 762, zgăjbă, ári zgăjbă = o fărímă dă bubulijă 769, ? 784, zgăjbă = o búbă [simplă]; zgăjbă [p] 791; ? 812, búbe [p] 833, ? 886, zgăjbă = o búbă la o mină (úte zgăjbă ája, rúp-p!) ; zgăjbă [p] 848, zgăjbă „scorțea de pe rana ce se vindecă” 858, zgăjbă; áre zgăjbe pe jeli-tó-ja rîje 872, zgăjbă, să-nj-lege tot rîja 876, zgăjbă 886, ? 899, ? 928, să lá-ja zgăjbă [i ocărim] 958, ? 987.

SGAIBOS „DARTREUX”
[4196]

I. Întrebare directă: Ziceți SGAIBOS? Ce înseamnă?

II. În multe puncte nu s'a răspuns: 47. 95. 105. 130. 141. 182. 192. 235. 310. 366. 405. 414. 463. 514. 520. 531. 537. 551. 574. 605. 646. 666. 682. 705. 728. 762. 784. 812. 886. 899. 928. 958. 987. Din punctele în care s'a răspuns, în majoritatea cazurilor avem: SGAIBOS, cu înțelesul de: cel care are sgaibe pe el, v. [4-195]. S'a mai răspuns: BUBOS 27. 76. 172, cu zgăjbă 219. 346, ARE zgăjbă 250. 316, și la zgăjbă 29, zgrăbunțós 157, buburúós 325, cu țigrea 362, ră-pánós 365, [a, a făcú o zgăjbă 478, plin de búbe 833, zgăjbă = rîjós 872. S'au dat trei răspunsuri: rîjós say zgăjbós, scabiúș și ceas-lă din urmă formă subiectul a învățat-o la armată] 848.

ALIFIE „ONGUENT”
[4197]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici la aceea ce-ți dă doctorul să te ungi când ai mănăcărime de piele, vreo arsură sau vrea durere?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: UNSOARE. S'a mai răspuns: ALIFIE 100. 182. 520. 551. 605. 682. 705. 728. 769. 791. 812. 836. 848. 872. 876. 886. 928. 958. 987, UNSORI [pt] 102. 192. 386. 405. 431. 455. 463. 478. 646. 699, UNTURĂ 8. 36, albjele [se zice albjele gálbinj dacă alifia e galbenă] 4, úșuri tim polică ‘far-macie’ 95, ir 260, úșuri dă rîji, dă úrbălj 910, úșuri di búbi 531, niști doclarij sá má ung 537, masj [de la Ruși] 666 nellémp (il făce túrcj) 858. S'au dat două răspunsuri: úșúre, uncișór 2, alifij say úșú-rj 514. Nu s'a răspuns în 228.

D.: [x] măsă 02, alifij 010, mijlem 012...
M.: [ung] kénúšót đđngc 192, kénúšé 287, kénúšé 575...
[rut] maski 366, — 666...
[sărb] mast 25, măs' 37...
[bulg] majs ut páticata 48, alifij ot fărímă 991...
[săs] zoff 143, — 245...
[ijg] — 769.

DURERE DE MĂSELE „MAL AUX DENTS”
[4198]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că ai când te dor maselele?

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere

fonetică: mă đ4or măsăllí 2, îl dýáre măsáya 4, dýáre dă măsăle, dýáre dă gînt 8, durjere đé măsăle 27, mă dor măsăllí rây 25, durjere dă măsăle 38, mă dor măsăllí, li şúju la măsăle 47, durjere dă măsăle 53, durjere dă măsăle 64, durimé dă măsăle 76, durjere đí măsăle 95, durjere đé măsăle 102, durimé đí măsáya 105, mă dor măsălele 120, mă dor măsălele 141, mă dor măsălele 157, durjere de măsăle 172, mă dýáre măsălele 182; dýáre măsălellj 192, durjere đé măsăle 219, mă dor măsălele 259, durjere đé măsăle 260, durjere đé măsăle 272, durjere đé măsăle 279, durjere đé măsăle 294, dorjere dă măsăle 310, dorjere dă măsăle 316, am durjere đé măsăle 325, durjere đé măsăle 334, durjere đé măsăle 346, durjere đé măsăle 349, durjere đé măsăle 353, durjere đé măsăle 362, durjere đé măsăle 365, durjere đé măsăle 386, mă đ4or măsăllj, am durjere đé măsăle 399, mă dor măsăllj 405, ma dor măsăllj 414, mă dor măsăllj, durjere đí măsăle 431, mă đ4or măsăllj 455, mă dor măsăllj 463, [a] mă dor măsăllj 478, mă dor măsăllj 514, mă đ4or măsăllj 520, durjere đí măsăle 531, mă đ4or măsăllj, [a] măsăllj 537, durjere đí măsăle 551, mă dýáre măsăllj 574, mă dýári măsăllj 605, mă dor măsăllj 646, búbă dă măsăle, di dinj 666, mă dýári măsălellj 682, durjere dă dinj 705, durjere dă măsăle 723, mă dýáre-o măsăle 726, brjccă 762, mă dýáre măsáya 769, durjere dă măsăle 784, dor dă măsăle 791, durjere de măsăle 812, durjere đé măsăle 833, durjere lá măsăle 836, mă dýáre măsáya 848, búbă de dinj, durjere de dinj 858, mă dýáre măsălele 872, durjere de măsăle 876, mă dýáre o măsă d-am Innebnit dă dor 886, dor dă măsă 899, durjere dă măsăle 928, lá đđrj măsăllj 958, durjere de măsăle 987.
D.: [x] me dinj doru 02, dor mare di masej și durjere 010, — 012...
M.: [ung] fáj p fúgg 192, fúccájăš 287, fú] p fúgg 575...
[rut] boljé zúbbé 366, — 666...
[sărb] me boljé zúbi 25, boljé me zúp 37...
[bulg] me bulđ zábij 48, bulđjccđ nđ zábij 991...
[săs] jphtváj 143, — 245...
[ijg] — 769.

III. În punctul 02, anchetatorul a sugerat subiectului abstractul DURERE. Subiectul a răspuns că așa nu se zice, ci: [x] me dinj doru.

[4191]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți boala aceea la copii când îi doare rău gâtul și li se face ceva în gât, de se înnașuse și mor? Se la ușor dela un copil la altul.

II. 8. Forma [x, x] gîlș am auzit-o în conversație.

47. s-o umflă la grumăz ș-o murit. 192. mor dă gîlci.

219. ișote dăscăleacă de șopirlăiță, v. volumul II de texte, Nr. 219.

405. mor di gîlci.

414. ai gîlș, o făcú gîlș.

431. o făcú gîlci.

478. ai înnașușă.

666. „Așa zic Rușii”.

872. să umflă-ș gîl.

[4192]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți boala aceea când copiii tușesc urît, de parcă rage un măgar?

II. 36. tușăștă răgorit răgușit? 102. lúșă sáacă tuberculoză?

723. tușăște măgărește, tușăștă-sect.

886. Se dá copillor lapte de măgăreță ca medicament.

M N

BRĂNCĂ „ÉRYSIPELE”

[4199]

I. Întrebare directă: Cum numiți boala aceea când vi se umflă un obraz? Umli îi zic BRĂNCĂ.

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: brîncă [a] 2, s-a făcú d brîncă 4, ij umflă o búcă 8, s-o făcú búcă-obráz 27, brîncă 29, rușăță, dá rușăță sá flă 36, i s-o umflă obrázu 47, ? 53, sá flă obrázu 64, úflát la obráz 76, ? 96, s-o făcú búcă f obráz 102, mi s-o úflát obrázu 105, brîncă [Subiectul nu știe ce e.] 130, úmá [cam la urle of sub bărbă] 141, ni s-o úflát fálca 157, s-úflát obrázu 172, brîncă 182, búhăit 192, brîncă „boală la porci” 219, brîncă „la porci” 228, i s-o úflát on obráz, [N.] ō obráz 235, ? 250, brîncă 260, brîncă 272, brîncă „la porci; la om la gát, la un pumn” 279, s-o úflát, s-o úflá la obráz 284, m-á ú-flá la obráz 310, ? 316, m-h-o s-o úflát fálca 325, brîncă 334, ? 346, s-o úflát obrázu 349, brîncă 353, flórca 362, s-ú-flá-dj brîncă 365, s-ú-flát obrázu 386, flátúrá 399, ni s-o-úflát o párti di obráz 405, búdá di brîncă „la porci și la oameni; se umflă gátul și capul; se fierbe și se dá la porc burujáná di brîncă; la om se pune cata-piasmá” 414, s-o-úflát o párti di cap 431, s-ú-úflát o fálca 455, am făcú brîncă 463, s-o orbáláșit, ij pirjésc orbálú 478, árij orbálú 514, úflátúrá 520, brîncă „se umflă fája cu gát cu tot” 531, ári dalác 537, brîncă (la gít) 551, i s-o umflát zúmatáte o-brázu 574, brîncă, brîncă bjesicálá 605, ? 646, s-ú-flát fálca, brîncă „la gát; la par-tea dreaptá sau la partea stîngă” 666, ári brîncă (sá umflá cápu) 682, brîncă 705, am brîncă „din rácealá; și la o máná” 723, árij brîncă 728, v. [4198] 762, brîncă, l-a loví brîncă, sá úflá la cap 769, brîncă 784, s-a úflá fálca, [e] brîncă-tot un dor 791, brîncă (e] sá umflá cápu) 812, úflá-

lúrá 838, brîncă (sá úflá cápu) 836, brîncă (o scrie cu ărneală, il tréce) 848, brîncă (sá úflá cêva) 858, i s-a umflá fálca dim-másá, [e] brîncă „nu din pricina măsesei” 872, s-a úflá la fálca 876, mi s-a úflá fálca dá dóru măsáli 886, brîncă 899, o gîlcă, m-i-a jeshit o gîlcă, [e] brîncă jese-ŋ cap (il dgăre cápu, páru) 928, i s-a úflá fálca 958, [e] brîncă (o búbă) 987.

D.: ? 02, pliscută aráyă „se zice și numai aráyă” 010, ? 012.

COMPRESĂ (PE LOCUL BOLNAV)

„COMPRESSE”

[4200]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici la aceea cu ce te legi când ai o durere sau o búbă (o cărpă udă sau altceva)?

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: o círpă 2, búárte dá dulléce [interiorul bostanului] 4, făr-báni, legá-tyáre 8, legátúrá 27, piéćic 29, oblojt cu círpă, legátúrá [36, burúzúc ‘tison dela farmacie’, m-am legát c-o círpă búdá 47, círpă, ștér-gurá (s-o-mblojít) 53, cíot 64, legátúrá 76, legátúrá 95, ná-frámá 102, m-á legát 105, (s-o oblojt) oblojtá 130, un lîndéy 141, o círpă 157, legátúrá 172, (s-a oblojt) legátúrá 182, pását [cu vată și cu tifon], legátúrá 192, legátúre; legátúri [p] 219, búhé círpă cu ápă ráșé 228, legátúre 235, legátúre 250, legátúri ori fásá [p] 260, legátúre 272, legátúre 279, legátúre 284, legátúri 310, legátúrá 316, círpă 325, áj legát cu círpă 344, legátúri [p] 346, legátúre; -lúri [p] 349, legátúri 353, ij legát, sá légá 362, bandájá, [e] legátúri 365, sá oblojtéjt, oblojtéjt 386, úmşlag [alsta-] cuvînt nemásc) 399, i-o ljagát - i-o făcú pirivjáscă dóltoru „subiectului i se pare că e rusește” 405, [e] o pášáşít [e], o héz [e] + pirivjáscă 431, [e] legátúri - bin ‘plastru’, bászám 465, h-á legát búbá 463, cu ú ştergári, cu o bászám 478, legátúri 514, o círpă 520, legátúrá, oblojtá „cu buruienii calde” 531, legátúri 537, legátúre 551, o-mvállítúrá 574, m-am ljfáşát, m-am legát 605, legátúri 646, [e] bint, m-am bintújt „din rusește” 666, (sá oblojtéjt) oblojtá 682, m-á legá c-h-o bászám, o peticúță 705, bandájú 723, o fásá 728, círpă 762, o fásá 769, legátúrá 784, fásá, sá bandájázá 791, legátúrá 812, legátúrá 838, círpă say bandájú, sá banda-jázá 836, fásá; fásá [o] 848, legátúrá 858, um bantáş 872, o círpă say bandájú 876, o círpă 886, o círpă 899, şárvét 928, o círpă sá leg búba 958, bandájú 987.

D.: [x] ca și-m fláşter 02, pęatic vinit 010, robur caldi; un rob; robur [p] 012.

M.: [ung] cđtíş 192, (bécćtic) cđtíş 287, eđ cđtíş 575.

[rut] trába cřásti úşlag 366 bint 666.

[sárb] svęza 25, závoj cđjima se závijé 37.

[bulg] se vđj [3] 48, vřázvá búléş cđtíş 991.

[sás] gábóhij 143, - 245.

[ijg] - 769.

ȘI-A RUPT PICIORUL

„IL S'EST CASSÉE LA JAMBE”

[4201]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când cineva calcă rău sau cade de sus și osul piciorului face ...? (Aici făceam un gest, ca să înțelegă subiectul că e vorba de fractura osului).

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: s-o rup_pisóru 2, s-a frint pi-sóru 4, s-o rup_pisóru 8, s-o rup_pisóru 27, s-o frint pisóru, 29, iș fríze pisóru [prez] 36, s-o rup_pisóru 47, s-o rupt picóru 53, s-o rup_pisóru 64, s-o rupt pisóru 76, s-o rupt om_pisóru 95, s-o rupt um_pisóru 102, s-o rup_pisóru 105, s-o rup_pisóru 130, ni s-o rup_pisóru 141, ni s-o rupt picóru 157, s-o rupt um_pisóru 172, s-a rup_pisóru 182, s-a rup_pisóru 192, s-o rup_pisóru 219, s-o rup_pisóru 228, s-o rup_pisóru 235, mii s-o rupt om_pisóru 250, mii s-o rupt pisóru 260, mii s-o rupt pisóru 272, s-o rupt picóru 279, s-o rup_pisóru 284, m-j-am rup_pisóru [f] 310, s-o rupt picóru 316, ij s-o rupt picóru 325, s-o rupt picóru 334, i s-o rupt picóru 346, i s-o rupt picóru 349, rupt-á de picóru, s-o rupt picóru 353, iș rúm-pe um_pisóru 362, pişşor rupt, [N.] pişşor 365, s-o rupt pisóru 386, o rupt picóru, [N.] o rup_pisóru 399, i-o rup_pisóru 405, s-o rupt új_pisóru 414, s-o rup_pisóru 441, s-o frint kışóru 455, s-o rup_kışóru 463, h-á rup_kışóru [478, s-o rupt kışóru 514, s-o rupt pisóru 520, s-o rupt kışóru 531, i-o rup_kışóru [537, s-o rupt kışóru 551, i s-a rup_kışóru 574, h-a rup_kışóru 605, s-o rupt új_kışóru 646, s-o rupt kışóru 666, s-a rup_pisóru 682, s-a frint kicóru 705, s-a frint kicóru 723, s-a rup_pisóru 762, s-a frint picóru 769, s-a rupt picóru 784, m-á rup_pisóru [N.] „doctorii zic ‘fractură’ 791, s-a rup_pisóru 812, s-o rupt pisóru 833, cu picóru rupt 836, s-a frint 848, i s-a frint picóru 856, s-a frint picóru 872, s-a frint picóru 876, s-a frint picóru 886, s-a frint picóru 899, m-h-á rup_pisóru [928, s-a frint pi-córu 958, s-a rup_pisóru 987.

D.: [x] zlomés picóru 02, strángulu-sive di écor 010, gluzniri la picóru 012.

M.: [ung] éltörölt p láb 192, éltört p láb 287, éltörölt 575.

[rut] uloméy nóhu 366, - 666.

[sárb] stomil nógu 25, scrija nógu 37.

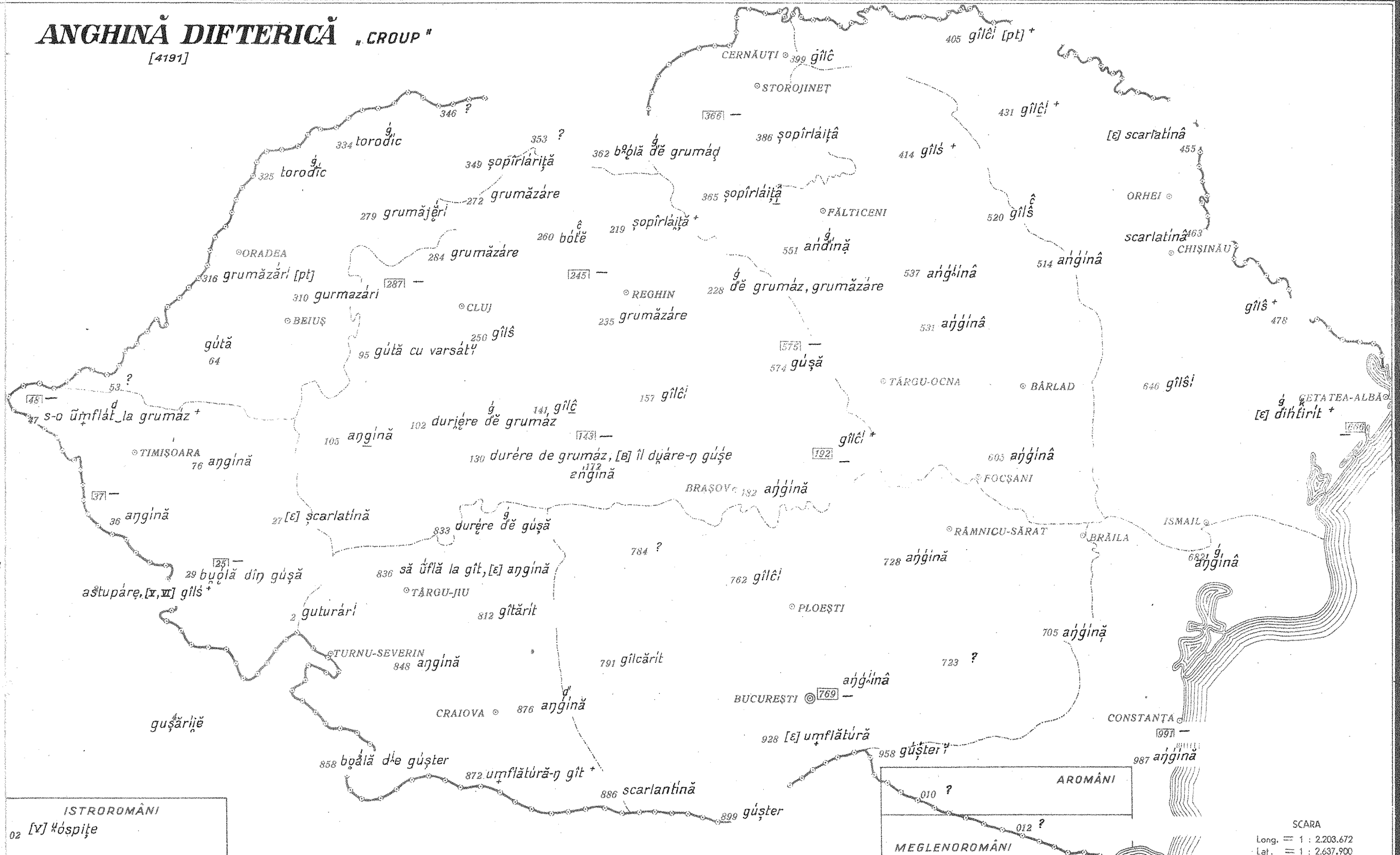
[bulg] se işcúpji cráčá 48, işcúpi sá cráčó 991.

[sás] brédy ‘fractură’ 143, - 245.

[ijg] - 769.

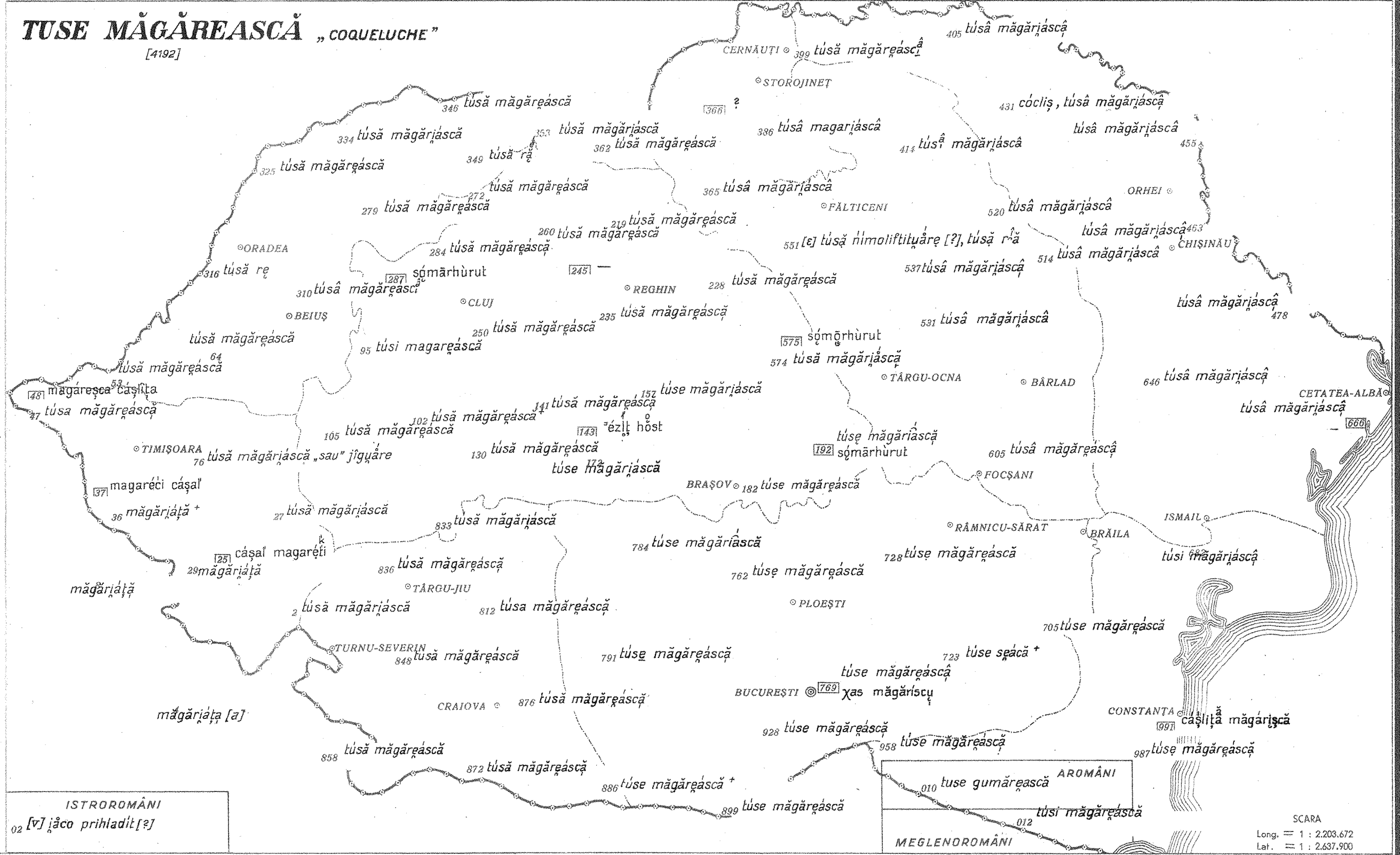
ANGINĂ DIFTERICĂ „CROUP”

[4197]

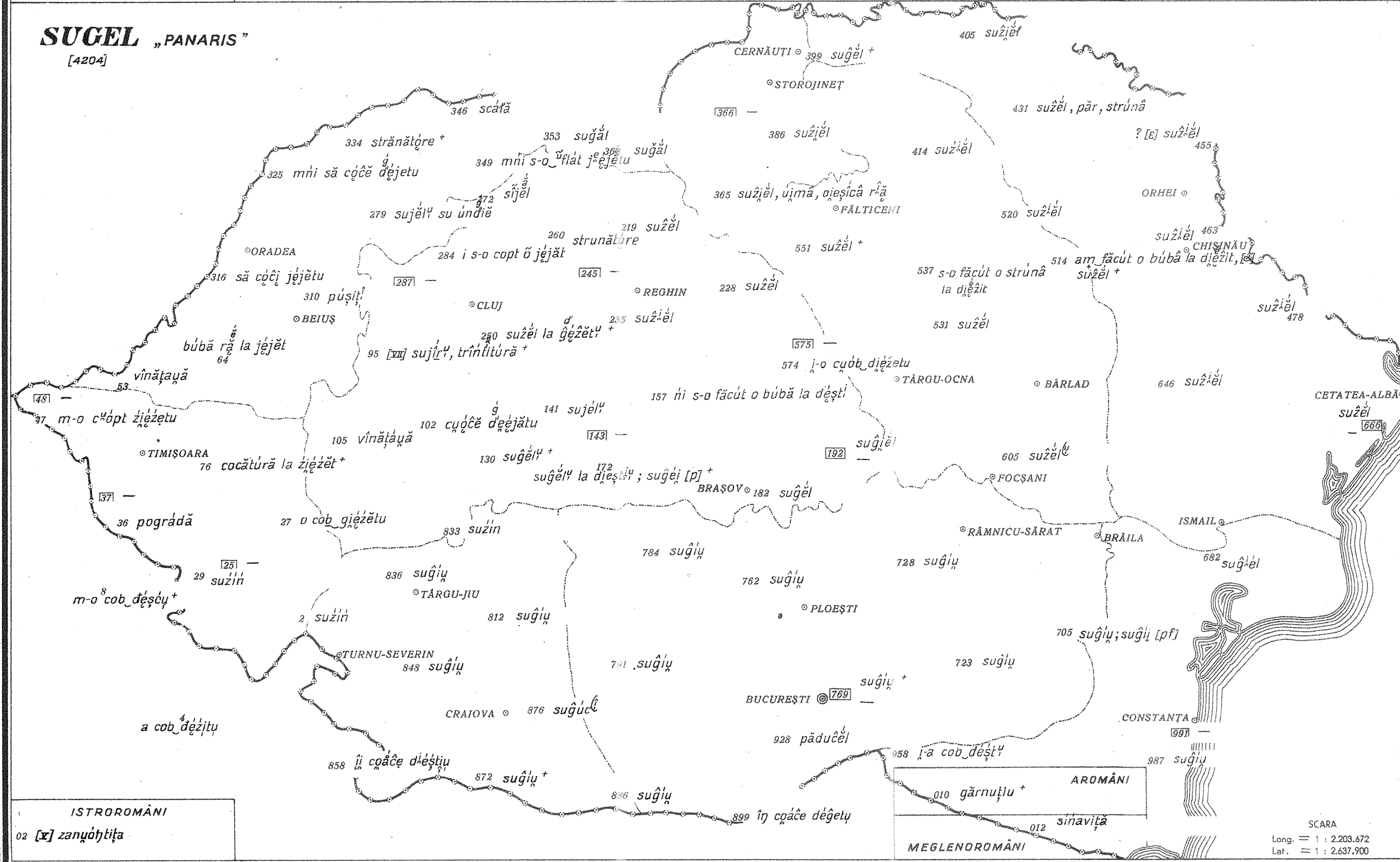
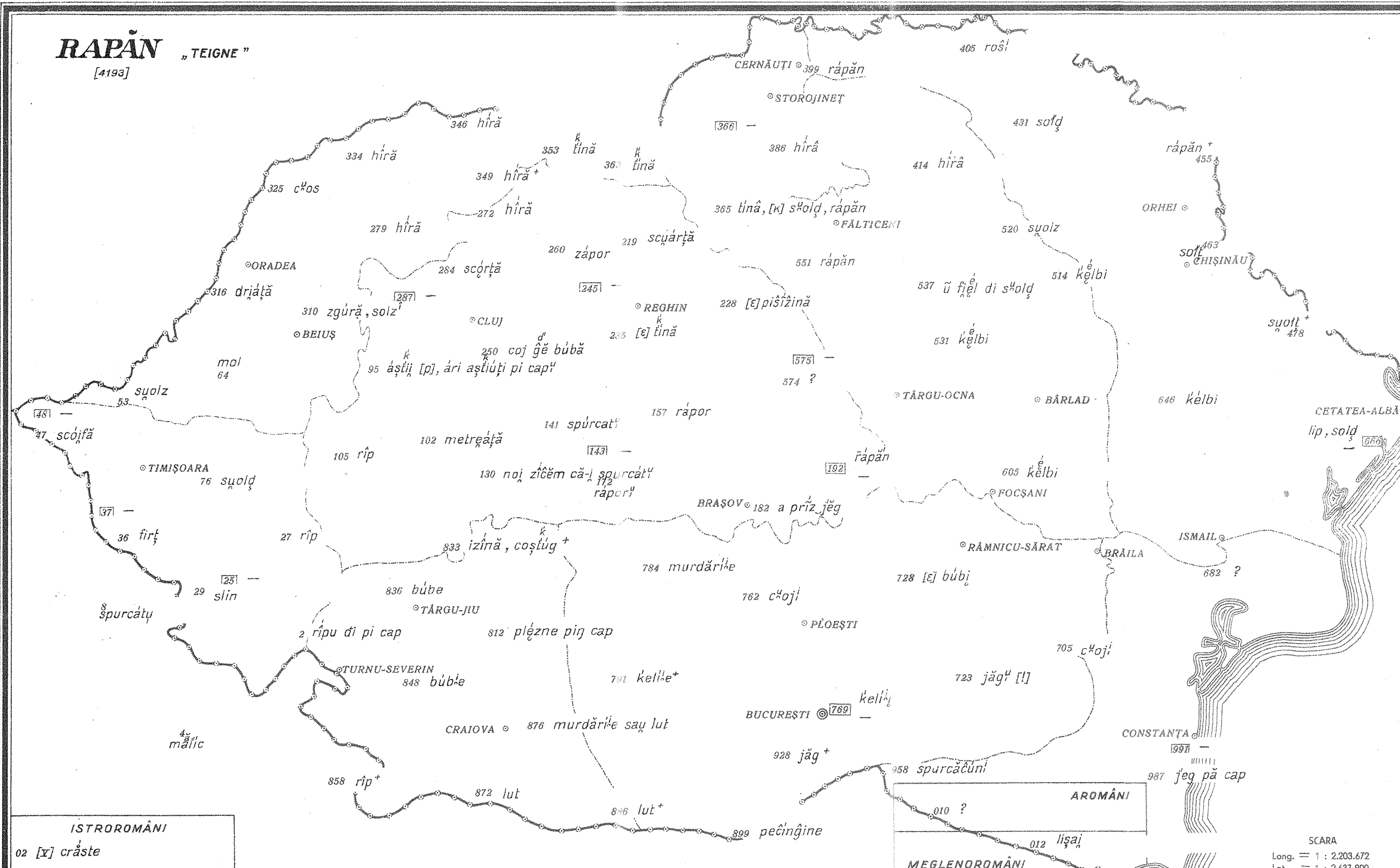

TUSE MĂGĂREASCĂ „COQUELUCHE”

[4192]

[4193]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți boala aceea care se face în cap, la copiii pe care nu-i spală mamele lor, de se ia ca niște coji, câteodată cu păr cu tot?

II. a. *ay hîră-g cap*
 455. *răpăn* "cel ce are răpăn".
 478. *să lăfăsc*.
 791. *pecinșine* "se face pe mîni sau în altă parte pe piele; și la oi".
 833. "coșlîug-ul e mai gros decît izăna".
 858. *l să făcîc rip*.
 886. *făce lut în cap*.
 928. *făce jăg*.

[4204]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la umflătura aceea dureroasă ce se face la vârful degetului, lângă unghie, plină de coșuri albicioase-gălbuie?

II. a. [s] *sužîj* "cînd crapă pielea deasupra unghiilor".
 76. *sužim!* [p]; *sužim* [s] "pielea de pe lângă unghie care se jușoie".
 95. [x] *bûba că ra și spurcăt* [s] *surșîr* "se face din pricina torsului".
 130. "Se face din pricina usucului dela oi, la mulgașii dela stîna".
 172. "Se face la femeie cîm tîuărc".
 250. "La femeie se face din tors".
 334. *trăje hir ūe spăgmă pî ie*.
 399. *lică ūnăia*.
 514. [s] *sužîj* "o bășică care coace și se mută".
 551. *la ūnăia*.
 769. *am făcîc sușîy*.
 872. *a făcîc ū sușîy*.
 910. "așel bînu lu mpare după 24 de ore".

MN
CĂRJE "BÉAUVILLES"
 [4202]

I. Întrebare indirectă: Pe ce se sprijină cel care are un picior rupt? (Prin gesturi arătam subiectului cum se țin cărjele sub-suoră)

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: *ûmbîl-g crîjî [p]; crîjî [s] 2, ștîrcă [s]; ștîrcă [p] 4, crîjî [p]; crîjî [s] 8, azîlîvîr la susușîră 27, bîjî [p] 29, crîjî [s]; crîjî [p] 36, crîjî [p]; crîjî [s] 47, crîjî [s]; -[p] 53, crîjî [s]; crîjî [p] 64, crîjî [p]; crîjî [s] 76, crîjî [p]; crîjî [s] 95, bîjî [p]; bîjî [s] 102, crîjî [s]; crîjî [p] 105, crîjî [s]; crîjî [p] 157, crîjî [p]; crîjî [s] 172, crîjî [s]; crîjî [p] 182, crîjî, ûmbîl-g crîjî 192, bîjî [p]; bîjî [s] 219, îmbîl-n dîgî bîjî 228, îm bîjî 235, crîjî [p]; -[s] 250, bîjî [s]; bîjî [p] 260, bîjî susușîră 272, crîjî [s]; crîjî [p] 279, bîjî [p]; bîjî [s] 284, crîjî [p]; -[s] 310, crîjî [s]; -[p] 316, crîjî [p]; crîjî [s] 325, crîjî [p]; crîjî [s] 334, mîgîcîy [p]; mîgîcîy [s] 346, bîjî [s]; bîjî [p] 349, îmbîl-n dîgî bîjî 353, îmbîl-n scîrî, îmbîl-scîrî 362, bîjî [p]; bîjî [s] 365, bîjî [s]; bîjî [p] 386, crîjî [p]; -[s] 399, pi costîlî, ru-sește "mîgîcîy pi bîjî 405, crîjî [p] 414, bîjî [p] 421, bîjî [p] 453, crîjî [s]; crîjî [p] 463, crîjî [p]; crîjî [s] 478, crîjî [p]; crîjî [s] 514, crîjî [p]; -[s] 520, crîjî [s]; crîjî [p] 531, crîjî [p] 537, bîjî [p]; bîjî [s]*

551. *ștîpuri* [p] 574, crîjî [p]; crîjî [s] 605, crîjî [p]; crîjî [s] 646, pi bîjî [p] 666, bîjî [p] 682, crîjî [p]; crîjî [s] 705, crîjî [p]; crîjî [s] 729, crîjî [s]; crîjî [p] 728, crîjî [p]; crîjî [s] 762, crîjî [s]; crîjî [p] 769, crîjî [p]; crîjî [s] 784, crîjî [p]; crîjî [s] 791, crîjî [p] 812, crîjî [p]; crîjî [s] 833, crîjî [p]; crîjî [s] 839, crîjî [p]; crîjî [s] 858, crîjî [p]; crîjî [s] 848, crîjî [p]; crîjî [s] 856, crîjî [p]; crîjî [s] 872, crîjî [s]; crîjî [p] 876, crîjî [s]; crîjî [p] 886, crîjî [p] 899, crîjî [s]; crîjî [p] 928, crîjî [p]; crîjî [s] 938, crîjî [s]; crîjî [p] 987.

D.: [x] *béryula* [s]; *béryule* [p] 02, *năgâlî* [p]; *năgâlî* [s] 010, *pălărî* [s] 012.

M.: [ung] *êștîp* 192, *mîgîcî* 287, *êștîp* 575.

ORBALȚ "ÉRYSPÈLE"
 [4206]

I. Întrebare directă: Vorbiți pe aici de o bubă rea, numită ORBALȚ, care se face pe nas sau pe picior și care se vindecă foarte greu? Cum îi ziceți?

II. Nu s'a răspuns în punctele: 8.29. 14.192. 346.399.455.666.682.705.728.769.784.812.836.858.872.876.899.928.987. S'a repetat răspunsul dela întrebarea [4199] în punctul 514. Din punctele în care s'a răspuns, dăm materialul în transcriere fonetică: [s] *bûbă vînătă* 2, *orbâlî* - cînd doare toată gura 4, *orbâlî* 27, [s] *rână*; *rîh* [p] 36, [s] *râcu* [s] 11 *d'hor* *bûki* *dă orbâlî* 47, *orbâlî* (să [p] la *yâ* și la *obrâz*) 53, *orbâlî* (dă *vînt*), la ochi, *obrâz*, *nas* 64, *orbâlî* "umflătura roșie pe obraz" 76, *orbâlî* 95, *orbâlî* 102, *orbâlî* "la nas, în cap" 105, *orbâlî* "la porci în gât" 130, *bûbă vînătă* 157, *orbâlî* 172, o rînă nevindecată 182, *orbâlî* 219, *orbâlî* 228, *orbâlî* "la ochi, ca un urciol; la nas, ca o bubă" 235, *orbâlî* "la cap, la ochi", [s] *mălin* 250, *orbâlî* 260, *orbâlî* 272, *orbâlî* 279, *orbâlî* (numa cu *lăpî* *decu* *să* *lămăde*) 2, *bube* *albe* *pe* *picior*; *mănăncă* 284, *orbâlî* - *bûbi* *pă* "horăz" și *năș*; *altu* *lîcî* *că* *dunăneș* *și* *îr* *gacî* 310, *orbâlî* 316, *orbâlî* 325, *orbâlî* 334, *orbâlî* 349, *orbâlî* 353, *orbâlî* 362, *orbâlî* (rîni *pi* *pîcîș*) 365, *orbâlî* "cînd îl doare capul mult" 386, *bûbă* *nîgră* 405, *orbâlî* "doare capul și făcile" 414, *orbâlî* 431, *orbâlî* *orbâlî* (să [p] *fălca*) 463, *orbâlî* v. [4199] 478, *orbâlî* (să [p] *fălca*) 478, *orbâlî* (să [p] *fălca*) 520, *orbâlî* "se umflă fața" 531, *orbâlî* (s-o *orbâlî* *la* *cap*), cînd îl doare capul, *măselele* 537, *orbâlî* (s-o *orbâlî* *îm* *mu*, *i* *să* *îm* *lîcî* *capu*) "de căldură" 551, *orbâlî* 574, *zâsi* *dî* "orbâlî" 605, *orbâlî* 646, *cîncîr* 723, *bûbă* *riă* 762, *mîgîcî* 791, *orbâlî* "pe obraz și pe nas" (cam *năgreș*) 833, *bûbă* *ra* 848, *bûbă* *drăcîscă* 886, *bûbă* *năgră* 958.

D.: [x] *lîșaj* 02, - 010.012.

FUNIGEL "FURONCLE"
 [4205]

I. Întrebare directă: Ziceți FUNIGEL la un fel de bubă? Cum îi ziceți?

II. S'a răspuns nu în punctele: 2.4.6.27. 29.36.47.53.64.76.102.105.130.141.157.192.219. 235.250.260.272.279.284.310.316.325.334.349. 353.362.386.399.405.414.431.455.463.478.574. 520.531.537.574.605.646.666.682.705.762.812. 833.836.848.858.872.876.886.958. S'a repetat răspunsul dela întrebarea [4185] în punctul 172. Din restul punctelor unde e cunoscut cuvîntul, dăm răspunsurile în transcriere fonetică: [x] *funincîj* = *bubîj* *ascușî* [p] v. [4185] 95, *funicîj* [p] = *bubîj* 182, *funicîj* 228, *funicîj* "cînd te mănăncă pielea toată" 346, *funicîj* "pe degete"

SCARA
 Long. = 1 : 2.203.672
 Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA
 Long. = 1 : 2.203.672
 Lat. = 1 : 2.637.900

[4207]

I. Întrebare directă : Se vorbește pe aici despre o boală numită potcă ? Cum ziceți ?

II. 4. Subiectul explică că pocitura e un junghiu subț coastă. „Sunt babe care dăscintă de poșitură”.

- 95. Ți dăscintă de potcă.
105. l-o diocăt.
140. l-o deșocăt.
141. să deșocăt.
172. l-o deșocăt.
228. m-o pătă o potcă. Dacă Ți doare la rânză, zice : mă dore la lăimă, că m-o pătă o potcă de năpă.

250. Ți cota de potcă Ți apă, cu cărbuni. V. și [4226].

- 260. Subiectul a auzit vorbindu-se despre potcă, dar nu știe ce e.
279. Ți cota de potcă ori de deșocăt.
284. mărțile plică-m-potcă, le ies pe te rasi pe piele.
310. și o sudă, la noi, de potcă, mama pă prunc, o faz, om căr-o știu dăscintă. „Acuma se vorbește tot mai puțin despre potcă”.

- 325. o plică în potcă, Ți stricătură, Ți deșocăt.
334. cî l-o deșocăt.
349. o plică deșocăt pe Ți.
362. m-o poctă.
365. o vină poșitură și l-o poșit.
405. poșitură, să-l dăscin de diuok. „De obicei Ți doare capul pe cel bolnav”.

- 520. Ți diuok.
531. din diuok.
551. să potcăște yomu, să deșocăt.
622. l-a poctă.
728. să scupă de ba c-o mână muale, ba c-um, plică muale, de Ți jele, să dăscin.
759. l-a poctă.
784. mă dă de potcă - mă primejdăște, mă bați în primejdă.

- 839. dăscin, suliță-n-Ți vas cu apă, si ție cărbun și căscă cu lăcrăm. „Căscatul e semn că-l trece”.
848. să deșocăt.
858. s-a deșocăt.
872. je poctă dim, bğă.
886. Cum se vindecă de pocitura Sinte-lor v. volumul de texte ALR I, Nr. 886.
899. dășocăt.
987. Ți bolnăv de poctă.

[4209]

I. Întrebare indirectă : Cum Ți ziceți femeii care, după ce a născut, mai trebuie să stea câteva zile în pat ?

- II. 102. „këndelă durează 40 de zile”.
399. Ță, s-o răsturnă Ță născut.
431. l-Ți răy, nu Ți-nădmînă.
769. femeie lăyuză.
791. „stă pe strat 3 zile; lăyuză, 40 de zile”.

MN

SE OBRINTEȘTE (RANA)

„LA BLESSURE” S’ENFLAMME

[4208]

I. Întrebare indirectă : Ce se întâmplă cu o bubă sau cu o tăietură, când năști păzit-o de frig ?

II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică : Ți obrință, mi s-o obrință buba.

să obrințășci 4, s-o obrință 8, s-o obrință 27, s-o obrință 29, să obrințășci 36, s-o obrință 47, să obrințășci 53, să bobolășci 64, să obrințășci 76, să obrințășci 95, s-o obrință 102, s-o obrință 105, să obrințășci 130, să obrințășci ; s-o obrință 141, o țigăci-o frigu 157, să obrințășci 172, să obrințășci (și dă prga multă căldură) 182, să obrințășci 192, să bobolășci 219, s-o obrință, că l-o poșcăt frigu 228, să obrințășci 238, să obrințășci 250, s-o obrință 260, să obrințășci 272, să bobolășci 279, s-o obrință 284, să obrințășci 310, s-o obrință ; să obrințășci 316, să bolnăvășci mai tare 325, s-o mirăz-lit 334, să obrințășci 346, o răciță 349, să obrințășci 358, să obrințășci 362, să obrințășci 365, să obrințășci 386, s-o obrință ; să nu să obrințășci 399, o obrință 405, obrințășci 414, să obrințășci 431, să obrințășci 455, să obrințășci 463, s-o obrință 478, o obrință buba 514, Ți obrință 520, să obrințășci 531, să obrințășci 537, o obrință 551, l-a țigăci frigu de s-a obrință 574, o obrință 605, să obrințășci 646, am obrință buba 666, s-a obrință 682, să obrințășci ; s-a obrință 705, s-a obrință 723, a obrință ; obrințășci (așă-i puțin malaj cu vin și să dăscin) 728, să obrințășci 762, a obrință 769, obrințășci 784, s-a obrință 812, s-o obrință 838, să obrințășci 836, s-a obrință 848, s-a obrință 858, s-a obrință 872, s-o obrință 886, să obrințășci 886, s-a obrință dă frigu 899, să obrințășci 928, o obrință 958, s-a obrință 987.

D. : [x] nazledito 02, — 010.012. —

M. : [ung] o hlogeg megvesi 192, mēcșuș 287, megvesi o hlogeg 375. —

[rut] zastudju 366, — 666. —

[sarb] opristi se se 25, povrača se 37. —

[bulg] se-i uzilja, se-i razlocala 48, —

să razljuti ranața 991. —

[sās] zori, Ță ‘arc’ok’it dār āt ! [AL]

Ță ‘arc’ok’it, Ță āt ! 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] câmpfir 366, — 666. —

[sarb] câmpfir 25, câfor 37. —

[bulg] câfir 48, câfor 991. —

[sās] câmpfirt 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] câmpfir 366, — 666. —

[sarb] câmpfir 25, câfor 37. —

[bulg] câfir 48, câfor 991. —

[sās] câmpfirt 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] câmpfir 366, — 666. —

[sarb] câmpfir 25, câfor 37. —

[bulg] câfir 48, câfor 991. —

[sās] câmpfirt 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] câmpfir 366, — 666. —

[sarb] câmpfir 25, câfor 37. —

[bulg] câfir 48, câfor 991. —

[sās] câmpfirt 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] câmpfir 366, — 666. —

[sarb] câmpfir 25, câfor 37. —

[bulg] câfir 48, câfor 991. —

[sās] câmpfirt 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] câmpfir 366, — 666. —

[sarb] câmpfir 25, câfor 37. —

[bulg] câfir 48, câfor 991. —

[sās] câmpfirt 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] câmpfir 366, — 666. —

[sarb] câmpfir 25, câfor 37. —

[bulg] câfir 48, câfor 991. —

[sās] câmpfirt 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] câmpfir 366, — 666. —

[sarb] câmpfir 25, câfor 37. —

[bulg] câfir 48, câfor 991. —

[sās] câmpfirt 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] câmpfir 366, — 666. —

[sarb] câmpfir 25, câfor 37. —

[bulg] câfir 48, câfor 991. —

[sās] câmpfirt 143, — 245. —

444, pungă [pt] 455, punaj ; punaj [p] 561, puruș [j] 723, s’a repetat răspunsul dela întrebarea [4186] în punctul 762, puruș ; puruș [j] 769, puruș [j] 958. S’au dat mai multe răspunsuri : mațerij, mațerij, punaj 431, coptură, puraj 836.

D. : ? 02, — 010.012. —

M. : [ung] mișreg 192, găr 287, mēreg 575. —

[rut] hni [j] 366, — 666. —

[sarb] gnoj 25, zagnajeno 37. —

[bulg] gnoj 48, gnoj 991. —

[sās] gāvir 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] hni [j] 366, — 666. —

[sarb] gnoj 25, zagnajeno 37. —

[bulg] gnoj 48, gnoj 991. —

[sās] gāvir 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] hni [j] 366, — 666. —

[sarb] gnoj 25, zagnajeno 37. —

[bulg] gnoj 48, gnoj 991. —

[sās] gāvir 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] hni [j] 366, — 666. —

[sarb] gnoj 25, zagnajeno 37. —

[bulg] gnoj 48, gnoj 991. —

[sās] gāvir 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] hni [j] 366, — 666. —

[sarb] gnoj 25, zagnajeno 37. —

[bulg] gnoj 48, gnoj 991. —

[sās] gāvir 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] hni [j] 366, — 666. —

[sarb] gnoj 25, zagnajeno 37. —

[bulg] gnoj 48, gnoj 991. —

[sās] gāvir 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] hni [j] 366, — 666. —

[sarb] gnoj 25, zagnajeno 37. —

[bulg] gnoj 48, gnoj 991. —

[sās] gāvir 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] hni [j] 366, — 666. —

[sarb] gnoj 25, zagnajeno 37. —

[bulg] gnoj 48, gnoj 991. —

[sās] gāvir 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] hni [j] 366, — 666. —

[sarb] gnoj 25, zagnajeno 37. —

[bulg] gnoj 48, gnoj 991. —

[sās] gāvir 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] hni [j] 366, — 666. —

[sarb] gnoj 25, zagnajeno 37. —

[bulg] gnoj 48, gnoj 991. —

[sās] gāvir 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] hni [j] 366, — 666. —

[sarb] gnoj 25, zagnajeno 37. —

[bulg] gnoj 48, gnoj 991. —

[sās] gāvir 143, — 245. —

[Țig] — 769. —

[rut] hni [j] 366, — 666. —

[sarb] gnoj 25, zagnajeno 37. —

[bulg] gnoj 48, gnoj 991. —

[sās] gāvir 143, — 245. —

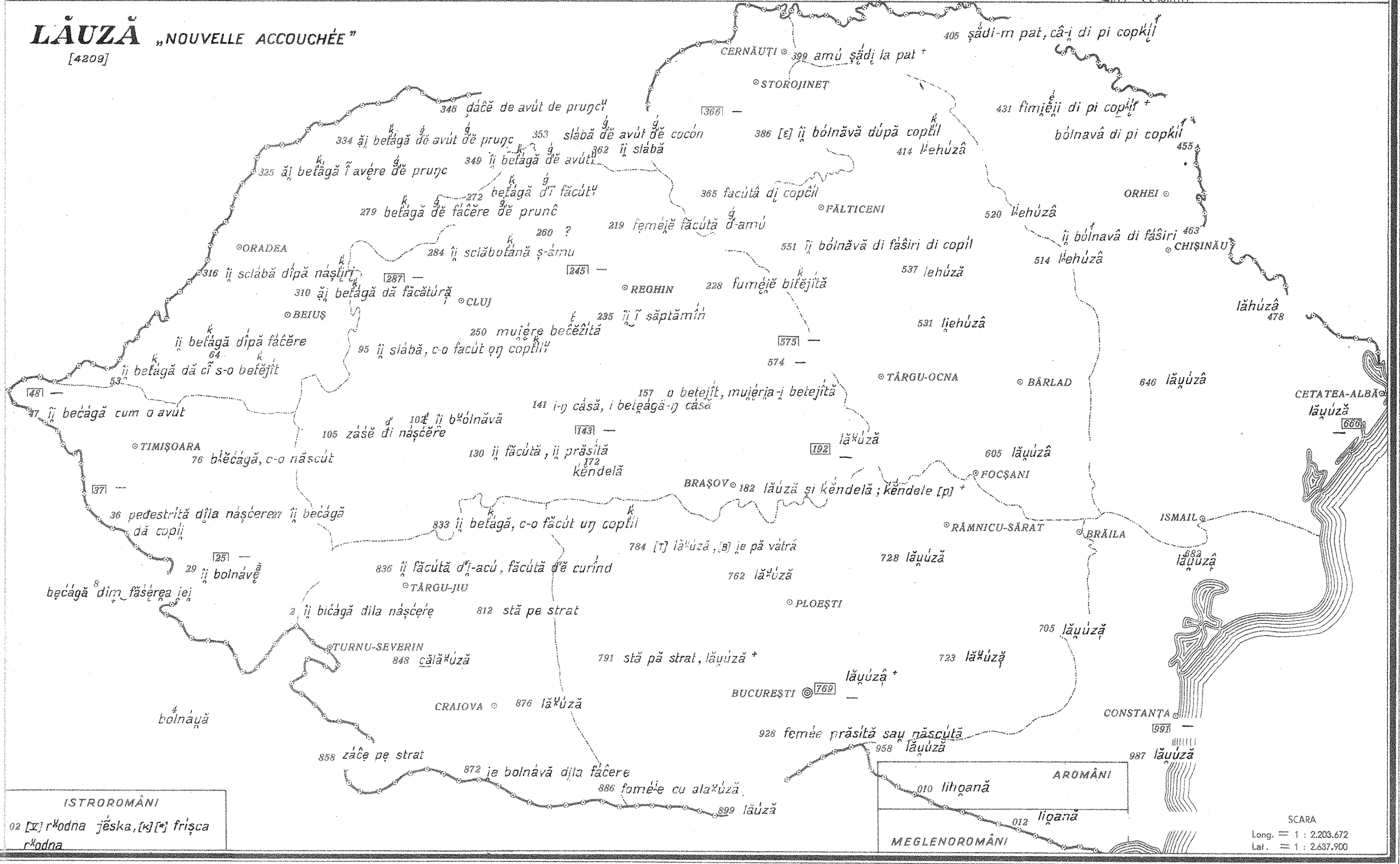
POTCĂ „PARALYSIE, MAUVAIS ŒIL”

[4207]

LĂUZĂ „NOUVELLE ACCOUCHEE”

[4209]

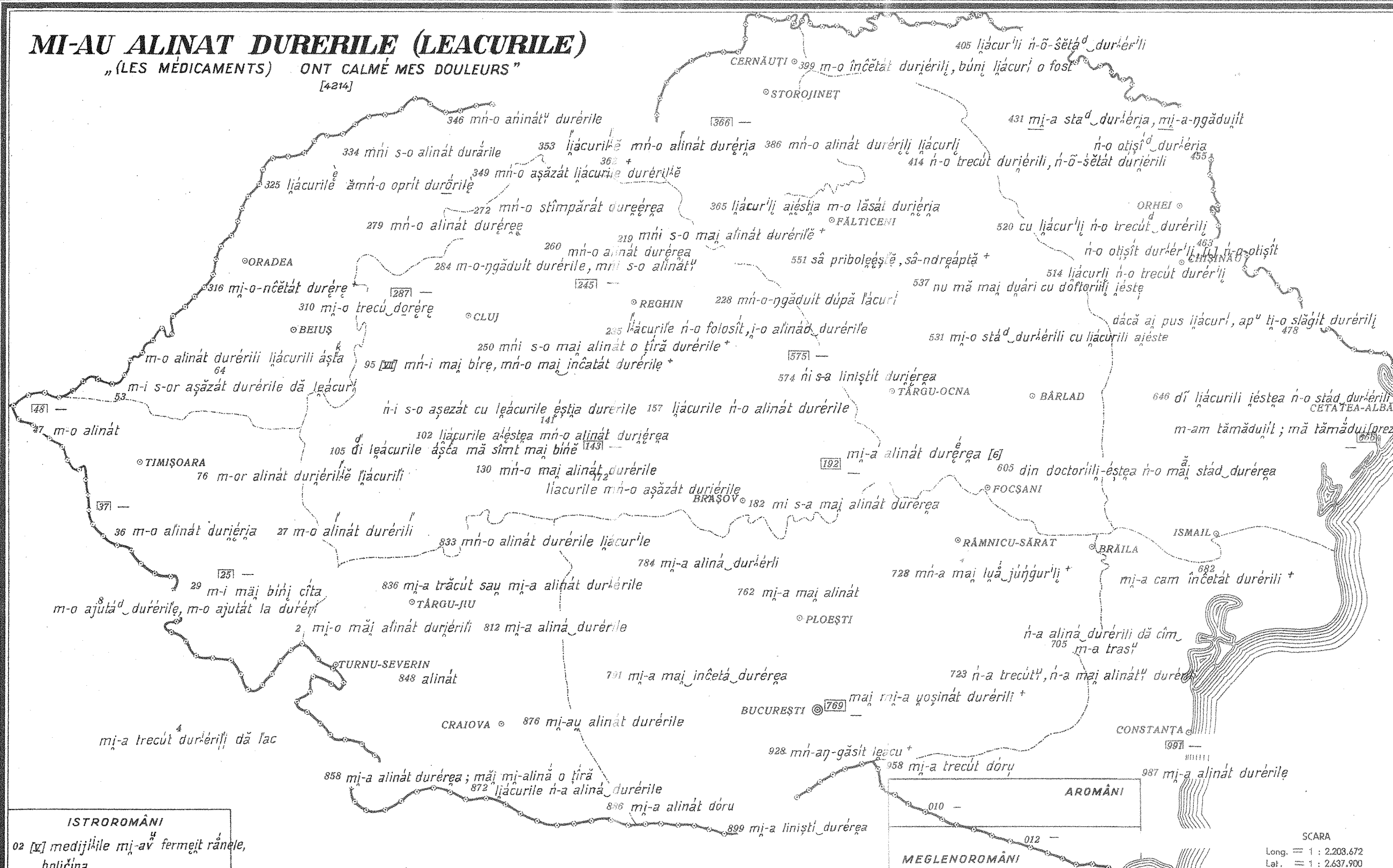

MI-AU ALINAT DURERILE (LEACURILE)

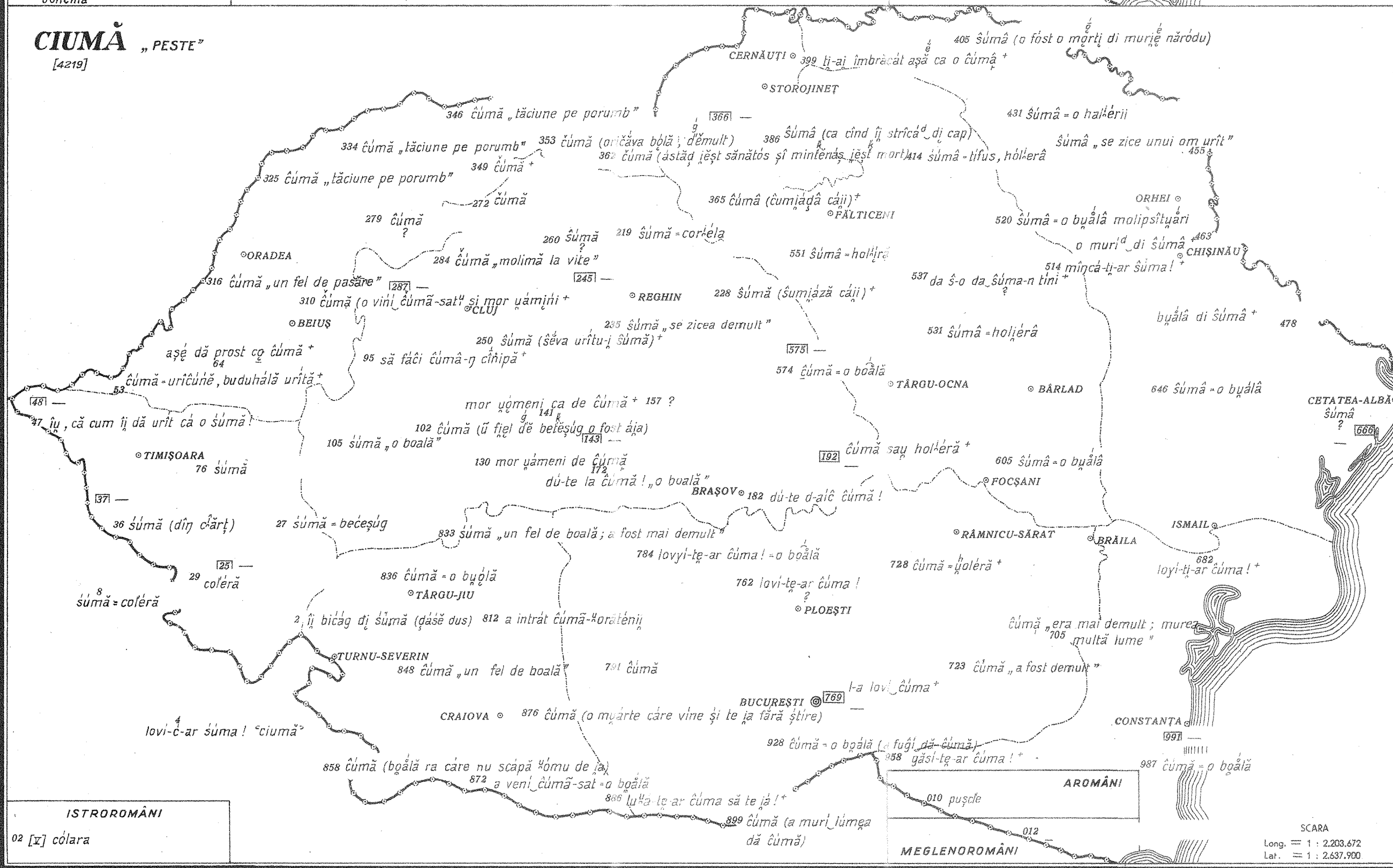
„(LES MÉDICAMENTS) ONT CALMÉ MES DOULEURS”

[4214]

CIUMĂ „PESTE”

[4219]

[4214]

- I. Întrebare directă. Subiectul a tradus în graiul local fraza din titlu.
II. 95. s-o mai așază durerile.
250. după leacurile aștepta.
316. da când am bășut orșoșagu.
362. m-o alinat durerea.
551. îngădui durerile.
662. din cauza leacurilor.
728. discolijcu asta m-a mai luda juj-gurli.
769. mai m-a alinat nițel.
928. că nu mai mă dăre nimic; leacu asta m-a trecut durerea.

[4219]

- I. Întrebare directă: Ai uzit de ciumą? Ce este?
II. 53. „Un monstru care mănâncă oame-ni.”
64. cu ca o”.
95. „O buruiană”.
141. Cîn mor yămeni mulț.
192. „În anul 1877 au murit mulți de ciumą”.
228. mor urii [cai] și sparg pi la gît.
250. Subiectul nu știe ce e.
310. „Așa ziceau bătrânii”.
349. „Un băț cu un șomoiag de paie în capăt cu care se curăță feava la sobă”.
365. „Se injură caii”: mănță-lj ciumą!
399. Subiectul nu știe ce e.
463. „Mureau demult oamenii”.
478. ducă-șă pi ketrj, să nu mai sîi!
514. o byală vjekj.
537. „Așa se zice copiii”.
682. „Așa ucărase femeile”. [Subiectul crede că ciumą e o ființă mitică].
728. „O boală rea, molipsitoare”. [După explicațiile pe care mi le-a dat subiectul, se pare că e dizenteria].
769. te lovște yodăță după căfă și...aj.
886. = mgărtea; ciumą umblă pi sat. „Murea multă lume”.
III. Semnul întrebării pus sub forma ciumą înseamnă că subiectul a auzit cuvântul, dar nu știe ce e.

MN

UNT DE RIȚINĂ „HUILE DE RICIN”

[4216]

- I. Întrebare indirectă: Cum îi zici la leacul acela, ca un ulei, pe care-l iei când ești incuiat? Îl cumperi dela farmacie.
II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică [nu s'a știut răspunde în 4. 29. 36. 53. 95. 102. 157. 172. 219. 228. 272. 310. 316. 334. 358. 399. 551]: zăcîn pintru urdină 2, riținūs 8, rățină, de urdină afără 27, reținus, oljōj dă reținūs 47, oljōj dă riținūs 64, re-ținūs 76, rițin 105, uljōj de răcînă 130, uljōj de răcînă 141, unt dă rețină 182, [e] uljōj dă riținūs 192, răținūs, [k] riținūs 235, riținūs oljōj 279, oljōj de riținūs 284, riținūs oljōj 325, riținūs 346, oljōj de riținūs 349, [e] oljōj...? 353, oljōj de riținūs 352, oljōj dă răcînă 386, un_dj rițină 405, un_dj

- rățină 414, rițină măsli 431, riținji măsli 455, riținji măsli 463, rițină măsli 476, oljōj di rițină 574, un_dj rițină 520, un_dj di rițină 531, un_dj rițină 537, hăj-ljāy 574, un_dj rițină 605, un_dj di rițină 646, oljōj di rițină 666, un_dj de rățină 682, un_dj rețină 705, un_dj rățină 723, un_dj rățină 728, un_dj rețină 762, un_dj ră-țină 769, un_dj rețină 784, un_dj rețină 791, un_dj de rețină 812, uljōj de rețină 832, uljōj de răcînă, [k] un_dj răcînă 836, uljōj de răcînă 848, [e] glețărîn, [bulg] răcînō-vp māslo 858, uljōj de rețină 872, uljōj de rețină 876, un_dj rețină 886, un_dj rețină 899, un_dj reținare 928, un_dj rețină 958, uljōj de rețin 987.

D: [x] dle de rițino 02, - 010.012.

FAPT „BOUTONS PŪSTULEUX”

[4217]

- I. Întrebare directă: Ziceți la vreo boală, cu bubulițe multe și negre pe față, FAPT?
II. Nu s'a răspuns în punctele: 6. 29. 47. 64. 102. 105. 157. 172. 316. 325. 386. 463. 514. 520. 537. 574. 605. 646. 666. 728. 791. 812. 836. 858. 872. 899. 928. 987. N'a fost pusă întrebarea în 784.
Din punctele în care s'a răspuns, dăm materialul în transcriere fonetică: c'ōsurl 2, fapty 4, buba pujușă „multe bubulițe roșii” 2x, fapt (ū fapt din blăstăm stră-moșăsc 36, spurc (s-o fipăt spurcu la obrăz) 53, fapt „e roșu, umflat obrăzul” = orbănj 76, fapty (să fāci fapty pi cop-lj) cēj mhičl, liriŋi oim vinty nușfu bubuj minințeli și ōlbi) 95, blinde 130, fapty „e o gōgōj verde, cāt degetul cel mare, cu 2 capete; îl prind, îl ard pe cărămidă, îl macină și-l dă cuiua să bea, unui dușman”, tōtā să ōmple de fapt „în burtă” 141, fapty 172, borbonole 182, fapt (ū fēl de mīncărime) 219, fapt (s-o mīncă fraz și tāt j-o jēșit fapt) 228, am căzūt f fapt, n-o fipăt yareșhē fapt „li descândă; pete roșii; ciumą umblă pi sat. „Murea multă lume”.
250. bețag de fapt „bube pe piele” 260, fapty (iz bețag de fapt) 272, fapty „bube” 279, fapty să fipă obrăz „alb sau roșu, ca nisipul, pe față” 284, o jēșit fapty pā prupct, așē-j ca pisāt „bubulițe roșii” 310, zgrăbunțā mullē 334, fapty 346, fapty (kōri cēva pā obrăz) 349, fapt de vint 353, fapt 362, spurbalatūrā, cuorl „pe trup” (facalūrā j-o făcut altu, fo discoliat, fo ljeğāt) 365, lj bubōs 399, cōsurl (j-o făcut fapt, ca să pātimjāscă sēvā) 405, fapt (glšimla drā-cu, o vint fapty-o cāsā la minj) 414, [e] cōsurl 431, fapt „bube multe pe față” 455, an dat piști ō fapt, o byală grāē 476, di fapt, j-o fapt (j-o făcut sīnevā sēvā) 531, fapt (j-o făcut sīnevā „a dat bube, i-a dat dureri” 551, mj-a făcut un fapt „farmec” 662, j fapty (j-o făcūt cīnevā „de la limboțvīt” 705, cīrtijj „bubulițe negre” 723, je fapty. mī-a făcūt cīnevā 728, je fapty. mī-a făcūt cīnevā 769, 772, 784, 791, 812, 836, 858, 872, 899, 928, 958, 987, 999, 1012, 105, 157, 172, 316, 334, 358, 399, 551): zăcîn pintru urdină 2, riținūs 8, rățină, de urdină afără 27, reținus, oljōj dă reținūs 47, oljōj dă riținūs 64, re-ținūs 76, rițin 105, uljōj de răcînă 130, uljōj de răcînă 141, unt dă rețină 182, [e] uljōj dă riținūs 192, răținūs, [k] riținūs 235, riținūs oljōj 279, oljōj de riținūs 284, riținūs oljōj 325, riținūs 346, oljōj de riținūs 349, [e] oljōj...? 353, oljōj de riținūs 352, oljōj dă răcînă 386, un_dj rițină 405, un_dj

- 1) ARSURĂ (RANĂ), 2) ARSURĂ LA STOMAC (JIG)
„1) BRŪLURE, 2) AIGREUR D'ESTOMAC”
[4218]
I. Întrebări indirecte: 1) Cum numiți locul (rana) de pe mână, unde v'ajți atins de foc și v'ajți ars? 2) Ce ziceți că aveți când răgăiți și vi se urcă din stomac până în gâtlee o durere ce vă arde ca focul?
II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică (din gresălad întrebarea 2) ARSURĂ LA STOMAC n'a fost pusă în punctele: 2. 27. 29. 36. 53. 64. 76. 102. 105. 130. 157. 172. 182. 219. 228. 250. 260. 272. 279. 284. 316. 334. 346. 349. 353. 362. 365. 386. 399): 1) s-ars, 2) - 2, 1) m-am ars, 2) mișrji jugujālā 4, 1) s-o ars, 2) jigi; jigu [a] 8, 1) m-am ars, 2) - 27, 1) arsură, 2) - 29, 1) arsură: -suri, 2) - 36, 1) o bubb cum m-am ars, 2) așā m-i dā jīg 47, 1) arsură, 2) - 53, 1) arsură, 2) - 64, 1) arsură, 2) - 76, 1) arsură, 2) mī-ārōt la lrimā 95, 1) arsură, 2) - 102, 1) m-am ars, 2) - 105, 1) arsură, 2) - 130, 1) m-am ars, 2) mă ardē-ljntu 141, 1) m-am ars, 2) - 157, 1) arsură, 2) - 172, 1) arsură, 2) - (ar-sură dā nypte „niște bubulițe”) 182, 1) arsură, 2) vine jigărājē 192, 1) arsură, 2) - 219, 1) arsură, 2) - (ā făcut arsură „la gură” [herpes]) 228, 1) rānjē, 2) jig, mă tājē jig 235, 1) arsură, 2) - 250, 1) friptūrā, 2) - 260, 1) arsură, 2) - 272, 1) arsură, 2) - 279, 1) arsură, 2) - 284, 1) arsură, 2) mă țēji jigărājē 310, 1) arsură, 2) - 316, 1) m-am ars rājy, 2) mă tājē jig 325, 1) arsură, 2) - 334, 1) arsură, 2) - 346, 1) arsură, 2) - 349, 1) arsură, 2) - 353, 1) friptūrā, 2) - 362, 1) arsură, 2) - 365, 1) arsură, 2) - 386, 1) m-am apărīt degetul, 2) - (ō arsură „febră”) 399, 1) t-aj fript, kēlja friptā, 2) ma frlzi țārj 405, 1) m-ā ars, 2) ? 414, 1) friptūrā, 2) ma frlzi m-pintj 431, 1) friptūrā, 2) jigărājē 455, 1) friptūrā, 2) jigărājē 463, 1) bjeșcā, 2) ardi țārj 476, 1) m-ā fript, 2) jig 514, 1) friptūrā, 2) arsură, 2) jig 520, 1) s-o fript la dijēzīt, 1) friptūrā, 2) arsură stomag 531, 1) s-o fript, 2) arjō arjijā la stomag 537, 1) arsură, 2) jig 551, 1) arsură, 2) ? 574, 1) o bubb, m-am apărīt, 2) mă hstūrā pi kēpt, n-i jājō 605, 1) friptūrā, 2) jig 645, 1) m-am fript, 2) ti frlzi la jīnimā, jōj-j-gărājē 666, 1) friptūrā, 2) jigărājē 682, 1) friptūrā, 2) are arsurī 705, 1) friptūrā, 2) jigărājē 723, 1) arj bubb, cā s-a fript, 2) am o arsură, 2) așā 728, 1) friptūrā, 2) jēșit 762, 1) a săpāt friptūrā, a făcūt tājnjā mārj, 2) m-a prīs o arsură, mă ardj pā jīnimā, pā gīt 769, 1) arsură, 2) m-vīne fo_c_pā gīt 784, 1) arsură, 2) vīne foc pā gīt 791, 1) arsură, 2) vine yō-jig 812, 1) arsură, 2) - 833, 1) m-am ars, 2) arșypre la stomac 836, 1) arsură, 2) jujālā, 1) ōstūrā pe piept 848, 1) arsură, 2) aj vine jugujālā 858, 1) arsură, 2) m-vīne yōjic pe jīnimā la dijā 872, 1) m-am ars, 2) mă arde la stomac 876, 1) bășcā dā arsurā, 2) mēge așā un dor arzīnd 886, 1) arsură, 2) mī s-a aplecāt 899, 1) arsură, 2) vine floc pā gīt 928, 1) friptūrā, 2) jērājājē 938, 1) friptūrā, 2) jēgārājē 987.
D: [x] 1) zyorit, 2) ? 02, 1) arsa, 2) - 010, 1) - , 2) - 012.

[4220]

I. Întrebare directă: Cum îi ziceți la boala aceea pe care o numesc boală dintru lele, pe care o aruncă lelele pe om de nu mai poate umbla, nu se mai poate mișca?

II. 4. Îi dăscintăm de milostivică, v. volumul de texte ALR II, Nr. 4!

- 8. s-o pișat undeva. „li descântă”.
107. pã la vrãjiti-vãri-umbly.
108. „li descântă apa cu care se spalã apoi bolnavul”.
172. „A auzit despre o boală ca aceasta, dar nu știe cum e”.

182. „parcă-i lăută d' jële se zice despre cineva care e paralizat de o parte. Se îmbolnăvește omul, dacă se culcă într-un loc rău unde au jucat jëlili”.

219. „Și șir de păr roș; i-o lăgã la minã [cercala].
235. „Sãu pune ceva roșu”. (s-o deoklët)
250. or-i-ũ aiv, sã nu sã diuãkã. [Dacă] îi diuãkã, trãbã corãt de pãrcã, cf. [4207].

260. bãrcã „lãnã mai groasã”.
279. [x] ptuj, nu s-ar diuãkã. „Le leagã la mână mârgele roșii. Ca sã nu se deoache țesãtura, sã meargã rãzboiul bine, se pun fire roșii pe nãtrã”.
284. sã nu sã diuãkã.

310. și nu sã diuãkã. „Se pune mătãsã roșie sau golumbu „șiret” roșu”.
334. (s-o diuãkã)
346. fitãu = „dumbac colorat”.

359. or-i la grumãz; la zgarãtã, dãcã-i fãtã.
365. la țiti și bãljet; și-i puãrtã [pe copil] cu giuoc; îi lãgã la minã și-l puãrtã.
378. „Face cruce pe frunte la copil, ca sã nu-l deoache pe copil”. (maurãci „l-a deochiat”)

386. or un diuãkã, or o stramaturã vjãrji or rãșã.
399. bircã = „așã de lãnã”.
405. „giosel” nu se mai gãsește”. (s-o dioklët)

414. „la noroiu de supt cãlcãiu și-i face un semn copilului în frunte, sã nu sã diuãkã”. „Zice: „nũma nu si diuãkã!”
431. (s-o diuãkã)
435. s-ng-ũ diuãkã. (s-o dioklët)

463. c-ãpu nu sã mai diuãkã. (s-o dioklët)
478. „Se pune un fir de lãnã roșie la mână”.
514. sã nu șji d' diuãkã.
520. „Lidã cu scuiptã degetul arãtãtor dela mână dreaptã, iã din dõsu cãlcãiuului noroiu și-i face un semn pe frunte”. „Scuiptã copilul și zice: „nu sã diuãkã”.

531. fãntã rãșã - o cordicã rãșã.
537. sã nu sã diuãkã. „la murdãrie dela cãlcãiu”.
551. sã nu sã diuãkã.
574. sã nu sã diuãkã. (s-o dioklët)

578. „Îl ung cu cãrbune pe frunte, ca sã nu-l deoache”. (megigisite „l-a deochiat”)
605. [Atunci] nũ sã mai diuãkã. (s-o diuãkã)
646. (s-o dioklët)
666. (ãl diuãkã; s-o diuãkã)
682. Îl cãșãi acãlo într-o cirpusuãrã rãșã, curãtã, nõuã; îi fãcã bãljeturã frũnti întri sprinceni; scuiptã la cãlcãiu cu dõștu, grãmãdõști pãmĩnt ud, și-i fãcã bãljet. (s-a dioklët).

705. le pũne pãmibicã rãșie la scufiã. (sã dãuãkã)
725. cu pãmĩnt. „Scuiptã în deget, ia pãmĩnt și-i face semn pe frunte: sã nu sã dãuãkã”.

728. (sã dãuãkã)
752. dupã fũndu dõniți ia; zice cã cã s-o dãuãkã fũndu dõniți, atũncã sã sã dãuãke cu pũtilu. (s-a dãuãkã)
759. cãm pãcã cu copilul zice [cuvintele de pe hartã]. „În felul acesta nu puãte sã sã dãuãkã”.
764. zice: sã sã mire dã semnulãu ãla, nu dã copũl, cã ie frumõs say urit.

784. Ridicãnd copilul în sus, zice: cã s-o deoklët cãriu citu-ũ de nãit și pãmĩntu citu-ũ de larg, atũ sã sã mai deoklët cãtãre, cum îl kjãmã.
786. „Îl face semn pe frunte cu noroiu sau pune fir roșu la mână, ca sã nu sã dãuãkã”.
796. Îl spũne-ãșã: cã s-o lumãrã fire-le dãșteã f lung și-lãt, atũncã copũl mijey sã fie dãuãkãt.

799. [x] ja pãmĩnd d' yũrmã și mijãște copũl-lu-m frunte, [x] sã nu sã dãuãkã.
828. (sã dãuãkã)
858. Îl fãce bejgãt; îl scuiptã sã nu sã dãuãkã.
867. (s-a deoklët)
878. „Îl pune mârgeã albastrã la tichie sau o petricicã albastrã”. dã ni urcãșã sã sã nu se deoache.

882. „Se zice unei persoane care privește un copil”.
II. Între paranteze am trecut formele se deoache sau s'a deochiat, în cazul cã le-a pronunțat subiectul și nu sunt cuprinse în rãspunsul dat.

[4226]

I. Întrebarea a fost pusã ca în titlu.
II. 2. ptuj, sã nu cã diuãkã!

4. Cu degetul arãtãtor.
8. Cãnd iese cu copilul pe uliã.
125. „Sã nu se deoache!” Așã zic dupã ce scuiptã copilul.

27. și-l pũne și-frũndã.
29. Se zice: didiõkũ nõcurãt, dũ-tũ dũg-cãtrãu și pãcãt!

36. Se zice: nũ s-ar diuãkã!
37. „Pune semn, cã sã nu-l deoache”.
„Fir negru de lãnã”. (urcõ ga „l-a deochiat”)

148. za da ne urlãsã „sã nu se deoache”.
53. Se leagã copilului la mână.
64. josãg „vite”.
95. cã zice cã nu sã diuãkã.
102. say aiv say diuãkã și pã boj și pã dãj.

105. puãy sãva la grumãz, așã un yos di discincãc, diuãkã.

141. Îl lãgã de minã nãște cãrdã dela dõterã, sã nu sã deoache.

178. „Se zice așã dupã ce se scuiptã copilul: Mai demull puneau subt pernuța copilului un sãculeț cu camfor sau un cușit vechiu. Femeile însãrcinate își scuiptau pe degete și-și frecau crucea șalelor”.

182. „li negrește cu cãrbune pe frunte. Dãmenii se mirã: cã murdãr jãste bãjãtũl și nu se mirã cã e frumõs; și așã nu-l deoache”.

219. Îl șir de păr roș; i-o lãgã la minã [cercala].

235. „Sãu pune ceva roșu”. (s-o deoklët)
250. or-i-ũ aiv, sã nu sã diuãkã. [Dacă] îi diuãkã, trãbã corãt de pãrcã, cf. [4207].

260. bãrcã „lãnã mai groasã”.
279. [x] ptuj, nu s-ar diuãkã. „Le leagã la mână mârgele roșii. Ca sã nu se deoache țesãtura, sã meargã rãzboiul bine, se pun fire roșii pe nãtrã”.

284. sã nu sã diuãkã.
310. și nu sã diuãkã. „Se pune mătãsã roșie sau golumbu „șiret” roșu”.
334. (s-o diuãkã)
346. fitãu = „dumbac colorat”.

359. or-i la grumãz; la zgarãtã, dãcã-i fãtã.
365. la țiti și bãljet; și-i puãrtã [pe copil] cu giuoc; îi lãgã la minã și-l puãrtã.
378. „Face cruce pe frunte la copil, ca sã nu-l deoache pe copil”. (maurãci „l-a deochiat”)

386. or un diuãkã, or o stramaturã vjãrji or rãșã.
399. bircã = „așã de lãnã”.
405. „giosel” nu se mai gãsește”. (s-o dioklët)

414. „la noroiu de supt cãlcãiu și-i face un semn copilului în frunte, sã nu sã diuãkã”. „Zice: „nũma nu si diuãkã!”
431. (s-o diuãkã)
435. s-ng-ũ diuãkã. (s-o dioklët)

463. c-ãpu nu sã mai diuãkã. (s-o dioklët)
478. „Se pune un fir de lãnã roșie la mână”.
514. sã nu șji d' diuãkã.
520. „Lidã cu scuiptã degetul arãtãtor dela mână dreaptã, iã din dõsu cãlcãiuului noroiu și-i face un semn pe frunte”. „Scuiptã copilul și zice: „nu sã diuãkã”.

531. fãntã rãșã - o cordicã rãșã.
537. sã nu sã diuãkã. „la murdãrie dela cãlcãiu”.
551. sã nu sã diuãkã.
574. sã nu sã diuãkã. (s-o dioklët)

578. „Îl ung cu cãrbune pe frunte, ca sã nu-l deoache”. (megigisite „l-a deochiat”)
605. [Atunci] nũ sã mai diuãkã. (s-o diuãkã)
646. (s-o dioklët)
666. (ãl diuãkã; s-o diuãkã)
682. Îl cãșãi acãlo într-o cirpusuãrã rãșã, curãtã, nõuã; îi fãcã bãljeturã frũnti întri sprinceni; scuiptã la cãlcãiu cu dõștu, grãmãdõști pãmĩnt ud, și-i fãcã bãljet. (s-a dioklët).

705. le pũne pãmibicã rãșie la scufiã. (sã dãuãkã)
725. cu pãmĩnt. „Scuiptã în deget, ia pãmĩnt și-i face semn pe frunte: sã nu sã dãuãkã”.

728. (sã dãuãkã)
752. dupã fũndu dõniți ia; zice cã cã s-o dãuãkã fũndu dõniți, atũncã sã sã dãuãke cu pũtilu. (s-a dãuãkã)
759. cãm pãcã cu copilul zice [cuvintele de pe hartã]. „În felul acesta nu puãte sã sã dãuãkã”.
764. zice: sã sã mire dã semnulãu ãla, nu dã copũl, cã ie frumõs say urit.

784. Ridicãnd copilul în sus, zice: cã s-o deoklët cãriu citu-ũ de nãit și pãmĩntu citu-ũ de larg, atũ sã sã mai deoklët cãtãre, cum îl kjãmã.
786. „Îl face semn pe frunte cu noroiu sau pune fir roșu la mână, ca sã nu sã dãuãkã”.
796. Îl spũne-ãșã: cã s-o lumãrã fire-le dãșteã f lung și-lãt, atũncã copũl mijey sã fie dãuãkãt.

799. [x] ja pãmĩnd d' yũrmã și mijãște copũl-lu-m frunte, [x] sã nu sã dãuãkã.
828. (sã dãuãkã)
858. Îl fãce bejgãt; îl scuiptã sã nu sã dãuãkã.
867. (s-a deoklët)
878. „Îl pune mârgeã albastrã la tichie sau o petricicã albastrã”. dã ni urcãșã sã sã nu se deoache.

882. „Se zice unei persoane care privește un copil”.
II. Între paranteze am trecut formele se deoache sau s'a deochiat, în cazul cã le-a pronunțat subiectul și nu sunt cuprinse în rãspunsul dat.

BOALĂ DINTRU IELE „PARALYSIE, RHUMATISMES”

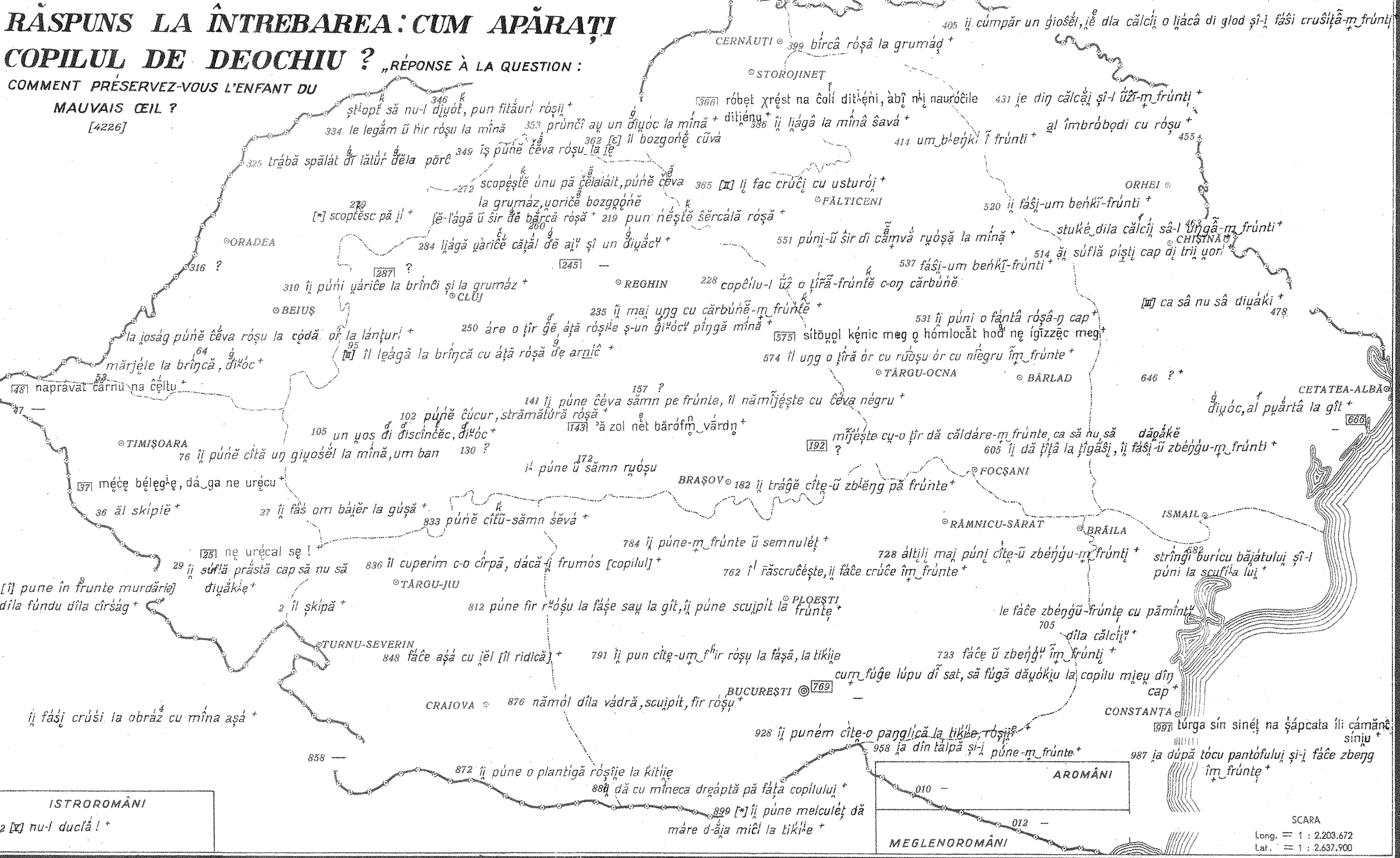
[4220]

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CUM APĂRAȚI COPILUL DE DEOCHIU?

COMMENT PRÉSERVEZ-VOUS L'ENFANT DU MAUVAIS CŒIL ?

[4226]

BĂRBATUL MEU „MON MARI”
[2616]

NEVASTA MEA „MA FEMME”
[2617]

[2616]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zice femeia bărbatului ei, când vorbește cu alții despre dânsul?
 II. 250. [Expresia ajăsta a mñey am auzit-o des de la femei. Am sugerat-o subiectului; acesta găsește că e mai frumos bărbātu mñey].
 316. Un subiect ocazional, prezent la anchetă, zice numai *uomu*, *bărbātu*, fără pronume posesiv.
 [666]. Subiectul a spus și *muj* și *muj*; a adăugat însă că *mij* *muj* este curat *po hah-lăki* 'rutenește [ironic]'.
 886. [s] *mj*-a murit rumînu.

[2617]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zice bărbatul femeii lui, când vorbește cu alții despre dânsa?
 II. 76. *dăcă-l j vristă: mujerja mij; dăcă: māj cînără: nevasta mij*.
 141. Când i se adresează direct, zice: *tū hă! lū hă!*
 172. „Dacă sunt lineri, bărbatul zice: *nevasta miă*”.
 228. *borjese [p]*.
 250. V. nota dela [2616].
 325. *vpe 'sau'*.
 334. „Rar se zice *femeje me*”.
 666. „Până sunt mai lineri: *nevasta mij*”.
 010. *nu-l dîțe pi numă, că l-aste arșine di parînti*.

MM

TĂTĂNE „PÈRE”
[2619]

I. Întrebare directă: Se cunoaște pe aici vorba TĂTĂNE? Cum o întrebuințăm?
 II. S'a răspuns că nu se cunoaște cuvântul în 2.4-27.36.53.76.102.105.130.141.157.172.192.272.353.478.520.531.537.531.605.646.682.705.723.728.762.784.791.812.858.872.876.886.899.928.958.987. Din celelalte puncte, dăm răspunsurile în transcriere fonetică:
 [j] *tătîni nōsōci*, „strămoșii noștri”, [x] *tătîni*, „părinții”, e, *tătîni-su*, mai mult: *tătă-su* 29, *tătîni-mjey* - *tăt-al bătrîn* 'bunicul' 47, a *tătîni-to* 64, a *tătîre-so* 95, *tătîni-mej*, „de obicei se zice însă”: *tătă-mej* 102, a *tătîne-so* 219, *tătîni-mño* 228, a *tătîre-so* „se zicea mai demult” 235, *pă sâma tătîni-so*, *j-o dat tătîni-so* 250, a *tătîne-so* 260, *tătîne-săy* 279, a *tătîne-so* o fost „casa aceea” 284, a *tătîni-so* 310, a *tătîni-săy* 316, *tătîne-lăy* 325, a *tătîne-lăy* 334, a *tătîne-săy* 346, a *tătîne-so* 349, *dū-lē dă-j tătîne-to* 362, a *tătîni-so* 365, a *tătîni-su* 386, *sămină tătîni-so* 366, *tătîni-su* 399, *tătîni-so* 405, *tătîni-su* 414, *tătîni-ho* 431, *tătîni-ho* 455, *tătîni-ni-so* 463, *tătîni-mij* 514, *tătîni-su* 537, *tătîne* 574, *tătîni-so* 606, *tătîni-so* 833, *tătîni-to* 836, *tătîni-mej* 848.
 D.: *02, * fendi; fengăll' [p] 010, un *tătă*; *doj tătôn* 012.

MĂMĂNE „MÈRE”

[2620]
 I. Întrebare directă: Cunoașteți pe aici cuvântul MĂMĂNE, MĂNE-SA? Cum ziceți?
 II. S'a răspuns că nu se zice așa în 2.27.29.36.47.76.102.141.157.172.182.192.219.272.478.520.531.551.605.646.682.705.723.728.762.769.784.791.876.886.899.928.958.987.

Din celelalte puncte, dăm răspunsurile în transcriere fonetică: *mumîni* [pa] 4, *mumîni* [pa] 4, *asta o fost a mîne-so* 59, a *mîne-la* 64, a *mîni-so* 95, *măma mîni-la*, „în injurătură” 105, a *mîni-la* (cf *suduje*) 130, a *mîne-so* 219, *mîne-la*, „în injurătură” 228, a *mîne-so* 235, *mîni-so* 250, a *mîne-so* 260, *mîne-so* 279, a *mîne-so* 284, a *mîni-saj cāmēje* 310, a *mîne-so* 316, *mîne-la* 325, a *mîne-la* 334, a *mîne-so* 346, a *mîne-so* 349, a *mîne-so* 353, *dū-lē dă-j mîne-la* 362, *sămină mîni-so* 365, *mîni-so* 386, *mîni-so* 399, *mîni-so* 405, *mîni-so* 414, a *mîni-so* 431, *dă-j mîni-so* 455, a *mîni-so* 463, *j-o dus mîni-so* 464, *dă-j mîni-so* 537, a *mîne-so* 574, *mîni-so* 606, *mîni-so* 812, *măma mîni-so*, *mîne-so* 833, *mî-so* 836, *mî-so* 848, *mî-so* 872.
 D.: * 02, mani 010, ună *mumă*; *doj mumôn* 012.

FRĂȚĂNE „FRÈRE”

[2621]
 I. Întrebare directă: Ziceți pe aici FRĂȚĂNE? Cum ziceți?
 II. În marea majoritate a punctelor s'a răspuns că nu se zice. Pentru punctele în care e cunoscut cuvântul, dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică:
frățîne-mñey 219, *frățîni-mño* 228, *frățîne-to* 362, *frățîni-so* 365, *frățîni-su* 386, *frățîni-săy* 399, *frățîni-so* 405, *frățîni-su* 414, *frățîni-ho* 431, *frățîni-ho* 455, *frățîni-so* 463, *frățîni-mij* 514, *frățîni-su* 537, *frățîne* 574, *frățîni-so* 606, *frățîni-so* 833, *frățîni-to* 836, *frățîni-mej* 848.

FRĂȚI DUPĂ MAMĂ

[2625]
 I. Întrebare indirectă: O femeie, după moartea întâului bărbat cu care a avut copii, se căsătorește a doua oară și are copii și cu al doilea bărbat; Ce fel de frați sunt copiii din aceste două căsătorii?
 II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: *frăj di pi mămă*, *frăj adunaj* 2, *frăj dă mămă*, *da nu-z, dă tată* 4, *frăj nūma dă pîe mămă* 8, *frăj vitriș*, *dă după mămă* 27, *nūma dăspră mămă-s* *frăj* 29, *frăj dă pră mămă* și *dă pră tată* nu 36, *surorî*: *is lă-d-o mămă* și *nu-s lă-d-un lă-tă* 47, *soră dă mămă* 53, *frăj dă mămă* 64, *frăj nūma după mămă* 76, *frăj dă mămă* 95, *frăj dă mămă* 102, *vitriș [p]*; *vitrișă [sf]* 105, v. [2624] 130, *nūma de pe mămă-s* *frăj ahija* 141, v. [2624] 157, v. [2624] 172, *frăj după mămă* 182, *frăj măsterî* 192, *frăj da nu bun*, *frăj nūma dă pe mămă* 219, *frăj dă pe mămă*, *frăj dă scgr-*

lă 228, *frăj nūma dă pe mămă*, *surorî dă pe mămă* 235, *îj frăcē dă mămă* și *dă lă-tă* ba 250, *frăcē dă pe mămă*, *soră dă pe mămă* 260, *îj frăcē dă pe mămă* *nūma* 272, *frăcē dă măică*, *soră dă măică* 279, *nu-s frăj bun*, *nūma dă mămă* 284, *frăj dă mămă* *nūmă* 310, *frăj dă mămă*, *frăj dă mămă* 316, *frăj dă mășlihoj* 325, *frăj dă pe măică*, *frăj dă scgrîș* 334, *frăj dă mămă*, *sorlê dila mămă* 346, *frăj dă pe mămă* 349, *frăj dă mămă*, *surorî dă mămă* 353, *frăcē dă pe mămă* 362, *is frăj nūma dă pi mămă*, *dă pi lă-tă* nu 365, *dă pi lă-tă*, *drepj* 386, *frăj dila mămă* 399, *frăj bun* *di pi mămă* 405, *tot așa*: *copîi priminîj* 414, v. [2624] *frăj dila o mămă* 431, *copîi priminîj* 455, [x] *nū-s frăj bun*, [x] *frăj dă-o mămă*, *da di doj lăj* 463, *frăj di pi mămă* *bună*, *da lă-tă dă-a dōlga* 478, v. [2624] 514, *frăj di pi mămă* 520, v. [2624] 531, *nu-s frăz bun*, *frăj di pi mămă* (*frăj inlîni* „când se căsătoresc un văduv cu o văduvă și au amândoi copiii din întâia căsătorie”) 537, *copîi di dōj mîn* 551, *nu-s frăj dulgî* 574, *frăj vitriș* 605, v. [2624] 646, *di pi mămă* *frăj bun* 666, *frăj vitriș* 682, *frăj bun dă mămă*, *dă lă-tă* nu 705, *frăj vitriș*, *surorî vitriș* 729, v. [2624] 728, *frăj d-adunătura* [pentru subiect, *tată* e cel mai important; *mama* doar crește copiii] 762, *frăj dă mămă* 769, *frăj nūma dă mămă* 784, *nūma dă mămă* 791, *frăj după mămă* 812, *nūma dăspră mămă* 833, *frăj nūma dă pe mămă* 836, *frăj vitreș* 848, e 858, *soră după mămă* 872, *surorî vitreș* 876, *frăj vitreș*: *dă mămă* *bū* și *dă lă-tă vitreș* 886, *frăj bun dă mămă* 899, *frăj dă mămă*, *da dă lă-tă vitreș* 928, *frăj vitreș* 958, v. [2624] 987, e *frăj vitreș* *de lă-tă* 888.
 D.: v. [2624] 02, -010, *frati di ună mămă*, *sor di ună mămă* 012.

MAMĂ VITREGĂ „MARĂTRE” [2623]

FRĂȚI DUPĂ TATĂ „FRÈRES CONSANGUINS” [2624]

[2623]

I. Întrebare indirectă: Când un bărbat, căruia i-a murit nevasta, se însoară a doua oară, ce fel de mamă e nevasta a doua pentru copiii pe care îi are dela întâia?
II. 171. Subiectul adaugă că românește se zice mășcușă.

[2624]

I. Întrebare indirectă: Dacă un bărbat, după moartea întâiei neveste, se căsătorește a doua oară și are copii dela amândouă nevestele, ce fel de frați sunt copiii?
II. 4. Fraț_dă_tată, sur_40r_dă_40răc; nu-s tol_d-o_mumă.

verisgară dă cruce ees.
Sau dat mai multe răspunsuri:
Sora de cruce, vărută, sora verșoră 141, sora dă cruce și surată 182, surată de cruce; surd[ ] [p] 228, sora de cruce = sora bună 872. Nu s'a răspuns în punctele: 95. 102. 157. 192. 219. 235. 310. 316. 353. 346. 551. 574. 605. 723. 784. 836. 848. 899. 928. 958.
D.: ? 02, fortătarie 010, fărtaică; fariatki [p] 012.
M.: [ung] fuggdot nűđęšvęř 192, ? 287, v [2627] 575.
[rul] * 366, posăstral-si „sau prins surate” 666.
[sarb] seštre șto su segle libru 25, drugarija 37.
[bulg] drugari [p]; drugari [s] 48, vjarna prijatelca 991.
[sas] ? 143, ? 245.
[fig] — 769.

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CUM SE PRIND FRATE DE CRUCE?
„RÉPONSE À LA QUESTION: COMMENT SE LIENT LES FRÈRES D'ÉLECTION À LA VIE ET À LA MORT?”
[2629]

I. Întrebarea a fost pusă ca în titlu.
II. În multe puncte s'a răspuns că nu există obiceiul de a se prinde frate de cruce (53. 64. 102. 250. 279. 310. 316. 346. 353. 574. 728. 836. 898. 858. 872. 928. 958). Celelalte răspunsuri le dăm mai jos:
Căre-s fraț bun făcūț d-o-mumă și d-un tată 2, mănincă cruce-n gordă „mănăstirea Gornjak”, dă să lile furtaj [v. volumul de texte] 4, să dăspart: „când unul e foarte bolnav, ca să nu moară, caută” fraț dă zămărnă „bolnavul îi desparte pe gemeni printr-o ceremonie oarecare și unul din ei îi devine frate de cruce” 8, [v. volumul de texte] 27, [v. volumul de texte] 29, bărbatu o avut uț copil, mușterja o avut uț copil: „șia să numeșc fraț dă cruce, adăysătūr 36, [v. volumul de texte] 47, dacă copilu al d-o murit măi are cū frăcē, ori cā măi mic, ori cā măi mare, născūț tot într-o lumnă, să gic copil lunăciș și, ca să ajbă frăcē pră pămint cā glisē cā l trăzē și pră jēl m_momint [v. volumul de texte] 76, „se zice” în glumă: simțem fraț de cruce 95, simțem prietîn ca frăț de cruce 102, pā saccē țest căre să fac frăcē dī cruce „când dinre doi frați unul moare, ia un frate de cruce dela un vecin; nu știe cum” 105, fac o vesăllē „să țfștēsc, să 4uspătā, s-o lu4ă fraț de cruce 130, ne-am prīs vărūtā la sintēder [v. volumul de texte] 141, noi amindj să ne lu4ăm fraț de cruce! : așā cā slobōd sīngē din dęști, l bāgā-m_pāhār și-l bg 157, cī să ay bține de tūot, să prind fraț de cruce, așā, day mīna 172, căre să botizā ntr-o apă, zice cā-s fraț dă cruce 192, nūma day mīna; ū țeț dē țegāmīni 219, [v. volumul de texte] 223, dācā-s prēlîn bun „și zic” fraț de cruce 235, pī sē ūe mīnīs o trālī blnē 260, day mīna și-s day colāc ūni la dūț 272, căre să bolzā 4-odātā, căre-s supt om bolēz 284, nūma-n trēțfā „m glumă” 325, „care au același naș” 334, să prind ūe cruce:

M N

SORĂ DE CRUCE „SŌUR D'ÉLECTION” [2628]

I. Întrebare directă: Ziceți soră de cruce?
II. În majoritatea punctelor s'a răspuns: soră de cruce. S'a mai răspuns: suror de cruce 2.36. 365. 414. 431. 455. 514. 520. 537. 646. 682. 762. 791. 987, surată; surate [p] 172. 272, soră 4, prēlînē ca dūy suror 260, prēlînē bñhē 279, tovārășfā 362, n-am auglī să s' prindă suror dī cruce 386, sor dă cruce 705, să ay bține ca suror 728, suror dă cruce [un băjāt ș-o tātā nu să bāgā-ntr-un botēz] 769, sōru-mga 858.

D.: ∞ 02, z-duc la pretu și pretul lă bāgā barnu dī curunā, l-acurună și-l fațe fortaj 010, la contā popa vāngeja și la spuni cā sa fraț 012.
M.: [ung] nűhāt lęđungę țęșvęřec, hę đcpr; [pęrtul isncę, đstolț. ūlncę] 192, ∞ 207, eșșęțoțac o kęzic ș lęontic vizev; ș ęzt mōndāc hōđ țęșvęřec țlrcul ęzulan eumășt 575.
[rul] ∞ 366, [v. răspunsul românesc din același punct] 666.
[sarb] „Dacă din doi frați moare unul, părinții îi caută celui vi un frate. Tăie o monetă în două și dau fiecărui frate nou o bucată.” [v. E. Petrovici, Graiul Carașovenilor, București, 1935, p.233] 25, ∞ 37.
[bulg] ? 48, ? 991.
[sas] ∞ 143, ? 245.
[fig] — 769.

III. Descrierea obiceiului se găsește în volumul de texte, la numărul punctului respectiv.

[2633]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți tatăl, mama și copiii laolaltă?
II. 4. În forma feminină, cele două accente sunt egale ca intensitate...

[2634]

I. Întrebare directă: Cum ziceți: MI-E NEAM?
II. 192. 'Ne este neam'.
1223. 'Suntem neam'.
723. 'Sintem rudă'.
848. 'Ne este rudă'.

MN

FĂRTAT "CAMARADE"

[2630]

I. Întrebare directă: Ziceți aici FĂRTAT? Ce înseamnă?
II. În majoritatea punctelor s'a răspuns că nu se zice...

SURATĂ "AMIE (ENTRE FEMMES)"

[2631]

I. Întrebare directă: Ziceți aici SURATĂ? Ce înseamnă?
II. În majoritatea punctelor s'a răspuns că nu se zice...

FRĂȚIE "AMI, COPAIN, FRÈRE"

[2632]

I. Întrebare directă.
II. S'a răspuns că nu se zice în punctele: 2.36.47.53.64.95.102.105.141.157.172.192.219...

FAMILIE "FAMILLE"

[2633]

beau vin "455, frății, aviem o~, aviem ~bună, traj bun 'prietenie strănsă' 463, am frății cu cutări yom 'prietenie sinceră' 478, măi, frății! 'se zice rar unui prieten' 514, frății, dăgă jo trăiesc gini...

MI-E NEAM "C'EST UN PARENT À MOI"

[2634]

AU LUAT UN COPIL DE SUFLET „ILS ONT ADOPTÉ UN ENFANT”

[2636]

BĂIEȚANDRU „ADOLESCENT”

[2637]

[2636]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când cineva care n'are copii și-i iubește își ia unul și-l crește, parcar' fi al lui?

1.251. *poșinac* 'fiu adoptiv'.

29. *ș-o adūs copil dā sūflēt* [ʃ].

190. *ș-i-o lu'ā sūflēt* [ʃ].

1237. *lăc'e'ānt* 'copil adoptiv'.

1237. *fōgdōt dērec* 'copil adoptiv'.

310. *prunc dā sūflēt* [p].

325. *prung dē sūflēt*.

365. *fāt d' sūflēt* 'fiică adoptivă', *sūflījā* 'copii adoptivi'.

1362. *hōdō'ān'et* [sm]; *hōdō'ān'j* [pm]; *hōdō'āncă* [sf] 'fiu adoptiv'.

405. *u' copkii di sūflēt*.

463. *l'jey ... 'iși iau ...'*.

520. *l'fijēt pi nūmij lōr*.

531. *l'jey ūp fij* [f].

574. *l'jey ūp fij* [f].

666. *o luat copil di sūflēt* [perf 6].

705. *dā-l crește*.

728. *a luāt u' copkii dē sūflēt*.

876. *l-a crescut dā sūflēt*.

886. *n-ay dā rōdu lōr, a luāt u' copil dā sūflēt*.

1997. 'Copil de suflet'.

010. *fiōr di lōat*.

līn 463, nu-j strājīn 478, nu-j strājīn 514, nu-r-i strājīn 520, nu-r-i strājīn 531, nu-ŋ-i strājīn 537, nu-j strājīn 551, nu-j strājīn 574, nu-j strejīn 605, da nu-j strejīn 646, nu-r-i strājīn 666, nu-j strejīn 682, nu m-i-e strejīn 705, nu n-e strejīn 723, strejīn 728, nu strejīn 762, nu-j strejīn 769, nu m-i-e strejīn 784, * 791, nu je strīn 812, nu-j strājīn 833, nu m-i strīn 836, nu je strīn 848, * 850, nu n-e strīn 872, nu m-i-e strīn 876, nu m-e strīn 886, nu m-i-e strājīn 899, nu m-este strīn 928, nu m-este strejīn 958, nu m-i-e strejīn 987, * nu este strīn, nu e strīn 858.

D.: ? 02, nu-r-aste csen 010, nu r-u ascen 012.

M.: [ung] *nem idegen* 192, *idegen* 287, *nem idegen* 575...

[rul] *čujēj* 366, nī *čujij* 666...

[sārb] ? 25, *nijē lūdin* 37...

[bulg] ? 48, nī je *čūs* 991...

[sās] 'ā' *ēs mār frēmj*, [k] 'e-s mār net frēmj 143, * 245...

[fig] — 769.

L-A INFIAT
„IL L'A ADOPTÉ”
[2637]

I. Întrebare directă: Ziceți aici L-A INFIAT, când a luat cineva un copil de suflet?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns că nu se zice. Din punctele în care se întrebuițează cuvântul, precum și din celea unde ni s'a răspuns cu o traducere a expresiei, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: o luāt copil dā sūflēt 36, l-o luāt copil dā sūflēt 76, l' fījāzā 102, l-a mfiat pā nūmili luj 192, o luāt um bāijēt dē sūflēt 219, l-ā luāt pā nūmēle mñēy dē sūflēt 260, l-o luāt prunc dē sūflēt 272, și l-o adūs prunc dē sūflēt 284, l' duc prunc dā sūflēt 316, ș-o pris om prung dē sūflēt 325, l-o luāt prunc dē sūflēt 334, am luāt um prunc dē sūflēt 346, o luot um prunc dē sūflēt 349, l-o luāt prunc dē sūflēt 353, mñ-am luāt u' cocōn dē sūflēt 362, l' sānovjēs-ti-m fāmijēlja luj 405, și-l scrii pi nūmili lōr 414, āl fījāzā 514, ul fījāzā pi nūmij lōr 520, l-ā-fijēt 531, al fījāzā 551, ālu-mfijāzā; ālu-mfijēm [a] 602, āl jey di sūflēt 666, l-fijāzā 682, l-fijāzā 705, l-fijāzā 723, lū-mfijāzā l'n nūmēle lōr 728, sigūr cā-l fījāzā, cā sā rāmijē stāpinitōr 769, l' fījāzā 791, l' fījāzā cā copil al luj 836, ș-a lu'ā copil sāl cregāscā 899, l-fijāzā pā nūmili luj 928, l-a lu'ā dā sūflēt 958, l-ā-fijāt 987, l-a luāt dē sūflēt 958.

D.: * 02, — 010, āl grej ubduvija s-es 012...

M.: [ung] *özvegyösön* 'vādudv' 192, *özvegyjig* 'vādudvie' (özvegyösön 'vādudv') 287, *özvezzen megpódot* 'a rāmas vādudv' 575...

[rut] *odo'jē'jā* 'vādudv' 366, *udō-vușca* 'vādudv' 666...

[sārb] *zamašno vādudvoj jēni* 'n este greu femeii vādudve' 25, *udōvija* 'vādudv' 37...

[bulg] *udvujta* 'vādudv' 48, *l'ēstu da udv'jē čuvēc* 'e greu sā vādudveascā omul' (dov'jē 'vādudv') 991...

[sās] *vē'frā* 'vādudv' 148, *v'itfrāy* 'vādudv' 245...

[fig] — 769.

(E GREU) VĀDUVIA
„LE VEUVAGE EST DUR”
[2638]

I. Întrebare directă: Ziceți VĀDUVIE? De pildă când ziceți E GREU VĀDUVIA.

II. În multe puncte s'a răspuns E GREU A FI VĀDUVIA (2.4.36.47.53.64.102.141.157.192.219.228.260.272.316.325.346.365.386.399.405.478.514.531.551.605.646.666.723.791.812.833.836.848.858.886.987). S'a răspuns (E GREU)

[2640]

I. Întrebare directă: Cum ziceți BĂIAT MĂRICEL? La ce vârstă?

180. „băiat mărișor” însemnează că e destul de înalt.

192. „Când merge la școală”.

1267. lăgîn „flăcău”.

1366. xlopôlji [s]: xlopôljiâ [p], „15-16” — parupôc „20” — pârubic „flăcău”.

414. cînd îi di mîrs la școală.

514. băiet mă mărișor, băiet măndru.

531. „Cînd începe a umbra”.

537. iacă-] mări băietălu năy „7-8”.

538. copilăndru „15-16”, copil mărișor „dela 2-3 ani în sus”.

III. Între ghilemele sunt trecuți anii la care i se zice unuia BĂIAT MĂRICEL.

[2641]

I. Întrebare directă: Cum ziceți FATĂ MĂRICICĂ? La ce vârstă?

11. „La această vârstă e de măritat”.

141. il pui crătință „fota dinapoi”.

235. felisôră „15-16”.

1265. ă „ăluț mări” „o fată bătrână”.

310. fătă drig dă mării „fată chiar bună de măritat”.

1365. gjuôcna „până la 10 ani”.

386. „După ce iese din școală”.

531. „Cînd începe a umbra”.

656. copkîlă „12”.

III. Între ghilemele sunt trecuți anii la care i se zice unei fete FATĂ MĂRICICĂ.

MN

ODRASLĂ „DESCENDANT”

[2643]

I. Întrebare directă: Ziceți aici ODRASLĂ, cînd e vorba de copii?

11. În majoritatea punctelor s'a răspuns că nu se zice. Din punctele în care se întrebuințează cuvîntul, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: odrăz-

lă; odrăzle [p] 102, odrăslili mîlê 192, râmură ūă a năstă 228, o odrăslil' gîla rādăslină; odrăslă „se zice despre plante”

250, odrăzliă; odrăzle [p] „ale unui copac”; s'a trăjit odrăzliă din nămu aieșta „se zice despre un ins” 279, ūodrăzliă; ūodrăz-

le [p] „la un pom, dela rădăcini” 384, odrăslă; odrăslil' [p] ūe pom, ūe pâr [de om nu] 362, odrăzliă [p] „crengi de un an”; odrăzliă [s] 346, la coplîi mîic

ay o odrăslă 365, odrăslil' gîla jârba 405, nej, bûnă odrăslaj făcût! 414, ūodrăslă „la pom”; ūodrăslil' jârba, pînă „cerealele”; ūodrăslil' [p] 431, odrăslă mē „zice un tată despre copilul său” 519, odrăslă-

puișôr (odrăslil' gîti-uj copac) 520, ūodrăslă (um băiet), o râmās o ūodrăslă în ūrma pârînșilor „cînd e un singur băiat”

537, o odrăslil' jârba ūi-acy 537, odrăslă; odrăslil' [p] 551, odrăslă ūe mîr, ūe pâr, ūe pjerșîr 574, ūodrăslă „olavă”, aŭ

coslî ~ 646, ūre ūomu ūodrăzli 723, ūre și jêl o ūodrăzli; ūodrăzli [p] 728, jî-a ūă gumnezey dōyă odrăslie, da bûne 762, n-ăre sârăcu nîco odrăzliă pā lūrme, ūă

găba trăjêști 769, aŭ odrăslie?; odrăslă 784, [e] ūodrăslil' le lui (cu coplîi lui) 812, odrăzliă; odrăzle [p] 872, a odră-

lit (cînd făce dîntr-um bob mai multe fire) 899.

D: # 02. 010. 012.

CUMETRE; CUMĂTRĂ! „COMPÈRE; COMMÈRE”

[2644]

I. Întrebare directă: La aceia care v'au botezat copiii le ziceți cînd îi strigați: CUMETRE!; CUMĂTRĂ!?

II. S'a răspuns: CUMETRE! [m]; CUMĂTRĂ! [f] în punctele: 59. 130. 141. 157. 172. 182. 235. 250. 260. 279. 284. 325. 605. 682. 705. 723. 728. 762. 769. 899. 928. 987, CUMĂTRĂ! [m]; CUMĂTRĂ! [f] 219. 228. 272. 324. 349. 362. 365. 386. 399. 405. 414. 431. 455. 463. 478. 514. 520. 537. 537. 551. 574. 646. 666, [V] cumiêtre! [m]; cumiêtră! [f]

36, COMACULE! [m]; CUMĂTRĂ! [f] (cînd nu i te adresezi, îi zici „CUMĂTRU” 64, cûmetre! [m]; cûmătră! [f] 192, NANAȘULE! [m]; NANAȘĂ! [f] 102. 105, cumnă-

tre! [m]; cumnătră! [f] 812, NAȘULE! [m]; NAȘĂ! 886. 958. S'a răspuns că nu se zice în 2. 4. 8. 27. 29. 47. 76. 95. 310. 316. 346. 353. 784. 791. 833. 836. 848. 858. 872. 876.

D: [x] dîverule! [m]; svădviŋ! [f] 02, nun 010, mămûs 012.

M: [ung] côm! [m]; cômăm! [f] 192, cômam! [m]; cômăm! [f] 287, cômam! [m]; cômăm! [f] 575.

[rut] cûme! [m]; cûmo! [f] 366, cum [m]; cumă! [f] 666.

[sârb] cûme! [m]; cûmo! [f] 25, cûme! [m]; cûmp! [f] 37.

[bulg] cûme! [m]; cumi! [f] 48, cumê! [m]; cumi! [f] 991.

[sâs] gâfîțâr! [m]; gîfîțâr! [f] 143, gâfîțâr! [m]; gîfîțâr! [f] 245.

[ig] — 769.

(FEMEIA) NAȘTE

„LA FEMME) ACCOUCHE”

[2648]

I. Întrebare directă: Cum ziceți pe aici că femeia NAȘTE sau FACE un copil?

II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică: nășce 2, fătă; sâ fîcî [subj] 3; fâsi copilu, sâ rodîșcî 4, o fâcût 8, nășce 27, o nășcût, [k] o fâcût 29, o fâcût 36, nășce; o fâcût, o avût um fîșôr 47, fâcê; o fâcût 53, nășlê o fâcê 64, fâșe; o fâcût 76, fâci coplîlu 95, fâcê 99 coplîlu 102, nășce și fî fâșe „mai demult se zicea mai mult fâșe” 105, fâcê 130, o fâcût uŭ coplîlu 141, năște 157, fâcê; o fâcût uŭ coplîlu 172, năște 182, și cã năște și cã fâcê 192, fâșe um băiet și nășlê 219, o fâcût 228, fâșe; o fâcût 235, fâșe; o fâcût... 250, o fâcût 260, fâcê uŭ coplîlu 272, o fâcût 279, mu-

lîrga fâcê 284, l-o fâcûlu; o născûtu 310, mujêre fâci, nășlê 316, o născût 99 prunç 325, mujêre nășlê say fâcê 334, femjê năște prunç 346, fâcê um prunç 349, femjia o născût 353, o fâcût cocôn 362, o fâcût uŭ coplî 365, nășlê 386, o fâcût; fâci, nășlê; o născût 399, fâsi copkîlu 405, [o] fâsi, [r] nășlê 414, fâsi copkîlu; o fâ-

cût uŭ copkî 431, nășlê copkîlu 485, fâsi copkî 483, nășlê și fâsi; o rodinî 478, fâsi 514, nășlê 520, o născût 531,

o născût copkîlu 537, o fâcût 551, a fâcût 574, o născût copkîlu 605, fâsi copkîlu 646, fâsi, nășlê; o născût, o fâcût 666, a fâcût și a născût 682, a fâcût cutăre uŭ coplîlu 705, [a] l-a fâcûlu, [r] l-a născûtu 723, a născût cutărlîș 728, a născût, [in conversație a zis] trei aŭ fâcût 762, nășlê; a născûtu [per] 3; am innăscût [per] 1 789, âle mai prăște: a fâcût coplî, âle mai dășlêpote: a născût 784, fâcê și năște „se zice mai mult fâcê” 791, s-a prăsi cutăre, a născût, l-a fâcût 812, fâșe coplî (nû zîșe cã nășlê) 833, fâcê „românește”, născût „buiereste” 836, a născût și fâcê 848, o 858, fâcê 872, [8] fâcê coplî, [r] a născût 876, năște 886, năște 899, năște 928, năște 958, și năște și fâcê 987, o a fâcût un copil [per] 350.

D: [x] rodî, [k] obabi 02, mulțaga amintă, fâcê 010, rudgâști, fâci fîșôr 012.

M: [ung] mēcsûl g dēreket 192, sûlt c a născût 287, sûl 575.

[rut] zliēpîfâ, [o] ucinîfâ xlopîjia 366, rodîfâ, imêla dîjnu 666.

[sârb] porodîta dēte 25, ruđdî 37.

[bulg] rudê dijê 48, râjdê 991.

[sâs] brpî ū kînt, gâb ă kîert ă kîert 143, ză gēbêert 245.

[ig] — 769.

BĂIAT MĂRICEL „JEUNE GARÇON”

[2640]

FATĂ MĂRICICĂ „FILLETTE”

[2641]

[2646]

- I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că e femeia când va avea un copil?
1743. „Cuvântul *déc* e trivial”.
1743. z-as *șvónâr* ‘ea e însărcinată’.
316. „Cuvântul *grăușă* e mai frumos”.
414. „Expresia *îi dî-a făși* e cea mai veche”.
574. Se aud aproape trei silabe, cu accentul pe u.
662. „Cuvântul *gravidă* e pă negustor-răști”.
705. „Expresia în poziție e mai veche decât *gravidă*; *grăa* e cu adevărat bătrânește”.
839. „Când sarcina se apropie de termen, se zice: *grăușă mare*”.
836. „*borțoasă* e românește, iar *îsăr-cinată* e boierește”.
876. „*îi în poziție* e boierește”.

[2647]

- I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că face femeia când, după câteva luni de sarcină, fără să vrea dânsa, făcând neisprăvit iese singur? Dar cum ziceți când ea își face ceva, ca să iasă făcând, când nu vrea să aibă copil?
- II. În note dăm răspunsul la întrebarea a doua, dacă s-a răspuns:
- să stărpescă, îi mîncă.
  - făși să stărpască.
  - î-o lăpădată ja.
123. *Einila* da opúdi dęte.
- o șercăt.
  - să stărpescă.
  - o pierdút cu vója jęi.
  - ji isprătită.
  - is fac să n-ăjbe prunc.
  - să strică.
  - piérd copilu.
  - î-o pierdút cu vója jęi.
  - ji isprătită.
  - is fac să n-ăjbe prunc.
  - să strică.
  - piérd copilu.
  - î-o lăpădată ja cu vója jęi.
  - să strică de copli.
  - o pierdút „se practică obicinuit aproape în toate familiile”.
  - îi făc de cărătenie și-o lăpădată copli.
  - o făcú d-î-o lăpădată.
  - ș-o făcú, ș-o lăpădată copli.
  - lăpădată.
  - a umblă să-l lăpede.
192. *ĕlĕsi* (o mășvilăgon megesi; moj dıvıı ‘îl mănâncă pe lumea cea laltă; acuma e la modă’).
- îl lăpădată, d-î-o pierdút cu vója jęi.
  - o făcút să lărdă.
  - chăntiliih ‘oădrăim infj’.
  - o făcút ș-o pierdút copli.
  - î-o pierdút.
  - î-o pierdút.
  - ĕlinăjăc [l].
  - o făcút yarıe și-l lărdă.
  - [*] is strică prunci.
  - î-o strică.
  - ăș făc și n-ăjbe prunc.
  - ăi pterd [prez].
  - o pierdút.
  - bey čavă și-l pterd.
  - îl zvire.
  - o bayút čeva oă pčardă.
  666. dițjenu strățjă.

386. *ĕjerdj*, l-o kerdút.
399. o băhút nișj ĩgăcurl, ca să-l pră-pădăscă.
405. l-azvrlı dintr-ısa.
414. l-o kerdút pim_vojința jĕ.
431. *il prăpădjęj*.
455. o prăpădjı copli.
463. l-o prăpădjı.
478. o kerdút.
514. o băhút burujęni, ca să omărdă copli.
531. o vrut ję s-yl piárdă.
537. o băhút ševa ș-o kerdút copli.
551. l-o lepădat.
574. a vrut să-l kę.
605. o bayút nișj ĩgăcurl și l-o kerdút.
646. o pierdút, o pierdút copli, făși se-vă je s-ăi piárdă.
666. l-azvrlı.
666. vĕjıdăș.
682. *ș-l-a băgă* byđala-n-trup să piárdă copli.
705. a lepădat.
723. l-a zvirilıt afără, l-a lepădat.
728. a lăđ doctoriĕ de a avortă copli.
762. [e o] nelgăpcă.
769. o trăje álta, ca să-l omgäre, dă-l lepădată (așă a jęșit acuma).
784. a lepădată dă vója.
791. l-a omorit; „la oraș” avortgăză.
812. făce ja ca să-l lăpede, s-a tras.
835. *il lăpădată*.
835. ș-o făcút de l-o lapădat.
872. l-a stărpit, l-a aruncă dln ja.
876. a băhút dă n-a făcút, s-a tras dă l-a lăpădat.
886. *il omgäre* pă copli și lăpădat.
899. ș-a rupt copli d-ı ja și l-a lăpădat.
958. *ș-l-a făcú* să lăpede.
987. s-a sondat și a lepădat.
1997. pumjėtnăđ.

- vinj pęępe și l-a mîncă 316, vinĕ pęępe [a], a vinĕ drętușu, a vinĕ hornăru 335, vinĕ drętușu, vinĕ jıdoyu cu străjta și l-a băgă-străjă 334, „îi sperie cu nebunii din sat” 346, ? 349, zihĕ mütü 353, zihĕ mütü 362, vinj bęębjă 365, byđrza 386, vinj cųjta ‘cânele’; vin ĩgăni 399, byđgărju ‘cerșitorul’ 405, vinj căjya 414, l-ı-a papă cųcu ‘cânele’, căjya 431, vinj mĕșu, l-ı-a lıya-n tĕorbă, vinj lųpu 455, vinj lųpu 463, bordđju 478, vinj lųpu 514, vinj lųpu, vinj căjya 520, lųpu 537, vinj-un ĩgăni, vinj-un moșnjăg 537, bđrza 551, bđrza 574, li mănıgă lųpu, li papă bayu, li pāti mĕșu 605, lųpu, cĕni 646, șărpi, lup, cĕni, brjăscă 666, cāi ĩo, mămă ĩo, acđo mămă ĩo, nu li dđci! 682, te papă mĕșu 705, te mănıgă lųpu 728, te mănıgă lųpu 728, gĕne căjėlu, te papă căjėlu, te papă gĕ-cănu 762, vĕne gĕga 769, gōga 784, lų, cā te ja tūrđil (dobindęște frică) 791, vĕne călu, te mųșcă cĕnele, te-mpunęę 812, huęca 835, te papă lųpu 836, vĕne guđga lųpu, čovica 848, o 858, lųpu, vĕne bay ș-te papă 872, te ja mĕșu, vĕne bebe, vĕne babăku 876, cā te papă gōga say cųcu say lųpu 886, vĕne gĕg-ga 899, vĕte lųpu, vĕne lųpu 928, vĕne gogorđju 958, bayu 987, o pōpa, lųpu, ĩ lăę pōpa limba, te papă lų-pu 958.
- D.: [x] lųpu 02, — 010.012.—
- M.: [ung] jđ o mędve, jđ o ĩgăni o jăc-vol ș ĕlvisen, o cųp męgmor 192, o ĩp-cęș, o cųp 287, ĩp-cęșvı: męgmor o ĩp-cęș, o ĩgănoc ĕlvisic 576.—
- [rut] čužka pręđe? vĕne străinu?
366. voyc, sobăca, hadıyca ‘șarpe’ 666.—
- [sarb] la da dđđę müröh, hđ o mür-oh 25, dđđę bāba bay ĩli zürca 37.—
- [bulg] gōgata 48, vāc, mēčcāđā, cā-ā-cāngđl-čėren čuvėc ‘om negru’ 997.—
- [sās] dār babăy, dār ĩgūn 143,
- kl-ĕj bęępe 245.—
- [fig] — 769.

(FEMEIE) ÎNSĂRCINATĂ „(FEMME) ENCEINTE”

A AVORTAT „ELLE A FAIT UNE FAUSSE-COUCHE”

M N CAUZA „CROQUEMITAINE” [2662]

- I. Întrebare indirectă: Cu ce speriați copiii, ca să nu se poarte rău? Cine ziceți că vine?
- II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: *vinĕ murĕbōnu 2*, *či mųșcă cĕni, či mųșcă šęęp ‘ceva’ 4*, *coșăru, bay-bay 8*, *vinĕ šėđıy ‘ĩgan nomad’*, *vinĕ nāmțu 27*, *vinĕ bābăy, gāga-m pię-lj 29*, *vinĕ bāku, vinĕ lųpu 36*; *vinĕ bayu, yōmy-al nęgru ‘hornarul’*, [o] *vinĕ ĩgă-nu cu săcu 47*, *bęębęę, bāku [a] 53*, *bā-bāu [a] 64*, *bāku 76*, *čĕni pęępęę, bĕji pęępęę 95*, *cā vinĕ un ĩgăni și lē dđ-čē 102*, *bāku, bābāku 105*, *huęarca, uę cĕne 130*, *vinĕ ĩgănu, vinĕ jındări și te băgă-săc... 141*, *vinĕ ĩgănu și te prĕ-de 157*, *lųpu și guđga 172*, *mütü, mütü, 182*, *vinĕ cĕnili, vinĕ brjăscă și te mųș-că, ĩ șărpe mare 192*, *vinĕ lųpu, mütü, bōđa [s-ševa hıd ca bđjđıșu ‘mască ce umblă cu tūrca’] 219*, *lē day jo la ĩgăni, [vine] bōđa 220*, *vinĕ lųpu, vinĕ ĩgă-nu și lē dđșē 235*, *li lăę limba pōpa, vinĕ un ĩgăni și-l băgă-săc? 250, ? 260*, *vinĕ gōja și lē mănıgă 272*, *vinĕ lųpu, vinĕ ĩgănu și l-a dđčē 279*, *vinĕ pęępęę 284*, *vinĕ cĕnele, lųpu, hųlpe 310*.

[2655]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți cărpele acelea în care înveliți copilul mic ?

- I. 95. „Peste CÂRPE vine SCUTECELE”.
141. „Peste RIZĂ vine SCUTECELE”.
157. „SCUTECELE e mai mare și mai bun; vine peste ZDRĂNȚE”.
172. „BĂPOICĂȘII ÎNVELESĂ ÎN SCUTECE”.
219. „SCUTECELE e mai mare”.
235. „CU SCUTECELE ÎL ÎNVELEȘTE PE STRADĂ”.
1287. „FĂȘII SE ZICE PRINTE BOLERI”.
414. „SCUTECELE vine peste PELINCĂ”.
431. „SCUTECELE e de lână și vine peste PELINCĂ”.
455. „PELINCELE SUNT MAI MICI ȘI VIN PE SUBȚ SCUTECE”.
514. „SCUTECELE peste PELINCĂ”.
1375. „ÎN SCUTECE”.
605. „CÂRPELE SUNT MAI MICI ȘI MAI RELE; SCUTECELE e mai mare și mai frumos”.
646. „PELINCA e mai subțire; SCUTECELE e mai gros”.
682. „SCUTECELE SUNT CA JORGĂNĂȘII CA PLĂPOMIOARELE”.
728. „SCUTECELE vine peste CÎRPI”.
886. „FĂȘII CU NESTE SCUTECE”.

[2656]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți aceea ce le legați copilul mic peste scutece ?

- II. 2. DE ÎNĂ SAU DE ȘIPCĂ ‘DANTELE’.
137. S CĂJIM SE PĂVĂLA ‘CA CARE SE ÎNFAȘĂ’.
102. NUMA DUMINII CUMPARĂ Ș-ĂLEA [fașe]. „ȘARANI AU ȚĂA”.
1143. „ȘĂJIN ‘A ÎNFĂȘA’; ‘ĂGĂLĂȘT KĚĤĤ ‘COPII ÎNFĂȘAT’.
182. MAI LĂȚIȘURE.
1192. PĂJOCĂȚOVEI BĚCĂȚIC ‘ÎN LEAGĂ CU FAȘA’.
310. Î-AMU-ÎNFĂȘĂȚU [perf].
399. FĂȘĂ COPILU.
414. ÎN FĂȘĂ.
478. FĂȘĂLĂI CĂ-Ō FĂȘĂ.
514. „Ō ȚĂĂ LUNGĂ”.
531. SILABISĂND, SUBIECTUL PRONUNȚĂ : FĂȘĂ.
666. ÎN FĂȘĂ.
705. ÎŪ-FĂȘĂ [a]; ÎŪ-FĂȘĂ [z].
728. „FĂȘĂ PESTE SCUTECE; BETIȚI PESTE PLĂPOMĂ”.
769. „BETE PESTE PLĂPOMĂ; FĂȘĂ PESTE SCUTECE”.
848. FĂȘĂJEM [a].
886. ȚĂA Î-Ō DĂ DĂLA URSĂȚORI MĂGĂȘĂ-SA.
958. FĂȘĂM CU FĂȘE.

MN

URSITORILE URSESC
„LES FÉES PRÉSAGENT (À L'ENFANT SON DESTIN)”

[2653]

- I. Întrebare indirectă : Cum numiți pe acelea despre care se crede că vin a treia noapte după nașterea copilului și spun ce va păți copilul în viață ? Ce ziceți că fac?
II. Dăm răspunsurile în transcriere fonetică (nu s'a știut răspunde în punctele:
260.365.399.414.455.463.478.514.520.537.551.974.666): „VIN ‘URȘIȚORII, Ō SĂ-Î

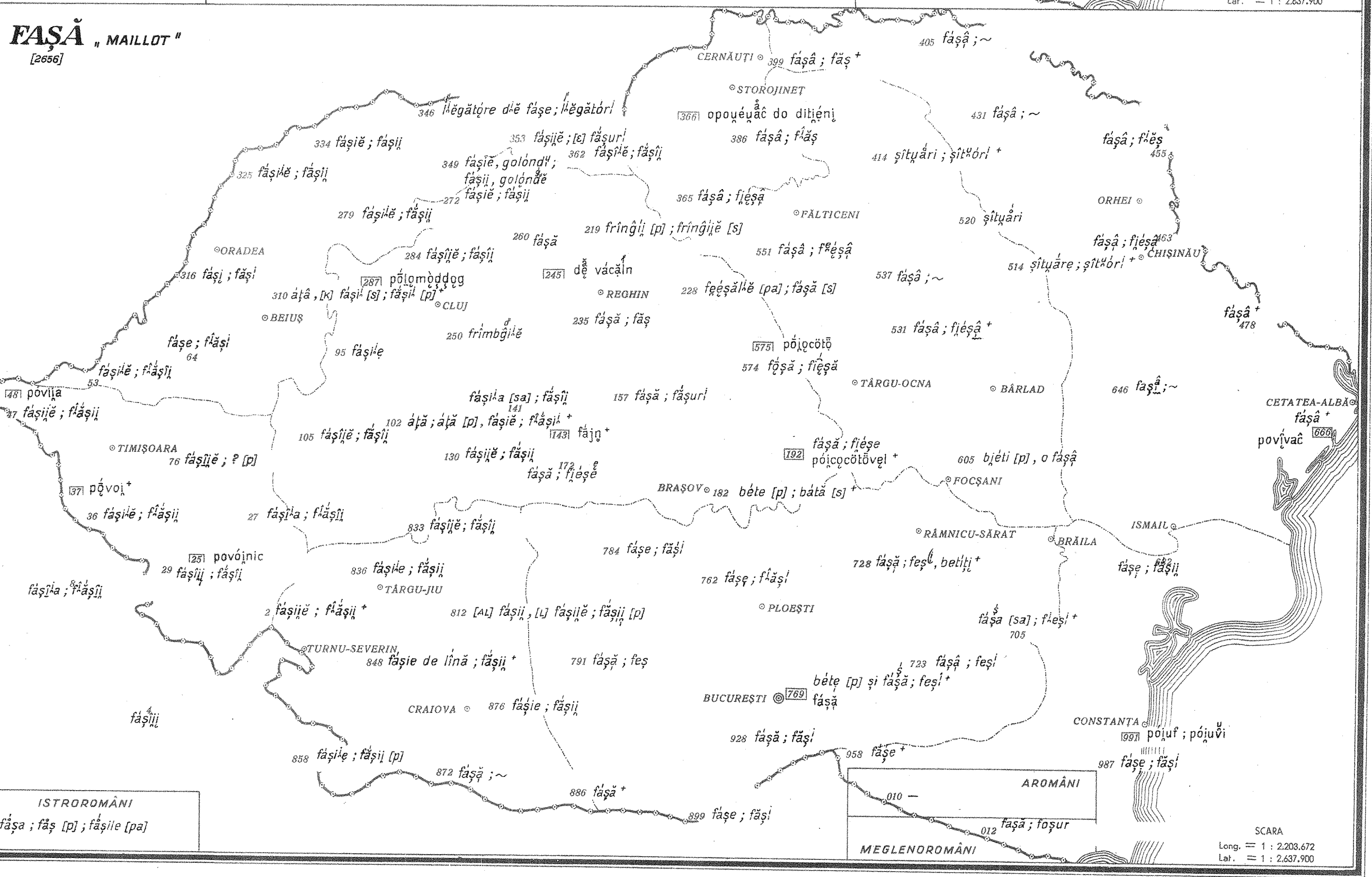
zodăscă pî copil 2, s-ă-î ursăscă la copil [v.volumul de texte, Nr.4: OBICEIURI LA NAȘTERE] 4, (ursiȚori [p]) s-î-ursiȚa, j-Ō ursiȚ ō, ursiȚorii ursăsc (măgăsa adușe bresăria [e] s-ă fiie lîngă copil a-lușă-n năpădă Țăa, a trija s-ăra) 27, ursiȚorii ursăsc [v.volumul de texte, Nr.29: OBICEIURI LA NAȘTERE] 29, ũ s-ăra ōă ursiȚori, fiie lumănară aprisă Țăoie năpăc-ă și pūhē ō pogășe: ursăsc (ursiȚori [p]; -Țări [s]) 36, ursiȚorii ursăsc la copil [v.volumul de texte, Nr.47: URSIȚORII] 47, ursăjile, [k] ursiȚori, ũ ursăjle 53, [e] ũ ursăjle ursiȚora 64, ursiȚorii ursăsc (ursiȚăre [s]) [v.volumul de texte, Nr.76: OBICEIURI LA NAȘTERE] 76, ũ ursiȚori „una”; ũ rîndușăle de Țri s-ă păț 95, ([ŋ] ursiȚori [p]; -Țăre [s]) (ursăsc la ferăstă 102, a-tuș ũ p-ă s-ăcē [ŋ] ursiȚăre [p]; spun că s-ăre s-ă fiie cu copil-ŵ-Ță; le pun mîncăre, c-ă vin s-ă mîș 105, (ursiȚăre [s] și [p]), ursăjle [a] 190, ursiȚorii s-limosăsc, s-limbă, ũ țăce cūmva de nu-Ț Țtiar cōfilu „de aceea se așează mătura și cușit lîngă copil” 141, măiș-tre, [k] ursiȚărele zicē c-ă ursăsc 157, ursiȚărele ursăsc, „nu mai crede nimeni în ele” 172, ursiȚărele ũ ursăjle (Ți țăcē, treȚ ser, copilul ũ m-ășușă; m-ăișc-ă c-ăvea v-ēlne; s-ă l-ă-s-ă ō ō farfurii neatse și n-ē m-ăsa nu ō stringē: spūne c-ă vine ursiȚărele 192, ursiȚărele zicē c-ă-ũ ursăjle [v.volumul de texte, Nr.192: URSIȚORII] 192, ursiȚărele ũ ursăjle (Țișle țăhē) 219, ursiȚărele spun nordcu și s-ăra cōp-ŵ-lul 228, „mai demut se vorbea c-ă” umblău ursiȚăre, „la fereastră, a doua sau a treia seară” 235, ursiȚăre [p], „a auzit ōă au venit ursilele și au spus s-ă întârzie cu nașterea, c-ă s-ă se n-ăsc-ă în ceas bun” 250, ursăjărele ursăjle, ursăjă 272, (ursăjăre [p]) ursăjăre ō ũ ursăjăre ursăsc (Ț-ō ursiȚărele la ferăstă) 279, ursiȚărele ursăsc, „nu se mai vorbește de ele” (ursiȚăre [s]) 284, ursăjle [v.volumul de texte, Nr.310: URSIȚORII] 310, [k] ursăjăre ursăsc (pūhē p-ă m-ășă p-ă și s-ări și Țăp-ă, și Țăb-ă ursăjăre ũ m-ăc-ă) 316, umbiă ursăjăre p-ă la ferăstă (spūne c-ă c-ă p-ăț) 325, ursăjărele ursăsc la ferăstă (ursăjăre [s]) 334, ursăjărele ursăsc (ursăjăre [s]) 346, ursăjărele ursăsc (ursăjăre [s]) 349, ursiȚărele ursăsc 353, ũ ursăjăre ursiȚăre 362, (ursiȚăre cōp-ŵ-lul) ũ m-ăișc-ă 386, v-ŵni ursiȚăre la f-ŵm-ŵ la s-ăjă și m-ări, d-ăc-ă nu s-ă p-ăz-ăști a trija n-ăp-ă; s-ă nu ies-ăf-ăr-ă n-ăp-ă 405, triȚ ursiȚăre fiic-ări ŵm [v.volumul de texte] 431, v-ŵni ursiȚărele „la s-ă zile”, ō ursăjăre [v.volumul de texte] 531, Ți m-ăișc-ă ursiȚărele [v.volumul de texte, Nr.605: URSIȚORII] 605, la triȚ Ți p-ăni p-ă ferăstă ŵm-ŵ p-ăh-ăr di Țăp-ă s-ō buc-ăș-ŵc-ă di p-ăni s-ă v-ăd-ă și nor-ăc-ă Țri, b-ăba vede în p-ă h-ăr d-ăc-ă v-ă fi bog-ăr” 646, ũ ursăjăre ursiȚăre [v.volumul de texte, Nr.682: URSIȚĂRE] 682, (ursiȚăre [p]) v-ŵne și-ũ ursăjăre at-ŵn-ă la treȚ z-ŵle; ũ p-ăne b-ăn-ŵ p-ăne cond-ăj, ũ p-ăne p-ăne 705, ursiȚărele, d-ă-ũ ursăjăre; p-ăne m-ăsa a-ŵc-ă cu p-ăni, cu v-ŵni 723, ursiȚărele d-ăla d-ăm-ăz-ăre ursăjăre, de-ũ ursăjăre p-ă ũ c-ŵnd Țri s-ă

myără, cum Țri s-ă tr-ăj-ăsc-ă 728. ursăjăre [s] [v.volumul de texte, Nr.762: URSIȚĂRE] 762, ursăjăre [v.volumul de texte, Nr.769: OBICEIURI LA NAȘTERE] 769, ursiȚărele ursăjăre cōp-ŵ-lu [v.volumul de texte, Nr.784: URSIȚORII] 784, r-ŵnd-ăște cōp-ŵ-lu [v.volumul de texte, Nr.791: URSĂȚORI] 791, (ursăjăre) [v.volumul de texte, Nr.812: OBICEIURI LA NAȘTERE] 812. ([e] ursiȚăre [p]; ursiȚăre [s]) ? 833, ursăjăre [v.volumul de texte, Nr.836: URSĂȚORILE] 836, ursăjăre [v.volumul de texte, Nr.848: URSĂȚORILE] 848, ō 858, ț-ă-s-ă z-ŵle p-ăn-ŵ ũm-ăișc-ă ũ s-ăp-ăm-ăna „a-t-ŵnci sum” ursiȚărele (cum ō fi ũ ursăjăre d-ăla d-ăm-ăz-ăre; ŵc-ăg-ășu ‘diavolul’ ũ ursăjăre p-ă ũ, cōp-ŵ-lu) 872, la treȚ z-ŵle v-ŵne ursăjărele, ursăjăre; ũ ursăjăre b-ŵne „ne pune p-ăne, v-ŵn pe m-ășă și b-ăni; m-ăș-ă, a doua zi, r-ŵd-ăc-ă p-ăne” 876, ursăjărele ursăjăre [v.volumul de texte, Nr.886: URSĂȚORILE] 886, ursiȚărele v-ŵne de-ũ ursăjăre c-ă s-ăr-ă ũ s-ă Țăb-ă-l-ŵme; f-ăc-ă ũ ț-ărt-ă și ũ p-ăne p-ă ferăstă 899, ursăjăre p-ă cōp-ŵ-lu [v.volumul de texte, Nr.928: URSIȚORII] 928, z-ŵle c-ă-ũ ursăjăre [v.volumul de texte, Nr.958: URSIȚORII] 958, ursăjăre [v.volumul de texte, Nr.987: URSIȚORII] 987, ũ ursăjăre, s-ăde pe-ŵ triȚăle, ũ ursăjăre 950.
D.: [v] s-ŵriȚăre d-ăc-ă ōz, d-ăp-ă d-ăy-ŵri d-ŵle ũ-ŵsc-ăld-ă, lu la ț-ŵne; a treȚă di c-ăș-ŵra g-ŵscu d-ăy-treȚ ũș ũ p-ăniȚă, c-ă a treȚă seară v-ŵn m-ările di ũ scriȚăru a fi-ŵd-ŵru cumu v-ă z-ŵng-ăg-ă ō ũ, n-ăr-ŵș-ŵniȚă ũ la treȚă seară 012.

SCUTECE „LANGES” [2655]

FAȘĂ „MAILLOT” [2656]

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

BIA! (NU PUNE MÂNA, CĂ TE FRIGI!)

„TU VAS TE BRÛLER!”
[2660]

ISTROROMÂNII
02 [x] fuj, ke arde, [x] fuj ke te zgori

[2660]

I. Întrebare indirectă: Cu ce cuvânt îl speriați pe copil să nu pună mâna pe ceva fierbinte, că se frigе?
 II. 47. [x] arș-ârș [Subiectul ocazional e din satul vecin, Nerău]
 76. „bia înseamnă să nu puni copilul mâna la lumânare”.
 646. nu pûni mîna, că-i bița!

[2661]

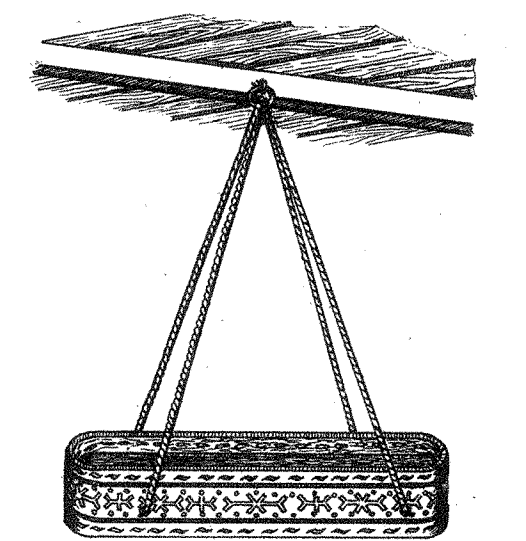
I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că face o mamă cu copilul ei când îl face totul pe voie?
 II. 2. nu-l dîzmerdă, nu-l băgă de țicli-țig cur!
 [268]. rascrivenu 'răsfățat'.
 95. lo boțit' / i boțit'.
 105. răsfățat, imbujbat.
 197. resfăt [1] / resfăt [2].
 198. corconit 'răsfățat'.
 [267]. kēneș 'răsfățat'.
 310. prupcu-ji hihiratu.
 316. prung-nîherdat.
 362. [*] dîzmerdă 'desmierdat'.
 [366]. rozvezetă 'desmierdat'.
 431. i dîzherdat.
 463. [x] dîzherdat.
 478. dîzherdat [p].
 514. lo alintat [perf].
 537. i alintat.
 646. copîl dîzherdat / alintat [p].
 682. dî-atla-ji nărăvos.
 723. rîzgîțat / cî-l rîzgîț așă?
 848. răzgiț.
 987. sunt alintat.
 [997]. 'copil necrecut'.
 012. anlușoști 'Innebușește'.

MN

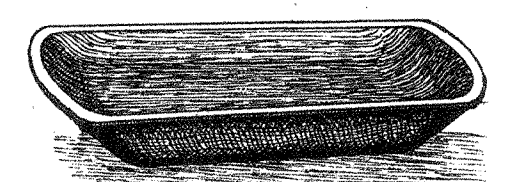
LEAGĂN „BERCEAU”
[2657]

I. Întrebare indirectă: În ce doarme copilul mic?
 II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: lağân / leğînê dî scuștîc dî cîj / se poartă în spate legat cu obrâm / brăcirî; în casă e legat de grindă; pe scoarță sunt făcute flori” [tip 1] 2, lağân [a]; leğînê [ca o cărîță] albîe [tip 2] 2, sau se poartă în spate [tip 1] 4, lağân; leğînê [a] [tip 3], [V] [tip 1]: un hamac din pânză de sac, prins de un cadru format din 4 bețe] 8, lağân; lağânê [tip 1] 27, lağân; lağânî [tip 2] 2, lağân; lağânê [tip 3], mai dăm în albi- biș / albiș [tip 2] 36, lağân; leğînê [tip 3] 47, lağân; leğînê [tip 3], trociță 'albiuță', până e mic de tot [tip 2] 53, lağân; [e] lağânê / leğînê [tip 3] 64, lağân; lağânê [tip 3] 76, [x] lağânî / [x] lağânî / [x] leğînî / „impletit din nuiele; legat la grindă” [tip 1] 95, lağânî / leğînê [tip 1], „sau” trîpocă; trîpocê [tip 2] 102, lağân; leğînê [tip 3] 105, trîpocă; troc [tip 3] 130, trocă 'albiu' [tip 2], „sau” lağân; leğînê [tip 3] „sau” coșărcă 'coș impletit', legată la grindă [tip 1] 141, lağân; leğînê [tip 3] 157, lağân; leğînê [tip 3] și 172, lağân; lağânê [tip 3] 182, lağân; [e] lağânê [tip 3] 192, lağân; leğînê 219, lağân; leğînê 228, lağânî [tip 4], lağân; leğînê [tip 3] 235, lağânî / leğînê 250, lağîn; lağînî 260, lağînî / leğînê 272, lağîn; leğînê 279, lağîn; leğînê [tip 3], belcîy „un legănaș mic de scândură; se pune în cel mare” 284, belcî / belcîrî [tip 3] 310, belcî / belcîrî [tip 3] 316, lağân; lağânê, [x] belcîy (c-așă rumînește); belcîyă [tip 3] 325, lağîn; leğînê 334,

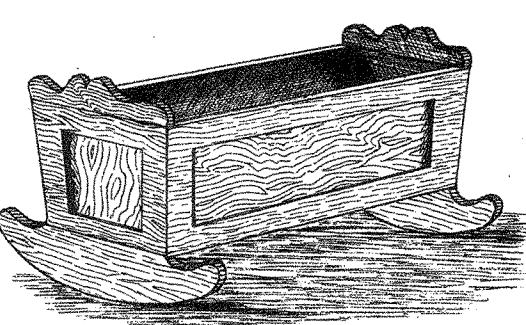
lağân; leğînê 346, lağân; leğînê 349, lağîn; leğînê 353, lağîn; leğînê 362, lağîn; leğînê 366, lağîn; leğînê 386, lağân; leğînê 399, lağîn; lağînî. [x] leğînî „un coș lungăreț impletit din nuiele, atârnat de grindă” [tip 1] 405, lağân; lağânî [tip 4]; „cei săraci au” covățică [tip 2] 414, lağîn; lağînî „un coș de nuiele legat de covărdă” [tip 1], albiu [tip 2] 431, albiu (î să-l scaldă) [tip 2], lağân; lağânî „alarnat; impletit din răchită [tip 1]; sau [tip 3]” 455, algiu; algiu „scobită” [tip 3], lağân; lağînî [tip 3] 463, algiu [tip 2] sau lağân; leğînî [tip 1] 476, covățică [tip 2] sau lağîn; [a] leğînî, [a] leğînê [tip 1] 514, lağân; lağânî 520, lağîn; lağînî 531, lağân; lağânî 537, lağân; leğînî [tip 3] 551, lağân; lağânî [tip 3], covățică [tip 2] 574, lağîn; leğînî „la câmp” [tip 6], covățică, covățică „scobită de Tigari” [tip 1] 605, algi [s și p] [tip 2], lîlîcă [tip 3] 646, lağân [tip 3] 666, lağân țărănească [tip 1], ~boțirîesc [tip 3]; leğînî 682, albiu; albiu [tip 2], lağân; lağânî [tip 3] 705, algiu; algiu [tip 2], lağân; leğînê [tip 3] 723, albiu [tip 2], lağân; leğînê [tip 3] 728, covățică [tip 2], lağân; lağânî [tip 3] 762, albiu, trîpocă [tip 2] „lemn scobit de rudari, se ține pe pat” 769, covăje [tip 2], lağân; lağânî [tip 3] 784, trîpocă, troc [tip 2], lağân; lağânî [tip 3] 791, postăvă; postăvî [tip 2], lağân; leğînê [tip 3] „rar” 812, lağân; lağânî [tip 1], trociță [s și p] [tip 2] 833, lağân; leğînê 836, lağân; leğînê 846, lîcică; lîcîcî [tip 1] 858, lağân; lağânî [tip 3] 876, postăvî [tip 2] 872, lağân; [e] lağânî [tip 3] 876, trîpocă, trociță [tip 2], lağân [tip 3] 886, lağân; lağânî [tip 2] sau 899 trîpocă; troc [tip 2] 928, lağân dă plășă alîrnă dă grindă căș; leğînê [tip 1] 956, lağân; lağânî [tip 3], albiu; albiu [tip 3] 987.
 D.: [x] leğâr, leğârle 02, lağânî, lağânî 020, lağân; lağânî 012...
 M.: [ung] búdcú [tip 3] 192, búdcúbe [tip 3] „în leagăn” 287, búdcú [tip 3] 575...
 [rut] colfescă 366, colfeca 666...
 [sâr] lele [tip 3] 47, lele [tip 3] 57...
 [bulg] lîlîcă; lîlîc [tip 3] 48, lîlîcă 58...
 [sâs] dă vîh; veyî [tip 3] 143, dî vîh; vîg [tip 3] 245...
 [țig] balá; saoráski „albia copilului” [tip 2] 769.
 III. În punctele unde nu e indicat tipul, se înțelege tipul 1.

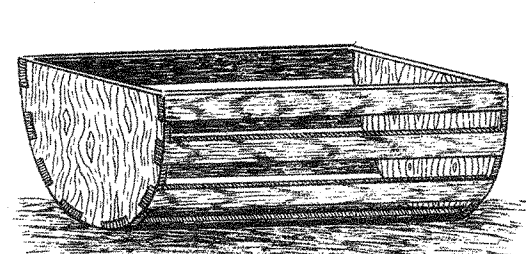
TIP 1
[De ex. în punctul 2.]

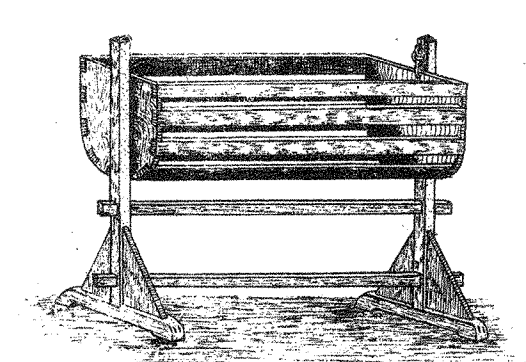
TIP 2

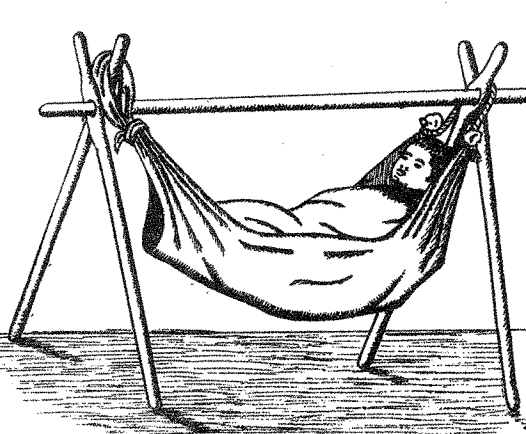
TIP 3

TIP 4

TIP 5

TIP 6

RĂSEFĂȚĂ (COPILUL) „ELLE GÂTE L'ENFANT”

[2661]

ISTROROMÂNII
02 [x] gladeș

[2661]

010
012
MEGLENOROMÂNII

MN

LEAGĂN „BERCEAU”
[2657]

010
012
MEGLENOROMÂNII

[2663]

I. Întrebare indirectă : Copiii mici nu vorbesc ; cum ziceți că fac , când încearcă și ei să vorbească ?

- I. 47. Îșepe-a găi !
478. „Face : gin-gin-gi ”
666. ca hulugi , cum hulugi prind a hul.
723. a-ncepu să gungureze .

[2665]

I. Întrebare indirectă : Ce face mama cu copilul care s'a lovit și plânge , ca să tacă ?

- I. 27. Il mîngăiam [4].
29. bai [2] ; baii [3] ; bejlem [4] ; l-am bejlat [perf 1].
362. du-țē și ogō cocōnu adăila , că să cîntă pe mult !
551. mîngăiem [4].
812. Il împēcî [2].
833. Ie-l cu binē !

M N

LEGÂN (COPILUL) [1] ; [2] ; [3] ; [sub]j]
„JE BERCE ”
[2657 bis]

I. Întrebare indirectă : Ce faci cu copilul când îl pui în leagăn și vrei să doarmă ? (După ce am obținut [1] , am căutat să obțin și [2] , [3] și [sub]j])

II. Dăm materialul în transcriere fonetică : I [1] lula [3] „legat de grindă ” 2, legân , legân ; lēzîn ; lăgână ; să-l lēzîn 4, lēgân ; lēzîn ; lăgână ; să-l lēzîn 8, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să-l lēzîn 27, legân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 29, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 36, Il lūlulă , lăgână [3] ; lăgân [1] ; lēzîn [2] ; să lēzîn 47, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; legână [4] ; să lēzîn 53, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 64, lăgân ; lăgân ; lăgână ; să lēzîn 76, [w] lăgân , [w] lăgân [1] ; [w] lăgână , [w] lăgână [3] 95, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să-l lēzîn 102, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 105, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 130, Il lēp , Il lējen [2] ; legână [4] ... [4] lăgână-l ! [imperat] ; lăgân ... [1] 141, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 157, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 172, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 182, lăgân [1] ; lăgână [3] ; să lēzîn 192, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 219, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 228, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să-l lēzîn 235, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să-l lēzîn 250, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 260, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 272, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; și lēzîn 279, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 284, lăgân [1] ; lăgână [3] ; lăgână [4] ; și-l lēzîn [sub]j] 310, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; și lēzîn 316, lăgân ; lăgân ; lăgână ; să lēzîn 325, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; și lēzîn 334, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; și lēzîn 349, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 353, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să lēzîn 362, lēgin ; lēzîn ; lăgână ; să-l lēzîn 365, lăgân ; lēzîn ; lăgână ; să-l lēzîn 386, lēgin ; lēzîn ; lăgână ; să-l lēzîn

399, lēgin [1] ; lăgînă [3] ; să-l lēzîn 405, lēgin ; lēzîn ; lăgînă , să-l lēzîn 414, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 431, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 455, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 469, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 478, lăgîn ; lēzîn ; lăgînă ; să lēzîn 514, lăgîn ; lēzîn ; lăgînă ; să lēzîn 520, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să lēzîn 531, lăgîn ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 537, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să lēzîn 551, lēgin [1] ; lăgînă [3] ; să lēzîn 574, lēgin_copkilu [1] ; lăgînă [3] ; să lēzîn 605, lēgin [1] ; lēzîn [2] ; să lēzîn 646, ul lēzîn [2] ; lăgînă [3] ; lăgînă [4] 666, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 682, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să lēzîn 705, lăgînă ; lēgin ; lăgînă ; să-l lēzîn 723, lăgîn ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 728, lăgîn_copkilu [1] ; lăgînă [3] 762, lēgin [1] ; lăgînă [3] ; lăgînă [4] 769, lăgîn ; lăgînă ; lăgînă ; să-l lăgînă 784, lēgin ; lēgin ; lăgînă ; să lēzîn 791, lăgîn_copilu [1] ; să lēzîn [sub]j] ; lăgînă ! [imperat] 812, lăgîn ; lăgîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 833, lăgîn ; lēzîn ; lăgînă ; [să] lēzîn 836, lăgîn ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 858, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 872, lăgîn ; lēgin ; lăgînă ; să-l lēzîn 876, lăgîn_copilu [1] ; lăgînă [3] ; să-l lēzîn 886, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 899, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 928, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 928, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 928, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să-l lēzîn 958, lēgin ; lēzîn ; lăgînă ; să lēzîn 987 ● lăgîn ; lēgin ; lăgînă ; să lēzîn 858 .

D.: [x] leyâr ; leyeri ; layera ; neca layera 02, lăgîn țorlu ; lăgîn ; lăgînă ; s-lăgînă 010 , la lăgîn cu ața ; lu lăgîn ; jef lăgînă ; s-lăgînă 012 ...
M.: [ung] rēngetic , rēngēșac 192 , rēngeti , [u] rēngēti 287 , rēngēșac 375 ...
[ru] colēșati [inf] 366 , colēșim [4] 666 ...
[sarb] lūla [3] 25 , māti lūla dēp 37 ...
[bulg] lūșca [3] 48 , lūlū 991 ...
[sas] vēy [inf] 143 , vāj [inf] 285 ...
[ig] legână-les [1] ; legân-les and-i bală [3] ● Il legână în albă 769 .

(COPII) GÂNGURESC „(LES BÉBÉS) GAZOUILLET ” [2663]

MÂNGÂIE (COPILUL) „ELLE CONSOLE (L'ENFANT) ” [2665]

SCARA Long = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

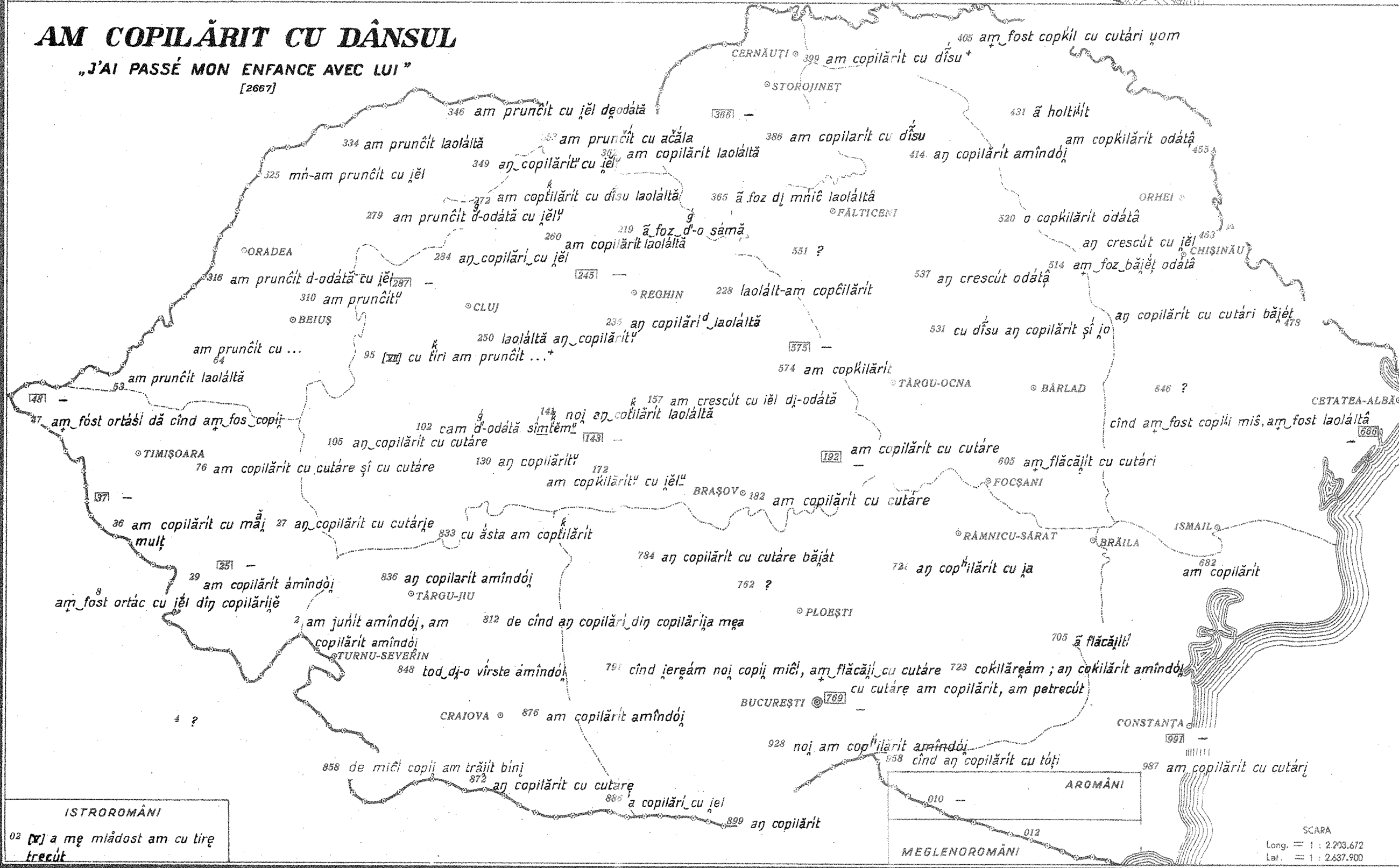
SCARA Long = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

(ÎN) COPILĂRIA (MEA) „(DU TEMPS DE MON) ENFANCE” [2666]

AM COPILĂRIT CU DÂNSUL „J'AI PASSÉ MON ENFANCE AVEC LUI” [2667]

[2666]

I. Întrebare directă: Ziceți în graiul de aici, când vreți să ziceți că ceva s'a întâmplat demult, că s'a petrecut în COPILĂRIA MEA?
I. 53. „năma p'ă bănăt se zice copii”.
431. *copilăria*, „copii mulți”.
723. *diș copilăria mea* și *miș*.
886. *diș copilăria mea*.

[2667]

I. Întrebare indirectă: Cum zici când vrei să spui că ai fost copil cu cutare sau cutare?
II. 95. [x] cu *lîni* am pruncit *diș copilăria mea*.
399. am *toarășit* cu *dîsu* dî *niș* copii.

MN

(COPILII MICI) SE JOACĂ [TERMEN COPILĂRESC] „(LES BÉBÉS) FONT JOUJOU” [2664]

I. Întrebare indirectă: Când alinați copiii mici, cum ziceți, vorbind copilărește, că se JOACĂ (de pildă cu mâinile și picioarele)?
II. Numai în șase puncte s'a răspuns cu un termen copilăresc: să *jucăreșii* cu *brînci* 95, să *îi dea mămă tîti* 102, *hăja-hăja* 353, *gucăreșii* 362, să *gîndăcește* 705, *face țîrîp-țîrîp* 728. În majoritatea punctelor s'a răspuns: se JOACĂ. S'a mai răspuns: *îș fâși zocăreșii* 4, *jucă* 8, să *îi dim brînc*, *dim picioare* 53, să *jucă* cu *brîncile* 64, *day* cu *mînule* și cu *plîcușele* 102, să *jucă* *lei* cu *mînule lor* 157, *năma* să *jucă* 204, să *jucă* cu *brîncele* 310, să *gucă* cu *mînușii* 365, să *căta* *mînușii* și *căta* 405, *drîngii dim mîni* și *diș kisări* 455, *day diș kisări*, *dim mîni* 646, să *zbeșii* 987. S'au dat două răspunsuri: să *jucă*, să *zbată* 192, *rugu-țesc* „*day* *dim* *picioare*” și *jucă* 325, *lă-lăreșc dim mîni*, *mătahăreșc* 431, *drîngii* și *zucă* 478, să *zucă*, *fac zucări* 520. Nu s'a răspuns în punctele: 36, 219, 228, 260, 272, 346.
D.: [x] se *ixpr* 02, — 010, *fișori* *minușii* și *jucă* 012.

AM FETIT LAOLALTĂ

„NOUS AVONS PASSÉ ENSEMBLE NOTRE ENFANCE (EN PARLANT DE FEMMES)” [2668]

I. Întrebare indirectă: Cum zice o femeie că a fost prietenă cu o altă în copilărie și înainte de a se mărita?
II. S'a răspuns: AM FETIT LAOLALTĂ 53, 76, 95, 157, 172, 228, 235, 250, 260, 310, 334, 349, 362, 365, AM FETIT AMÂNDUĂ 2, 29, 284, 414, 723, 769, 836, 858, 928, 938, AM FETIT DEDATĂ 279, 316, 346, 353, 399, 455, 514, 520, 646, AM FETIT CU CUTARE 8, 27, 130, 478, 705, 791, 872, 886, AM FETIT 105, 431, 463, 574, 762, 876, 899, AM FETIT CU ... 64, 987, am *șiecit* cu *cutăreși* *mujeri* 4, o *șiecit* cu *șieci* dă *vrsta* *lei* 36, am *fasti* *șieci* *amîndușii* *cam* *d-odată* 102, *cin* *ă* *foz* *noj* *colile* 141, cu *cutăre* *am* *foz* *d-o* *sămă* 192, o *feleci* *laolaltă* 219, am *fečori* *laolaltă* 272, *ă* *feleci* *int-ă* *lăc* 325, *ă* *feleci* *cu* *ășeșe* și *ășeșe* 386, am *șiecit* cu *făta* *ășeșii* 405, am *șiecit* cu *d-*

sa 531, am *șiecit* *odată* cu *cutări* *făta* 551, am *șiecit* cu *ja* 728, am *șiecit* cu *cutăre* *făta* *ășeșii* *ani* 704, am *șiecit* cu *ja* 812, *to* *d-o* *vrste* *amîndușii* 848. S'au dat două răspunsuri: am *șiecit* *tăt* *odată*, am *fost* *ortășe* *amîndușii* 47, *ă* *fast* *noj* *copilăria* 431, *am* *șiecit* *amîndușii* *odată*, [w] *ă* *feleci* *odată* 537, am *șiecit*, am *copilărit* 605, *odată* am *șiecit*, *odată* am *șiecit* *amîndușii* 833.
D.: [x] a *mă* *mlădost* am cu *tire* *trebūt* 02, — 010, 012.

TINEREȚE „JEUNESSE” [2669]

I. Întrebare directă: Cum ziceți pe aici: Aceasta s'a întâmplat în tinerețele mele?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: în *cinereșii* *mijli* 2, la *cinereșii* *mij* 4, *din* *cinereșii* 5, în *cinereșii* *mijli* 27, în *cinereșii* *mijli* 29, *cinereșii* [pt] 36, dă *cin* am *fost* *noj* *cinereșii* [p] 47, *tinereșii* 53, *tinereșii* 64, *cinereșii* [pt] 76, [x, x] *din* *tinereșii* *mijli* 95, *cin* *ă* *foz* *noștu* *lîneri* 102, *tinereșii* 105, în *limpu* *tinereșii* 130, în *tinereșii* *noște* 141, *tinereșii* *mijli* 157, *tinereșii* [p] 172, *tinereșii* 182, în *tinereșii* *mijli* [p] 47, *tinereșii* 53, *tinereșii* [p] 219, *tinereșii* 228, în *tinereșii* *noște* *ășă* am *petrecūt* 235, în *tinereșii* *noște* 250, *tinereșii* 260, *tinereșii* 278, *tinereșii* (să *string* *tinereșii* la *ioc*) 279, *tinereșii* 294, în *tinereșii* *mijli* 310, *tinereșii* 316, în *tinereșii* *mijli* [s] 334, în *tinereșii* *mijli* *mijli* 346, *tinereșii* 349, în *tinereșii* *mijli* 353, *tinereșii* [p] 352, în *tinereșii*, *din* *tinereșii* *nyăstre* 365, *tinereșii* 386, în *tinereșii* *mijli* 399, *cin* am *fost* *lîner* 405, în *tinereșii* *mijli* 414, în *tinereșii* *mijli* 431, *din* *tinereșii* *mijli* 455, în *tinereșii* *mijli* 463, *tinereșii* 478, în *tinereșii* *mijli* 514, în *tinereșii* *mijli* 520, *tinereșii* 531, *ni* am *petrecūt* *tinereșii* 537, *lînerii* 551, în *tinereșii* *mijli* 574, *cin* *am* *șiecit* *amîndușii* 574, ? 605, *lîneri*, *i-o* *vinit* *lîneri* 646, ? 666, *impețitor*; *i-a* *vinit* *impețitor* [p] 682, [i] *pețitor* *șay* *văzător* *dă* *casă*; [x] *pițitor* 705, *logoditor* 723, [w] *mă* *vinit* *ă* *logoditor* la *făta*, [x] *candidate* 728, *logoditor* 762, *amur* *rez* 769, *pețitor* 784, *pețitor* 791, *pețitor* [a] 812, *pețitor* 833, *pețitor* [p] 836, *pețitor*; ~ [p] 848, @ 850, *pețitor* 899, *cavalier* [s], *pețitor* [s] 928, *pețitor*, *pețitor* [p] 958, *pițitor*; *pițitor*, *pețitor* [p] 987, @ *cutăre* *băiat* a *trimis* la *cutăre* *făta*, ca *ș-o* *pe* *ș-o*.

[sās] dă *yugănti* 143, dă *yugănti* 245... [fig] *fărimăta* 769.

PEȚITOR „PRÉTENDANT” [2672]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la fiicăciul acela care vă cere fata în căsătorie?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: * 2, *pețitor* [s] 4, *pețitor* 6, *vin* *pițitor* 27, *pițitor* 29, *pețitor*, ~ [p] 36, *pețitor* [s] 47, *pețitor* 53, *pețitor* 64, *pețitor*; ~ [p] 76, *pețitor* 95, *pețitor* 102, *pețitor* 105, *pețitor* 130, *pețitor* 141, *pețitor* 157, *pețitor* 172, *pițitor*; *pițitor* [pa] 182, *pețitor* 192, *pețitor* ~ [p] 219, *pețitor*; ~ [p] 228, *pețitor* „*din* *alt* *sai*”, *ă* *umbria* *cutăre* *fișor* „*din* *sai*” 235, *pețitor* 250, *pețitor* 260, *pețitor*; *pețitor* [p] 272, *pețitor*; ~ [p] 279, *pețitor*; *pețitor* [p] 284, *pețitor* [pn] 310, *pețitor*; *pețitor* [p] 316, *pețitor*; *pețitor* [p] 325, *pețitor* ~ [p] 334, *pețitor*; *pețitor* [p] 346, *pețitor*; *pețitor* [p] 349, *pețitor*; ~ [p] 353, *pețitor* 362, *pețitor* 365, ? 386, *pițitor* 399, *i-o* *vinit* *ni* *hîri* *s-o* *șară* *făta*, (*hîri* *lînu* [a]) 405, *pețitor* 414, *hîri*; *hîri* [p] 431, *ni* *hîri*, *i-o* *vinit* *ni* *hîri* 455, un *hîri* 463, *hîri* 478, *i-o* *vinit* un *hîri*; *hîri* [p] 514, *pețitor* 520, *pețitor* [s] 531, *pețitor* 537, *pețitor* 551, *pețitor* 574, ? 605, *hîri*, *i-o* *vinit* *hîri* 646, ? 666, *impețitor*; *i-a* *vinit* *impețitor* [p] 682, [i] *pețitor* *șay* *văzător* *dă* *casă*; [x] *pițitor* 705, *logoditor* 723, [w] *mă* *vinit* *ă* *logoditor* la *făta*, [x] *candidate* 728, *logoditor* 762, *amur* *rez* 769, *pețitor* 784, *pețitor* 791, *pețitor* [a] 812, *pețitor* 833, *pețitor* [p] 836, *pețitor*; ~ [p] 848, @ 850, *pețitor* 899, *cavalier* [s], *pețitor* [s] 928, *pețitor*, *pețitor* [p] 958, *pițitor*; *pițitor*, *pețitor* [p] 987, @ *cutăre* *băiat* a *trimis* la *cutăre* *făta*, ca *ș-o* *pe* *ș-o*.

D.: ? 02, *prucșinișii*; ~ *nișii* [p] (de fapt, răspuns la întrebarea 2673) 010, *strănic* 012...

M.: [ung] *lăngker* 192, *ă* *kérșu* 387, *kérșu* *lăi* *văit* 575...

[rut] *moloděj* 366, ? 666... [sărb] *prósniți* [p]; *prósnič* [s] 25, *ugledăci* [p] 37...

[bulg] *prósjac* „*bărbat*”, *pursă-turtă* „*femeie*” [de fapt, răspuns la întrebarea 2673] 48, *jenihlar*; *jenihlar* [p] 991...

[sās] „*ă* *lăfcăn* „*iubit*” 143, *frășăr*; ~ [p] 245...

[fig] o *pițitor* 769.

D.: ? 02, *tinereșii* 010, 012...

M.: [ung] *fiștor* 192, *fiștor* 207, *fiștor* 287, *fiștor* 379...

[rut] *păke* *molodă* *bută* 566, *molodă* 666...

[sărb] u. *mladini* *mojô* (*mladina*) 25, iz *mladosti* 37...

[bulg] *mladus* 48, *mladina* 991...

SE LOGODESC „ILS SE FIANCENT” [2675]

I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că fac doi tineri când se înțeleg să se căsătorească și schimbă inelele între ei?
M. [192] [V] măgălcășodot. [287] ișeșec 'logodii?
[287] „Preotul îi credință.” Subiectul a zis întâi să logodesc, să fiiozesc, apoi s'a corectat: să fac mîiri.
399. „Se zice rar și s-o logodit [perf 6].
431. V. volumul de texte, Nr. 431: Log⁴odnă.
463. Să grămădesc la răspūs la nîrj; di-la răspūs, dj-amū, nū s'a maj s'rică nūnta.
728. a așăzăt, a logodit? 's'au Invoit?
875. fa_vorbele 'fac...?

I. Întrebare indirectă: Cum li ziceți la petrecerea care se face atunci când mirii schimbă inelele?
M. 27. „Flăcăul dă bani fetei drept căpară 'arvună'?
47. Se face la preot acasă o mică ceremonie religioasă: preotul, după o scurtă rugăciune, schimbă inelele mirilor și-i declară logodii. Nu se face nicio petrecere.
102. V. nota precedentă.
310. „Mirii schimbă inelele?
463. logodna: atūșă s'a dūși nîrili di-nîrjăbă (s'a logodesc, skimbă inelili). [Logodna e deci, de fapt, peșitul.]
646. V. volumul de texte, Nr. 646: Log⁴odnă.
702. dăpă logodnă skimbă: [a-i] dă o cămășe dă năpțe și jel o r'văkie.
836. așed de sāră tāta 'imi logodesc deseară fiica?
958. [aduce skimbū: cerdeji și inelji.

MN
SOCRU MARE
„LE PÈRE DU JEUNE MARIÉ” [2681]
I. Întrebare directă: Cui li ziceți la nuntă socru mare?
M. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: socru mără (tāta copilluluj) 2, domăcinu copilluluj 4, [X] s'vōcru āl märe, [X] socru märe 'tatāl mirelui' 8, socru mără (tāta copilluluj, a žūhē-luj) 27, s'vōcru 29, socru mărăj; socri [p] 'tatāl mirelui' 36, s'vōcru märe 'tatāl mirelui' 47, s'vōcru märe (tāta lu jūrē) 53, socru märe (tāta fičoruluj) 64, s'vōcru märe 'tatāl miresei sau mirelui' 76, socru 95, s'vōcru märe (la tāta fičvōrulij) 102, socru märe (tāta mirelui, socru mic ij tāta mirēst) 105, socru märe (tāta mîirelui) 130, socru märe 'tatāl mirelui' 141, socru märe (tāta fičvōruluj) 157, s'vōcru märe (tāta mîirelui) 172, socru märe (tāta fičvōruluj) 182, s'vōcru märe 192, socru märe 219, socru märe; socri mar! [p] (tāta mîirelui „și al miresei”) 228, socru märe 235, socru märe 250, socru märe „și la mire și la mireasă”, socru mîic „unchiul mirelui” 260, socru märe „tatāl miresei” 272, socru märe „și tatāl miresei”

LOGODNĂ „FIANÇAILES” [2676]

I. Întrebare indirectă: Cum li ziceți la petrecerea care se face atunci când mirii schimbă inelele?
M. 27. „Flăcăul dă bani fetei drept căpară 'arvună'?
47. Se face la preot acasă o mică ceremonie religioasă: preotul, după o scurtă rugăciune, schimbă inelele mirilor și-i declară logodii. Nu se face nicio petrecere.
102. V. nota precedentă.
310. „Mirii schimbă inelele?
463. logodna: atūșă s'a dūși nîrili di-nîrjăbă (s'a logodesc, skimbă inelili). [Logodna e deci, de fapt, peșitul.]
646. V. volumul de texte, Nr. 646: Log⁴odnă.
702. dăpă logodnă skimbă: [a-i] dă o cămășe dă năpțe și jel o r'văkie.
836. așed de sāră tāta 'imi logodesc deseară fiica?
958. [aduce skimbū: cerdeji și inelji.

MN
SOCRU MARE
„LE PÈRE DU JEUNE MARIÉ” [2681]
I. Întrebare directă: Cui li ziceți la nuntă socru mare?
M. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: socru mără (tāta copilluluj) 2, domăcinu copilluluj 4, [X] s'vōcru āl märe, [X] socru märe 'tatāl mirelui' 8, socru mără (tāta copilluluj, a žūhē-luj) 27, s'vōcru 29, socru mărăj; socri [p] 'tatāl mirelui' 36, s'vōcru märe 'tatāl mirelui' 47, s'vōcru märe (tāta lu jūrē) 53, socru märe (tāta fičoruluj) 64, s'vōcru märe 'tatāl miresei sau mirelui' 76, socru 95, s'vōcru märe (la tāta fičvōrulij) 102, socru märe (tāta mirelui, socru mic ij tāta mirēst) 105, socru märe (tāta mîirelui) 130, socru märe 'tatāl mirelui' 141, socru märe (tāta fičvōruluj) 157, s'vōcru märe (tāta mîirelui) 172, socru märe (tāta fičvōruluj) 182, s'vōcru märe 192, socru märe 219, socru märe; socri mar! [p] (tāta mîirelui „și al miresei”) 228, socru märe 235, socru märe 250, socru märe „și la mire și la mireasă”, socru mîic „unchiul mirelui” 260, socru märe „tatāl miresei” 272, socru märe „și tatāl miresei”

MN
SOCRU MARE
„LE PÈRE DU JEUNE MARIÉ” [2681]
I. Întrebare directă: Cui li ziceți la nuntă socru mare?
M. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: socru mără (tāta copilluluj) 2, domăcinu copilluluj 4, [X] s'vōcru āl märe, [X] socru märe 'tatāl mirelui' 8, socru mără (tāta copilluluj, a žūhē-luj) 27, s'vōcru 29, socru mărăj; socri [p] 'tatāl mirelui' 36, s'vōcru märe 'tatāl mirelui' 47, s'vōcru märe (tāta lu jūrē) 53, socru märe (tāta fičoruluj) 64, s'vōcru märe 'tatāl miresei sau mirelui' 76, socru 95, s'vōcru märe (la tāta fičvōrulij) 102, socru märe (tāta mirelui, socru mic ij tāta mirēst) 105, socru märe (tāta mîirelui) 130, socru märe 'tatāl mirelui' 141, socru märe (tāta fičvōruluj) 157, s'vōcru märe (tāta mîirelui) 172, socru märe (tāta fičvōruluj) 182, s'vōcru märe 192, socru märe 219, socru märe; socri mar! [p] (tāta mîirelui „și al miresei”) 228, socru märe 235, socru märe 250, socru märe „și la mire și la mireasă”, socru mîic „unchiul mirelui” 260, socru märe „tatāl miresei” 272, socru märe „și tatāl miresei”

MN
SOCRU MARE
„LE PÈRE DU JEUNE MARIÉ” [2681]
I. Întrebare directă: Cui li ziceți la nuntă socru mare?
M. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: socru mără (tāta copilluluj) 2, domăcinu copilluluj 4, [X] s'vōcru āl märe, [X] socru märe 'tatāl mirelui' 8, socru mără (tāta copilluluj, a žūhē-luj) 27, s'vōcru 29, socru mărăj; socri [p] 'tatāl mirelui' 36, s'vōcru märe 'tatāl mirelui' 47, s'vōcru märe (tāta lu jūrē) 53, socru märe (tāta fičoruluj) 64, s'vōcru märe 'tatāl miresei sau mirelui' 76, socru 95, s'vōcru märe (la tāta fičvōrulij) 102, socru märe (tāta mirelui, socru mic ij tāta mirēst) 105, socru märe (tāta mîirelui) 130, socru märe 'tatāl mirelui' 141, socru märe (tāta fičvōruluj) 157, s'vōcru märe (tāta mîirelui) 172, socru märe (tāta fičvōruluj) 182, s'vōcru märe 192, socru märe 219, socru märe; socri mar! [p] (tāta mîirelui „și al miresei”) 228, socru märe 235, socru märe 250, socru märe „și la mire și la mireasă”, socru mîic „unchiul mirelui” 260, socru märe „tatāl miresei” 272, socru märe „și tatāl miresei”

279, socru cēl märe „tatāl mirelui”, socru cēl mîic [l] și păgubūit „tatāl miresei” 284, socru cēl mări 310, socru märe „și tatāl mirelui și al miresei” 316, socru märe 325, socru märe (tāta mîirelui sau a mîiresei) 394, socru cēl märe „și tatāl mirelui și al miresei” 346, socru cēl märe (tātu mîirelui și-a mîiresei) 349, s'vōcru 353, socru (tāta mîirelui) 362, socru mără (tāta mîirelui și a mîiresei) 365, socru mără (of tāta mîiresei of tāta mîirelui) 386, socru mără „tatāl mirelui sau al miresei” 399, socru sāl mări 405, socru mări (tātu mîirelui) 414, socru sāl cu băjētu 431, c'vōcru s'vōcru mări „tatāl mirelui”, s'vōcru mic „tatāl miresei” 455, socru sāl mări 463, socru mări 478, socru mări „tatāl băiatului”, socru mări (a fieli) 514, socru mări 520, s'vōcru mări 531, socru mără 537, socru mări 551, s'vōcru sāl mări 646, socru mări 666, socru cēl mări 682, socru-āl mără „tatāl mirelui = gine-rică” 705, socru āl mără 723, socru āl mări 728, socru 762, socru märe 769, s'vōcru märe 784, socru 791, socru, [s] socru märe 812, socru (tāta mîirelui) 839, socru märe 836, socru 848, ● 855, socru-āl märe 872, socru märe „tatāl mirelui”, socru āl maj mic „tatāl miresei” 876, s'vōcru 886, socru (tāta gîinereluj) 899, socru märe 928, socru mări 958, socru mări 987, ● socru la nuntă „e tatāl mirelui” (tatāl miresei se chiamă socru la rakij, căci face rachiū și chiamă oamenii s' bea) 858.
D.: [x] socru le nevēste 02, socru 010, tatcu (feata spunī la tāta fičoruluj), majcu (spunī la muma fičoruluj) 012.
M.: [ung] örömēmbēr 'tatāl mirelui' 192, o légirinec pž öpiš, 287, örömpö 575. [rut] ? 366, holovātij svät 666. — [sārβ] svēcar vĕliki (nĕna ditĕtov) 'socru mare (tatāl băiatului)' 25, svēcar; svēcrovi 37. — [bulg] svai [m]; svāta [f], svāta [p col] „titlul părinților mirelui la nuntă” 48, svĕcār; svĕcārī [p] 991. — [sās] ? 143, žvīyēr-fĕtār „tatāl mirelui sau al miresei” 245. — [f] 769.
M. Când, după formă, nu dăm nicio indicație, înseamnă că subiectul a înțeles pe tatāl mirelui.
NĂNAȘULE!
„PARRAIN (AU MARIAGE)” [2682]
I. Întrebare indirectă: Cum li zic mirele și mireasa nunții la nuntă?
M. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: nășulē! 2, nășulē! „al mirelui”, starōjco! „al miresei” 4, nānășulē! 8, nānășulē! 27, nūnășulij 29, nānășulē! 36, nānășulē! 47, nānășulē! 53, finule! „după nuntă”: comăcule! „și nunul zice mirelui finule!” 64, nānășulē! 76, [x] nānășu [a]; [x] nānăș [na] 95, nānășule! 102, nānășule! 105, nānășule! 130, nānășule! 141, nānășule! 157, nășule! 172, nășule! 182, nășule! 192,

D.: [x] diverule 02, nune 010, mă-muș 012.

NĂNAȘĂ!
„MARRAIN (AU MARIAGE)” [2683]

I. Întrebare indirectă: Cum li zic nunele, la nuntă, mirele și mireasa?

M. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: NĀNAȘĂ. S'a mai răspuns: NAȘĂ 2. 192. 705. 791. 836. 848. 872. 876. 899. 928. NAȘE 182. 682. 762. 784. 812. 958. 987. NĀNAȘE 130. 141. 279. 325. 334. 346. NĀȘICĂ 605. 723. 769. NĀ-NAȘI 310. 316. nūnășă 29, fīnă [după nuntă: cumătră] 64, NĀNAȘĂ MARE 349, nā-nășă 353, nānășă hăi! 455, nānăș-ăi [nānășă hăi] 514, S'au dat două forme: NAȘĂ, NĀȘĂCĂ 728. 886. NAȘĂ, NĀNAȘĂ 172, nășă, nānășică 1478, nășe!, mpășe! („MOAȘĂ a boțezat pe mire: la nuntă se chiamă stăro-kita [a]”) 858.

D.: [x] swādvița 02, nūnă 010, mă-mușă 012.

ISTROROMĂNI
02 [x] zărūke

AROMĂNI
010 s'ozmătă
012 lōcmă
MEGLENOROMĂNI

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.631.900

[2677]

I. Întrebare indirectă: Când se logodesc și se cunună doi tineri, cum ziceți?
11781. vâhu i ana se jînăt ' Ioan și Ana se căsătorește '.

[2680]

I. Întrebare indirectă: Ce poartă mireasa pe cap la nuntă?
II. 4. dă cîrpă dă prîm petruț 'cumpărată în orașelul Petrovaț'.
8. borfîzoc 'vâl alb' se pune miresei în cap când pleacă de acasă.

'vâl subțire'.
463. gîrlăntă [de stearină], fătă [vâl subțire], fir [beteală], j-astupă vîki djcă-nnăjînti cy-o măsă 'față de masă' 514. 'Se pune și petjălă'.
520. Și petjălă.
531. Și petjălă.
537. petjălă ș-o vgal ș-o flyări dj-a-lămîji.

rusei?
I. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică. Explicațiile, date de subiecte, referitoare la deosebi la darurile ce se fac, le dăm între paranteze: un mulgăncu cu trimbița (ala-mpărcă dărurii) 2, găcîtușorju (= ai sê arătă namădîli; zîlără: mulțam, mulțam; nămăj = bah, stăcă, oale, porcel); să hi dūsîm la nuntă cu nămăj) 4, [w] strigă vîrju (cărē strigă dărurii) 8, divăru (strigă la măsă sfîstăli) 27, si vîlș 29, al dă strigă dărurii 36, al dă strigă dărurii 36, strigă vîrju, lătră vîrju (strigă sfîstăli; sfîstălyărtă, plășintă, pocărajē; pă vîrtă pînă și dar 'bani, haină') 47, grăjilōrju (cărē strigă sfîstăli) 83, vōmu lu cumătru mără (sfîste) 64, strigă vîrju dă sfîste 76, [s] năndășulu (colăc) 95, vîrnicu (strigă sfîstăli) 102, vîrnicu (sfîste) 105, fičōr de casă (il alegē de strigă dărurii) 130, vîrnicu (sōcra mără cu te s-arătă? [ce dar a adus?]) 141, stăriștija (jēl ja sfîstă-să-mă) 157, 'prețul' (dă, pūne la casă nă vōma, trăpăvōl) 161 (dă care strîngē dărurii 'și cară și mănăcările') 162, vîrnicu (dărurii hirjăsa) 192, tărōstia [a], o tărōstē; tărōst [p] 200, stărōstē (sfîstē) 225, stărōstē 250, tărōstē 260, vîlăcu [a] 272, 279, stărōstē 284, grăjilōrju [a] (pălișcă și colăcu [na]) 310, (sfîstē mir-lesi) 316, (dūcēm sfîste) 325, 334, tărōstē (răspunde pălișcă 'spune fiecare sticlă de rachiu a cui este; toți își aduc rachiul de acasă; glumește pe so-cuteala nuntașilor') 346, stărōstē (unu mai bătrîn); stărōst [p] 349, 353, tărōstē (pînă dărurii) 362, vî vatajîl, și vî strîlîn cărî și dărurii, vî-nclnă la măsă) 365, 386, (dărurii) 399, (dărurē hirjăsa) 405, nū să-nclnă pî la noj dărurii (aduc cl-ly-un dar) 414, (dărurii 'vase' podărcă 'haină') 431, vîrnicu (vî-o adūs podărcă) [p], podărcă [s] 455, asēl di dūsî 'zice' poltim, cucpă-nă hirjăsa (să dūsî cu colăsi la nuntă) 463, (nclnă dărurii, sticlă cu vin, șerveț, colac, lampă, farfurii) 478, (la dat mîna, dau um-bacșîș acōlp 'o găină, pui') 514, (săra la măsă; parăli dau, clt vî lāsă jînima acōlp) 520, nūnu (dar la nuntă) 531, stōnic (cadourî; vîni cu-hî-natu [cel care face cadourî, stōnicu primjēști] 531, vî vîrnicu (vîntîn la nuntă parăli, '100 lei') 531, gōzdo [a] (vî dūsēm dărurii la hirjăsa) 574, stōnic; stōnic [p] ('sunt mai mulți stōnici; unu din ei anunță dărurii 'plocăni') 605, (dar) 646, stărōstili (dărurii) 646, un om zēl, [k] un tărădător (dar, am dărurii) 682, lă vîlăru strigă 705, strigă lăutāru, nūnu spūne: fōarte-s mulgumim (cadourî) 723, cāljunār' și lăutāru (dar); dărurii, tineri) 728, lăutāru strigă (cl-să dă dāru 'bani', [n] cadourî, [v] plocōnu 762, lăutāri strigă (plocōni) 769, strîngē nūnu dărurii (vî zija dă nuntă dărurēte sōcra m-ly-că sau sōcra mără, o dărurēte lūmea, rŭ dîl, 'li dau' plocōne; în sāră dă nuntă, dūpă māsă, să strîngē dărurii) 784, car, lăutāru f-ō-șă (ban' dau, clt-o vîl) 791, lăutāru (clnă, la vîlă bēcūluj și vîne și primē-ște hēlārju plocōnu și lăutārju spūne că a veni cutāre cu plocōnu) 812, vîrnicu (strigă dărurii) 833, lăutāri strigă, cumnātu de mîna jînē farfurii; (dāru 'bani') 836, lăut-

SE CĂSĂTORESC „ILS SE MARIENT”

VĂLUL MIRESEI, LE VOILE DE LA MARIÉE”

MN
CEL CARE STRIGĂ DARURILE (LA NUNTĂ)
'CELU QUI ANNONCE LES CADEAUX DE NOCE'
[2686]
I. Întrebare indirectă: Cum numiți pe omul acela care, la nuntă, spune cu glas tare ce a dăruit fiecare nuntaș mi-

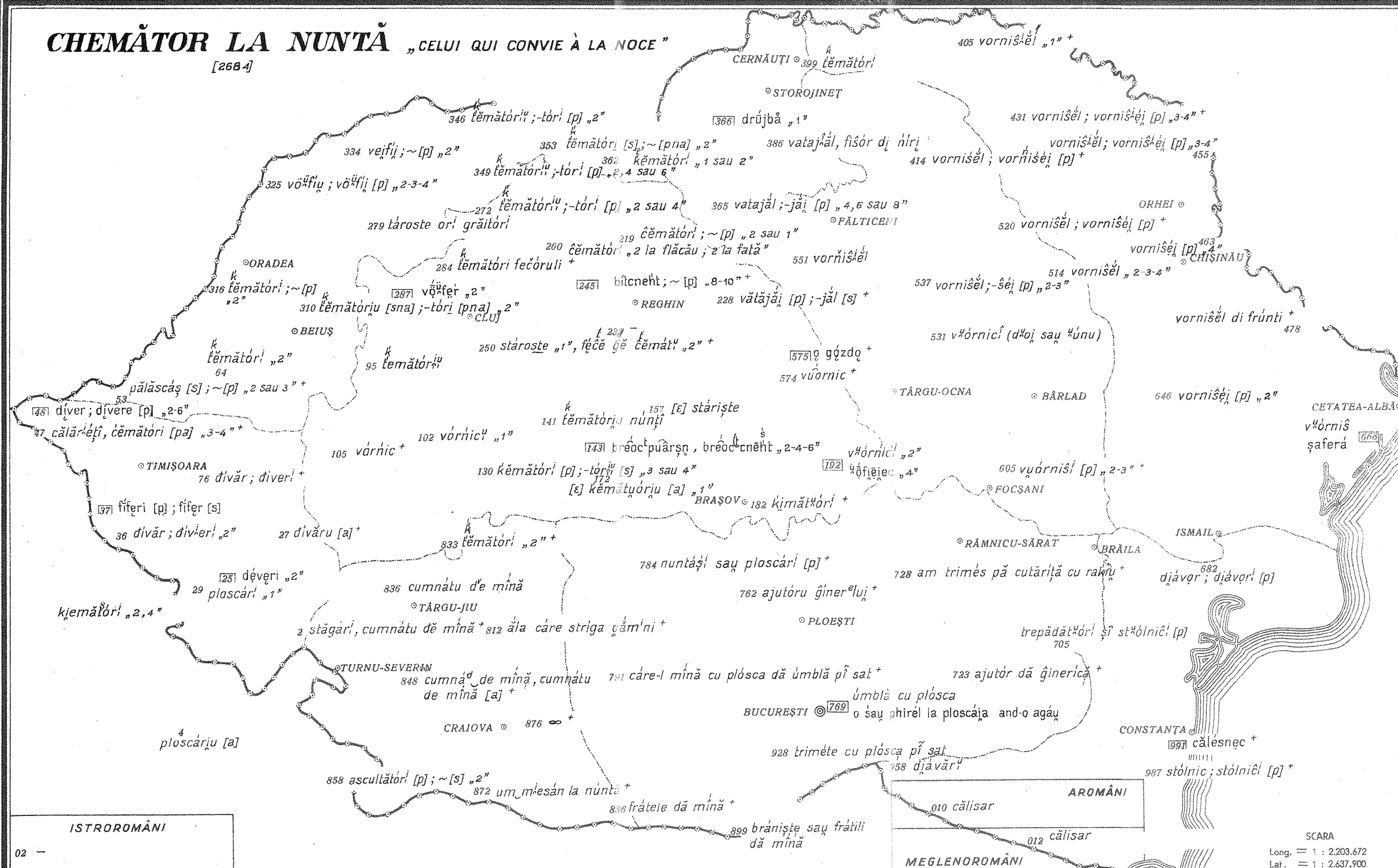
riu strigă că cutare dă ait (să dau dărurii) 848, 858, (vine cu plocōnu la nuntă) 872, lăutāri strigă (dar) 876, 886, lăutāru strigă (dărurii) nu se mai dau' 899, (dărurii) 928, lăutāru spūne dōla fieceare (cē dă vās); vāsār' hā mirōș) 958, strigă lăutāri āsta (dar) 987, [k] ascultātor! [s] 858, [x] [s] pvlle dīver [ac becul pe s] 02, - 013, fātă 478, - 012.

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

CHEMĂTOR LA NUNTĂ „CELUI QUI CONVIE À LA NOCE”

[2684]

[2684]

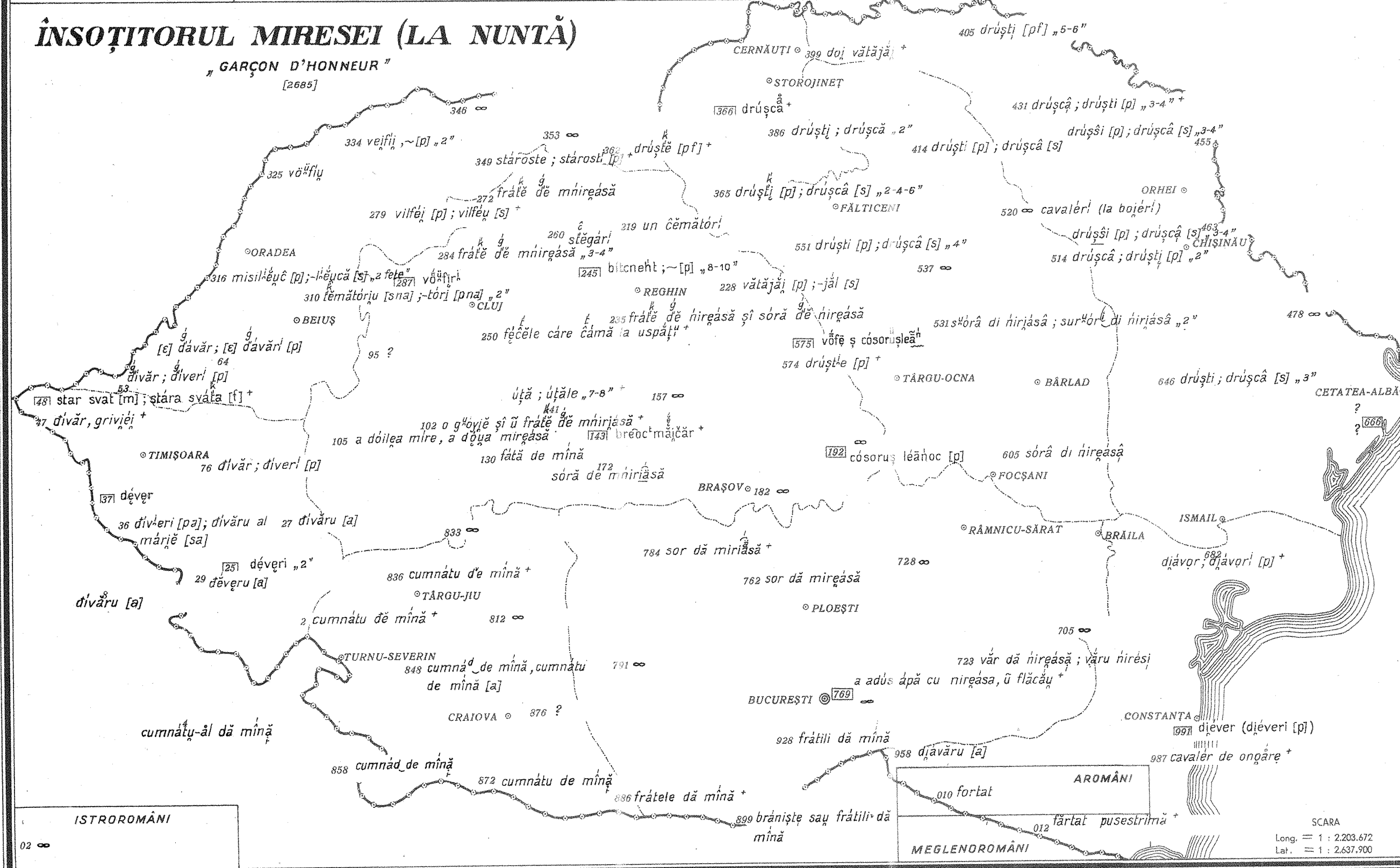
I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți aceluia care umblă din casă în casă și chiază la nuntă?
II. 2. „Al mirelui se chiamă stăgări; al miresei, cumnatu de mină”
8. „Sunt 2 sau 4 chemători”
27. ăla umblă cu ploșca
47. „Acuma nu se mai umblă călare, ci cu căruța”
53. și pă jos, și călări. „De câțva timp chemătorii merg cu bicicleta la chernaț”
76. „Unul are mirele și unul mireasa”
105. „Acuma se chiamă la nuntă cu invitare scrisă”
182. „Chemătorii mergeau călare; acuma se împart bilete de invitare”
228. la noi mîrlîrîle cămă.
1243. „Un băiețel, numit vîcăr-kékęęę, merge cu chemătorii. Când sosesc la o casă, întreabă: nê-nê, hêdăr ę vîcăr-kékęęę? „lele, aveți un ... cocoșel? I se răspunde: ja, măr hû „da, avem” și i se dă câte un ou. [Subiectul nu știe exact sensul lui vîcăr-kékęęę.]
250. „La casa cu fete mari, starosteale e însoțit de două fete; ele fac chemarea la nuntă”
284. „Fata nu trimite chemători”
405. 11 liagă la mină c-ę țărvt.
414. cîț_vra să pui.
431. liagăt la mină cu basmău. „Vorniceii merg călare”
478. „Sunt de obicei cinci vorniceji”
520. Doi are mirele și doi, mireasa”
574. „Câte un vornic mirele și mireasa”
1575. „Gospodarul, tatăl mirelui”
605. umblă cu pîlofta cu-o ploșcă cu ynt.
723. „Acuma se trimit invității”
728. „Cel care chiază zicea: poftiți la rațiu! Acuma se trimit invității”
762. umblă cu ploșca ginerii și c-un al băiat: ajutoru ginerului. Acuma trimite invității.
784. sim_băieții; pișcă pî sat cu ploști; simbată după doșpe.
791. „Acuma se face invitarea cu bilete de vizită”
812. umblă cu ginerle și cu lăutări pî sat din casă-ę casă; strigă: bă, cutare! vino-gecă de bea dim_ploșcă, ja dim_mină și gogă de bine!833. „Nu prea e obiceiul să se cheme la nuntă”
848. și ginerete și mireasa are cumnatu de mină.
872. meseni „nuntași”
876. „Nu se chiamă la nuntă; se duc ru-dele”
886. un var al băiatului.
897. „Stolnicii sunt oameni însurați, unul din ei (sau doi) merge cu ploșca prin sat”
1997. sās cîtura „cu ploșca”
III. Între ghilemele am pus numărul chemătorilor.
I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți băiatului (băieților) sau fetei (fetelor) care

însoțește și păzește, în ziua nunții, pe mireasa?
II. 2. „Duce lumînările la biserică pe o lavă, le aprinde și le dă preotului”
47. „Mai demult se zicea arareori și miresei, cumnatu de mină”
8. „Sunt 2 sau 4 chemători”
27. ăla umblă cu ploșca
47. „Acuma nu se mai umblă călare, ci cu căruța”
53. și pă jos, și călări. „De câțva timp chemătorii merg cu bicicleta la chernaț”
76. „Unul are mirele și unul mireasa”
105. „Acuma se chiamă la nuntă cu invitare scrisă”
182. „Chemătorii mergeau călare; acuma se împart bilete de invitare”
228. la noi mîrlîrîle cămă.
1243. „Un băiețel, numit vîcăr-kékęęę, merge cu chemătorii. Când sosesc la o casă, întreabă: nê-nê, hêdăr ę vîcăr-kékęęę? „lele, aveți un ... cocoșel? I se răspunde: ja, măr hû „da, avem” și i se dă câte un ou. [Subiectul nu știe exact sensul lui vîcăr-kékęęę.]
250. „La casa cu fete mari, starosteale e însoțit de două fete; ele fac chemarea la nuntă”
284. „Fata nu trimite chemători”
405. 11 liagă la mină c-ę țărvt.
414. cîț_vra să pui.
431. liagăt la mină cu basmău. „Vorniceii merg călare”
478. „Sunt de obicei cinci vorniceji”
520. Doi are mirele și doi, mireasa”
574. „Câte un vornic mirele și mireasa”
1575. „Gospodarul, tatăl mirelui”
605. umblă cu pîlofta cu-o ploșcă cu ynt.
723. „Acuma se trimit invității”
728. „Cel care chiază zicea: poftiți la rațiu! Acuma se trimit invității”
762. umblă cu ploșca ginerii și c-un al băiat: ajutoru ginerului. Acuma trimite invității.
784. sim_băieții; pișcă pî sat cu ploști; simbată după doșpe.
791. „Acuma se face invitarea cu bilete de vizită”
812. umblă cu ginerle și cu lăutări pî sat din casă-ę casă; strigă: bă, cutare! vino-gecă de bea dim_ploșcă, ja dim_mină și gogă de bine!833. „Nu prea e obiceiul să se cheme la nuntă”
848. și ginerete și mireasa are cumnatu de mină.
872. meseni „nuntași”
876. „Nu se chiamă la nuntă; se duc ru-dele”
886. un var al băiatului.
897. „Stolnicii sunt oameni însurați, unul din ei (sau doi) merge cu ploșca prin sat”
1997. sās cîtura „cu ploșca”
III. Între ghilemele am pus numărul chemătorilor.
I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți băiatului (băieților) sau fetei (fetelor) care

ÎNȘOȚITORUL MIRESEI (LA NUNTĂ)

„GARÇON D'HONNEUR”

[2685]

[2685]

I. Întrebare indirectă: Aveți aici obiceiul ca, la nuntă, să se îmbrace vreunul sau mai mulți dintre nuntași urți și să facă tot felul de comedii pe drum? Cum le ziceți la aceia?
II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică. Explicațiile date de subiecte, în legătură cu obiceiul și felul de a se travesti, le dăm între paranteze: murășis [p]; murășis [s]; drzăr [p] (-se travestesc; duc hainele miresei) 2, să fășe moș „2”, să trăguțesc, să luptă, fac comedii „2”, să fac mașamăși 8, să fac narăgde; narăgde [s] 27, și rîbîț „brezale” „au părăsit obiceiul de vreo 20 de ani” 29, măjēmūs [p]; măjēmūsă [s] și mozomăjnă [s]; mozomăjnă [p] 36, mozomăjn [p]; mozomăjnă [s] („când învălesc nevasta, luna, după nuntă”) 47, goțoj [p]; goțoj [s] („câte 2; cu furcă subsoară și torc”) „una-i goțujie” 53, să fac băbăluț; băbăluță [s] 64, mozomăjn; mozomăjnă [s] 76, 95, cînu... vine după mîrșeasă, să-mbracă unu urit, și-ăpuj spîrîe că-ăia-i mîrșeasa, nu țeste ălta ac 102, mămuțetă; mămuțetă [s] („nu se mai face la nuntă”) 105, paparude; paparudă [s] 130, buduhă; buduhă [s] 141, (numa pe hirjās-o-mbracă cî vin după hirjāsă, să n-o cunęcă hîrele „numai a patra oară i-o dă”) 157, (mai de mult 11 pkitulă pe mire;

acoperea mai mulți flăcăi; mireasa, dacă nu-l cunoștea, plătea bani”) 172, 182, 192, oșidulę [p și s] 219, 228, mățăhăli; mățăhălă [s] 235, măscurăș [p] [j] țev obrăzărț „uniblă călare; și cali sunt mascași”) 250, (șufuri; și șăzător) 260, îndrăcîli 272, motohăliță 279, 284, 310, cufuitorii 316, să gătă de mușcăre 325, (se îmbracă un flăcău în haine femelești și zice că e mireasa”) 334, 346, (starosteale se îmbracă în haine femelești și zice că e mireasa”) 349, cuf 353, să făcă mut 362, (se face unul mireasă”) 365, 388, moșnegă (nu se mai face) 399, 405, storu bucăților (bărbat sau femele); să făși-um moșnegă țebos și spîni niște polojăni și țrăcă din nydpli, ca să nu să țrăcă știța mîltă-bă-utlra) 414, stôlnu bicătelor (să-mbracă c-ęș cojbe așă pi d’os, bucățile se îmbracă ca o babă bătrână când o chiamă la masă”) 431, năliși (să fac urți cu țorbă și skinări și cu grăbăn și skinări; și băba să ței cu lunțini) 455, mățăhăli (la colăc fac a dăudă) 463, 478, 514, 520, 531, la catolinis să fac urți; spîni: mascaș 537, (s-o facu [unul] hirjāsă, o scyăti-nna) [înțea hir’luj] 551, moșcură 574, 605, 606, fac prēmăti 666, să fac măscăp [p] 682, 705, să făce urți fac măscăp [p] 682, 705, să făce urți [a dispărut obiceiul] 784, 791, (să-mbracă cî strigă la naș, în capu męși; lăutăru [a postăva cu curcăn-șpinăre; strigă: u nașul, nașul!) 812, (la pri vițze: năröz și mățăhăli) 833, 836, 848, ? 858, [v. volumul de texte, Nr. 872] 872, 876, făce comedii 886, (se îmbracă în sorențe; încalecă un măgar; năre nume) 899, 928, comedii țeși; comedii țeș [s] (lunl după nuntă) 958, stôlnicî măscăp 987.
D.: [p] crabula 02, — 010.012.

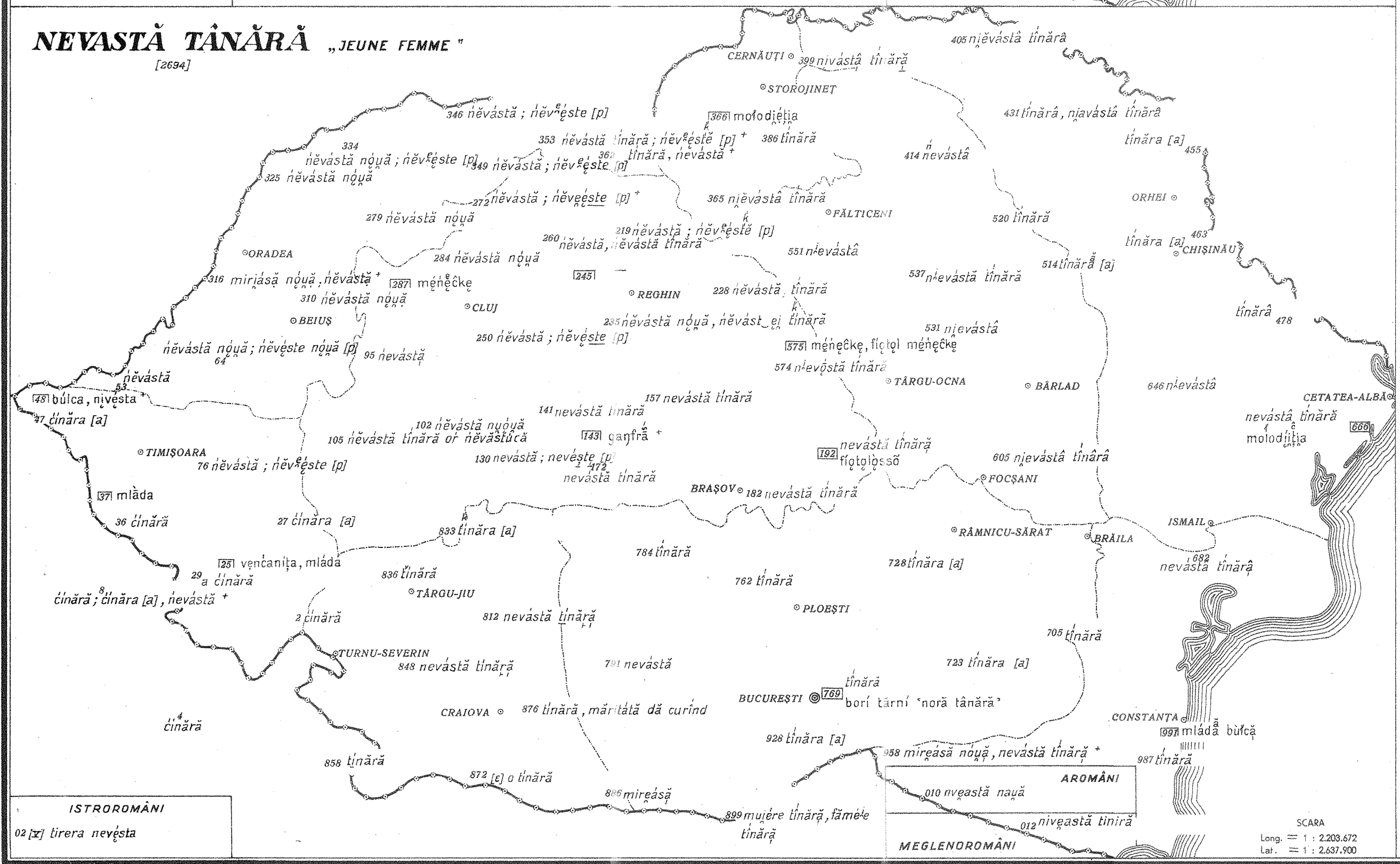

ÎNSURĂȚEI „NOUVEAUX MARIÉS” [2693]

NEVASTĂ TÂNĂRĂ „JEUNE FEMME” [2694]

[2693]

I. Întrebare indirectă: Cum le ziceți celor care s-au căsătorit de curând?
II. 219. mîrirîjii [a] li se zice o zi, două după nuntă; tîineri [a] li se mai zice un an. 334. uâmiriîi [a] noi.

[2694]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți unei femei măritate de 2-3 săptămâni?
II. 8. nêvastă „măritată de 3-4 ani”.
[48]. u căști jă zvăt nîvêsta “In casă li zic [de obicei u soacra] nîvêsta”
[143]. gajmăun “bărbai nu demult însurăt”.

MN

SOȚI “LES ÉPOUX”

[2695]

I. Întrebare indirectă: Cum le ziceți cu un cuvânt bărbatului și femeii căsătorii?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: uômu cu mujêra 2, mujêr, kom 4, mujêria lui și bărbatu [e] s, sôjî [a] 27, mujêria, uômu 29, sôj 36, uâmirîi și mujêri 47, uôm și mujêre 53, bărbatu și mujêre 64, bărbatu și nêvasta 76, 9 95, bărbat cu mujêria 102, bărbatu cu nêvasta 105, sôjî [a] 228, nêvasta cu bărbatu-sô 235, [e] căsătorîi 250, sôj 260, sôjîle 272, sôj 279, sôj 284, nêvasta și cu bărbatu jî 310, bărbatu cu mujêre 316, ăș țsurăj 325, o pârêlê 334, bărbatu cu femeje 346, sôj 349, 9 353, sôjî [a] [sôjîle “bărbat sau femeie”: sôjîja meja “bărbatul meu”] 362, bărbatu și nêvasta 365, sôj 386, bărbat și femeje 399, uômu cu nêvasta 405, [a] sôj 414, gospodârî [a] 431, [e] uômu cu firmêja 455, uômu cu firmêja 483, bărbatu și firmêja 478, trăjêsc amînduî 514, nêvasta, firmêji, bărbat 520, uâmirîi 531, 9 537, uâmirîi țsurăj 551, 9 574, uômu și nêvasta, uômu cu sôjîja lui 605, bărbatu cu firmêja 646, firmêja cu bărbatu 656, [a] sôjî 682, bărbat-sô, nêvasta lui 705, nêvasta și cu bărbatu 723, uâmirîi căsătorîi, sôjîja meja, sôjîja mîe, bărbatu cu nêvasta 728, [a] sôjî 740, bărbatu și cu mujêra lui 791, cutăre și cu cutăre 812, bărbatu cu mujêra 839, uômu cu firmêja 899, firmînu cu mujêra lui 928, nêvasta cu bărbatu 958, is luâjî demult [a] sôjî 987, o ômu cu mujêra 858.
D. [x] cumpăn 02, pîruvina 010, — 012.

MOARTEA VINE (PE NEAȘTEPTATE)

„LA MORT VIENT (INOPINEMENT)”

[2699]

I. Întrebare directă: Cum ziceți la D-voastră în sat: MOARTEA VINE (pe neașteptate)?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: mujêra vine 2, a vîrit mujêra 4, [a] mujêra vine 8, mujêra vine 27, vîrij mujêra 29, mujêra vine 36, vine mujêra 47, mîrla vine 53, mîrla vine 64, mujêra vine 76, [1] mîrla hêșlîută, n-o șîim cîm vine 95, vine mîrla 102, mîrcê (o murit) 105, sâ nu dorêj mujêra, că vine [a, [1] vine 130, mîrteja vine 141, vine mîrteja 157, mîrteja vine 172, mujêre năprăznică 182, a venit mîrte grăbnică 192, mîrta vine 219, mîrta vine 228, mîrta vine 235, gê mîrcê trăbă sâ șîim gîta că vine 250, mîrla vine 260, vine mîrla 272, mîrte vine 279, o vîrl mîrla 284, mîrte vîri 310, mîrte vîrij 316, mîrte vine 325, mîrte vine 334, mîrte vîrlă 346, mîrla vine 349, o zîrlit mîrla 353, mîrla vine 362, mîrteja vîrij 365, mujêria vîrij 386, mujêra vîrij 399, mîrteja vîri 405, mujêria vîri 414, mîrteja vîri 431, jaca vîri mîrteja 455, mujêria vîri 463, mujêria vîri 478, mujêria o vîrl di grăbă 514, mujêria vîri 520, mujêria vîri 531, mujêria vîri 537, mujêra n-o așteptăm 551, vine mujêra cu cutăre și-î țîje gîtu 574, vîri 605, mujêria vîri 646, mujêria nîș-odată nu sâ dă zînovată 666, mujêria vîri 682, nu șîi cî vine mujêra 705, nîj nu s-a gîndî la mîrte 723, nîj nu șîi mujêra cî vine 728, mîrteja vîri ne 762, a venit mîrteja 769, mîrteja vine 784, mîrteja vine 791, maj aprăpemîrte ca cămășă 812, mîrta vine 833, o venit mujêria la mîne 836, vine mujêra și ne ja 848. 858, mîrteja vine 872, maj dă parte cămășă ca mujêria 876, a venit mîrteja 886, mîrteja vine 899, mîrteja vine 928, mîrteja vine 958, mujêria vîrij 987, o v. [2699] 858.
D. [x] mîrta vîre 02, mîrteja vine 00, mîrteja vîri 012...
M.: [ung] o hîlîl [u] hîjî: [n] hîjî 192, jîn o hîlîl 287, gîjî hîrteglî mîchglî, mîchîl “a murit așa de lărg veste” 575...
[rut] pîrêdîjî smerk 366, smerk nîjîjîdana “moarte neașteptată” 666...
[sârb] nêpnâdna smît “moarte neașteptată” 25, smît dîlazî 57...
[bulg] smîrlîtî vîrvî 48, smîrlîtî îdi 991...
[sâs] dâr dîjî cîl 143, — 245...
[fig] — 769.
(MOARTEA VINE) PE NEAȘTEPTATE
„LA MORT VIENT” INOPINEMENT”
[2699]
I. Întrebare directă, v. cea precedentă [2698].
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: pi hêșlîut 2, dă pră fîgă 4, [a] nășcîptată, [x] umblă uômu cu mujêra după căp 8, pî nășcîptăcê 27, n-o așteptăm 29, lărg vîjstă 36, pîja dă grăbă 47, pî nășfîutê 53, pî nășfîutê 64, cînu hîș nu gîndîscê uômu 76, hêșfîutê 95, jîlê, pî hêșfîutê 102, pî nășcîptăcê 105, lărg sâ vîrij 130, și n-o aștept [2] 141, nu șîim cîm

PRIVEGLIAZĂ (MORTUL) „ILS VEILLENT LE MORT” [2703]

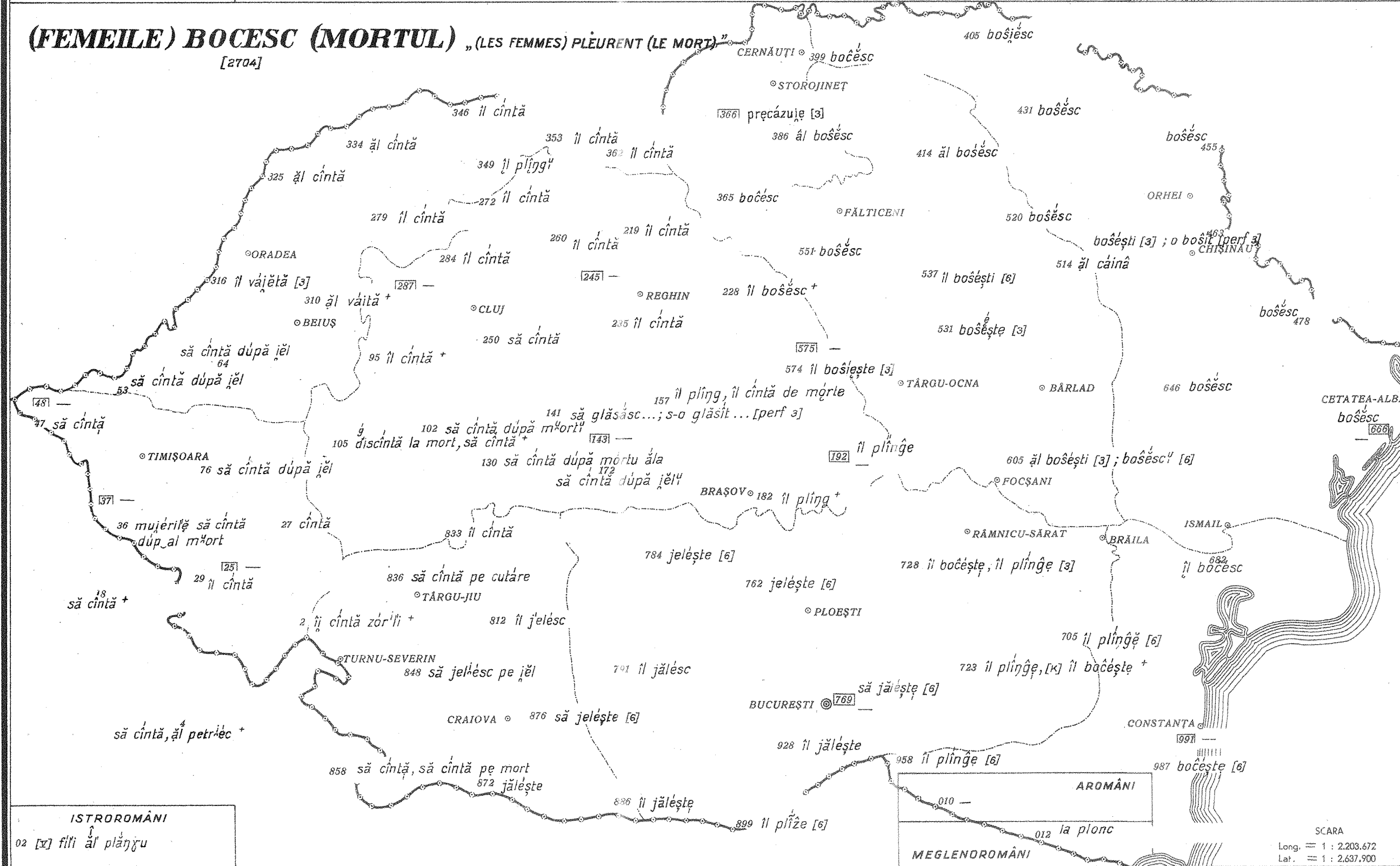
[2703]

I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că fac aceia care stau toată noaptea, fără să doarmă, în casa mortului și nu-l lasă nici o clipă singur?
II. 2. șad d-a zboru 'stau la taifas'.
27. mjerzēm sã prevegiãm.
59. mjerem la priveã.
95. [x] nu-l lasã singuru-Ń cãsã; cã-șigã de jel parã-i mort.
102. miãmu-n trãstie 'mergem la priveghiu'.
141. priveã; sã jõeã d-a cãrțile.
192. virrostõ 'priveghiu'.
228. V. volumul de texte, Nrul 228: Priveã.
310. la priveã.
325. merem la virostã; sã jõeã-acãlo d-a cãrțile.
1366. comãșuã 'priveghiu'.
405. șad pãmni la strãjã.
414. vorbesc, sã zãcã tineriã.
463. 'De cãtva timp nu se prea face priveghiu'.
520. V. volumul de texte, Nrul 520: Priveã.
551. 'Subiectul a auzit cã în alte părți se adunã lumea la mort'.
728. 'Nu se adunã multã lume ca în alte părți'.
812. dorm doj-trei gãmen-ãngã m'ort.
833. la priveã.
848. sã nu treacã mfa peste jeli, cã zice cã, dacã-l laș slygur și trebe mfa peste jeli, sã fãce morõi.
876. 'Ca sã nu treacã vreo pisicã peste el, cãci se face morõi'.
886. 'Dacã trece o pisicã peste el, se face strigoiu'.
1997. da ne miñe prez negu cãcãã lli cãcã: vãpirõsvã sã 'sã nu treacã peste dãnsul pisicã sau cãne: se face strigoiu-vãpir'.

(MORTUL) CERE IERTĂCIUNE

I. Întrebare directă. Ziceți pe aici: MORTUL CERE IERTĂCIUNE?
II. S'a rãspuns cã nu se zice în punctele: 4.405. 414. 537. 723. 728. 836. 848. 858.
Din punctele în care am primit o expresie echivalentã, dãm întreg materialul în transcriere foneticã: 1. șe jertãșunã (põpa d'isã: dã jertãșunã m'ortulu) 2, sã dãm m'ortulu jertãșunã 'zice pãpa' 8, m'ortu șere jertãșunã (noj d'isãm: dumnhãpã sã-l jertãșe) 27, mjerzēm la jertãșunã 29, jertãșe jertãșunã d'ila 31, vij 36, m'ortu șere jertãșunã 47, șe șere jertãșunã 59, m'ortu șere jertãșunã 64, șe șere jertãșunã 76, șere m'ortu jertãșunã 95, șere jertãșunã 102, pãpa șere jertãșunã 105, sã ducã la jertãșe 'lumea' 130, jertãșunã 141, șere jertãșunã dela mort 157, m'ortu șere jertãșunã 172, m'ortu-ș jã jertãșunã 182, șe jã jertãșunã 192, pãpa d'isã jertãșunã, ș-o lãtã jertãșunã 219, șere jertãșunã 228, trebe sã jertãșunã (la prohod) 235, jertãșunã 250, jertãșunã, șe jertãșunã 260, șere jertãșunã 272, sã jertãșunã d'ila mort 279, j-o lãtã jertãșunã 284, șere jertãșunã 310, pãpa șere jertãșunã 316, jertãșunã pãntu m'ortu 325, luyãm jertãșunã d'ila mort 334, m'ortu șere jertãșunã 346, șere jertãșunã 349, ș-o lãtã jertãșunã 353, jertãșunã 362, jertãșunã 365, jertãșunã 366, m'ortu-ș jertãșunã 399, m'ortu-ș șere jertãșunã 431, d'isãm: dumnhãpã sã-l jertãșe 455, ș-o jertãșe 463, dã jertãșunã m'ortulu! 478, m-am jertãșe cu d'isã 514, dumnhãpã sã-l jertãșe 520, m'ortu-ș jertãșunã 531, jertãșunã d'ila m'ort, cãm pãpã icyãna di pi lãptu m'ortulu 551, jertãșunã d'ijõcu 574, șere jertãșunã 605, kãmã sã sã jertãșe 602, jertãșunã 705, sã rãgã sã-l jertãșe 762, la bisericã sãrutãm icãpãna și jertãșunã 769, șere jertãșunã 784, șere, cãm vede cã je sã mgarã, jertãșunã 791, șere jertãșunã 812, șere jertãșunã 833, șere jertãșunã la mort 872, șere jertãșunã 876, șere jertãșunã 'înainte de a muri' 886, șere jertãșunã 899, șere jertãșunã 928, m'ortu sã jertãșe 938, m'ortulu jertãșunã 947, 959.
D: [x] prãwlu ãl zacãntã 02, - 010, pãpa la contã 012.

(FEMEILE) BOCESC (MORTUL) „(LES FEMMES) PLEURENT (LE MORT)” [2704]

[2704]

I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că fac femeile când merg multe după mort și își spun durerea?
II. 2. „Dimineața și seara”.
4. „Când sã cãmã, se aud mai ales cuvintele: scyãlã, scyãlã!” „ãl petrãec patru femei” [-ceea ce în punctele 2.9 se zice CANTĂ sau STRIGĂ ZORILE].
8. „strigã z'õrile în satul Uzdin”.
95. [x] sã cãmã dúpã jel muerle, hãmurle. „și bãrbașii se bocesc”.
105. „Discãmã la mort strãinele; sã cãmã neamurile”.
182. jertãșunã cu vörbe.
228. V. volumul de texte, Nrul 228: Bõcșet.
310. vãitã [în trei silabe].
723. sã-l boãmã!

(PREȚUL) DĂ (MORTULUI) DESLEGAREA

„(LE PRÊTRE) DONNE L'ABSOUTE” [2707]
I. Întrebare directă. Cum ziceți pe aici: (PREȚUL) DĂ (MORTULUI) DESLEGAREA?
II. Nu s'a știut rãspunde în punctele: 4.8. 29.53. 192. 399. 478. 514. 537. 646. 666. 728. 812. 836. 858. 907.
Din celelalte puncte, dãm întreg materialul în transcriere foneticã: 11. ãl d'isãm 2, 11. d'izlãgã d'ã pãcãcãlã 17, 11. ãl d'isãm 36, 11. pãmã d'izlãgã 47, 11. ãl d'izlãgã 64, ãl d'ã d'izlãgã d'ã pãcãcã 76, 11. d'izlãgã 95, fãcã d'izlãgã 102, d'izlãgã

MN

[2711]

I. Întrebare indirectă: Pe ce duceți mortul la groapă?

II. 8. coștîș, cărúță "dric ca la oraș".

36. acuma pră cărúpa d'la fărâjint "societate de înmormântare, nemțească = Verein".

64. "Întrărețu îl înmormăntează cu scaun; pe cei bătrâni, cu căru cu boi".

95. "Sau [x] pi car, [x] pi săhă; [x] tallig" = o silvă-jamărată "molid îngemănat"; îl ducă și pi suliță [v. 2712], îl leagă pi suliță și-l pune în lumăry. [Ceea ce se numește tallig și un fel de sanie, formată din doi molizi tineri creșcuți dintr-o tulpină, îngemănați, trasă de boi.]

130. cărúșe "dric ca la oraș".

141. căre-i căli hăc îl ducă-șe fi fičor susușură.

172. pără la puărta prugăzi și d'ăco-lă-pune pe doi par și say pe tri.

182. "Cu ștergare".

192. "Mai demult duceau morții pe pră-jini-rudon; acuma îl duc cu dricul" = d'ăs-cocin.

228. "Cîndîșe-ștergare legate de colțul sicriului. Îl ducă și cu carul".

235. "Pe cei tineri îl duc pe ruș-pră-jini"; pe cei bătrâni, în car.

250. "Pe cel sărac îl duc pe scăun; pe cel bogat, îl duc cu căru cu boi".

287. kêt fân "pe două lemne"; cocin "în cărúță".

310. "Și scôli pără șterguri din car până la groapă".

316. "Două rudi".

363. șiréglă "năsălie".

366. nășiă hrobnă "năsălie". "Sau na cotă pe par", dacă a murit la munte. Kiy "par".

399. "Sau caravan "dric".

414. dăc-șe ușor, pe năsălii; dăc-șe greu, îl ducă cu căru cu boi.

457. "Aproape, îl duc cu năsălia - șem-mihăilăvăn; de parie, cu carul = ștervele".

666. Există năsălie în sat, dar nu știe cum i se zice românește.

723. pat "năsălie". "În timpul din urmă, rar, îl ducă și cu dricul = dric".

728. "Cei boğați aduce dricu dela oraș".

762. "Și în cărúța cu boi. Cei boğați cu bricu".

784. "Cel mai bogat plătește la gămă și-l ducă cu pătu "năsălia". Cel sărac, cu cărúța".

pără ștergare".

197. cugătu lămă cal mlogu, na carúșe gu nășiă "când e mult noroiu, îl duc cu căruța".

[2713]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți pânșoarele care le faceți la înmormântare?

II. 2. îl ducă lu părăncilii: un colac și brîndă ot yôuă or-lumpeșcê.

4. colăș, îngăurîș.

27. d'pășă-șe pătru, "li duc cu mortul".

29. "La 6 săptămâni".

36. mijerêș cu strășta cu covrîș la grupă: nu yôuă covrîș și nu yôuă lumă-nărî supfiri; și ai dă-șepișe grupă capă-lă strășta frumyăsă, scumpă; "covrigii li dă la copii" prăștă grupă.

47. [v. volumul de texte, Nrul 47: OBICEIURI LA MORT] "Prescura e în formă de cruce și se dă preotului".

76. "Se împarte copiilor peste groapă nouă colăș, 9 crișari și 9 lumii".

95. [v. volumul de texte, Nrul 95: LA ÎNMORMÂNTARE.]

102. aia-i ducă c' face rîdicărga "paras-tas"; dă la cântor și la șiréglă; paras-tas "un colac mai mare; se dă preotului".

105. pără săcê dă colăș la copii pără mormint.

141. "Stau pe masă; ts a papi" [v. volumul de texte, Nrul 141: OBICEIURI LA PARASTAS].

157. rătînd; tot țsu căpătă un colac ș-om bîld de părășt ș-unu de fisăică acră.

172. "O jimbă dela brutar; se dau la oameni la înmormântare".

182. "A doua zi după înmormântare, la 3 săptămâni, la 40 de zile, la jumătate de an și la un an".

192. noporjîne, "un colac mare. "Se chiamă parastás când e la biserică și-l slujește preotul; prinșos la măr = vine-un colac după dumnezey, o prescură, o virtel-niță și vine o scără; călișyile = un colac care se mănâncă de femeile care au ajutat la făcutul colacilor; se rupe îndată după copți".

219. am scos a súfletulu și rînduri de colăș.

228. alúșa după înmormântare-i pun pe masă pomeșhê și un pom; pomnu-i podobit cu colăș și mēre și turtă dule; pomeșhê "trei colaci în formă de cruce puși într-un șur".

235. creștăș [p], în care să fac pōhi pe masă, căpu nănași, trei pomi; pentru preot, pentru cântor și pentru nănașă "prinșos-părăștás "un colac mai mare".

310. "Pîhi, lungă pentru cei ce iau parte la înmormântare; colăci-s pîntru pōpa; o creștăș, mare ca o comună; pila mōrtulu = colacii ce se dau preotului la înmormântare; o pūpăză, colăcu șgōrelu; colăcu cu cruci, "4 cruci", colăcu pără vas".

325. arlăcă pāhus (doi colăcș) pōpa; bă-gă-șe lumînă; dăy cucușăș [p] așe că-ș colăcș, "cât pumnul; cucușăș stau pe sicriu; se împart copiilor".

334. "se dau în curtea mortului"; părăștăș [s], "lung și" prescuri [p]; prescură [s].

346. "Un colac; se face la o săptămână".

349. Se dau celor care-l duc pe cel mort".

362. "7 colaci ce se pun pe sălăș "sicriu".

386. șur = "merge înaintea mortului; în-tr-un coș se așterne o față de masă; se pun prescuri pe ea, în fiecare prescură um băș cu strașiri și căte un măr, ou sau lămăie".

399. say pōmuri, "o creangă se încarcă cu cornuri, bomboane, mere covrigi etc".

414. să pun la năsălii pătru colăș; pomēni - doi colăș cîti d'pășpiși kili unu.

431. "Pomenile împletite în 6, lungăre, mari; colacii împletii în 4; rotunzi mai mici".

455. ca colăși; cu mulți șiréglă; colăsi-s rătînd cu d'păș și; pomēni: mai pun șiréglă și pi d'pășupra.

478. șur = "o sită, pe ea 5 colaci și pe colaci o pomână, împletită mai d'păș apoi nuci, mere, alune etc".

514. ș-o străkină cu colivă.

520. li dă di pomână la simitiri.

531. căpiti, "colacii care merg cu mortul pe năsălie, înaintea mortului; pentru preot"; dă puș [p]; la mers pără grupă-pă colăc, o ulăcă cu apă și o bucă di pînă cîti mōrtu di luggă-pūnti [s].

551. pūni p'la prăpuri p'la năsălii.

574. în prăpor și-ș crășe; li dă p'pōpi un cūoș de pomēni [p]-nōy colăș-o-sită de pomēni.

605. fāși căpiti "le comandă la brutărie".

666. și-i ung cu hēri.

682. pōduri = o bicășică di p'ză și un colăc; la flicări yodinică cîti-un pod, "se dau unui copil; la groapă 9 colăci și-o colivă și-o găjină; dă găjina piste grupă".

705. să pune lumînă la căpate și la colivă.

723. "Capul e în patru colțuri; arhanghe-li = colăci; prescură = ca o cruce".

728. "9 căpiti pe rând; 3 zile etc, colăci "10 colaci la fiecare cap"; prescură [s], ca o cruce"; îngerași, "ca un covrig, cu cruci"; călișyile, "pentru cuminecătura".

762. pognete [sm] = "1 colac, 1 farfurie, 1 linguriță, 1 pervet".

769. fācēm și c'olăci și pūnem pîr yāși și împărțește, dă la prișot, dă la dăscăli.

784. [v. volumul de texte, Nrul 784: ÎNMORMÂNTAREA].

791. "și vreo 15 colăci".

812. dă c'olăci cu p'olmēt (batistă) la simitiri c' l-înggăpă.

833. "pîhiile de vămă, ce se dau la groapă".

836. "40 de colaci, 40 de lumînări; se dau pe drum până la cimitir copiilor de pomână; se lasă 9 ai grōpi, se dau la grupăși".

NĂSĂLIE „CIVIERE” [2711]

COLACI (LA MORT) „PAINS QU'ON DISTRIBUE EN MÉMOIRE D'UN MORT” [2713]

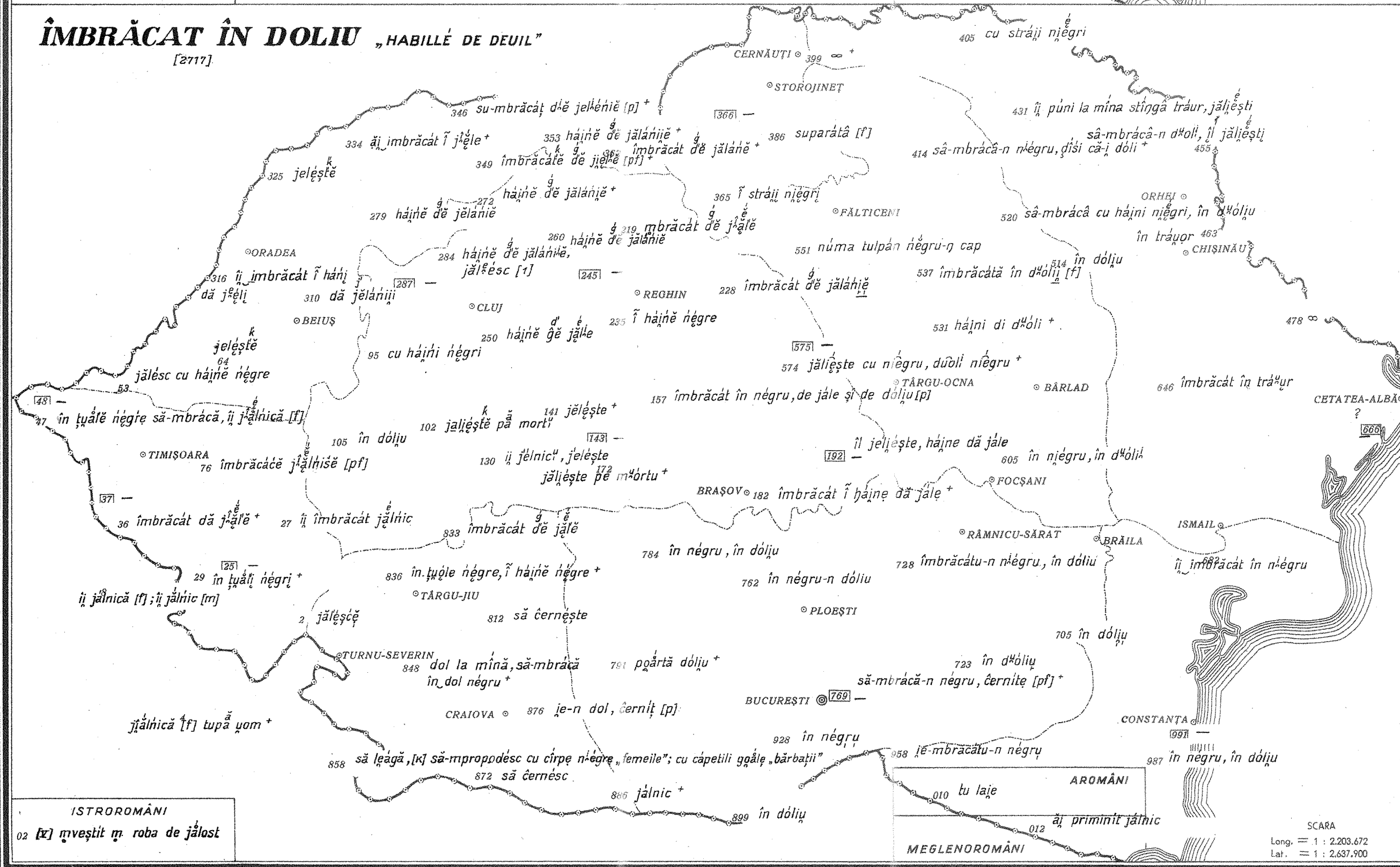

MOȘTENITORI „HÉRITIERS” [2715]

ÎMBRĂCĂȚ ÎN DOLIU „HABILLÉ DE DEUIL” [2717]

[2715]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți neamurile cărora le rămâne averea unui care a murit?
II. 4. naslénic 'moștenitor'; imáni 'avere'.

[2717]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți că e îmbrăcat cineva căruia i-a murit o rudă apropiată?
II. 4. „poartă” cîrpa năgră 'năframă neagră'.

MN

(PREOTUL) ÎN CÂNTĂ (MORTULUI) PROHODUL „(LE PRÊTRE) CHANTE L'OFFICE DES MORTS” [2708]
I. Întrebare directă: Cum ziceți: (Preotul) și CÂNTĂ (mortului) PROHODUL?

provođește 284, și făci prohód 316, și cîntă prohódu 334, cîntă prohódu 349, făcă prohód 353, și spúhe prohódu 362, prohódu lu lăzăr 365, și șitjești prohódu 386, și cîntă Inghopáminte 405, prohódu șei mări, prohódu șei nic 414, cîntă prohódu 431, la prohód 455, șetijești prohódu în bisări-că 520, cîntă prohódu 531, și făci, și cîntă prohódu 602, și făci prohód 666, și cîntă mormintăre 705, și făce slujba 729, și slujește 762, slujește mormintăre 769, nu să cîntă prohód numa la dómnu cris-lós, vineri sára spre sîmbătă, înainte de Paști " 701, și făcă slujbă 839, țetșe-țe ieșirea sufletului (prohódu „la Vine-rea Patimilor ") 836, țetșania mórțului (să țetșețe prohódu la dente) 886, și cîntă prohódu 899, și țetșețe popa 958.

III *) 228, l-o dús cu sárăcúște (dăcă țetșe-țe dúpăsprăzășe vândélu) 235, și Inghópă cu sárăcúște („se țetșețe în evangheliu") 250, și dúsă cu sárăcúște cînd mēre la grópă cu jél („în evangheliu") 260, și țetșii „unde stau în loc " 272, țetșețe vândélu, și dúsă cu stări 279, stări („în evangheliu") 284, țetșești stîlpi; dój stîlpi 310, țetșe-ști stîlpi 316, și țetșește țetșe pătru van-gjéllia 334, țetșește pătru ivangjélliu 349, țetșește stîlpi, și țetșe stîlpi 362, stări-țetșești stîlpi 365, stări-țetșești mórțulu-țetșești stîlpi 386, șetijești vavgjelija 405, trji dji să-și țetșețască stîlpi 414, și țetșești stîlki „în " 431, șetijești stîlki 463, șetijești stîlka livavngjili, stîlki 478, și țetșești stîlki 514, și țetșești stîlki (dăscalu; „acasă, o zidouă, cāt stă mórțu în casă ") 520, și țetșești stîlpi (dúpă ș-o murt; acasă) 531, și țetșești stîlpi „când moare greu " 537, și țetșești stîlki 605, țetșești stîlki (s), la 40 de zile " 646, stîlka vavgjelij 666, și țetșești și stîlpi 682, și-și țetșețască stîl 705, țetșești dój stîlki (dăcă vră și pătru) 723, și țetșește stîlpi 729, slujește stîlpu 762, țetșești stîlpi mórțului 769, și țetșește stîlpi (d'oj, pătru, șase) 784, înainte țetșe stîlpi 791, stîlpi, vavgjelija 812, stîlpi [subiectul știe numai din auzite de stîlpi] 839, țetșește stîlpi „2, 3, 4 " 836, și-și țetșe-țască popa stîlpi „pe drum" (țetșește sălti-rga „dascálu") 848, și țetșește stîlpi 876, țetșește și stîlpi 886, și țetșește stîlpu 928, și țetșește stîlpi 987, și făce slujba, de sori se oprește până la groapă " 858.

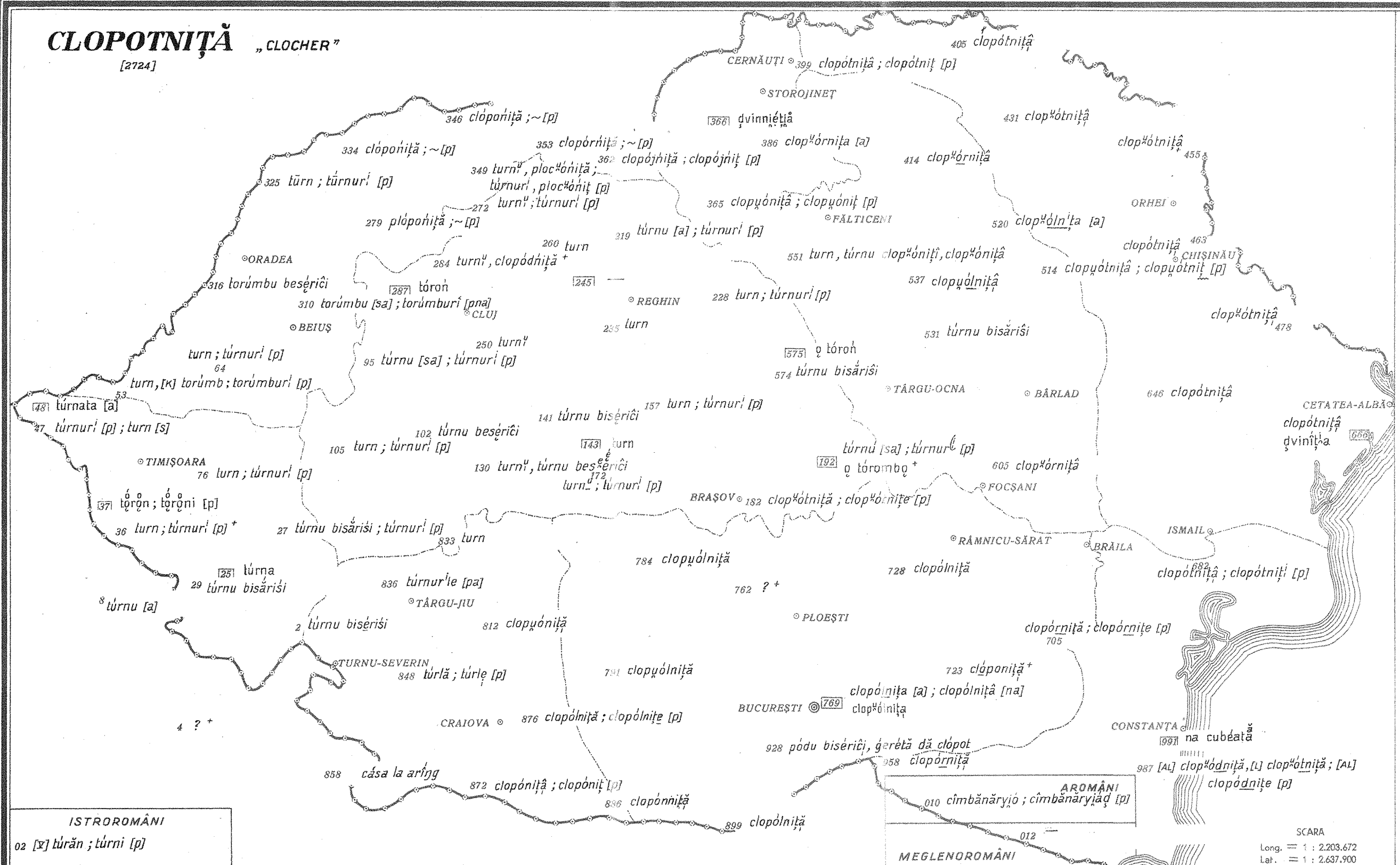
D.: [x] și roga spróvodu 02, — 010. 010.
(PREOTUL) ÎN PROHODEȘTE (PE CEL MORT) „(LE PRÊTRE) CHANTE L'OFFICE DES MORTS” [2709]
I. Întrebare directă: Cum ziceți pe aici: (Preotul) și PROHODEȘTE (pe cel mort)?
II. S'a răspuns că nu se întrebuițează expresia în punctele: 2. 4. 8. 27. 29. 36. 47. 53. 76. 130. 141. 157. 316. 704. 791. 836. 848. 872. 899. 928. 958. S'a dat răspunsul dela întrebarea [2708] în 405. S'a răspuns: și PROHODEȘTE în punctele: 64. 219. 228. 235. 250. 260. 272. 325. 334. 349. 353. 365. 386. 414. 431. 455. 463. 478. 514. 520. 531. 537. 557. 574. 646. 666. 682. 728. 784. 812. 848. 839. 872. 876. 987, și CÂNTĂ PROHODUL 102. 105, și PROHODEȘTE 279. 284, și PROHOD 346. 362, și FACE SLUJBA 723. 839, și CITEȘTE 728. 858. 886, și cîntă puopa 172, numa trîț prohódu 399, l-o prohódu d'acú (dă țárnă pîsti jél) 605, și făci prohód 666, și pã*odjești 682, și cîntă mormintăre 705, slujește mormintăre 769. S'au dat două răspunsuri: și făce slujbă, și slujește 192.
D.: — 02. 010. 012.
(PREOTUL) FACE STĂLPI (LA ÎNMORMĂNTARE) „(LE PRÊTRE) FAIT DES STATIONS (À L'ENTERREMENT)” [2710]
I. Întrebare directă: Ziceți pe aici la înmormântare că preotul face stâlpi când se oprește cu mortul în drumul până la cimitir și citește câte o evanghelie?
II. S'a răspuns că nu se zice țără să ni se dea vreun echivalent, în punctele: 4. 95. 141. 157. 325. 346. 399. 455. 551. 574. 872. 899. 958. Pentru punctele în care se întrebuițează expresia sau ni s'a dat un echivalent, dăm în-treg materialul în transcriere fonetică: făcă stîlpi 2, stîlpu dă ievangjéllie 8, și țetșește stîlpi 27, și făci stîlpi, și spúhi ivav-gjéllia 29, și făcă stîlpi dă vavgjelij „pătru evangheliu țetșe în ajunul înmormântării" 36, stîlpi; dój stîlpi „o evanghelie sau două țetșețe la casa mórțului înainte de înmormântare " 47, făcă stîlpi 53, și țetșe-ște stîlpu 64, și făcă stîlpi 76, țetșește jă-runkér! mîrgín " 102, evandéllie 105, țetșește la stîlpi 130, stîlpi, și făcă hodina mórțului 172, și făcă slujbă 192, și făcă prohódu 219, și prohódești 238, făcă prohódu 235, prohódu [a] 250, prohód 260, cîntă prohódu mórțului 272, și făcă provódu 279,

CLOPOTNIȚĂ „CLOCHER” [2724]

CURTEA BISERICII „COUR DE L'ÉGLISE” [2725]

[2724]

I. **Întrebare indirectă:** Cum numiți, la biserică, partea aceea mai înaltă unde stau clopotele?
 II. 4. Nu este biserică în sat. Prin părțile locuite de Români, ale Sârbiei orientale, abia este câte o biserică la zece sate.
 36. scamn dă zvyáhé "schela pe care stau clopotele".
 [192]. "În turn".
 284. "clopôtniță se numește, dacă e separată de biserică".
 723. "E de lemn, lângă biserică. Biserica mai are și țurlă "turle"; țurla bisericii [s]".
 762. La Valea-Lungă este o clopôtniță de lemn foarte joasă, careia nu știe subiectul cum i se zice.

[2725]

I. **Întrebare indirectă:** Cum numiți locul îngrădit dimprejurul bisericii?
 II. 8. De câțiva ani a fost amenajat un parc în jurul bisericii.
 141. Curtea bisericii e foarte mică.
 1277. q nem mōōp sō pēdīg "acesta însă nu este un cuvânt unguresc".
 431. Ț ogrădă la biserică.

MN

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CE OBICEIURI DESEBITE AVET ÎN ÎNMORMÂNTARE
 „RÉPONSE À LA QUESTION: QUELLES COUTUMES SPÉCIALES Y A-T-IL CHEZ VOUS POUR LES ENTERREMENTS”

[2712]

I. **Întrebarea a fost pusă ca în titlu.**
 II. Nu s-a răspuns în punctele: 182, 260, 279. Pentru punctele în care s-a răspuns, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: [V.volumul de texte, Nrul 2: OBICEIURI LA MORT] 2, lăsdă bari la jeli pră pjept; ocolječ grjapa cu lomănărea șj mujăr jeli în mină, să nu să făcă murșon 4, "li bate un" piridj im pjept să nu să făcă strigtoj; "de aceea li păzesc; se pune pe el o seceră; cucuruz fript, uoy fript, dyağdă dă sobăhē și fir dă trandafir, să nu se făcă strigoiu" 8, "în mână dreaptă" li pūr o crușjă mică dă sără ș-o ljeu pris Ț Ț; cîn li băgă-ŋ copirșău Ț ugg cu ūșuŋrje și cu ljeoștân; și sică să nu să făcă strigtoh [V.volumul de texte, Nrul 27: OBICEIURI LA MORT] 27, li kičesc "pe cel mort" [nu știe cum], pun rākiŋ-nro ujağdă d-ăj miș și dja Ț-o pūrj-n săcrjŋ la mort [V.volumul de texte, Nrul 29: OBICEIURI LA MORT] 29, pūrē bari în mină [la mort]; aruŋcā bari ŋ grjapā: Ț rāscūmpārā grjapā dac-o fust, ālu-ŋgrapāt; Ț plāčēčē āluja lōcu, "bani în mână, li trebue" la vām cind mjeŋrē sūflēu să dja să nu Țlje cu mina guālā [V.volumul de texte, Nrul 36: OBICEIURI LA MORT] 36, "li pune bani în buzunar și o bucată de colac mujat im pomână (-măncarea gătită pentru pomână) câteva flori" [V.volumul de texte Nrul 47: OBICEIURI LA MORT] 47, "rudeniile aruncă bani în groapă peste cel mort; ard un piron în foc și-i străpunge inima să nu se făcă strigoiu, se pun bani și pe mâinile mortului" 53, dă pāstă mort la prunē sārăč, colac of bari 64,

mjeŋgind pā drum, fāsē prejōtu stāre, "după ce a plecat cu mortul dela o stare, o femeie toarnă apă pe locul acela dintr'o oală nouă legată cu petec de pânză nouă, cu apă nouă; li pune un ban în mână" 76, [V.volumul de texte, Nrul 95: LA ÎNMORMÂNTARE] 95, Țj-um ban ac-ŋ grjapā și pūrē ūnu a minā cī-nu-l băgă-ŋ copirșău; daj la gromhijāș pāsłā mort mīn hājē și colac; să spālā Ți pā cruce gromhijāși și căre-o ajulāt acō la mōrtj [V.volumul de texte, Nrul 102: LA MORT] 102, să pūrē o crușē ū sărā în minā și cu bari, Țmpjng mōrtu apă la flāmizāre c-o sūlā ca să nū ūmble 105, dă pēște lādā hājne la ŋāmuri 100, Ț pūrē ū ley Ț copirșey; la al căre-l dūce, la fičōru dja, Ț dā o nātrām-jā [pentru capil mic] și la ūmumare cîn Ț Ț dīŋ cas la flecāre rămīne cī-ŋ ūndey 141, "li pune un leu în mână ca să treacă vama; e coji de giulgiu li dă peste mort și zice de trei ori: pe lūrme-āstā să hie a la și pe hājilātā a mōrtului; o betjā cāi e copirșāu de lai o întinde, ca să poată trece vama" Ț simbolul deslegării] 157, să cīnā dūp mōrtu; cīm, mujāre, Ț scālā și lumorāč frumjōs cu hājne ș-ajā Ț pūrē o cīrjā frumjōsā în minā; un ban în mână, Ț pit de cruce de ceard pe care o pune preotul în mână [V.volumul de texte, Nrul 172: OBICEIURI LA MORT] 172, Ț pūrē um bānūj, Ț ljağā dā djeget și o batistā ș-o crușiljā dā cārj [V.volumul de texte, Nrul 192: OBICEIURI LA MORT] 192, "li pune lei în mână și sub haină, și azvārļu și în groapă; cānd e în groapă, iau fārā și Ți treacă mână cu fārā și aruncă pe mort" 219, pīnā Ț pōpa jertāsūhē, daj pistē săcrj hājē colacūj dē jertāsūhē 228, "un ban în mână și lumănare de ceard", se dā Țrārsūrā (-măncarea la întorcerea din cimitir); să cīnā pupāza (-un colac mic); cīnā cāntori 235. [V.volumul de texte, Nrul 250: OBICEIURI LA MORT] 250, la-mort Ți pūrē-m minā ŋŋ-co-cūj ū grj Ț-um, ban și lumīnā; Ț mērinā mōrtului; pūrē pā sālāș [sicriu] bari la pōpā 272, fac acāsā prīnōș 286, Ț bāgā um paljāy "bāj" și c-ŋm bānū și c-o lumīnā ŋ copirșey, im brjčē; și ștergūrā pāsłā brjčē [V.volumul de texte, Nrul 310: OBICEIURI LA MORT] 310, "mai demult o făcūt um paljāy "bāj" dā nujāy și Ț-o crepāt ș-o bāgāt cīnē grjār-Țē și Ț-o pūsu-m minā la mort 316, āj pun cāl-un ban im minā, să să plāčesc-acōlu, ș-um plic dē lumīnūj și pun im minā 325, āj pūrē ŋ grjār Ț minā ș-ŋ colac; hājāște ū-ŋm bulgārāș dē fārā și Ț aruŋcā-ŋ grjapā 334, Ț pun yorlē grjār, ū ljeu orj doj, im minā; glēč cā să plāčesc vāmīnīlē 346, o crușjā dē cārā ș-ŋm bari" Ț se dā mōrtului în mână" 349, făcă socāčjla colac și șjerbe și dā la sārāč; Ț pūrē cālē un ljeu orj doj și cruceā dē cārā în minā 353, Ț pūrē pā lājā; Ț făcă sālāșu "sicriu"; Ț cīnā pāhāru prēčāsłi; dēlām noj cā mēre mōrtu bīhē-o ujağā cu horluc și pūrē lumīnā la Ț ș-ŋ colac p-un șlergār, ș-apā [Țn hāmuri] dē șlergārju acōla și pōpa cīnā pāhāru prēčāsłi; [pe urmă li tree în jurul membrilor familiei] 362, fac o crușj dī cārā și pun ū ljeu ŋ crușjā ējje ș-o pun im minā; fac strāj pī ūsu cu stramātūr; mjeŋgrj, Ț crușj 365, "se pune mortului în mână o lumănare și o cruciță de ceard" 386, "se aruncă niște lei în groapă; se plātește locul" 399, "se pun în mână un șervet și o batistă; în buzunar, bani și co-

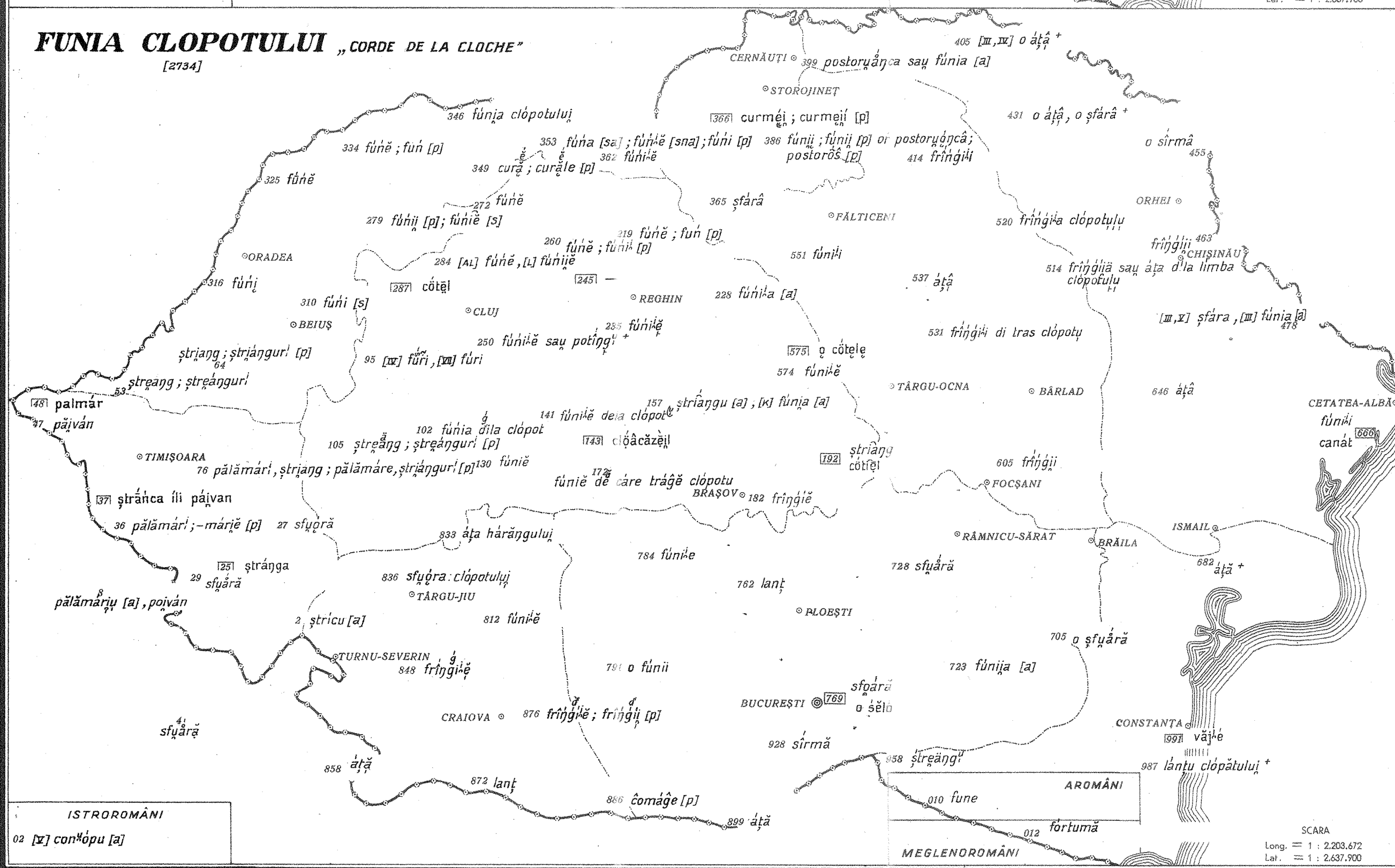

LIMBA CLOPOTULUI „LE BATTANT DE LA CLOCHE” [2733]

ISTROROMÂNII
02 [x] limbă de clopot

FUNIA CLOPOTULUI „CORDE DE LA CLOCHE” [2734]

ISTROROMÂNII
02 [x] conșopu [a]

[2733]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți măciuca aceea de fier dinăuntru clopotului care lovește clopotul și scoate sunet din el?

- II. 4. (clăpătu [a])
- 29. (aring; ariz [p])
- 1371. (zvono; zvynna [p])
- 47. Subiectul ocazional care a dat forma [x] limbă e un flăcău de 18 ani.
- 1461. (dʰon [sna]; dʰone [sa]; dʰontala [pa])
- 95. (clăpot; clăpotii [pa])
- 143. (clăci)
- 192. (clăpiti [pa])
- 250. (clăpote [pa])
- 1287. (hōpōg)
- 325. (clăp; clăpiti [pa])
- 365. (clăp; clăpiti [p])
- 1300. (u dʰona "la clopot")
- 405. (clăpiti [p])
- 431. (clăpiti [pa])
- 463. (clăpiti [pa])
- 551. (clăpiti; clăpiti [pa]; clăpiti [pa])
- 646. (clăpiti [pa])
- 692. (clăpiti [pa])
- 705. (clăpiti; clăpiti [p])
- 728. (clăpiti [sa]; clăpiti [p])
- 769. (clăpiti; clăpiti [p])
- 784. (clăpiti [a])
- 812. (clăpiti)
- 848. (clăpiti; clăpiti [p])
- 878. (clăpiti [a])
- 899. (clăpiti [pa])
- 928. (clăpiti; clăpiti [p])
- 958. (clăpiti; clăpiti [p])
- 987. (clăpiti; clăpiti [p])
- 1997. (zvân; zvânți [p])

95. *day de pomjană (cln_dă čeva) (făcē rîdicăreā "parastas")* 102, *fac pomănă* 105, *fac pomănă* 130, *dă de pomjană* 141, *dăm de pomjană* 157, *fac pomjană* 172, *day dă pomjană* 182, *am dă_dă pomjană* 192, *fac cumindăre* 219, *făšēp_cumindăre (dūpă sē vin ūla grōpă; sē, dōră nū mō-a mîncă și cumindū, despre unul care lăcomește la averea lui"; aista mō-i cumindū="bani" pîntru prohōd)* 228, *day de pomjană* 235, *dă pomjană dūpă cutăre* 250, *day de sūflētu mōrtulu* 260, *făcēm pomănă a tria zi pîntru mōrtu* 272, *fac pomănă dūpă dăta* 279, *day pomănă pîntru mōrt* 284, *day pomjană* 310, *făci comindări* 316, *făcē pomănă* 325, *fac pomănă* 334, *day pomănă* 346, *day pomjană* 349, *day de pomjană pîntru sūflētu mōrtulu* 353, *day pomjană* 362, *day di sūflētu lui* 365, *făși prăznic și dă di pomjană* 386, *făci pomănă* 399, *dă di pomjană* 405, *dă di pomjană* 414, *am dă di pomjană*, *făšēm prăznic* 431, *li day di pomjană* 455, *dăm di pomjană* 463, *dă di pomjană* 478, *făšim prăznic* 514, *dă di sūflētu mōrtulu* 520, *day di pomjană* 537, *făšim pomjană*, *dăm di sūflētu mōrtulu* 537, *dă di pomjană* 551, *dă dī pomjană* 574, *dăm di pomjană (străi sau o māsă)* 682, *i-a făci pomjană, a dūz dă pomjană* 705, *să dăm čevă dă pomjană* "haine etc." 723, *făcē pomjană* 728, *li dă dă pomjană* 762, *dăm clē-ū rind dă fūlī dă pomjană* "la 6 săptămîni" 769, *făcē pomjană* 784, *dă dă pomjană* 791, *dă de pomjană (la șășă săptămîni li dă țgale de pomjană)* 812, *pun pomjană* 833, *day de pomjană* 836, *făcēm pomjană* 848, 858, *dăm de pomjană (țgale, pline, colăci; la șășă săptămîni li făcēm pomjană)* 872, *fac pomjană* 876, *pomenēște mōrtu*, *li dă dă rāposăt* 880, *dă dă pomjană* 899, *le dăm țgale dă pomjană* 928, *dă țgale mōrtulu* 958, *dă de pomjană* 987, *dă pitē de bogdēprōste* 950

nuri sērbim, grly sērt 365, grly sērt 386, 399, grly hērt; "se face pentru mănăre" 399, *colivă* 405, *panasiōdă di grly* 414, *colivă* 431, *colivă* 455, *colivă* 463, *colivă di orjē* 478, *colivă* 514, *colivă* 530, *colivă* 531, *colivă* 537, *colivă* 551, *colivă* 605, *colivă* 646, *colivă* 666, *li ridică colivă* 682, *colivă* 705, *colivă* 723, *colivă* 728, *colivă* 762, *colivă* 769, *făcēm colivă*, *colivă mōrtulu* 784, *colivă* 791, *colivă* 812, 812, *colivă* "se face în alte părți, dar la Cimpa nu, căci nici nu este grău" 833, *colivă* 836, *colivă* 848, - 858, *colivă* 872, *colivă* 876, *colivă* 886, *colivă* 899, *colivă* 928, *colivă* 958, *colivă* 987.

D.: 02, grly 010, gron di mōrt 012...
M.: [ung] 192, 287, 575...
[rut] kik 366, coliv 656...
[sārb] 25, cuțlivo 37...
[bulg] 48, coliv 991...
[șās] 143, 245...
[țig] - 769.

CATEDRALA „CATHÉDRALE” [2723]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți bisericii dintr'un oraș mare unde este episcop și unde slujește câteodată episcopul?

II. Nu s'a răspuns în punctele: 53, 141, 260, 278, 310, 316, 349, 362, 605, 728, 762, 784, 848, 858. Pentru punctele în care s'a răspuns, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: *biserică; biseriș [p] 2, (biserică "o biserică obișnuită") 4, biserică 8, biserică 27, hēpēlca [a] 29, catēdrālă; -drālē [p] 36, [e] mănăstire 47, biserică vlădic 64, catēdrālă; catēdrālē [p] 76, [w] mănăstiri, [w] mănăstiri 95, mănăstire (biserică) 102, catedrală; catedral [p] 102, biserică 192, catedrală 219, catedrală; catedralē [p], biserică vlădiculu 228, mănăstire 235, mănăstire 250, mănăstire 272, mănăstire vlădic 284, be-mănăstire 295, catedrală 304, mănăstire 304, mănăstire 305, mănăstire 306, [e] catedrală; catedral [p] 399, [w] sobōr, [w] sobōr, sobōru dī bāl 405, mītropol 414, sobōr 431, sobōr 455, sobōru 463, [w] mītropol (biserică) 478, mītropol 478, lași; "episcopie" "la Huși" 514, [e] la biserică la țes 520, [p] 531, episcop 537, mănăstiri 551, biseriș de sēlțē mōrti [p]; biserică [s] 574, sobōr 646, (biserică) 666, (biserică; biseriș [p]) 682, biserică; biseriș [p] 705, [e] la biserică la [p] 723, mītropol (la biserică) 769, mănăstire sau episcopie 791, [w] episcopie (biserică) 812, mītropol 833, mănăstire 836, (biserică comună; biseriș [p]) 872, mănăstire; mănăstiri [p] (catedrala din Balș, zidul de Roșca, e considerat de Bălșeni ca mănăstire) 876, tot biserică 886, mănăstire 899, la lui mandle [catedrala din Curtea-de-Argeș; din carte a auzit că a căzut Manole și sa făcū fântână] 899, biserică 928, [e] fo mănăstire (biserică) 958, mītropol 958, [w] episcop 987. D.: [x] ca mără besereca 02, - 010, 02... M.: [ung] țemplom 192, țemplom 287, țemplom 399, [rut] țercov, țercv 366, țercv 666... [sārb] biscupca [țcva] [accentul pe ɟ] biserică episcopală 29, țcva; [țcve [p] [accentul pe ɟ] 37... [bulg] țercvica [sa]; țercve [p] 148, pac țercv 991, [sā] kir 143, - 245... [țig] - 769.*

[2734]

I. Întrebare indirectă: De ce apuci ca să tragi clopotul?

- II. 250. "Potângul e de piele tare; de potâng e legată funia".
- 405. "E legată de limbă". Clopotul e fix.
- 431. V. nota precedentă!
- 682. cu dă dă trăgi di clăpiti, bāti clăpiti.
- 987. căre trăgem clăpiti de jel.

D.: [x] lemōzina 02, day ti țirtare 010, day pri sūflit 010.

I. Întrebare indirectă: Cum numiți grăul fierț și îndulcit care se dă la pomeni și la parastasuri?

II. Nu se face colivă și nici nu e cunoscut un termen pentru ea în punctele: 4, 219, 235, 250, 260, 272, 279, 284, 310, 316, 325, 334, 346, 349, 353, 362, 574. Din punctele în care am obținut un termen, dăm materialul în transcriere fonetică: "părăstăș", "in Vechiul Regat" 2, *colivă* 8, *cuțlī* 27, *cuțlī* 29, *cuțlī* 36, *colivă* 47, *grly fierț* 53, *la pāus să făcē grly fierț* 64, *cuțlī* 76, "la mōrtu" "făcēm colivă; hērbem grly la sîntōer" 95, *ba hērbem grly cu lăpē, grly hērt* 102, *colivă* 105, *colivă* 130, "hērbem grly" "la sîntōer și-l dūcēm la biserică; grly hērt" 141, *pāsăt, de porumb îndulcit sau de grly* 197, *maj de mult făcū grly hērt*; "li pīsă și-l hērbă; acuma", *hurjēz "orez"* 172, *colivă* 182, *colivă* 192, *colivă* "in postul mare, sām betele; pentru mōrti" 228, 00 grly nūma la așū-

MN

DAU DE POMANĂ
FAIRE L'AUMONE (EN MÉMOIRE D'UN MORT)
[2721]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți când dați mănăre sau haine pentru odihna sufletului unui mort?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: *dă dă pomănă* 2, *dă dă pomănă țāra* 4, *dă dă pomănă* 29, *dă dă pomănă pîntru mōrt (făcē pomănă la șășă săptămîni)* 36, *dă dă pomănă (li pūnē pomănă)* 47, *fac pomănă* 53, *fac pomănă* 64, *pomănă, să pūne pomănă, pomjēn [p]* 76, [w] făcēm pomănă "la cimitir", *atūn-ța dăm colăci pistă copirșē, [w] pomănă*

[2742]

I. Întrebare directă: Când cineva nu vă crede, jurafi așa: zău, lui Dumnezeu?
II. Subiectul l-a tradus pe zău.
478. pic lezucă mă, pi icyăna mă, pi crosă mă.
605. dăcă nu-i adivarăt.
762. jey nu pga am obicéj, ca să zic.
812. Subiectul [x] nu vrea deloc să pronunțe jurământul. Zice că au părăsit în sat obiceiul de a jură, de când s'a ivit Petrache Lupu.

[2745]

I. Întrebare indirectă: Cum ti numiți pe cel mai mare peste draci?
II. 47. Subiectul ocazional [x] e din satul vecin, Nerău.
53. „Așa a auzit subiectul în America”.
76. „Așa a celit în carte”.
250. „miciiduca e sclugă la scarăski”.
310. bā-sāmă bag-seamă, probabil?
431. Subiectul a pronunțat numele lui SCARAOȚCHI cu teamă.
728. Subiectul ocazional [x] e un copil care zice că a cetit pe o iconoană expresia: [x] drăcu al mără.

MN

ICONOSTAS „ICONOSTASE”

[2726]

I. Întrebare indirectă: Cum ti ziceți despărțitului aceleia cu icoane pe ea și cu 3 uși, care desparte altarul de locul unde stau credincioșii în biserică?
II. Nu s'a știut răspunde în punctele: 2. 4. 53. 130. 172. 260. 325. 362. 365. 431. 551. 605. 682. 705. 762. 812. 876. 928. 958.
Din punctele în care s'a răspuns, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: altârju [a], [x] iconostás e, [e] icyăhili la altâr. 27. perjéj [e, de fapt, un zid] 29. iconostás; iconostás [p] 36. [x] iconostás 47. icóně 64. témplă; témpla [p] 76. împarjálă întră altâr și ntră biserică 95. făja altârului 102. iconostás 105. altâr [x] cu buzele foarte puțin rotunzite, totuși are timbru de u] 145. frónu altârului 157. împa altârului 182. [e] făja altârului 192. altâr 219. fruntári; fruntäre [p] 226. altâr 235. nájě 250. zvęere [sf] 272. iconostás; iconostásuri [p] 279. frónu besęrici, [e] fruntári 284. părățili altârului 310. [x] iconostat, iconostás 316. iconostár 334. dęspărțire altârului 346. gard 349. iconostásu [a]; iconostásur. [p] 353. catipitázma 386. părăjili altârului 399. [x] altârju [a] 405. catapitázma 414. iconostás 455. iconostásu 463. iconostás 478. catapitázma 531. colivóru bisęrici 537. lu pítör 574. [e] iconostás 646. cānăstás 666. témpla bisęrici 723. [e] perętele altârului 728. icpānili-zid 769. újile altârju 784. catapitázma 791. la úpa altârului 833. altârju 836. icyăne 848. prāznicăriju 872. făja altârului 886. iconostásu 899. [e] altâr 958. témpla bisęrici; făja altârului 987. altâr; icyănj 958.
D.: ? 02. 010. 012.
M.: [ung] pop 192, pop 287, pop 575...
[rut] pan-óvčej, píp 366, sveščenic, píp; dva papá „doi popi” 666...
[srb] gaspódin; gaspódin [p], [es]

STRANĀ

„STALLE DU CHANTRE”

[2727]

I. Întrebare indirectă: Cum ti ziceți la locul acela din biserică unde stă cantorul?
II. În majoritatea punctelor s'a răspuns: STRANĀ; STRĀNI [p]. S'a mai răspuns: STRANĀ; STRANE [p] e. 105. 130. 279. 316. 365. 478. 682. 705. STRANĀ; STRĀNURI [p] 84. 95. Am obținut numai singularul, STRANĀ, în punctele: 250. 284. 431. 455. 646. 723. 812. 836. 886. strĀnile ale marl [p]; strĀnă [s] (strĀnile ale mhičl, înt-éjia staj yámeni) 172. strĀna cāntgruluj 386. strĀna dāscālulu 728. S'a răspuns cu alți termeni: cĳros 405. scđynu dĳpculu 574. [s] scđynu dāscālulu 958. Său dat doi termeni: cātrédá, jĳč 769. Nu s'a știut răspunde în punctele: 4. 762. 848. 858. 872. 876. 899. 928.
D.: ? 02. — 010. 012.

POPĀ „POPE

[2729]

I. Întrebare indirectă: Cum ti ziceți preotului, între voi, când el nu vaude?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: pōpa; popl [p] 2. p'ōpā 4. p'ōpa e. pōpa nost; popl [p] 27. pōpa; popl [p] 29. p'ōp-út; p'ričyút [p], p'ōpa; popl [p] 36. p'ōpa; popl [p] 47. p'ōp-útu [a]; p'ōp-ú [p], pōpa; popl [p] 53. pōpa; p'ōp [p] 64. pōpā; popl [p] 76. pōpa; popl [p] 95. pōpa; p'ōp [p] 102. pōpa; popl [p] 105. pōpa; popl [p] 130. pōpa; p'ōp [p] 141. pōpa; popl [p] 157. p'ōp-útu; p'ričyút [p], „i se zice în țară”, p'ōpa; popl [p] „obicinuit” 172. [u] p'ōp-ú; [l] p'ōp-ú [p], [i] maj zicé și pōpa; popl [p] 182. p'ārintil, p'ōpa; p'ōp [p], [k] p'ōp-ú, p'ričyút [p] 192. pōpa; p'ōp [p], [cin nu-] dĳ făjā 219. pōpa; p'ōp [p] 228. p'ōp-ú, pōpā 235. pōpa; p'ōp [p] 250. pōpā; p'ōp [p] 260. pōpā; popl [p] 272. pōpa; popl [p] 279. pōpa; popl [p] 284. pōpa 310. pōpā; popl [p] 316. pōpa; popl [p] 325. p'ōpā; popl [p] 334. pōpā; popl [p] 346. pōpā; popl [p] 349. pōpā; popl [p] 353. pōpā; popl [p] 362. p'ričyút, p'ōpa; p'ōp [p] 365. pōpa; popl [p] 386. pōpā; p'ōp [p] 399. p'ōp-ú 405. p'ōp-útu, p'ōpa 414. p'ričyút, p'ōpā; p'ōp [p] 431. p'ōpā; p'ōp [p] 455. p'ōpā; p'ōp [p] 463. [x] p'ričyút; p'ričyút [p], [x] pōpa; [x] p'ōp [p] 478. pōpa; p'ōp [p]; p'ārintil, pōpa; p'ōp [p] 520. p'ričyút, p'ōpa (a-șă cāri nu-] daj sāmā „zic așa”) 531. p'ričyút; p'ričyút [p], pōpa; p'ōp [p] 537. p'ričyút, p'ōpa 551. p'ōpa 575. pōpa; p'ōp [p] 605. p'ōpa; p'ōp [p] 646. p'ričyút; p'ričyút [p], p'ōpa; p'ōp [p] 666. pōpa; p'ōp [p] 682. p'ričyút; p'ričyút [p], pōpā; popl [p] 705. p'ōpā; p'ōp [p] 723. p'ōpa; popl [p] 728. p'ōpa; p'ōp [p] 769. p'ōpa; p'ōp [p] 784. p'ričyút; p'ričyút [p], pōpā; popl [p] 791. p'ōpā 812. pōpa; popl [p] 833. pōpa; popl [p] 836. p'ōpa; popl [p] 848. 858. pōpa; popl [p] 872. p'ričyút, pōpa; popl [p] 876. p'ōpa 886. p'ričyút, pōpā 899. pōpa; popl [p] 958. p'ōpā; p'ōp [p] 987. pōpā 958.
D.: [x] p'ričyút; p'ričyút [p] 02. p'ričyút; p'ričyút [p] 010. pōpā 012...
M.: [ung] pop 192, pop 287, pop 575...
[rut] pan-óvčej, píp 366, sveščenic, píp; dva papá „doi popi” 666...
[srb] gaspódin; gaspódin [p], [es]

ZĂU, LUI DUMNEZEU „DEVANT DIEU”

[2742]

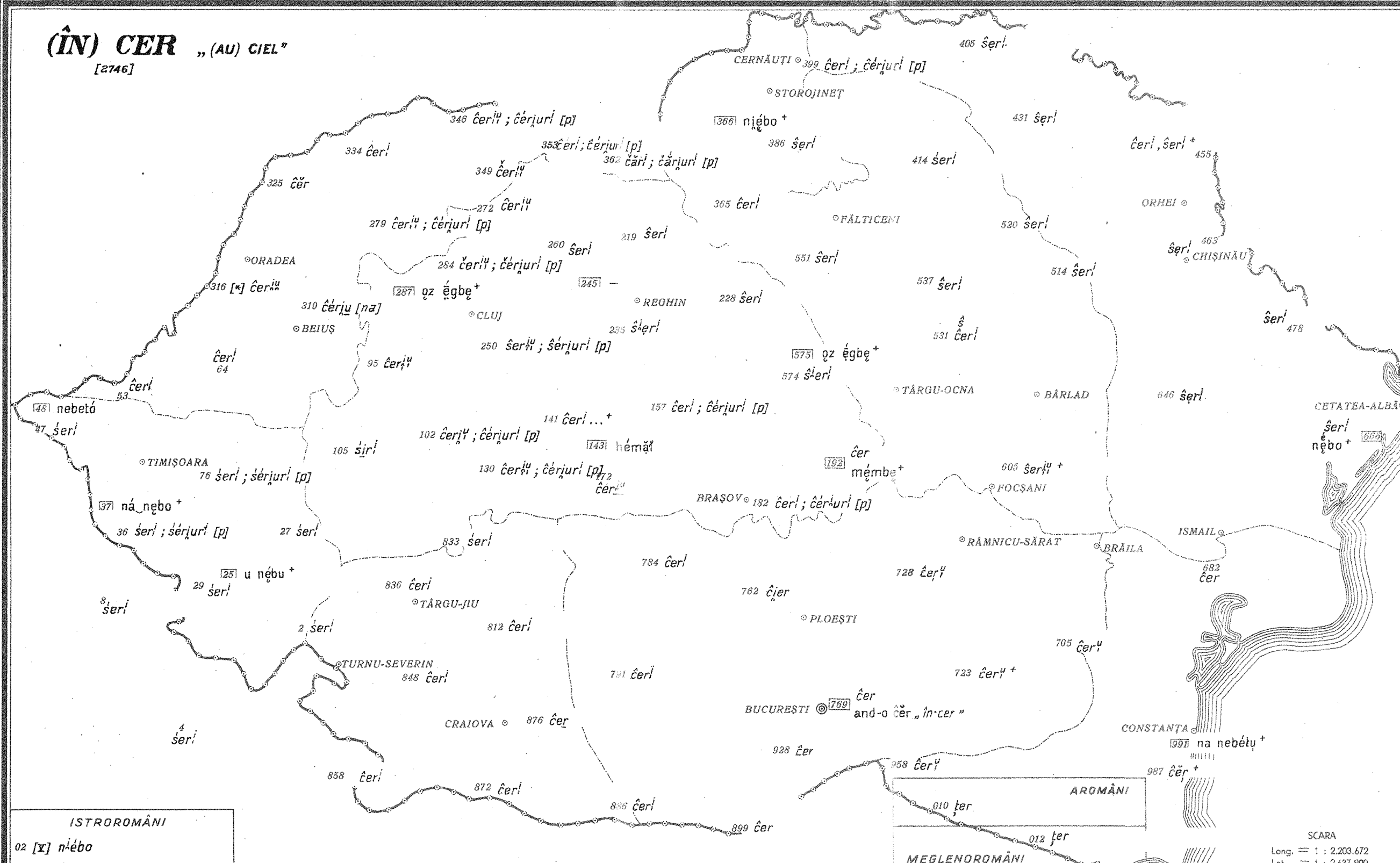
SCARAOȚCHI „LE CHEF DES DÉMONS”

[2745]

(ÎN) CER „(AU) CIEL” [2746]

[2746]

I. Întrebare indirectă: Arătând în sus, întrebăm: Unde este Dumnezeu?
II. [231]. 'In cer?'
[37]. 'In cer?'
[48]. 'Cerul?'
141. După cuvântul ceri, subiectul a mai pronunțat câteva cuvinte pe care nu le-am notat.

[2748]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți preotului aceluia care e mai mare peste mai mulți preoți, dar e mai mic decât episcopul?
II. 105. Pentru prôta, subiectul nu știe să formeze pluralul.
141. După pătrupop, subiectul a pronunțat mai multe cuvinte, reprezentate pe hartă prin puncte.

M N CRISTELNIȚĂ „FONTS BAPTISMAUX” [2732]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți vasului aceluia din biserică în care se botează copiii?
II. Nu s'a știut răspunde în punctele: 4.36. 53.64. 105.109.219.260.272.279.284.316.334.359. 362. Din punctele în care s'a răspuns, dăm întreg materialul în transcriere fonetică:
[ru] pot'winni, palamari [p'at'cu]ni 366. stôro [f'ercu] "paraclisier" 666.
[sâr] d'vonar, d'vonar 25, [t'cv'ê]ac "paraclisier" 97.
[bulg] ? 48, pitrup [del] purdava svêsti na pângârjâ "cel care vinde lumânări pe masa epitropului" 991.
[sâs] c'li'ânâr 143, -- 245. --
[ig] -- 769.
III. Cu excepția cazurilor când s'a răspuns CLOPOTAR sau CEL CARE TRAGE CLOPOTELE (762. 769.802.836.928), toți termenii de mai sus înseamnă de fapt "paraclisier" sau "cântăreț" (820.605.728.784.791.872.876.899).
D: [x] crîj; crîjure [p] 02, cruce 010, cruți 012. --
M: [ung] k'eresi 192, c'rucu'g (românește se zice: c'rucu'g) 287, g' k'eresi 575. --

dă bot'g' 723, cazân 728, cazân' [un]cazân mare, ață, și are d'ôto ur'êki) 762, hîrdăy 769, p'utină 784, cazân 791, hîrdăy (era de lemn înainte cu 20 de ani; acum e de alamă; e un [c]cazân; noi zicem tot hîrdăy) 820, (dintr'o ulsică se toarnă pe cap) 893, în c'ubar' de porolan, mai de mult "î hîrdăy bot'g'g'ului" 836, într-o hîrdăy de tingikă 848, [e] hrdăy 872, în cazân 876, f' adăcu bisericîi are cazân 886, hrdăy care bot'găză copli 899, bot'găză cop'liilor 928, cazân' 958, cazân de bot'găz 987, [e] cazân 850.
D: [x] crîj; crîjure [p] 02, cruce 010, cruți 012.

[ru] y'rest 366, crest 666. --
[sâr] c'f'st 25, c'c [accentul pe] f' 37.
[bulg] crîj 48, crâs 991.
[sâs] crîj 143, -- 245. --
[ig] -- 769.

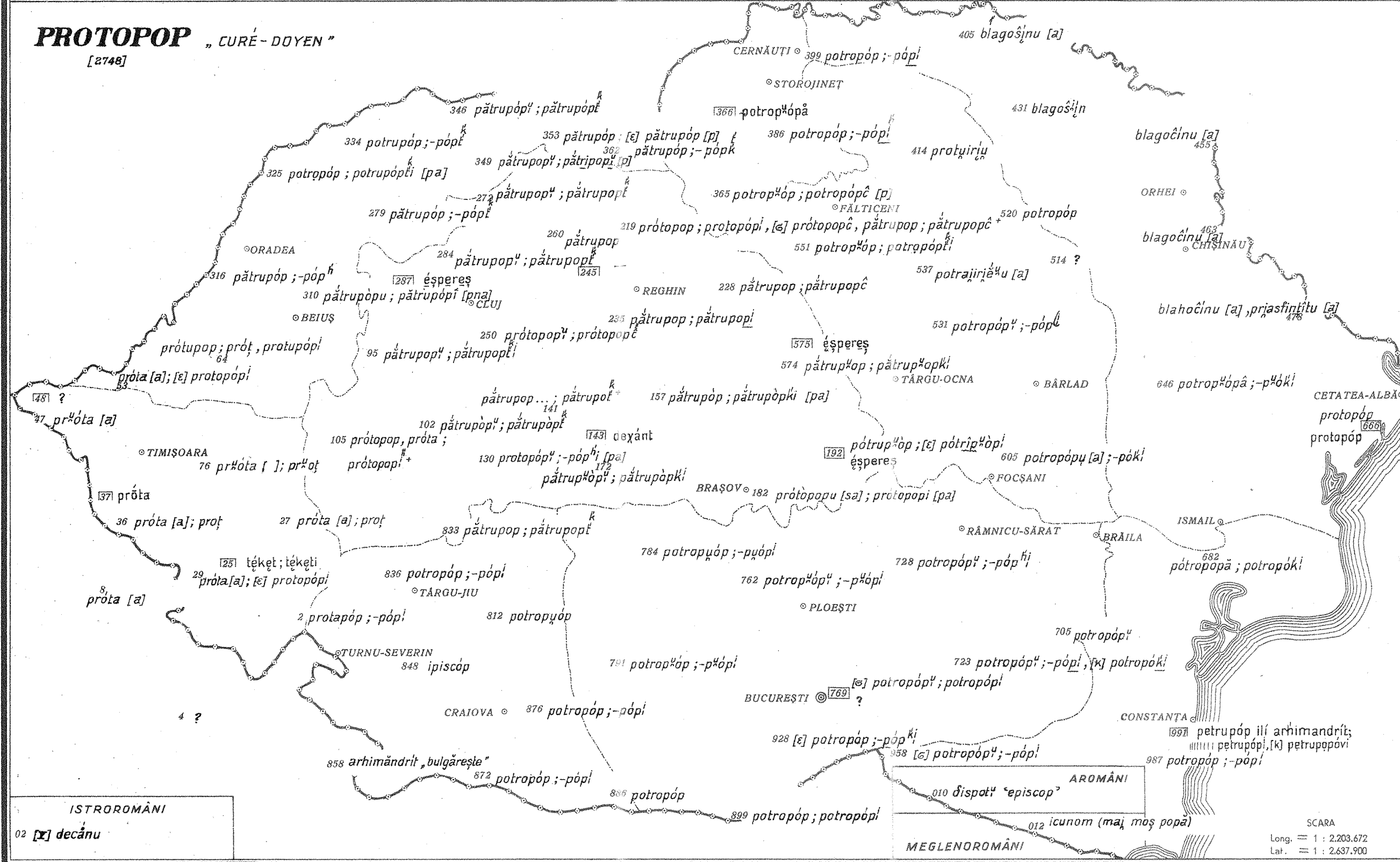
RIPIDĂ „SORTE D'ÉVENTAIL LITURGIQUE” [2737]

I. Întrebare directă: Aveți pe aici obiceiul să îmbrăcați în stihare albe vreo 2, 4 sau 6 băieți care să poarte în mâni la biserică, în vremea slujbei, înaintea altarului, câte o RIPIDĂ, făcută din lemn ca o stea, cu un cap de inger zugrăvit la mijloc?
II. În majoritatea punctelor s'a răspuns că nu cunosc ripidă. Pentru cele câteva puncte în care s'a răspuns că există ripizi, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: râpiz; râpiză [p] 2, râpidă; râpid [p] 8, râpidă; râpid [p] 27, râpidă; râpid [p] 29, râpidă; râpid [p] 47, st'găyă; st'g'le [p] 53, serafim; serafimi [p] 4 " 182, serafim [p] 228, herovimi [p] (s-o prâpă'li amú [a dispărut obiceiul]) 260, sarafim [p] 365, u'k'ju mintuit'ôrulu 414.

COPII ÎMBRĂCAȚI ÎN STIHARE LA LITURGHIE. „ENFANTS DE CHŒUR” [2738]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți pe băieții aceia, îmbrăcați în stihare albe, care poartă, la liturghie, sfeșnice și ripizi, stând înaintea altarului?
II. În majoritatea punctelor s'a răspuns că nu există obiceiul. Din punctele în care s'a răspuns că există obiceiul, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: c'ntârj'êi aj mis care duc râpizli 2, d'jac; d'jê [p] 4, copli mbrăcâj pintru slujba bisarisî 8, copli-mbrăcâj 27, copli 29, d'jac; d'jê [p] 47, sâ-mbrăcâ la bes'erică 64, coplii care duc f'j'j'icile 102, copli-mbrăcâj, administrân' 105, ir'ôd' 117, ir'ôz [p], iau fâcl' mari și groase în mâni la procesii 172, băj'êi care m'g'g' cu sf'j'nicile 182, sâ-mbrăcâ cop'lii d'ê f'ç'qlă "la sâr'bători mari" 220, [e] doi băj'êi cu dom-pârlic'f' 235, cop'lii (sâ-mbrăcâ doi copli, "duc" f'j'j'isê 250) [e] f'j'j'eri 279, f'j'eri; 2, nu se mai obicinuiește 284, pr'uncî-vâsc'j' 316, f'j'eri [p], f'j'eri [s] "cu sfeșnice și lumânări" 334, cop'lii-mbrăcâj, sarafim [p] "4" 365, "e obiceiul să se îmbrace 2 băieți, dar nu știe cum le zice" 405, c'ntârj'ê; f'j'ni cori 474, palamari "numai 2 sau 1" 431, băj'êi îmbrăcâj f' st'g'âr' 2; la Paști "455, [x] doi băj'êi îmbrăcâj 463, "la catolinsă există obiceiul" 537, [e] băj'êi-mbrăcâj, c'ntârj'êi "când vine episcopul" 723, băj'êi-mbrăcâj' 958.
D: ? 02, -- 010, d'jac 012.

PROTOPOP „CURÉ-DOYEN” [2748]

ISTROROMÂNII 02 [x] decănu

SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

[2752]

I. Întrebare indirectă: Cum se cheamă locașul unde stau călugării sau călugărițele? (Au acolo și o bisericuță?)

II.47. Subiectul crede că ceea ce se numește MĂNĂȘTIRE e numai biserica în care se roagă călugării. V. și răspunsul la Întrebarea [2723].

141. Im_bla_j... [E, de fapt, mitropolia din Blaj].

520. skitlét, la munti.

15751. "In mănăstire".

1728. "In mănăstirea la colănu sunt călugări, iar in mănăstirea la rătăști sunt maici".

886. [e] mănăstire = biserică mare.

[2762]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la cuvântarea aceea ce v-o ține preotul la sfârșitul slujbei?

II. 2. fîhă predică.

29. spūhî prîdică.

47. predică [s].

1481. dăva prîdică "predică [s]".

64. cîțegîte căzaniă.

95. pōpa predică la yōmînî.

102. spūhî cazaniă.

130. spūne prîdică.

172. prîdică "la morți".

182. spūne prîdică.

192. spūne prîdică.

1921. "Predică [s] preotul".

228. fîhă prîdică.

235. predică [s].

250. spūhî cazaniă, spūhî prîdică.

260. spūhî predică.

279. spūhî cazaniă.

12871. prîdică [s].

310. hē spūhî învătătūră.

325. spūhî cazaniă.

353. hē spūhî prîdică.

365. spūhî o cazaniă.

13661. nacazuwāhî cāje "spune predică".

474. stă la cuvînt, fîhî-o cuvîntări.

455. spūhî cuvîntu.

478. fîhî cuvîntări.

514. fîhî cuvîntări.

531. prîdică [s].

551. spūhî-o cuvîntări.

574. a fîhît pōpa prîdică.

15751. prîdică [s].

605. [e] fîhî discurs.

682. fîhî o prîdică.

836. cîțegîte cazaniă.

899. povesteste popōrului.

987. fîhî cuvîntări.

III. S'a obținut numai verbul în 2. [192] 405.

463.537.723.848.928.959. După formele verbale, dela punctele înșirate mai înainte, stă indicația [s], adică a 3-a persoană singular a prezentului.

MN

ISUS HRISTOS "JESUS CHRIST"

[2739]

I. Întrebare directă: Cum ziceți pe aici ISUS HRISTOS?

II. În majoritatea punctelor s'a răspuns: isus cristos. S'a mai răspuns: isus hristos 172.219.228.272.284.362.365.386.399.431.455.463.478.514.531.551.605.666.850.959./isus

CRISTOS 8.47.53.64.316, ISUS CRISTOS 279. 334.349, ISUS HRISTOS 393.405.474, ISUS HRISTOS 105.260, ISUS CRISTOS 157, ISUS CRISTOS 325, ISUS HRISTOS 346, SFINTU HRISTOS 520, ISUS HRISTOS 646, ISUS HRISTOS 833. S'au dat două forme: isus cristos, isus cristos 310, isus cristos, domnu ristos 250, isus cristos, isus hristos 937. Nu s'a răspuns în punctul 4.

D.: [e] isu crst, [x] domnu oz, hrstos 010, isus ristos 012...

M.: [ung] kistuș uruŋe 192, iēzuș cristuș (vōllāșuŋe fēje "capul religiei noastre") 287, iēzuș cristuș 575...

[rut] sus hrstos 366, isus hrstos 666...

[sărb] isu crst 25, isus hrstos 37...

[bulg] isu crās 48, isus hrstos 991...

[sās] her yēzus cristus 143, - 245...

[fīg] - 769.

FECDARA MARIA "LA SAINTE VIERGE" [2740]

I. Întrebare directă: Cum ziceți aici FECDARA MARIA?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: măjca dōmnului 2, 9 4, sfînta mărija 8, sfîntă măjca marijē 27, măjke mērijij 29, mărija fečyără 36, măjca prēzistă 47, măjca prēdistă 53, fičōra mărija 64, măjca prēzestă 76, fičōra marij 95, măjca prēdistă 102, fečōra maria 108, fečyără maria 130, fičōră măriē, bucură-te! 141, marla măjca prēdistă 157, fečōra maria 172, fečyără maria 182, măjca dōmnului 192, mărija, [e] fečōra mărija 219, măjca prēzistă 228, fičōra mărija, sau măjca prēzestă 235, măjca prēzestă 250, prēzsfîntă mărija 260, mărija fečōră 272, fečōră măriē 279, măjca prēzestă 284, mărije fečōră 310, [e] măjca sfîntă 316, măjca sfîntă 325, măjca sfîntă 334, măjca sfîntă 346, fečōra maria 349, 353, mărija fečōră 362, fičyără maria, precurāta maria 369, fičōra maria 386, fečyără mărija 399, fičōra, fičōra marijē 405, fičyără marijē 414, măjca dōmnului 431, măjca dōmnului 435, fičōră marijē 463, [x,x] măjca dōmnului 478, măjca dōmnului 514, măjca dōmnului 530, fičyără marijē 531, măjca dōmnului 537, fičyără marijē 551, fičōra măriē, māmā luŋ dumnēzō 574, cucyānā fičyără mărija, măjca dōmnului 605, măjca dōmnului 646, fičyără marijē 666, măjca dōmnului 682, fečyără maria, măjca prēdistă 705, fičōra marijē, sfînta nāscōtōrē dā durnezēy 723, măjca dōmnului 728, fečōră marijē 762, fečōră marijē 769, fečōră marijē 784, fečōră marijē say măjca dōmnului 791, fičōră marijē (așā am auzī, pe pōpā) 812, măjca prēzistă 833, fičōra marijē 836, măjca dōmnului și fečyără maria 848, 858, fečōră mărijē 872, fečyără marijē 899, fečōră marijē 928, fečōră marijē 958, fečōră marijē 987, 9 sfînta marijē 858.

D.: [e] măjca bojja, măjca bojja 02, stā-mărie 010, bāgārōdija 012...

M.: [ung] sūz, mārij 192, mārij, sūz, mārij 287, sūz, mārij 575...

[rut] svētij dux 366, duh svētij 666...

[sărb] svēti du 25, svēti duh 37...

[bulg] dū svēt 48, [s] duh svēt 991...

[sās] dār helij gājst 143, - 245...

[fīg] - 769.

[rut] mătler bōjā a gīvā mărijā 366, dēva marijā 666...

[sărb] svēta marijā 25, mājca bōjija 991...

[bulg] blajjna gōspa 48, svilā marijē 991...

[sās] ? 143, - 245...

[fīg] - 769.

DUHUL SFÂNT "LE SAINT ESPRIT" [2741]

I. Întrebare directă: Cum ziceți aici DUHUL SFÂNT?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: dūcul sfînt 2, 9 4, dūcul sfînt 8, dūhu sfînt 27, dūcul sfînt 29, dūhul sfînt (nūmēlējē tātāluj ș-a fiuluj ș-a sfîntuluj duh, amin) 36, dūhul sfînt 47, dūhu sfînt 52, dūhul sfînt 64, dūhul sfînt 76, dūhu sfînt [x] dūhul sfînt 95, dūhul sfînt 102, sfîntul duh 105, dūhul sfînt 130, dūcul sfînt 141, dōmnul dūcul sfînt 157, dūhul sfînt 172, dūhul sfînt 182, ș-al sfîntuluj duc [când își face cruce] 192, dūul sfînt (ŋ nūmele tātāluj ș-a fiuluj ș-a sfîntuluj duc, amin) 210, dūhu sfînt 228, dūcul sfînt "sau" spiritul sfînt 235, spiritul sfînt 250, spiritul sfînt 260, dūcul sfînt 272, spiritul sfînt, [e] a sfîntuluj duc, amin 279, spiritul sfînt 284, dūhul sfînt 310, dūhu sfînt 316, dūcul sfînt 325, spiritul sfînt (nūmele tātāluj ș-a fiuluj ș-a sfîntuluj spirit, amin) 334, spiritul sfînt 346, dūcul sfînt (nūmele tātāluj ș-a fiuluj ș-a sfîntuluj duc, amin) 353, dūcul sfînt, [e] spiritul sfînt igcā dūcām 362, dūhul sfînt 365, dūhul sfînt 386, dūhul sfînt 399, dūhul sfînt 405, dūhu sfînt, dūhul sfînt 474, dūhul sfînt 431, dūhul sfînt 445, dūhul sfînt 463, [x,x] dūhul sfînt 478, dūhu sfînt 574, 9 520, dūhul sfînt 531, dūhu sfînt 537, dūhul sfînt 551, dūcul sfînt 574, dūhul sfînt 605, duh sfînt 646, dūhul sfînt 666, dūhul sfînt 682, dūhul sfînt 705, dūcul sfînt 723, dūhul sfînt 728, dūcul sfînt 762, dūcul sfînt 769, dūhul sfînt 784, dūhul sfînt, dūhu sfînt 791, dōmnul sfînt 812, dūhul sfînt 833, dūcul sfînt 836, dūcul sfînt 848, 858, dūcu sfînt 872, dūcul sfînt 876, dūhul sfînt 886, dūhul sfînt 899, dūculul sfînt 928, dūhul sfînt 958, dūhul sfînt 987, 9 dūhul sfînt 858.

D.: [x] dūh svēti 02, - 010, ayu duhuz 02 [x] cloștru; cloștri

M.: [ung] sēntlējec 192, sēntlējec 287, sēntlējec ištē 575...

[rut] svētij dux 366, duh svētij 666...

[sărb] svēti du 25, svēti duh 37...

[bulg] dū svēt 48, [s] duh svēt 991...

[sās] dār helij gājst 143, - 245...

[fīg] - 769.

MĂNĂȘTIRE "MONASTÈRE" [2752]

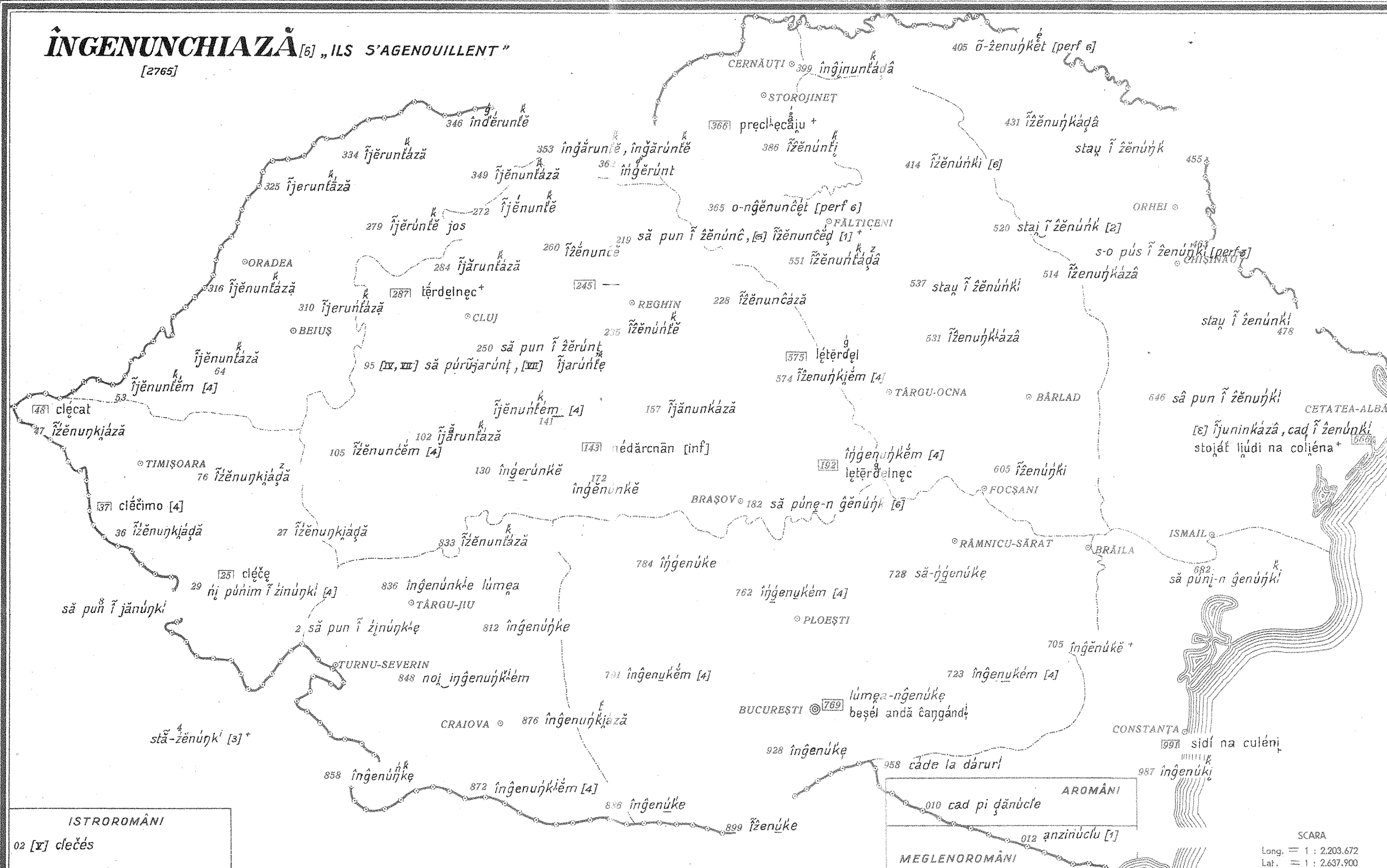

PREDICĂ "SERMON" [2762]

INGENUNCHIAZĂ [2765] „ILS S'AGENOUILLENT”

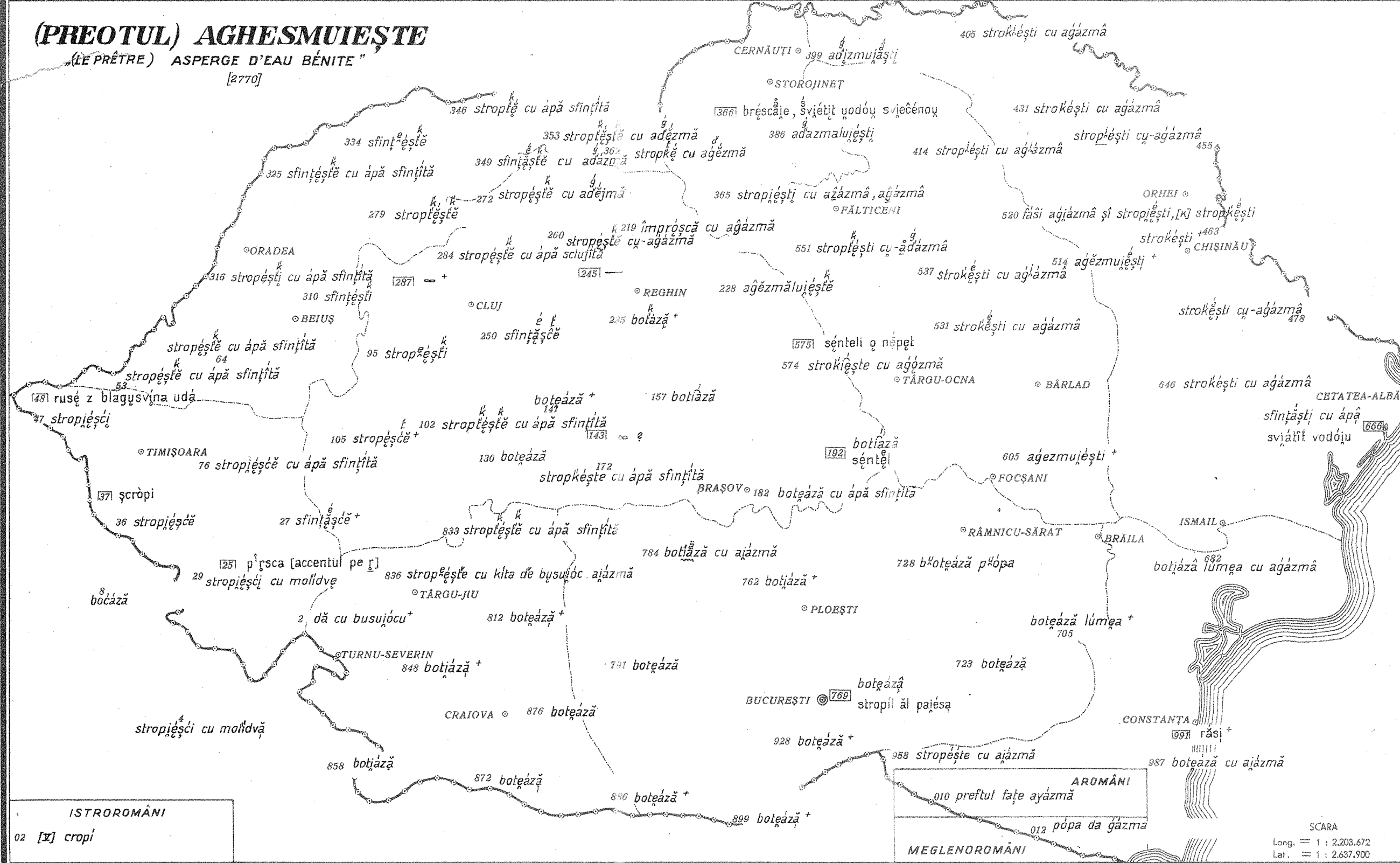
[2765]

I. Întrebare indirectă: Ce fac credincioșii în biserică atunci când preotul citește evanghelia?
II. 4. „Nu e obiceiul de a Ingenunchia la biserică”.

[2770]

I. Întrebare indirectă: Ce face preotul cu pământul de busuioc pe care îl înmoaie în apă sfințită?
II. 2. „După ce s'ăse moliftă”.

(PREOTUL) AGHESMUIEȘTE „LE PRÉTRE) ASPERGE D'EAU BÉNITE” [2770]

MN SFÂNTUL ILIE „SAINT ÉLIE” [2743]

I. Întrebare indirectă: Cine umblă cu căruța pe bolta cerului, în vreme de furtună, când stau tunând?
II. Dăm materialul în transcriere fonetică: sfintu ilie (duduje) 2, 2 4, sfetii ilie 8, sfintu ilie 27, sfintu ilie, mțosu ilie 29, o porțil maș ilie cu căruța 36, sfintu ilie cu căruța 47, ilie 53, sint ilie 64, sfintu ilie 76, ilie proroc 95, ilie 102, ilie 105, sfintu ilie 100, dumneză dragălu, [s] [k] ilie proroc

tu ilie (cu trăznetele și cu sfălgerle) 812, sfintu ilie (duduje) 832, sfintu ilie (jel duduje pe cer) 836, sfintu ilie (umbliă cu bujeliile, cu plôile și cu nourlețurile) 842, 858, sfintu ilie 872, sfintu ilie (bubușe) 876, [s] sfintu pêtre sau sfintu glôre 886, sfintu ilie 899, sfintu ilie 928, sfintu ilie 938, sfintu ilie 957, o sfetii ilie [k] sfintu ilie 859.
D: ? 02, — 010, změj tund după lám-nă 012.
RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CUM ÎL PORE-CLII PE DRACUL?
„RÉPONSE À LA QUESTION: QUEL SURNOM DONNEZ VOUS AU DIABLE?” [2744]
I. Întrebare indirectă: Cum îl porecliți pe dracul când nu vrefi să-i rostiiți numele?
II. Dăm înreg materialul în transcriere fonetică: s'ôbca, iuda, năjba, sătăna, usigă-l crûșa, usigă-l țgăca 791, fir-ar al țgăli, usigă-l fumu tă-mji, usigă-l țgăca, al dim bătă, mikidut 812, hăr-nă, dăvolu, hăl dim, pătră, necurātu, slăbu, crusilă, sarsăjilă 839, năjba, afuristū, usigă-l crûca 856, usigă-l lămfița, usigă-l crûca, să fi-al năjbi, să fi-al dăvolului 846, 858, fir-al smėj, al usigășului, ulic-l țgăca, fir-al năjbi 872, usigă-l tāmfița, dăvolu 876, necurăt [p], dăvolu, usigă-l cruce 886, dă-l năjbi 86, drac, dăvol, năcurăt, [s] necurātu [subiectul ocazional e din satul Nerdu] 42, sătăna (vîh vîrbă ugurgăscă), dăvol, spiril năcurăt 59, dăvol [p], iuda, sătăna 64, iuda, s'ôbca, băt-l crûșa, năjba, usigă-l crûșa 76, [s] băt-l sinta cruci, băt-l crûca și lămfița, [k] tāmfița, sătăna, năjma, [s] o băt-l sinta cruci, băt-l crûca și tāmfița, sătăna 95, dă-l-n năjba! 102, iuda, iscarid, dăvol, băt-l crûșatos, dăvol, sătăna, al năj (du-te alui rău!) 130, usigă-l dômne, usigă-l măica prăbistă 141, dă-l năjbi, necurātu [subiectul pretinde că năjba e altceva] 157, nevôja, dăvolu, (călca-ti-ar nevôja „cea mai mare înjurătură”) 172, necurātu, năjba, nepretinu, netribuitu 182, dăvol, spurcātu, usigășu, usigă-l crûca 192, drac; drac [p], dăvol; dăvol [p], du necurăt, du năj, țzerl întunecăt [p], sătăna 219, sătăna, iuda, usidă-l crûșa 228, dăvol, sătăna, lufifer, usidă-l sfinta cruce 235, dăvol, du necurăt, usigă-l crûșa, drășe! 250, sătăna, dăvol, hăl cu cędă, mnicupu 260, antihrist, dăvol, lufifer, băt-l crûca, usigă-l cruce 272, dăvolu, lufifer, usigă-l cruce, anticrist, nălucă dăvol, țgăscă 279, dăvol, mamôn, sătăna, necurātu, lufifer, băt-l crûca, mărgăm, pletri șmbolovăn șm munț pustii 284, peșpe-acje, peșpe-acje spurcăt, usigă-l cruce și-l tūri (pēpi ‘bălaur’) 310, năcurātu, usigă-l cruce, băt-l cruce 316, bēl necurăt, ije acolo im-pietre, nē ajbă de grije dumneză sfintu aidujitu 325, dăvol, dăvol dăvol [p] 334, dăvolu, țpocu, sătăna, usigă-l sfinta cruce, trăznăscă-l dumneză, dăvol 346, dăvol, usigă-l cruce, năjba 349, dăvolu, să-l ucidă sfinta cruce 353, sătăna, băt-l cruce, anticrist, balzaboc 362, spurcātu, necurātu, usigășu 365, dăvolu, iuda, usigă-l cruce 366, usigă-l cruce, la năjba 399, mikidut, sârbôm-ski, usigă-l țca, usigă-l cruce 405, drac, dăvol, sătăna, ligidôn, mulțirița drășilor, usigă-l cruce 414, asăl cări nu să spūni, usigă-l cruce, dăvol 437, dăvol, farayôn, usigă-l sfinta cruce, usigă-l sfintu ilie 455, dăvol, sătăna 463, [s, x] dracu, [s] năjba, duc-să pi kētri

D: [x] dracu 02, ațel cu un cîcor 010, lup mănecăla 012.
M: [ung] ôrdög, lufifer 192, țh'rdög 287, ôrdög 575.
[ru] țpôd, gîhco, zotofiej xrest pre năs țerșețhiy, cört, năjșețeajie u d'erăjje cām-ne 366, cört, satăna 666.
[sărb] vrac; vrăgove [p], vrăje, iuda 25, dăvo, sātōna 37.
[bulg] vrăgo, dāv 43, dăvol; dăvol [p], sătăna, scariôjki 991.
[să] dāv 143, — 245.
[ig] — 769.
(PE) PĂMÂNT „(SUR) LA TERRE” [2747]
I. Întrebare indirectă: După ce subiectul a răspuns că Dumnezeu e în cer [2746], am întrebat: Dar noi unde suntem?
II. În majoritatea răspunselor s'a răspuns: pămînt. S'a mai răspuns pămînt 130, 172, 250, 272, 279, 284, 345, 349, 605, 705, 723, 728, 958, pămînt 4, 386, 453, 463, 478, pămînt 365, 836, pămînt 29, pămînt 99, pămînt 102, pămînt 141, pămîntu 310, pămînt 835.
D: [x] pemîntu 02, loc 010, pîmint 012.
M: [ung] o fūdōn ‘pe pămînt’ 192, p fūdōn ‘pe pămînt’ 207, p fūdōn ‘pe pămînt’ 575.
[ru] zemlă (na zemlă ‘pe pămînt’) 366, na zimlă ‘pe pămînt’ 666.
[sărb] na zemlă ‘pe pămînt’ 25, na zemlă ‘pe pămînt’ 37.
[bulg] na zemlă ‘pe pămînt’ 48, na zimlă ‘pe pămînt’ 991.
[să] dāv 143, — 245.
[ig] — 769.

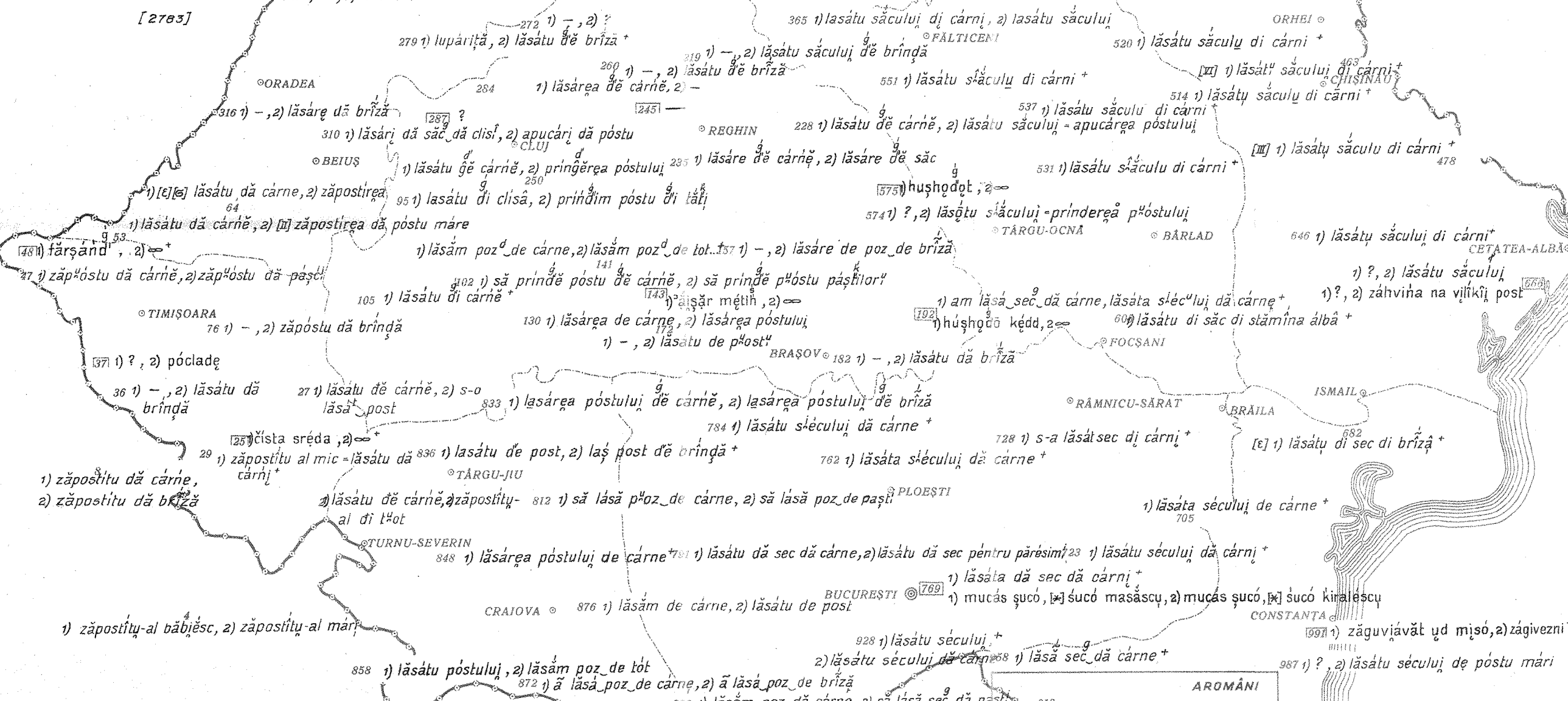
1) LĂSATUL DE CARNE

2) LĂSATUL DE BRÂNZĂ

„1) DERNIER JOUR DU L'ON MANGE DE LA VIANDE AVANT LE CARÊME

2) DERNIER JOUR DU L'ON MANGE DU LAITAGE AVANT LE CARÊME”

[2753]

ISTROROMÂNII 02 [r] prósne zile [?]

AJUN (POST NEGRU) „JEÛNE COMPLET”

[2786]

ISTROROMÂNII 02 [r] natiște

[2783]

I. Întrebare indirectă: 1) Cum fi ziceți zilei ultime înaintea - postului Paștilor când mai mâncați carne? 2) Dar zilele care urmează la o săptămână după aceasta, când mai voie de mâncat brânză?

1251. Carașovenii sunt catolici, deci n'au lăsat de brânză.

29. 2) zăpostitu al mării - lăsatu dă brîngă.

148. Bulgarii din Beșenova - Veche sunt catolici. V nota la punctul 1251 (cieta oredu)

105. 2) lăsatu di brînză - lăsatu póstului - lăsarğa póstului.

141. lăsarre de post. După cuvântul tot, subiectul a pronunțat și alte cuvinte, astfel încât după consonanța t a dispărut orice urmă de u final, care e perceptibil numai în poziție finală absolută.

192. 2) lăsaia dă șec.

279. „Lupărija e în ziua de luni a săptămânii albe, iar lăsatul de brânză, în ziua de Juminică, la sfârșitul aceleiași săptămâni”

1360. 2) zăpusna dnî-êna, zăpusni poneșiu-noc e luni, întăia zi de post.

399. lăsatul săcului di brîngă.

414. 2) lăsatu săculu.

431. 2) lăsatu săcului di póstu mării.

455. 2) lăsatu săcului di alba.

463. 2) lăsatu săculu.

478. [II, X] 2) lăsatu săculu.

514. 2) lăsatu săculu di brîngă.

520. 2) lăsatu săculu di brîngă.

531. 2) lăsatu săculu.

537. 2) lăsatu săculu di póstu mării.

551. 2) lăsatu săculu di póstu mării.

605. 2) lăsatu săcului di póstu mării.

640. 2) lăsatu săcului di póstu mării.

682. 2) lăsatu săcului di cărnii.

705. 2) lăsaia săcului de brînză.

723. 2) lăsatu săcului dă postu.

728. 2) s-a lăsa șec di póstu pástiului.

762. 2) lăsaia săcului dă brînză.

769. 2) lăsaia dă șec dă brînză.

784. 2) lăsatu săcului, lăsatu dă șec.

836. laș post de cărnă.

848. 2) lăsarğa póstului de past.

890. 2) lăsatu săcului dă póstu pástiului - lăsatu dă șec dă brînză.

958. 2) s-a lăsa șecy, lăsatu dă șecy.

923. 2) lăsatu săcului dă cărnă.

1991. zăguyivăvăt să ud șecy "se lasă post de toate".

[2783]

219. azún [i] numa pin, la amnâd.

235. azúnâ [a]; am azúnât [perf 1].

310. d-asară pin, astără.

353. am azúnât [perf 1].

414. „De pildă la vinirja săcâ”.

682. „Dela amiază la amiază”.

705. a postu [inf].

723. an, finut post az, dă n-am mîncat nimic!; să ajunâm [sub] 4]. „De pildă în ajunul Bobotezii”.

769. [s] ajunâm [4].

784. ajun-êzi [2]; am ajunât [perf 1].

836. ajun-êd [1].

886. „În Ajunul Crăciunului pescarii ajungează s-ajbă nordo la cîștig, să vinêze s-a pescuiesc”.

899. ajunu răspuns cu un verb, după forma verbală e indicată persoana și timpul (dacă nu e la prezent).

MN DAMENI EVLAVIOȘI „GENS PLEUX”

[2751]

I. Întrebare directă: Cum ziceți: Oameni evlavioși sau cuvioși sau cu frica lui Dumnezeu?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: [e] criđinđos 2, ? 4, yameș cu credință 8, yomeș vlavioș și cu frică că-tă dumnêzâ 27, yamini cu criđință cătră dumnêzâ 29, ievlavioș 36, [e] bisaric 40ș, ievlavioș 47, yomeș credinđos 53, yomini cu frica lu dumnêzâ 64, yameș stinț, yameș credinđos 76, [II] yomiri cumini, cu frica lu dumnêzâ, [II] yomiri, cări-s cu frica lu dumnêzâ 95, yamini credinđos 102, evlavioș, cu frica lu dumnêzâ 105, yamini mai cu frica lu dumnêzâ 130, yomeș cu frica lu dumnêzâ 141, yomeș stinț 157, yamen cu frica lu dumnêzâ 172, cutêrnic; cutêrnic [p] 182, yameș cu frica lu dumnêzâ, yameș evlavioș 192, credinđos 219, omiň criđinđos 228, yomeș cu frica lu dumnêzâ 235, yamini cuviđos 250, mai cu frica lu dumnêzâ 260, yameș rugători lu dumnêzâ 272, yomeș cuviđos 279, yomeș cu frica lu dumnêzâ; cu-đêrnic [s] 284, yamini cu frica lu dumnêzâ aldiu 310, yomiri cu frica lu dumnêzâ 316, yomeș cu evlavioș, cu frica lu dumnêzâ 325, yamini stinț, cu frica lu dumnêzâ 334, yameș credinđos 346, cu frica lu dumnêzâ 349, yomiri cu credință 353, om credinđos 362, cu frica lu dumnêzâ 365, ievlavioș 386, yamini cu frica lu dumnêzâ 399, yamini cu frica lu dumnêzâ 405, ievlavioș cătri dumnêzâ 414, ? 431, yamini cu iemiri di dumnêzâ 455, yamini credinđos 463, cu frica lu dumnêzâ 478, yamini credinđos 514, yamin, ivăvăt, cu frica lu dumnêzâ 520, yamini cu frica lu dumnêzâ 531, yamini bun lu dumnêzâ 728, ? 762, yameș credinđos 791, cu frica lu dumnêzâ 836, credinđos [s] 848.

1. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: s-a duc yamini la gorhac la pobr-đim [I la mănăstirea Gorhac] 4, s-a duc-đupe crujă 8, mîerzê [s] la mănăstirje 27, ni dășim la mînăstirje 29, mă duc la mînăstirje 36, plec-đu la mănăstirje [u] 47, s-a duc la mănăstire 53, mărg la mănăstire 64, mîerğ [u] la mănăstire 76, s-a duc la mănăstire 102, m, pelerin-đu și profișion, nu se făcea mai demult; azi se face la o mănăstire nouă la Românești 105, s-a duc la mănăstire (la ispăș) 141, la rugă lu dumnêzâ la mănăstire 157, ne ducem la mănăstire 172, s-a duc la skit 182, a fost numa unu bătrîn la skitu munte 182, [e] pelejina 219, vin la hram 228, merg la rugășun la hécula 236, mîerem la rugă la mănăstire 260, mîerem la mănăstire 272, mărg la mănăstire 279, mărg la mănăstire [de fapt, nu e mănăstire, ci hram unei bisericici] 284, la rugă 314, mărg la mănăstire 346, la mînăstire la bulă 349, mîere la mănăstire 353, hê ducem la mănăstire 362, mă duc la mănăstirje 365, la prăznicu mănăstiri 386, s-a duc la sucăva di sfint 399, s-a duc la mănăstiri așji bolnăzi, [II] bolnăzi 405, mîerzîm la skitu vorbă 414, ni dășim la mănăstirje 431, ni dășim la mînăstirje [este chiar în sat] 455, s-a duc la mănăstiri 463, s-a duc la mînăstiri [la Chițcani] 478, s-a mîerzîm la sfintu (la vinerja mării 'Sf. Paraschiva') 514, s-a duc la mănăstiri 520, la ispăș yamini z-duc la mănăstiri 531, nê dășim la călugăr, „In Vechiul Regat” mă duc la bulă la șumuley 574, plecăm la skit la slujbă 605, s-a duc yamini la kiy "Chiev 446, s-a duc s-să-nkini la mănăstiri 666, s-a duc lîmgea la hram la mînăstirje 682, mă duc la mănăstire 683, nê duc la mănăstirje 830, mîerem la mînăstire 876, s-a duc la mănăstire la măjê 928, s-a duc la agiulc [în turkile] 958.

DI: 02, adjuvisire 01, - 01a. - M. [ung] mîerem cu crucea și cu praporii la șumuleu, jud. Ciuc 192, - ? 287, mîerem cu buđur șomiorğ, mîerem buđurğ "mergem în pelerinaj la șumuleu, în pelerinajul Mariei" 575. - [rut] do [wâna svietoh] judu lu suceava "merg la Suceava la Sf. Ioan cel Nou" 366, iduť pocolnâja u mănăstir "merg să se închine la mănăstire" 666. - [sarb] protišionam idu u nămăstir "merg în procesiune la

[2786]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți postul acela când nu mâncați și nu beți nimic de seara până a doua zi seara?

II. 47. jo-l azún p'ostu p'ostu? f vinerja hăgră.

27. [s] am azúnât [perf 4] f vinerja hăgră.

29. „Dacă n'a mâncat în Ajunul Crăciunului zice": am azúnât.

47. azúnâm [4].

95. „La Boboteza e [II] ajuru cruci”.

[II] ajură, că-j postu; nu mîncă di jeri pâr astasără, pâr di sără.

102. ajun-êm [4].

105. azun-êz, azún [i].

157. ajun-êm [4].

172. ajun-êm [s].

182. a ajunât [perf 3].

192. am ajunât [perf 1].

Continuare la [2753]

mănăstire" 25, idem u mănăstir 37... [bulg] [d]m na vpryutij "mergem la iertare" 48, ulivăt nă mănăstir 99... [sâr] - 765.

405 p'ost

431 am p'ostit [perf 1]

414 post nișgru

520 post nișgru

514 post nișgru

537

531 post nișgru

574 p'ost nișgru

605 p'ost nișgru

640 ?

682

705

723

728

762

769

784

836

848

923

958

991

1991

010

012

018

020

022

024

026

028

030

032

034

036

038

040

042

044

046

048

050

052

054

056

058

060

062

064

066

068

070

072

074

076

078

080

082

084

086

088

090

092

094

096

098

100

102

104

106

108

110

112

114

116

118

120

122

124

126

128

130

132

134

136

138

140

142

144

146

148

150

152

154

156

158

160

162

164

166

168

170

172

174

176

178

180

182

184

186

188

190

192

194

196

198

200

202

204

206

208

210

212

214

216

218

220

222

224

226

228

230

232

234

236

238

240

242

244

246

248

250

252

254

256

258

260

262

264

266

268

[2799]

I. Întrebare indirectă: Ce face preotul când, la Bobotează, umblă din casă în casă?
II. [2799] 'In ajunul Bobotezii umblă de sfînșite casele?'
29. 'Ziua crucei' 'ajunul Bobotezii'.
137. 'Preotul merge cu crucea prin sat'.
47. 'cu bocăla 'cana' și cu busuioc'.
143. 'Va merge preotul să aghezmuiască?'.
130. [s] boboteji.
219. 'a-ăzunu jordanului' 'Bobotezii'.
250. 'Inainte de bobotează cu două zile și sfînșite casele'.
310. 'cântor! umblă, nu preotul'.
325. 'ajunu de bobotează'.
324. 'La Moftin nu e obiceiul'.
394. 'strigă cocotii 'copiii': kiralăesa.
414. 'Copiii strigă: o kiralăesa!'.
520. 'ajunu boboteji'.
662. 'Inainte făcă sfințu jordan p'ă luj, ctod intră-n casă, cu crida, și 'făcea o eruce'.
723. 'Ziua dă ajunul'.
769. 'In ajunu bobotezi.
784. 'Inainte cu-o zi dă bobotează, ajunu bobotezi.

evangélie -gélj [p] 876, vaŋgélj 886, ivaŋgélj 899, sfîntia vaŋgélje 926, ivaŋgélje 928, 'evag-gélj' 987, 'evangélie' 858.
D. [x] evangélie 02, vâŋgelu 010, vâŋgejă 012.
M. [ung] vâŋgéljum, ievâŋgéljum 192, évâŋgéljum 207, p'z évâŋgéljum 575.
[rut] [e] vâŋgéljă 366, cîtăj i vâŋgélju 'citește evanghelia' 666.
[sărb] évangéle 25, évangélie 27.
[bulg] vaŋgélj 48, évangélie 991.
[să] dăr for list d' évangéljum 'preotul citește evanghelia' 193, - 245.
[ig] - 769.

(PREOTUL) IESE CU DARURILE
'LE PRÊTRE) PRÉSENTE LES SAINTS DONS'
[2760] și [2761]

I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că face preotul când, la liturghie, după evanghelle, iese din altar ținând în mâni potirul cu cuminăcătura?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: [e] jăsă cu cuminăcătura 2, - 4, jăsă cu dărurilj 8, jăsă cu sfîntilj dărurilj 27, jăsă cu sfîntu dar 29, jăsă cu dăru 36, jăsă cu dăru 47, jăsă pōpa cu dăru 53, jăsă cu dăru 64, jăsă pōpa cu dăru 70, jăsă cu dăru 95, jăsă pōpa cu dărurilj 102, jăsă cu dăru 105, jăsă cu dărurilj 130, jăsă cu dărurilj (te duj la dărurilj, ctod jăj betegă) 141, o jăsă cu dărurilj 157, jăsă cu dărurilj 172, jăsă cu sfîntele dărurilj 182, jăsă cu sfîntilj dărurilj 198, jăsă cu dărurilj 219, jăsă cu dărurilj 228, jăsă cu dărurilj 235, jăsă cu dărurilj 250, jăsă cu dărurilj 272, jăsă cu dărurilj 279, pōpa jăsă cu dărurilj 284, trîci pōpa cu dărurilj 310, jăsă cu dăru 316, jăsă cu dărurilj 325, jăsă cu dărurilj 334, pōpa jăsă cu dărurilj 346, jăsă cu dărurilj 349, jăsă cu dărurilj 353, jăsă [cu] dărurilj 362, jăsă cu dărurilj 365, jăsă cu dărurilj 385, jăsă cu dărurilj 399, jăsă cu dărurilj 405, jăsă cu dărurilj 414, jăsă cu sfîntilj dărurilj 421, jăsă cu sfîntilj lăjini 429, jăsă cu dărurilj 463, jăsă p'rēvōtu cu sfîntilj dărurilj 478, [e] jăsă pōpa cu dărurilj 514, jăsă cu sfîntilj dărurilj 520, [e] jăsă cu dăru luj dumnezăj 531, ridică dăru p'rintilj 537, jăsă cu sfîntilj dărurilj 551, jăsă pōpa cu dărurilj, cu sfîntilj dărurilj 574, [e] jăsă pōpa cu dărurilj 605, jăsă cu sfîntilj dărurilj 646, jăsă pōpa cu dărurilj 666, [e] jăsă cu sfîntilj dărurilj 682, jăsă pōpa cu sfîntele dărurilj 705, jăsă pōpa cu sfîntilj dărurilj 728, jăsă pōpa cu sfîntilj dărurilj 728, jăsă cu sfîntilj dărurilj 769, jăsă cu sfîntilj dărurilj 784, jăsă cu sfîntilj dărurilj 791, jăsă cu c'ăpăca 812, jăsă cu dărurilj 835, jăsă pōpa cu dărurilj 836, jăsă cu dărurilj 872, jăsă pōpa cu dărurilj 876, jăsă cu dărurilj 'sare de trei ori peste cei bolnăvi' 886, jăsă cu dărurilj 899, jăsă cu dărurilj 928, jăsă cu dărurilj 958, jăsă pōpa cu dărurilj 987.
D. [x] c'ăleju 02, p'reftul jase cu c'ămnăcătura 010, pōpa jasi cu p'renosu 012.
M. [ung] 9 192, - 207, p' s'ăcrāmēntomot t'elmut'p'p' 575.
[rut] c'ăfac tot șo nōs' zakin 366, v'hd'it' p'p' iz d'ar'mj l'j s' c'ăšamj 666.
[sărb] [e] p'oc'ăje p'ri'c'et' 25, pōpa iz-lazi z' d'ar'ovi 37.
[bulg] 9 48, iz-lazi s'as p'ri'c'ăstietu 991.

[2800]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți s'ărbătoarea care urmează îndată a doua zi după Bobotează?
II. 219. 'Subiectul știe că bătrînște se zicea altfel, dar nu-și mai aduce aminte cum'.
235. 'Nu se serbează'.
02. [E, de fapt, Boboteaza].
010. [E, de fapt, Boboteaza] ti t'ă fote 'la Bobotează?'.
012. [E, de fapt, Boboteaza]

MN
EVANGHELIA „L'ÉVANGILE”
[2769]

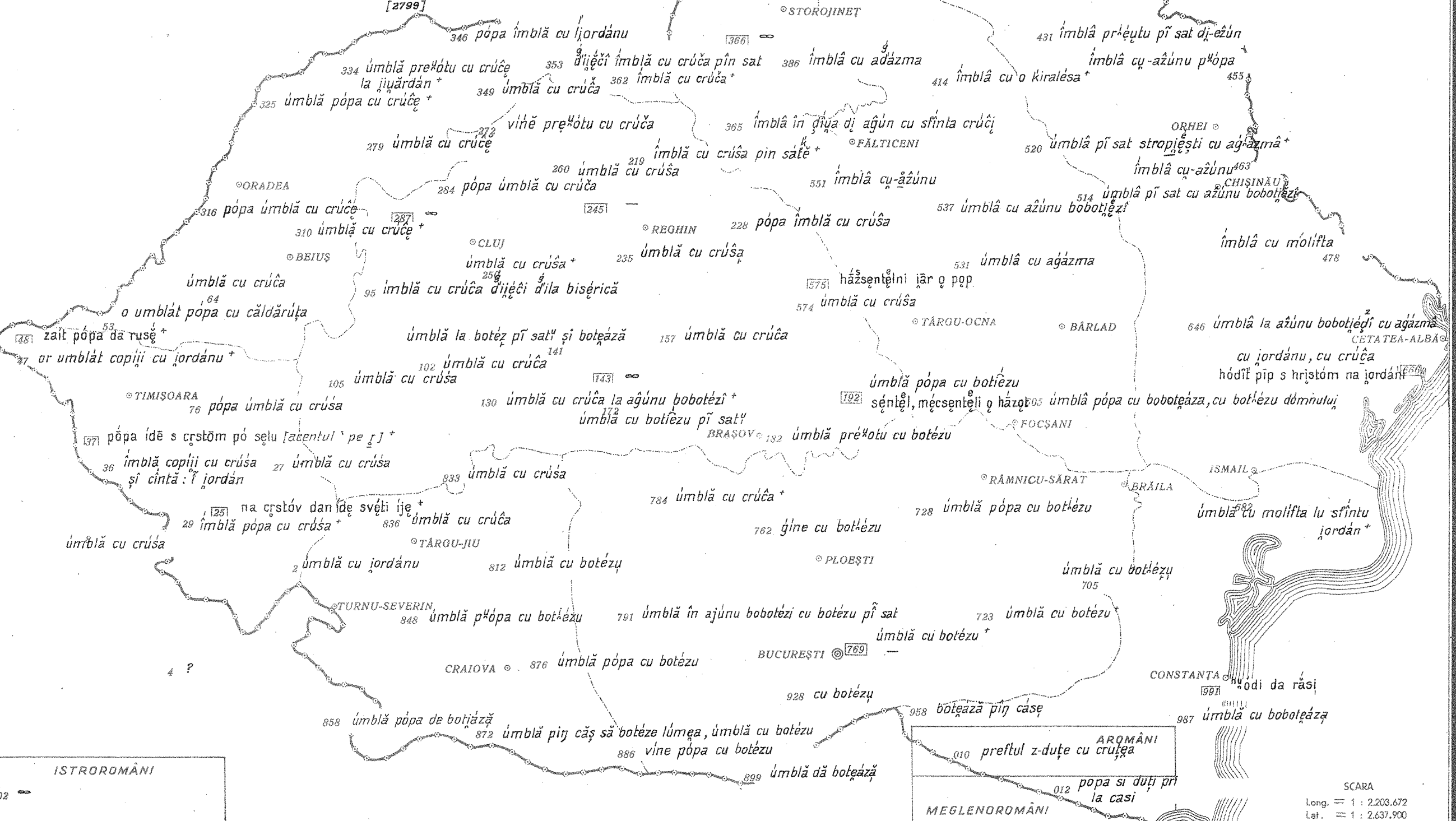
I. Întrebare indirectă: După ce a citit, la liturghie, dascălul apostolul, ce citește preotul dintr-o carte mare, atunci când îngenunchiați cu toții?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: i vaŋgélja 2, - 4, sfîntia 'evangélie' 8, sfîntia evangélie 27, i vaŋgélja 29, i vaŋgélja; -gélj [p] 36, i vaŋgélje 47, evangélie 53, i vaŋgélja 64, evangélie 76, i vaŋgélja 95, i vaŋgélja 102, evangélie, i vaŋgélja 105, i vaŋgélja 130, [e] vaŋgélje 141, evangélie 157, evangélie 172, evangélie 182, sfîntia evangélie 192, vaŋgélja 219, vaŋgélja; v'ăžélj [p] 228, vaŋgélja 235, v'ăžélja 250, vaŋgélja 260, sfîntia i vaŋgélje 272, vaŋgélja 279, ev'ăžélja 284, vaŋgélj 310, i vaŋgélj; -gélj [p] 316, vaŋgélje [a] 325, vaŋgélje; -lji [p] 334, i vaŋgélje [s] 346, i vaŋgélja; -gélj [p] 349, vaŋgélja; vaŋgélj [p] 353, vaŋgélja 362, sfîntia vaŋgélja 366, i vaŋgélja [s] și [p] 399, vaŋgélja 405, sfîntia 'evangélie' 414, sfîntia vaŋgélj 437, i vaŋgélja 440, i vaŋgélja 463, [a] sfîntia i vaŋgélja 478, sfîntia i vaŋgélj 514, vaŋgélje 520, i vaŋgélja 531, sfîntia i vaŋgélj 537, sfîntia i vaŋgélj 551, vaŋgélja 574, sfîntia i vaŋgélj 605, vaŋgélja 646, i vaŋgélja 666, sfîntia i vaŋgélj 682, sfîntia i vaŋgélje 705, i vaŋgélj 728, i vaŋgélja; i vaŋgélja; i vaŋgélj [p] 728, sfîntia i vaŋgélje 762, sfîntia vaŋgélj 769, i vaŋgélje 784, i vaŋgélja 791, sfîntia vaŋgélj 812, i vaŋgélja 833, vaŋgélja 836, c'et'ēș-te i vaŋgélja 848, - 858, vaŋgélj 872.

[să] - 143, 245.
[ig] - 769.

CREȘTINȘII (IN BISERICĂ)
'LES FIDÈLES'
[2763]

I. Întrebare indirectă: Cum le ziceți, cu un cuvânt, tuturor aceluia care sunt în biserică în timp ce preotul face slujba?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: yămîni c'ărj vin la sfîntia biserică 2, yămîni 4, yămēni 8, yămēni 27, yămîni 29, yămēni 36, yămîni 47, yămîni d'lm, biserică 53, creștînșj 64, yămēni 76, [x] yămîni, [vna], [v] yămēni, yămîni, yămēni 105, pōp'ōru 130, yămēni c'ăre-z' la biserică 141, ōmēni și mul'erile 157, yămēni 172, mirēni 182, lūme mul'te 192, yămîni 219, c'riștîn 228, yămēni 235, yămîni 250, pōp'ar'ni 260, creștînșj 272, yămēni și mul'erile 279, creștînșj 284, yămîni 310, yămîni 316, yămîni 325, yămîni 334, yămîni 346, creștînșj 349, yămîni 353, [e] pōp'ar'ni 362, norād 366, yămîni 386, yămîni, norād 399, pōp'ōru 405, creștîn 414, yămîni la biserică 431, yămîni, n'arād mul't 455, creștîn 463, [v] înk'ar'ator [p] 478, yămîn'or! 'le vorbește preotul' 514, yămîni d' sat 520, yămîni la slujba biserică 531, yămîn'j 537, [e] yămēni creștînșj 551, yămîni c'ărj s'ă duc la biserică 574, [e] yămîn' creștînșj 605, lūmi 646, ? 666, lūmēj 682, yămēni creștînșj 705, [e] creștînșj 723, yămîni d'la biserică 728, p'āmen 762, lūmēj n'genūj 769, yămēni 784, creștînșj, mirēni 791, yămîni 812, yămēni 833, yămēni la biserică 836, yămēni, formēle 848, - 858, [e] yămēni creștînșj 872, yămēni creștînșj 876, yămēni d' bat c'ăleja biserică 886, [e] creștînșj 899, yămēni 928, p'āmem, b'atrîn, d'la biserică 958, lūmj 987, - yămîni de biserică 858.
D. [x] v'ar'ovi 02, - 010, 012.
M. [ung] h'ivc 192, h'ivc 207, p' n'ēp 575.
[rut] i'f'ōp'ovni 366, mol'jās'ēti; i'ud'ic'ia.
[sărb] lūđe d' [x] c'vci, [k] n'ar'at 25, p'ra-vosl'avnj 37.
[bulg] cr'ăstijān 48, h'ristijān 991.
[să] g'ij'ij'ijān 143, - 245.
[ig] - 769.

(PREOTUL) UMBLĂ CU IORDANUL (LA BOBOTEAZĂ)
'LE PRÊTRE) BÉNIT LES MAISONS (LE JOUR DE L'ÉPIPHANIE)
[2799]

SFÂNTUL IOAN BOTEZĂTORUL
'LA SAINT JEAN (7 JANVIER)
[2800]

[2819]

I. Întrebare indirectă: Ce sărbătoare avem la 29 August, după Sântămăria Mare?
II. 36. [K] jován blagoslovu; nu să fiérbjé yia la lumină; nu să fásé lumină 'toc'.
102. tăjérga căpului ijuján.
219. Bē alúš, ašá crēšēm cā izvórálē sá-g-cáljás-c și vailē, áppelē sá ráséšése.
478. mánjócá harbúz cu rēžu alb.
666. botizátérju, [m] volováslea.
682. [x] la pocryávi vreo 12 zile după sntámárlia ai hica [P].
769. nu mngcán dúlélj.
012. nu mánáncá cárnj.

teméjé Bē calvín 359, calvín [pm], calvínčá [sf] (nu simt) 362, [e] lotriéni [pm]; lotrián [sm] [subiectul știe că așa că acești lotriéni sunt Nemji și n-au cruce pe biserici.] 365, lotriéni [p] (s ma) rá di ot láti nátiili) 416, reformát [pm], -mátiá [sf] 574, le zicé-un nú-mj hinunát: [e] poljéči [p] 682, [e] reformát [p] 833, protestánj [pm], -lántá [sf]; -lánte [p], [poreclă] páglín, lífte [p] 987, -protistánj [pm] 988.
D.: ? 02, ? 010. 012.

UNIȚI „UNIATES” [2777]

I. Întrebare indirectă: Cum le ziceți Românilor acelor care au biserici ca noi, în care se face slujba ca la noi, ai căror episcopi ascultă însă de Papa de la Roma?
II. În majoritatea punctelor nu s'a știut răspunde.

Din celelalte puncte dăm întreg materialul în transcriere fonetică: - cátoic [sm], [e] unít [pm] 8, unéj [pm]; unát [sm], unátá [sf] 27, unít [p] sau cátoic [pm], uníté [sf], [poreclă] unít-pírli 29, unít [pm]; unít [sm], [unít] [sm], unítá [sf]; uníté [p], [poreclă] papistrás 36, - [p] unít [pm], [m] unítá [sf] 47, - [e] unátos [sm], [P] 63, unéj [pm]; unéj [sm], unéjé [sf]; unéjé [p] 64, unít [pm]; unít [sm], unítá [sf]; uníté [p] 76, - [x, m] unít [pm]; uníté [sm], unítá [sf]; uníté [p] 95, uníté [pm]; uníté [sm], o mujére unítá [sf]; mujérj uníté [p], [poreclă] cá unít [p] 102, - greco-cátóic [sm], unít [pm], uníté [p]; unítá [sf], [poreclă] is rájij cu lápéc covásit 105, - unít [pm]; uníté [sm], unítá [sf]; uníte [p] 130, de léja grécá católicá 141, grécocátóic [sm]; -tólic [pm], -tólicá [sf]; -tólicé [p], [poreclă] unít [pm], unítáris [pm] 157, onít [pm]; oníté [p]; oníte [p], [poreclă] ca vóci onít cu p'ár pe limbá și úp cu lápéc ácrunzúnij [pm], unítá [sf] 162, unít [pm]; unít [sm], B-a unít-lor [sf], unítá [sf] 219, unít [pm]; unít [sm], uníté [sf]; uníté [p], [poreclă] iz-bolézát cu lápéc ácrú, s-o unít cu sácúji 228, grécó católic [sm], grécá católicá [sf] 235, unít [pm]; uníté [sm] 250, onít [pm]; onít [sm], unítá [sf] 260, grécó católic, grécó católic [sm], [P] 272, grécó católic [pm], grécocátólicá [sf], [K] unít [pm], unítá [sf] 279, catóic [sm]; catóicé [pm], catóicá [sf] 284, uníté [p] [mna]; ú uníté-tu [sm], uníté [sf] 310, unít [sm]; unít [pm], unítá [sf]; uníté [p], [poreclă] papistás 316, grécú catóic [sm]; grécú católicé [pm], grécú católicá [sf]; grécú católicé [p] 325, grécocátólicé [pm]; -tólic [sm], -tólicá [sf]; -tólicé [p] 334, grécocátólic [sm]; grécocátólicé [p] 346, grécú católic [sm]; -tólic [pm], [e] -tólic [sf] 349, orjéšij [p] 359, catóic [sm], -tólicá [sf], [é]já rumínáscá, și ortodocșii sunt de lege româneascá 362, grécú catóic [sm]; uníté [pm], unítá [sf] 399, níqti jujujéni, s-apróhij di vógguri, i-a văzut la Sf. Ioan la Suceava 416, grécocátóic [sm], grécocátólicá [sf] 574, - grécocátóic [pm], -licá [sf], unít [pm]; unít [sm] 833.

AFURISIE „ANATHÈME” [2780]

I. Întrebare directă: Cum ziceți aici AFURISIE?
II. S'a obținut abstractul AFURISIE NUMAI

În punctele : 36. 105. 172. 182. 219. 228. 225. 260. 272. 279. 284. 325. 334. 362. 514. 764. 833. 836. 928. În majoritatea celorlalte puncte s'a răspuns cu participiul trecut : AFURISIT. S'a mai răspuns : afurisásc-l dumniđá 29, il blástám 33, blástám; blástámur! [p] 76, afurisjé 102, afuris-té-ar dumnezú 141, s-o afurisít, o dat zó lui dumnezú 157, afurisítj-ar dumnezjú, Hiré-aj afurisít 192, afurisáhlé și blástám 250, afurisít, f-afurisjé, și sud 1-15 [P] 310, afurisáhlé [- femeie afurisítá] 393, afurisásc 396, afurisít - zgróit 399, afurisít (ú yom slab, mic) 478, afurisítj și 520, afurisáhlé [termen de ocară pentru cáni] 769, afurisít rumín ca ásta n-am văzút 886, f-afurisít 876, afurisítjor! 958. Nu s'a pus întrebarea în 4 și 79. N'a voit subiectul să pronunțe cuvântul în punctul 812. Nu s'a știut răspunde în punctele 130. 316. 346. 349.
D.: [x] zacjní 'a afurisí' 02, afurisím 010, - 012.

[2820]

I. Întrebare indirectă: Ce sărbătoare avem la 14 Septembrie, după Sântămăria Mică?
II. 125. Catolicii n'au această sărbătoare.
137. Accentul ' pe r.
143. V. nota dela punctul 1251.
173. Luteranii n'au această sărbătoare.
192. V. nota dela punctul 1251.
574. „Se pun de o parte” usturyđj și lát figl die burujénié și, cin tle páliéštē um, bletéšúđ, sá i-afúmi cu burujénié dila zlyá crúšj.
1973. V. nota dela punctul 1251.
876. sărbătúyárga viilor.

MN REFORMATI „RÉFORMÉS” [2776]

I. Întrebare indirectă: Cum le ziceți la aceia care nu sunt de legea noastră, ci de aceea a Ungurilor care nu-și fac cruce și n'au cruce pe turnul bisericii?
II. În majoritatea punctelor nu s'a știut răspunde.

Din celelalte puncte dăm întreg materialul în transcriere fonetică: - cálvín [pm] [și termen de ocară], fárá dá lížéž 8, [e] lítorán[s]n, calvín [pm]; - vln [sm], - vlná [sf]; -vlné [p] 36, [x] ráformát [sm], [x] -mátá [sf], [poreclă] búncos [p] 44, cálvín [pm]; -vln [sm], -vlná [sf]; -vlné [p] 64, calvín [sm]; -vln [pm], -vlná [sf]; -vlné [p] 76, - ráformát [pm]; reformát [sm], reformátá [sf] 102, - reformát [pm], calvín [pm]; -vln [sm], -vlná [sf]; -vlné [p] 105, léja ugurgjás-cá, é [P], [poreclă] cáj vinej [pm]; cal vlnát [sm], é [P] 141, réformátos [s și pm], -mátosé [p]; -mátos [p] 157, calvín [pm]; -vln [sm], -vlná [sf]; -vlné [p] 162, úgguri [pm] 192, calvín [pm]; -vln [sm]; -vlné [p] 228, [e] unítáris [pm], reformát [pm], reformátá [sf] 235, calvín [pm]; -vln [sm], -vlná [sf]; -vlné [p], [poreclă] topórá [p] 250, reformát [pm]; reformát [sm], reformátá [sf] 260, é, [poreclă] páglín [p] 272, ráformát [pm], calvín [pm], lútáránás [pm], ráformátá [sf], calvíná [sf] 279, calvín [pm]; calvín [sm], calvíná [sf], [poreclă] [é]šé ca ug-cálvín Bē ráj 284, úgguri [pm n aj], ugurgjój [sf], [poreclă] páglín dá úgguri 310, reformátosj [pm]; -mátos [sm]; -mátosé [s și p] 316, úgguri [p] (s tárá crúčé [e] 325, reformátos [s și pm]; -mátá [sf]; -mátosé [p], [poreclă] calvín, nu li se zice în fáță 334, ráformátosj [sm]; -mátosj [pm], [e] fformátosé [s și p], [poreclă] calvín 346, cálvín [pm]; cálván [sm], cálváná [sf] [s și p] 349, - calvín [pm]; - vln [sm],

TĂIEREA CAPULUI SEĂNTULUI IOAN „LA DÉCOLLATION DE SAINT JEAN (29 AOÛT)” [2819]

ZIUA CRUCII „FÊTE DE LA CROIX (14 SEPTEMBRE)” [2820]

CUVIOASA PARASCHIVA „LA SAINTE PARASKÉVIE (14 OCTOMBRE)”

[2821]

INTRAREA ÎN BISERICĂ „LA PRÉSENTATION DE LA VIERGE AU TEMPLE (21 NOVEMBRE)”

[2823]

[2821]

- I. Întrebare indirectă: Ce sărbătoare avem la 14 Octombrie, la o lună după Ziua Crucii?
- II. 2. slujim praznic 'patronul casei'. 53. scotăm d' lapte vâtle. 95. [M] „Popa zice”: parastéva. 182. Asta jéste a luămne). „Sărbătoare Insemnată pentru Mocani”. 219. atūs s-alég vâtle d'ela păcurări. 235. „Nu se ține”. 260. „Se ține” pîntru dîle. 414. „Aceia care nu-i știu adevăratul nume zic”: vinirița mare. 551. Subiectul ocazional [*] este fiica subiectului [M]. În vîrstă de 14 ani. 769. sã numește, la biserică, sfința paraskivă. 784. „cîrturări zic: cuvioșsa paraskivă”. 812. sã-ncep praznicile 'serbarea patronului casei'.

[2823]

- I. Întrebare indirectă: Ce sărbătoare avem la 21 Noembrie, cam la două săptămâni după Arhanghelii Mihail și Gavril?
- II. 2. sã dîskîjeșé sêrju. 4. Subiectul a pronunțat a doua oară cuvântul cu un accent muzical împărțit pe silaba a doua și a treia. Pe silaba -ve-, tonul era urcător, iar pe silaba -de-, coborțitor. 64. „femeile zic”: vedenia. 260. unțrăre-m. biserică. 520. fășim colăș atūsă; dăm di pomână d' sulțetu mōrților, colăș și luminări, ș-o lja di mțgări.

MN

CĂRNELEAGĂ

„TROISIÈME SEMAINE AVANT LE CARÊME OÙ IL EST PERMIS DE MANGER DE LA VIANDE LE MERCREDI ET LE VENDREDI”

[2781]

- I. Întrebare indirectă: Cum numiți săptămâna dinaintea Postului Paștilor când e voie să se mănânce de dulce și miercurea și vinerea?
- II. Nu sta știut răspunde în punctele: 36.53.64.76.107.182.260.294.325.334.353.383.876. Din punctele în care s'a răspuns, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: săptămîna mărj (li harț, atūs puyčé mțgă or-și sê, cã-j harț) 2, arț, sã arțuțgăci 4, săptămîna hrțască, [M] săptămîna arțască 8, săptămîna dă sã mțgăcă 8-a-în du 27, săptămîna mōșilor 29, hrțasca, [M] hrțasca (Subiectul [e] din satul Nerău) 47, săptămîna cu hrț, hrți ogăruli (dăcã nu mțgăcă d' dūlēi miērcurğa și vinereșă, apu sarulă ogăru-ș curț) 95, (săptămîniile d'ija mīstrigăță, pîntru cã-sū-vīstrăte) Int-ū-na-j hrț 102, săptămîna hrțască (nu-j post) 105, cîrneligă 190, cîrneluju [sa] (la sas) 191, cîrneligăle [j] cîrț 'satul Cărța', sã despărț fičvōri dela olăgînă 'tovărășia flăcăilor' 198, săptămîna cu harț 192, [e] cîrneligăgă „nu știe ce e” 219, [e] săptămîniile-vrīstăte „s săptămîmăni” 228, hrț, [e] săptămîna farșăuluj 235, hrț 250, hrț 272, hrț 279, cîrneligăgă, hrț 310, cîrneligăgă 316, săptămîna dă cārniē 346, săptămîna lășări 349, săptămîna cîrneligăgă 362, (săptămîniile vrīstăte) stamîna asta Ńi hrț 365, cîrneligăgă 396, cārneligăgă 399, cārneligăgă 405, [e] cîrneligăgă 414, cîrneligăgă 431,

hōjma 456, săptămîna sēj hōjma 469, cîrneligăgă 478, cārneligăgă 514, sã mīngcã dila olăltă și miērcurjă și vineriță -cîrneligăgă 520, hrț 531, [e] mțgăcăm Ńvrīstăte 537, cîrneligăgă -măntiș dila olăltă di frupt, hrț 551, hrț 574, cîrneligăgă 605, [e] săptămîna dila olăltă, [M] hrțja 646, hōjma 666, [e] arțja (sã mănigcã arțja și vinereșă și hērcurğa) 682, sã mănigcã curăț 4 -sã mănigcã post 4 [?] 705, săptămîna cārj sã mănigcã harț 723, sã mănigcã harț 728, [e] săptămîna curăț 762, sã mănigcã arț 769, săptămîna dă harț 784, cîrneligă, arț, săptămîna dă arț 791, săptămîna de harț 812, săptămîna popiștrită (cîrneligăgă „e dulce Crăciunului”) 836, săptămîna peștrigăgă, mțgăcăm harț 858, cîrneligăgă 872, săptămîna dă arț, dă arțuim în igăte zilele, sã mănigcã dă dūlē 886, săptămîna care sã mănigcã harț 899, săptămîna arților 928, [e] arț, sã mănigcã arț 958, săptămîna harț 987.

D.: [x] y r u r e v s k e c v a t r e o z , - o i o . 0 1 2 .

III. Și aici sunt valabile cele spuse la [2781], subț III.

SĂPTĂMÎNA ALBĂ

„DERNIÈRE SEMAINE AVANT LE CARÊME OÙ IL EST PERMIS DE MANGER DU LAITAGE”

[2784]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți săptămâna înainte de Postul Paștilor în care e voie să se mănânce lapte și brânză?

II. În majoritatea cazurilor s'a răspuns: SĂPTĂMÎNA ALBĂ. S'a mai răspuns: SĂPTĂMÎNA BRÂNZEI 130. 172. 537. 705. 723. 762. 769. 784. 791. 812. 872. 876. 886. 899. 928. 958. ALBĂ 47. 458. 463. 478. 514. 666. STĂMÎNA ALBĂ 4. 219. 365. 386. 551. 605. STĂMÎNA BRÂNZEI 728. S'a dat două răspunsuri: SĂPTĂMÎNA ALBĂ, SĂPTĂMÎNA BRÂNZEI 59. 76. 105. 141. 192. 414. 987. SĂPTĂMÎNA A MĂRJ = SĂPTĂMÎNA A ALBĂ 29, [M] SĂPTĂMÎNA ALBĂ, SĂPTĂMÎNA BRÂNZEI, [M] SĂPTĂMÎNA ALBĂ 99, ALBĂ, SĂPTĂMÎNA ALBĂ 888.

D.: ? o z , s a p t a m a n a a l b a (d i c a z) o i o , s i r n i ț a o i z .

SĂPTĂMÎNA ÎNVĂRSTATĂ

„AVANT-DERNIÈRE SEMAINE PRÉCÉDANT LE CARÊME OÙ IL EST PERMIS DE MANGER DE LA VIANDE, SAUF LE MERCREDI ET LE VENDREDI”

[2782]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți săptămâna de după carneleagă în care se postește miercurea și vinerea?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: ? 2, ? 4, ? 8, săptămîna alcilor 27, sã hrțuțj, săptămîna hrțuțj 29, sibița 36, mīstrigăja 47, săptămîna hrțască (alcija-j vrīstăte) 53, [e] hrț 64, hrțasca 76, săptămîna clisi 95, Int-ūna nū-j hrț [x.2781] 102, săptămîna cātărișilor și mīstrigăță 106, hrț 190, [e] săptămîna și mare, [e] [M] hrț, dja cu hrț, hrț [pa] 141, hrț 157, săptămîna d de harț 172, săptămîna cu-ărți say a dă arț 182, [M] săptămîna lărcăte 192, stamîna vrīstăte (Ńi dūpă stamîna plnă-m post; sã postgășle miērcurj și vineri) 219, hrț 228, [e] săptămîna fluluț rā-lășit 235, ? 250, hrț 260, săptămîna sēj vrīstăte 272, săptămîna cē-vrīstăte 279, hrț 284, ? 310, hrț [pa] 316, săptămîna-vrīstăte 325, hrț 394, săptămîna vrīstăte 398, săptămîna-vrīstăte 349, săptămîna-vrīstăte 355, [e] săptămîna hrțuțj „e după Paști” 362, ? 365, hrț 386, vrīstăte 399, săptămîna vrīstăte 405, [e] hrțja 414, vrīstăte 431, cîrneligăgă, vrīstăte 455, hrțja 469, [M] hōjma, [x.2] vrīstăte 478, vrīstăte 514, săptămîna vrīstăte 520, vrīstăte 537, [e] săptămîna hrț 537, stamîna vrīstăte 551, hrīvrīstăte [sa] 574, cîr mīngcăm Ńvrīstăte 605, săptămîna vrīstăte 646, ? 666, [e] hrīvrīstăte 682, arț, sã mănigcã arț 705, săptămîna curăț 723, sã mănigcã curăț 728, săptămîna dă harț 762, sã mănigcã curăț 769, săptămîna dă hrț 784, săptămîna pīstrigăgă 812, săptămîna mīstrigăgă (Ńi hrț miērcurj și vineri) 833, săptămîna de harț 896, săptămîna de harț 848, ? 858, s-alégē Ńna 872, dă harț 876, săptămîna care s-alégē, miērcu-

[2824]

I. Întrebare indirectă: Ce fac copiii la Crăciun când umblă din casă în casă și cântă?
II. 29. Imblu [s].
36. „Obiceiul e nou. Nici până astăzi nu s'a înrădăcinat.”
105. „Sunt 5,7,9 dubași cu capelu 'dirijorul' și jăpa 'cel care duce proviziile primite în dar'.”
272. să strîng zăcă d'p'uzăc' laolaltă: o corindă.

812. „Acuma se umblă tot mai puțin cu brezaia.”
833. „Obiceiul nou, adus din alte părți.”
848. „A dispărut obiceiul.”
886. „Subiectul a văzut întâia dată brezaie anul trecut, purtata de niște Moldoveni.”
899. „Unguri făcă 'Ardelenii'.”
987. „Colonizii noi, veniți din Oltenia, au adus obiceiul.”

MN

POSTUL CRĂCIUNULUI
„L' AVENT”
[2785]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți postul dinaintea de Crăciun?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: postu crăciunului 2, zăpostilu lu crăciun 4, - 8, postu lu crăciun 27, postu crăciunului 29, postu crăciunului 36, postu crăciunului 47, postu crăciunului 58, postu crăciunului 64, p'ostu crăciunului 76, [x] postu li crăciun, [x] postu lu crăciun 95, p'ostu lu crăciun 102, postu crăciunului 105, postu crăciunului 130, postu crăciunului 141, postu crăciunului 157, p'ostu crăciunului 172, postu crăciunului 182, postu crăciunului 192, postu crăciunului 219, postu crăciunului 228, postu crăciunului 235, postu crăciunului 250, postu lu crăciun 272, postu crăciunului 279, postu crăciunului 284, postu lu crăciun 310, postu lu crăciun 325, postu crăciunului 334, postu lu crăciun 343, postu crăciunului 353, postu crăciunului 365, postu crăciunului 386, postu crăciunului 399, postu crăciunului 405, postu crăciunului 414, postu crăciunului, crăciunulu 431, postu crăciunului 455, [x] postu crăciunului 468, postu crăciunului 478, postu crăciunului 514, p'ostu crăciunulu 520, postu crăciunului 531, postu crăciunului 537, postu crăciunului 551, postu crăciunului 574, postu crăciunului 605, postu crăciunului 646, postu crăciunului 705, postu crăciunului 723, postu crăciunului 728, postu crăciunului 762, postu crăciunului 769, postu crăciunului 784, postu crăciunului 791, postu crăciunului 812, postu crăciunului 833, postu lu crăciun 836, postu crăciunului 848, 858, postu crăciunului 872, postu lu crăciun 876, postu crăciunului 876, postu crăciunului 899, postu crăciunului 928, postu crăciunului 958.

D.: [x] adventu de boiță 02, p'ragin di crăciun 010, post di crăciun 012.
M.: [ung] c'p'rao'n' p'lo'tti b'ijit 192, 00 ? 287, qz' edvent boiță 575.
[ru] p'ep'p'jucă 366, fillpouca p'p'ed rojstvom 666.
[sâr] 0 ? 25, boiță post 37.
[bulg] rântemj 48, - 991.
[să] adventul 143, - 248.
[fig] mucăș succ crăciunosc' lăsam sec' 769.

PĂCAT DE MOARTE
„PÉCHÉ MORTEL”
[2788]

I. Întrebare directă: Cum ziceți PĂCAT DE MOARTE?
II. S'a răspuns că nu se zice în punctele: 4.64. 141. 405. 414. 463. 514. 520. 531. 551. 605. 646. 682. 728.

279. 784. 791. 812. 836. 848. 872. 876. 886. 899. 928. Din punctele în care se întrevinează expresia, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: [e] păcăt d'ē myōrcē 2, păcăt d'ā myārē d'j 8, păcăt d'ē myōrcē 27, p'ecăt d'ā myārē d'j 29, păcăt d'ā myārē 36, păcăt, [e] păcăt mā 47, păcăt d'ā myōrcē 53, păcăt d'ā myārē 76, p'acăt d'ī mōrcē 95, păcăt māre d'ē lātuli lāt 102, păcăt d'ī mōrcē 105, păcăt nejer-lūt 130, păcăt māre 157, păcăt māre 172, p'ecăt d'ā myōrcē 192, păcăt māre 192, păcăt d'ē mōrcē 219, păcăt d'ē mōrcē 228, păcăt d'ē mōrcē 235, păcăt d'ē mōrcē 250, păcăt d'ē mōrcē 279, păcăt d'ē mōrcē 284, d'j păcăt d'ā mōrcē, d'ir d'ē sud' [e] p'it [e] 310, păcăt d'ā mōrcē 316, păcăt d'ē mōrcē 325, păcăt d'ē mōrcē 334, p'acăt d'ē mōrcē 343, păcăt d'ē mōrcē 345, păcăt d'ē mōrcē 349, păcăt d'ē mōrcē 353, păcăt d'ē mōrcē 365, p'acăt d'j myōrcē 386, păcăt 399, p'acăt d'j myōrcē 431, p'acăt māri 455, [x] p'acăt māri 478, p'acăt māri 537, p'acăt d'ē muārte 574, [e] p'acăt māri 666, p'acăt d'ā myārē 705, [e] p'acăt māri 723, p'acăt māre d'ila. d'umne-d'ēy 762, p'acăt māre 833, p'acăt māre 858, p'acăt d'ē m'pārte 987, p'acătē mar' 898.

D.: [m] p'acătē mar' 02.
umārte mare 010, picăt māri 012.

CANON „PÉNITENCE”
[2780]

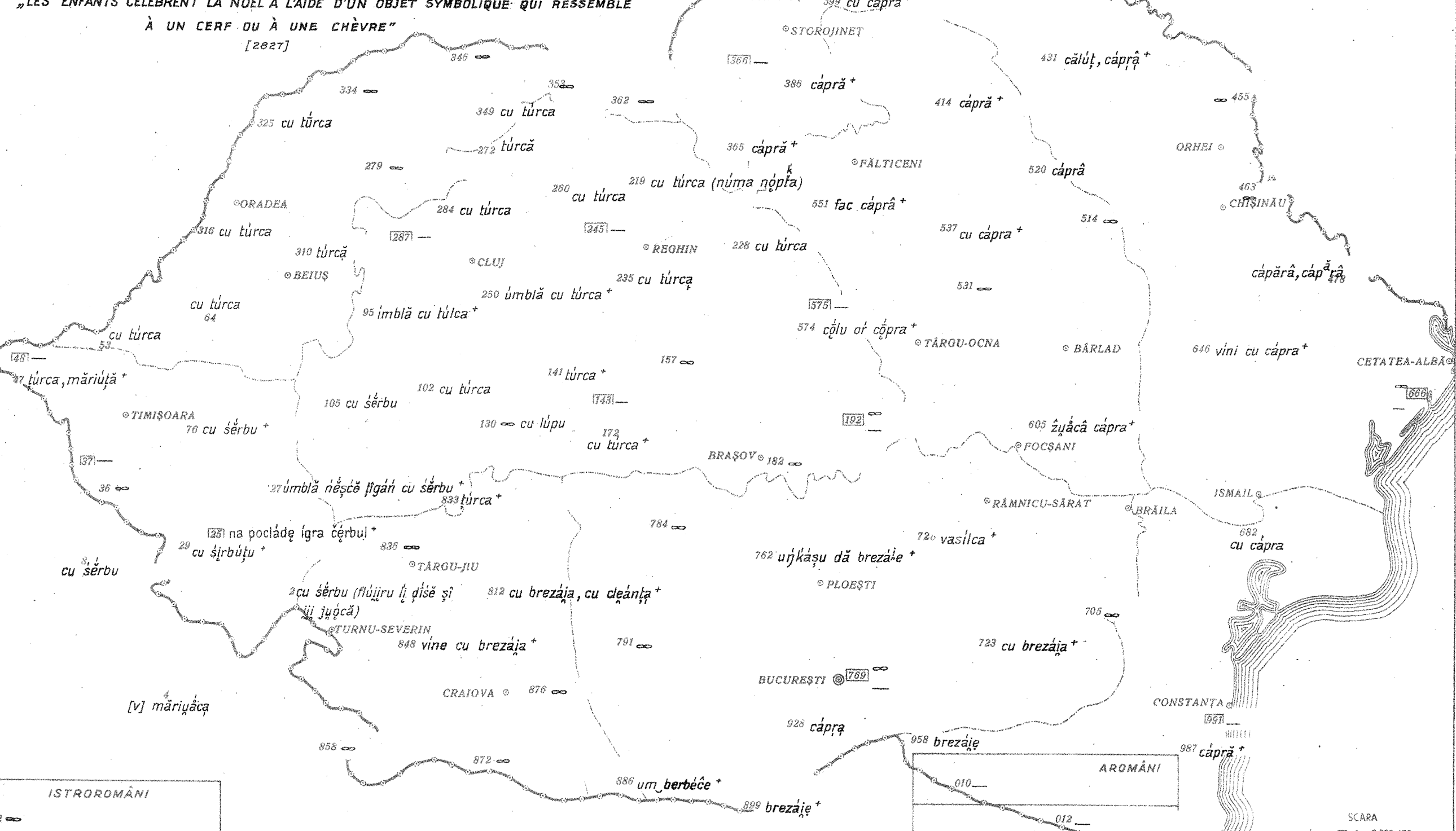
I. Întrebare indirectă: Cum ziceți la pedeapsa pe care vro da preotul după ce v'ați mărturisit păcatele?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: s'a postască 2, ? 4, canōn e, cānūn; cān'p' nuri [p] 27, m'p'ān'j 29, can'ōn; can'p'āhē [p] 36, cān'ōn 47, cān'ōn; cān'p'ōhē [p] 53, cān'ōn; cān'p'ōhē [p] 64, can'ōn; can'p'āhē [p] 76, [x] [z] d'ā can'ōn', [x] ni d'ā can'ōn' 95, can'ōn'; can'p'ōhē [p] 102, can'ōn; can'p'ōhē [p] 105, can'ōn'; can'ōnuri [p] 130, [e] can'ōn 141, can'ōn; can'p'ōhē [p] 157, can'ōn; can'p'ōhē [p] 172, can'ōn; can'p'ōhē [p] 182, [x] s'a fac [p] māt'ān' [x] s'a ajun'ēl [p], s'a fac' [z] h'lostē-n'ē 192, can'ōn 219, can'ōn; can'ōnuri [p] 228, can'ōn 235, can'ōn d'upā fāptā 250, can'ōn; can'p'ōhē [p] 260, can'ōn'; can'p'ōhē [p] 272, can'ōn'; d'ā p'acătē 284, can'p'ōhē [p] s'a cān'p'āscă 40mu 310, d'lu [e] g'lob'ē [p] 316, can'ōn 325, can'ōn; can'p'ōhē [p] 334, can'ōn'; can'p'ōhē [p] 346, can'ōn'; can'ōnuri [p] 349, can'ōn; can'p'ōhē [p] 353, cānūn; cānūnuri [p] 365, can'ōn; can'ōnuri [p] 365, can'ōn; can'p'ōhē [p] 386, p'ed'p'scā 399, s'a bāf' [e] māt'ān' 405, u'j can'ōn 414, u'j can'ōn 431, can'ōn 455, u'j can'ōn 463, [x] can'ōn 478, s'a m'pl'ijē [z] māt'ān'li cāri f'f'lu dat 514, -o d'ā can'ōn 520, s'a fās [e] māt'ān' 531, [z] d'ā māt'ān' 537, ni d'ā cānūn 551, [z] d'ā osi-n'p'ōd' s'a x'f' s'a f'p' māt'ān' 571, s'a f' p'p'ē rāy d'ie lātē p'ac'ōt'ile, can'ōn 574, n-o dat p'ōp'a s'a fac māt'ān' 605, [z] d'ā can'ōn d'ī māt'ān' 646, māt'ān' bāt'im, cān'ōn 666, ni d'ā māt'ān' 682, māt'ān' 705, s'a fācā māt'ān' 723, māt'ān' 728, māt'ān' d'at s'a fac' māt'ān' 762, n-e-a dat p'ār'it'ij s'a n-e-f'kinām 769, s'a plāt'jāscā sārindār' [u]yāzēz d'ā leturyij 784, māt'ān' 791, s'a fac [z] at'ē māt'ān' [z] d'at'ōla bis'p'icā unde lēm'n și c'ly-o l'itrā de lām'ijē 812, can'ōn; can'ōnuri 833, n'ō d'ā c'ly-ū-sārindār' [z] c'ly-o leturgyē 836, c'e n-e d'ā p'ōp'a, māt'ān' [z] h'kinādūn' 848, 858, d'ā māt'ān' 872, māt'ān' 876, h'kinādūn' 886, māt'ān' 899, n'ō s'a fac māt'ān' 928, n-e d'ā p'acătē 958, ? 987, 987 kinādūn' 898.

(COPIII) COLINDĂ „(LES ENFANTS) CHANTENT DES NOËLS”

(UMBLĂ) CU BREZAI (LA CRĂCIUN) „LES ENFANTS CÉLEBRENT LA NOËL À L'AIDE D'UN OBJET SYMBOLIQUE QUI RESEMBLE À UN CERF OU À UNE CHÈVRE”

ARMINDEN „MAI (ARBRE)” [2836]

PANTELIMON „LA SAINT PANTÉLIMON” [2844]

[2836]

- I. Întrebare indirectă: Se pune pom verde la casă în ziua de 1 Mai? Cum se numește?
- II. 2. și la ușă și să trăze colacul pe sub vîscă, ca să nu o spîrșe sîva.
  - 4. și la vrîniță: sic-așă de bine.
  - 27. și sălcă la vică, la grajd, la sînzor; și cumînă fîșem pă gălăță la sînzor.
  - 36. și la altuța și la altuța [Obiceiu șvăbesc].
  - 47. și strîjeșă și la puartă.
  - 1781. „La Jola Verde”.
  - 53. „Se pune și panglică; obiceiu nemțesc”.
  - 95. prind acolga lîngă casă, pîne-m-pă-mînt armîndinu din muzuc di silhă “vlăstari tineri de molid”. [M] la joia vîrdă pîre fruză de fag piș casă, pi la grădînă.
  - 102. pînem o clugmă vîrdă năjlnă clăst; așă-i mîla dîm-bătrîn.
  - 141. la sînzor să pîne sînzorî, la poartă, la ușa grajdului; la sînzorî ahia nu s-a-prîje strîgoile. armîndinu - sîrbătrîga fete-lor; le pune fîcîri armîndin la puartă, di lem-n lîngă de fag; la fîșina porții îl pune.
  - 1743. „În noaptea spre Florii pun flăcăii o creangă de brad la poarta caselor cu fete mari - dîonănușt “fîzărî [inf], iar în noaptea spre Rusalii, mesteacăn - mîș-bășum.
  - 157. „Dela Unire Incoace se pune armînden la 10 Mai: un mesteacăn tînăr, înalt”.
  - 172. armîndenu [a]: pîne armîndeni pî săt pe la puartă și yamenilor. „Flăcăii co-jesc brazii tineri, înalți, lasă în vîrf o vîstră un buchet de crengi mărunte și-i așază la porțile gospodarilor mai de seamă”.
  - 219. pînem armînden cu struț “buket” și virv lîngă casă.
  - 228. pun la porț ruz de răclită; și la sînzor.
  - 250. la puartă, la ocălu vîlor, pî la fîrșe, și nu ducă strîgoii mîna.
  - 260. pîntru strîgoii, pîntru strîgoii, și nu ja lăpășe la vîș.
  - 279. la ferestă și la ușă.
  - 310. pî la lăzglîni, pî la strîșina căși; lîju nu-j gîclî dă tînu “trăsnit”, dă dăvolu (lăz-glîni = grajd și șura, colțtali; lăzglînu “b-muluj”).
  - 325. „Se pune la poartă: verdușuri”.
  - 334. „La 1 Mai se pune un lem-n verde pe care: ai istrujă “fi pun buchele”. La Sf. Gheorghe se pune “crîj de rug”, ca să “nu vîș strîjile unde stî vac cu lăptē.
  - 346. la sîntu dîrdî, [K] sînzor, pînem sînzorî în gard: nîștîșe gîtîșe cu fruză de mîlăcăn.
  - 349. mesteacăn pî la ferestē.
  - 353. la sînzor “se pune la poartă și la casă” crîngă vîrdē.
  - 362. să strujă cu răclită în gard, p-afară.
  - 365. pîm budîj, piș galgăță; la duminică mărî “Rusali” pînem mîștîșim pi la puartă, pi la ușă.
  - 13661. zatecăt cu olo țatî na švjetu nîștîșu i na-jwâna ziljodîho, na jûrija pîșe răș “culeg mășoare; le împîntă lîngă casă la Rusalii și la Sânzieni; la Sf. Gheorghe întăia dată”.
  - 385. pi stîl la porț și m-brăzdă o nuș di răclită vîrdîță; la duminică mărî “Rusali” pîn-lî și jîrbă vîrdî piș casă.
  - 399. „La poartă, pe ghizele dela fîntîni, pe prispe, în ușa grajdului”. la duminică mărî “Rusali”, se pune teiu”.
  - 405. răclită “la poartă, în strîșină”.

[2844]

- I. Întrebare directă: Țin aici femeile o sîrbătoare numită PANTELIMON?
  - II. 36. „Nu se mai ține”.
    - 95. jâră nu să lucră; ș-ăcela-l jîrî; jî nîj de luîr; și împîlă rây.
    - 192. să călătorește vîra.
    - 260. „Nu se ține”.
    - 310. „A auzit că se ține în alte părți”.
    - 399. „Atunci se dau vișine de pomână”.
    - 409. să călătorești vîra cu vîra.
    - 514. să călătorești vîra atîșă.
    - 591. cî să călătorești vîra.
    - 605. di dz să călătorești vîra.
    - 705. Subiectul [i], un bărbat, nu știe de această sîrbătoare.
    - 791. nu muncim; sîra lu sîntu ilijē.
- MN
- RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CINE ȚINE CHEILE RAIULUI?
- „RÉPONSE À LA QUESTION: QUI EST-CE QUI GARDE LES CLÉS DU PARADIS?”
- [2791]
- I. Întrebarea a fost pusă ca în titlu.
  - II. Nu s-a știut răspunde în punctele: 4. 8. 95. 100. 141. 260. 316. 325. 365. 405. 463. 514. 537. 591. 605. 762. 836. 848. 872. 876. 899. 928. 958. N-a fost pusă întrebarea în punctul 346. Din punctele în care s-a răspuns, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: sîntu pătru 2, sîntu pătru 27, sîntu pătru 29, simpîțtru 36, [K] sîntu pătru 47, pătru 53, [E] sîntu pătru 64, simpîțtru 76, dumîșză cu sîntu pătru 102, simpîțtru 105, pavel și pătru 157, [E] sîntu pătru 172, sîntu pătru 182, sîntu pătreș 192, pîștru, [K] simpîțtru 219, simpîțtru (sî-m-pî-ș-tru) 220, sîntu pătru 235, sîntu pătru 250, pătru și cu pîștru 272, sîntu pătru 279, sîntu pătre, [K] sîntu pătru 284, sîntîștru 310, sîntu pătru 334, apostolu 349, sîntu apostol pătreș, [K] pătru 353, pătreș apostol 362, sîntu niculîj 366, sîntu pătre 399, sîntu pătre 414, sîntu-pătreș 431, sîntu pătreș 455, [M] sîntu pătreș 478, [E] dumîșză lî-a-s-fînd “le-muluj” va fi fînd: 520, dumîșză 531, [E] archîș-gel gavrîl 574, sîntu pătreș 646, sîntu-pătreș 666, sîntu pătre 682, [I] sîntu pătru 705, sîntu pătre 728, [E] sîntu pavel 769, sîntu pătru 784, sîntu pătre 791, sîntu ștefan 812, sîntu pătru 836, înșgeru 856, sîntu pătru 928, sîntu pătreș 723, [E] sîntu a-rîșgîl 858.
  - D: [x] ? (clîșurle “cheile” de rây) 02, anșgeru 010, șfeti pîtri 012.

[2847]

I. Întrebare directă: Cum se cheamă sărbătoarea numită în alte părți SÂMPIETRU-DE- IARNĂ ?
II. 2. atûsa dîsê cã-j jumătăcê iarna.
95. Ij cam jûti, premejîlûs, cã n-âre post.
365. tri jîlj sãrbãtîyãrj.
399. nûnta şşãrjçilor.
431. „Nu se serbeazã”.

[2848]

I. Întrebare directă: Cum se cheamă pe aici sărbătoarea numită în alte părți Moşii şi când se serbează ?
II. 2. pãşuj „fasole”; piftçij „piftii”. În săptămâna hãrşilor. Se face pãşuj slãjit, se pune pe un colac şi sã dũşj la vjşîn, sã dã dî pomãnã; gãzda lãmîrîc colacij ş-j dã dî pomãnã la moş”.
4. V. volumul de texte, Nr. 4: DIFERITE OBICEIURI.
29. glçjim moşj dã brîngã. „Se jin într-o sãmbãtã „sã fãşê dã pomãnã brîngã cu colççj „mãmãlîgã”; întrã postul pîrîm mîoşj dã cotoruãşê „piftii, sîmbeţe nãjîncê dã zã-postîtu al mic.
36. atûsa fjerb grly şj day dã pomãna mîoşilor.
47. Subiectul ocazional [x] a auxit delã bãtrãni cã se dãdea de pomãnã la moş; nu ştie cãnd se serbau.
64. Subiectul a auxit de prin alte părţi.
76. şs mîoşj; sã day cotoruãşê dã pomãnã. [x] „Se jine” cu-o sãptãmînã nãjîncê dã zãpostî dã paşç.
95. cî sã prîndê postul gãşilor; sãptãmîna mîoşilor: cîfe âre vrîme dũce la bisericã colacj şj sã rîgã pîntu jij, le tpe jertãcũne.
162. „La Rusalij; se dã de pomãnã; pomenirea strãmoşilor”.
192. sã dã gãle dã pomãnã. „De cãnd cu criza, nu se mai dau oale de pomãnã”.
393. sã duc pomçîhê la beserjicã pîntu moş, pîntu acãj moşj; slujba mîoşilor.
362. mãrg la beserjicã; duc mîoşcãre.
365. la o stãmînã dũcim ulçjçij la biserjicã pîntu mîoşj.
386. mãrg în fîntîrim dî faç. jãrtîfã la sãdã. „Nu ştie cãnd”.
416. „Moşij de iarnã sunt în carneleagã, iar Moşij de varã, înainte de Rusalij”.
431. „Sãmbãtã, înainte de Rusalij”.
455. pî dũşim la fîntîrim şj dãm dî pomãnã colacj şj ulçgãre.
514. sã jin la noi; fac dî mîoşcãri şj day dî pomãnã.
531. mîoşj dî iarnã: sîmbãtã înãlînti dî sãptãmîna albã; mîoşj dî varã „dupã Paşu”.
537. mîoşj dî iarnã „în sãmbãta dinaintea sãptãmînij albe”; mîoşj dî varã „la Rusalij”.
551. atûsa dãm dî pomãnã.
605. mîoşj dî varã „în sãmbãta Rusalijilor”; mîoşj dî iarnã „nu ştie cãnd”.
646. la mîoşj, spunj cã âz ts mîoşj şj nũ sã lucrjãdã. V. volumul de texte, Nr. 646: OBICEIURI LA SĂRBĂTORI.
652. Împãrşîm fãrturj, cûpi, strãkîni, yãli; lî-mpodogim cu puãmî, adicãlea strãlîd, şj cu flori, cu covrîgî; pũnim bombuãmî; duc copîl la rude şj vecîni. „Zic”: sã fîlj dî sũfletu lu cutãri; dã şj pîntu sãnãtãti.
729. „Sãmbãta înainte de Rusalij” pomenim

mîoşj - moşj dã varã „sîmbãta mîoşilor Ij çljçlj - „sãmbãta înainte de sãptãmîna brãnzei”: pomelnicj cãre pomenim mîoşj - moşj dã iarnã.
728. fãcem colivã, împãrşîm vãsî. „În sãmbãta Rusalijilor”.
762. „Sãmbãtã înainte de Rusalij; fac colaci, colivã” şj-mpãrşîm; fãcem pîntu mîoşj.
769. jôja je; fãçêj colivã, ljom vãsî, dõniçj şj -mpãrşîm pã la vecîni.
784. Împãrşîm vãse la mîoşj la mîoşj.
791. mîoşj dã iarnã „la lãsatul de carne” şj mîoşj dã varã „sãmbãtã înainte de Rusalij”; dãm gãle dã pomãnã „cu apã sau lapte”.
836. moşj rusãlilor „sãmbãta Rusalijilor; se dã de pomãnã la capul mîoşilor”.
848. mîoşj de piftij, o sãptãmînã pãnã lã sãrgea postului de carne; se fac piftij şj-mpãrşîm „de pomãnã”; mîoşj de rusãlî, cînd jêste o sãptãmînã pãnã duminica mãre; mîoşj lu sîmbedru „o sãptãmînã înainte de Stãntul Dumitru”.
876. cî sã-mpãrşîcso frag, çirleçe.
886. moşj dã rusãlî, sîmbãta mîoşilor dã rusãlî; sîmbãta mîoşilor la lãsatu dã sec dã carne, cãre fãce piftij.
M N
(UMBLĂ CU) PLUGUŞORULĂ ANUL NOU
„(LES ENFANTS) SOUHAITENT UNE ANNÉE HEUREUSE À L'AIDE D'UNE PETITE CHARRUE”
[2794]
I. Întrebare directă: Se umblă pe aici cu pluguşorul la Anul Nou ?
II. S'a rãspuns cã nu existã obiceiul în punctele: 2. 4. 8. 27. 29. 36. 47. 53. 64. 76. 95. 102. 105. 100. 141. 157. 172. 250. 260. 272. 279. 284. 310. 316. 325. 334. 346. 349. 353. 362. 574. 646. 666. 833. 848. 858. 876. 958.
Din punctele în care existã obiceiul, dãm întreg materialul în transcriere foneticã: umblã cu plûgu 182, umblã cu plûgu urîzã pã la toji „textul îl învaşã din carte; obiceiul vechiu” 192, cu plûgu 219, umblã cu pluguşoru „copii de şcoalã; obiceiul nou” 228, umblã cu pluguşoru „obiceiul e nou” 235, umblã cu grly bãjçj, dimineaşta, în dîya dî ânu nou; din casã-ş casã umblã; cîm întrã, zir pî ços grly şj çic: sã trãlj sã-florjç ca mjçri ca pjçri 365, cu pluguşoru „mai mulţj cu clopoşãl; fac nişte harãpnij” 386, cu plûgu, urçãdã. 399, [V. volumul de texte, Nr. 405: OBICEIURI DE ANUL NOU] 405, umblã cu plûgu 414, umblã cu samanãtu „în dimineaşta de anul nou”, „au cu ei un” plug „cei mari”, „un” pluguşor „cei mici” 431, umblã cu plûgu bãjçjçj 455, în dîya dî azũnu, diminiãjã, umblã coplçij cu plûgu şj hãjçsc; plug copkî-lãrçsc di lemn cu dũpã crãcãmîlj şj strigã bãjçjçj: hãlj; jêsã gospodãrju şj li dã un colac 463, umblã cu hãjçtu [ç] nãjînti dî ânu nou sãra) 476, - nũma cu clopotu umblã, da spun din gurã di arãt 514, umblã bãjçjçj cu urãtu [ç] cu pluguşoru 520, umblã cu pluguşoru „seara”; (urã; am urãti) umblã cu sãmãnãtu a dũza diminiãjã 531, bãjçjçj umblã lã urãt cu un clopoşãl 537, umblã cu plûgu „prin alte părţi” 551, umblã cu plûgu flãcãjçj 605, umblã bãjçjçj cu urãtu şjãra; urjãzã „au invãtã la şcoalã; dim bãtrîni, çti dũpã trei vörbe „spuneau” 662, umblã cu pluguljçjçj (cu clopot, cu biç, cu plûgu) 705, umblã cu pluguljçjçj „obiceiul vechiu; era un plug de lemn; acuma numai cu clopotul şj bicele” 723, pluguşoru dî

mîoşj „bãtejij”; plûgu dî mãrj „flãcãjçj”; urãrile le ştiu din cãrçi” 728, umblã cu pluguşoru „obiceiul e nou; dateazã cam de vreo 40 de ani” 762, umblã coplçij cu pluguljçjçj „seara în ajun” (le dã bani; spune dã pãcãrte) 769, sãra pîrã sîntu vasilu umblã cu pluguşoru; aşã tam pomenit; mînã ca plugãri; „urãrile le ştiu” din cãrçi 784, umblã cu pluguşoru sãra „de vreo cãţiva ani; obiceiul îl ştiu dela învãşãtori” 791, umblã cu [ç] sãlcova „a auxit cã de vreo 3-4 ani a început” 812, pluguljçjçj 836, cu pluguşoru „ştiu obiceiul dela şcoalã; e nou de lot” 872, cu pluguşoru, pluguljçjçj „obiceiul nou” 886, sã umblã cu plesnit; plesneşte cu biçili; seara şj ajũnu lu şfintu vasilu 899, umblã cu pluguşoru 928, în ajũnu de ânu nou coplçij umblã cu pluguşoru 987.
D.: 02, 010, 012.
SORCOVA
„BAGUETTE ORNÉE DE RUBANS ET DE FLEURS ARTIFICIELLES, AVEC LAQUELLE LES ENFANTS VONT DE MAISON EN MAISON SOUHAITER UNE HEUREUSE ANNÉE”
[2795]
I. Întrebare directă: Se umblă pe aici la Anul Nou cu sorcova ?
II. În majoritatea punctelor s'a rãspuns cã nu existã obiceiul.
Din punctele în care existã obiceiul, dãm întreg materialul obţinut, în transcriere foneticã: s'ãrcova „obiceiul e nou” 809, sãrcova 182, umblã cu sãrcova 192, umblã cu sãrcova (şj cotũnu majj [Ruşi romãnizaçi] umblã coplçij dila şçyãlã cu sãrcova) 414, sãrcova 605, umblã cu sãrcoviljçjçj sãrcova [ç] 668, cu s'ãrcova 705, sãrcova, umblã cu sãrcova 723, umblã cu sãrcova 728, sãrcova „tot atunci ca şj cu pluguşorul” (dã cu sãrcova-ş cap la gãmeli) 762, umblã coplçij cu sãrcova; „dimineaşta”; le dãm covrîgî 769, umblã şj cu sãrcova 784, umblã şj-cu sãrcova 791, sãrcova 836, umblã coplçij cu sãrcova 848, umblã cu sãrcova 872, umblã cu sãrcova (un lemnijçor îmbrãcãt cu bobõl de hîrtie colorãtã; spun povestj dî-ãle sãrcovi) 876, cu sãrcova „seara” 886, sã umblã cu sãrcova (dimineaşta şspre zilyã) 899, cu sãrcova 928, sãrcova; sãrcove (form covrîgî, nuçj şj dã la coplçij) 958, în zilya de ânu nou coplçij umblã cu sãrcova 987, umblã cu surovãtke 998.
D.: 02, sũrva 010, sũrva 012.

SÂMPIETRU-DE-IARNĂ „LA SAINT PIERRE D'HIVER (16 JANVIER)” [2847]

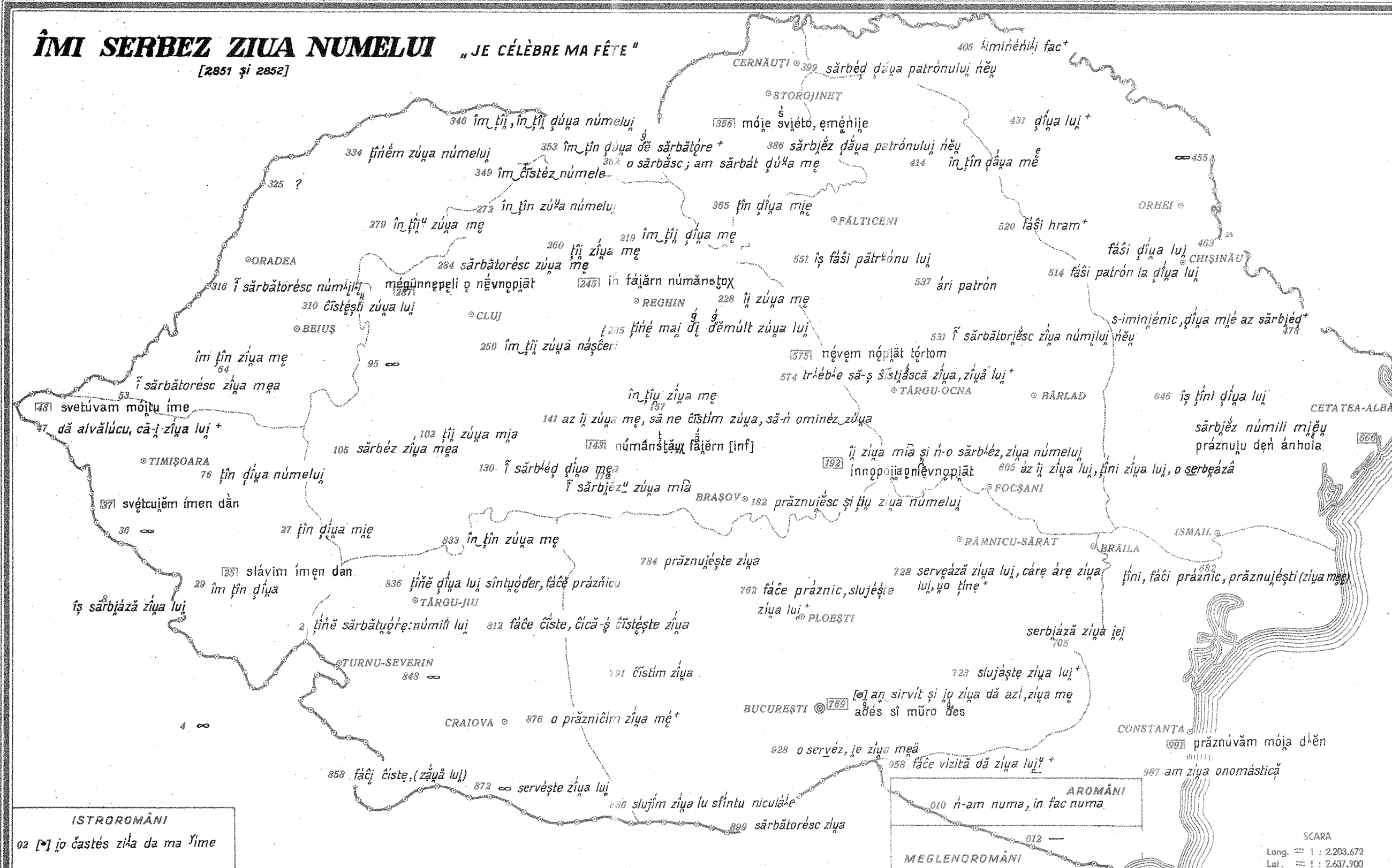
MOŞII „FÊTE CONSACRÉE AU CULTE DES MORTS” [2848]

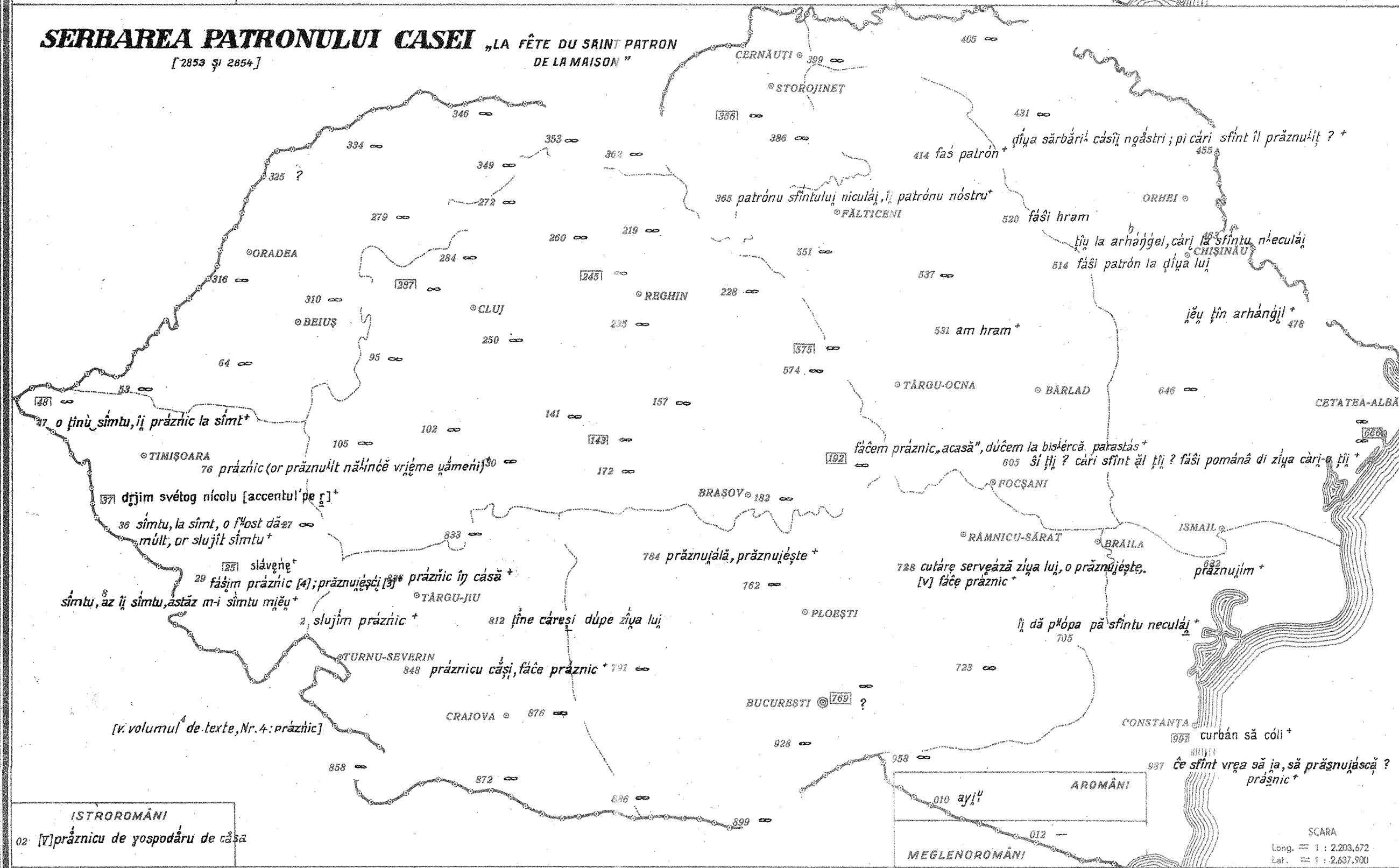
IMI SERBEZ ZIUA NUMELUI „JE CÉLÈBRE MA FÊTE”

[2851 și 2852]

SERBAREA PATRONULUI CASEI „LA FÊTE DU SAINT PATRON DE LA MAISON”

[2853 și 2854]

[2851 - 2852]

I. Întrebare indirectă: Cum zici când dai o masă la rude și prieteni în ziua sfântului al cărui nume îl porți?

II. 4x „Se trage cu pușca sau se sparge un blid. Se strigă: să trăiască cutare”.

353. a numele mîhei, [x] ziua me.

405. „Numai intelectualii serbează ziua numelui”.

431. „Numai preotul, în tot satul, serbează ziua numelui”.

478. s-îminjenic „sunt [1]...”.

520. și Intrițăbă popa la cunună că și hram iș. „De obicei alege sfântul al cărui nume îl poartă”.

574. „Îl prind [pe cel ce serbează] și-l bîșcă opă”.

723. „Face colivă”.

728. „Dă o zi cînd să cunună tineri.” E de fapt patronul casei”.

762. „Dă o masă; duce colivă la biserică”.

876. „Subiectul serbează sfîntu costandin și elena”.

958. Cel care are ziua lui primește vizite.

[2853 - 2854]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți sârbațoarea în care serbați pe sfântul care apără casa?

II. 2. slujesc pîntru pămînt.

8. V. volumul de texte, Nr. 4: Sîntu: [Se întrebîntează și pluralul sînturii].

1281. moș sîntuț 1e mîaldan “sfîntul meu este Sf. Mihail”?

29. “sfîntu arăzil e patronul subiectului. Altu pră sfîntu nicolăi-1 prăznujești”.

36. altu la sîmciyără, altu la sîmțămăria măriș și la sîmțedru.

1371. “Tinerem pe Sf. Nicolaie”. „Cel care serbează patronul se numesc svedcări: mî smo svi svedcări “noi toți suntem...”.

47. fâșe pomână, o pus pomână la sîmt. „Obiceiul a dispărut”.

76. „În satul ohăbă se prăznuiește și astăzi”.

192. „Tinerii Insurăței își aleg un sfînt, o sârbațoare”.

365. „Patronul subiectului e Sf. Nicolaie. Patronul se alege la cununie”. duc um paras-tas “la biserică”.

414. cînd ti cunună, tîdă dă sfînt; atîd-s-il [ei] di patrôn.

459. “Cînd se cunună își aleg un sfînt. Preotul întrebă: pi cări sfînt îl prăznuiești?”

478. „Numai doi sfînti sunt patroni în sat: sfîntu njecluj și arhândji”.

605. „Preotul întrebă pe mire la cununie: si fii? cări sfînt ai fii? În ajunul sârbațorii fâși pomână. În ziua patrônului fâși pletresiri.

682. Ișy sfînti cînd să cunună.

705. „De obicei numele bărbatului”.

728. „Dă o zi cînd să cunună tineri”.

784. „Rar se prăznuiește”.

836. „Fiecare casă serbează doi patroni: pe cel rămas din strămoși și pe cel ales la cununie, de obicei după numele mirelui”.

848. „Aleg sfântul cînd se cunună, după cum îi sfîtuiește preotul”.

987. tineri cî să cunună, atîndea prețu-n-treabă nășu ce sfînt vrăa să ja, să prăznu-

jăscă. face colivă la biserică, serbează ziua acasă.

1971. “Se taie jertfă” [miel, găină, etc.]. Preotul la cununie întrebă: na, cîj dîrîn șe cîliș curbân? “În ce zi vei tăia jertfă”.

D.: ∞ 02, - 010, survises 012.

(UMBLĂ CU) BUHAIUL

„(LES ENFANTS) SOUHAITENT UNE ANNÉE HEUREUSE À L'AIDE D'UN INSTRUMENT IMITANT LE BEUGLEMENT DU BŒUF” [2797]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți butoiașul acela acoperit la gură cu o piele cu care se umblă la Anul Nou și din care se scot niște sunete ca mugetul taurului?

II. În majoritatea punctelor s'a răspuns că nu există obiceiul.

Din punctele în care există obiceiul dăm întreg materialul în transcriere fonetică: sorcovăscă 190, sorcovesc: sorcova, vésela, să trăiim, să-mbătrînim ca un măr, ca un păr, piste vără, primăvară, l'ôști, l'ôști sîntătîș, ca mării dă frumôșii, ca pîtrili dă virtôșii! 182, sorcovăjește [V. vol. de texte Nr. 192: sorcova] 192, sorcovesc: s'î trăiți, să-mbătrîniți, ca mării, ca pîri, în hîjlocu primăverii, ca tîdama ca bogată, di tîdăti-ndes-tulăti! 682, sorcovăjește 705, sorcovăjești: sorcova, vésela, să trăiș, să-mbătrîniș. etc.

„obiceiul e vechiu” 723, sorcovăjește, dă cu sorcovă pă cîne găsește-ș casa “și zice”:

sorcova, mîrcova, să trăiști, să-mveselești, lăre ca phătra, jute ca săgăta, lăre ca fieru, jute ca hofjelu, piste vără, primăvară, să trăiș, să-mveselești, la mulți-ani! 728, să trăiști, să-mveselești, ca um măr, ca um păr, ca um puț dă trandafir, la dnu și la mulți-ani! 762, a sorcovăji, copii dîtiti; “zic”:

sorcova, vésela, piste vără, primăvară, să trăiim, să mărgărim, lăre ca fieru, jute ca oțelu, lăre ca piătra, jute ca săgăta, părăyufa gata, la dnu și la mulți-ani! 769, sorcovăjește: s'ôrcova, m'ôrcova, vésela, să trăiș, să-mbătrîniș, la dnu și la mulți-ani, lăre ca piătra, jute ca săgăta, lăre ca fieru, jute ca hofjelu; să trăiș, sîntătîș! 784, sorcovăjește „obiceiul e nou” 791, să te sorcovăscă 836, [ei] sorcovesc: sorcova, mîrcova, să trăiș, să-mveselești, ca um măr, ca um păr, ca ū fir de trandafir, la dnu și la mulți ani! 848, sorcovăjește; [ei] vine coplu dimineața cu sorcova și-ncepe să-j dga copilului [din casă] cu sorcova-m frunte; începe să cînte: sorcova, vésela, să trăiș, să-mbătrîniș, ca um măr, ca um păr, ca um fir de trandafir, lăre ca piătra, jute ca săgăta, lăre ca fieru și ca vofjelu, la dnu și la mulți ani! 876, buhăju (acuma a-nceput) 876, buhăju “după războiu” (cînd a fost la moldova, acolo a vîzută) 886, cu buhăju 958, umblă cu semănatu, șpămăna-ș casa [volumul de texte, Nr. 987: OBICEIURI DE ANUL NOU] 987.

„cînd merg cu plugușorul au și buhaiu” 805, buhăju 646, cu buhăju 666, buhăju 682, bugh 705, buhăju “nu-i lasă, ca să nu sperie copii” 723, umblă și cu buhăju “împreună cu plugușorul” 728, buhăju (dă cu pluguleșu) 769, cu buhăju (acuma a-nceput) 876, buhăju

„după războiu” (cînd a fost la moldova, acolo a vîzută) 886, cu buhăju 958, umblă cu semănatu, șpămăna-ș casa [volumul de texte, Nr. 987: OBICEIURI DE ANUL NOU] 987.

D.: ∞ 02. 010. 012.

MN

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA : CE OBICEIURI MAI AVEȚI LA ANUL NOU ?

1. Întrebarea a fost pusă ca în titlu.

II. S'a răspuns că, în afară de cele dela întrebările [2798] - [2799], nu au alte obiceiuri în 4.8.29-47.58.64.76.95.102.150.141.172.192.335.350.260.272.279.284.310.316.325.334.346.349.365.478.531.646.762.769.833.958.

Răspunsurile, fiind mai lungi, au fost trecute în volumul de texte la numerele respective sub titlul OBICEIURI DE ANUL NOU pentru punctele: 27.157.336.405.414.463.514.551.574.666.723.784.791.818.836.848.872.876.906.928.987.

Din celelalte puncte, dăm materialul în transcriere fonetică: fășem sfârșit pentru copii o la oasă privată; acole jucăe copii cu mușcăntii; să duc mujerii cu colăș la mușcăntii; să țigări lăutari umbliă din casă în casă la domni "36, umbliă irōzi" 102, nūma mār la colindat 219, fac virzeli spre zăua de ānu nou "se întovărășesc flăcăii și fac petrecere" 238, nūgta lūră sânti di pā la oșimii și să cară 353, fac lecōri bengiū unōe ișōte șăpāțōe "ca în alte duminici" 362, la noi să fācē ș-ug cōi; vin flecēji cu călu la urāt, un lemn îmbrăcat în hārții, și cu căpra; se îmbracă Jidani, țigani, un moșneag, o babā "39, fac și colăș (v. 2794), fac o căprā, cōltā malāngā "se deghizează cānd merg la urāt" 431, mai fac cōi-o vrājā țspri ānu nou; pūn așā dōuāsprēșī cōi di șăpā pi fierjāstrā di rōd 455, cu dyōbi fac, cu flōjēri, șūjīrā di flōjīr la fierjāstā cōnd umbliā cu pluguștū 520, umbliā cu căpra, dyōbā fac (v. 2793), să-mbracă urli, să fac urz (v. 2793): ārdi dōyā luminā, dila paștī și să ūjtā ț oșimlā cā să-z-vādā urstī dōriju ișō 539, umbliā cu sāmāntu a dōuza 605, umbliā bălēji cu semāntu; zic: s'f creāscā grīlii, mālālii, pāpușyālii și yārzi li ānu și la mujī anī; sārūlā mīna la yāmīni și plegēcā, aruncā grāunfe în casā "s'jāmānā țī casā 620, pūne yōrē pā vātī, pūng-ācōlo dōyā byābe dā yōrē pā vātrā ārōșā și jēle sāre ūna-ntr-āltu; zicē cā să jubesc. [k] ișfēgē-amīndōj, un flācōu și o fatā "705, în volumul de texte, Nr. 703: OBICEIURI DE ANUL NOU.] 723, face prāznicē cāre-Ț hāmā vāste; fācē colivā, prāznujīm; umbliā copīlii cu șolindu 728, umbliā cu irōdu, umbliā cu șegāya 899, jgādā la cārț 858.

D.: "02, adārīm plāpīntā cu pārā; fāțim pūn mārānā li oȝ, cāprajā li cāpre, casā, ducātā (cūtār) țī cāf, tute di lemnu șupfāre și li bāgām dēasuprā; eșel cu tīhe, afliā pārālu 050, si fāțī unā turtā micā și si pūni un bān; ay fronzīm cūmatī la stācā pri nūmī, la domnū si pimīntu, napcunta ay ubīdim a curuj cu-mat si afliā, țela-ȝ cu cāsmet 058.

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CE SE DĂ PREOTULUI CARE UMBLIĂ CU IORDANUL ?

"RÉPONSE À LA QUESTION: QU'EST-CE QU'ON DONNE AU PRÊTRE QUI BÉNIT LES MAISONS LE JOUR DE L'ÉPIPHANIE ?

I. Întrebarea a fost pusă ca în titlu.

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: d'ōj cucurūd ș-un țāțēri cu pāsūȝ 2, 4, bān, yāyā, fuȝyārā o, pāsūlā în țāțēri și o uȝāgā de rākīlē ș-ō fuȝor și dāsē țej 27, pūnīm un țāțir cu pēsūȝlī prā māsā, ū țey țī kēlēȝrū-șā și o-mperjītūrā dā fuȝor 29, o bān, o pūnē yōyā-ȝ cōtārīșā, vro șāpā 36, s-ō dā fūȝor, mār; yōyā "copii ducău darurile preotului" 47, yōyā, bān 53, bān 64, să dā bān, cāre cēt vrē, un cōțēri dā pāsūlā, ū fuȝor și ūnī pūn și șāpā, dāsē ȝ; cāre ay nūș, pūn cāt-un cīnēri dā nūș 76, bucāȝ (la pōpi ȝ la țorȝ, cāre imbiȝ) 95,

dā cāt-un țroc de grȝ și d'ōyā cȝște ș-ō fuȝorȝ și cāle d'ōyā țej 102, bān și fuȝor (fuȝorȝ), colāc, acuma numai bānī "106, dā bānī 159, bānī 141, se dā un colāc mār-mpletit, ū fuȝor șupfīre și un kībōr de porc 157, um-blid de grȝ, ū fuȝorȝ, tri cūște de cārne de p'orȝ și cēt d'ōyā țej 172, bānī; cēt-ȝ vrīf dā buȝōdē și cāt-un pānār de āpā; zicē cā-ȝ būn de țrac 192, pīnțru cā să șōlē cu ș-ȝ să mārītā, să vrājā cū ālā dūpā cāre să mārītā 105, țey și pūn la cōrnu mēșī, peste creāngā de busuioȝ pūn un brādu, unde pūne pōpā cāldārūȝ; creāngā o pūne noaptea subit cap, yisāzā drāȝūȝ și cōțōri drāȝūȝ "141, li dā cāntār busuioȝ și pīșēȝ colāc la bēșpēricā, preotul face semn pe pāmāntul casei unde fātā țși pūne pērnā și dōseazā cū cīne se vā mārītā "157, jay o țtr o busuioȝ și-l pūne su-pjērīnā; să cūlcē pe țel cā vāzā de țicōr gīsāzā 178, rup cēte-o crēcū-șā dīn pāmātūȝ: adūcē norōc 182, [v. volumul de texte, Nr. 723: URÂN DE DRAGOSTE.] 192, cōnd să mārītē 228, să țēșē busuioȝ, fac vrājī să țēte cum se vor mārītā "235, rūmpȝ dīn pāmātūȝ 278, țey, de ștīnțē 325, țey, "nu ștīe de cō" 396, "strāng pāiele unde a stāt preotul în pi-șēȝ; pentru cloștē "399, [v. volumul de texte, Nr. 534: OBICEIU LA OBȘTOREAZĂ.] 414, di pi plug busuioȝ luyā și să la cu dōșu, pūn-țāutgāȝ epa cu cārē se spālē pe cap "455, flētīli jey dīm busuioȝu copīlior la sfīntu vāsūli: pūn țāutgāri 463, dīlīti jey, "nu ștīe de cō" 478, pē-tululās șomjōȝu di busiōcē în casā și ia altul fātūr de fātā "4, "nu ștīe ce fac fetele cu el" 531, să pūȝi nūȝpīȝa sup-cap să zīsāzā cārī jī pār-ȝa țī 537, "flăcāli care au șcōs cruceā dīn pār-țē umbliā cu cruceā prin sat dūpā māsā și cēt-țēȝ bānī pentru bīsēricā; atunci iau fetele busuioȝ dela cruce și pūn altul în loc; li țīn țēl-țāȝ " 682, ia bīsīȝōȝ dīlā p'ōpā să yisōcē hamur-țēȝ; āl pūne su-pjērīnē 705, le dā pōpā, li pūne la pār și să cūlcē cu țelȝ, zicē cā gīsēzā spārta țorȝ 723, ia dīm busuioȝ, țicē să gīsēze nūȝpēȝā pe țīne ia domnīȝur-ȝ "fetele" 728, le dā pārītītīli; li pūne nūȝpēȝā ia cap, să gīsēze amurēȝy 769, ia flētīli și pūne nūȝpēȝā la urīēȝke; șjūnlāzā-zīyā āȝa țel-țīli; zicē cā yisāzā țecōru cu cārē să cāsātō-ȝēte 784, jay, [ȝ] țī fag dā drāȝōste, țī dās-ōntā jēle-ācōlō 791, bā mēȝ jay ūnēȝe, țēȝā c-āșțērām-āșternūt șāȝ yisēȝā scrisā țej 802, ia fetele, dēsclīnț [v. volumul de texte, Nr. 604: BESCȘUTEC DE DRAGOSTE.] 848, le dā pōpā cēt-ȝur-țir de busuioȝ, li pūne sārā-m-pom să vrājā de norōc "dacā cāde brumā are norōc" 892, sub dela pōpā, c'șā cūlcē li pūne su-pjērīnē, cā să vīsēȝe pe țīne ia 876, șkimbā om-bu-țēȝ dā busuioȝ, să-ȝ fācē dā drāȝōște "pūne un șir de mārgele la prag să țreacē preotul peste el; țși vīsēzā amāntu " 886, ia flētīli, zicē cā je bun dā drāȝōște, pūne sup-cap c'șā cūlcē 899, le dā cēt-ȝur-țir cēt dā busuioȝ, cū ālā-ș fācē pūnțe [v. volumul de texte, Nr. 928: CUM FAC FETELE PUNȚI.] 928, [ȝ] bīsīȝōc ūnē-ȝe; dōpārē cū țelȝ, să vīsēȝe țōmnicu 958, să colāc-ȝ lōcū ūnēȝā stāt prețtu cu pīcōgāȝe, ia "busuioȝ și-l pūnț la cap și să cūlcē ācōlo, cā să vīsēȝe pe țīne [ȝ] 987, "femeile iau busuioȝ: e bun în casā " 858.

„nu ștīe de cō" 47, să-ș pūnā la pār, să-ȝ creāș-cā pāru 53, țē [ȝ] dā mārīt o dā nārōc 64, pūn cāpā în cloșelȝ cē-l peartă copīli care merg cu preotul și o dāu să bea copīlior care întāzīe cū țveȝe să vorbeascā țē țēțēțē țēȝ busiōc dīm pānā lu pōpā să țēē drāȝōșțōșā 76, cū busiōcȝ și cū colīȝ nūyā 95, jay cāt-ȝ țīr de busuioȝ și cāt-un pānār de āpā; zicē cā-ȝ būn de țrac 192, pīnțru cā să șōlē cu ș-ȝ să mārītā, să vrājā cū ālā dūpā cāre să mārītā 105, țey și pūn la cōrnu mēșī, peste creāngā de busuioȝ pūn un brādu, unde pūne pōpā cāldārūȝ; creāngā o pūne noaptea subit cap, yisāzā drāȝūȝ și cōțōri drāȝūȝ " 141, li dā cāntār busuioȝ și pīșēȝ colāc la bēșpēricā, preotul face semn pe pāmāntul casei unde fātā țși pūne pērnā și dōseazā cū cīne se vā mārītā " 157, jay o țtr o busuioȝ și-l pūne su-pjērīnā; să cūlcē pe țel cā vāzā de țicōr gīsāzā 178, rup cēte-o crēcū-șā dīn pāmātūȝ: adūcē norōc 182, [v. volumul de texte, Nr. 723: URÂN DE DRAGOSTE.] 192, cōnd să mārītē 228, să țēșē busuioȝ, fac vrājī să țēte cum se vor mārītā " 235, rūmpȝ dīn pāmātūȝ 278, țey, de ștīnțē 325, țey, "nu ștīe de cō" 396, "strāng pāiele unde a stāt preotul în pi-șēȝ; pentru cloștē " 399, [v. volumul de texte, Nr. 534: OBICEIU LA OBȘTOREAZĂ.] 414, di pi plug busuioȝ luyā și să la cu dōșu, pūn-țāutgāȝ epa cu cārē se spālē pe cap " 455, flētīli jey dīm busuioȝu copīlior la sfīntu vāsūli: pūn țāutgāri 463, dīlīti jey, "nu ștīe de cō" 478, pē-tululās șomjōȝu di busiōcē în casā și ia altul fātūr de fātā " 4, "nu ștīe ce fac fetele cu el" 531, să pūȝi nūȝpīȝa sup-cap să zīsāzā cārī jī pār-ȝa țī 537, "flăcāli care au șcōs cruceā dīn pār-țē umbliā cu cruceā prin sat dūpā māsā și cēt-țēȝ bānī pentru bīsēricā; atunci iau fetele busuioȝ dela cruce și pūn altul în loc; li țīn țēl-țāȝ " 682, ia bīsīȝōȝ dīlā p'ōpā să yisōcē hamur-țēȝ; āl pūne su-pjērīnē 705, le dā pōpā, li pūne la pār și să cūlcē cu țelȝ, zicē cā gīsēzā spārta țorȝ 723, ia dīm busuioȝ, țicē să gīsēze nūȝpēȝā pe țīne ia domnīȝur-ȝ "fetele" 728, le dā pārītītīli; li pūne nūȝpēȝā ia cap, să gīsēze amurēȝy 769, ia flētīli și pūne nūȝpēȝā la urīēȝke; șjūnlāzā-zīyā āȝa țel-țīli; zicē cā yisāzā țecōru cu cārē să cāsātō-ȝēte 784, jay, [ȝ] țī fag dā drāȝōste, țī dās-ōntā jēle-ācōlō 791, bā mēȝ jay ūnēȝe, țēȝā c-āșțērām-āșternūt șāȝ yisēȝā scrisā țej 802, ia fetele, dēsclīnț [v. volumul de texte, Nr. 604: BESCȘUTEC DE DRAGOSTE.] 848, le dā pōpā cēt-ȝur-țir de busuioȝ, li pūne sārā-m-pom să vrājā de norōc "dacā cāde brumā are norōc" 892, sub dela pōpā, c'șā cūlcē li pūne su-pjērīnē, cā să vīsēȝe pe țīne ia 876, șkimbā om-bu-țēȝ dā busuioȝ, să-ȝ fācē dā drāȝōște "pūne un șir de mārgele la prag să țreacē preotul peste el; țși vīsēzā amāntu " 886, ia flētīli, zicē cā je bun dā drāȝōște, pūne sup-cap c'șā cūlcē 899, le dā cēt-ȝur-țir cēt dā busuioȝ, cū ālā-ș fācē pūnțe [v. volumul de texte, Nr. 928: CUM FAC FETELE PUNȚI.] 928, [ȝ] bīsīȝōc ūnē-ȝe; dōpārē cū țelȝ, să vīsēȝe țōmnicu 958, să colāc-ȝ lōcū ūnēȝā stāt prețtu cu pīcōgāȝe, ia "busuioȝ și-l pūnț la cap și să cūlcē ācōlo, cā să vīsēȝe pe țīne [ȝ] 987, "femeile iau busuioȝ: e bun în casā " 858.

Răspunsurile, fiind mai lungi, au fost trecute în volumul de texte la numerele respective sub titlul OBICEIURI DE ANUL NOU pentru punctele: 27.157.336.405.414.463.514.551.574.666.723.784.791.818.836.848.872.876.906.928.987.

Din celelalte puncte, dăm materialul în transcriere fonetică: fășem sfârșit pentru copii o la oasă privată; acole jucăe copii cu mușcăntii; să duc mujerii cu colăș la mușcăntii; să țigări lăutari umbliă din casă în casă la domni "36, umbliă irōzi" 102, nūma mār la colindat 219, fac virzeli spre zăua de ānu nou "se întovărășesc flăcăii și fac petrecere" 238, nūgta lūră sânti di pā la oșimii și să cară 353, fac lecōri bengiū unōe ișōte șăpāțōe "ca în alte duminici" 362, la noi să fācē ș-ug cōi; vin flecēji cu călu la urāt, un lemn îmbrăcat în hārții, și cu căpra; se îmbracă Jidani, țigani, un moșneag, o babā "39, fac și colăș (v. 2794), fac o căprā, cōltā malāngā "se deghizează cānd merg la urāt" 431, mai fac cōi-o vrājā țspri ānu nou; pūn așā dōuāsprēșī cōi di șăpā pi fierjāstrā di rōd 455, cu dyōbi fac, cu flōjēri, șūjīrā di flōjīr la fierjāstā cōnd umbliā cu pluguștū 520, umbliā cu căpra, dyōbā fac (v. 2793), să-mbracă urli, să fac urz (v. 2793): ārdi dōyā luminā, dila paștī și să ūjtā ț oșimlā cā să-z-vādā urstī dōriju ișō 539, umbliā cu sāmāntu a dōuza 605, umbliā bălēji cu semāntu; zic: s'f creāscā grīlii, mālālii, pāpușyālii și yārzi li ānu și la mujī anī; sārūlā mīna la yāmīni și plegēcā, aruncā grāunfe în casā "s'jāmānā țī casā 620, pūne yōrē pā vātī, pūng-ācōlo dōyā byābe dā yōrē pā vātrā ārōșā și jēle sāre ūna-ntr-āltu; zicē cā să jubesc. [k] ișfēgē-amīndōj, un flācōu și o fatā "705, în volumul de texte, Nr. 703: OBICEIURI DE ANUL NOU.] 723, face prāznicē cāre-Ț hāmā vāste; fācē colivā, prāznujīm; umbliā copīlii cu șolindu 728, umbliā cu irōdu, umbliā cu șegāya 899, jgādā la cārț 858.

D.: "02, adārīm plāpīntā cu pārā; fāțim pūn mārānā li oȝ, cāprajā li cāpre, casā, ducātā (cūtār) țī cāf, tute di lemnu șupfāre și li bāgām dēasuprā; eșel cu tīhe, afliā pārālu 050, si fāțī unā turtā micā și si pūni un bān; ay fronzīm cūmatī la stācā pri nūmī, la domnū si pimīntu, napcunta ay ubīdim a curuj cu-mat si afliā, țela-ȝ cu cāsmet 058.

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CE SE DĂ PREOTULUI CARE UMBLIĂ CU IORDANUL ?

"RÉPONSE À LA QUESTION: QU'EST-CE QU'ON DONNE AU PRÊTRE QUI BÉNIT LES MAISONS LE JOUR DE L'ÉPIPHANIE ?

I. Întrebarea a fost pusă ca în titlu.

II. S'a răspuns că nu există obiceiul în punctele: 2.4.36.130.219.250.260.272.284.510.316.334.346.349.353.362.365.405.431.514.520.551.874.605.646.666.762.833.856.

Din punctele în care obiceiul e cunoscut, dăm toate răspunsurile obținute în transcriere fonetică: rūp dīn țicȝ, o pūnē-ȝ kicā, dā drāȝōște 5, ba țey, cāre-nārțzāșcō 17, jay cārī nu țī rușțī, să țīȝ drāȝōșțōșā cā crōșā 29, or țhāt

„nu ștīe de cō" 47, să-ș pūnā la pār, să-ȝ creāș-cā pāru 53, țē [ȝ] dā mārīt o dā nārōc 64, pūn cāpā în cloșelȝ cē-l peartă copīli care merg cu preotul și o dāu să bea copīlior care întāzīe cū țveȝe să vorbeascā țē țēțēțē țēȝ busiōc dīm pānā lu pōpā să țēē drāȝōșțōșā 76, cū busiōcȝ și cū colīȝ nūyā 95, jay cāt-ȝ țīr de busuioȝ și cāt-un pānār de āpā; zicē cā-ȝ būn de țrac 192, pīnțru cā să șōlē cu ș-ȝ să mārītā, să vrājā cū ālā dūpā cāre să mārītā 105, țey și pūn la cōrnu mēșī, peste creāngā de busuioȝ pūn un brādu, unde pūne pōpā cāldārūȝ; creāngā o pūne noaptea subit cap, yisāzā drāȝūȝ și cōțōri drāȝūȝ " 141, li dā cāntār busuioȝ și pīșēȝ colāc la bēșpēricā, preotul face semn pe pāmāntul casei unde fātā țși pūne pērnā și dōseazā cū cīne se vā mārītā " 157, jay o țtr o busuioȝ și-l pūne su-pjērīnā; să cūlcē pe țel cā vāzā de țicōr gīsāzā 178, rup cēte-o crēcū-șā dīn pāmātūȝ: adūcē norōc 182, [v. volumul de texte, Nr. 723: URÂN DE DRAGOSTE.] 192, cōnd să mārītē 228, să țēșē busuioȝ, fac vrājī să țēte cum se vor mārītā " 235, rūmpȝ dīn pāmātūȝ 278, țey, de ștīnțē 325, țey, "nu ștīe de cō" 396, "strāng pāiele unde a stāt preotul în pi-șēȝ; pentru cloștē " 399, [v. volumul de texte, Nr. 534: OBICEIU LA OBȘTOREAZĂ.] 414, di pi plug busuioȝ luyā și să la cu dōșu, pūn-țāutgāȝ epa cu cārē se spālē pe cap " 455, flētīli jey dīm busuioȝu copīlior la sfīntu vāsūli: pūn țāutgāri 463, dīlīti jey, "nu ștīe de cō" 478, pē-tululās șomjōȝu di busiōcē în casā și ia altul fātūr de fātā " 4, "nu ștīe ce fac fetele cu el" 531, să pūȝi nūȝpīȝa sup-cap să zīsāzā cārī jī pār-ȝa țī 537, "flăcāli care au șcōs cruceā dīn pār-țē umbliā cu cruceā prin sat dūpā māsā și cēt-țēȝ bānī pentru bīsēricā; atunci iau fetele busuioȝ dela cruce și pūn altul în loc; li țīn țēl-țāȝ " 682, ia bīsīȝōȝ dīlā p'ōpā să yisōcē hamur-țēȝ; āl pūne su-pjērīnē 705, le dā pōpā, li pūne la pār și să cūlcē cu țelȝ, zicē cā gīsēzā spārta țorȝ 723, ia dīm busuioȝ, țicē să gīsēze nūȝpēȝā pe țīne ia domnīȝur-ȝ "fetele" 728, le dā pārītītīli; li pūne nūȝpēȝā ia cap, să gīsēze amurēȝy 769, ia flētīli și pūne nūȝpēȝā la urīēȝke; șjūnlāzā-zīyā āȝa țel-țīli; zicē cā yisāzā țecōru cu cārē să cāsātō-ȝēte 784, jay, [ȝ] țī fag dā drāȝōste, țī dās-ōntā jēle-ācōlō 791, bā mēȝ jay ūnēȝe, țēȝā c-āșțērām-āșternūt șāȝ yisēȝā scrisā țej 802, ia fetele, dēsclīnț [v. volumul de texte, Nr. 604: BESCȘUTEC DE DRAGOSTE.] 848, le dā pōpā cēt-ȝur-țir de busuioȝ, li pūne sārā-m-pom să vrājā de norōc "dacā cāde brumā are norōc" 892, sub dela pōpā, c'șā cūlcē li pūne su-pjērīnē, cā să vīsēȝe pe țīne ia 876, șkimbā om-bu-țēȝ dā busuioȝ, să-ȝ fācē dā drāȝōște "pūne un șir de mārgele la prag să țreacē preotul peste el; țși vīsēzā amāntu " 886, ia flētīli, zicē cā je bun dā drāȝōște, pūne sup-cap c'șā cūlcē 899, le dā cēt-ȝur-țir cēt dā busuioȝ, cū ālā-ș fācē pūnțe [v. volumul de texte, Nr. 928: CUM FAC FETELE PUNȚI.] 928, [ȝ] bīsīȝōc ūnē-ȝe; dōpārē cū țelȝ, să vīsēȝe țōmnicu 958, să colāc-ȝ lōcū ūnēȝā stāt prețtu cu pīcōgāȝe, ia "busuioȝ și-l pūnț la cap și să cūlcē ācōlo, cā să vīsēȝe pe țīne [ȝ] 987, "femeile iau busuioȝ: e bun în casā " 858.

Răspunsurile, fiind mai lungi, au fost trecute în volumul de texte la numerele respective sub titlul OBICEIURI DE ANUL NOU pentru punctele: 27.157.336.405.414.463.514.551.574.666.723.784.791.818.836.848.872.876.906.928.987.

Din celelalte puncte, dăm materialul în transcriere fonetică: fășem sfârșit pentru copii o la oasă privată; acole jucăe copii cu mușcăntii; să duc mujerii cu colăș la mușcăntii; să țigări lăutari umbliă din casă în casă la domni "36, umbliă irōzi" 102, nūma mār la colindat 219, fac virzeli spre zăua de ānu nou "se întovărășesc flăcăii și fac petrecere" 238, nūgta lūră sânti di pā la oșimii și să cară 353, fac lecōri bengiū unōe ișōte șăpāțōe "ca în alte duminici" 362, la noi să fācē ș-ug cōi; vin flecēji cu călu la urāt, un lemn îmbrăcat în hārții, și cu căpra; se îmbracă Jidani, țigani, un moșneag, o babā "39, fac și colăș (v. 2794), fac o căprā, cōltā malāngā "se deghizează cānd merg la urāt" 431, mai fac cōi-o vrājā țspri ānu nou; pūn așā dōuāsprēșī cōi di șăpā pi fierjāstrā di rōd 455, cu dyōbi fac, cu flōjēri, șūjīrā di flōjīr la fierjāstā cōnd umbliā cu pluguștū 520, umbliā cu căpra, dyōbā fac (v. 2793), să-mbracă urli, să fac urz (v. 2793): ārdi dōyā luminā, dila paștī și să ūjtā ț oșimlā cā să-z-vādā urstī dōriju ișō 539, umbliā cu sāmāntu a dōuza 605, umbliā bălēji cu semāntu; zic: s'f creāscā grīlii, mālālii, pāpușyālii și yārzi li ānu și la mujī anī; sārūlā mīna la yāmīni și plegēcā, aruncā grāunfe în casā "s'jāmānā țī casā 620, pūne yōrē pā vātī, pūng-ācōlo dōyā byābe dā yōrē pā vātrā ārōșā și jēle sāre ūna-ntr-āltu; zicē cā să jubesc. [k] ișfēgē-amīndōj, un flācōu și o fatā "705, în volumul de texte, Nr. 703: OBICEIURI DE ANUL NOU.] 723, face prāznicē cāre-Ț hāmā vāste; fācē colivā, prāznujīm; umbliā copīlii cu șolindu 728, umbliā cu irōdu, umbliā cu șegāya 899, jgādā la cārț 858.

D.: "02, adārīm plāpīntā cu pārā; fāțim pūn mārānā li oȝ, cāprajā li cāpre, casā, ducātā (cūtār) țī cāf, tute di lemnu șupfāre și li bāgām dēasuprā; eșel cu tīhe, afliā pārālu 050, si fāțī unā turtā micā și si pūni un bān; ay fronzīm cūmatī la stācā pri nūmī, la domnū si pimīntu, napcunta ay ubīdim a curuj cu-mat si afliā, țela-ȝ cu cāsmet 058.

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CE SE DĂ PREOTULUI CARE UMBLIĂ CU IORDANUL ?

"RÉPONSE À LA QUESTION: QU'EST-CE QU'ON DONNE AU PRÊTRE QUI BÉNIT LES MAISONS LE JOUR DE L'ÉPIPHANIE ?

I. Întrebarea a fost pusă ca în titlu.

II. S'a răspuns că nu există obiceiul în punctele: 2.4.36.130.219.250.260.272.284.510.316.334.346.349.353.362.365.405.431.514.520.551.874.605.646.666.762.833.856.

Din punctele în care obiceiul e cunoscut, dăm toate răspunsurile obținute în transcriere fonetică: rūp dīn țicȝ, o pūnē-ȝ kicā, dā drāȝōște 5, ba țey, cāre-nārțzāșcō 17, jay cārī nu țī rușțī, să țīȝ drāȝōșțōșā cā crōșā 29, or țhāt

„nu ștīe de cō" 47, să-ș pūnā la pār, să-ȝ creāș-cā pāru 53, țē [ȝ] dā mārīt o dā nārōc 64, pūn cāpā în cloșelȝ cē-l peartă copīli care merg cu preotul și o dāu să bea copīlior care întāzīe cū țveȝe să vorbeascā țē țēțēțē țēȝ busiōc dīm pānā lu pōpā să țēē drāȝōșțōșā 76, cū busiōcȝ și cū colīȝ nūyā 95, jay cāt-ȝ țīr de busuioȝ și cāt-un pānār de āpā; zicē cā-ȝ būn de țrac 192, pīnțru cā să șōlē cu ș-ȝ să mārītā, să vrājā cū ālā dūpā cāre să mārītā 105, țey și pūn la cōrnu mēșī, peste creāngā de busuioȝ pūn un brādu, unde pūne pōpā cāldārūȝ; creāngā o pūne noaptea subit cap, yisāzā drāȝūȝ și cōțōri drāȝūȝ " 141, li dā cāntār busuioȝ și pīșēȝ colāc la bēșpēricā, preotul face semn pe pāmāntul casei unde fātā țși pūne pērnā și dōseazā cū cīne se vā mārītā " 157, jay o țtr o busuioȝ și-l pūne su-pjērīnā; să cūlcē pe țel cā vāzā de țicōr gīsāzā 178, rup cēte-o crēcū-șā dīn pāmātūȝ: adūcē norōc 182, [v. volumul de texte, Nr. 723: URÂN DE DRAGOSTE.] 192, cōnd să mārītē 228, să țēșē busuioȝ, fac vrājī să țēte cum se vor mārītā " 235, rūmpȝ dīn pāmātūȝ 278, țey, de ștīnțē 325, țey, "nu ștīe de cō" 396, "strāng pāiele unde a stāt preotul în pi-șēȝ; pentru cloștē " 399, [v. volumul

la mijloc cu rachiu sau vin; cât e ud, se scoate; grăunțele rămase în ciur dela Crăciun la Anul Nou se dau la vite; colacul îl mănâncă cei din casă; paiele se mătură a doua zi și se aruncă într'un loc pe unde nu umbli nimeni; se aruncă și mătura* 47, fetele umbli, cu un mic pom de Crăciun * 105, mări umbli mușterii de colindă 172, să duc așa pe ospați la nămură 228, umbli după bătrîn, sărăc sau cu de string colăș; șelerași că și la anu nou vin după colăș 235, să mbracă unu de-i zice gofoji*, se deghizează cu turca*; gofojiu joacă pîngă lîncă și-i deș-cintă; feciori umbli la colăc, unde țeste fecor și fătă, la corindă!, le da colăc; string vr-o cîză-zăzăc de colăc; pînă cîte cînc la olăltă, îi potridesc; îi zic o rgo-tă; și-i vindy*, cu acești bani plătesc țiganul*; corători string atînc ț sarma beșeriți, tot colaci pe care îi vînd * 284, umbli-a colindă prînchi, cei mici, de 12 ani* cu bota; stringă la uși: aș rîndă da corindători-hăjdă-ŋ caș! corindă [e]; day uŋ colăcăș așa rîta; aș băgă pă bobî; colăc_dă corindători 310, cu glöbu, ca un glob cu cruce deasupra * 325, copiii stringă: o nihohă în urma pöpi; imbiă pî sat dî azînu crășînuulu 414, bătrîni să-nîlîjesc cu fîni, [x] šini; šini vin la bătrîni și la nănăș cu colăș și fac pîrlé-șiri 455, „băieți” imbiă cu-azînu cu pî-pö-pî sat 551, fătö, gîbăși, cartaboși, cîrnăși 708, băieți yine cu bună dimingăta la moș ajun: bornăci; bornăci [s], colaci ca *opt aș; în ajunul Crăciunului, dimineața, se dau copiiiilor * 723, dăscălu umbli ț ajunul crăcînuulu cu icșăna; zice: năsterea 728, mă duc la nășu cu colăci: fîni „a doua zi de Crăciun și de Paști” 762, cîntă țiganu cu vasilca „o păpușă în tr-o cutie”; împărțim carne cu covrigi, cu colăci 769, țineri să maș de crăcînu și la paști cu pîocîla la năș 784, țăiem porci 791, „în Ajun, toată ziua, fac săgăuri flăcăii și umbli cu ele; copiii din sat țoi după ei; li se dau mere și colăș; se zice: vîn pîțărășii * 833, aș colîng, pițărășii în mîn; colîndă [s] = o byôta împistrăta cu negru și cu alb; a dîpa dî, a țrija dî vin fîni cu colăc 836, mîrg cu moș ajun, copiii de școală * 876, a dîpa zi, cine are fîni îi invită la masă; fîni vin cu colăci; fîna dă colăcu la năș, în mînă, îi sărută mîna și nășu țil plătêște 987.

D.: ? 02, ađrăm pilă dulce, nă yin gaspiț 010, țălăm un lemn gros, bôdnic, și la punim la foc an șgara direp crăcînu [în Ajun] și arđi sfaca șgara la foc; dunom dila vînhă viță subțor ligati cu aș și li punim la marzini di foc ca șta-că mu ușă vîna 012.

SĂRBĂTOARE BĂBEASCĂ
„FÊTE TOMBÉE EN DÉSŪEVUE DE CÉLÉBRANT SEULES LES VIEILLES DÉVOTES”
[2835]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți sărbătoarea mai mică pe care o țin nu-mai babele, femeile?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: sərbătôr bábješć [p] 2, ? 4,

sərbătôr bábješć [p] 8, sərbătôr bábješć [p] 27, sərbătôr bábješć 29, sərbătôr mușterješć [p]; sərbătôr mușterješć [s] 36, sərbătôr bábješć [p] 47, sərbătôr bábješć 53, [e] sərbătôr bábješć 64, sərbătôr mușterješć [p] 76, ? 95, sərbătôr mușterješć [p] 102, sərbătôr bábješć [p] 105, sərbătôr bábješć [p] 130, sərbătôr a mușterilor 141, sərbătôr mușterješć 157, sərbătôr bábješć [p] 172, sərbătôr bábješć [p] 182, sərbătôr bábješć biserăcșă, sərbătôr bábješć [p] 192, ? 209, sərbătôr mușterješć [p] 250, sərbătôr fomeșješć 260, sərbătôr fomeșješć 272, zî-sămnăta 279, ? 284, sərbătôr mușterješć 310, sərbătôr mușterješć [p] 316, [e] sərbătôrile bábilor [p] 325, ? 334, ? 346, sərbătôr bábješć, sərbătôr d-a femellor [p] 349, sərbătôr bábješć [p] 383, sərbătôrile bábilor în casă „caci în casă nu se lucrează, dar la cămo da” 382, sərbătôrile mîci [p]; sərbătôr bábješć [p] [s] 385, sərbătôr bábješć 386, sərbătôr fimeșješć [p] 399, sərbătôrile bábilor [p] 405, sərbătôr fimeșješć [p] 414, ? 431, sərbătôr bábilor 455, sərbătôr bábješć (numa bábili o sərbătôr dă) 463, [e] sərbătôr fimeșješć [p] 478, sərbătôr niș say turșej [p] 514, ? 520, sərbătôr fimeșješć [p] 531, sərbătôr fimeșješć 537, sərbătôr bábješć 551, sərbătôr bábješć [p] 574, sərbătôr bábješć 608, sərbătôr bábilor 646, sərbătôr bábilor 666, sərbătôr mușterješć [p] 682, [e] sərbătôr bábješć [p] 708, sərbătôr drăcșej [p] [p] 723, [e] sərbătôr bábješć [p] 728, sərbătôr fimeșješć 762, sərbătôr bábilor 769, sərbătôr bábješć 784, sərbătôr mușterješć 791, sərbătôr fimeșješć [p] sərbătôr bábješć [p] 833, sərbătôr mușterješć [p] 836, ? 848, sərbătôr a mușterilor 850, sərbătôr fimeșješć 872, sərbătôr bábješć [p] sərbătôr dă dămîlt [p] 876, ? 886, sərbătôr mușterješć 899, sərbătôr bábješć 928, sərbătôr mușterješć 956, sərbătôr fimeșješć say mușterješć 987.

D.: [x] zavet 02, - 010. 012.

M.: [ŋ] băboshoi [ŋ] 192, 00 287, ? 575...

[rut] ? 566, băpski práznic 666...
[sərb] jěski světi [p] 28, jěski světi [p] 28...
[bulg] = 48, jěski prázni [z] vâh, ză drugi loși rāboti [p] 991...
[sās] = 143. 246...
[jig] ? 769.

PREACUVIOASA EUDOCIA
„LA SAINTE EUDOCIE (1 MARS)”
[2832]

I. Întrebare directă: Țin femeile bătrâne la 1 Martie pe Preacuvioasa Eudochia? Cum se cheamă ziua?
II. Subiectul n'a știut despre Eudochia în punctele: 4. 29. 47. 53. 64. 95. 130. 141. 157. 310. 316. 325. 346. 537. 646. 682. 762. 791. 848. 858. 876. 899. 928. Din celelalte

puncte, dăm materialul în transcriere fonetică: baba dokija (cînd o plicat pî ja și tot o murle dî) [p] 2, baba dokija dila mînhă cu căprilă [p] nu e sərbătore * 8, baba dokija 27, evdyokia, baba cu căprilă 36, „a citit despre baba dokia” 76, mîci baba a mînhă, merja a mînhă o baba și niș și ploșă, zică bătrîni că urdăză fierbe urdă baba 102, baba dōca 105, dyōkile 172, bábili, în cē-pūtu bábilor „dela 1 la 9 Martie” 182, atînc a plecat baba dokia cu căprili la stîna, nōyă zile ține yifor, pîșăie, nișpăre; zilili bábili 192, dōca 219, dōcia (dōcia scătura cojōșilă „când fulgutește primăvara; cînd sunt” zilele bábilor) 228, dōcia 235, dōca 250, dōca 260, dōcē 272, izdōcē 279, izdōcē; izdōca [a] 284, dōcē 334, dōca 349, odōcia 363, odōca 362, dōcia „nu se ține” 365, dōca 386, odōcia (baba cî cu dōyāspreț cojōșilă) 399, odōkia 405, odōkia 414, dōkia „nu se ține” 431, sfința vidōkia 455, odōkia 463, sfința odōkia 478, baba dōkia „nu se mai ține” 514; dōkia (nu țărășim) 520, baba dōkia „a atunci se pune” mărțișor la git say la mînă 531, dōcia (n-o țînhem) 551, dōkia (n-o prîă țin) 574, baba dyōkia 605, baba jeydōkia 666, baba dokia 708, baba dōkia 723, baba dokija („nu se ține”) a plecăt-o căprili; a apucăt-o pîoiti; a p'erdū cojōșilă) 728, bábili, baba mărta [v. volumul de texte, Nr. 769: Băba Marta] 769, bábili 784, zî de bábili-niș, zî de mărțișor-niș „cele 4 zile dintîi reprezintă primăvara, vara, toamna și iarna; să vedem cum mērgē timpu; țēcă cum sî zilele-țleșă, așă mērgē timpu” 812, dōcia 833, baba dokia 836, baba dokia 872, dokia 886, mărta-niș, s'a lucrăt tot-deauna * 958, baba dokija (la nōyă mărțișor cînd ies bábile, zilele bábilor, să pun bábile ț zilele-țleșă „se numește fiecare din cele 9 zile cu numele unei babe cunoscută, vādane; dacă nu e timp bun, baba e rea” 987.

D.: 02, - 010. 012.

MĂRȚIȘOR
„PORTE-BONHEUR EMPLOYÉ AU MOIS DE MARS”
[2833]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți firele acelea roșii și albe, de mătase sau de lână, pe care le pun la mână fetele și femeile în ziua de inițiu Martie?
II. În majoritatea punctelor s'a răspuns că nu există obiceiul. Din punctele în care obiceiul e cunoscut, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: [x] mărțișor, a dispărut*; fir dă arniș rō-șu cu kinār-alb; vînhă sușit; la mînă și la grumăz 8, mărțișor (și la gușă, fetele și la mînă, băieții) - țirje dē mătăsă țristăcē (sică să nu lăpêde cōdru zmyōiă „pistrui”) 27, la gușă să pînhă ț fir dă mătăsă rōșii și una albă; vînhă să nu s'a strîșe la obrăz dă sușărj, dă mēzge 29, mărțișor dîm bumbăc rōșu și albă cam dispărut obiceiul * 47, măr-

țișor „la copii; mai nou și la fete mari; o cruciuliță, mărgelețe” 102, [x] mărțișor 192, [x] mărțișor 405, ț fac mărțișori din strămătura rōșă și albă 414, mărțișor 431, mărțișor - o așă albă și țina rōșii ș-o țigă la mînă ș-ăpu. cînd sî-florje țișînrîju, o legă dî-o crăgă 456, țigă mar la mînă - o așă rōșii 463, pun mărțișor 520, mărțișor la git say la mînă; așă albă și rōșii 531, mărțișor 537, [x] mărțișor (la git) 551, pun mărțișor țietili la git, „o cruciuliță cu lănișor” 608, mărțișor, [x] mărțișor (o așă rōșă și una albă; o-mpletăști ș-o țigă la mînă) 646, mărțișor 666, [x] să pune mărțișor la mînă; [x] dî arniș și dă bumbăc alb și pu o părăpūță acōlo 705, [x] mărțișor; mărțișor „mărgelețe de sticlă, cruciuliță, para”, [x] mărțișor [p] 728, „la găt” mărțișor = o cruciuliță, pe un lănișor * 728, mărțișor = o cruciuliță mîncă cu lănișor * 762, la găt; o poartă pînă în-floresc pomii * 762, mărțișor (ha) să pū-nim mărțișor la mînă să țim sânhățōș! 769, mărțișor 784, mărțișor (la git) 791, mărțișor dē arniș rōșu și albă țimbăjerat; țică nu cāde zmyōiă cōdrulu; pe ței pe țăță; vînhă ț țel de cāneală, de negre-țle de negrește pîșleșă 812, mărțișor; mărțișor săptămîna albă și să lăpădă dūpa paști-m_maj; mătăsuri cu alb, cu rōșu 836, mărțișor la mînă, fetele; se face din mătase și se leagă o părăpūță; așă, sucită” împopistrată, albă, rōșie 848, mărțișor; puartă la git, „se cumpără” 876, mărțișor țăcut dala țășălu dă sec dă brîză; ți țrețe pîm brîză, ca să fie albă ca brîza; ți țpālă și țîm_vîn, ca să fie rōșie ca vînu „se poartă pînă la Florii” 886, mărțișor 899, mărțișor la mînă și la git; mărțișor [s] - mărțișor 928, mărțișor; (scōțen čevā rōșu-alfără, pūnem pā o cūme, pā o așă, alfără, să să vāzā rōșu; scūturămîni; s' scătura țurici) 958, mărțișor 987.

D.: 02, mărțișor; mărțișor [p] „se pun la găt, mână, picioare” 010, - 012.

JOILE DUPĂ PAȘTI
„LES JEUDIS APRES PÂQUES”
[2834]

I. Întrebare indirectă: Ce zile, și câte, țineți după Paști de nu lucrați și cum le numiți?
II. S'a răspuns că nu e cunoscut obiceiul în punctele: 4. 36. 53. 64. 76. 102. 130. 141. 157. 182. 219. 228. 279. 334. 346. 349. 386. 399. 551. 833. 848. Din punctele în care obiceiul e cunoscut, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: țrii mărță și țrii jōje 2, jōjuriș mar!; „2” dă țrăznîl 8, [v. vol. de texte, Nr. 27: CREDINȚE, OBICEIURI] 27, numa țoi nu lucrăm dūpă pașc 29, țînhem țōjuriș „9 joi” (ni frică cîm dūrăje „țună”) 47, țepțe țoi nu ți bîrē să țluci, cā ț rāy țē țū și pat mul 95, țōle dî dūpă pașc (țăcō, pî la rusăli) 105, nu s'mpînhē cā az-ț dē harj 172, [v] nōyă țoi nu țōrām; jōiș-țle mar!; [x] acūma țrei nu lucrăm „2 dūpă Paști” 192, țōia dîm paș pînă rusăli nu bāțem cu māj, ca să nu bāță țăță pe

holără 235, țim pașc pînă rusăli țin țōile; mărțurja-niș țim post nu lucră, cā țin țîntru țle 250, dîntru țle „nu ține cānd e” 260, mărțurja dîntre țōile și țem a lucră; țicē cā ț-a țrăz-ni-le 272, mărțurja dîntre țle „intă-lia miercuri din post” 284, nu cōșă; țci cā țună, dacă cōșă țōia dūpă pașc pî la rusăli 310, droșțel; dîm pașc pînă-n droșțel nu lucră ță, pînă la Dumineca Tomii * 316, jōje-nre țunur!; nu ț slōbod a lucră atîncē 325, mărțurja mînhosivelor 353, sərbătōrile vîntōșalor 362, nōyă țoi dūpă Paști *; țin bār-băpi „nōyă țoi; pî la grădin, nu lucră, nu ară, nu sâpă: amū din țōia mărțișor 362, țōia dūpă duminică inări „Rusalile” 365, nōyă țoi țînhem, dî kătră 405, țōia-nișă ș-a dōyă ș-a țrija pâr la a nōyă țoi; țōi-ț bîlșu țel mări și la nēm ț țōia vērđi 414, nōyă țoi ț țînhem, ți sərbătō; ț rāy dî kătră 431, nōyă țoi; țōiș cā dî kătră; sərbătō țōia pîntru dî kătră 455, nōyă țoi; nu lucrăm, cā bā ț kătră 463, țōiș-ț cruș 478, țoi mărțișor 514, țōili dūpă paști; să nu pîșă ț țăță 520, țōia-niș dūpă paști; nōyă: nu bāț kătră 531, nōyă țoi dim paști 537, să țînhă nōyă țoi: lucrăm pămînt, nu arț; s-o legōț țōișle 574, ț rāy la yū țōia-niș: mînișă; țin țōiș pîntru kătră „la vie nu se lucrează” 605, țōili, nōyă țoi: dî kătră, să nu bāț kătră 646, țōili: țoi mărțișor, pā la țpas 666, pāntu țoi țin; la țri țoi umbli țietili cu pāpārūda; a pārișă țoi, țōia-ț cruș 682, jōile și mărțișor; ține țrei mărțișor, pî la coloșan, și țrei țoi 705, mărțișor și jōili; țrei mărțișor și țrei țoi; țicē cā țrăz-nești, bāte kătră 728, jōili dūpă paști nu se lucrează *; dî țrăznîț și bāț și pā-țra; nōyă țoi 728, nōyă mărțișor și nōyă țoi; māj muncēște alfără, d-a ț casă nu lucrăm; mărțișor le țînhem cā ț rāy dā lo-viț; și jōili le țînhem cā ț rāy dā țrăz-niț; lucră dēvolēsc 762, nu lucrăm nimic dāpă pașc o săptămîna țōță; vînhă dāpă pașc avem izvōru țāmădu-ri; nē-țem la biserică; vînhă și mărțurja să mărțurja pēște pînă la nățără; țrei țoi avem pāpārūda; ține pî sat dā țăcā țigāc d-ălea, rudăreșe 769, vînhă țāmădu-ri = vînhă izvōrlu; nainte de duminică tomii, nu se lucrează * 784, țrei țoi și țrei mărțișor dūpă paști: nu țărăcēm dor, nu ridicăm țurca 791, țōia și țimbăta și mărță să nu muncēscă pāmēni; așă țe bine; ține ță pāmēni dîg cāyza țîmpuluș 812, țrii țoi și țrii mărțișor 836, nōyă țoi dūpă paști 838, țōile pāntu țrei țoi le țînhem, nu lucrăm nimic și țrei mărțișor nu lucrăm țar nimic, țrei țimbete țar nu lucrăm; de-ția pānă la nōyă țoi nu opārîm nimic, cā ț rāy de bucăți 872, țoi dūpă paști; „o; vînhă dūpă paști le izvōru țāmădu-ri; dūcēm pā la biserică „servește de leac” 876, pînă la nōyă țoi; a dā nōyă să țicē, țōia vērđe; cāre s'mpār-te pāntu cu bānișă; ține nu ține ț să bāte bucățele cu pātră 886, jōili dūpă paști; pēntru rōđișli țîmpuluș 899, nō-

yă mărțișor dîm paște; nōyă țoi țar dîm paște; „se țin intăile 3 dūpă Paști și a 9-a”; ț rāy dā pātră, dā țîmp 928, țōili; nōyă țoi: ț rāy dā pātră și dā țrăsnel 958, mărțișor și jōili dîm paști nu lucrăm; șym_primejdișj; bāț pātră, de țrăsnîț sî țle 987.

D.: 02, - 010. 012.

ARMINDEN
„LE 1 MAI”
[2835]

I. Întrebare indirectă: Ce sărbătoare aveți la 1 Mai?
II. S'a răspuns că nu e nicio sărbătoare în punctele: 2. 4. 8. 29. 36. 53. 64. 182. 192. 279. 284. 310. 334. 346. 353. 362. 605. 666. 682. 705. 723. 728. 769. 784. 791. 812. 848. 888. 892. 876. 886. 899. 928. Din celelalte puncte, dăm materialul în transcriere fonetică: armindēn 27, - ? , [x] armindēnu [subiectul ocazional e din satul Nerău] 47, [x] armindēnu, [x] armindēn [subiectul ț pretinde că e corect armindēn, sub. m, armindēn] 76, armindēnu (la armindēn țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai acūma; un mesteacān țānăr, inalt” 167, armindēnu? „pūne arminden pî sat” 167, armindēn [x] țînhem; țînhem acōlă țînhă casă, pūne-m pāmînt armindēnu dîm muzōc ți sînhă „molizi țineri”) 95, armindēn? 102, armindēnu „nu e sărbătoare” 105, [e] armindēn „a auzit, nu știe ce e” 130, pun arminden la țle la porț „la 10 Mai

duminica mare je rusălij ; jese rusălijili la duminica mare 762, strădă rusălij (la pătru mjercur dim paști; punem pelin pă la căsi, pă la vite) 769, strat dă rusăle (la jnūt bătrini) 784, strătu rusăliilor, strătu dă rusălij 791, la strădu rusălij lu'ă pelin și usturđi; pungă pi la copli și pi la vite, spungă că je bi- ne-așă; čică- i ja dij căluș rusăle, adi- că bolnăvesc, și pan nu- j jodă călușu nu le trețe 812, cōdu rusălij; „Intr-o miercuri” 833, stodorūsăle (ălea cam pi la arăt; pune le'uşleān și usturđi și pelin la jūgu vācilor; freacă vācile; „arătorii le poarlă la ei” 836, stodorū- jāle rusălijilor (la o lūnă dim paști; mjercuri) 848, rusăle (o stămīnă) 858, strădu rusălij; „nu se lucrează” 876, strătu dă rusălij; (lūnă lu cirjār) 886, strătu dă rusălij 899, strătu rusălijilor 928, străda rusălij (Intr-o mtercure; dă rusălij, căre le dī rusălij) 958, strad de rusăle (pūnem nūmā pelin, la strad de rusăle, im pātu unde dormim, la ferestre, la uși) 967, străderii rusălijilor (nu- s mar), de- s primejdij; la trj mjercuri dīp paști) 982.

D. : 02, - 010. 012.

SĂRBĂTOAREA CÂND SE FACE ROATA DE FOC „DIMACHÉ DES BRANDONS”
[2839]

I. Întrebare indirectă : Jineji pe aici o sărbătoare pe la lāsatul secului, cānd se adună flăcāii pe deal, chiuesc, aprind focuri și fac roata de foc ?

II. Numai în următoarele puncte au știut informatorii despre un obicei asemănător : silitu mōri [V. vol. de text, Nr. 141: silitu mōri] 141, la sfintu dōrdē, j sara dē sfintu dōrdē, sū sūjē- aš s de jai și dug vo dōjā rōlē o tri și lē- mfașurā cu pajē și lē dāy foc și lē slobōd dē vālē 225, cī sā lāsā sec dā pōstu paștliuj, pūni o dihōniță dā păcurā intr-o prājhnā și- j dā foc? „flăcāii”; ūmbli pā ūljiș pā la fēti marl, bātrāne, rāmase nemāritate”, strigā : ā, culāre a rāmāz nemāritātē 723, aljōš (cī lāsām post de sēc; „a- prind paie pe deal; strigā” : aljōš!) 858.

D. : - 02. 010. 012.

MĂRINA

„LA SAINTE MARINA”

[2840]

I. Întrebare directă : Jineji pe aici o sărbătoare numită MĂRINA ? Cum îi ziceți ?

II. Nu e cunoscută această sărbătoare sau s'a zis că nu se ține în punctele : 4. 29. 36. 47. 53. 64. 76. 192. 235. 250. 279. 284. 310. 316. 325. 334. 346. 349. 353. 362. 414. 456. 514. 531. 574. 605. 666. 705. 987. S'a răspuns mārīna în 2. 27. 141. 157. 219. 228. 250. 405. 463. 478. 520. 537. 646. 762. 769. 791. 848. 858. 872. 886. mārīna 172. 182. 306. 728. 784. 812. 833. 836. 899, mārīna māgōālna 8, mārīna māčihicā (mārīna iŋcā- j mārē; atūncā jārā nu sā lucrā) 95, mārīna 102, sīmārīnā mušēnica 105, sfīnta mārīnā 130, mārīnē māčihicā 272, on-

čercuf și marina 365, mārīna (cīnd mārīnu sā strīŋi) 399, sfīntā mārīna (n-o jīn la noi) 414, mārīna 431, mārīna 551, marina mandalīna 682, sfīnta mārīna „jumātate de zi se lucrează” 723, mārīnā 876, sfīnta mārīnē 928, mārīnā 958. S'a mai adăugat : „se ține marīna, ca sā nu căpieze oile, sā nu le mārānce lupii” 182, „se culege căne- pa” 219, marina o cam jīnem 784, nū lucrām, nič nu muncīm 812.

D. : 02, - 010. 012.

PĂLIA

„FÊTE TOMBÉE EN DÉSUEUDE QUI SE CÉLÉBRAIT LE 19 JUILLET”
[2841]

I. Întrebare directă : Aveți pe aici o sărbătoare băbească numită PĂLIA, pe la Sf. Ilie ?

II. În majoritatea punctelor nu e cunoscută sărbătoarea. Din celelalte puncte, dăm tot materialul în transcriere fonetică : pālīja 2, pālīja 8, sīmōlīlī, pālīlī și pālīlī („3 zile” sā nu lucrām, cā- j dā trēsniț) 29, opīrlījē (sīcā- j frā- čilī lu sīmōlīlī) 76, pālīka (atūn nū lucrā, cā zīce cā pālēsc hōldīle și nu- j bīnī) 95, pālīka 105, pālīlē 130, pālīka 141, pālīka 157, pālīka 172, pālīka „zi primejdio- sā” 182, pālīlē 272, pālīlē „după Sf. Ilie” 279, ilīja pālīja āpoī fōca „nu se lucrea- ză” 325, pālīlīlē „nu se jīn la Bārsana; a auzit pe la Borșa” 353, ilīe- pālīe „trei zile una după alta, cu foca” 362, pālīka 386, pālīka 399, pālīlī 405, ilī- pālīlī 414, pālīkī 431, ilī- pālīlī 514, ilī- pālīlī 520, ilī- pālīlī 531, ilī- pālīlī (la săptāmīnā după sīntilī) 537, ilīkī cu pālīkī 551, ilīkī- pālī- lī 605, pālīlī 646, [ē] opīrlīja 784, sfīntu ilīje și frāte- so, la săptāmīnā „după Crīcovi”; rāy tod dā sfulgerātūrā și de trāznitūrā 812, pālīle lu sfīntu ilīlīē „2 zile; una înainte, una după Sf. Ilie” 836, opīrlīja 858, ∞ čerc (mārīnē lu sfīntu ilīē) 856.

D. : 02, - 010. 012.

FOCA (23 IULIE)

„LA SAINT PHOCCAS”

[2842]

I. Întrebare directă : Aveți pe aici o sărbătoare băbească numită FOCA, a treia zi după Sf. Ilie ?

II. Nu se cunoaște această sărbătoare în punctele : 4. 8. 29. 36. 64. 76. 105. 141. 157. 172. 182. 334. 346. 666. 791. 812. 848. 858. 872. 876. 886. 928. S'a răspuns fōca în 2. 95. 102. 219. 228. 235. 250. 260. 272. 279. 284. 310. 316. 349. 353. 362. 386. 399. 414. 463. 520. 605. 705. 762. 769. 784. 836. 858. 987. fōca în 53. 192. 365. 405. 431. 456. 478. 514. 531. 587. 561. 574. 682. 728, ānā fōca 27, ānā fōca 47, ānā fōca 130, fōca 325, fōca 646, fōca 723, ānā fōca 833, ānā fōca 899.

Au fost adăugate următoarele observații : fōca și pālīka și ānā (atūn nū lucrā, cā zīce cā pālēsc hōldīle și nu- j bīnī) 95, „subiectul nu știe în ce zi ca- de” 130, „nu se mai ține” 192, nu sā cādē ca s- adūn polōgu, pīntru fōcy, pīntru fulzārīlē 219, „nu se mai ține” 235, pīntru prīlē, ca sā nu s- aprīndā

hōrnurīlē 260, sā lēm dē foc? 272, nu lucrā- j caș, nūmā p- ālārā maj lucrā 310, „nu lucrează” pīntru trāznētū 362, „e aceeași sărbătoare cu” mārīa magda- līna 431, și lūrși o jīni 606, o jīne „fe- meile”, și noi mērgem la cīmpō, făcēm o clācā și după prīz venīm acāsā 705, [v] opīrlīja „în calendar” fōca 784, o jī- nem la armān „nu se treerā” 987.

D. : 02, - 010. 012.

ANA

„LA SAINTE ANNE (25 JUILLET)”

[2843]

I. Întrebare directă : Jineji pe aici o sărbătoare numită ANA ?

II. În majoritatea punctelor s'a răspuns că nu. S'a răspuns ānā în 2. 95. 102. 228. 349. 353. 386. 399. 520. 646. 682, ānā fōca 27. 95, ikīm și ānā 192, ānā 272, adurīlīra ānī 284, zimislīrē ānī 334, [ē] sfīnta ānā 414, hānā gēyčāta 455, yākīm și ānā 537, sfīnta ānā 551, adormīrē sfīnti ānī 574, mājca ānā 784, ānā fōca 833, ānā fōca 899, sfīnti joakīm și ānā 987. Au fost adăugate următoarele observații : o fost o mu- jēre și o culēs cīhēpā s- o adurīlī acōlo 284, „o jīn Uniții, Rutenii” 399, „la Sāntā- mārīa Micā” 537, după sfīntu niculāj, a pātra jī 551, „e iarna” 682.

D. : [v] sveta ānā 02, - 010. 012.

VĂRTOLOMEIU

„LA SAINT BARTHELEMY”

[2845]

I. Întrebare directă : Jineji pe aici o sărbătoare numită VĂRTOLOMEIU ?

II. În majoritatea punctelor s'a răspuns că nu se ține. Din celelalte puncte, dăm întreg materialul în transcriere fonetică : vīrtolomīē (j rāy dē vīnt și dē pjātrā) 2, vīrtolomī 4, vīrtolomīja 8, vīrtolomīē 27, vīrtolomīy 29, vīrtolomīē (cī sēcā rādāšīna la grīy) 47, vīrtolomīē 53, vārtolomēj 64, vārtolomīē- ju „n lunie” 76, [v] vīrtolomēj (j rāy dē lūnī „trāsnet”), [j] vīrtolomēj; atūncā sā dūce cūcul ōila noi - zīya cūculuj „pe la Rusălii” 95, vīrtolomīējē 102, vārtolomēj (sīcā sēcā rādāšīna la grīy „dacā lucrează în ziua aceea”) 105, vīrtolomē- ja 130, vārtolomēj 182, vīrtolomēj 219, vīrtolomēju (nu sāpā- hōlda lui, cā līcī cā nu rodēști; j rodē; „ziua lui Vār- tolomeiu se numește și rodē”) 310, vortolomēj (atūncā sā- ntōrčē frūza- n tēj) 349, hortolomēj (nu- j cu jījēri) 414, rūš- j jīn 431, vīrtolomēju 762, vīrtolomēju 784, vīrtolomēju- j jīnem și lī- sēju tot frāte 812, vārtolomēj 833, vīrtolomēj 836, līcsāj, vīrtolomēj 848, vīrtolomēj 858, „subiectul pretinde că știe de această sărbătoare, dar nu- i poate pronunța numele” 876.

D. : 02, - 010. 012.

MINA

„LA SAINT MINAS”

[2846]

I. Întrebare directă : Jineji pe aici o sărbătoare numită MINA ?

II. Numai în următoarele puncte se știe despre o sărbătoare asemănătoare : mīna (nu- j cu jījēri) 414, mīnāj 463, sfīnta mīna 987.

D. : [v] sveii martīn 02, - 010. 012.

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA : CÂND SE IAU FLĂCĂII FRAȚI DE CRUCE SAU FEȚELE SURORI DE CRUCE ?

„FÊTE OÙ SE NOUENT LES LIENS DE FRATERNITÉ D'ÉLECTION”

[2849]

I. Întrebarea a fost pusă ca în litlu.

II. Numai în punctele următoare au răspuns informatorii : la sīntōder [V. vo- lumul de texte, Nr. 141 : Vārūjā] 141, cīnd ay yōrīčē nūme orī cī sēc- sōrā 349, „ori- cānd” 399, dī ispās [v] sārībātōrē irō- ilor) 405, ∞ cī sēc- nīlīnēsc dīla bāyūt 455, „oricānd” 463, hōrčīnd vray jīj 646, „la ziua numelui celui mai mare” 666, [V. volumul de texte, Nr. 812 : Frag- de cruce.] 812, cīp- vor jēle dā sā prīnd surātē 898.

D. : 02, - 010. 012.

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA : CE FEL DE SĂRBĂTORI BĂBEȘTI MAI CUNOȘTI ?

„RÉPONSE À LA QUESTION : CONNAISSEZ-VOUS ENCORE D'AUTRES FÊTES TOMBÉES EN DÉSUEUDE?”

[2850]

I. Întrebarea a fost pusă ca în litlu.

II. În următoarele puncte informatorii nu cunosc alte sărbători băbești : 36. 47. 102. 157. 172. 235. 316. 334. 346. 349. 353. 386. 414. 514. 531. 551. 574. 605. 666. 682. 723. 728. 833. 848. 858. 872. 886. 928. 958. Din celelalte puncte, dăm întreg materialul în transcriere fonetică : sīntyōdōru al mārē 2, mīhōjoldan, mīhōjoldān, zožōščița, zožōš- čīță, [v] arāžīju dā vārā, poc'kōpia 4, vīherēa sīntyōdōriilor, cājī lu sīntyō- dīrl aj șcōpl, aj vōrb 8, mīhōju, toam- nā „sīmījēdu, de cānd s'a schimbat ca- lendarul le- au pārsīt”, yāyā ūrsuluj „la 1 August; nu lucrează nici bărbāții, nici femeile; nu se pronunță numele ursu- lui, sā nu le pāgubeascā vitele; demult nu mai sunt urși în regiune” 27, mār- ja mōrflor - ruslōrli „28 lunie”: fac col- lās și dāy dā pomānā; așā n- am pomlīt dīla mōšj noșc; sōra lu sīmpietru „a doua zi după Sāmpietru”: dā bībā prīntru mārāv; mārčīn : intrā pōstur 29, sfredēte hūjāle „atunci se găuresc ure- chile la fețițe”; dīc- nājīntē- dīg- nāpōjē; sīntyōdōr : ūmbli cājī lu sīntyōdōr 53, mārja strīmbā : sā- jīmō atūncā, dacā lucrā 64, cājī lu sāmlyōdōr, cāly- āl șcōp : [v] cīnd hē bāgām im pārjēsīmī „sunt ca- ii”; a dōyā săptāmīnā lūh și marj, „e calul șchiop”, cīnd sē jē vīrvu la dum- brānic 76, [v] indrīj : ș- ācela- l jīn, zīce cā- j bīne tārē čīne- l jīn; pātruqāž dī mē- čīnīčl : nu sā cādī sā lucrī; trīmt- arāntē trīmt- arāpōjē - [v] mīhēzi pārjēsī, nu se lucrează : [v] zīce cā o dēpānāt o mu- jēre- āpu tāt o dēpānāt pār o murīt; sā pāzēz mujērīle, nu lucrā; čīre- a lucrā, sā pātā ca mīzi : hārāšāmpī, pe la lās- ata secului „nu lucrām”; ilīstīkē : lūpā

vīrtolomēj, sārībātōrīle mārē 95, [v] sīntōdōru, pātružāž dē sfīnī, mēzāle pārēsā, precūpu : trāznēščē „jīn și bār- bāții, 8 lunie”, ilīstīkē, andrēju 105, mār- ja dīntrā tūnurī, jōja vērde, dīyā ūr- suluj 130, [v] līntele „mījlocul postului Paștilor”, sīntōderu 141, filipi, [v] hīlip, [v] hīlipk „jī jīn cei care au oi” 182, sobōru sfīntilor dōjsprece āpōstoj, a dōua zi după sīnkētru „, māčīnīčī, „de cānd cu calendarul nou, nu mai jīn sārībātōrīle bābești” 192, gdrēj : pīn- tru jīgānīlē, sīntōderu [a], după sfīnī hāt : alēcīhē „17 Martie”, șlēfan cu fūru : tot pīntru foc în dōj augūst 219, macavij ūrcu, trīf hēbūn, trī fīlījā, [ē] în postul Crāciunuluj „līndālījē - līnd īnnajīntē - līnd īnnapōj : „mījlocul pos- tului mare”, atūša nūmārā yōyāle 228, līg- nainčē- līg- nāpōj : mījlocu pōstului mārē, mīhēcūrja- nījē jīm- post nū lū- crā, cā jīn jīntru jēle 250, alēcīja : o jīn fomēlē pīntru brōșlēle; sā fac pā minurī 260, [ē] vīhērēa sēcā „nu știe cānd e” 272, mārja dīntrē tūnurī „cānd se începe pos- tul”, mīhēcūrl dīn mījlocu pōstului 279, zūya cu lūmnīnā : atūncā trēcē hūlpea pāsā dājā; dacā jēste și pōlē trēcē- j an būn, dacā nu trēcē, jī an rāy 284, sīntō- dōru „bārbații lucrează, femeile nu”, marj după pāștī „nu lucrează în casā, marj după rusălij, precūpu 310, sīntōdōru, lupā- rīja „lāsata secului”, mīhēcūr- jntīje- m- pōst, pōstuluj : cīn mēre rōkca „vulpea” pāsā dājā 325, čīrcōzi : în dīcu vērī, sīlip- ki : atūnc cīnd abātē- m pōstu crāčīnului 362, pāștīl romānilor „luni după Dumīne- ca Tomīi, postesc bābele” 365, lūnja pō- hodījī și īntālī jōj „după Paști”, nēđu pārjēl : „nūmārām yāyājī - līnd īncyāčī- līnd īncolēš „nu lucrează femeile”, dī hīnāt sā tājī pōrčī 399, trīf : māj, trīf njebūn, lu- jī și az, dā jo- jī mīnī „a zis Stretenia lui Trif”; de aceea este el înainte Streteni- ei „, sīlīkī „în postul mare” 405, sīlīkī, Kiricā škōpu, prīcov, șērcu mārīni, trīfy „înaintea Streteniei”, pāștīli blājīnilor, sfīn- tu njeclāi dī vārā „9 Mai”, mārīa mag- dalīna, procpāvījī „2 săptāmāni după Sāntāmārīa Micā” sfīntuluj andrīj, ignāi, glīgōrī bogoslōvī, ant'ōn, īlīnī šēl mārj, hēplja alicsīj, catrīna mučīnīč 431, trīfy „1 februarie”, procpāva, marīa mārđālīna „a 3- a zi după Sf. Ilie „Izvōru tāmāduj- rī” la Sf. Gheorghe”, [v] čūda mīxāilo „hramul din Saharna, la 6 Sept. st. v.” [v] intr- o săptāmīnā dīn dūmīnīca mārī, funt, tāsīm jārba vjērdī, nī- ntlīnīm cu nīamū- rīlī și cu prījētīnī și nī pūnīm pī jārba afārā cu mīncārj și- cu bātūrā 455, sfīntu jīyōn, sīlip, kiricā, ulīta, sobōru, alicsīj, hēpljē 463, kiricā škōpu, ulīta, sīmīōn sīlīnicu, [v] sīn'ōn „1 Sept.”, pro- cpāvīlī „1 Oct.” 478, sfīntu ant'ōn, sfīntu glī- gōrī bogoslōvu, kirīlā și atīnāsā 520, sāvā, vīrvārā „în Postul Crāciunului”, andrīj, trīfy 537, la sfīntu andrīj (dī lupkī) 646, calojānī „a 3- a săpt. după Paști” : făcē fētele mārjā calojēlor și- j dūcē și- j īngryāpā la mārģīnēa sātuluj pīj grīy și jōj le făcē pomānā; māčīnīč, zīyā dē mārīnīč „9 Martie” : rūpa ūj

D. : ? 02, - 010. 012.

M. : [ung] 02, - 207, ūrsīnīhē vā- tozāșo, sēntēș prōfēlō : o vīlāmčōpāșcō- tōl 575.

[rut] ūpufa : yōyēj švjēto „după Sān- tāmārīa Mare” 366, - 666.

[sār] vītolomīje; lūdorovažē doplānī j ī dīplānī „lucrează la doplānī până la amīazi, la dīplānī, după amīazi” 25, dēvēlī ūtornic „după Crāciun”, bēlī pētac „înain- te de săptāmāna albā”, jvētnī pētac „înai- nte de Florii” 37.

[bulg] ? 48, dīmītruv dīen, ilīn dīen, petrōf... petrōv dīen, vāčī prāznījī „în pos- tul Crāciunului”, vārvarā, sāvā : ne tūr- gā čēren bāčār na oğānjā i hēngērā čēr- nā, ne se vārī 991.

[sās] 02, 143. 245.

[jig] ? 769.

colac in cōrnu plūguluj, ișgāmā ca sā fiē timp bun de bucāte sā sā făcā pīje mūltā 705, sfīntu ant'ōn, tārāsē dā cūmā, sfīntu glīgōre 762, la trej marj dīm paș- te avēm ropolīnu : sārībātōrē, nu lucrām 769, vīnerēa tāmāduvī = vīnerēa izvōrluj „înaintea Dumīneca Tomīi; nu se lu- crează”, čīrcovī mārīni : pīnā- m mārīnā, a jīnūt bārīnī, precūpu „în lunie”; filī- pī, čīrcovī, hēcle, 12 vīnerī, jūda, 19 lu- nie” 784, jōja jēpīlor, mjercurēa strīmbā, mjercurēa frumgōsā 791, īnājīntēa mārīni sīn čīrcovī : jī jīnem cā- j rāy de ploj și de trāznitūrī, sfīntu ilīje și frāte- so la săp- tāmīnā; rāy tod dā sfulgerātūrā și de trāznitūrā, līšēju „frate cu VĂRTOLOMEIU” 812, čīrcovī marīa „pe la Sf. Ilie” 836, [v] lūnja vāsālōr, mārja čōrilor, mjercurēa strīmbā, zōja jēpelor, vīnerēa strīmbā, du- pā Crāciun „, zīlele bubātuluj „pe la Sf. Nicolae”, [v] sfēti dūmlīri, sfīntu glīgōre āl mārē, āl īntrupāt 876, rāpolīnu „după Paști” 899, sfīntu andrēj cap de jārņ 907.

D. : ? 02, - 010. 012.

M. : [ung] 02, - 207, ūrsīnīhē vā- tozāșo, sēntēș prōfēlō : o vīlāmčōpāșcō- tōl 575.

[rut] ūpufa : yōyēj švjēto „după Sān- tāmārīa Mare” 366, - 666.

[sār] vītolomīje; lūdorovažē doplānī j ī dīplānī „lucrează la doplānī până la amīazi, la dīplānī, după amīazi” 25, dēvēlī ūtornic „după Crāciun”, bēlī pētac „înain- te de săptāmāna albā”, jvētnī pētac „înai- nte de Florii” 37.

[bulg] ? 48, dīmītruv dīen, ilīn dīen, petrōf... petrōv dīen, vāčī prāznījī „în pos- tul Crāciunului”, vārvarā, sāvā : ne tūr- gā čēren bāčār na oğānjā i hēngērā čēr- nā, ne se vārī 991.

[sās] 02, 143. 245.

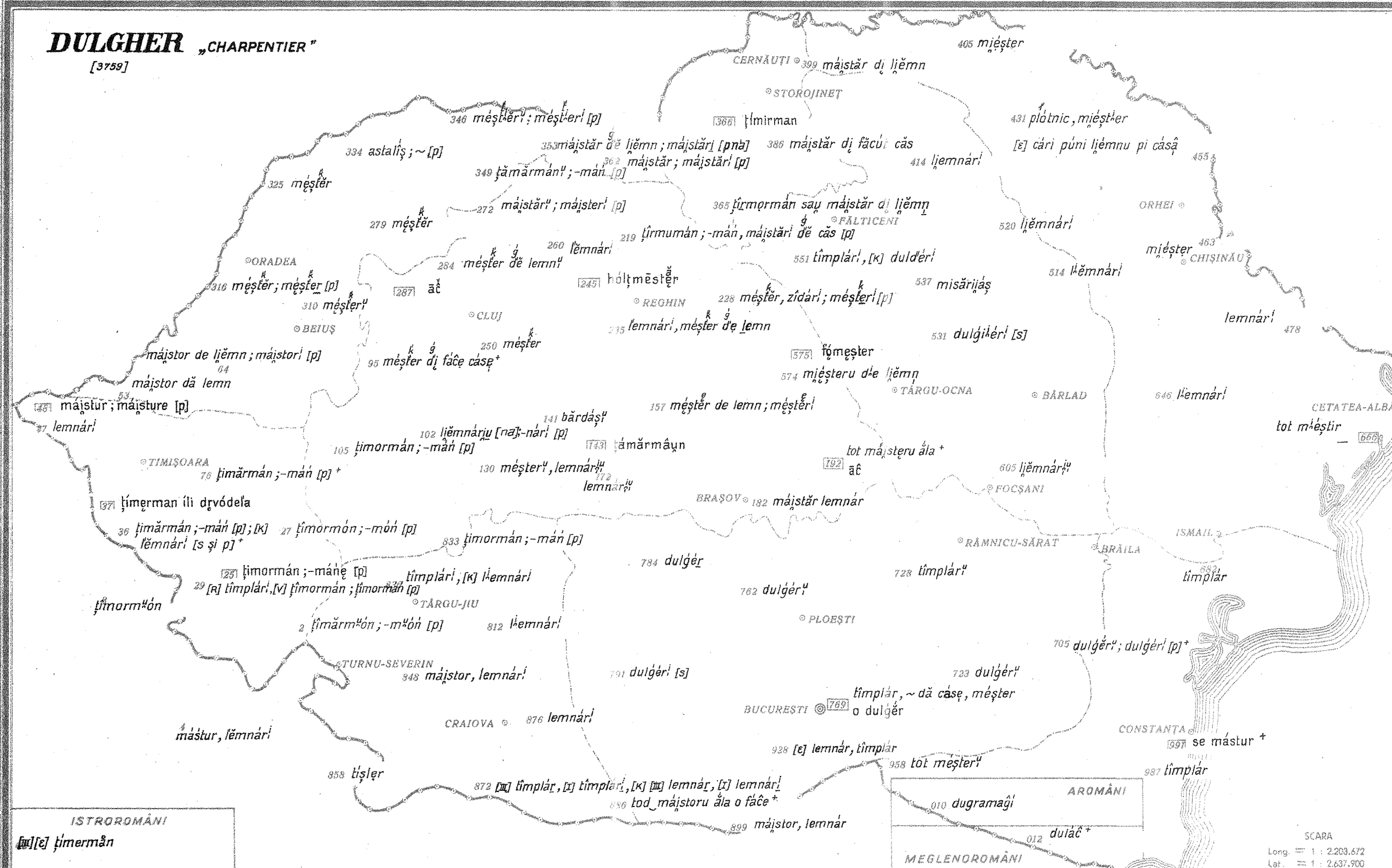
[jig] ? 769.

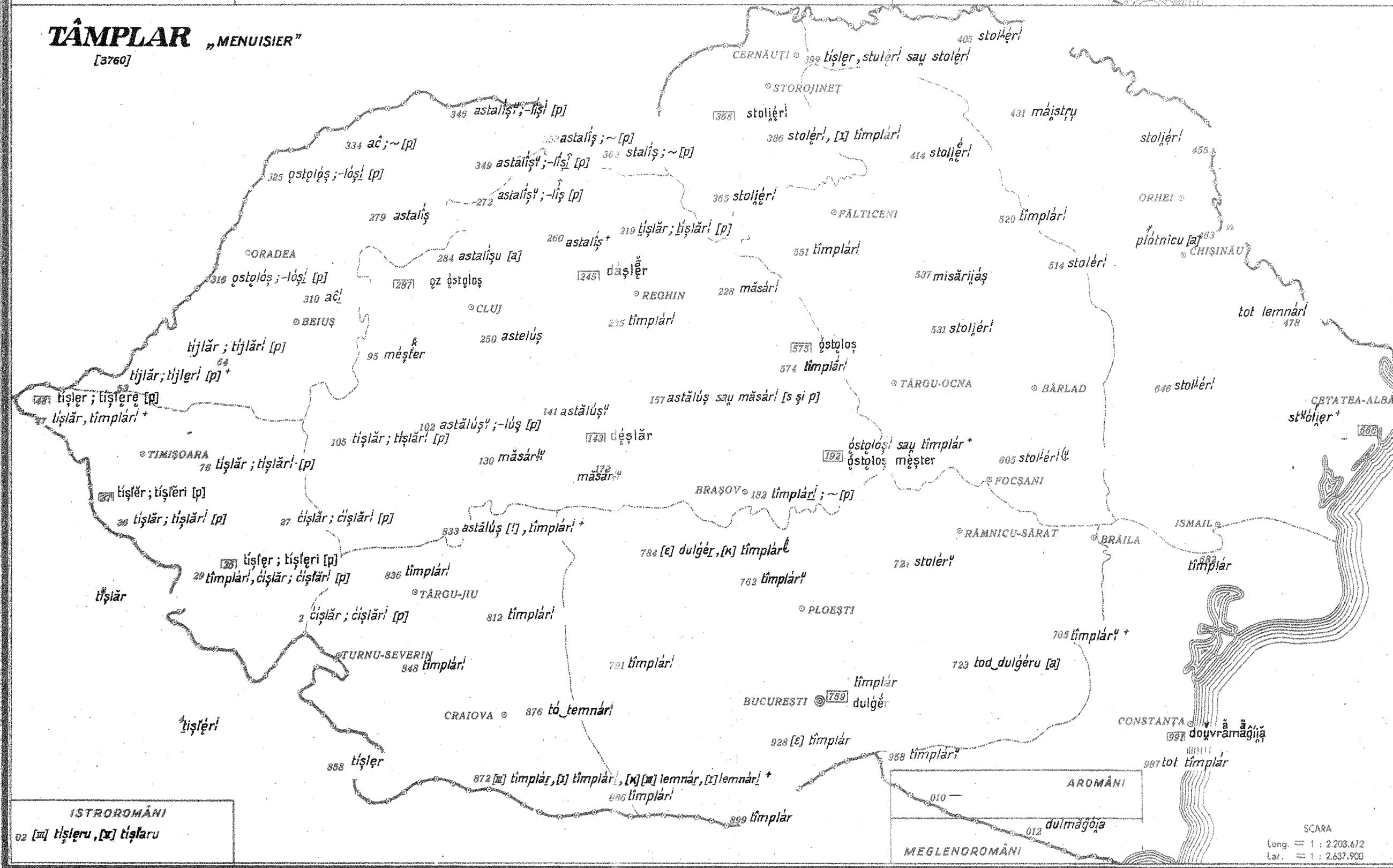

DULGHER „CHARPENTIER” [3759]

TÂMPLAR „MENUISIER” [3760]

[3759]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți meșterul care face lemnăria la casă?
 II. 36. „țimărmân e cuvânt nemțesc; românește s-ar zice țimnâr. Totuși țimărmân e cuvântul obișnuit în sat.”
 76. am luat-o dila țimț.
 95. „Toți meșterii sunt din satul Sohodol de lângă orașul Cămpeni.”
 192. „Casele se fac de obicei de țimn, foarte rar din cărămidă. De aceea există numai un singur termen pentru [3759] și [3759].”
 708. lucrăză la grosime.
 886. Ca cel dela [3758].
 1991. Tot meșter?
 012. omu țe țipara țimnarii an păduri. „omul ce taie lemnele în pădure.”

[3760]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți meșterul care face ușile și ferestrele?
 II. 47. țiplăr: asta-i vorbă nemțască; noi așa-i țipșem și-i gâta; s-ar cădea țimplăr!
 53. pă ugguręștę.
 192. țipșoș! it pă ugguręștę.
 260. după uggurię.
 666. pi rusții.
 705. la țuși, feręște, dulăpur!
 888. astăluș: după uggurime „unii zic țimplăr!”
 872. Subiectul zice tot ăla, adică cel dela [3759].

MN

PODUL CASEI

„GRENIER”

[3770]

I. Întrebare indirectă și prin gest: Cum îi ziceți încăperii care e aici, deasupra tavanelui, sub acoperiș?
 II. Pretutendeni: poș. S'a dat, alături de singular, și forma de plural: poșuri în punctele: 64. 172. 219. 272. 325. 362. 705. Remarcăm forma podul în punctul 95 și forma p'od în punctul 514.
 D.: [m] sufitu; țuțite [p] 02, dăvane 010, pri tăvân 012...
 M.: [ung] g hiu 192, hîju vğđ pğđlăș 287, g hîi 575...
 [rut] na podu 'în pod', pîd 366, - 666...
 [sărb] pot 25, tăvan 37...
 [bulg] tavân; tavâne [p] 48, tăvân [sa]; tăvâni [p] 991...
 [săc] țipștrih 143, af dēm șopņe 245...
 [țig] o pōđđ 769.

(ACOPERIȘ) DE PAIE

„FOIT” DE CHAUME”

[3774]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți acoperișul făcut din paie?
 II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: oț păje 2, [V] dă păje „collbele” și cu frunđă 4, cu păje dă săcără „la Unguri” 8, nu-s coperiț țe cu păje 27, o dă păji 29, cu păje, cu tulęi, cu șovâr 36, o dă păje dă săcără, cuperiț dă tulęi „cu coame se făceau mai cu seamă casele mai demult” 83, cu păje 04, dă păje 76, cu păje 95, acuperiș cu păje

102, cu păje 105, o de păje 190, coperiș de păje 141, coperiș de păje 197, de păje, [K] coperiș cu țipk de păje 174, cu țipi dă păje „surile” 192, mai demult „țimvelită cu păje 192, dă păje 219, coperiș de păje 220, coperiș de păje 235, cuperiș cu goz 260, cu goz dă păje „s-o făcut mai demult” 260, cu goz dă păje (păje, ț holdă; goz dă păje „după ce a fost imblătit grăul”) 272, țivelită cu păje 279, cuperiș de păje 284, acuperiș cu păje [imperiv] 310, dă păji 316, țim păje 325, coperiș de păje 334, hejzăș cu goz 346, cu păje, cu țupl dă săcără 349, acoperiș hăjzăș cu păje 353, [V] acoperemint dă păje, [R] hăjzăș de drăniț 362, o 365, o căsă drănițită cu păji 386, legată cu țul țirvu căst 399, acupirimint di storogâni [= snopi de secară imblătiți] 405, pîni păji piști stu 414, o 431, accpiriia cu ocolită ‘țupi de secară’ „era mai demult” 452, am pus păji pi căsă 463, o (di păji nu-s) 478, acoperișu di stu și păji „de obicei” 514, piști stu s'a pun păji 520, păji „paiele peste stu” 537, o acoperiș di păji 531, o dî păji (la țără, la țără ță cîmpulu) 551, coperișu dte pōje „la țură” 574, [V] cu păji 605, țimvelitură di păji, păji di săcără 646, cu păji di jin, cu ocolit [-țip imblătit de secară] 666, o di păji 682, o cu păje 705, cu păje 723, o 728, o-mvălęd cu coțeni say cu păje 762, o 7 704, dă păje, c'coțeni 791, o cu păje 812, o 833, o cu păje „șoproanele” 836, coperiș de c'coțeni say păje 848, o 872, stuț de păje say coțeni 876, o c'coțeni „de porumb; pe graj-duri” 886, cu păje nu s'a-mvălępte la noi; „numai bordeele săpate în pământ erau cu paie; borde, dispăruțe de vreo 40 de ani” 899, o-n-am auzi dă păje 928, o și cu păje „pe la țară” 958, păje și pămînt peste păje „la Tătaru” 987, o dă păje 769, o 858.

D.: [m] cãmbra ța mără 02, odălu așel bunlu 010, udăja mări 012...
 M.: [ung] llistg sōđđ 192, g nōđđ sōđđ 287, g nōđđ 575...
 [rut] țăta maj țcstră 366, - 666...
 [sărb] vęlica sōba 25, vęlica sōba 37...
 [bulg] sōba; sōb [p] 48, pō-guljãmata udăja 991...
 [săc] țędăřst štřf 143, [V] hęjs, [R] țędăřst hęjs...
 [țig] i hodăja hurjadı „gătită” 765.

D.: [m] crows de slăma 02, anvălitură di pale 010, cupirimint di pãlă 012...
 M.: [ung] [V] juppđ 192, sōlmășhãz 287, sōlmășbōl g cūrt fōdic 575...
 [rut] o dăț șofomrięniđ 366, - 666...
 [sărb] o slămom ‘cu paie’ 25, o od slăme ‘de paie’ 37...
 [bulg] pōcrif ūt trãs ‘acoperiș de treștie’ 48, pōcrif sãs pljđja 991...
 [săc] męț țiręđ gãđđłct 143, štřđđōx 245...
 [țig] sulumã cãbthōšli po cħâr 769.

ODAIIA CEA GĂTITĂ
 „CHAMBRE D'APPARAT” [3780]
 I. Întrebare indirectă: Cum numiți odaia în care nu stați, care e mai curată și cu mobilă mai frumoasă?
 II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: sōba ęcstră „rar au oamenii” 2, sōba dă statul 4, s'ōba dă kicil, dă ținđ, s'ōba kicilă 8, căsă dînăjincē 27, sōba cãri nu stay 29, sōbã jęcstră (subl [p]) 36, s'ōba märe 47, sōba dănăjincē 53, sōba dănăjincē (sōbte [p]) 64, s'ōba dăla drum 76, ? „rar există două încăperi în casă” 95, [s] căsă țimnăinț 110, nu prea au 2 camere; numai o țindă și o căsă” 102, căsă țimnăinț 105, căsă ță märe (cãș [p]) 130, căsă dî dînăintre 141, căsă dînăințre 157, căsă dînăinte „mai de-

[3763]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți ceea ce se face sub pereții casei, în pământ, din piatră sau din beton, ca să stea casa bine în locul ei?

II. 95. „Se pun numai bucăți mari de piatră, fără tencuială, sub talpa casei”.

[92]. „Fundament din piatră”.

93. „și mur de piatră; mûruri de piatră. „Ceea ce se numește fudomîent e o temelie obișnuită, făcută cu tencuială; mur se face la casele de lemn, din bucăți de piatră așezate sub talpa casei”.

96. La întrebarea mea, dacă nu pronunță cumva în loc de pi- în cuvântul PIATRĂ, subiectul zice că dânsul rostește de obicei piatră, pe când alții zic lătră.

405. hudamîent di kătră.

431. „Se face numai la casele de cărămidă, deci foarte rar”.

478. camûr zid de chirpicu.

666. lot pi rusji.

705. „Foarte rar se face temelie la casa”.

723. „La casele din cărămidă”.

762. „harcăya căsi era din piatră”.

836. „Ceea ce se numește biton e în pământ, iar temelie e partea ce e afară din pământ. Casele de lemn au numai temelie”.

848. „Se face din fîmîent”.

876. l'yo dă cărămidă și de piatră.

886. „Nu se prea face temelie”.

958. [R] dă biton; [V] dă piatră.

de lemn, dar nu știe cum se numea talpa. 478. Casele sunt din pământ bătut sau din chirpicu, deci n-au talpă.

514. „și sub pereții din chirpicu”.

531. „În TALPI se așează vertical furci numite amînări”.

605. căsă pi lălkă „la munte”; „La Furceni este numai lălpă di prispă”.

705. „Numai pe unde se pun popii dela galerie”.

723. „Numai la prispă”.

728. „În TALPĂ se așează vertical furci amînări [s]”.

812. „ursul stă curmezîș pe mijlocul casei”.

872. căre sîn derégi-n-za [în care sunt stâlpii pridvorului].

876. „De vreo 30 de ani nu se mai fac case cu talpă, ci de cărămidă”.

886. „Numai sub prispă”.

899. „Numai sub prispă”.

928. „Se pun două, una lungă și una scurtă, pe sub prispă”.

987. „Casele se fac din piatră și chirpicu”.

M N

(ODARIE) ÎNTUNECOȘĂ

„CHAMBRE NOIRE”

[3783]

I. Întrebare directă: Cum ziceți: ODARIE ÎNTUNECOȘĂ (când nu se vede bine în ea)?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: f sobă-j nêgură z, intunîcîșă 4, [i] intunîcîșă 5, intunîcîșă 6, căsă băznîșă 27, nu să vîșdî 29, sobă-ntunîcîșă 36, [ca o zomorișă] nu știe ce e [i] intunîcîșă 47, sobă-ntunîcîșă 53, sobă-ntunîcîșă 64, sobă-ntunîcîșă 76, [i] căsă-ntunîcîșă, [m] căsă-ntunîcîșă 95, [i] n-tunîcîșă, o căsă intunîcîșă rău 102, căsă dăsta-j intunîcîșă 105, căsă-ntunîcîșă 130, i-ntunîcîșă 141, [e] intunîcîșă 187, căsă-ntunîcîșă 172, căsă-ntunîcîșă 182, căsă-ntunîcîșă 192, căsă-ntunîcîșă 219, căsă-ntunîcîșă 228, căsă-j intunîcîșă 235, ntunîcîșă 250, i-ntunîcîșă 260, căsă-ntunîcîșă 272, căsă-ntunîcîșă 279, căsă-ntunîcîșă 284, intunîcîșă 310, căsă-ntunîcîșă 316, ntunîcîșă 325, căsă-ntunîcîșă 334, căsă-ntunîcîșă 346, ntunîcîșă 349, căsă intunîcîșă 353, o bîjdă-ntunîcîșă 362, intunîcîșă 365, [i] n-tunîcîșă, ntunîcîșă 386, căsă-ntunîcîșă 399, [i] mai intunîcîșă, mai intunîcîșă 405, căsă-ntunîcîșă 431, căsă-ntunîcîșă 455, intunîcîșă 463, [m, z] căsă-ntunîcîșă 478, o dăj-ntunîcîșă 514, intunîcîșă 520, [i] intunîcîșă 531, intunîcîșă 537, [i] intunîcîșă 551, i-ntunîcîșă 574, căsă-ntunîcîșă 586, căsă-ntunîcîșă 605, căsă-ntunîcîșă 646, i-ntunîcîșă 666, căsă-ntunîcîșă 682, intunîcîșă 705, intunîcîșă 723, intunîcîșă [p] 728, hodăja-ntunîcîșă 762, intunîcîșă 784, je-ntunîcîșă 791, cămera-ntunîcîșă 812, intunîcîșă 835, [i] nêgură f [a] 836, negurîșă 848, [m] ntunîcîșă 872, căsă-ntunîcîșă 876, je nêgură-n odaje, nu să vede bine 886, odaje-ntunîcîșă 899, intunîcîșă 928, ntunîcîșă 958, căsă-ntunîcîșă 987, intunîcîșă 769, nêgură-sobă 858.

D: scûra cămbra oz, udă scutișos oio, udajă antungărică oio.

UNGE PĂREȚELE CU PĂMÂNT

„IL ENDUIT (LE MUR) DE TERRE GLAISE”

[3786]

I. Întrebare indirectă: După ce meșterul a lipit din gros casa cu pământ, cum ziceți când face să fie frumos, neted pe deasupra?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: o nêcșîț 2, [l] nêcșîț [m] oomîntu „la colibi” 4, -o asemenât 9, mûruj 27, o asemînat pămîntu cu o țesă 2, nu se mai face 29, șe-tușșîșă căsa cu șellujă 36, (vătră să mûruj) 47, mûrujșîșă cu mûrujă 48, p-șeșîșă 53, o vâcșîșă cu imălă 64, mă-torimănt cu imălă mai supșîșă și cu plîșă (mătorimănt) 76, -? 95, o mûruj [m] 102, să vâcșîșă 105, țurujșîșă 130, o-nîșă cu pămînt și cu bălegă 141, am mûruj-o (mûrujă) 142, balișă și pămînt 167, [e] [l] țurujă, cu pămînt măș țîros cămu-j țîru dăla mămălgă 172, mûrujșîșă, pămînt mai bun și balișă; acuma să țenșîșă 182, țîndujșîșă [z] 192, mûrujșîșă 219, [i] mûrujșîșă 228, o mûrujșîșă cu lut și balișă 235, mûrujșîșă 250, o mûrujșîșă cu lut bun și cu balișă 260, mûrujșîșă [m] 272, mûrujșîșă 279, vâcșîșă cu lînă (cu mîltar, care a o mîdru „posibilitate”) 284, măzgălimă cu măzgălimă (cu plîșă făcută) 310, ? 316, mă-zălgășă cu lînă 325, mûrujșîșă 334, o mûrujșîșă 346, [l] mûrujșîșă cu lut 349, unșam cu lut 353, j-șă căsa cu lut 362, o pușujșîșă cu na-șîșă și cu var, o sufșîșă (sufșîșă-pușujă) 365, o ūșîșă [m] să ūșîșă cu lut 386, să grunțujșîșă 399, o ūș-o [perf] 3; o ūșîșă 408, o fleșujșîșă cu lut bun amestîșat cu balișă, să nu crăpî 414, o likêști cu plîșă, a trîlșă lut 431, -? 450, fleșujșîșă 463, mûruj, ūșîșă 478, o fleșujșîșă [z] 514, o fleșujșîșă (lut cu balișă di cal) 520, o trășim la scîndură, „apoi” o fleșujșîșă cu țenșîșă, „mai demult o likêș” 531, fleșujșîșă [z] 537, o țenșîșă (cu lut, cu balișă di cal) 551, o șîmîșîșă 574, o fleșujșîșă [m] dăm o fleșujșîșă 605, fleșujșîșă cu lut supșîșă 646, o ūșîșă, o șîcătîșîșă 666, lipimă 682, nê-tezîșă cu mînașros, o likêști [z] 783, dă cu pămînt supșîșă 788, [v] lipîșă cu mînaș 788, o fâșujșîșă 784, spojă cu mîna 791, [R] le țenșîșă cu brijșîșă de nășîșă și cu var, [V] le lipșă dor cu pămînt 812, mûruj [z] 833, o drîșcușă (drîșcușă), var mai sușîșă cu pușîșă nisip 836, o drîșcușă cu nășîșă sau cu var cu nășîșă, „aceasta din urmă pe zid” 848, țenșîșă [m] țenșîșă „de pămînt” 872, țenșîșă 876, [i] dă țenșîșă 886, ră-de, zidul” 8, [l] nê-tezîșă cu o cazmă 899, drîșcușă cu pămînt supșîșă 928, o țenșîșă 958, lipêște 987, o lipêște 769, lipêște 858.

D: ? oz, unde căsa cu azvestre oio, la ūnzi zidu cu lut oio.

M: [ung] mēșîșă-rojîșă 192, mēșîșă-țîșă 287, lēșîșă-țîșă [s] 575.

[rut] trăva pușujă și kînu 366,

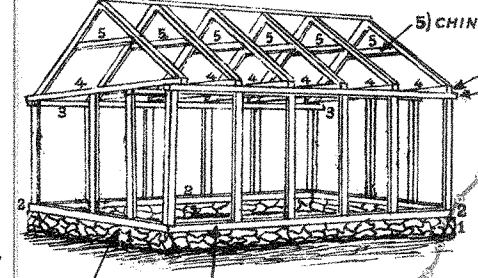
- 666.

[sărb] spojîșă [s]; spojîșă [f] 25, po-șîșă 57.

[bulg] țîșă, uglăjă se hûbăzu 991.

TEMELIE „LES FONDATIONS DE LA MAISON”

[3763] [V. fig. alăturată, 1]

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

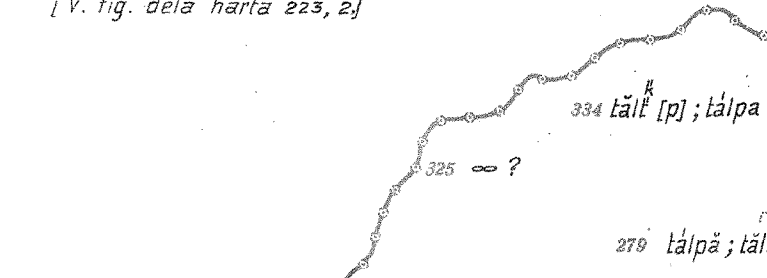
02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

TALPA CASEI „SABLIÈRE BASSE”

[3764] [V. fig. dela harta 223, 2]

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

02 [m] fundamîenātu; doj fundamîenă [p], [R] fundamente

[Continuare la 3786]. [să] ∞ ? 743, fêr-c'îșim [inf] 245... [f] lipi 769.

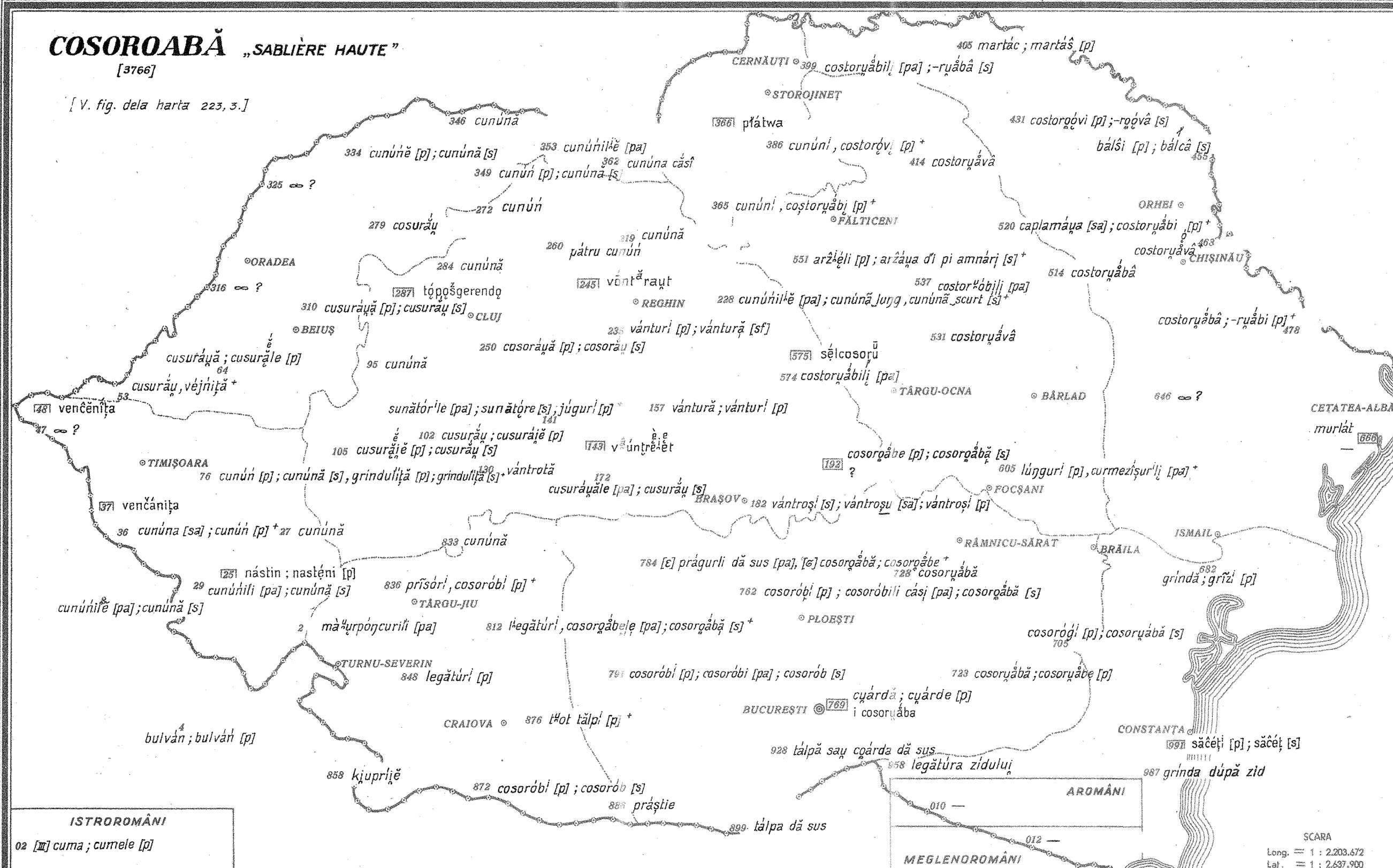
SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

COSOROABĂ „SABLIÈRE HAUTE”

[3766]

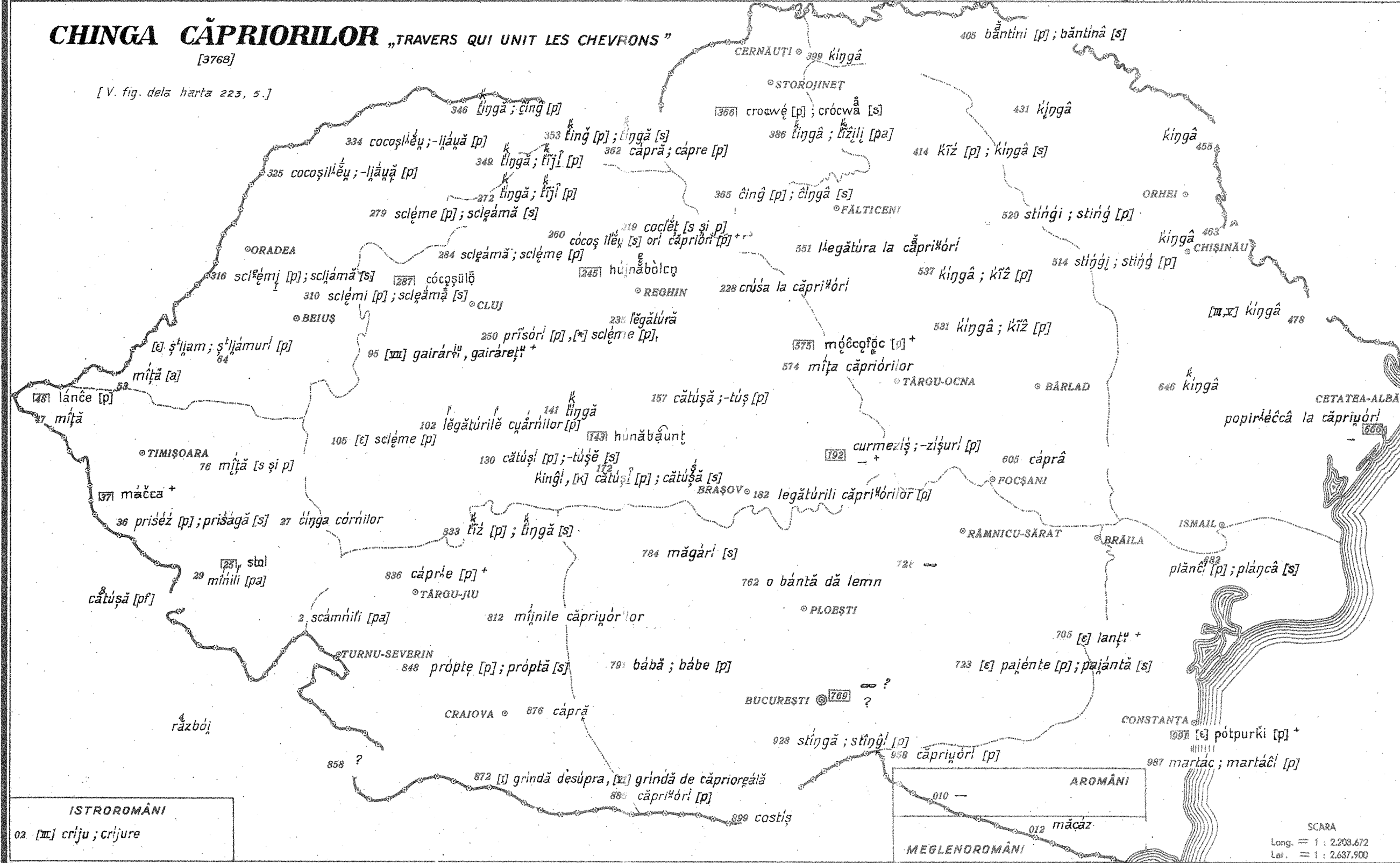
[V. fig. dela harta 223, 5.]

CHINGA CĂPRIORILOR „TRAVERS QUI UNIT LES CHEVRONS”

[3768]

[V. fig. dela harta 223, 5.]

[3766]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți bărna aceea mai groasă care se așează sus pe păreți și pe care stau căpriorii ?

II. 36. „Peste stâlpi, la pridvor”.

53. „cusurâș pe păreți; vâjniță la pridvor, deasupra stâlpilor”.

76. grinduliță : care „eșuoc deacurmezisul”.

141. [sunător]le sunt două, paralele cu grinzile, deci mai scurte; JUGURILE sunt tot două, mai lungi, paralele cu meștergrinda

228. [cunună] lung ‘cununa în lung’, paralelă cu meștergrinda; cunună scurt ‘cununa în scurt’, paralelă cu grinzile.

365. „cununi : pe păreți, sub grinzi; costorâbi : peste ușorii ușilor și ferestrelor”.

386. „cununi : sub grinzi; costorâbi : peste grinzi.

469. „Este și la casa de piatră”.

478. „Mai demult erau patru costorâbi peste furcile casei. Acuma este una singură, peste stâlpii prispei”.

520. caplamăia : pi drjre ‘stâlpii prispei; costorâbi : pi furc ‘furcile casei’.

551. costorâva dr pi măzina grindilor. „ARBELELE și COSTOROVA formează plăfăorma clăst”.

605. lîngurî : dealungul casei, paralele cu meștergrinda; curmezisur’li : mai scurte, paralele cu grinzile.

784. „prăgurîl dă sus : peste stâlpii prispei; costorâbe : peste păreți”.

812. „costorâbeșle stau peste legăturî”.

836. „costorâbi : peste grinzi”.

976. „La casele vechi”.

[V] o făcē cu hūmă (ij sūră), o vāruiē cu hūmă 141, făcē cu spojālă 157, spojēște 172, o spojim cu var, făcā bryu cu hūmă niāgrā „Lunguroaicele, mai demult” 192, [ca la 3766] 228, [V] o spojē (spojālă „un fel de pământ”) 235, lipēșcē tāt cu pāmīnt’ „prispă la casele vechi” 250, o vāruiēșcē 260, spojēsc’ cu lut’ gālbīnt’ 272, vāruiēșcē cu meseleu, spojēșcē cu mătura 279, o nāsprit’ cu spojālă (amū-s-o sūră ōē aj) 284, [V] cēr-nim cu lut’ pāreți cu mătura „subiectul a apucat acele timpuri” 310, vāruiēșt’ 316, [e] o lincilil, [i] uo lincilil 325, vāruiēșcē cu lud, gālbīn 334, [e] o mājilt’ „mai demult” 346, o pușuit-o cu malōj 365, ōzj cu hūmă sau cu lut’ rōșu „nu se mai face” 366, niț-dăsc 399, o ōzē cu hūmă „mai demult” 405, dādē cu hūmă 414, murujē cu hūmă 431, ōzē cu hūmă „mai demult” 455, da căsa cu murujālă 468, [e] mūruij supl’ijēl’ 478, o likēșt’ cu lut’ bun 514, spojēșt’ 520, o dādē cu hūmă 531, dādē cu hūmă 537, vāruiēșcē căsa cu lut’gōr 551, „se face” bryu; ij trāzē bryu cu albāstru „un fel de pământ albāstru; se dă pe jos împrejuriul casei = bryu” 574, o day’ cu lut’gōr, lut’gōr gālbīnt’; vāruijā cu hūmă „albă”; „a dispărut de 40 de ani” 605, dādē cu hūmă 646, ung căsa 666, dādē cu lut’gōr, pāmīntēl’ „în tindă și azi” 682, [V] dādē cu spojālă 705, [V] o spojē 723, ij da o spojālă cu var’ 728, [V] spojā (spojālă) 702, spojālă cu pāmīnt’ m. alb 791, bryucujālă cu nāsip 812, [ca la 3766] 833, [V] o spojā tot cu pāmīnt’ dr-al supl’ire 836, [V] [e] o driscu-je, o vāruiē „cu pāmīnt’ gālbīn 848, [V] spojā (cu mīna; ija pāmīni alb) 872, „în Moldova” 876, sā spojā, spojā cu mīna cu pāmīnt’ maj alb, gālbīn 886, spojā cu pāmīnt’ gālbīn 899, [V] spojā cu pāmīnt’ alb 928, ij da cu spojālă 958, spojēște „în alte părți” 968, lipjā 850.

D.: [m] pobilē căsa 02, — 010, ay pārcāljāstj, ay unzi cu var 012.

arsă ”405, l’ajoc (nāsip și var) 414, gips (var cu nāsip) 431, șamūr (var cu nāsip) 455, cu var și cu nāsip „la oraș”, cu lut cu pljāvā „la țară” 463, gīcātūr-cā 478, țen-cujālă 514, țen-cujālă 520, țen-cujālă (var și nāsip) 531, țen-cujālă 537, țen-cujālă 551, culimēs (nāsip și var) 574, țen-cujālă 605, grunuijālă 646, ? 666, nisip cu var 682, țen-cujālă (var cu țimjēnt’) 705, țen-cujālă 728, țen-cujālă 762, țen-cujālă (nāsip cu var) 784, țen-cujālă (var cu nisip) 791, bryucujālă 812, vācālāș 833, țen-cujālă 836, var, [k] driscujālă 848, vāruijā (nāsip cu var) 872, țen-cujālă 876, țen-cujālă 886, țen-cujālă 899, țen-cujālă (cu var cu nisip) 928, orosān’ 958, țen-cujālă 987, țen-cujālă (var și cu nisip) 969, orozān 855.

D.: [m] mālta 02, lāsiki 010, — 012...

M.: [ung] fūvēșēș mēs ș țimjēnt’ 28, culimēs 287, culimēs 575...

[rut] mālter 366, ? 666...

[sārb] mālter 25, mālter 37...

[bulg] mālter 48, māzani (kerēd ‘var’; pljāsac ‘nisip’) 991...

[sās] mājiltātāt 143, mērtējē 245...

[ijg] ? 769.

VARUL (TREBUE STINS)

„(IL FAUT ÉTEINDRE) LA CHAUX”

[3793]

I. Întrebare directă : Cum numiți pe aici VARUL ?

II. S’a răspuns pretutindeni : VARU [a]. S’a auzit în final, vārul, în 95 și 399.

D.: [m] lāp’na 02, azvestre 010, var 012...

M.: [ung] o mēșet [acuz] 92, mēšēș mēšēș’el ‘cu var’ 575...

[rut] vāpnō 366, — 666...

[sārb] var 25, crēd 37...

[bulg] var 48, kerēdā [a] 991...

[sās] dār c’āōcē 143, dēj chōlii 245...

[ijg] o vārū 769.

[3768]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți bucată aceea scurtă de lemn care leagă, sus, aproape de vârf, câte doi căpriori, ca să nu se desfacă ?

II. 37. āja pīrcom ‘aceea deacurmezisul’.

95. [i] gāinārlil [pa]; gāinārl’ [s].

192. sōlufē ‘căprior; sōrvōzē ‘căprior-reală’.

260. „cōcōș ilēy e ungurește”.

1570. sōrvōzē ‘căprior-reală’.

795. „Nu se prea pune”.

836. Dela vârf, perpendicular pe căpră, vine un lēd’.

1991. „Rar se pun”.

[V] o făcē cu hūmă (ij sūră), o vāruiē cu hūmă 141, făcē cu spojālă 157, spojēște 172, o spojim cu var, făcā bryu cu hūmă niāgrā „Lunguroaicele, mai demult” 192, [ca la 3766] 228, [V] o spojē (spojālă „un fel de pământ”) 235, lipēșcē tāt cu pāmīnt’ „prispă la casele vechi” 250, o vāruiēșcē 260, spojēsc’ cu lut’ gālbīnt’ 272, vāruiēșcē cu meseleu, spojēșcē cu mătura 279, o nāsprit’ cu spojālă (amū-s-o sūră ōē aj) 284, [V] cēr-nim cu lut’ pāreți cu mătura „subiectul a apucat acele timpuri” 310, vāruiēșt’ 316, [e] o lincilil, [i] uo lincilil 325, vāruiēșcē cu lud, gālbīn 334, [e] o mājilt’ „mai demult” 346, o pușuit-o cu malōj 365, ōzj cu hūmă sau cu lut’ rōșu „nu se mai face” 366, niț-dăsc 399, o ōzē cu hūmă „mai demult” 405, dādē cu hūmă 414, murujē cu hūmă 431, ōzē cu hūmă „mai demult” 455, da căsa cu murujālă 468, [e] mūruij supl’ijēl’ 478, o likēșt’ cu lut’ bun 514, spojēșt’ 520, o dādē cu hūmă 531, dādē cu hūmă 537, vāruiēșcē căsa cu lut’gōr 551, „se face” bryu; ij trāzē bryu cu albāstru „un fel de pământ albāstru; se dă pe jos împrejuriul casei = bryu” 574, o day’ cu lut’gōr, lut’gōr gālbīnt’; vāruijā cu hūmă „albă”; „a dispărut de 40 de ani” 605, dādē cu hūmă 646, ung căsa 666, dādē cu lut’gōr, pāmīntēl’ „în tindă și azi” 682, [V] dādē cu spojālă 705, [V] o spojē 723, ij da o spojālă cu var’ 728, [V] spojā (spojālă) 702, spojālă cu pāmīnt’ m. alb 791, bryucujālă cu nāsip 812, [ca la 3766] 833, [V] o spojā tot cu pāmīnt’ dr-al supl’ire 836, [V] [e] o driscu-je, o vāruiē „cu pāmīnt’ gālbīn 848, [V] spojā (cu mīna; ija pāmīni alb) 872, „în Moldova” 876, sā spojā, spojā cu mīna cu pāmīnt’ maj alb, gālbīn 886, spojā cu pāmīnt’ gālbīn 899, [V] spojā cu pāmīnt’ alb 928, ij da cu spojālă 958, spojēște „în alte părți” 968, lipjā 850.

D.: [m] pobilē căsa 02, — 010, ay pārcāljāstj, ay unzi cu var 012.

arsă ”405, l’ajoc (nāsip și var) 414, gips (var cu nāsip) 431, șamūr (var cu nāsip) 455, cu var și cu nāsip „la oraș”, cu lut cu pljāvā „la țară” 463, gīcātūr-cā 478, țen-cujālă 514, țen-cujālă 520, țen-cujālă (var și nāsip) 531, țen-cujālă 537, țen-cujālă 551, culimēs (nāsip și var) 574, țen-cujālă 605, grunuijālă 646, ? 666, nisip cu var 682, țen-cujālă (var cu țimjēnt’) 705, țen-cujālă 728, țen-cujālă 762, țen-cujālă (nāsip cu var) 784, țen-cujālă (var cu nisip) 791, bryucujālă 812, vācālāș 833, țen-cujālă 836, var, [k] driscujālă 848, vāruijā (nāsip cu var) 872, țen-cujālă 876, țen-cujālă 886, țen-cujālă 899, țen-cujālă (cu var cu nisip) 928, orosān’ 958, țen-cujālă 987, țen-cujālă (var și cu nisip) 969, orozān 855.

D.: [m] lāp’na 02, azvestre 010, var 012...

M.: [ung] o mēșet [acuz] 92, mēšēș mēšēș’el ‘cu var’ 575...

[rut] vāpnō 366, — 666...

[sārb] var 25, crēd 37...

[bulg] var 48, kerēdā [a] 991...

[sās] dār c’āōcē 143, dēj chōlii 245...

[ijg] o vārū 769.

MN

SPOIEȘTE (CASA CU HUMĂ)

„BADIGENNER AVEC DE LA TERRE-GLAISE”

[3787]

I. Întrebare indirectă : Ce face femeia când, după ce a lipit casa, o unge, în loc de var, cu un fel de pământ mai alb ?

II. S’a răspuns că nu se obișnuiește în z. e. 36. 47. 76. 95. 150. 182. 219. 349. 353. 362. 784. 987.

Din punctele în care se obișnuiește sau îi e cunoscut obiceiul subiectului, din alte regiuni sau de odinioară, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: [V] mījīm căsa 4, o spojīt-o „a dispărut demult obiceiul” 27, [V] o mījīt căsa „cu lut” 29, o spojīt-o cu spojālă „a auzit dela bătrâni” 53, o vācālīt-o 64, o țac cu pāmīnt’ ō-āia gālbīnt’ 102, o spojīt-o (dācā căre-va vāruiē rāy, zīșē cā nūma o spojīt-o) 105,

TENCUIALĂ „CRÊPI”

[3789]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți amestecul acela de var și nisip pe care li lipesc zidarul pe zid ?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: mālter 2, mālter (dīm var ș-pjēsāc) 4, māl-dār (pjēsāc și cu var) 6, māl-dār 27, mālter (cu var și cu pjēsāc) 29, mālter 36, mālter (var cu pjēsāc) 47, māl

[3769]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți bucățile acelea lungi și subțiri, de lemn de brad, care se pun peste câmpiorii casei și pe care se așează țigla sau șindrila ?

II. 2r. să lățuie, a casa, când se pun lațuri.

310. lățur, dă brădu.

405. o lățușă, casa.

481. lățușim.

520. „lățuri se pun pe casele acoperite cu stuf; pe cele acoperite cu tablă se pune tablă de scîndură”.

666. lăți 'lațuri nefasonate', cînd învîlm cu stuh (cu sîm cu sîrmă stuh); „răji lațuri fasonate”, pe casele acoperite cu țigle.

705. „șipci sub țigle; lanț dă nujele, cam cât mîna de gros, sub stuf; scînduri, sub tablă”.

723. „lanț, sub stuf; sub tablă: pu scîndură s-ăpoț țigle”.

728. uari scînduri, uari lanți.

762. o lățușă.

784. lățușă.

836. „lăntă, ciopliți pe două părți, sub șindrile; șăițică, ciopliți pe patru părți, sub țigle”.

872. „Subt tablă se pune blană scîndură”, [k] mărîgînăr, [i] mărîgînăr [s].

876. say blană.

886. Sunt numai case acoperite cu tablă.

899. V. nota precedentă.

928. V. notele dela 886 și 899.

958. „șipci, sub olane; scîndură, sub tablă”.

[3771]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți partea cea mai de sus a acoperișului casei ? (În același timp, așezînd caietul chestionarului deschis, ca să semene cu un acoperiș, arătam coama).

II. 365. Pe coama acoperișului dranițele sunt tăiate astfel, ca să formeze o decorație. Această decorație se numește cyâma.

405. „La casele acoperite cu paie se face sus o streșină peste care se pune gunoi. Cele acoperite cu șindrila au un ornament ca o dantelă, făcut din șindrile și numit criștă, [k] horboșcă”.

836. Șifele care formează un ornament pe vîrfurile casei se numesc cocărlani.

MN

(VĂRUIM CASA) PE DINAFĂRĂ

„(NOUS BLANCHISSONS À LA CHAUX LA MAISON) À L'EXTÉRIEUR”

[3798]

I. Întrebare directă : Cum ziceți : (văruiam casa) pe dinafără ?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică : pi dinafără 2, pră dinafără 4, dinafără 8, pă dinafără 27, pă dinafără 29, pră dinafără 36, pă dinafără 47, pă dinafără 53, pă dinafără 44, pră dinafără 76, pi dinafără 95, pi dinafără 102, pă dinafără 105, pă dinafără 150, pe dinafără 141, pe dinafără 157, pe dinafără 172, pă dinafără 182, pă dinafără 192, pi dinafără 219, pe dinafără 228, pi dinafără 235, pă dinafără 250, pă dinafără 250, pă dinafără 272, pă dinafără 279, pă dinafără 284, pă dinafără 310, pă dinafără 316, pă dinafără 325, pă dinafără 334, pă dinafără 340, pă dinafără 346, pă dinafără 353, pă dinafără 362, pă dinafără 366, pă dinafără 379, pă dinafără 384, pă dinafără 394, pă dinafără 396, pă dinafără 399, pă dinafără 405, pă dinafără 414, pă dinafără 420, pă dinafără 426, pă dinafără 431, pă dinafără 437, pă dinafără 443, pă dinafără 449, pă dinafără 455, pă dinafără 461, pă dinafără 467, pă dinafără 473, pă dinafără 479, pă dinafără 485, pă dinafără 491, pă dinafără 497, pă dinafără 503, pă dinafără 509, pă dinafără 515, pă dinafără 521, pă dinafără 527, pă dinafără 533, pă dinafără 539, pă dinafără 545, pă dinafără 551, pă dinafără 557, pă dinafără 563, pă dinafără 569, pă dinafără 575, pă dinafără 581, pă dinafără 587, pă dinafără 593, pă dinafără 599, pă dinafără 605, pă dinafără 611, pă dinafără 617, pă dinafără 623, pă dinafără 629, pă dinafără 635, pă dinafără 641, pă dinafără 647, pă dinafără 653, pă dinafără 659, pă dinafără 665, pă dinafără 671, pă dinafără 677, pă dinafără 683, pă dinafără 689, pă dinafără 695, pă dinafără 701, pă dinafără 707, pă dinafără 713, pă dinafără 719, pă dinafără 725, pă dinafără 731, pă dinafără 737, pă dinafără 743, pă dinafără 749, pă dinafără 755, pă dinafără 761, pă dinafără 767, pă dinafără 773, pă dinafără 779, pă dinafără 785, pă dinafără 791, pă dinafără 797, pă dinafără 803, pă dinafără 809, pă dinafără 815, pă dinafără 821, pă dinafără 827, pă dinafără 833, pă dinafără 839, pă dinafără 845, pă dinafără 851, pă dinafără 857, pă dinafără 863, pă dinafără 869, pă dinafără 875, pă dinafără 881, pă dinafără 887, pă dinafără 893, pă dinafără 899, pă dinafără 905, pă dinafără 911, pă dinafără 917, pă dinafără 923, pă dinafără 929, pă dinafără 935, pă dinafără 941, pă dinafără 947, pă dinafără 953, pă dinafără 959, pă dinafără 965, pă dinafără 971, pă dinafără 977, pă dinafără 983, pă dinafără 989, pă dinafără 995, pă dinafără 1001, pă dinafără 1007, pă dinafără 1013, pă dinafără 1019, pă dinafără 1025, pă dinafără 1031, pă dinafără 1037, pă dinafără 1043, pă dinafără 1049, pă dinafără 1055, pă dinafără 1061, pă dinafără 1067, pă dinafără 1073, pă dinafără 1079, pă dinafără 1085, pă dinafără 1091, pă dinafără 1097, pă dinafără 1103, pă dinafără 1109, pă dinafără 1115, pă dinafără 1121, pă dinafără 1127, pă dinafără 1133, pă dinafără 1139, pă dinafără 1145, pă dinafără 1151, pă dinafără 1157, pă dinafără 1163, pă dinafără 1169, pă dinafără 1175, pă dinafără 1181, pă dinafără 1187, pă dinafără 1193, pă dinafără 1199, pă dinafără 1205, pă dinafără 1211, pă dinafără 1217, pă dinafără 1223, pă dinafără 1229, pă dinafără 1235, pă dinafără 1241, pă dinafără 1247, pă dinafără 1253, pă dinafără 1259, pă dinafără 1265, pă dinafără 1271, pă dinafără 1277, pă dinafără 1283, pă dinafără 1289, pă dinafără 1295, pă dinafără 1301, pă dinafără 1307, pă dinafără 1313, pă dinafără 1319, pă dinafără 1325, pă dinafără 1331, pă dinafără 1337, pă dinafără 1343, pă dinafără 1349, pă dinafără 1355, pă dinafără 1361, pă dinafără 1367, pă dinafără 1373, pă dinafără 1379, pă dinafără 1385, pă dinafără 1391, pă dinafără 1397, pă dinafără 1403, pă dinafără 1409, pă dinafără 1415, pă dinafără 1421, pă dinafără 1427, pă dinafără 1433, pă dinafără 1439, pă dinafără 1445, pă dinafără 1451, pă dinafără 1457, pă dinafără 1463, pă dinafără 1469, pă dinafără 1475, pă dinafără 1481, pă dinafără 1487, pă dinafără 1493, pă dinafără 1499, pă dinafără 1505, pă dinafără 1511, pă dinafără 1517, pă dinafără 1523, pă dinafără 1529, pă dinafără 1535, pă dinafără 1541, pă dinafără 1547, pă dinafără 1553, pă dinafără 1559, pă dinafără 1565, pă dinafără 1571, pă dinafără 1577, pă dinafără 1583, pă dinafără 1589, pă dinafără 1595, pă dinafără 1601, pă dinafără 1607, pă dinafără 1613, pă dinafără 1619, pă dinafără 1625, pă dinafără 1631, pă dinafără 1637, pă dinafără 1643, pă dinafără 1649, pă dinafără 1655, pă dinafără 1661, pă dinafără 1667, pă dinafără 1673, pă dinafără 1679, pă dinafără 1685, pă dinafără 1691, pă dinafără 1697, pă dinafără 1703, pă dinafără 1709, pă dinafără 1715, pă dinafără 1721, pă dinafără 1727, pă dinafără 1733, pă dinafără 1739, pă dinafără 1745, pă dinafără 1751, pă dinafără 1757, pă dinafără 1763, pă dinafără 1769, pă dinafără 1775, pă dinafără 1781, pă dinafără 1787, pă dinafără 1793, pă dinafără 1799, pă dinafără 1805, pă dinafără 1811, pă dinafără 1817, pă dinafără 1823, pă dinafără 1829, pă dinafără 1835, pă dinafără 1841, pă dinafără 1847, pă dinafără 1853, pă dinafără 1859, pă dinafără 1865, pă dinafără 1871, pă dinafără 1877, pă dinafără 1883, pă dinafără 1889, pă dinafără 1895, pă dinafără 1901, pă dinafără 1907, pă dinafără 1913, pă dinafără 1919, pă dinafără 1925, pă dinafără 1931, pă dinafără 1937, pă dinafără 1943, pă dinafără 1949, pă dinafără 1955, pă dinafără 1961, pă dinafără 1967, pă dinafără 1973, pă dinafără 1979, pă dinafără 1985, pă dinafără 1991, pă dinafără 1997, pă dinafără 2003, pă dinafără 2009, pă dinafără 2015, pă dinafără 2021, pă dinafără 2027, pă dinafără 2033, pă dinafără 2039, pă dinafără 2045, pă dinafără 2051, pă dinafără 2057, pă dinafără 2063, pă dinafără 2069, pă dinafără 2075, pă dinafără 2081, pă dinafără 2087, pă dinafără 2093, pă dinafără 2099, pă dinafără 2105, pă dinafără 2111, pă dinafără 2117, pă dinafără 2123, pă dinafără 2129, pă dinafără 2135, pă dinafără 2141, pă dinafără 2147, pă dinafără 2153, pă dinafără 2159, pă dinafără 2165, pă dinafără 2171, pă dinafără 2177, pă dinafără 2183, pă dinafără 2189, pă dinafără 2195, pă dinafără 2201, pă dinafără 2207, pă dinafără 2213, pă dinafără 2219, pă dinafără 2225, pă dinafără 2231, pă dinafără 2237, pă dinafără 2243, pă dinafără 2249, pă dinafără 2255, pă dinafără 2261, pă dinafără 2267, pă dinafără 2273, pă dinafără 2279, pă dinafără 2285, pă dinafără 2291, pă dinafără 2297, pă dinafără 2303, pă dinafără 2309, pă dinafără 2315, pă dinafără 2321, pă dinafără 2327, pă dinafără 2333, pă dinafără 2339, pă dinafără 2345, pă dinafără 2351, pă dinafără 2357, pă dinafără 2363, pă dinafără 2369, pă dinafără 2375, pă dinafără 2381, pă dinafără 2387, pă dinafără 2393, pă dinafără 2399, pă dinafără 2405, pă dinafără 2411, pă dinafără 2417, pă dinafără 2423, pă dinafără 2429, pă dinafără 2435, pă dinafără 2441, pă dinafără 2447, pă dinafără 2453, pă dinafără 2459, pă dinafără 2465, pă dinafără 2471, pă dinafără 2477, pă dinafără 2483, pă dinafără 2489, pă dinafără 2495, pă dinafără 2501, pă dinafără 2507, pă dinafără 2513, pă dinafără 2519, pă dinafără 2525, pă dinafără 2531, pă dinafără 2537, pă dinafără 2543, pă dinafără 2549, pă dinafără 2555, pă dinafără 2561, pă dinafără 2567, pă dinafără 2573, pă dinafără 2579, pă dinafără 2585, pă dinafără 2591, pă dinafără 2597, pă dinafără 2603, pă dinafără 2609, pă dinafără 2615, pă dinafără 2621, pă dinafără 2627, pă dinafără 2633, pă dinafără 2639, pă dinafără 2645, pă dinafără 2651, pă dinafără 2657, pă dinafără 2663, pă dinafără 2669, pă dinafără 2675, pă dinafără 2681, pă dinafără 2687, pă dinafără 2693, pă dinafără 2699, pă dinafără 2705, pă dinafără 2711, pă dinafără 2717, pă dinafără 2723, pă dinafără 2729, pă dinafără 2735, pă dinafără 2741, pă dinafără 2747, pă dinafără 2753, pă dinafără 2759, pă dinafără 2765, pă dinafără 2771, pă dinafără 2777, pă dinafără 2783, pă dinafără 2789, pă dinafără 2795, pă dinafără 2801, pă dinafără 2807, pă dinafără 2813, pă dinafără 2819, pă dinafără 2825, pă dinafără 2831, pă dinafără 2837, pă dinafără 2843, pă dinafără 2849, pă dinafără 2855, pă dinafără 2861, pă dinafără 2867, pă dinafără 2873, pă dinafără 2879, pă dinafără 2885, pă dinafără 2891, pă dinafără 2897, pă dinafără 2903, pă dinafără 2909, pă dinafără 2915, pă dinafără 2921, pă dinafără 2927, pă dinafără 2933, pă dinafără 2939, pă dinafără 2945, pă dinafără 2951, pă dinafără 2957, pă dinafără 2963, pă dinafără 2969, pă dinafără 2975, pă dinafără 2981, pă dinafără 2987, pă dinafără 2993, pă dinafără 2999, pă dinafără 3005, pă dinafără 3011, pă dinafără 3017, pă dinafără 3023, pă dinafără 3029, pă dinafără 3035, pă dinafără 3041, pă dinafără 3047, pă dinafără 3053, pă dinafără 3059, pă dinafără 3065, pă dinafără 3071, pă dinafără 3077, pă dinafără 3083, pă dinafără 3089, pă dinafără 3095, pă dinafără 3101, pă dinafără 3107, pă dinafără 3113, pă dinafără 3119, pă dinafără 3125, pă dinafără 3131, pă dinafără 3137, pă dinafără 3143, pă dinafără 3149, pă dinafără 3155, pă dinafără 3161, pă dinafără 3167, pă dinafără 3173, pă dinafără 3179, pă dinafără 3185, pă dinafără 3191, pă dinafără 3197, pă dinafără 3203, pă dinafără 3209, pă dinafără 3215, pă dinafără 3221, pă dinafără 3227, pă dinafără 3233, pă dinafără 3239, pă dinafără 3245, pă dinafără 3251, pă dinafără 3257, pă dinafără 3263, pă dinafără 3269, pă dinafără 3275, pă dinafără 3281, pă dinafără 3287, pă dinafără 3293, pă dinafără 3299, pă dinafără 3305, pă dinafără 3311, pă dinafără 3317, pă dinafără 3323, pă dinafără 3329, pă dinafără 3335, pă dinafără 3341, pă dinafără 3347, pă dinafără 3353, pă dinafără 3359, pă dinafără 3365, pă dinafără 3371, pă dinafără 3377, pă dinafără 3383, pă dinafără 3389, pă dinafără 3395, pă dinafără 3401, pă dinafără 3407, pă dinafără 3413, pă dinafără 3419, pă dinafără 3425, pă dinafără 3431, pă dinafără 3437, pă dinafără 3443, pă dinafără 3449, pă dinafără 3455, pă dinafără 3461, pă dinafără 3467, pă dinafără 3473, pă dinafără 3479, pă dinafără 3485, pă dinafără 3491, pă dinafără 3497, pă dinafără 3503, pă dinafără 3509, pă dinafără 3515, pă dinafără 3521, pă dinafără 3527, pă dinafără 3533, pă dinafără 3539, pă dinafără 3545, pă dinafără 3551, pă dinafără 3557, pă dinafără 3563, pă dinafără 3569, pă dinafără 3575, pă dinafără 3581, pă dinafără 3587, pă dinafără 3593, pă dinafără 3599, pă dinafără 3605, pă dinafără 3611, pă dinafără 3617, pă dinafără 3623, pă dinafără 3629, pă dinafără 3635, pă dinafără 3641, pă dinafără 3647, pă dinafără 3653, pă dinafără 3659, pă dinafără 3665, pă dinafără 3671, pă dinafără 3677, pă dinafără 3683, pă dinafără 3689, pă dinafără 3695, pă dinafără 3701, pă dinafără 3707, pă dinafără 3713, pă dinafără 3719, pă dinafără 3725, pă dinafără 3731, pă dinafără 3737, pă dinafără 3743, pă dinafără 3749, pă dinafără 3755, pă dinafără 3761, pă dinafără 3767, pă dinafără 3773, pă dinafără 3779, pă dinafără 3785, pă dinafără 3791, pă dinafără 3797, pă dinafără 3803, pă dinafără 3809, pă dinafără 3815, pă dinafără 3821, pă dinafără 3827, pă dinafără 3833, pă dinafără 3839, pă dinafără 3845, pă dinafără 3851, pă dinafără 3857, pă dinafără 3863, pă dinafără 3869, pă dinafără 3875, pă dinafără 3881, pă dinafără 3887, pă dinafără 3893, pă dinafără 3899, pă dinafără 3905, pă dinafără 3911, pă dinafără 3917, pă dinafără 3923, pă dinafără 3929, pă dinafără 3935, pă dinafără 3941, pă dinafără 3947, pă dinafără 3953, pă dinafără 3959, pă dinafără 3965, pă dinafără 3971, pă dinafără 3977, pă dinafără 3983, pă dinafără 3989, pă dinafără 3995, pă dinafără 4001, pă dinafără 4007, pă dinafără 4013, pă dinafără 4019, pă dinafără 4025, pă dinafără 4031, pă dinafără 4037, pă dinafără 4043, pă dinafără 4049, pă dinafără 4055, pă dinafără 4061, pă dinafără 4067, pă dinafără 4073, pă dinafără 4079, pă dinafără 4085, pă dinafără 4091, pă dinafără 4097, pă dinafără 4103, pă dinafără 4109, pă dinafără 4115, pă dinafără 4121, pă dinafără 4127, pă dinafără 4133, pă dinafără 4139, pă dinafără 4145, pă dinafără 4151, pă dinafără 4157, pă dinafără 4163, pă dinafără 4169, pă dinafără 4175, pă dinafără 4181, pă dinafără 4187, pă dinafără 4193, pă dinafără 4199, pă dinafără 4205, pă dinafără 4211, pă dinafără 4217, pă dinafără 4223, pă dinafără 4229, pă dinafără 4235, pă dinafără 4241, pă dinafără 4247, pă dinafără 4253, pă dinafără 4259, pă dinafără 4265, pă dinafără 4271, pă dinafără 4277, pă dinafără 4283, pă dinafără 4289, pă dinafără 4295, pă dinafără 4301, pă dinafără 4307, pă dinafără 4313, pă dinafără 4319, pă dinafără 4325, pă dinafără 4331, pă dinafără 4337, pă dinafără 4343, pă dinafără 4349, pă dinafără 4355, pă dinafără 4361, pă dinafără 4367, pă dinafără 4373, pă dinafără 4379, pă dinafără 4385, pă dinafără 4391, pă dinafără 4397, pă dinafără 4403, pă dinafără 4409, pă dinafără 4415, pă dinafără 4421, pă dinafără 4427, pă dinafără 4433, pă dinafără 4439, pă dinafără 4445, pă dinafără 4451, pă dinafără 4457, pă dinafără 4463, pă dinafără 4469, pă dinafără 4475, pă dinafără 4481, pă dinafără 4487, pă dinafără 4493, pă dinafără 4499, pă dinafără 4505, pă dinafără 4511, pă dinafără 4517, pă dinafără 4523, pă dinafără 4529, pă dinafără 4535, pă dinafără 4541, pă dinafără 4547, pă dinafără 4553, pă dinafără 4559, pă dinafără 4565, pă dinafără 4571, pă dinafără 4577, pă dinafără 4583, pă dinafără 4589, pă dinafără 4595, pă dinafără 4601, pă dinafără 4607, pă dinafără 4613, pă dinafără 4619, pă dinafără 4625, pă dinafără 4631, pă dinafără 4637, pă dinafără 4643, pă dinafără 4649, pă dinafără 4655, pă dinafără 4661, pă dinafără 4667, pă dinafără 4673, pă dinafără 4679, pă dinafără 4685, pă dinafără 4691, pă dinafără 4697, pă dinafără 4703, pă dinafără 4709, pă dinafără 4715, pă dinafără 4721, pă dinafără 4727, pă dinafără 4733, pă dinafără 4739, pă dinafără 4745, pă dinafără 4751, pă dinafără 4757, pă dinafără 4763, pă dinafără 4769, pă dinafără 4775, pă dinafără 4781, pă dinafără 4787, pă dinafără 4793, pă dinafără 4799, pă dinafără 4805, pă dinafără 4811, pă dinafără 4817, pă dinafără 4823, pă dinafără 4829, pă dinafără 4835, pă dinafără 4841, pă dinafără 4847, pă dinafără 4853, pă dinafără 4859, pă dinafără 4865, pă dinafără 4871, pă dinafără 4877, pă dinafără 4883, pă dinafără 4889, pă dinafără 4895, pă dinafără 4901, pă dinafără 4907, pă dinafără 4913, pă dinafără 4919, pă dinafără 4925, pă dinafără 4931, pă dinafără 4937, pă dinafără 4943, pă dinafără 4949, pă dinafără 4955, pă dinafără 4961, pă dinafără 4967, pă dinafără 4973, pă dinafără 4979, pă dinafără 4985, pă dinafără 4991, pă dinafără 4997, pă dinafără 5003, pă dinafără 5009, pă dinafără 5015, pă dinafără 5021, pă dinafără 5027, pă dinafără 5033, pă dinafără 5039, pă dinafără 5045, pă dinafără 5051, pă dinafără 5057, pă dinafără 5063, pă dinafără 5069, pă dinafără 5075, pă dinafără 5081, pă dinafără 5087, pă dinafără 5093, pă dinafără 5099, pă dinafără 5105, pă dinafără 5111, pă dinafără 5117, pă dinafără 5123, pă dinafără 5129, pă dinafără 5135, pă dinafără 5141, pă dinafără 5147, pă dinafără 5153, pă dinafără 5159, pă dinafără 5165, pă dinafără 5171, pă dinafără 5177, pă dinafără 5183, pă dinafără 5189, pă dinafără 5195, pă dinafără 5201, pă dinafără 5207, pă dinafără 5213, pă dinafără 5219, pă dinafără 5225, pă dinafără 5231, pă dinafără 5237, pă dinafără 5243, pă dinafără 5249, pă dinafără 5255, pă dinafără 5261, pă dinafără 5267, pă dinafără 5273, pă dinafără 5279, pă dinafără 5285, pă dinafără 5291, pă dinafără 5297, pă dinafără 5303, pă dinafără 5309, pă dinafără 5315, pă dinafără 5321, pă dinafără 5327, pă dinafără 5333, pă dinafără 5339, pă dinafără 5345, pă dinafără 5351, pă dinafără 5357, pă dinafără 5363, pă dinafără 5369, pă dinafără 5375, pă dinafără 5381, pă dinafără 5387, pă dinafără 5393, pă dinafără 5399, pă dinafără 5405, pă dinafără 5411, pă dinafără 5417, pă dinafără 5423, pă dinafără 5429, pă dinafără 5435, pă dinafără 5441, pă dinafără 5447, pă dinafără 5453, pă dinafără 5459, pă dinafără 5465, pă dinafără 5471, pă dinafără 5477, pă dinafără 5483, pă dinafără 5489, pă dinafără 5495, pă dinafără 5501, pă dinafără 5507, pă dinafără 5513, pă dinafără 5519, pă dinafără 5525, pă dinafără 5531, pă dinafără 5537, pă dinafără 5543, pă dinafără 5549, pă dinafără 5555, pă dinafără 5561, pă dinafără 5567, pă dinafără 5573, pă dinafără 5579, pă dinafără 5585, pă dinafără 5591, pă dinafără 5597, pă dinafără 5603, pă dinafără 5609, pă dinafără 5615, pă dinafără 5621, pă dinafără 5627, pă dinafără 5633, pă dinafără 5639, pă dinafără 5645, pă dinafără 5651, pă dinafără 5657, pă dinafără 5663, pă dinafără 5669, pă dinafără 5675, pă dinafără 5681, pă dinafără 5687, pă dinafără 5693, pă dinafără 5699, pă dinafără 5705, pă dinafără 5711, pă dinafără 5717, pă dinafără 5723, pă dinafără 5729, pă dinafără 5735, pă dinafără 5741, pă dinafără 5747, pă dinafără 5753, pă dinafără 5759, pă dinafără 5765, pă dinafără 5771, pă dinafără 5777, pă dinafără 5783, pă dinafără 5789, pă dinafără 5795, pă dinafără 5801, pă dinafără 5807, pă dinafără 5813, pă dinafără 5819, pă dinafără 5825, pă dinafără 5831, pă dinafără 5837, pă dinafără 5843, pă dinafără 5849, pă dinafără 5855, pă dinafără 5861, pă dinafără 5867, pă dinafără 5873, pă dinafără 5879, pă dinafără 5885, pă dinafără 5891, pă dinafără 5897, pă dinafără 5903, pă dinafără 5909, pă dinafără 5915, pă dinafără 5921, pă dinafără 5927, pă dinafără 5933, pă dinafără 5939, p

[3775]

I. Întrebări indirecte: 1) Cum numiți acelea, făcute din pământ ars, cu care se acoperă casele? 2) Dar acelea care se pun pe coama casei și sunt făcute ca un jghiab?

II. 2. astrucămînt de țiglă. 4. astrucămînt de cărămidă 'olană'; prep 'țiglă dreaptă'.

8. 'În satul vecin, Satu-Nou, țiglele se numesc: țirăpi'. 137. țiglom 'cu țiglă'. 27. acoperit cu țiglă. 137. pocrivăc s țirăpom ili od țirăpa 'acoperiș cu țiglă sau din țiglă'.

64. acoperemînt cu țiripă. 102. 2) 40șur' de țiglă; 40ș' de țiglă. 105. 2) ușile de țiglă. (coperiș cu țigle). 141. coperiș de țiglă. 172. coperiș cu țiglă. 182. coperiș de țiglă. 192. țirvelită cu țiglă. 222. copiriș de țirăpur'. 310. 2) valduș [p]; valdu [s]. 353. 2) cupe [p]. 362. acoperemînt de țigle. 365. 'Rar'.

1368. 'Rar. Acuma încep oamerii să întrebuințeze țiglele'. 386. 'Sunt, în total, două case acoperite cu țigle'.

405. 'Rar. De obicei țiglele sunt din țiment, cenușii la culoare'. 431. 'Sunt și case acoperite numai cu ușă 'olană'.

463. acoperimînt de uși. 514. 'Rar'. uluși: li pūni pi colțuri. 531. casă-vălită cu 'olană'. 551. acupiri [2] casa cu uși. 605. 'O singură casă din sat e acoperită cu țigle'.

646. cu ușă-mvălit. 666. căprițori cu uși. 682. De obicei casele sunt acoperite cu 'olană'. 705. Se găsec rar și case acoperite cu 'olane'.

762. 'Casele sunt de obicei acoperite cu țiglă sau cu tablă'. 784. 'Foarte rar'. 812. 'Rar'.

833. coperiș de țigle. 848. țiglă zic boțeri. 872. Sunt și case acoperite numai cu olane. 876. V. nota precedentă. 899. Sunt multe case acoperite cu olană.

'De câțiva ani au început să întrebuințeze și țigla'. 958. De obicei casele sunt acoperite cu olană, numită și cărămidă. țigla e necunoscută. 997. Acoperișul obișnuit e cel de uolănă.

1997. 2) kúntúvi ză kúșéti 'jghiaburi pentru colțuri? kúrimidi [p]; kúrimidi [s] 'olane'.

[3776]

I. Întrebare indirectă: Din ce ziceți că e acoperișul casei când e făcut din tinichea?

II. 127. 'Cu tinichea'. 137. 'Cu tablă, de tablă'. 142. 'De tinichea'. 192. [L] de fier.

192. 'Cu tinichea'. 219. 'Rar se obișnuște. Biserica e acoperită cu tinichea'. 368. 'Rar'. 405. 'Mai rar'. 514. 'Rar'. 551. 'Rar'. 605. 'Foarte obișnuit'. 646. 'Sunt multe case acoperite cu tinichea'. 784. 'Rar'. 812. 'În sat sunt pe jumătate atâtea case acoperite cu tablă ca cele cu țigle'. 886. 'Cel mai obișnuit fel de a acoperi casa'. 928. V. nota precedentă.

MN

DESCUIU (UȘA) 'L'OUVRE (LA PORTE) [3806]

I. Întrebare indirectă: Când vrei să intri în casă și ușa e încuiată, ce faci cu cheia?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: deșcúhél'imperat z, deșcúh-o! [imperat z] 4, deșkúh [z] 8, deșcúh [z] 27, deșcúh [z] 29, deșcúh 36, deșcúh [z] 47, deșcúh [z] 53, deșcúh 64, deșcúh 76, deșcúh 95, deșcúh 102, deșcúh 105, deșcúh 130, deșcúh 141, deșcúh 157, deșcúh 172, deșcúh 182, deșcúh 192, deșcúh 219, deșcúh 220, deșcúh [z] 235, deșcúh [z] [z] deșcúh [z] 250, deșcúh 260, deșcúh 272, deșcúh 279, o deșcúh cu țigla 284, o deșcúh [z] napóh 310, deșcúh 316, deșcúh 325, deșcúh 334, deșcúh [z] deșcúh 346, deșcúh 369, deșcúh 383, deșcúh 392, deșcúh [z] 395, deșcúh 396, deșcúh [z] 399, deșcúh 405, deșcúh cu kúșéti 414, deșcúh [z] 431, deșcúh [z] 455, deșcúh 463, deșcúh [z] 478, deșcúh 514, deșcúh 520, deșcúh [z] 531, deșcúh [z] 537, deșcúh 551, deșcúh 574, deșcúh [z] 605, deșcúh lăcăt 646, deșcúh 666, deșcúh 682, deșcúh 705, deșcúh [z] 723, deșcúh [z] cu kúșéti 728, deșcúh 762, deșcúh 769, deșcúh 784, deșcúh [z] 791, deșcúh 812, deșcúh 833, deșcúh 836, deșcúh 848, deșcúh [z] deșcúh [z] 872, deșcúh [z] 876, deșcúh [z] cu kúșéti 886, deșcúh 899, deșcúh 928, deșcúh 958, deșcúh 987.

D.: [x] rascúde [z] 02, - 010. 012...

M.: [ung] zăr' kl' [imperat z] 192, kizăriț [z] [z] 287, kizăriț [z] 575...

[rut] ia rozimcnu dwépi 366, - 666... [bár] otclúci! [imperat z] 25, ódbravi [z] 37...

[bulg] utclúca [z]; utclúci [z]; utclú [z] 48, utclúci! [imperat z] 991... [sá] cf. lesăh 193, zăh și bôș de din 'of 245...

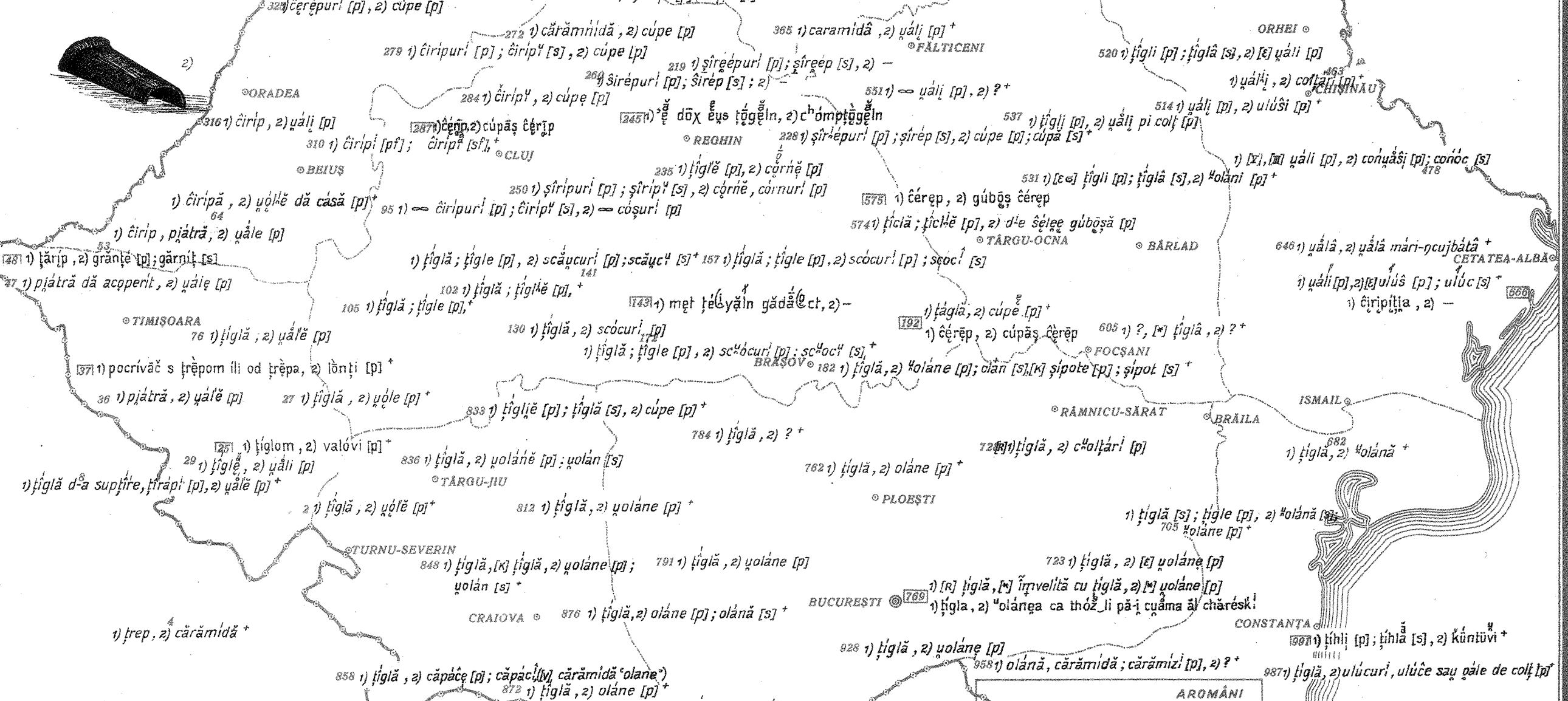
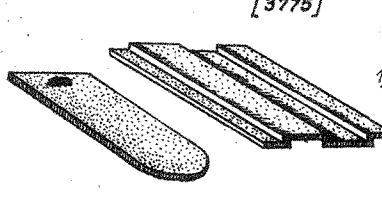
[fig] deșclodosăr-lps 769.

LIMBA DELA CLANȚA UȘII 'CLENCHETTE (OU LOQUET) [3809]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți bucată aceea de fier dela broasca uși, care se ridică atunci când puneți mâna pe clanț?

II. Nu s'a știut răspunde înis. 235. 250. 260. 316. 479. 574. Din celelalte puncte, dăm întreg materialul în transcriere fonetică: clănțică 2, clănțică 4, răcăda [z] 27, țikiditúgri 29, clănțică; clănțică [p] 76, rățelu [z] 95, rășăr-țugrija zărul' 102, [z] riglu dila țergete 105, limburúș' 130, țigle 141, rețezu dela zăr; rețeze [p] 157, [z] clănțică; clănțică [p] 172,

1) ȚIGLĂ, 2) OLANĂ „1) TUILE, 2) TUILE FAÏTIÈRE” [3775]

ISTROROMÂNII 02 [L] 1) crouu de țirăpi, 2) - SCARA Long. = 1: 2.203.672 Lat. = 1: 2.637.900

(ACOPERIȘ DE) TABLĂ „(TOIT DE) TÔLE” [3776]

ISTROROMÂNII 02 [L] 1) crouu de țirăpi SCARA Long. = 1: 2.203.672 Lat. = 1: 2.637.900

[3785]

I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că face meșterul când, după ce a ridicat pereții casei și i-a făcut acoperișul, frământând pământul cu pleavă și cu apă, îl pune pe pereți?

L. 27. „Mai întâiu bădă ștercuri!”

36. „Numai podul se bușește”

137. z blátom. Subiectul însuși traduce: cu imălă ‘cu noroiu?’

47. lipitură.

53. „Pe pereții bătuți din pământ cu muiul se lipește imălă myđle cu pleavă. Păretele făcut din văjurgur ‘cărămizi nearse’ îl vâcăleşte ‘tencuește’”

64. „Se lipește casa de lemn și dă văjurgă ‘cărămida nearsă’”

76. lipitura cu păje.

95. „Nu se obișnuiește”

102. „Întăiu o cêrcuim: se bat cu cui pește bârne țêrcuri - cluđmbe ‘crengi’ de alun? crepăde”

141. făcê bulgări cu pigăvă.

192. „După ce ‘biđliđezice’ o cercuesc”

219. ūžê pârșește cu lut.

235. năglăc - lină gălbînă frământată.

272. lipăscu [1]; lipăște [3]; [*] lipășcu [1]; [*] lipăște [3]. Subiectul obișnuit admite cele două forme din urmă.

333. „După ce o sprăjuiim cu sprăjuiuri ‘nuiete crăpate’”

365. „După ce virgijlăđă: din fânduril di ljeđm”

136ă. „Trebuie uns păretele cu lut”

723. pămînt cu pigăvă.

791. „Peste țercujădă de staklêđ”

833. „Numai pe dinăuntru”

836. „Mai demult cu pământ; acuma cu țercujădă”. „După ce o țercujăz cu cêrcur de sălcă sau de alun spărte”

846. „După ce o-ngrăjăză, o nujelește”

885. băgă lină jêle, im-pădenite; pămînt călcăt, amestecat cu păje.

928. „După ce îngrădește cu nuiete”

958. „In satele din baltă, in Muntenia, la Nord de Dunăre”

[3788]

I. Întrebare indirectă: Ce face zidarul când, după ce amestecă var cu nisip și cu apă, dă cu amestecul acesta peste perețele de cărămidă?

L. 137. ‘Tencuește cu tencuiă?’

95. In conversație am auzit dela același subiect: vâcălăș.

172. friacă - izgêște ‘ntre cărămizi, mai gros’; vâcălăște ‘mai fin, înainte de a văru’

250. „Cei mai bogați”

284. căre are mōđru ‘posibilitate’

365. „Numai școala e din cărămidă, deci tencuiă”

399. „In satul vecin Mahala, tencuiala se numește [m] măltăr. Subiectul obișnuit zice că ‘măltăr e nemeste’”

405. „Zidul de cărămidă nearsă”

443. „La țară o likêști cu lut cu pigăvă; la oraș o fimintujêști”

520. var și nășp.

1376. ‘Î izbește cu tencuiă?’

MN

CORFĂ

„PANIER D'OSIER (À FOND ARRONDI)”

[3834]

I. Întrebare indirectă: Cum fi ziceți la coșul acela făcut tot din nulele și cape are fundul rotund? (V. fig. din josul paginii.)

II. Nu s'a știut răspunde in 2.8.27.29.33.64.76.95.105.228.325.339.414.431.455.478.516.646.666.728.928.987. Său repetat răspunsurile dela întrebarea [3833] in 4.36.172.182.279.346.353.386.762.784.858. Din celelalte puncte dăm întreg materialul in transcriere fonetică: c'kôșuril [p]; c'kôș [p], a dispărut 47, tol'leđ; tol'leđ [p] 102, n'êl'leđ; n'êl'leđ [p] „din ‘copolitură de măs-tăcăn 130, tot coșărcă 141, cōrfă; cōrfe [p] 171, tot c'yoș [p] 192, cotărcă; cotărcă [p] 219, tot coșărcă 235, tăt coșărcă 250, cotărgă; cotărgă [p] „mai des ca coștiugul” 260, tol'leđ; tol'leđ [p] „nu prea sunt; de alun” 272, coșărcă 284, coșărcă dă țêrniđ 310, tartăđ; tartăđ [p] (dă fin) 316, coșărcă de dus păscă „la Paști se duce in ea păscă, mănăcările, la biserică” 334, tol'leđ; tol'leđ [p] 349, coșărcă; coșărcă [p] 365, coșărcă 405, hodoruđă; hodoruđă [p] 463, oboryăđă; oboryăđă [p] dim mlăjă [-nuiete de răchită] 520, c'kôș; c'kôșuril [p] 531, coș 537, coșărcă rotundă 551, c'kôș 574, cușuguril [p]; cușuguril [p] 605, sepiđ; sepiđ [p] 682, tot c'kôș [p] 706, coșărljê 723, tō, coș je ș-ălia 791, tot c'yoș [p] 812, c'kōrfă; c'kōrfe [p] 833, cotărljê 836, c'kōș 848, țirne; țirne [p] 872, c'kōf de rufe 876, c'kōș 886, cōșniđă; cōșniđă [p] 899, c'kōșniđă 938, țirne fără dă țvărți 769.

II. Nu s'a știut răspunde in 2.8.27.29.33.64.76.95.105.228.325.339.414.431.455.478.516.646.666.728.928.987. Său repetat răspunsurile dela întrebarea [3833] in 4.36.172.182.279.346.353.386.762.784.858. Din celelalte puncte dăm întreg materialul in transcriere fonetică: c'kôșuril [p]; c'kôș [p], a dispărut 47, tol'leđ; tol'leđ [p] 102, n'êl'leđ; n'êl'leđ [p] „din ‘copolitură de măs-tăcăn 130, tot coșărcă 141, cōrfă; cōrfe [p] 171, tot c'yoș [p] 192, cotărcă; cotărcă [p] 219, tot coșărcă 235, tăt coșărcă 250, cotărgă; cotărgă [p] „mai des ca coștiugul” 260, tol'leđ; tol'leđ [p] „nu prea sunt; de alun” 272, coșărcă 284, coșărcă dă țêrniđ 310, tartăđ; tartăđ [p] (dă fin) 316, coșărcă de dus păscă „la Paști se duce in ea păscă, mănăcările, la biserică” 334, tol'leđ; tol'leđ [p] 349, coșărcă; coșărcă [p] 365, coșărcă 405, hodoruđă; hodoruđă [p] 463, oboryăđă; oboryăđă [p] dim mlăjă [-nuiete de răchită] 520, c'kôș; c'kôșuril [p] 531, coș 537, coșărcă rotundă 551, c'kôș 574, cușuguril [p]; cușuguril [p] 605, sepiđ; sepiđ [p] 682, tot c'kôș [p] 706, coșărljê 723, tō, coș je ș-ălia 791, tot c'yoș [p] 812, c'kōrfă; c'kōrfe [p] 833, cotărljê 836, c'kōș 848, țirne; țirne [p] 872, c'kōf de rufe 876, c'kōș 886, cōșniđă; cōșniđă [p] 899, c'kōșniđă 938, țirne fără dă țvărți 769.

III. Nu s'a știut răspunde in 2.8.27.29.33.64.76.95.105.228.325.339.414.431.455.478.516.646.666.728.928.987. Său repetat răspunsurile dela întrebarea [3833] in 4.36.172.182.279.346.353.386.762.784.858. Din celelalte puncte dăm întreg materialul in transcriere fonetică: c'kôșuril [p]; c'kôș [p], a dispărut 47, tol'leđ; tol'leđ [p] 102, n'êl'leđ; n'êl'leđ [p] „din ‘copolitură de măs-tăcăn 130, tot coșărcă 141, cōrfă; cōrfe [p] 171, tot c'yoș [p] 192, cotărcă; cotărcă [p] 219, tot coșărcă 235, tăt coșărcă 250, cotărgă; cotărgă [p] „mai des ca coștiugul” 260, tol'leđ; tol'leđ [p] „nu prea sunt; de alun” 272, coșărcă 284, coșărcă dă țêrniđ 310, tartăđ; tartăđ [p] (dă fin) 316, coșărcă de dus păscă „la Paști se duce in ea păscă, mănăcările, la biserică” 334, tol'leđ; tol'leđ [p] 349, coșărcă; coșărcă [p] 365, coșărcă 405, hodoruđă; hodoruđă [p] 463, oboryăđă; oboryăđă [p] dim mlăjă [-nuiete de răchită] 520, c'kôș; c'kôșuril [p] 531, coș 537, coșărcă rotundă 551, c'kôș 574, cușuguril [p]; cușuguril [p] 605, sepiđ; sepiđ [p] 682, tot c'kôș [p] 706, coșărljê 723, tō, coș je ș-ălia 791, tot c'yoș [p] 812, c'kōrfă; c'kōrfe [p] 833, cotărljê 836, c'kōș 848, țirne; țirne [p] 872, c'kōf de rufe 876, c'kōș 886, cōșniđă; cōșniđă [p] 899, c'kōșniđă 938, țirne fără dă țvărți 769.

III. Nu s'a știut răspunde in 2.8.27.29.33.64.76.95.105.228.325.339.414.431.455.478.516.646.666.728.928.987. Său repetat răspunsurile dela întrebarea [3833] in 4.36.172.182.279.346.353.386.762.784.858. Din celelalte puncte dăm întreg materialul in transcriere fonetică: c'kôșuril [p]; c'kôș [p], a dispărut 47, tol'leđ; tol'leđ [p] 102, n'êl'leđ; n'êl'leđ [p] „din ‘copolitură de măs-tăcăn 130, tot coșărcă 141, cōrfă; cōrfe [p] 171, tot c'yoș [p] 192, cotărcă; cotărcă [p] 219, tot coșărcă 235, tăt coșărcă 250, cotărgă; cotărgă [p] „mai des ca coștiugul” 260, tol'leđ; tol'leđ [p] „nu prea sunt; de alun” 272, coșărcă 284, coșărcă dă țêrniđ 310, tartăđ; tartăđ [p] (dă fin) 316, coșărcă de dus păscă „la Paști se duce in ea păscă, mănăcările, la biserică” 334, tol'leđ; tol'leđ [p] 349, coșărcă; coșărcă [p] 365, coșărcă 405, hodoruđă; hodoruđă [p] 463, oboryăđă; oboryăđă [p] dim mlăjă [-nuiete de răchită] 520, c'kôș; c'kôșuril [p] 531, coș 537, coșărcă rotundă 551, c'kôș 574, cușuguril [p]; cușuguril [p] 605, sepiđ; sepiđ [p] 682, tot c'kôș [p] 706, coșărljê 723, tō, coș je ș-ălia 791, tot c'yoș [p] 812, c'kōrfă; c'kōrfe [p] 833, cotărljê 836, c'kōș 848, țirne; țirne [p] 872, c'kōf de rufe 876, c'kōș 886, cōșniđă; cōșniđă [p] 899, c'kōșniđă 938, țirne fără dă țvărți 769.

III. Nu s'a știut răspunde in 2.8.27.29.33.64.76.95.105.228.325.339.414.431.455.478.516.646.666.728.928.987. Său repetat răspunsurile dela întrebarea [3833] in 4.36.172.182.279.346.353.386.762.784.858. Din celelalte puncte dăm întreg materialul in transcriere fonetică: c'kôșuril [p]; c'kôș [p], a dispărut 47, tol'leđ; tol'leđ [p] 102, n'êl'leđ; n'êl'leđ [p] „din ‘copolitură de măs-tăcăn 130, tot coșărcă 141, cōrfă; cōrfe [p] 171, tot c'yoș [p] 192, cotărcă; cotărcă [p] 219, tot coșărcă 235, tăt coșărcă 250, cotărgă; cotărgă [p] „mai des ca coștiugul” 260, tol'leđ; tol'leđ [p] „nu prea sunt; de alun” 272, coșărcă 284, coșărcă dă țêrniđ 310, tartăđ; tartăđ [p] (dă fin) 316, coșărcă de dus păscă „la Paști se duce in ea păscă, mănăcările, la biserică” 334, tol'leđ; tol'leđ [p] 349, coșărcă; coșărcă [p] 365, coșărcă 405, hodoruđă; hodoruđă [p] 463, oboryăđă; oboryăđă [p] dim mlăjă [-nuiete de răchită] 520, c'kôș; c'kôșuril [p] 531, coș 537, coșărcă rotundă 551, c'kôș 574, cușuguril [p]; cușuguril [p] 605, sepiđ; sepiđ [p] 682, tot c'kôș [p] 706, coșărljê 723, tō, coș je ș-ălia 791, tot c'yoș [p] 812, c'kōrfă; c'kōrfe [p] 833, cotărljê 836, c'kōș 848, țirne; țirne [p] 872, c'kōf de rufe 876, c'kōș 886, cōșniđă; cōșniđă [p] 899, c'kōșniđă 938, țirne fără dă țvărți 769.

III. Nu s'a știut răspunde in 2.8.27.29.33.64.76.95.105.228.325.339.414.431.455.478.516.646.666.728.928.987. Său repetat răspunsurile dela întrebarea [3833] in 4.36.172.182.279.346.353.386.762.784.858. Din celelalte puncte dăm întreg materialul in transcriere fonetică: c'kôșuril [p]; c'kôș [p], a dispărut 47, tol'leđ; tol'leđ [p] 102, n'êl'leđ; n'êl'leđ [p] „din ‘copolitură de măs-tăcăn 130, tot coșărcă 141, cōrfă; cōrfe [p] 171, tot c'yoș [p] 192, cotărcă; cotărcă [p] 219, tot coșărcă 235, tăt coșărcă 250, cotărgă; cotărgă [p] „mai des ca coștiugul” 260, tol'leđ; tol'leđ [p] „nu prea sunt; de alun” 272, coșărcă 284, coșărcă dă țêrniđ 310, tartăđ; tartăđ [p] (dă fin) 316, coșărcă de dus păscă „la Paști se duce in ea păscă, mănăcările, la biserică” 334, tol'leđ; tol'leđ [p] 349, coșărcă; coșărcă [p] 365, coșărcă 405, hodoruđă; hodoruđă [p] 463, oboryăđă; oboryăđă [p] dim mlăjă [-nuiete de răchită] 520, c'kôș; c'kôșuril [p] 531, coș 537, coșărcă rotundă 551, c'kôș 574, cușuguril [p]; cușuguril [p] 605, sepiđ; sepiđ [p] 682, tot c'kôș [p] 706, coșărljê 723, tō, coș je ș-ălia 791, tot c'yoș [p] 812, c'kōrfă; c'kōrfe [p] 833, cotărljê 836, c'kōș 848, țirne; țirne [p] 872, c'kōf de rufe 876, c'kōș 886, cōșniđă; cōșniđă [p] 899, c'kōșniđă 938, țirne fără dă țvărți 769.

III. Nu s'a știut răspunde in 2.8.27.29.33.64.76.95.105.228.325.339.414.431.455.478.516.646.666.728.928.987. Său repetat răspunsurile dela întrebarea [3833] in 4.36.172.182.279.346.353.386.762.784.858. Din celelalte puncte dăm întreg materialul in transcriere fonetică: c'kôșuril [p]; c'kôș [p], a dispărut 47, tol'leđ; tol'leđ [p] 102, n'êl'leđ; n'êl'leđ [p] „din ‘copolitură de măs-tăcăn 130, tot coșărcă 141, cōrfă; cōrfe [p] 171, tot c'yoș [p] 192, cotărcă; cotărcă [p] 219, tot coșărcă 235, tăt coșărcă 250, cotărgă; cotărgă [p] „mai des ca coștiugul” 260, tol'leđ; tol'leđ [p] „nu prea sunt; de alun” 272, coșărcă 284, coșărcă dă țêrniđ 310, tartăđ; tartăđ [p] (dă fin) 316, coșărcă de dus păscă „la Paști se duce in ea păscă, mănăcările, la biserică” 334, tol'leđ; tol'leđ [p] 349, coșărcă; coșărcă [p] 365, coșărcă 405, hodoruđă; hodoruđă [p] 463, oboryăđă; oboryăđă [p] dim mlăjă [-nuiete de răchită] 520, c'kôș; c'kôșuril [p] 531, coș 537, coșărcă rotundă 551, c'kôș 574, cușuguril [p]; cușuguril [p] 605, sepiđ; sepiđ [p] 682, tot c'kôș [p] 706, coșărljê 723, tō, coș je ș-ălia 791, tot c'yoș [p] 812, c'kōrfă; c'kōrfe [p] 833, cotărljê 836, c'kōș 848, țirne; țirne [p] 872, c'kōf de rufe 876, c'kōș 886, cōșniđă; cōșniđă [p] 899, c'kōșniđă 938, țirne fără dă țvărți 769.

III. Nu s'a știut răspunde in 2.8.27.29.33.64.76.95.105.228.325.339.414.431.455.478.516.646.666.728.928.987. Său repetat răspunsurile dela întrebarea [3833] in 4.36.172.182.279.346.353.386.762.784.858. Din celelalte puncte dăm întreg materialul in transcriere fonetică: c'kôșuril [p]; c'kôș [p], a dispărut 47, tol'leđ; tol'leđ [p] 102, n'êl'leđ; n'êl'leđ [p] „din ‘copolitură de măs-tăcăn 130, tot coșărcă 141, cōrfă; cōrfe [p] 171, tot c'yoș [p] 192, cotărcă; cotărcă [p] 219, tot coșărcă 235, tăt coșărcă 250, cotărgă; cotărgă [p] „mai des ca coștiugul” 260, tol'leđ; tol'leđ [p] „nu prea sunt; de alun” 272, coșărcă 284, coșărcă dă țêrniđ 310, tartăđ; tartăđ [p] (dă fin) 316, coșărcă de dus păscă „la Paști se duce in ea păscă, mănăcările, la biserică” 334, tol'leđ; tol'leđ [p] 349, coșărcă; coșărcă [p] 365, coșărcă 405, hodoruđă; hodoruđă [p] 463, oboryăđă; oboryăđă [p] dim mlăjă [-nuiete de răchită] 520, c'kôș; c'kôșuril [p] 531, coș 537, coșărcă rotundă 551, c'kôș 574, cușuguril [p]; cușuguril [p] 605, sepiđ; sepiđ [p] 682, tot c'kôș [p] 706, coșărljê 723, tō, coș je ș-ălia 791, tot c'yoș [p] 812, c'kōrfă; c'kōrfe [p] 833, cotărljê 836, c'kōș 848, țirne; țirne [p] 872, c'kōf de rufe 876, c'kōș 886, cōșniđă; cōșniđă [p] 899, c'kōșniđă 938, țirne fără dă țvărți 769.

III. Nu s'a știut răspunde in 2.8.27.29.33.64.76.95.105.228.325.339.414.431.455.478.516.646.666.728.928.987. Său repetat răspunsurile dela întrebarea [3833] in 4.36.172.182.279.346.353.386.762.784.858. Din celelalte puncte dăm întreg materialul in transcriere fonetică: c'kôșuril [p]; c'kôș [p], a dispărut 47, tol'leđ; tol'leđ [p] 102, n'êl'leđ; n'êl'leđ [p] „din ‘copolitură de măs-tăcăn 130, tot coșărcă 141, cōrfă; cōrfe [p] 171, tot c'yoș [p] 192, cotărcă; cotărcă [p] 219, tot coșărcă 235, tăt coșărcă 250, cotărgă; cotărgă [p] „mai des ca coștiugul” 260, tol'leđ; tol'leđ [p] „nu prea sunt; de alun” 272, coșărcă 284, coșărcă dă țêrniđ 310, tartăđ; tartăđ [p] (dă fin) 316, coșărcă de dus păscă „la Paști se duce in ea păscă, mănăcările, la biserică” 334, tol'leđ; tol'leđ [p] 349, coșărcă; coșărcă [p] 365, coșărcă 405, hodoruđă; hodoruđă [p] 463, oboryăđă; oboryăđă [p] dim mlăjă [-nuiete de răchită] 520, c'kôș; c'kôșuril [p] 531, coș 537, coșărcă rotundă 551, c'kôș 574, cușuguril [p]; cușuguril [p] 605, sepiđ; sepiđ [p] 682, tot c'kôș [p] 706, coșărljê 723, tō, coș je ș-ălia 791, tot c'yoș [p] 812, c'kōrfă; c'kōrfe [p] 833, cotărljê 836, c'kōș 848, țirne; țirne [p] 872, c'kōf de rufe 876, c'kōș 886, cōșniđă; cōșniđă [p] 899, c'kōșniđă 938, țirne fără dă țvărți 769.

III. Nu s'a știut răspunde in 2.8.27.29.33.64.76.95.105.228.325.339.414.431.455.478.516.646.666.728.928.987. Său repetat răspunsurile dela întrebarea [3833] in 4.36.172.182.279.346.353.386.762.784.858. Din celelalte puncte dăm întreg materialul in transcriere fonetică: c'kôșuril [p]; c'kôș [p], a dispărut 47, tol'leđ; tol'leđ [p] 102, n'êl'leđ; n'êl'leđ [p] „din ‘copolitură de măs-tăcăn 130, tot coșărcă 141, cōrfă; cōrfe [p] 171, tot c'yoș [p] 192, cotărcă; cotărcă [p] 219, tot coșărcă 235, tăt coșărcă 250, cotărgă; cotărgă [p] „mai des ca coștiugul” 260, tol'leđ; tol'leđ [p] „nu prea sunt; de alun” 272, coșărcă 284, coșărcă dă țêrniđ 310, tartăđ; tartăđ [p] (dă fin) 316, coșărcă de dus păscă „la Paști se duce in ea păscă, mănăcările, la biserică” 334, tol'leđ; tol'leđ [p] 349, coșărcă; coșărcă [p] 365, coșărcă 405, hodoruđă; hodoruđă [p] 463, oboryăđă; oboryăđă [p] dim mlăjă [-nuiete de răchită] 520, c'kôș; c'kôșuril [p] 531, coș 537, coșărcă rotundă 551, c'kôș 574, cușuguril [p]; cușuguril [p] 605, sepiđ; sepiđ [p] 682, tot c'kôș [p] 706, coșărljê 723, tō, coș je ș-ălia 791, tot c'yoș [p] 812, c'kōrfă; c'kōrfe [p] 833, cotărljê 836, c'kōș 848, țirne; țirne [p] 872, c'kōf de rufe 876, c'kōș 886, cōșniđă; cōșniđă [p] 899, c'kōșniđă 938, țirne fără dă țvărți 769.

III. Nu s'a știut răspunde in 2.8.27.29.33.64.76.95.105.228.325.339.414.431.455.478.516.646.666.728.928.987. Său repetat răspunsurile dela întrebarea [3833] in 4.36.172.182.279.346.353.386.762.784.858. Din celelalte puncte dăm întreg materialul in transcriere fonetică: c'kôșuril [p]; c'kôș [p], a dispărut 47, tol'leđ; tol'leđ [p] 102, n'êl'leđ; n'êl'leđ [p] „din ‘copolitură de măs-tăcăn 130, tot coșărcă 141, cōrfă; cōrfe [p] 171, tot c'yoș [p] 192, cotărcă; cotărcă [p] 219, tot coșărcă 235, tăt coșărcă 250, cotărgă; cotărgă [p] „mai des ca coștiugul” 260, tol'leđ; tol'leđ [p] „nu prea sunt; de alun” 272, coșărcă 284, coșărcă dă țêrniđ 310, tartăđ; tartăđ [p] (dă fin) 316, coșărcă de dus păscă „la Paști se duce in ea păscă, mănăcările, la biserică” 334, tol'leđ; tol'leđ [p] 349, coșărcă; coșărcă [p] 365, coșărcă 405, hodoruđă; hodoruđă [p] 463, oboryăđă; oboryăđă [p] dim mlăjă [-nuiete de răchită] 520, c'kôș; c'kôșuril [p] 531, coș 537, coșărcă rotundă 551, c'kôș 574, cușuguril [p]; cușuguril [p] 605, sepiđ; sepiđ [p] 682, tot c'kôș [p] 706, coșărljê 723, tō, coș je ș-ălia 791, tot c'yoș [p] 812, c'kōrfă; c'kōrfe [p] 833, cotărljê 836, c'kōș 848, țirne; țirne [p] 872, c'kōf de rufe 876, c'kōș 886, cōșniđă; cōșniđă [p] 899, c'kōșniđă 938, țirne fără dă țvărți 769.

III. Nu s'a știut răspunde in 2.8.27.29.33.64.76.95.105.228.325.339.414.431.455.478.516.646.666.728.928.987. Său repetat răspunsurile dela întrebarea [3833] in 4.36.172.1

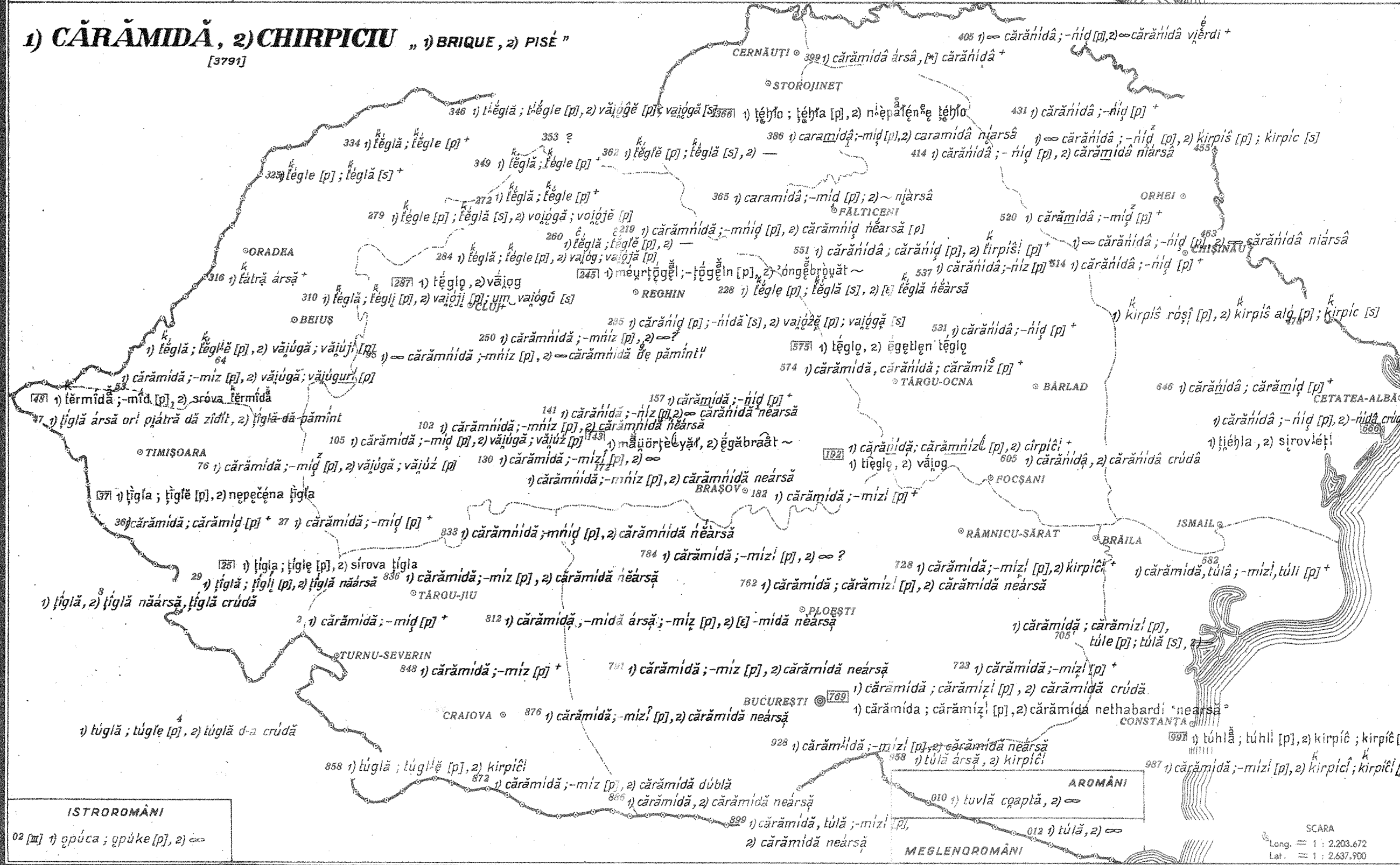
MISTRIE „TRUELLE” [3790]

ISTROROMÂN
02 [m] lingura de mălta

AROMÂN
010 sistră; sistre [p]
012 mistrița [a]
MEGLENOROMÂN

1) CĂRĂMIDĂ, 2) CHIRPICIU „BRIQUE, 2) PISÉ” [3791]

ISTROROMÂN
02 [m] 1) opuca; opuke [p], 2) =

AROMÂN
010 1) turlă cpață, 2) =
012 1) turlă, 2) =
MEGLENOROMÂN

[3790]

- I. Întrebare indirectă: Cum numiți unelele acea a zidarului cu care întinde tencuiala pe zid?
- II. 2. oblu „de scândură”; lingură „de fier”.
8. mistrie „de fier pentru întins tencuiala”; Zidarul mai are și o lingură de fier cu care ia tencuiala...
27. lingura „de fier cu care ia tencuiala”
137. măja dçvena [accentul pe ç] „mistrie de lemn”; măja gvözdena „mistrie de fier”.
47. lipityäre dä plic „tinchea”, pentru lipit lutul pe perețele de chirpiciu”; lipityäre dä lemn „pentru întins tencuiala pe perețele de cărămidă”.
76. „De obicei de lemn, arareori de fier”. Zidarul mai are și o lingură de fier de luat tencuiala cu ea”.
102. „Cu lingura ia tencuiala”.
157. „Lingura e de fier; cu aceasta ia zidarul tencuiala. Cuvântul șimito e unguresc. Subiectul nu știe cum se cheamă românește. A lucrat tot cu meșteri unguri; nu sunt în sat zidari români”.
172. frecătyäre „de scândură”; lingură „de fier”.
219. lingură „de fier”. Subiectul nuștie cum se numește adevărată mistrie cu care se netezește tencuiala.
250. ljuğgură „de fier”; [ç] neceztlyöre „de lemn”. Subiectul a răspuns ezitând, deoarece nu se fac case de cărămidă în sat.
284. șimităy „de lemn”; lingură „de fier”.
334. mazalăy „de lemn”; lingură „de fier”.
346. lingură „de fier”.
349. cu lingura aruğcă.
353. lingură „de fier”.
414. cu misirha pünü pi rabășcă, cu rabășca trăzi pi zid!

[3790]

349. 2) vojğğ; vojğje [p].
399. 2) lampăc [p]; lompăc, lampăc, [k] lompăc [s]. Forma [k] cărămidă nu-i place subiectului obișnuit care pronunță numai cărămidă.
405. cărăniț vjėrd [p], lampăș [p]; lampăc [s]. „LAMPACUL e mare cât 3 cărămizi. E făcut din pământ mai grosolan, cu paie. Casele mai nouă sunt toate clădite din lampăș”.
431. 2) cărănidă niarsă. Kirpiș [p]; Kirpic [s]. „CHIRPICUL e mai mare decât cărămidă”.
514. 2) cărănidă niarsă. kirpiș [p], vălătus [p]. „CHIRPICUL sunt mai mari decât cărămizile. VĂLĂTUCUL sunt și mai mari, de abia îi poate ridica un om. Casele se fac de obicei din vălătuci”.
520. kirpiș [p]; kirpic [s], vălătus [p]; vălătuc [s].
531. 2) cărănidă niarsă.
537. 2) cărănidă niarsă.
551. Kirpic [s]. „La țară, adecă în regiunea de câmp a Moldovii, se fac case de kirpiș”. A lucrat tot cu meșteri unguri; nu sunt în sat zidari români”.
574. țjėglă; țjėgle [p], 2) țjėglă nearsă.
646. 2) cărămidă niarsă.
662. 2) kirpic [p]; kirpic [s].
723. 2) cărămidă nearsă, crudă.
726. „În Dobrogea se fac case de kirpic”. 848. 2) cărămidă de pământ (nearsă). Subiectul a adăugat nearsă, ca să fie desclușit.

MN

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: CE FEL DE ÎNGRĂDITURI AVEȚI?
„RÉPONSE À LA QUESTION: QUELLES SORTES DE CLÔTURES AVEZ-VOUS?”

[3838]

- I. Întrebarea ca în titlu.
- II. Dăm toate răspunsurile în transcriere fonetică: gard de nujele, zid de piatră 2, gard de stobor (stobori) baț în pomini și-impleteșc pră d-asupra cu nujele dă săcă), gard de nujele „la colibi” 4, zid „de pământ sau cărămidă”, gard de stobor „de nuiele” 8, gard de nujele, zid de cărămidă 27, zid „de piatră”, gard de nujele, dă spin 29, îngrădit cu zid, gard de nujele (strigășină dă spin), gard de spin, îngrădit cu piatră, zid dă pământ (strigășină dă turlă) 36, dă zid băbūt, dă drud „sarmă”, dă nujele 47, gard; garduri [p], din nujele, dă scinduri, dă lejuri, „mai de mult stobor din lemne implantate în pământ și deasupra” tras o cunună dă nujele și zid dă piatră, zid dă pământ 53, gard de stobor „lemn crepat impletit cu nuiele la vîrf”, gard dă droi, gard viu, gard dă țjėglă, gard dă pământ, gard dă vjėlgă, gard dă țjėr, gard dă nujele, gard dă spin 64, zăbrjėl; zăbrjėlă [s] 76, gard dă sîrî, dă sîlhă-rudă dă sîlhă-gard și sîlji, gard dă razllyje „cloplite” 95, gard dă jumînări 102, gard de nujele 105, gard de nujele, gard de lăturj 150, gard de șpinureșc (vine-îngrădit agș car), gard de sîrî, gard cu nujele-gard de cunună [numele adevărat] 14, țărînă dimmărășlîn, pământ de laț, înkisre cu droi 157, pământ de lutunupăș 172, gard dă nujele dă alun, stobor făcut din lăturj 182, gard dă stobor, scânduri culcate, „a fost și” gard dă nujele 192, gard dă lăturj între par, cusut cu cije de pošumbj, gard de drod cu țape, gard de nujele, gard de țjuri 219, gard de lăzdrj (șepșe lăzdrj și-ș coljab ori sălșeri), gard de țjėr între par și țjuri, gard de lăturj 220, pământ dă droi, gard de nujele, gard de țrășllye, în alte sate 235, gard de nujele, dă țjėr, dă țjėr lăț pământu-ț zisem 250, orisăcă; prisăș [p] dă sîrî, roșțjė dă țjuri, gard de droi, gard viu dă răci ori dă acă 260, dă sîrî, dă droi, gard viu 272, gard de nujele, roșțjė țjuri, gard de hăr 275, gardur dă lăzdrj [cioplit], dă scindură, dă nujele, gard de sîrî 284, gard dă nujele 310, gard de nujele, dă spin, dă pământ [nu mai este] 316, gard „nuiele”, gard de rudă, bețe dela floarea soarelui „gard de droi, gard de țjėr 325, dă roșțjė [-lațuri], gard de hăr 275, gardur dă lăzdrj [cioplit], dă scindură, dă nujele, gard de sîrî, dă droi, pământ [-alun], gard dă spin, dă scinduri, dă droi, pământ [-zid], pământ dă țjuri, șimpo dă țjuri 346, gard de nujele sîrșîrîț, gard de țjuri, gard de droi, gard de pământ 349, gard de nujele, dă droi, gard de grădști [-lațuri] 353, pământ; pământuri [p] de piatră, tencuit, cu un acoperiș, gard de lăzdrj (în doi par [legați] cu țjuri), gard dă bătrîh 362, zaplăz dranițe „de bărne cu o streșină; zaplăz dă drugăr! Intri și țjoc, gard dă birj (intri par, țj) 365, gard dă răzluș, gard de nujele 366, gard dă nujele 399, dă nujele, îngrădit și lițli cu lut și arș ștășină dă scinduri culcate [-parcân], în alte părți 405, gard de nujele, gard dă kisjari 414, țjăș dă stu, plășă dă răsărită, gard dă nujele, rar 431, gard dă kătră „cel mai obișnuit” perdică dă țjėr dă răsărită) 455, gard dă scindură dă-lingura, gard de nujele, gard dă skini 463, zid, gard dă nujele 470, gard de nujele, dă skini, dă sîrmă, gard viu 514, dă nujele, dă stuț, [k] stuț 520, cunăsta vâșj, din nuiele puse costic șanț cu spin, [k] skini 537, gard de nujele, gard făcudă skini 537, gard dă nujele țj cunū, ogrădit dă șerșevjli, lațuri mai re, gard dă mărșîrî 551, ogră dă răsărită 574, gard de nujele (cunū dă mărșîrî „sus”), gard dă sarmă îngjimpușă 605, gard impletit din nujele, gard dă kătră, gard dă samur 646, zid dă pământ, dă kătră dă cărămidă, gard dă burjăn 666, dă stuț „cel mai obișnuit”, dă nujele 692, zaplăz dă nujele, dă scindură, dă brăhur [-lăturj] 705, gard „de nuiele” 723, gard dă mărșîrî, și dă nujele, dă țjėr, „trei lați culcați, bătuți în par” 762, dă șiphi dă brad, gardur dă nujele impletite 764, gardur dă pări-m-pământ impletit cu nujele, ulucă cu sîrmă 791, gard de pământ impletit cu nujele 812, nujele țjăș, țjăș, [k] țjăș, dă țjėr, sulț țjėmînări, țjășuri 833, gard de stobor, gard cu plășă de nujele, gard de zid, ulucă-ștăș țjėr 836, gard de stobor [-pari], plecter de nujele, cîrte de ulucă cu ștenep [pulucă], gard de mărșîrî cu par 848, gard dă piatră, dă nujele 850, gard de nujele 872, gard de ulucă, de ștăș țjėr, gard de pîrmăc, impletit de nuiele, gardur dă țjėr 876, gard „de nuiele” grățj dă nujele 886, gard dă nujele 899, dă nujele, dă sîrmă impletită, cîrte dă zid „rar” 928, nujele, scinduri 950, gardur de piatră, gard de pajje, gard de sîrmă 987, [ç] gard dă sîrmă, dă nujele 723, gard de nujele, perdcă „de stuț” 769.

D.: „zid” 62, gardur cu pafuri [-skini], prăcki 010. — 012.

[3791]

- I. Întrebări indirecte: 1) Cum numiți bucată aceea de pământ ars din care se fac, mai cu seamă la oraș, casele? 2) Dar cea care e lăsată nearsă?
- II. 2. cărămidă crudă.
27. 2) cărămidă crudă.
36. [k] piatră arșă; pițtri [p], 2) piatră nearsă. „Nu se zice cărămidă”.
157. [k] cărănidă [s], 2) cărănidă nearsă.
192. 2) = cărămidă nearsă.
192. cășă dă țjipici.
272. 2) vojğje [p]; vojğğ [s].
316. 2) vajjgur [p]; vajjğ [s].
325. 2) vojğğ; vojğje [p].
334. 2) vajjğă; vajjje [p].

[3810]

I. Întrebare prin gest.

1. 1261. slăpca „pe broască”; clucănița „subt broască”.

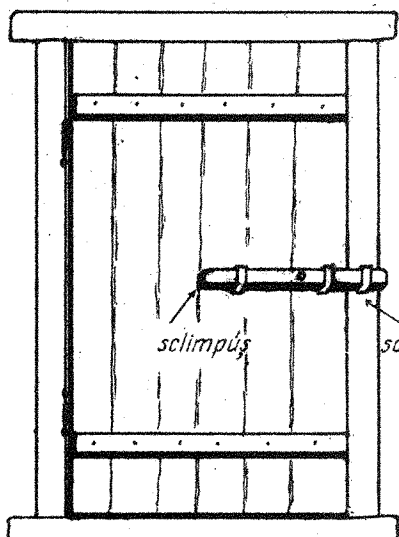
47. reza mare „zăvorul pe care îl mișcă cheia”; reza mică „zăvorul care se împinge cu degetul”.

346. priscălaș [s]; priscălaș [p].

[3811]

I. Întrebare indirectă: Dar când acesta -adică zăvorul- e de lemn, cum era mai demult, cum îi ziceți?

II. 27. „Zăvorul se numește scimpuș. Acesta intră într-o scuibă fixată de ușorul ușii”.

29. „Avea două clișmbe” „scoabe” în care umbra. Se deschidea cu o cheie și dăd „săr-mă”.

47. „Se ridică cu o ață care lese afară printr-o gaură făcută în ușă deasupra cliș-mbului”.

64. „Se învârtește de jos în sus; are un mâner”.

76. „Se numeau ca cele de astăzi de fier”. 102. „Umblă în două scuibă de lemn. La mijloc are un cui care, printr-o daltură făcută în ușă, iese afară, astfel încât de afară tragi de cuiu RĂSĂRIȚOAREA”.

105. „Ca un zăvor de fier. Are scuibă de lemn. Pe marginea deasupra are creștă-turi. Cu o cheie de sârmă în formă de cot care se împiedecă în creștături, se deschi-de RĂTEZUL”.

141. ÎNCUIETOAREA are un cîrcă ca un arc care o închide automat. Deasupra este o gaură în ușă pe unde iese sfoara de care se trage, ca să se desohidă.

172. Mănerul se numește măjeș.

192. n-am apucat. 250. „Zăvorul umblă în scuibă, are crește creștături în care prinde o cheie în formă de cot și care intră pe o huda „gaură”.

260. „Inchizătoarea are dinăuntru o lim-bă care prinde într-un cîrlig fixat în ușorul ușii. Dinafară e mânerul numit cheie”. [V. de-semnul dela nota 64.]

272. „Se deschide cu cheie de lemn”. 310. pune rețea pe ușă!

334. „Zăvorul umblă în două cîpșii „scoa-

be” și se numește cheie. Se deschide cu o ață. Totul se numește: gcujețore”. 346. „PRISCĂLAȘUL de lemn e ca cel de fier. Zăvorul însuși se numește limbă de lemn sau limba-gcujețori. Se deschide cu o cheie de lemn sau de fier”.

399. „Deasupra are răbșuri” „creștături” în care prinde o cheie în formă de cot”. [V. de-semnul dela nota 105.]

405. [CUIETOAREA e un zăvor simplu.] Au și cheie di lemn cu căță. [V. pag. 121, fig. 2.]

416. „ÎNCUIETOAREA e cu căță. Se deschide cu cheie di lemn. CĂȚEȘI creștă-turi”. [V. pag. 121, fig. 2.]

453. „Se deschide cu o cheie de sârmă”. 463. dim. păreți-m. păreți.

514. „A dispărut”. 520. „Era o gaură în ușă pe unde se bă-ga mâna și se împingea zăvorul într-o gaură-m. păreți”.

537. Ca zăvorul de fier. 574. Lemnul Încuietorei e creștă deasupra. Din sus de Încuietore este o byortă unde se băga cheia; cheia are limbă în formă de cot”. [V. de-semnul dela nota 105.]

605. tód. zăvor să numjă. 705. „Zăvorul e mai lung”.

769. „Ca zăvorul de fier”. 784. kee tód. lemn. „Cheia prinde în creștete”. [V. de-semnul dela nota 105.]

812. „Se deschide cu cheie de fier care prinde în creștături. Cheia umblă într-un țep de scuibă”. [V. de-semnul dela nota 105.]

883. cu creștături, cu gaură „în ușă pe unde se vără o cheie de fier”. [V. de-semnul dela nota 105.]

896. „Se deschide cu o cheie cu limbă care se vără pe o gaură în ușă și prinde în creștături. Zăvorul umblă în scuibă și intră într-o scuibă fixată în ușorul ușii”. [V. de-semnul dela nota 105.]

898. „Drugul are creștături în care prinde o cheie de fier sau de lemn ca un cîrlig. Drugul intră într-o scuibă de lemn fixată în ușor”. [V. de-semnul dela nota 105.]

899. „Este și căță; prinde într-un cîrlig fixat în ușor”. [V. pag. 121, fig. 1.]

976. „Drugul e creștă. În creștături prinde cheia. Drugul umblă în scuibă de fier”. [V. de-semnul dela nota 105.]

986. pune drugu la ușă. 988. „Cioaca prinde într-un cîrlig fixat în ușor”. [V. pag. 121, fig. 1.]

Încuietore are creșturi și se deschide cu un cîrlig care prinde în creșturi”. [V. de-semnul dela nota 105.]

987. „Zăvorul are creștături în care prinde cheia dela zăvor în formă de cot”. [V. de-semnul dela nota 105.]

MN

MĂ ÎNCĂLZESC LA FOC

„JE ME CHAUFFE AU FEU”

[3867]

I. Întrebare indirectă: Ce faci iarna la foc când fi-e frig?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: mă-ncăldăsc la foc a, să-ncăldăsc [a] 4, de-ncăldăsc [a] 8, ne-ncăldăsc la foc [a] 27, mă-ncăldăsc la lumină 29, mă-ncăldăsc la foc 36, mă-ncăldăsc la foc 64, mă-ncăldăsc la foc 76, mă-ncăldăsc la foc 95, mă-ncăldăsc la foc 102, mă-ncăldăsc la foc 105, mă-ncăldăsc la foc 117, ne-ncăldăsc la foc [a] 157, mă-ncăldăsc la foc 172, mă-ncăldăsc la foc 228, le-ncăldăsc [a] 235, mă-ncăldăsc, mă-ncăldăsc 250, mă-ncăldăsc 260, mă-ncăldăsc la foc 272, mă-ncăldăsc la foc 279, mă-ncăldăsc la foc 284, ne-ncăldăsc [a] 310, mă-ncăldăsc la foc 316, mă-ncăldăsc la foc 325, mă-ncăldăsc la foc 334, mă-ncăldăsc la foc 346, mă-ncăldăsc la foc 349, mă-ncăldăsc la foc 355, mă-ncăldăsc la foc 362, ma-ncăldăsc la foc 365, ma-ncăldăsc la foc 386, ma-ncăldăsc la foc 399, li-ncăldăsc [a] 405, mă-ncăldăsc la foc 414, ni-ncăldăsc [a] 431, să-ncăldăsc [a] 455, li-ncăldăsc la foc [a] 463, mă-ncăldăsc la foc 478, mă-ncăldăsc la foc 514, ni-ncăldăsc [a] la foc, că ni jesi frig 530, mă-ncăldăsc la foc 531, ni-ncăldăsc [a] la foc 537, ni-ncăldăsc [a] la foc [a] 551, mă-ncăldăsc 574, ni-ncăldăsc [a] 605, li-ncăldăsc [a] 646, mă-ncăldăsc la foc 668, mă-ncăldăsc 682, mă-ncăldăsc la foc 705, te-ncăldăsc [a] 723, Încăldăsc [a] 728, mă-ncăldăsc 762, mă-ncăldăsc 769, te-ncăldăsc [a] 784, mă-ncăldăsc, mă-ncăldăsc la foc 791, mă-ncăldăsc 812, mă-ncăldăsc 833, să mă-ncăldăsc [a] 836, să ne-ncăldăsc și noi la foc [a] 848, le-ncăldăsc la foc [a] 858, mă-ncăldăsc la foc 872, mă-ncăldăsc la foc 876, te-ncăldăsc la foc [a] 885, la foc mă-ncăldăsc 928, ne-ncăldăsc [a] 938, ne-ncăldăsc [a] 987, - 899.

D. [m] me steplés la foc 02, - 010, mi-ncăldăsc la foc 012. M. [ung] mégmegedem q túznjél 192, [lit] tizic [a] 287, fútjzódic [a] 575. [rut] ja se hrliju 366, - 666. [sárnb] gréjgm sę na prdsitu 25, gréjgm sę cod vátre 37. [bulg] za sę ugréjgm na ógãne 48, sã stóplja na ógãnja 991. [sãs] ih vãrmãn mih um fãjãr 143, ih viãrémj mih 245. [fig] beșãj pașãj jãg te takó ‘sed lãngã foc sã mã încãlzesc’ 769.

ZĂVOR „VERROU”

[3810] [Desenul dela hartã 249, 4.]

ISTROROMÂNII [Y] craclunu

ÎNCUIETOARE DE LEMN „VERROU DE BOIS”

[3811]

ISTROROMÂNII [m] craclunu de lémãn

SCARA Long = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

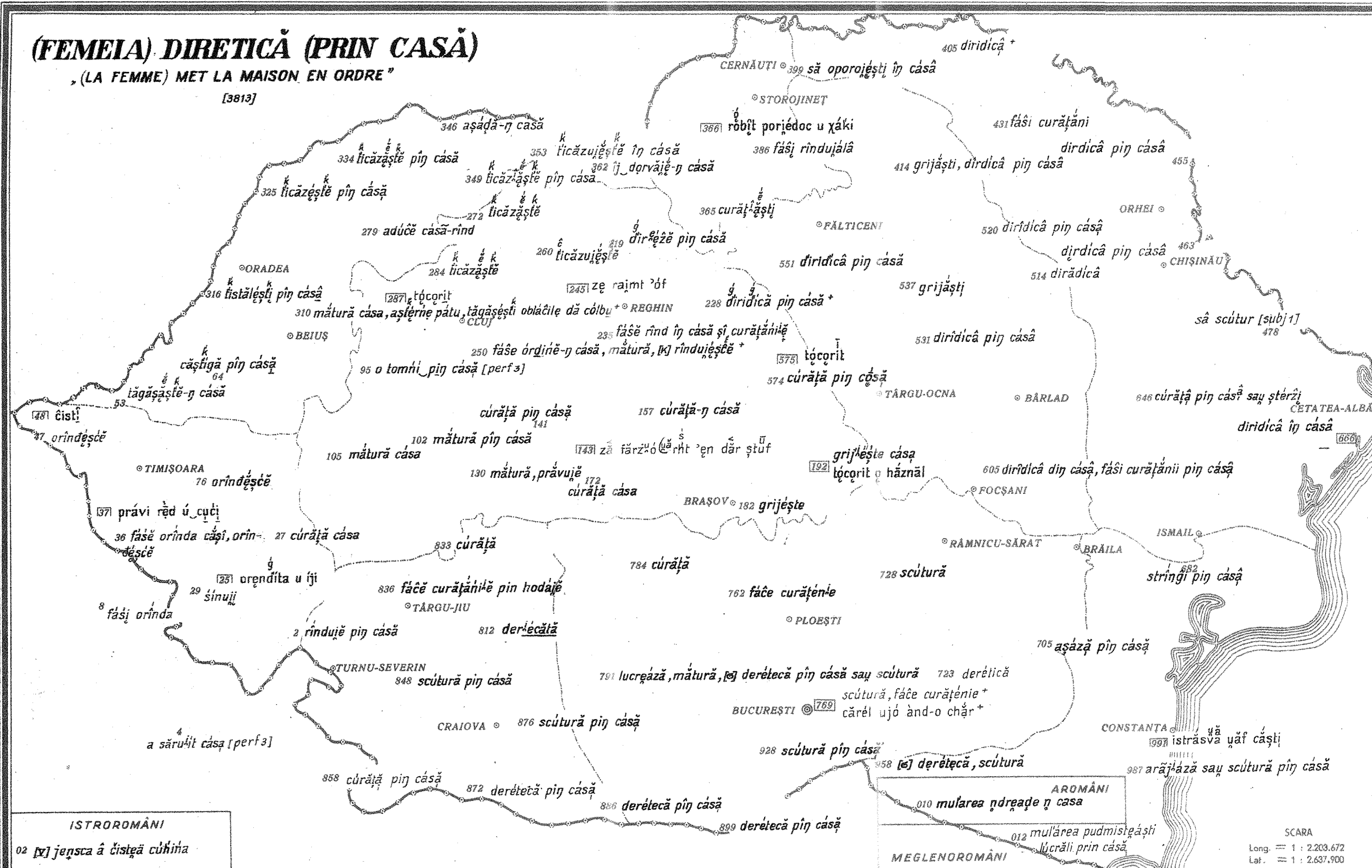
SCARA Long = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

(FEMEIA) DIRETICĂ (PRIN CASĂ)

(LA FEMME) MET LA MAISON EN ORDRE

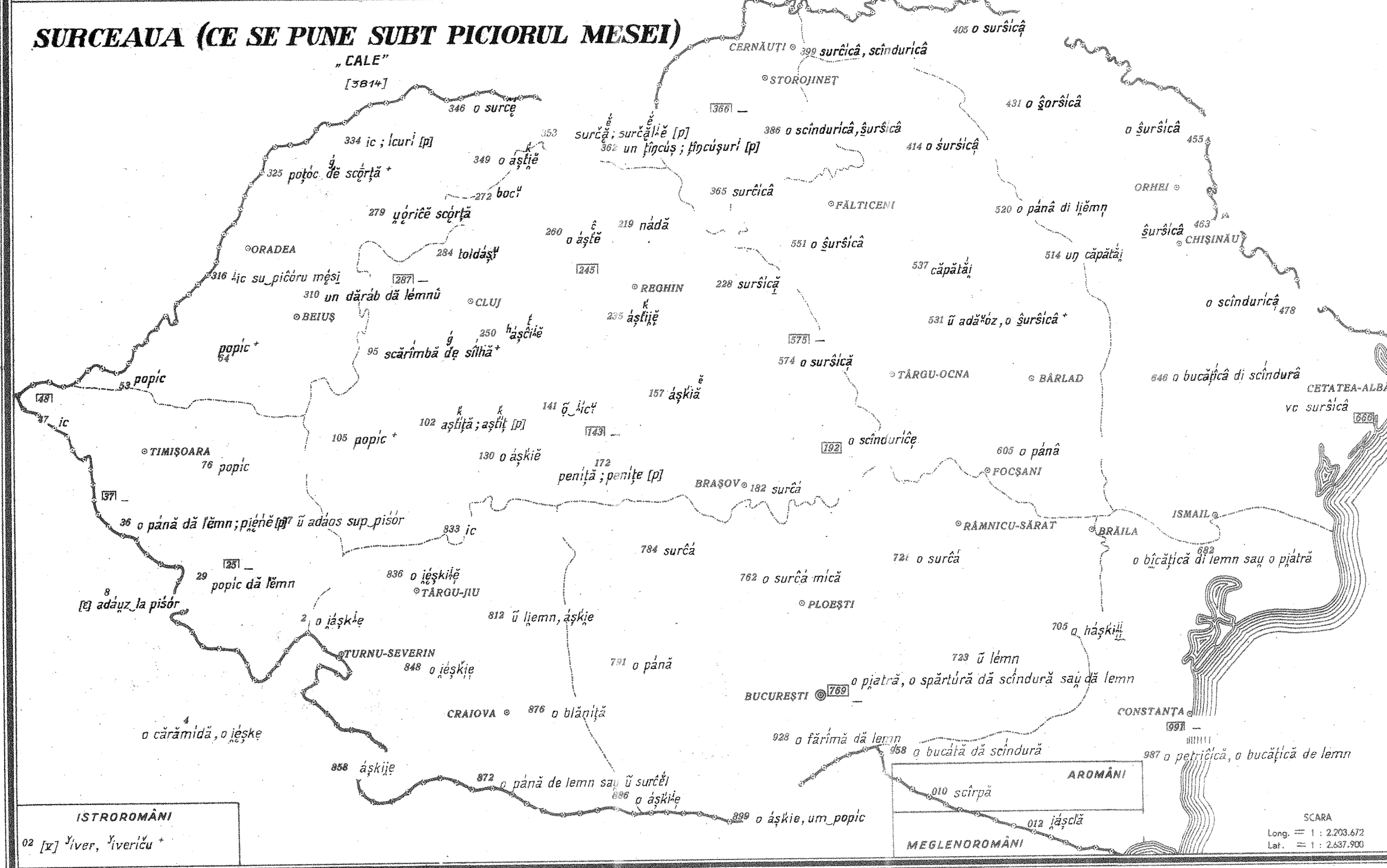
[3813]

ISTROROMÂNII
02 [x] jeșca a čistă cūhina

SURCEAUA (CE SE PUNE SUBT PICIORUL MESEI)

„CALE”
[3874]

ISTROROMÂNII
02 [x] yver, yvericu

[3813]

- I. Întrebare indirectă: Ce face femeia prin casă, când mătură, șterge praful, așează lucrurile?
II. 228. diridică [1].
250. [e] curăță, [i] fâșe ăstuzăgă.
310. oblățile 'ferestrele'
405. o diridică [perf 3] în casă.
769. face curățenie „pe bolerește”.

[3814]

- I. Întrebare indirectă: Cum numiți bucăjica de lemn sau pietricica ce se pune sub piciorul mesei, când se mișcă?
II. 64. să nu să clăfășcă.
95. o surcică de molid.
105. să clăcêne „se clătește”.
885. scindurică.
551. „Adaosul se bate cu cuiul în piciorul mesei”.
02. yvericu (diminutiv).

M N

VATRĂ „FOYER”

[3868]

- I. Întrebare indirectă: Cum se numea locul acela unde se făcea foc, în casele vechi, când nu erau încă sobe?
II. La singular, pretutindeni avem: VATRĂ. Într-un singur punct, alături de forma vatră, avem o a doua formă: colțon 987. La plural, în majoritatea punctelor, avem: VETRE. Alte forme de plural: VETRI 95. 172. 219. 260. 279. 384. 394. 346. 353. 362. 365. 520. 531. 537. VATRI 250. 310. 316. 349. VATRE 29. 64. VATRE 102. 306. Sau dat două forme de plural: VATRE, VATRI 53. Nu s'a putut obține pluralul în 4. 8. 405. 474. 431. 463. 574. 605. 646. 666. 769. 812. 886.

D: [m] oșnișta; oșniște [p] oa, vatra; vatre [p] oio, ugniști oio.

M: [ung] iúshej 192, iúzhej 287, ∞ [e] cđiș, sđbđđ tđzđjđ 875.

tic ce s'așează în sat” 172, vatra sătului „izlazul satului, în apropierea satului” 182, „acuma locul dinaintea cuptorului se numește”: vatră 192, vatra căsi 284, vatra căsi „pământul și podelele în casă”; vatră la Josdăg „vite”, în grajd” 310, vatră (și casa) 346, la ojiță: bliem pã la vatrã (la colțã) 362, vatrã „pardoseala de vatrã” (17 colțã de vatrã „bucătăria de vatrã”) 394, vatrã sătului „centrul satului”, vatrã gócu-lu „locul unde fac hora” 399, vatrã sãtú „vatrã zócú”, locul unde se face hora” 405, vatrã sătulu 414, în vatrã sătulu 431, vatrã sătulu 435, vatrã cuptóru 441 „în cuptor” vatrã sătulu 463, vatrã sătulu 514, vatrã sătulu 520, vatrã sătulu = hlylocu sătulu 551, cuptóru sã fãși pi vatrã, vatrã sătulu 557, în vatrã sătulu = în hlylocu sătulu 551, vetrifa (dina) întreaga sđbđi 574, vatrã sătulu „mijlocul satului” 605, vatrã sătulu 646, vatrã di șăđút (din pãmãnt; servește de scaun) 666, vatrã sătulu = împrejuru sătulu 682, vatrã sătulu 705, vatrã cuptóru „pentru pâine”, vatrã sătulu 723, vatrã sătulu 728, vatrã sătulu „centrul, unde e primăria, școala” 762, vatrã sătulu (unde e cte-o pojanã la mărni, dã pãște vóli) 769, vatrã sătulu 784, în vatrã sătulu, la vatrã sătulu 791, vatrã „pãmãntul din casã”, mã duc pe vatrã = mã duc pe jos” 839, vatrã skóbi „unde se face focul în sobã”, vatrã sătulu 848, vatrã sătulu „unde stã sãtu 872, vatrã unde puț casã, vatrã căsi, o vatrãtúrã de casã 876, vatrã comúni 886, vatrã 897, în casã, pãmãntul”, vatrã orãșulu-ț jũru orãșulu [o zonã apropiatã de oraș] 908, vatrã avem și la sobã și la cuptóru, vatrã comúni, vatrã sătulu 987.

D: [m] nalojã cuptóru plir de leamne 02, umlu cãțtorlu di lãamni 010, - 012.

UMPLE SOBA DE LEMNE!
„REMPLIS LE POËLE DE BOIS!”
[3871]

I. Întrebare directă. Cum ziceți pe aici: UMPLE SOBA DE LEMNE?

- II. Dãm întreg materialul în transcriere foneticã: úmplê cuptóru de lêmne! 2, ímple forúna dã lêmne! 4, úmpli [s] 8, úmple sobã de lêmne! 27, dú-cê dã bãgã lêmne-ș-cuptóru mólci! 29, bãgã lêmne-ș-cuptóru! 36, úmple-l bíhê dã pãte „cuptorul” 47, úmple cuptóru dã lêmne! 59, úmple cuptóru dã lêmne! 64, bãgã lêmne! 76, ímpli sobã di lêmni! 95, bãgã lêmne-ș-cuptóru! 102, úmple sobã di lêmne! 105, bãgã lêmne-ș-sobã! 130, bãgã lêmne-m-plótãn, mã! 141, úmple sobã de lêmne! 157, úmple sobã de lêmne! 172, úmple sobã dã lêmne! 182, úmple sobã cu lêmne! 192, úmple sobã! 219, ímpliê sobã de lêmne! 228, úmple cuptóru de lêmne! 235, pũhê lêmne pã foc sau pũhê lêmne-ș-cuptóru! 250, úmple-l ôê lêmne! 260, úmple! 272, úmple cuptóru de lêmne! 279, bãgã lêmne-ș-cuptóru! 310, bãgã lêmne-ș-cuptóru! 316, bãgã-ș-cuptóru sã ardã! bãgã-ș-cuptóru! 325, úmple spóru de lêmne! 334, úmple-ș-cuptóru, cã-ș frig! 346, dubuște spóru de lêmne! 349, ímpliê spóru de lêmne! 353, în dãsã-l bíhê de lêmne! 362, ímpli sobã di lêmni! 365, ímpli sobã! 386, pũni șpar-

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA: LA CE MAI ZICEȚI VATRĂ?

„RÉPONSE À LA QUESTION: QU'EST-CE QUE VOUS APPELÉZ ENCORE VATRĂ?”

[3869]

- I. Întrebarea a fost pusă ca în titlu.
II. Nu s'a răspuns în 4. 53. 102. 219. 228. 235. 250. 260. 272. 279. 316. 325. 334. 349. 353. 478. 812. 836. 858. 928. Din celelalte puncte dãm întreg materialul în transcriere foneticã: pe vatrã „pe pãmãnt”, vatrã „pãmãntul în casele nepodite” 2, vatrã di sobã ‘odaie’ 8, vatrã „pãmãntul din casã” 27, vatrã skóbi „pãmãntul din casã” 29, „pãmãntul din casele nepodite” 36, „pãmãntul din casele nepodite” 47, „pãmãntul din casele nepodite” 64, vatrã clãși „pãmãntul din casã” 76, vatrã căsi 95, vatrã căsi „când nu e poditã” 105, vatrã sătulu, vatrã cuptóru 130, vatrã cuptóru di de fítã 141, ne-ntrécem la vatrã nđstã 157, mã-ș fãcúti o fir de vatrã „când cosești pușin în laz”, ș-o fãcúti o fir de vatrã „un vene-

SCARA
Long. = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

[3815]

I. Întrebare indirectă: Cum se numea pielea aceea care era întinsă, mai demult, pe ferestra în loc de geam?

- II. 4. s-arclă 'hârle'
141. bîldor? 'majul gros'
157. 'A auzit dela bătrâni?'
172. dim_burdúf? 'se făceau'
182. bándor dá boy-stomágu vîti.
219. [s] de capră și de vițel.
235. jeră o f. de gaurișă 'în burduhan; pe acolo vedeau afară'
284. Subiectul n'a văzut.
305. ferjástá di bîrdzán 'stomac' di yáji.
405. 'A auzit dela tatăl său'.
414. burdúv di yáji.
478. di kéli di yáji.
551. b'oft di yáji 'burtă?'.
605. A văzut, subiectul, în copilărie.
646. jerá di burdúf.
682. 'De oaié'.
705. [j] un fel de bordúfuri.
723. piéle dá bordúf dá vacá.
728. 'Din bășică de bou sau de porc?'
762. prápor? 'peritoneul dela vite'; 'se pune și hîrtie sau pe polcă'.
836. Subiectul nu știe de geam de piele.
848. 'și' hîrtie.
876. Subiectul nu știe de geam de piele.
886. 'Se făceau din burtă de vacă, se vindeau la bălcu și se numeau ferestri?'.
899. 'Făceau gaură cu acul să vadă afară?'.
928. dá burtá dá yáje sau dá piéle dá yáje.
958. din bășică.

[3817]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți o casă veche și nelngrijită din care încep să cadă bucăți?

- II. 8. s-o hîrbălujiți [perf].
762. 'o casă părăsită' 'pustie'.

MN

LEMNUL USCAT ARDE BINE 'LE BOIS SEC BRÚLE BIEN'

[3873]

I. Întrebare directă: Cum ziceți aici: LEMNUL USCAT ARDE BINE?

- II. Dăm tot materialul în transcriere fonetică: lémnu uscát árde bine 2, uscáde lémnili, bine árdj [e] 4, lémnu uscát árdj bînj 8, árde bine, lémnu uscát 27, ay, duám-ri, ca bînj ard lémnili' áșca, cã-s uscáti 29, lémnu uscát árde bine 36, lémnu uscát árde, [x] árde bine 47, lémnu uscát árde bine 53, lémnu uscát árde bine 64, lémnu uscát árde bine 76, lémnu uscát árdj bînj, fáci cáldurá búrá 95, lémnu uscát árde bine 102, lémnu uscát árde bine 105, cãre-i uscát árde gine 130, lémnu uscát árde bine 141, lémnu uscát árde ca lumina, [k] lumina 157, lémnu uscát árde búgine 172, lémnele uscáte árde bine 182, sá árzá gine: lémne uscáte 192, lémnu uscát árde bine 219, lémnu uscát árde bine 228, lémnu uscát árde bine 235, lémnu uscát árde bine 250, lémnu uscát árde bine 260, lémnu uscát árde bine 272, lémnu uscát árde bine 279, lémnu uscát árde bine 284, lémnu uscát, ála árdj máj bînj 310, lémnu

uscát árdj bînj 316, ála tare bine árde, lémnu uscát 325, lémnu uscát árde bine 334, lémnu uscát árde bînj 346, lémnu uscát árde bine 349, lémnu uscát árde bine 353, lémnu uscát árde bine 362, lémnu uscát, sá árzá máj bînj 365, lémnu uscát árdj bînj 366, - 399, lémnu uscát árdj bînj, [s] [x] gîni 405, lémnu uscát árdj gîni 414, lémnu uscát, cid-di gîni árdj 431, lémnili uscáti ard gîni 455, lémnu uscát árdj bînj; lémnili uscáti ard gîni 463, lémnili, dáca-s uscáti, ard gîni 478, [2, u] lémnu uscát árdj bînj 514, lémnu uscát árdj bînj, asél vjérdi nu árdj bînj 520, lémnu uscát árdj máj gîni dicl éel vjérdi 531, lémnu uscát árdj bînj 537, lémnili uscáte ard bine 551, lémnu uscát árde gine 574, lémnu uscát árdj gîni 605, lémnu uscát árdj gîni 646, lémnu uscát árdj bînj 666, lémnu uscát árdj bînj 682, lémnu uscát, árde bînj 705, lémnu uscát árdj gîni 723, táje clevá lémne uscáte, ca sá árzá bine 728, ádu lémne uscáte, cã árde máj bine 762, ál uscát árdj bînj, ála vérdili árdj máj anevjii 769, lémnu uscát árde bine 784, árde bine lémnu uscát, dúdule 791, ard bine lémnele uscáte 812, lémnu uscát árde bine 833, árde bine. O lémnu uscát 836, lémnu uscát árde bine 848, lémnu uscát árdj bînj 858, lémnele uscáte ard bine 872, lémnu uscát árde bine 876, dáca sint uscáte, árde bine 886, lémnu uscát árde bine 899, lémnu uscát árde bine 928, lémnu uscát árde bine 938, lémnu uscát árde bine 987.

D: [m, v] lémna uscáta árde r'ád 02, lémnu uscát árde gine 010, - 012.
M: [ung] o sárqé, f'p juól iég o túzón 192, o sárqé f'p juól iég 207, iól iég o sárqé, f'p 575.
[rut] d'ég'ég'úá súhi máj b'órzo horjét 366, - 666.
[sár] drévo súvo góri d'óri 25, súvo d'vo góre d'óbrg [accentul] 'pe c' 37.
[bulg] súvu dárvo gurí húb'evé 48, súho dárvo gurí húb'ayu 991.
[sás] dát g'ádréht nául' bráat g'é'et 143, dát g'ádréyx hól' br'úat g'ayt 245.
[fig] o cás' o guc'ó thabóli miš'ó 769.

CLÉȘTE DE FOC 'PINCETTE (POUR ATTISER LE FEU)' [3876]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți unealta aceea cu care scotociți prin foc și cu care scoateți tăciuni din foc?

II. Dăm tot materialul în transcriere fonetică: cléșcé 2, máșji 4, cléșcé 8, cléșcé 27, cléșcé 0-álé dá lumina 29, - [e] cléșcé [pt] 36, cléșcé 47, cléșcé 53, cléșcé 64, cléșcé 76, - 80c' [de [ap] un c'rlig de fier] 95, cléșcé 102, cléșcé di foc 105, cléștele dela s'ódá 130, cléște 141, - [e] f'órfec, [x] cléște de foc 157, [e] f'úarfec, cléște de j'árú 172, cléște 182, - 192, cléșcé 219, cléșcé 228, cléșcé 235, cléșcé 250, cléșcé 260, cléșcé 272, cléșcé 278, cléștele 284, kic' 310, harapáúá [pt] 316, ú fiér 325, frigáre, - g'ári [p] 334, cléști, cléș bîh [a] 346, cléșcé 349, cléșcé 353, cléșcé 362, cléști 365, - f'úórlis 386, - 399, cléști 405, cléști 414, cléști 431, cléști 455, cléștili 463, - cléște 478, cléștili 514, cléști 520, cléști 534, cléști, cléștili [a] 537, cléșcé 551, cléștilé f'ud'culuj 574, cléștili 605, cléști 646, rohátá 666, cléști 682, cléști 705, cléști 723, cléști 728,

cléște 762, cléștili 769, vátráj; -tráie [p] 784, cléște 791, vátráj 812, - 839, n-ávem cléște 836, cléște 848, cléștili 858, cléște 872, cléște de foc 876, cléște 886, cléști 899, cléște 928, cléște 938, cléște 987.

D: [x] popjébec; popjécki [p] 02, máșe 010, máșá 012.
M: [ung] f'ógó, f'ógóc'p 192, túz'f'ogo 207, túz'f'ogó 575.
[rut] clišči 366, - 666.
[sár] cléști 25, cléști 37.
[bulg] rajine 48, dijál; diláti [p] 991.
[sás] 00 143, d'ég' cl'ótt 245.
[fig] o cléști? 769.

(FOCUL) SE STINGE ' (LE FEU) S'ÉTEINT' [3880]

I. Întrebare indirectă: Ce se întâmplă cu focul, dacă nu mai pui lemne pe el?

II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: sá stíže 2, s-a síls [perf] 4, sá stíže 8, sá stíže 27, sá stíže lumina 'focul' 29, f'ócu s-astíže [m] 36, sá stíže 47, sá stíže 53, sá stíže 64, sá stíže 76, sá stíže, [x] sá stíže [subiectul ocazional e o fatá de 15 ani] 95, s-o síls [perf], sá stíže 102, sá stíže 105, sá stíže, [x] sá stíže 'subiectul pretinde că ă este pojnárégte' 130, sá stíže 141, sá stíže 172, [x] sá domoléște, sá stíže 187, sá stíže 192, sá stíže 219, sá stíže 228, sá stíže 235, sá stíže 260, sá stíže 260, sá pot'p'le; s-o potolít [perf], s'inoe nu există' 272, sá pot'p'le 279, sá dom'le 284, sá stíže 310, sá stíže 316, sá stíže 325, sá pot'p'le 334, sá stíže 346, sá stíže f'ócu, 'bátrâni 20?' sá pot'p'le 349, [e] sá stíngá, [x] s-o potolít [perf] nu există a stíng' 353, sá stíngá 362, sá stíngi 365, sá stíže 386, sá stíngi f'ócu] 399, sá stíže 406, sá stíže, s-o síls [perf] 414, sá stíže 431, [AL] s-stíže, [U] sá stíže 465, sá stíže 463, s-o síls [perf] 478, sá stíže 514, m'ud'ri f'ócu di tát 520, sá stíže 531, sá stíže 537, sá stíže 551, sá stíže 574, sá stíže 605, sá stíže 646, sá stíže 666, sá stíngi 682, sá stíngi 705, sá stíngi 723, sá stíngi 728, sá stíngé 762, m'ud'ri sá stí [perf] 769, sá stíngé 784, sá stíngé 791, sá stíngé 812, sá stíže 833, sá stíngé 836, sá stíngi 848, sá stíngé 858, sá stíngé 872, sá stíngé 876, sá stíngé 886, sá potoléște 899, sá stíngé 928, sá stíngé 938, sá stíngé 987.

D: [x] f'ócu se stíngé 02, focul s-astíngi 010, - 012.
M: [ung] k'iglusic 192, k'iglusic 207, m'égolusic 575.
[rut] yátra zahás'ta [perf]; zahás'te 366, - 666.
[sár] se ugasił prósil [perf] 25, vátra se gási 37.
[bulg] zaugása [viitor] ógáne; se-i ugásnól [perf] 148, ógán'ic se ugásnól, [U] ște ugán'ic [viitor] 991.
[sás] dát f'ájár g'et' á'ús 143, g'et' g'et' 245.
[fig] mulgás i jóg (a muri f'ócu) 769.

GEAM DE BĂȘICĂ 'VESSIE TENDUE SERVANT DE VITRE' [3818]

(O CASĂ) DĂRĂPĂNATĂ ' (MAISON) DÉLABRÉE' [3817]

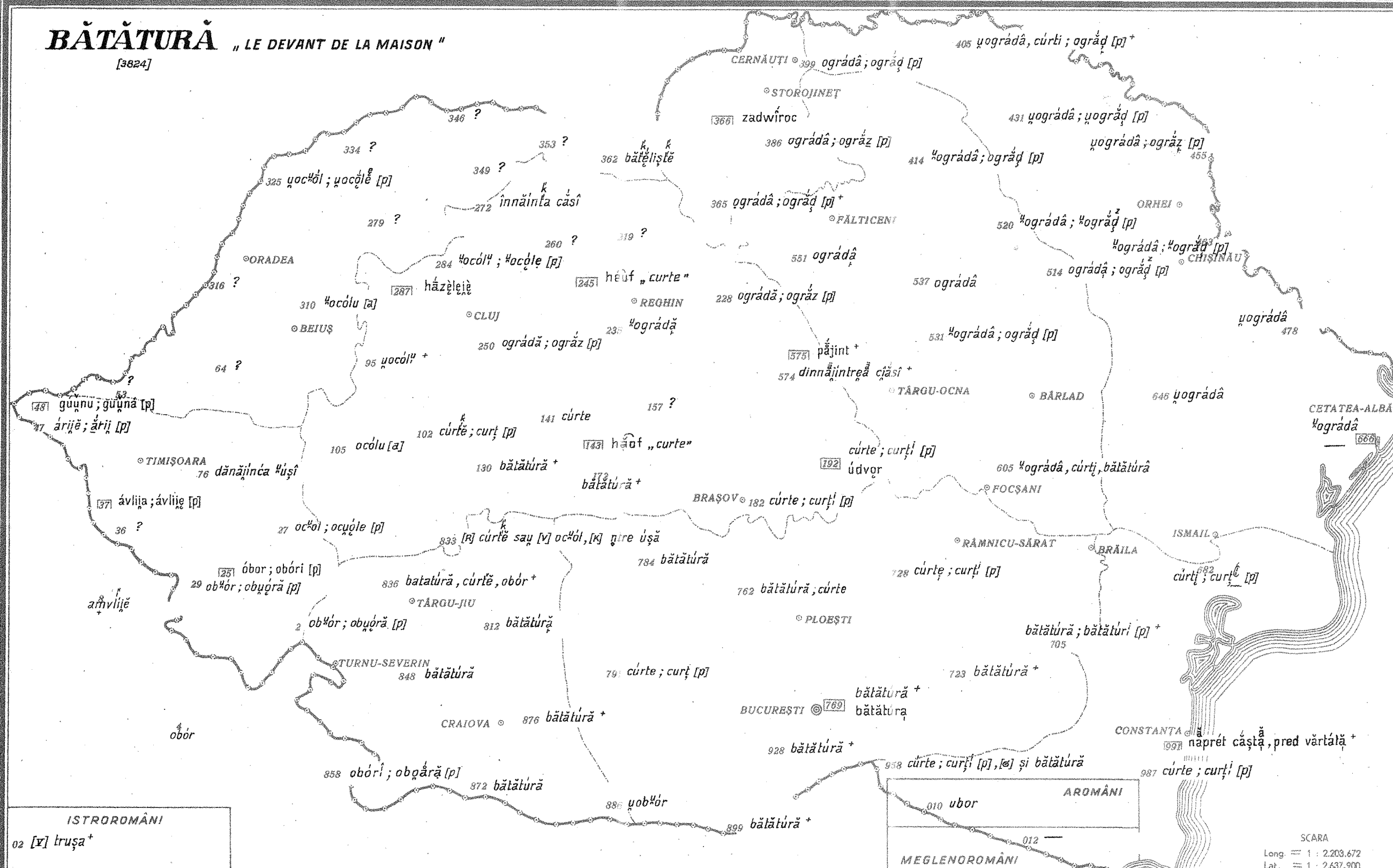

BĂTĂTURĂ „LE DEVANT DE LA MAISON” [3824]

ȘOPRON „REMISE” [3826]

[3824]

- I. **Întrebare indirectă:** Cum se numește locul de dinaintea casei?
- II. 95. uocól' „curte”. Casele din Scărișoara n-au curte.
150. curte; curți [p] „închisă”, bălătura „deschisă”.
172. dinaintea ușii.
365. De fapt înseamnă curte.
405. uogradă: pi moldov'nești, curți: pi romînești.
574. ograda c'ăși [curte îngrădită].
1578. z udvor „curtea”.
705. Bătătura e împrejurul casei și e îngrădită, ca să nu vină găinile din curte; tot acolo e și cuptorul.
723. bălătura: f' faja c'ăși; curte: „în întregime”.
769. curtea [boierește].
836. obijnim, obâr, maj mult.
876. bălătura: „înaintea casei”; curte: „totul”.
899. în faja c'ăși, ligăa prispă.
928. p'ă bălătura.
991. d'vor; d'voruși [p] „curte”.
02. „curtea”.

[3826]

- I. **Întrebare indirectă:** Cum ziceți la clădirea aceea în care se ține plugul și carul?
- II. 4. cîndă dă căr: cîsto „curat” rumînești.
47. „șura e de obicei deschisă”.
95. „cîndă au numai cei mai bogați care au casa în vale. Căcare au casele sus pe deal, își lasă căruțele jos, pe marginea drumului sau plătesc chirie cărciumarului să le păstreze căruța în colna lui, foarte încăpătoare pentru multe căruțe”.
172. „Deasupra e fânul”.
192. sup_sîn.
310. „COLNA e deschisă. ȘURA are sub același acoperiș, la stînga și la dreapta, grăjduri”.
334. „COLNIȚA e deschisă”.
346. „Tot acolo se țin uneltele, fânul, cartofii etc”.
386. „În ȘANORAMA se ține căruța: le dîna-ntîi fraj „liberă, deschisă, fără perete”. Plugul se ține în șură, de fapt, în șandramă-ya șuri „cotul din șură unde e plugul”.
666. pi rusii.
958. „CEARDACUL e deschis; POLATRA, închisă”.
987. „Nu sunt șoproane închise. În samallic se ține mai cu seamă pleava”.

MN

FUȘTEI DE LA SCARĂ „BARREUX (D'UNE ECHELLE)” [3889]

- I. **Întrebare indirectă:** Cum numiți lemnele scurte dela scară pe care puneți picioarele?
- II. „Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: bîcîl [pa]; bîl [s], bîcîlî [p], bîcîl [p] 4, scăriță 8, cîndă la scară [p]; curî [s] 27, cărîlî [p]; cărîlî [s] 29, trîpîcî [p]; trîpîcî [s] 36, scăriță [p] 47, zăpi [pa]; zap [s] 53, zăpi [pa]; zap [s] 64, bătîcî [p]; bătîcî dîla scară 76, cîndă dîla scară [p] [subiectul ocazional e o fată de 15 ani] 95, cîndă [p]; cîndă [p] 102, cîndă dîla scară 105, cîndă 130, cîndă; cîndă [p] 141, cîndă dîla scară [pa]; cîndă [s] 157, cîndă [p] 172, cîndă [p] 192, cîndă [p] 219, cîndă [p] 228, cîndă [p] 235, cîndă [p] 250, cîndă [p] 260, cîndă [p] 272, cîndă [p] 279, cîndă [p] 284, cîndă [p] 294, cîndă [p] 310, cîndă [p] 316, cîndă [p] 325, cîndă [p] 334, cîndă [p] 346, cîndă [p] 359, cîndă [p] 370, cîndă [p] 386, cîndă [p] 399, cîndă [p] 405, cîndă [p] 414, cîndă [p] 431, cîndă [p] 443, cîndă [p] 453, cîndă [p] 463, cîndă [p] 478, cîndă [p] 487, cîndă [p] 500, cîndă [p] 514, cîndă [p] 520, cîndă [p] 537, cîndă [p] 551, cîndă [p] 562, cîndă [p] 568, cîndă [p] 574, cîndă [p] 585, cîndă [p] 599, cîndă [p] 606, cîndă [p] 622, cîndă [p] 632, cîndă [p] 644, cîndă [p] 666, cîndă [p] 682, cîndă [p] 695, cîndă [p] 705, cîndă [p] 728, cîndă [p] 769, cîndă [p] 808, cîndă [p] 836, cîndă [p] 846, cîndă [p] 866, cîndă [p] 882, cîndă [p] 899, cîndă [p] 928, cîndă [p] 958, cîndă [p] 991, cîndă [p] 997.

141, cîndă de scară [pa]; cîndă [s] 157, cîndă [p]; cîndă [s] 172, cîndă [p] 192, cîndă [p] 219, cîndă [p] 228, cîndă [p] 235, cîndă [p] 250, cîndă [p] 260, cîndă [p] 272, cîndă [p] 279, cîndă [p] 284, cîndă [p] 294, cîndă [p] 310, cîndă [p] 316, cîndă [p] 325, cîndă [p] 334, cîndă [p] 346, cîndă [p] 359, cîndă [p] 370, cîndă [p] 386, cîndă [p] 399, cîndă [p] 405, cîndă [p] 414, cîndă [p] 431, cîndă [p] 443, cîndă [p] 453, cîndă [p] 463, cîndă [p] 478, cîndă [p] 487, cîndă [p] 500, cîndă [p] 514, cîndă [p] 520, cîndă [p] 537, cîndă [p] 551, cîndă [p] 562, cîndă [p] 568, cîndă [p] 574, cîndă [p] 585, cîndă [p] 599, cîndă [p] 606, cîndă [p] 622, cîndă [p] 632, cîndă [p] 644, cîndă [p] 666, cîndă [p] 682, cîndă [p] 695, cîndă [p] 705, cîndă [p] 728, cîndă [p] 769, cîndă [p] 808, cîndă [p] 836, cîndă [p] 846, cîndă [p] 866, cîndă [p] 882, cîndă [p] 899, cîndă [p] 928, cîndă [p] 958, cîndă [p] 991, cîndă [p] 997.

D: canîl; canole [p] [în ușor], bîrvêla; bîrvêle [p] [pe ușă] 02, — 010, 012...
M: [ung] 9 șorcon, pe fâfâni 192, șoroc 227, șoroc 576...
[rut] na zâvîsăx „pe fâfâni”; zâvîsî [p] nominativ] 366, — 666...
[sârb] pântî [p]; pânta 25, șarca; șarkî 37...
[bulg] fîlî; fîlî [pa] 46, bălămă; bălămî 991...
[sâs] dât diarbăunt 143, bîngâl 245...
[fig] bălămâlî 769.

FĂȚĂNI „GONDS” [3890]

- I. **Întrebare prin gest:** Arătând fâfâniile la ușă, întrebam: Cum se numesc acestea?
- II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: fîfîn [p]; fîfîn 2, bağlâmî 4, fîfîn [p]; fîfîna [fixată în ușor], fîfîn [p]; fîfîn [fixată pe ușă] 8, fîfînă; fîfîn 27, fîfîn [p]; fîfîn 29, fîfîn [p]; fîfînă [în ușor], fîfînă; fîfîn [p] [pe ușă] 36, fîfîn [p]; fîfîn 47, fîfîn [p]; fîfîn [în ușor], fîfînă; fîfîn [p] [pe ușă] 53, fîfîn [p]; fîfîn 59, fîfîn [p]; fîfînă [în ușor], fîfînă [pe ușă] 64, fîfînă; fîfînă [p] 64, fîfînă; fîfînă [p] [pe ușă] 76, fîfînă [p]; fîfînă; fîfînă [p] [subiectul e o fată de 15 ani] 95, fîfînă [p]; fîfînă 102, fîfînă [p]; fîfînă [pe ușă], fîfînă [p] [în ușor] 105, fîfînă [p] 105, fîfînă [p] 130, fîfînă [p]; fîfînă [în ușor], fîfînă [pe ușă] 141, fîfînă [p]; fîfînă 157, fîfînă [pna]; fîfînă 172, fîfînă [p]; fîfînă [pe ușă], crop [în ușor] 182, fîfînă; fîfînă [p] 192, fîfînă [p]; fîfînă 219, fîfînă [p]; fîfînă 228, fîfînă [p]; fîfînă 235, fîfînă [p]; fîfînă 250, fîfînă; fîfînă [p] 260, fîfînă [p]; fîfînă 272, fîfînă; fîfînă [p] [pe ușă], fîfînă dîla fîfînă [în ușor] 279, fîfînă; fîfînă dîla [pa] 284, fîfînă [p]; fîfînă 310, fîfînă; fîfînă [p] [pe ușă], cîlîlî dâ fîfînă [în ușor] 316, fîfînă [p]; fîfînă 325, fîfînă; fîfînă [p] [pe ușă], fîfînă [în ușor] 334, fîfînă [p]; fîfînă [pe ușă], fîfînă [p] [în ușor] 346, fîfînă [p]; fîfînă [pe ușă],

CUȘCA PORUMBEILOR „PIGEONNIER” [3831]

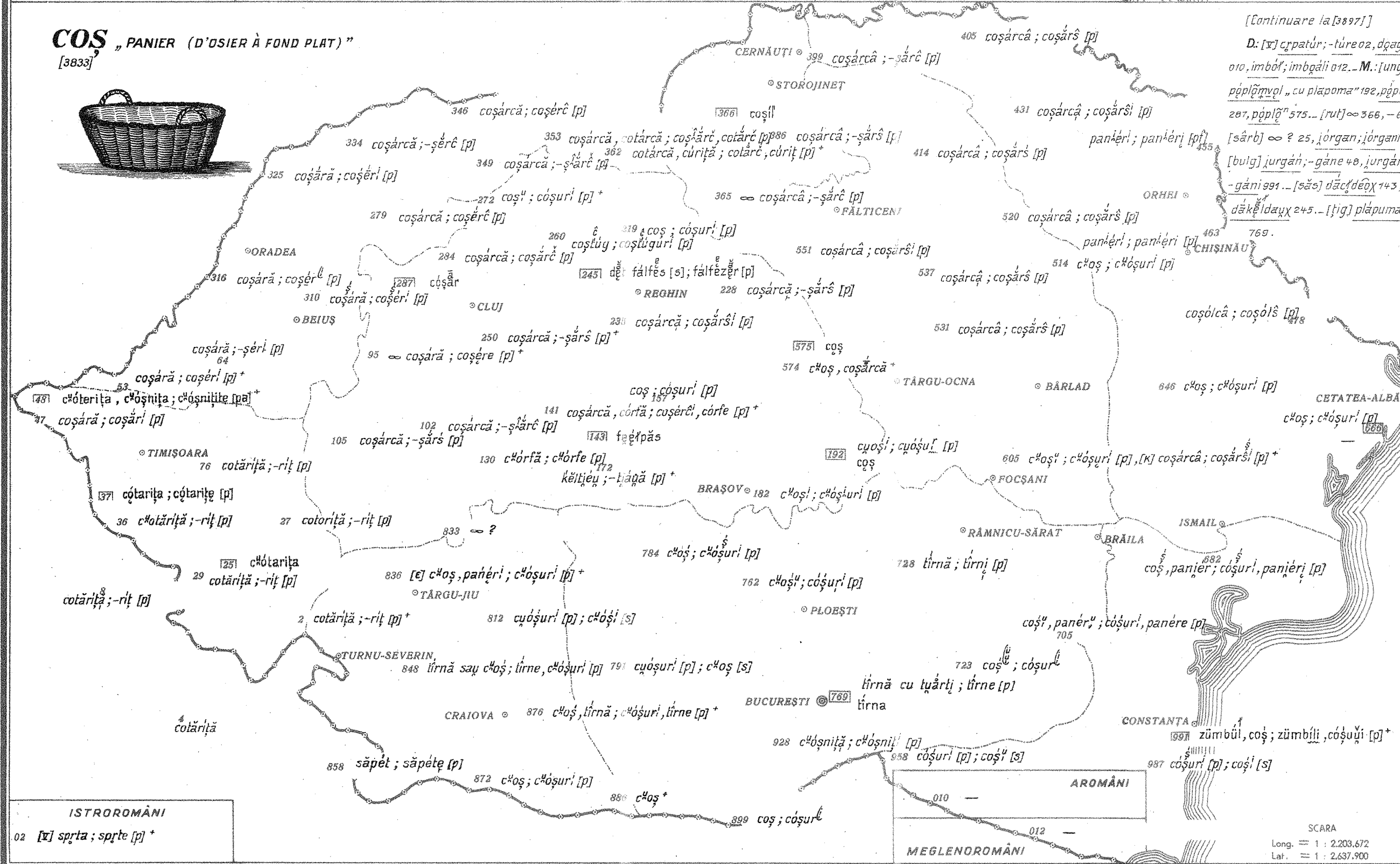
[3831]

I. Întrebare indirectă: În ce adăpostiri porumbeii?
II. u. cavaza 'în cușcă'.

[3833]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți impletura aceea din nulele, cu două toarte, în care duceți cartofi, porumb, paie etc.?
II. z. brântă; brâncă [p]: 'se poartă în spate'.

COS, PANIER (D'OSIER À FOND PLAT) [3833]

M N PAT "LIT" [3894]

I. Întrebare indirectă: În ce vă culcați noaptea?
II. În majoritatea punctelor s'a răspuns: PAT; PATURI. S'au dat două răspunsuri: PAT; PATURI, PĂCĂLE (pătru păcătii) cu schindurii...

ș-apăi pui lepedeu pe păje, străjăci 141, străjăci; -jăce 157, străjăci; -jăce 172, străjăci; -jăce, [R] salteă dă păje 182, străjăci...

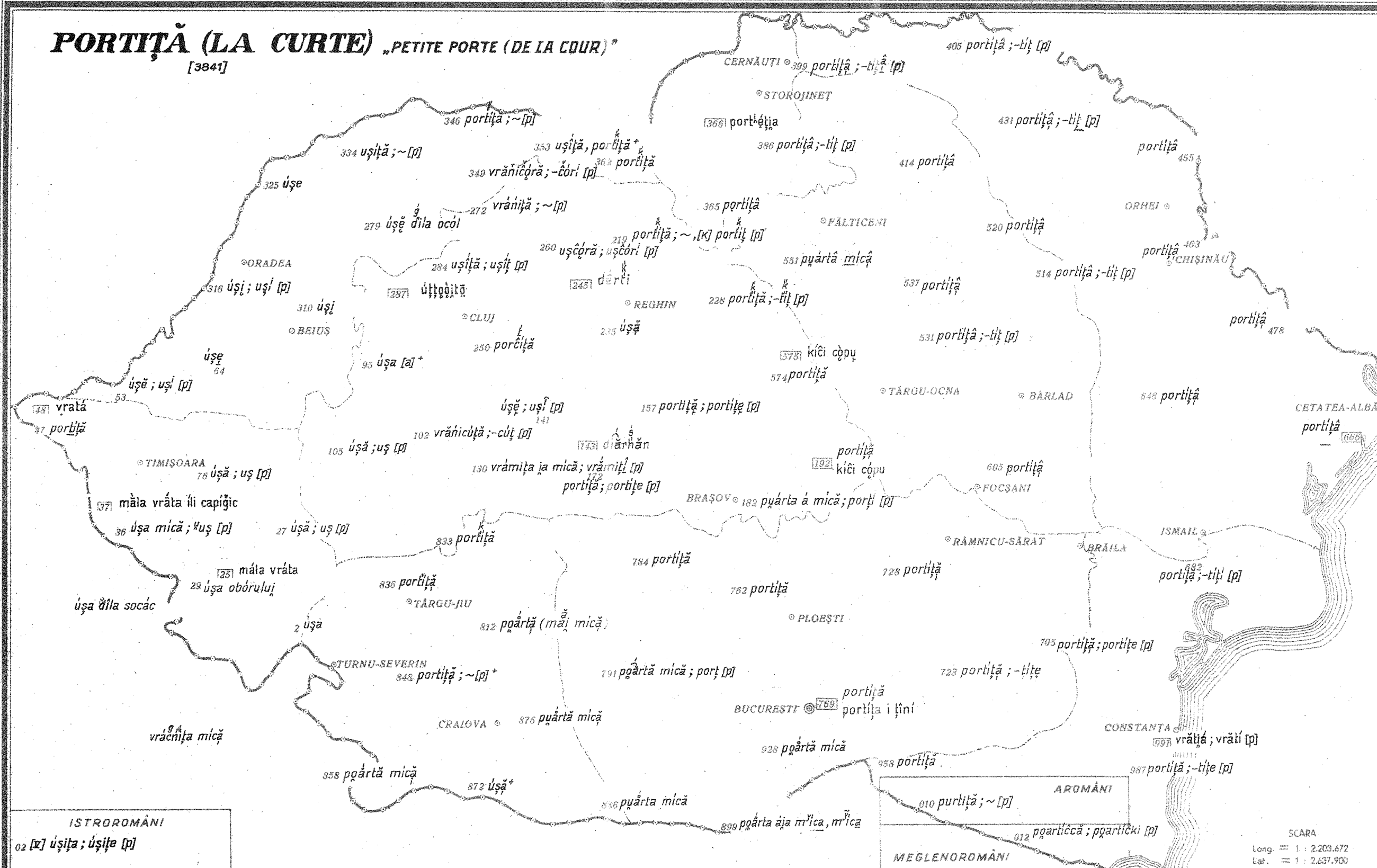
I. Întrebare indirectă: Cum numiți aceea cu care se învește boierii noaptea, care e umplută cu lână sau cu vată?
II. Nu e cunoscută plapoma în punctele: 27. 95. 219. 310. 346. 353. 399. 463. 833. Din celelalte puncte dăm întreg materialul în transcriere fonetică...

PORTIȚĂ (LA CURTE) „PETITE PORTE (DE LA COUR)” [3841]

[3841]

I. Întrebare indirectă: Pe unde intră oamenii în curte?
II. 95. „La Scărișoara casele n'au curte”.
355. ușiță „lângă poarta primitivă numită vranită”; porțiță „lângă poarta modernă de scânduri”.
646. Atât [s] cât și [p] se aude aproape porțiță.
872. „Mai demult poarta se numea ușa mare, iar azi poarta mare”.

[3846]

I. Întrebare indirectă: Ce faceți când vedeți că vine o ploaie mare și sunteți la câmp, ca să nu vă plouă?
II. 27. scudală „adăpost”.
665. Ti asiță! „adăpostește-te!”; s-o asițat [perf. s]; să mă asițat sau mă-ndosăsc [subj. i].

MN

POLIȚĂ „TABLETTE” [3902]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți scândura aceea prinsă cu două cuie lungi de pereți și pe care puneți blide și alte lucruri?
II. În majoritatea punctelor s'a răspuns: PĂLIȚĂ; PĂLIȚĂ. S'a mai răspuns: POLIȚĂ; POLIȚĂ 29.36.858.872.376. POLIȚĂ 2.8.47.833.836.848. PĂLIȚĂ; PĂLIȚĂ 100.272.279.316. PĂLIȚĂ; PĂLIȚĂ 157.328.728. POLIȚĂ; PĂLIȚĂ 95.172. PĂLIȚĂ; PĂLIȚĂ 399. PĂLIȚĂ; PĂLIȚĂ 646. S'a obținut numai forma de singular PĂLIȚĂ 431.520.591. Alte răspunsuri: LĂVIȚĂ; LĂVIȚĂ 27. SCINDURĂ; SCINDURĂ 76. RAFT 414. CUIȚĂ; CUIȚĂ 250. PĂLIȚĂ [v] PĂLIȚĂ; PĂLIȚĂ 791. LĂVIȚĂ 886. SERGIEN 899. TEPȘAN; TEPȘAN 987.
D.: [v] poliță; polițe 02, poliță; polițe 010, poliță 012.
M.: [v] poliță 366, — 666.
[sărb] poliță; polițe 25, poliță; polițe 37.
[bulg] lăvița; lăvițe [pa] 48, lăviță li poliță; polițe 991.
[să] 143, ∞ („românește”: poliță; „numai în case românești există” 245... [ij] poliță 769.
PERDELE, RIDEAUX [3903]

SCĂUNEL „TABOURET” [3904]

I. Întrebare indirectă: Pe ce șed eu acum? Cum îi ziceți la unul de acestea care e mic de tot?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: scām_mic 2, clupă; clupă 4, scām d-al't miș 8, scāmniț; -nūță 27, scām d-al' miș 29, scām; scāmniț 36, scāmniț; -nūță 47, scāmniț; -nēșă 53, scāmniț; -nūță 64, scāmniț; -nēșă 76, scāmniț 95, scāmniț; -nūță 102, scāmniț; -nūțur 105, scāmniț; -nēșă 130, scāmniț 141, scāmniț; -nēșă 157, scāmniț; -nēșă 172, scāmniț; -nēșă 182, scāmniț [sm]; -[p] 192, scāmniț; scāmniț 219, scāmniț, [k] scāmniț; -nēșă 228, scāmniț 235, scāmniț; -nēșă 250, scāmniț; -nēșă 260, scāmniț; scāmniț 272, scāmniț; scāmniț 279, scāmniț; -nēșă 284, scāmniț „giel mic”, [m] pā scāmniț [na], scāmniț d'el micu 310, scāmniț; scāmniț miș 316, scāmniț; scāmniț 325, scāmniț; [p] 334, scāmniț; -nēșă 346, scāmniț; -nēșă 349, scāmniț; -nēșă 353, scāmniț; scāmniț 362, scāmniț; -nēșă 365, scāmniț; scāmniț 386, scāmniț 399, scāmniț [de fapt scāmniț rā spetează], [k] scāmniț 405, scāmniț; -nēșă 414, scāmniț 431, scāmniț 455, scāmniț; -nēșă 463, scāmniț 478, scāmniț; -nēșă 514, scāmniț 517, scāmniț; -nēșă 518, scāmniț; -nēșă 519, scāmniț; -nēșă 520, scāmniț; -nēșă 521, scāmniț; -nēșă 522, scāmniț; -nēșă 523, scāmniț; -nēșă 524, scāmniț; -nēșă 525, scāmniț; -nēșă 526, scāmniț; -nēșă 527, scāmniț; -nēșă 528, scāmniț; -nēșă 529, scāmniț; -nēșă 530, scāmniț; -nēșă 531, scāmniț; -nēșă 532, scāmniț; -nēșă 533, scāmniț; -nēșă 534, scāmniț; -nēșă 535, scāmniț; -nēșă 536, scāmniț; -nēșă 537, scāmniț; -nēșă 538, scāmniț; -nēșă 539, scāmniț; -nēșă 540, scāmniț; -nēșă 541, scāmniț; -nēșă 542, scāmniț; -nēșă 543, scāmniț; -nēșă 544, scāmniț; -nēșă 545, scāmniț; -nēșă 546, scāmniț; -nēșă 547, scāmniț; -nēșă 548, scāmniț; -nēșă 549, scāmniț; -nēșă 550, scāmniț; -nēșă 551, scāmniț; -nēșă 552, scāmniț; -nēșă 553, scāmniț; -nēșă 554, scāmniț; -nēșă 555, scāmniț; -nēșă 556, scāmniț; -nēșă 557, scāmniț; -nēșă 558, scāmniț; -nēșă 559, scāmniț; -nēșă 560, scāmniț; -nēșă 561, scāmniț; -nēșă 562, scāmniț; -nēșă 563, scāmniț; -nēșă 564, scāmniț; -nēșă 565, scāmniț; -nēșă 566, scāmniț; -nēșă 567, scāmniț; -nēșă 568, scāmniț; -nēșă 569, scāmniț; -nēșă 570, scāmniț; -nēșă 571, scāmniț; -nēșă 572, scāmniț; -nēșă 573, scāmniț; -nēșă 574, scāmniț; -nēșă 575, scāmniț; -nēșă 576, scāmniț; -nēșă 577, scāmniț; -nēșă 578, scāmniț; -nēșă 579, scāmniț; -nēșă 580, scāmniț; -nēșă 581, scāmniț; -nēșă 582, scāmniț; -nēșă 583, scāmniț; -nēșă 584, scāmniț; -nēșă 585, scāmniț; -nēșă 586, scāmniț; -nēșă 587, scāmniț; -nēșă 588, scāmniț; -nēșă 589, scāmniț; -nēșă 590, scāmniț; -nēșă 591, scāmniț; -nēșă 592, scāmniț; -nēșă 593, scāmniț; -nēșă 594, scāmniț; -nēșă 595, scāmniț; -nēșă 596, scāmniț; -nēșă 597, scāmniț; -nēșă 598, scāmniț; -nēșă 599, scāmniț; -nēșă 600, scāmniț.

MĂ ADĂPOSTESC „JE M'ABRITE” [3846]

ISTOROMĂNI 02 [v] jo pocinēs

FIRIDĂ „NICHE (DANS UN MUR)” [3853]

[3853]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți gaura aceea din perete în formă de fereastră în care țineți fel de fel de lucruri?
II. Subiectul ocazional zice că a auzit în Vechiul Regat [?] petică.
190. blidărúŷ „mai mic”; blidărŷ „mai mare”.
172. „Dacă firida are uşă, se numeşte ferjăstă-nkisă sau armălyăjă”.
228. „În peretele de bărne”.
250. „În pivniţă”.
325. Subiectul rade de forma vqçoblóc, deoarece unguereşte înseamnă fereastră oarbă”.
334. „vqçoblóc e unguereşte”.
414. „Un dulap secret în casele boieresti”.
514. „La sobă; se pune ceva la încălzit în colţul, firidă”.
742. Punctele după forma dulăpior... arată că subiectul a mai pronunţat un cuvânt după ea, astfel că r n'a fost în poziţie finală absolută, deci r final n'a fost articularul.
010. Fereastră în genere.

520, mûcu la luminări 531, muc 537, muc 551, m'ăduya luminării 574, feştilă 605, muc 646, mûcu [a] 666, mucŷ 682, mucŷ; mûcuri 705, felilu luminării 723, feştilă [je] mûcu la feştilă 728, feştilă 762, mucŷ 769, feştilă 784, m'ôŷu feştili 791, fitli 812, mucŷ 828 luminării; mûcuri 839, ŷi muc ŷi fitli 836, muc 848, d'ja la lumină 858, feştilă 872, feştilă 876, mûcu luminării 886, feştilă 899, muc, mucŷ d'ja luminăre 928, mucŷ 958, mucŷ 987.
D: [x] oŷ'ărac; oŷ'ărci 02, — 010.012...
M: [ung] l'ęşdic [6] 192, l'ęvăgiac p c'ô-n'q'at [10] 205, e' k'ic'it l'ęcipec p' m'ęc'it'ib'ŷi 579...
[rut] v'isjcati [inf] 866, — 666...
[sarb] ušecne [s] stiriho 25, ušecŷiva [s] sv'ęc'ę 37...
[bulg] zaiščupa [s] ut sv'it'litu 48, usicni svištã [imperat 2] 991...
[säs] 'äm ŷnejt dät leht 113, 'üšgnajin [inf] fum dušxt 245...
[fig] m'ä'in o m'ôc la mom'ej'äcy! 'mai taie mucul lumânării! [imperat 2] 769.

[3854]

I. Întrebare indirectă: Ce se întâmplă cu o casă veche pe care nu îngrijeşti?
II. 36. Subiectul, vorbind despre o maşină, zice: să ruinhădă, să strică, [s] să strică. Subiectul ocazional e un învăţător din Timișoara.
190. s-o hurupăt [perf 3].
362. amŷ c'ă-j bălrină.
833. s-o hurujit [perf 3].
886. s-a rginăt [perf 3].

IAU MUCUL DELA LUMÂNARE „JE MOUCHE LA BOUGIE” [3909]

I. Întrebare indirectă: Ce ziceți că face cineva când e prea lung mucul lumânării și aflumă?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică; tăjem [4] mûcu la lumină 2, rûpe mûcu d'la d-aš! [imperat 2] 4, [i] rupi [2] d'lm, muc, [aj] [2] mûcu d'la lumină 8, [4om] [4] mûcu 27, [i] rup mûcu 29, [a] [3] mûcu la lumânării; jay mûcu la lumânării 36, tăjem mûcu [4] rûpem [4] mûcu 53, rup mûcu 0-1 taj cu f'ir'ic'ili 64, jay mûcu d'la lumină 76, să t'jem feştilă [sub] 4] 95, aj lu'äm [4] mûcu 102, am răc'ezăt mûcu d'la lumină [perf 1] 105, il tajŷ, taj o f'iră mûcu 130, il c'urăt [2] cu m'ina 141, jay mûcu dela lumină 157, j'aj [2] mûci la lumină 172, jej [2] mûci d'la luminăre cu muc'le 182, maj tăjem [4] d' j'el, „din muc” 192, aj l'udăt mûsi d'la lumină [perf 1] 219, jej [2] mûcu s'ă nu fi'e aşă mare 228, tr'ebe să lu'äm mûsi [sub] 4] 235, il tajŷ 250, j'ej [2] mûsi 260, uă stăcunŷ; am stăcunătŷ lumină [perf] 278, uă stăcun'ez, ca ŷi ardă bir'ez 279, tăjem cu f'ir'fec'ile [4] 284, t'ej [3] mûcu d'la je 310, rup mûcu d'la lumină 316, taj d' j'el v'p' rup [v'p' 'sau?'] 385, stăcun lumină 334, tăjem d'lm, mucŷ [4] 348, stăcun lumină 349, tr'ăbă stăcunătă, stăcun [1] 353, o mucuj'esc 362, rump mûcu d'la lumină, c-aflumă 365, rupŷ [2] mûcu 386, să rătlădă [s] 399, [i] rûk [2] 405, [i] rătl'ed de lumină „se zice ŷi unei rămăŷițe scurte de lumânare” 172, mûcu luminării sau feştilă; mûcuri, feştile 182, mûcu, muc ŷi feştilă 192, muc; mûcuri 219, feştilă; feştili 228, feştilă [are muš „când aflumă”] 235, mucŷ; mûcuri 250, muc; muš (mûcuri-lumină m'nică) 260, mucŷ 272, mucŷ; mûcuri [feştilă; feştille „la lampă”] 279, m'ęcŷ [sa] 284, mucŷ 310, mug d'ja lumină; mûcuri 316, mûcu d'la lumină 325, muc; mûcuri 334, mucŷ; mûcuri 346, mucŷ, mûcu d'la lumină 349, feştilă; feştille (muc ŷe lumină „ce a rămas”) 353, feştila luminării (muc ŷe lumină „o bucăţică rămasă”) 362, muc 365, muc 386, muc 399, mucŷ 405, muc 414, muc 431, muc; mûcu [sa] 455, mûcu d'la luminării 463, mûcu la luminării 478, mucŷ 514, f'jeştilă, mucŷ taj 950, rupŷ [2] mûcu 987.

(CASA) SE NĂRUE „(LA MAISON) SE RUINE” [3854]

M N

FEŞTILA LUMÂNĂRII „MÛCHE (DE LA BOUGIE)” [3908]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți bucaşica aceea de aşă care trece prin mijlocul lumânării și care arde?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: muc 2, mucŷ 4, feştila d'la lumină, muc 8, muc; mûcuri 27, [x] mûcu nomenării 29, muc d'ja lumânării; mûcuri 36, feştilă (muc) 47, mûcu d'la lumină 53, muc 64, mug d'ja lumină; mûcuri 76, feştilă 95, mûcu [sa]; mûcuri 102, mûcu d'la lumină; mûcuri 105, mûcu lumini, mûcu d'la lumină 130, mucŷ (de feştilă de bumbăcŷ) 141, mûcu luminării 157, mucŷ [4] 151, j-o răt'iez [2] cu f'ir'atica s'ă nu f'umiz'ez 174, maj tăjem [4] feştilă 605, jej mûcu [2] 646, aj taj 666, aj rupŷ [2]; rupi [3] mûcu 682, aj ruiŷ [2] 708, il taj [3] 729, jej [2] mûcu la feştilă 728, taj feştila 762, d' rûp cu m'ina 'il rup' 769, o c'urej [2] 784, rătl'ez cu f'ir'fec'ili 791, ret'ez 812, [i] rûpe [3] mûcu 833, s'ă tăjem fitli, mûcu [sub] 4] 836, il lom [4] 848, tăje [3] d'ja la lumină 858, maj rûpem [4] aşă cu m'ina 872, o taj 876, rupŷ [2] aşă cu m'ina 886, jay mûcu 899, i-1 jay 928, [x] il rupŷ, [x] il maj taj 950, rupŷ [2] mûcu 987.

ISTROROMÂNII 02 [x] c'ăsa se ruš'ez

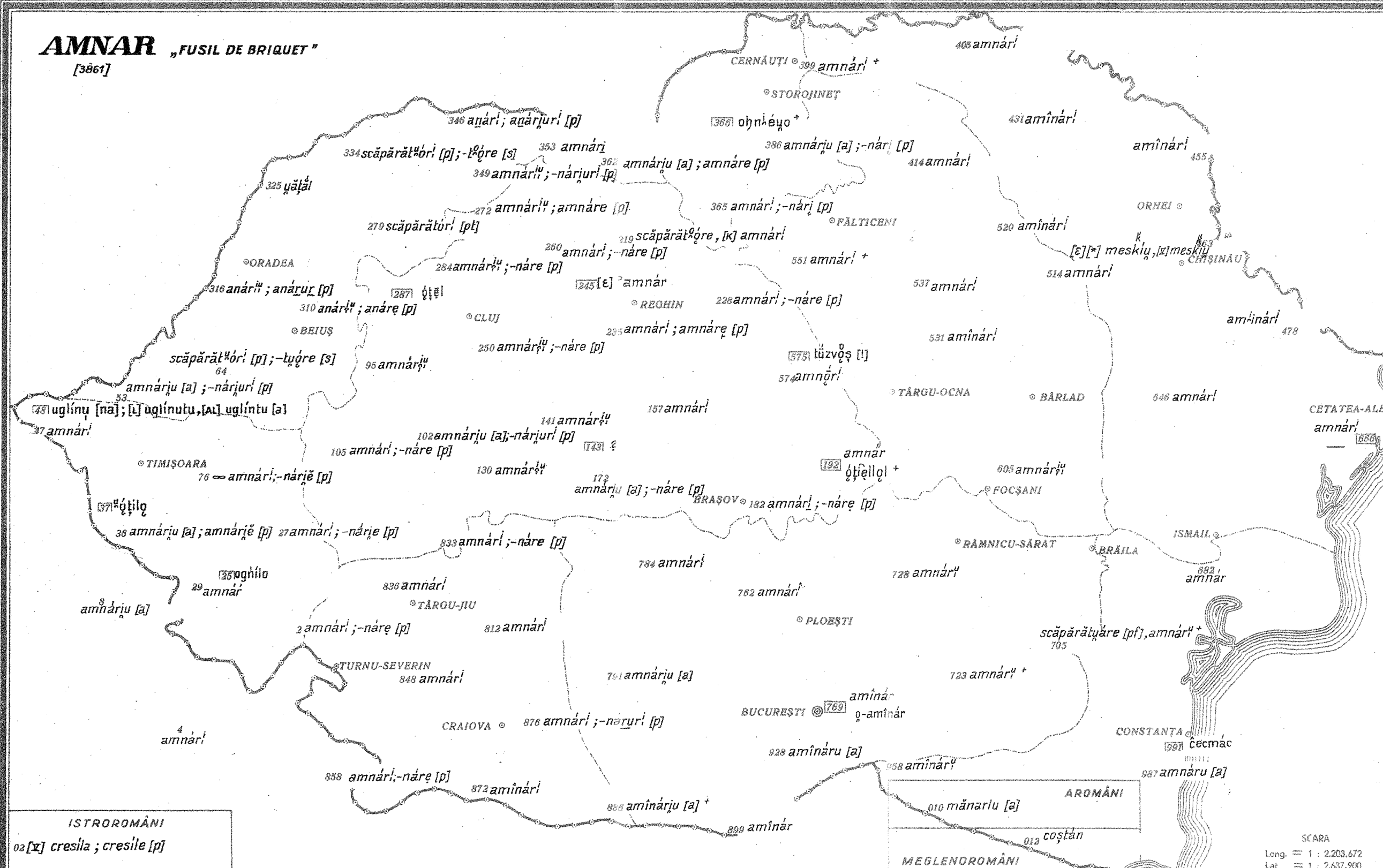
SCARA Long. = 1 : 2.203.672 Lat. = 1 : 2.637.900

AMNAR „FUSIL DE BRIQUET” [3861]

ISTROROMÂNII
02 [x] cresăia; cresile [p]

SCARA
Long = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

PE HORN IESE FUM „LA FUMÉE SORT PAR LA CHEMINÉE” [3865]

ISTROROMÂNII
02 [x] prin dimlac ieșivă dimu

SCARA
Long = 1 : 2.203.672
Lat. = 1 : 2.637.900

[3861]

I. Întrebare indirectă. Cum numiți bucata de oțel cu care laviți cremenea, ca să sară scântei?
II. [192]. „Cu amnarul”.
 [366]. *crésăio* „amnarul, cremenea și iasca”.
 399. *cruⁿ* „un fel de cremene mai tare”.
 551. *cⁿ-gmnâr!* „cu amnar”.
 705. *scăpărălăuare* [p] „amnarul, cremenea și iasca”.
 723. *scăpărălător!* [pf] „amnarul și cremenea”.
 886. *avgău* scăpărămintă: *aminârju* cu cremene și nește *bumbăc_gălbîn*, iască.

[3865]

I. Întrebare directă. Cum ziceți: PE HORN IESE FUM?
II. 95. Un flăcău a zis [x] horn „coșul era larg, pătrat, deasupra CAMENITEI”.
 150. *hörnuri!* [p].
 172. „HORNUL se deschide în pod. Cel care iese deasupra acoperișului se numește *urlⁿ!*”; *urlăj!* [p].
 192. *hörnă* „buran de tinichea”; [v] *hörn* „deasupra vetrei”: *să ducă fumu pe hⁿörn* f sus.
 250. *horn!*; *hörnuri!*.
 [366]. [j] *idj!* „merge”.
 386. *hornuică* „horn”.
 399. *hugăc* [m pod]; *horn pi căsă!* [deasupra acoperișului].
 414. [n] *hozăg*, [v] *coșuri!* [p].
 [375]. *kēmən* „horn”.
 682. „Se zice și *băgăc*”.
 705. *cⁿoș!*.
 812. *cuoș!*.
 833. *urluș!* [p].

M N

CADRU (LA ICOANĂ)
„CADRE (DE L'ICÔNE)” [3913]

I. Întrebare indirectă și prin gest: Cum numiți partea aceea de lemn dela icoană?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: ram; râmuri! 2, ram 4, râmă 8, fierăg; fierăguri! [p] 27, râmă dila icuă; râmuri! [pa] 29, ram; râmuri! 36, ram 47, ram; râmuri! 53, ram; râmuri! 64, ram; râmuri! 76, piercăm! 95, arlâmuri! [p] 102, râmă 105, râmă; râmă 130, râmuri! [p]; râmă [s] 141, râmă; râmă 157, râmă [p]; râmă [s] 172, provăz; provăze 182, râmă; râmă 192, ram; râmă 219, râmă [p] 228, râmă 235, [e] râmă [p]; râmă [s] 260, râmă; râmă 272, ram; râmuri! 279, râmă [pa] 284, răzbôju; râmă dila icuă 325, râmă; râm [j] 334, râmă; râmă 346, râmă [p]; râmă [s] 349, râmă; râmă 353, râmă; râmă 362, râmuri! [p]; ram [s] 365, ram; râmuri! 386, râmuri! [p] 399, râmă (corôpcă; corôpsi [ca o cutie]) 405, râmă; râm [j] 414, râmă 431, corôpcă 455, râmă; râmă [j] 463, râmă 478, șerșevge [p] 514, privăz 520, privăzuri! [p] 531, râmă 537, râmă 551, râmă 574, râmă 605, râmă 646, râmă 666, râmă; râm [j] 728, râmă; râm 705, râmă 729, râmă; râm [j] 728, râmă; râm 762, loc! 769, gurăvete [p] say râmă icuă 784, gurăvete

791, gurăvete, râmă 812, răzbôju (-șe ferjăs-tă or șe icuă); -buji 833, râmă [p] 836, râmă; râmă 848, cerșevge 858, râmă 872, râmă; râmă 876, râmă 886, pervăzuri! [p] 899, șipoi! [p] 928, cerșevge 958, râmă; râm! 987.
D: [x] *ocviru; ocvire* 02, — 010. 012...
M: [ung] p râm 192, râm 287, râm, kēprāmp 575...
 [rut] rēmjiā 366, — 666...
 [sārb] ram; rāmovē 25, rām; rāmovi 37...
 [bulg] pārvās [sna]; pārvāza [saj], pārvāzete [pa] 48, cerșevge, cerșevge 24 cădri 991...
 [sās] bēšēdārūm 143, rum [s]; rūmā [p] 242... soare? 769.
 [fig] rāmā 769.

BUTOIUL SE USUCĂ
„LE TONNERU SÈCHE” [3914]

I. Întrebare indirectă: Când butoiul stă multă vreme gol la soare, ce se întâmplă cu el?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: să uscă (vas) 2, să uscă; s-a uscat [perf 3] būriju (bur! [sna]) 4, să uscă 8, butōru-uscăt 27, să uscă vāsu, să dāștră 29, būca să uscă (bu! [p]; būcē [s]) 36, vāsu să uscă 47, vāsu să uscă 53, vāsu să uscă 64, būca să uscă 76, să uscă și să dēștrijē 95, să dēștrijē 102, butōju să uscă 105, būta să dēștrijē [bute „mare”, butōj] „mic”) 150, să dēștrijē de cūră 141, butōju s-a dēștrijāt [bute de vārză, [v] vār-ză, butōj de yin] 157, butōju să uscă (bute „mare”, cădă „mai mică”, butōj), și mai mic”) 172, butōju să uscă (să dōgēște „dacă nu mai e bun”) 182, să dōgēște și kēcā Cērcurilii 192, būta să uscă 219, būta să uscă (bu! [p]; būte [s]) 228, dăcā să uscă, să dēștrijē; s-o dēștrijēt [perf 3] (buglān) 235, butōju să uscă („se zice și [x] buglān) 250, să uscă 260, să uscă 272, hūrđāju să uscă 279, să uscă butōju 284, să uscă 310, să uscă hūrđāu 316, hūrđāju să uscă 325, hūrđāu să uscă 334, tōnu să uscă 346, tōnu să uscă 349, să uscă (tōn; tōnuri!) 353, būta să uscă 362, s-o uscă būta [perf 3]; să uscă 365, polobōcu să uscă 386, polobōcu să uscă 399, să uscă (butlāgā) 405, să uscă (polobōc) 414, s-o uscāt [perf 3] (baljērcā) 431, să uscă (polobōc) 455, să uscă (polobōc) 463, să uscă, să stncā 478, să doziēști (polobōc) 514, să doziēști, să uscă 520, să doziēști (polobōc?) 531, să uscă 537, să uscă 551, să doziēște (polobōc) 574, să doziēști; s-o uscāt, s-o lăcū, duđāži [perf 3] 605, să uscă, să distāși 646, să uscă, să rist-kiēști (polobōc) 666, să scorōjești 682, să uscă și cūrōji (butōj) 705, să dōgēște (butōj) 728, să dōgēști (butōj) 728, să hōdorōgește 762, să dōgēști și cūrōji (butōj; butōji) 769, să hōdorōgește say să dōgēște (butōj) 784, să dōgēște 791, să odorōgește 812, butōnu s-o doziē [perf 3]; să doziēști 833, să uscă (butōj) 836, să uscă butōju 848, să uscă 858, să uscă (butōj) 872, să dōpōgește [v-udj] 876, să uscă, să fārmā (būte, butōj) 886, să sfōiēgește și să dōgēște 899, butōju să uscă 928, să uscă (vurju) 958, să dōgēște butōju (butōj) 987.
D: [x] būca se usca 02, talarlu s-usucă

010, būta și uscă 012...
M: [ung] p hōrdō mēcsārgit [perf 3] 192, kisārđ (hōrdō) 287, mēcsārđ (hōrdō) „In butoiu”) 575...
 [rut] rozisrⁿlejtē; ross[rātē si [m] (bōccā [s]; bock-ē [p]; dvi bōji! [dual]) 366, — 666...
 [sārb] se rașușil sut 25, būre se rașușilo 37...
 [bulg] căcitu [isānalu 46, bācvātā dā issāhnj 991...
 [sās] dā c^oof ārliāhtⁿ45, dēt lēj-gāl dēuht 245...
 [fig] doziēși!ge o butōj (camēst!) 4 ca

(BUTOIUL SUNĂ) A DOGIT
„LE TONNERU SONNE) LE FÈLÉ” [3915]

I. Întrebare indirectă: Când s'a uscat butoiul la soare și dai cu ceva în el, cum ziceți că sună?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: sună la gol, [k] sună la spart, că-! dīstīls 2, s-a spārt, nu să rāsūnā 4, sună ca spart 8, sună a g^ool 27, sună vāsu a gol 29, sună a duđāgā 36, [e] 47, sună a duđōgā 53, sună a spart 64, sună a spart 76, cīntā a spārt 95, sună dēștrijāt 102, sun-a doziē 105, sună a duđ-gā 120, sună a dēștrijāt 141, sună a dōgā, a dogit 157, sună a duđāgā 172, sună a duđ-gā 182, sună a dogit 192, sună a dōgā 219, sună a dōgā 228, sun-a dōgē de cūră 241, dōgē 250, sună a dōgē 260, sună a spārtā [bute] 272, sună a dōjē 279, sun-a stricāt 284, [n] sunⁿ, a spārtē [i], a spārtā 310, ēj dojit 316, nū sunā blnē 325, [e] sunā a stricāt 334, sunā a spārtē 346, sunā a spārtē 349, cīntā a spart 353, sunā a dōgā 362, s-uscātī duđāgā 365, sun-a pustī! [i] 386, sunā duđāgā [a] uscāt 399, [e] sun-a uscāt 405, sunⁿ, a doziē 414, a stricāt 431, sun-a hīrbuīt 455, sun-a hīrb 463, sunā a duđāgā 478, sun-a duđāži 514, sunā a duđāgā 520, sunⁿ-a duđāgā 531, sunā duđāžili 537, sunā a duđāgā 551, sunⁿ-a duđāgā, s-a doziē 574, sunā a duđāži 605, sunā a ristkiē 646, sun-a uscāt 666, sunā a odorōgit 682, a dogit 705, sunā a dgāgā 723, dogit!, [k] sunā šecⁿ 728, sunā a dgāge 762, sunā a dogit 769, sun-a dgāgā 784, sunā a dogit 791, sunā a spart 812, sunā a doziē 833, sunā a gol f-a uscāt 836, sunā a g^ool 848, ? 858, [e] sunā a spart 872, a spart 876, sunā a gol hōdorōgā 886, sunā rāy să căzā dgāgā 899, sunā a spart, crāpāt 928, sunā a dgāgā, dogit! 958, a dgāgā 987.
D: [x] līmno 02, — 010. 012.

[3877 și 3877 bis]

I. Întrebare indirectă: 1) Cum numiți un fel de gaură făcută sub vatră sau lângă cuptor, unde țineți lemnele pe care le băgați în foc? 2) Cum numiți locul acela dintre cuptor sau sobă și perete, unde se culcă copiii sau bătrânii la căldură?

II. Dăm sub 2) răspunsurile la întrebarea a doua [3877 bis]:

- 2. 2) pat după cuptori.
4. 2) în cuptor.
8. 2) după cuptori.
27. 2) după sobă.
29. 2) după cuptori.
36. 2) după cuptori.
47. 2) după cuptori.
53. 2) după cuptori.
64. 2) după cuptori.
76. 2) după cuptori.
95. 2) după cămăniță.
102. 2) după cămăniță.
105. 2) ?
130. 2) întră-cuptori, acolo se culcă pisicile; când s'a măritat, era de 14 ani, s'a bucurat că a găsit în casa soacilor întră-cuptori pentru păpuși.
141. 2) după cuptori, după plătân... se țin lemne.
157. 2) lângă vatră.
172. 2) întră-cuptori, între cuptor și perete, după cuptori, lângă mașina de gătit.
182. 1) codlon, locul unde se pune cazanul pentru fierț apa pentru spălat, făcut din piatră sau cărămidă.
2) vatră cuptorului.
192. 2) ?
219. 2) pe vatră lângă cuptori.
228. 2) unțu de găzuit copiii.
235. 2) [V] hudubef.
250. 1) N'au vatră bătrânească, ci mașini de gătit moderne.
2) după cuptori.
260. 1) ori su vatră.
2) țire cuptori, mai deșmălt j-o zis unțef.
272. 2) în gură.
279. 2) [V] [e] comăniță.
284. 2) undef, mare.
310. 2) pe după sporhă.
316. 2) spătru, întră cuptor.
325. 2) spătru.
334. 2) ?
346. 2) după cuptori.
349. 2) [V] dublă, -băjeță [p].
353. 2) în cotărve - unț stă lopăta și cotărva.
362. 2) după horn.
365. 2) după horn, vatră pi după horn.
386. 2) cotlon.
399. 1) „Subi vatră cuptorului”.
2) cutruță, e mic, nu poate sta om”, aceea la ciubăr prin care treceți un băf, ca să-l puteți duce doi inși?
405. 2) pi vatră, pi cuptori.
414. 1) di pus lămni tăjeți.
2) după cuptori, vatră pi cuptori.
431. 2) pi cuptori.
435. 2) pi cuptori: „locul numit pi cuptor e așezat deasupra țevilor numite lijeși [p]; lijeșcă [s] prin care trece fumul și căldura din cuptor”.
465. 1) „De scândură”.
2) pi cuptori.

478. 2) cutjorju [a], „câte odată e cuptorul pentru pâne dedesupt; nu lădeana”.
514. 2) pi cuptori, la cel de pâne, după cuptor, unde țineți lemnele pe care le băgați în foc?
520. 2) după sobă, pi cuptori, dacă este cuptor pentru pâne.
531. 1) Subiectul a repetat cuvântul; a doua oară n'am auzit niciun ă final.
2) camără.
537. 2) după sobă.
551. 1) [V] cotruță, [a] după sobă.
574. 2) cotruță, cobriță, a fost la vatra veche.
605. 2) lăi hiridă.
646. 1) cotlon [loc clădit, pentru ca să se facă foc subț ceavn].
2) după sobă, pi cuptori.
666. 2) vatră după cuptori.
682. 2) vatră sobi.
705. 1) E ca o mașină de gătit.
2) după sobă.
723. 1) cuptor de lămne.
2) după sobă.
728. 2) [V] hiridă.
762. 2) după sobă.
769. 2) după sobă.
784. 2) la sobă.
791. 2) după sobă.
812. 2) dipe sobă.
833. 1) „Cuptorul e nou. Mai demult aveau numai țesi”.
2) „Cuptorul e în curte”.
836. 2) întră sobă.
848. 2) gadinjete, gadinjetele sobi.
858. 2) ?
872. 2) după yorn.
876. 2) după sobă.
886. 2) [e] cotirigăță, a auzit că se zice în Moldova”.
899. 2) gtu sobi.
928. 2) după sobă.
958. 2) după sobă.
987. 1) „Așa se numește întreg locul unde se face foc”.
2) după sobă „partea mai mare”, între sobă „partea mai mică”.
02. 2) ?
012. 2) - 010.012.

[3878]

I. Întrebare indirectă: Ce rămâne din lemne după ce au ars, înainte de a se face cenușă?
II. 47. Un subiect ocazional din satul Nerău zice: [V] jar.

MN
TOARTĂ
„DREILLETTE (D'UN BAQUET)”
[1923]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți inelele, acelea la ciubăr prin care treceți un băf, ca să-l puteți duce doi inși?
II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: tyortă; tyort 2, urékil [p] 4, urékil [pa] la subăr e, tyort 27, menúșă; menúșil [pa] 29, urékil [p]; urékil 36, urékil [p]; urékil 47, urék [p]; urék 53, urék [p]; urék 64, urékil [p]; urékil 76, urék [p]; tyort 95, tyortă; tyort 102, tyort [p]; tyort 105, tyortă; tyort 130, tyort [p]; tyort 141, tyortă; tyort 157, tyortă;

1) COTLON, 2) COTRUȚĂ „1) NICHE À BOIS PLACÉE SOUS LE POÊLE, 2) BANC DE MAÇONNERIE ATTENANT AU POÊLE” [3877 și 3877 bis]

JĂRATEC „BRAISE” [1978]

JĂRUITOR (PRĂJINĂ DE SCOTOCIT ÎN CUPTOR)

„TISONNIER (EN BOIS)”
[3879]

MAȘINĂ DE GĂTIT „FOURNEAU DE CUISINE”

[3882]

[3879]

MN

DAMIGEANĂ „DAME-JEANNE”

[3924]

551.769.784.812.833.848.928. S'ia răspuns

mușamă în 192.414.514.520.531.537.605.646.

723.762.791.872.899. Răspunsurile din cele-

lalte puncte le dăm în transcriere fonetică:

vicslăjvnt 2, măsăj dă măsă 8, măsăj

șirujit 27, mpsărnică d-ăle lăcuici 29,

măsăj dă pișel 47, pișă dă pișele, măsă-

rișă dă pișele 53, pișă țērultă 64, măsăj

dă pișel 76, pișă țērultă 105, [e] măsă de

gumi 150, făjă glănjănită și mușamă; mu-

șamăyă, [a] mușamăkur [p] [subiectul

ocazional e un copil] 157, mușimă; m-ale

182, [e] [a] pișă țēr sāră [subiectul a în-

trebat întâi pe flică-sa] 225, ∞ ? (la domr)

260, pōibe; ~ 272, dosgje țēr gumi, [k] făjă

țēr măsă țēr gumi 278, pōyă luțitōre 284,

vāson; vāsoh 316, sūrcoș vāson 325, făjă d

măsă d j pōj 365, făjă d măsă [e] țālărădă

386, clijōncă pi măsă d-așternit 405, cle-

lējōncă 431, clejōncă 455, clejōncă 463,

clejōncă; clejōncă 478, mușamă 514,

abr-kās d-ē sāră 574, clijōncă 666, muș-

amă; -m-ale 682, mușamă; -m-aj 705, mu-

șamă 728, [e] mucavă, făjă de măsă 836,

mușimă 858, mușamă 876, - făjă dă m-

să lustrit 885, măsă dă pișele 956, muș-

amă; -m-ale 987.

D: [x] lakirijia pânza 02, mușumă 010,

mușamă 012.

M: [ung] vișsoș vāson 192, vișsoș vāșp

287, vișsoș vāșp 575.

[rut] ∞ ? 366, - 666.

[sārō] țepēznic lagiran 25, lāgovan

dārșav 37.

[bulg] [e] plătū [e] lagiranu 48,

mușamă 991.

[sās] vicslajvnt 143, vicslajmēt 245.

[ij] mușamăyă 769.

I. Întrebare indirectă: Cum numiți prăjina cu care scotociți în cuptor?
 II. 1251. Și pe e este un accent. d-ăndiș [2]
 [accentul pe e] "scotocești în foc".
 95. [2a] să jintuțimu-ŋ, cuptōr-ŋ cu jintuțōr-ŋul.

353. „Numai la stână au spușări, o bucată de lemn cu care se scotocește în foc; în casă au cîrlig de fier”.
 399. nu-ŋ nūmji.
 455. ă zgîndărit f'ăcu c-um b'ăj.

514. „La sobă”.
 531. „De obicei se scotocește cu o coștōrbă de fier”.
 574. „E de lemn vātraru”.

1575. sîrkitōlom 0 lūzēt f'ăyol "scotoceșc focul cu un lemn".
 646. jārăzēști [9] f'ăcy.
 723. jārăzēști [2]; jārăgim [4] cu j'el.

728. „Numai de fier”.
 791. [4] scîrm f'ăcu, [14] scîrm f'ăcu.
 886. scūr cu j'el "scurm cu el".

[3882]

I. Întrebare indirectă și prin gest.
 II. 4. Toată de fier.
 47. plătă "plită".
 95. Mașină de gătit mobilă, cu picioare de fier.

105. „E făcută din cărămidă și are” tablă d j bādic d-asupra "plită de luciu".
 130. „Dacă e toată din fier, se numește: s'ōbă; dacă e din cărămizi cu plită deasupra, se numește plăt”.
 141. Plită pe cărămizi.
 157. Din fier, cu picioare: s'ōbă. Din cărămidă, cu plită de luciu deasupra: plōctiān.

172. plūgitiān "plită pe cărămizi, s'ōbă; s'ōbă "mașină de gătit, toată de fier, cu picioare".
 235. Totul se chiamă: cuptōri; plita se chiamă: lăblă.
 272. f'itēy [de fier]. „La fel se chiamă și soba orășenească de luciu”.
 284. Cu plită (plōtār) deasupra.

310. sporhētj: de pământ cu lundu d-asupra "plită". Se numește și candalăy. Mașina de gătit toată de fier se numește: cămerișă dă fērū, ca și soba de luciu care servește numai la încălzit.
 325. plōttu "plită".
 362. Dacă mașina de gătit e toată de fier, se numește: s'ōbă.
 405. [x] cupțierăș alără e o mașină de gătit, în curte, din pământ cu plită deasupra, la care se gătește vara, acoperită cu viță sălbatică.

1575. ărgbūl "de luciu".
 605. „Deasupra plită de luciu”.
 666. „Deasupra plitāyă "plită" de luciu”.
 723. „Deasupra plită dă mașină cu v'okur”.
 728. „Are v'okur”.

833. „Soba de cărămidă are deasupra plătān "plită””.
 848. lăblă "plită”.
 856. Servește și ca sobă de încălzit.
 899. Deasupra plită.
 928. ăre ūni.
 958. Plita (lăblă) e de obicei aplicată la sobele de încălzit în diferite feluri.

MUȘAMA „TOILE CIRÉE” [3925]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți sticla aceea mare, îmbrăcată într-o împletitură de nuiele, în care se ține vin sau rachiu?
 II. Dăm întreg materialul în transcriere fonetică: demedănă; -d'ēnē 2, flășă-ŋ-ŋ cotār'iș; flăș 4, flășă d-ăle mari 8, urd'ōr; -șyōj 27, ujăgă d-ăle-ŋgrădicē 29, ujăgă-m-pleciltă; ujež 36, dāmedănă; dāmedēn 47, [e] dāmizōn, demizōn, demizōn; demi-zōne 53, uđluri-ŋmplelilē [p]; uđl (ūni zic bijōn) 64, dāmijānă; -yānē 76, uol'ŋ; uolur' 95, glājă, cāniā; cāņi 102, dimizānă; -žēnē 105, dāmizānă; -žēne, [e] [k] dāmijēne [1]

[1] dimizānă „sau” [1] glājă-mbrăcătă [subiectul ocazional e un copil] 157, ulčōr 150, glāje d-ēlga mar' 141, [1] dimijēne [p]; [1] dimizānă „sau” [1] glājă-mbrăcătă [subiectul ocazional e un copil] 157, ulčōr d-ē gārđ; ulčūrā 172, dāmijānă; -žēne 182, dimizānă; -žēne 192, olj; ? [p] 219, corșău; -șāuri 228, glājă mare; glāj 235, corșăc; -șārš 250, glājă mare-ŋmplelilē 260, ojăgă-ŋ-ŋ cōș 272, jăgă-ŋ-ŋ cōșārčă 279, uđ-l-ŋgrădilt [ŋ nādă 284, jăgă-ŋgrădilt 310, jă-gă-ŋmplelilē; j'el 316, [R] demijōn; -j'ōnē vōđ "sau" [V] bũtcoș 325, dimijōn; -j'ōnē 334, ol cu cōșārčă 346, ojăgă-ŋ-ŋ cōșārčă; ojej 349, cotārčă, [k] cōș țēr ujăgă împletit cu spe-lājă; cōșur' 353, corșōy țēr spēlājă; corșō-yā 362, șip d j spēl-ŋ-ŋ cōșārčă 365, șip cu nu-jel 386, șipul îmbrăcăt cu cōșārčă d j nujel 399, șip ŋgrădilt 405, demizānă; -žēni 414, galān împletit 431, șip îmbrăcăt 455, bũtil [sm]; bũtil [p] 463, [e] butj; butyāj 478, dimizānă 514, dimizānă; -žēni 520, ? 531, demizānă 537, dimizānă 551, [V] ulčūr de zin, [n] dāmizōnă 574, dimizānă 605, stjē-clă-mplelilē 646, gal'ōn 666, dāmizānă; -žēn' 682, dimizānă (cu gārđn'ŋ); -žēne 705, dimizānă; -žēne 723, dāmijānă; dimijēn 728, dāmijānă; -žēne 762, dāmijānă; -žēne 784, dimizānă 791, demizānă 812, ∞ dimijānă; -j'ēnē, [k] glājă d-ēle-mbră-cătē-n trēstă 833, dāmijānă; -žēnē 836, dimizānă; -žēnē 848, dāmijānă; -žēne 858, dimizānă; -žēnē 872, dimizānă; -j'ēn' 876, demejānă cu cōș 886, dimizānă 899, demejānă; -žēnē 928, bilnic' 958, dāmijānă; -žēne 987, dimizānă; -žēnē 769.

D: [x] boțun; boțune 02, - 010, șiză-m-plitit 012.
 M: [ung] bičcōtōtt ūveg "sticlă împletită" 192, b'illon 287, cōidit cō'ōđ "ulcior împletit" 375.

[rut] [14] fljēșla s pletehicođm, [4] fljēșla ŋ pletehicođm 366, - 666.
 [sārō] flășca u cōtariji upletēna "sticlă împletită în cōș" 25, bārđōc; bārđōji 37.

[bulg] - 48, dāmijānă; -žēni 991.
 [sās] "ŋngăflujōh crēy 143, cray(ŋ); crayān 245.
 [ij] cōșp sticlăcō 769.

[rut] ∞ ? 366, - 666.
 [sārō] țepēznic lagiran 25, lāgovan dārșav 37.

[bulg] [e] plătū [e] lagiranu 48, mușamă 991.
 [sās] vicslajvnt 143, vicslajmēt 245.

[ij] mușamăyă 769.

[rut] ∞ ? 366, - 666.
 [sārō] țepēznic lagiran 25, lāgovan dārșav 37.

[bulg] [e] plătū [e] lagiranu 48, mușamă 991.

[sās] vicslajvnt 143, vicslajmēt 245.

[ij] mușamăyă 769.

[rut] ∞ ? 366, - 666.
 [sārō] țepēznic lagiran 25, lāgovan dārșav 37.

[bulg] [e] plătū [e] lagiranu 48, mușamă 991.

[sās] vicslajvnt 143, vicslajmēt 245.

PĂRGHIE „LEVIER”
[3937]

[3937]

I. Întrebare indirectă și prin gest. Întrebând creionul ca o părghie și ridicând cu el caietul în care e scris chestionarul, întrebam: Cum numiți lemnul acela cu care ridicați, așa, o greutate mare?

II. 2. pun pâluga la cumpănă și rădic.
[57]. *djem na văgu* 'ridic cu părghia'.
105. *čuskič* se numește părghia când are un singur braț și acest braț se ridică pentru a ridica greutatea: ...
cică e părghia cu două brațe, al cărei braț mai lung se apasă pentru a ridica greutatea ... Butucul sau bolovanul pe care se sprijinește părghia se numește *popic*.

157. Subiectul sta corectal: *rūduri*, zi-când că rūde înseamnă neamuri.
172. *pop* se numește butucul sau bolovanul pe care se sprijinește părghia.

[122]. Când se ridică o greutate cu macara, se așează sub greutate un butuc numit *kečke* 'capră'.
260. 'Se zice: *văvujete* cu *văvu* 'ridică cu părghia'. La o greutate mai mare se întrebunțează o părghie mai mare numită: *pirișe*'.

310. *arđičam* 'Subt părghie se pune vintriș' 'orizontal' un butuc'. Subt greutate băgă *pureci*'.
[366]. *čăpina* 'în pădure, cu capăt de fier', grif 'un simplu par'.

399. *cumpenești* cu *drucșoru* 'imperator'.
405. *imvâjijesc* 'ridic cu părghia'.
455. *post-čeyca* 'de lemn', lom, 'de fier'.
463. 'Subt părghie pūni *post-čeyca* 'un butuc sau bolovan pe care se sprijinește părghia'.

478. *Im-post-čeyca* o ridică.
514. *să rădică la cumpănă*.
531. *ridică c-om par*.
646. 'Părghia se sprijinește pe un butuc sau un bolovan numit *post-čeyca*. Cu părghia *cumpijnești*'.

723. *săltă cu drūgu*.
728. Butucul pe care se sprijinește părghia se numește *bastir*.
794. *opinteste cu piriya*.
848. *čotinceste*.
886. *salj* [2] cu [el] [cu lemnul].
899. o *ridic* [2] cu lemnu.

478. *Im-post-čeyca* o ridică.
514. *să rădică la cumpănă*.
531. *ridică c-om par*.
646. 'Părghia se sprijinește pe un butuc sau un bolovan numit *post-čeyca*. Cu părghia *cumpijnești*'.

723. *săltă cu drūgu*.
728. Butucul pe care se sprijinește părghia se numește *bastir*.
794. *opinteste cu piriya*.
848. *čotinceste*.
886. *salj* [2] cu [el] [cu lemnul].
899. o *ridic* [2] cu lemnu.

478. *Im-post-čeyca* o ridică.
514. *să rădică la cumpănă*.
531. *ridică c-om par*.
646. 'Părghia se sprijinește pe un butuc sau un bolovan numit *post-čeyca*. Cu părghia *cumpijnești*'.

723. *săltă cu drūgu*.
728. Butucul pe care se sprijinește părghia se numește *bastir*.
794. *opinteste cu piriya*.
848. *čotinceste*.
886. *salj* [2] cu [el] [cu lemnul].
899. o *ridic* [2] cu lemnu.

478. *Im-post-čeyca* o ridică.
514. *să rădică la cumpănă*.
531. *ridică c-om par*.
646. 'Părghia se sprijinește pe un butuc sau un bolovan numit *post-čeyca*. Cu părghia *cumpijnești*'.

723. *săltă cu drūgu*.
728. Butucul pe care se sprijinește părghia se numește *bastir*.
794. *opinteste cu piriya*.
848. *čotinceste*.
886. *salj* [2] cu [el] [cu lemnul].
899. o *ridic* [2] cu lemnu.

478. *Im-post-čeyca* o ridică.
514. *să rădică la cumpănă*.
531. *ridică c-om par*.
646. 'Părghia se sprijinește pe un butuc sau un bolovan numit *post-čeyca*. Cu părghia *cumpijnești*'.

723. *săltă cu drūgu*.
728. Butucul pe care se sprijinește părghia se numește *bastir*.
794. *opinteste cu piriya*.
848. *čotinceste*.
886. *salj* [2] cu [el] [cu lemnul].
899. o *ridic* [2] cu lemnu.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

SFOARĂ „FICELLE”
[3938]

[3938]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți aceea împletită din fuioar, puțin mai subțire decât creionul acesta, cu care legați ceva?

II. 4. „*SFORA* e mai groasă”.
36. „Pe *SFORA* se usucă rufele”.
[37]. Accentul 'pe cei doi r’.
172. „*SFORA* e mai groasă”.
192. „*SFORA* e mai subțire, iar *NOȘTA*, mai groasă”.
250. După ce un subiect ocazional a dat forma [e] *đjă*, subiectul obicinuit a aprobat-o.
310. „E *đcūtă* acasă sau e *cumpărată*. Tot acasă se face, din *cănepă*, *spămă* *đă brădină*, *spămă* *đă cosuț*”.

405. „*AȘA* se face acasă; *ȘFORA* se cumpără”.
431. Vezi nota precedentă!
455. *uđ* *čăpă* *đi fūniți* „e mai gros decât *CURMEIUL*”.

405. „*AȘA* se face acasă; *ȘFORA* se cumpără”.
431. Vezi nota precedentă!
455. *uđ* *čăpă* *đi fūniți* „e mai gros decât *CURMEIUL*”.

405. „*AȘA* se face acasă; *ȘFORA* se cumpără”.
431. Vezi nota precedentă!
455. *uđ* *čăpă* *đi fūniți* „e mai gros decât *CURMEIUL*”.

405. „*AȘA* se face acasă; *ȘFORA* se cumpără”.
431. Vezi nota precedentă!
455. *uđ* *čăpă* *đi fūniți* „e mai gros decât *CURMEIUL*”.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

478. „*ODSONUL* e cel mai gros, *FRANȘHIA*, mai subțire și *FRARA*, cea mai subțire”.
574. „*ȘFORA* e mai groasă”.
[375]. *șpărgo*: „e mai groasă decât degelul”.
769. *đjă đă mașină*: *legăđ znođi đă grly*.
836. *canăp*: *can bojereste*.

